

# گاهنامه پنجاه سال شاهنشاهی پهلوی

فهرست روز بروز وقایع سیاسی، نظامی، اقتصادی و  
اجتماعی ایران از ۳ اسفند ۱۲۹۹ تا ۳۰ اسفند ۱۳۵۵

پنج و سال شایسته ای پس

کامران

پلوی  
(۲)  
۴  
۶  
۲۷



سازمان چاپ و انتشارات سهیل

پاریس

# گاهنامه پنجاه سال شاهنشاهی پهلوی

فهرست روز بروز وقایع سیاسی، نظامی، اقتصادی و  
اجتماعی ایران از ۳ اسفند ۱۲۹۹ تا ۳۰ اسفند ۱۳۵۵



کاهنمه  
پنجاه سال شامشاهی پهلوی

فهرست مطالب

صفحه ۱ تا ۴۴ از سال ۱۲۹۹  
تا سال ۱۳۰۴ خورشیدی

مقدمه : از کودتا تا سلطنت

صفحه ۴۵ تا ۱۸۰ از ۱۳۰۴ تا  
سال ۱۳۲۰ خورشیدی

دوران شاهنشاهی اعلیحضرت  
رضا شاه کبیر

صفحه ۱۸۱ تا آخر حد سوم از  
۱۳۲۰ تا ۱۳۵۵ خورشیدی

دوران شاهنشاهی اعلیحضرت  
همایون محمد رضا شاه پهلوی  
آریامهر





## مقدمه

## توضیحی درباره این کتاب

" گاهنامه پنجاه سال شاهنشاهی پهلوی " فهرست (کرونولوژی) مهمترین وقایع سیاسی ، نظامی ، اقتصادی ، فرهنگی و اجتماعی ایران عصرپهلوی در طول پنجاه سال اخیر، باضافه مقدمه‌ای شامل وقایع دوران کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ تا آغاز سلطنت اعلیحضرت رضاشاه کبیر است .

در سال برگزاری آئین ملی بزرگداشت پنجاه سال شاهنشاهی پهلوی — کتابخانه پهلوی با توجه به ضرورت تنظیم و انتشار مجموعه‌ای که بتواند راهنمای تاریخ ایران معاصر در عصر شاهنشاهی پهلوی برای استفاده سازمانها و مراکز دولتی و خصوصی کشور و مراکز و سازمانهای ذی‌علاقه بین‌المللی باشد، با همکاری مرکز فرهنگی و مطبوعاتی دربار شاهنشاهی به تدوین و نشر این مجموعه چند هزار صفحه‌ای پرداخت و برای گردآوری مطالب آن از حداکثر منابع ممکن ( آرشیه‌های مختلف خبری، آرشیه‌های سازمانهای دولتی ، مطبوعات پنجاه و پنج ساله کشور، کتابها و اسناد موجود در داخل کشور ، مطبوعات و اسناد مختلف در خارج کشور ) کمک گرفته شد . در نقل مطالب این فهرست از ذکر وقایعی که بطور منظم تکرار شده‌اند ، از قبیل شرفیابیهای عادی مقامات مختلف کشور، معرفی سفرای خارجی و تقدیم استوارنامه‌ها ( جز در مواردیکه جنبه خاص داشته است ) معرفی معاونان وزارتخانه‌ها ، سفرا ، استانداران و نظائر آنها رژه‌ها و سایر مراسم جاری و هرساله و دیگر موارد مشابه خودداری و فقط فهرست حوادث و وقایعی نقل شده که دارای اهمیت خاصی بوده است .

با توجه به اینکه کتاب حاضر در دسترس ایرانیان نبود و تجدید حباب آن بویژه در این مقطع زمانی ضروری بنظر میرسد ، لذا سازمان حباب و انتشارات پهلل بر اساس نسخه اصلی که در اختیار آقای شجاع الدین تقی‌پور بود ، اقدام به تجدید حباب آن نمود .

اینک ضمن تشکر از همکاریهای ایشان امید است این خدمت فرهنگی مورد قبول ایرانیان ارجمند قرار گیرد .



از کودتا تا سلطنت





# گاهنامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۳ اسفند ماه ۱۲۹۹ خورشیدی - ۲۲ فوریه ۱۹۲۱ میلادی

سحرگاه سوم حوت ( سوم اسفند ) تیپ همدان با دو هزار و پانصد نفر قزاق به فرماندهی " رضاخان میرپنج " از جانب غرب تهران حمله کرد و وارد شهر شد و بلافاصله به اشغال مراکز مهم و حساس مانند تلگرافخانه تلفونخانه و شهربانی و وزارتخانه ها پرداخت . نیروی ژاندارم متمرکز در تهران بدون مقاومت تسلیم شد ، و نیروی پلیس پس از مقاومت ناچیزی تسلیم گردید و بدین ترتیب سراسر پایتخت بسرعت بتصرف نیروی کودتا در آمد ، و با اشغال تهران دولت سپهدار اعظم سقوط کرد .

\* ۴ اسفندماه ۱۲۹۹ خورشیدی - ۲۳ فوریه ۱۹۲۱ میلادی

اولین اعلامیه رهبر کودتا خطاب به ساکنین پایتخت باین شرح صادر

شد :

حکم میکنم

مواد مصرحه زیر را مردم تهران نصب العین قراردادده و فرداً فردتشریک مساعی نمایند ، در صورت تخلف شدیداً " عقوبت خواهند شد .

۱ - تمام اهالی تهران باید مطیع اوامر نظامی باشند .

۲ - حکومت نظامی در شهر برقرار و از ساعت هشت بعد از ظهر غیر از افراد نظامی و مأمورین انتظامی شهر کسی نباید در معابر عبور کند .

۳ - کسانی که از طرف قوای نظامی و پلیس مظنون به اخلاف در آسایش مردم و انتظامات واقع شوند فوراً " جلب و مجازات سخت خواهند شد .

۴ - تمام روزنامجات و اوراق مطبوعه تا موقع تشکیل دولت به کلی موقوف و بحسب حکم و اجازه ای که بعداً " داده میشود باید منتشر شوند .

۵ - اجتماعات در منازل و نقاط دیگر بکلی موقوف ، در معابر هم اگر بیش از سه نفر گرد هم جمع باشند با قوه قهریه متفرق و جلب خواهند شد .

۶ - تا دستور ثانوی تمام مغازه های مشروب فروشی و تئاترها و قمارخانه ها و کلوبها تعطیل است و هرکس مست دیده شود به محکمہ نظامی جلب خواهد شد .

۷ - تا زمانی که دولت تشکیل نشده ادارات و دوایردولتی به استثنای اداره ارزاق تعطیل خواهد بود . پستخانه و تلگرافخانه و تلفنخانه هم مطیع همین حکم خواهند بود .

۸ - کسانی که در اطاعت از مواد فوق سربچی کنند به محکمہ نظامی جلب و به سخت ترین مجازاتها خواهند رسید .

۹ - کلنل کاظم خان به سمت ( کماندانی ) شهرانتخاب و معین میشود و او مأمور اجرای مواد فوق است .

# گاهشمار پنجاد سال شانشاهی پهلوی

رئیس دیویزیون قزاق - اعلیحضرت شهریار و فرمانده کل قوا - رضا  
چهاردهم جمادی الثانی ۱۳۳۹

\* ۴ اسفندماه ۱۲۹۹ خورشیدی - ۲۳ فوریه ۱۹۲۱ میلادی

هشتاد نفر از رجال سیاسی و شخصیتهای مختلف برای جلوگیری از تباخی  
و توطئه علیه رژیم جدید با زداشت شدند و کلیه وزارتخانه ها و ادارات  
دولتی نیز موقتاً تعطیل گردیدند .

\* ۶ اسفندماه ۱۲۹۹ خورشیدی - ۲۵ فوریه ۱۹۲۱ میلادی

به فرمان احمدشاه سیدضیاءالدین طباطبائی بجای سپه دار اعظم بمقام  
ریاست وزرائی رسید . پست فرماندهی کل قوانین به رضاخان میرپنج محول  
شد . سید ضیاءالدین کابینه خود را به این شرح معرفی کرد :  
رئیس الوزراء و وزیر داخله : سید ضیاءالدین طباطبائی  
وزیر امور خارجه : میرزا محمودخان جم مدیر الملک  
وزیر جنگ : میرزا مسعود خان کیهان  
وزیر معارف و اوقاف : رضا قلیخان نیرالملک  
وزیر فواید عامه و تجارت : علیمحمدخان موقرال دوله  
وزیر صهی : میرزا علیخان مودب الدوله  
کفیل وزارت داخله : میرزا حسینخان دادگر عدل الملک  
کفیل وزارت مالیه : میرزا عیسی خان فیض  
کفیل وزارت عدلیه : سید مصطفی خان منصور السلطنه

\* ۷ اسفندماه ۱۲۹۹ خورشیدی - ۲۶ فوریه ۱۹۲۱ میلادی

هیئت وزیران ، قرارداد ۱۹۱۹ ایران و انگلستان را که در کابینه  
و شوق الدوله به تصویب رسیده بود لغو کرد .

\* ۸ اسفندماه ۱۲۹۹ خورشیدی - ۲۷ فوریه ۱۹۲۱ میلادی

به فرمان احمدشاه ، رضاخان میرپنج به پاس کاردانی و لیاقت به  
مقام سردار سپهی ارتقاء یافت .  
عهدنامه جدید ایران و شوروی و چهارنامه ضمیمه آن در مسکو به امضاء  
رسید

\* ۱۷ اسفندماه ۱۲۹۹ خورشیدی - ۸ مارس ۱۹۲۱ یددی

رئیس الوزراء تصویب نامه هیئت وزراء - را در مورد لغو قرارداد نهم اوت  
۱۹۱۹ ایران و انگلستان که در کابینه و شوق الدوله به امضاء رسیده بود ،

## کامنه پناه سال شانزدهم

به وزارت امور خارجه ابلاغ کرد و دستور داد که موضوع را به اطلاع سفارت انگلستان در تهران برسانند .

\* ۱۸ اسفند ماه ۱۲۹۹ خورشیدی - ۹ مارس ۱۹۲۱ میلادی

مدرسه حقوق که در سال جاری تاسیس و به جمع مدارس عالی ایران اضافه شده است ، برنامه های تازه خود را برای توسعه بیشتر به وزارت معارف تقدیم کرد .

\* ۲۵ اسفند ماه ۱۲۹۹ خورشیدی - ۱۶ مارس ۱۹۲۱ میلادی

از طرف مالیه مملکتی اعلام شد که بودجه کشور در سال جاری جمعا مبلغ ۱۹۰۳۳۲۰۴۰۰ تومان بوده است .

\* ۲۸ اسفند ماه ۱۲۹۹ خورشیدی - ۱۹ مارس ۱۹۲۱ میلادی

رسم اعلام شد که در سال جاری در سراسر کشور نه مریضخانه و چهل و یک درمانگاه با دوازده پزشک و چهار پرستار به امر درمان بیماران اشتغال دارند .

\* ۴ اردیبهشت ماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۴ آوریل ۱۹۲۱ میلادی

رضا خان سردار سپه و فرمانده کل قوا در کابینه جدید سید ضیاء الدین بسمت وزیر جنگ تعیین و به احمد شاه معرفی گردید . اعضاء کابینه جدید سید ضیاء الدین به این شرح معرفی شدند :

رضا خان سردار سپه : وزیر جنگ

معزالدوله : وزیر امور خارجه

مدیرالملک جم : وزیر مالیه

مشیر معظم خواجوی : وزیر پست و تلگراف

نیرالملک : وزیر معارف

مؤبدالدوله نفیسی : وزیر صحیه و امور خیریه

سرپرستی وزارت داخله را رئیس الوزراء خود عهده دار شد .

\* ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۵ آوریل ۱۹۲۱ میلادی

از طرف رضا خان سردار سپه ، فرمانده کل قوا و وزیر جنگ برای اصلاح وضع مالی قشون ، در مورد رفع مشکلات حاصله از قروض خارجی که در زمان سلطنت ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه و احمد شاه دریافت شده بود دستور بررسی صادر شد . قروض خارجی که برای مسافرتها این سه پادشاه گرفته شده بود باین شرح بود :



# گام هفتم

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

از دولت روسیه تزاری	۲۲،۵۰۰،۰۰۰	منات طلا
از دولت روسیه تزاری	۱۰،۰۰۰،۰۰۰	منات طلا
از دولت انگلستان	۱،۱۱۱،۰۰۰	لیره انگلیسی
از دولت انگلستان	۱،۲۵۰،۰۰۰	لیره انگلیسی
از دولت انگلستان	۲۰۰،۰۰۰	لیره انگلیسی
از دولت انگلستان	۲۰۰،۰۰۰	لیره انگلیسی
از دولت انگلستان	۱۰۰،۰۰۰	لیره انگلیسی
از دولت هندوستان	۳۱۴،۲۸۱	لیره انگلیسی
از انگلستان و هند	۱۴۰،۰۰۰	لیره انگلیسی

\* ۴ خرداد ماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۵ مه ۱۹۲۱ میلادی

کابینه سید ضیاء الدین طباطبائی پس از سه ماه حکومت ساقط شد و قوام السلطنه مأمور تشکیل کابینه گردید . در این کابینه سردار سپه کماکان در پست وزارت جنگ باقی ماند . قوام السلطنه اعضاء کابینه را به این شرح معرفی کرد :

وزیر جنگ : رضاخان سردار سپه

وزیر امور خارجه : حاجی محتشم السلطنه

وزیر مالیه : مصدق السلطنه

وزیر عدلیه : عمید السلطنه

وزیر معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه : ممتازالدوله

وزیر فوائد عامه و تجارت : میرزا حسینخان سمیعی - ادیب السلطنه

وزیر صحیه : حکیم الدوله

وزیر پست و تلگراف : مشارالسلطنه

وزیر مشاور : مستشارالدوله

سرپرستی وزارت داخله را رئیس الوزرا شخصا بعهده گرفت .

\* ۲۵ خرداد ماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۱۵ ژوئن ۱۹۲۱ میلادی

امیرمؤید سوادکوهی با پسران خود وعده ای از خوانین مازندران در سوادکوه بر ضد دولت مرکزی قیام کرد . در همین موقع متجاسران دیگر از جمله احسان الله خان و ساعدالدوله نیز به تنکابن حمله ور شدند .

\* ۲۶ خرداد ماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۱۶ ژوئن ۱۹۲۱ میلادی

بر اثر جنگی که بین قوای نظامی بفرمانده هنگ فضل الله خان زاهدی با قوای کمونیست زیر فرمان احسان الله خان و ساعدالدوله روی داد ،

# گاهنامه

## پنجده سال شانشاهی پهلوی

کمونیست ها شکست خورده و عقب نشستند .

\* ۳۰ خردادماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۰ ژوئن ۱۹۲۱ میلادی

بدستور سردار سپه سرهنگ شاه بختی بفرماندهی ستون اعزامی ما مور کمک به نیروی تحت فرمان سرهنگ فضل الله خان و سرکوبی یاغیان گیلان شد . پس از جنگهای متعددی که بین قوای نظامی و متجاسران روی داد نیروی یاغیان بکلی در هم شکست .

\* ۱ تیرماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۲ ژوئن ۱۹۲۱ میلادی

چهارمین دوره مجلس شورای ملی پس از سالها تشنج و آشوب گشایش یافت .

عهدنامه مودت ایران و افغانستان با سه فصل الحاقی آن در تهران به امضاء رسید .

\* ۴ تیرماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۵ ژوئن ۱۹۲۱ میلادی

میرزا کوچک خان جنگلی پس از الحاق چهارصد نفر از سربازان روس و ارمنی بقوای او ، در صدد حمله به زنجان برآمد ، ولی با اعزام نیروی نظامی بسوی جنگل از جانب سردار سپه ، قوای او متلاشی شد و میرزا کوچک خان نیز فراری گردید .

\* ۷ تیرماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۸ ژوئن ۱۹۲۱ میلادی

متن نامه میرزا کوچک خان به لنین که روز ۹ مرداد ۱۲۹۹ " اول اوت ۱۹۲۰ " برای او ارسال شده بود انتشار یافت . میرزا کوچک خان در این نامه به تحولاتی که در منطقه پدید آمده اشاره کرده و برای برقراری نظام اشتراکی در ایران پیشنهاد کرده بود که نظامنامه خاصی متناسب با اوضاع ایران نوشته شود . وی ضمن از مداخلات اولیای امور قفقاز در شمال ایران و بی توجهی ما موران روس نسبت به کار خود گله کرده و از لنین خواسته بود که به این مسائل توجه کند .

\* ۱۰ تیرماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۱ ژوئیه ۱۹۲۱ میلادی

میرپنج احمد آقا خان بدستور سردار سپه برای سرکوبی امیر موید بسوی سوادکوه عزیمت کرد و پس از پیشنهاد تسلیم به یاغیان ، چون متجاسران بقوای دولتی حمله ور شدند ، قوای نظامی جنگ با یاغیان را شروع کردند .

\* ۲۰ تیرماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۱۱ ژوئیه ۱۹۲۱ میلادی

# گام هفتم

## پنجده سال شتابی پیکلوی

نیروی یکهزار نفری کمونیست تحت فرمان احسان الله خان که تعرضی مجدد خود را در کیلان آغاز کرده بود، با حمله قوای نظامی بفرماندهی سرهنگ زاهدی بار دیگر دچار شکست شد .

\* ۲۵ تیرماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۱۶ ژوئیه ۱۹۲۱ میلادی

قوای نظامی که بدستور سردار سپه برای دفع غائله فارس بآن منطقه عزیمت کرده بود ، پس از زد و خورد با فتنه جویان و آشوب طلبان و قلع و قمع آنان ، آرامش را در آن منطقه برقرار ساخت .

\* ۷ مردادماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۹ ژوئیه ۱۹۲۱ میلادی

نیروی یکهزار نفری امیر موید در " سرخ رباط " بر اثر حملات مکرر قوای نظامی با دادن تلفات شدید مجبور به عقب نشینی شد .

\* ۱۱ مردادماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲ اوت ۱۹۲۱ میلادی

شکست متجاسران سواد کوه ، پس از زد و خوردهای شدید بین قوای نظامی و یاغیان قطعیت یافت و " سرخ رباط " بتصرف نیروهای دولتی در آمد و متجاسران به کوههای " خرج " پناه بردند . خانه امیر موید و استحکامات یاغیان نیز بتصرف نیروی نظامی در آمد .

\* ۱ شهریور ماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۳ اوت ۱۹۲۱ میلادی

ستون نظامی که بدستور سردار سپه برای سرکوبی یاغیان و متجاسران کردستان به آن منطقه رفته بود، پس از درهم شکستن قوای آنان ، امنیت را در آن سامان برقرار ساخت .

\* ۳ شهریور ماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۵ اوت ۱۹۲۱ میلادی

نماینده دولت در منطقه مرزی آستارا طی تلگرافی که به وزارت امور خارجه مخابره کرد اطلاع داد که زد و خورد سختی بین سربازان شوروی با ضد انقلابیون آن کشور در آستارای شوروی ادامه دارد . از این رو مرز ایران بروی جنگجویان آنسوی مرز بسته شده است .

\* ۵ شهریورماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۷ اوت ۱۹۲۱ میلادی

بعلت ادامه زدوخورد در اطراف آستارای شوروی ولنگر انداختن دو کشتی بنام " روس " و " مینانوس " در نزدیکی مرز ایران ، از طرف دولت به کلیه مرزبانان ایران و رؤسای ایلات سرحدی دستور داده شد که رعایت بیطرفی ایران را بکنند و در ضمن برای مقابله با هرگونه تجاوزی آماده

## کاهنمه پنجاد سال شانشانی پهلوی

باشد .

\* ۱۷ شهریور ماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۸ سپتامبر ۱۹۲۱ میلادی

قوای نظامی در تعقیب متجاسران سوادکوه به کوههای " خرج " رفتند و در جنگلهائی که یاغیان در آن پناه گرفته بودند به آنان حمله ور شده و متجاسران را تارومار کردند . بقیه یاغیان به " شفتی آلاشت " در نزدیکی باری کریختند ، اما قوای نظامی به تعقیب آنها پرداخته نخست شیرگاه و بعد شفتی آلاشت را تصرف کردند .

\* ۲۶ شهریور ماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۱۷ سپتامبر ۱۹۲۱ میلادی

نیروهای نظامی که در جنگ با اشرا سوادکوه مقادیر زیادی اسلحه و مهمات بدست آورده بودند ، پس از متلاشی کردن قوای متجاسران بسوی پایتخت حرکت کردند . در همین هنگام امیرمویید سوادکوهی که به سمنان گریخته بود تلگرامی به سردار سپه مخابره و از طغیان خوداظهاریشمانی کرد و تقاضای عفو نمود . از طرف سردار سپه باو تاءمین داده شد و امیر مویید به سوادکوه مراجعت کرد .

\* ۶ مهر ماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۸ سپتامبر ۱۹۲۱ میلادی

میرزا کوچک خان جنگلی که علیه دولت مرکزی قیام کرده بود ، پس از زدوخورد با قوای نظامی و دادن تلفات ، تقاضای مذاکره برای تسلیم قوای خود را کرد بدین منظور که با استفاده از فرصت به تجدید قوا و جمع آوری افراد بپردازد .

\* ۸ مهر ماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۳۰ سپتامبر ۱۹۲۱ میلادی

قوام السلطنه کابینه دوم خود را تشکیل داد . دراین کابینه سردار سپه همچنان با اختیارات تام پست وزارت جنگ را عهده دار گردید . اعضاء کابینه دوم قوام به این شرح معرفی شدند :

وزیر جنگ : رضاخان سردار سپه

وزیر امور خارجه : مصدق السلطنه

وزیر عدلیه : مشارالسلطنه

وزیر معارف و اوقاف : دکتر امیر اعلم

وزیر فوائد عامه و تجارت : عمیدالسلطنه

وزیر پست و تلگراف : شهاب الدوله

کفیل وزارت مالیه : عزالمک



# کتابخانه پنجاد سال شانزدهم

سرپرستی وزارت داخله را رئیس‌الوزراء خود بعهده گرفت .

\* ۱۵ مهرماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۷ اکتبر ۱۹۲۱ میلادی

رضاخان سردار سپه کد برای یکسره کردن کار میرزا کوچک خان و غائله جنگل ، خود به کیلان عزیمت کرده بود، در نزدیکی ماسوله طی جنگ سختی قوای میرزا کوچک خان را بکلی در هم شکست .

\* ۱۶ مهرماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۸ اکتبر ۱۹۲۱ میلادی

احمد قوام کابینه خود را ترمیم کرد و اعضاء دولت جدید را بدین شرح معرفی کرد :

وزیر جنگ : رضاخان سردار سپه

وزیر امور خارجه : میرزا اسدالله خان قدیمی مشاور السلطنه

وزیر داخله : مصدق السلطنه

وزیر مالیه : عمیدالسلطنه

وزیر عدلیه : دکتر امیراعلم

وزیر معارف و اوقاف : نیرالسلطان

وزیر فوائد عامه و تجارت : شهاب الدوله

\* ۵ آبانماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۷ اکتبر ۱۹۲۱ میلادی

از جانب سردار سپه و وزیر جنگ این اعلانات هنگام مسافرت به کیلان خطاب به اهالی آن خطه انتشار یافت :

۱ - دعوت از اهالی تنکابن برای تسلیم سلاحهای خود به حکومت نظامی .

۲ - بخشودگی موقت قسمتی از عوارض و مالیات دریافتی از کسبه و اهالی .

۳ - اعلام عفو عمومی متمردان و یاغیان جنگل .

۴ - منع مالکان در مورد مطالبه حق مالکانه از رعایا در دوران انقلاب هفت ساله کیلان .

۵ - اتمام حجت به اتباع میرزا کوچک خان و دیگر یاغیان جنگل بوسیله تسلیم

۶ - دعوت از اهالی کیلان به همکاری با ماموران دولت در امر سرکوبی یاغیان .

\* ۹ آبانماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۱ اکتبر ۱۹۲۱ میلادی

نیروهای دولتی به فرماندهی سردار سپه در کیلان متجاسران را سرکوب کردند و " زیدق " مرکز اصلی متجاسران پس از تلفات شدیدی که به آنها

## کاهن نامه

### پنجاد سال شافشای پهلوی

وارد آمد تصرف شد . آن عده از متجاسران نیز که زنده مانده بودند به کوهها کریختند .

\* ۱۰ آبانماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۱ نوامبر ۱۹۲۱ میلادی

رضاخان سردار سپه و وزیر جنگ ، شکست متجاسران و یاغیان زیدق ، و تسخیر همه نواحی تحت تصرف آنها را پس از دو روز جنگ شدید ، با ذکر تعداد اسیران و اطلاعات دیگر ، طی تلگرامی به رئیس الوزراء اطلاع داد .

\* ۱۶ آبانماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۷ نوامبر ۱۹۲۱ میلادی

عهدنامه مودت و دوستی بین دولت ایران و دولت جمهوری چین بتمویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس الوزراء طی مخابره یک تلگرام فوری بسردار سپه اطلاع داد که مجرای شکست متجاسران و کردنکشان زیدق با اطلاع اعلیحضرت احمدشاه رسیده و ایشان دستور داده اند که بلافاصله مراتب قدردانی و خرسندی همایونی به سردار سپه که با رشادت و فداکاری خود ، مسبب این پیروزی بوده اند ابلاغ گردد .

\* ۱۷ آبانماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۸ نوامبر ۱۹۲۱ میلادی

بر اثر شکستهای پی در پی قوای کمونیست از نیروی نظامی احسان الله خان با عده ای از کمونیستهای زخمی و فراری ، با یک کشتی تجارتي به بادکوبه فرار کردند .

\* ۲۶ آبانماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۱۷ نوامبر ۱۹۲۱ میلادی

سردار سپه وزیر جنگ و فرمانده کل قوا ، اساس ارتش جدید ایران را بنیاد نهادند . بموجب حکمی که از جانب معظم له در این مورد انتشار یافت ، کلمه قزاق ملغی شد و مقرر گردید که قوای قزاق و زانستدارم مشترکا بنام واحد " قشون " شناخته شوند ، و ارکان حرب کل قشون با شرکت جمعی از افسران بصیر و مطلع در امور نظامی تشکیل شود و تشکیلات نظامی را بصورت تازه و جدیدی در آورد .

\* ۳۰ آبانماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۱ نوامبر ۱۹۲۱ میلادی

مجلس شورای ملی استخراج نفت در ایران را بوسیله کمپانی استاندارد اویل آمریکا در مناطق آذربایجان ، کرکان ، مازندران ، کیلان و خراسان تصویب کرد .

# هفتم پنجاه سال شامشایی پهلوی

\* ۱۲ آذرماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۵ دسامبر ۱۹۲۱ میلادی

میرزا کوچک خان جنگلی که بعثت مملاتی شدن نیروهای تحت فرمانش بد کوههای " ماسال " کریخته بود، در کردند " کیلوان " در حالیکه تنها یکنفر آلمانی بنام " کائوک " با او همراه بود از سرما جان سپرد و قبل از رسیدن نیروی نظامی ، طالبی ها سر وی را از بدن جدا کردند . بدین ترتیب غائله جنگل و سرکشی های میرزا کوچک خان درگیلان خاتمه یافت .

قانون مبادله عهدنامه مودت بین دولتهای ایران و افغانستان از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۱۶ آذرماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۷ دسامبر ۱۹۲۱ میلادی

چون بتهران گزارش رسیده بود که روسای اکراد در نوار مرزی ترکیه کردهم آمده و تصمیم گرفته اند به قوای اسمعیل سمیتقو در جنگ با نیروهای دولتی ایران کمک کنند . از جانب دولت به قوای نظامی شمال غرب کشور دستور داده شد که برای دفع خطرات احتمالی آماده عملیات نظامی باشند .

\* ۱۷ آذرماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۸ دسامبر ۱۹۲۱ میلادی

مردی بنام عبدالرحمن پاشا که خود را نماینده دولت انگلستان معرفی میکرد محرمانه از بغداد وارد جهریق مرکز اشرار مسلح زیرفرمان اسمعیل سمیتقو شد و با سید طه یکی از سران اکراد تماس گرفت و متذکر شد که اگر عملیات آنها بمنظور استقلال کردستان است ، او هم با کمک انگلستان کردهای عثمانی را وادار خواهد کرد که در این قیام شرکت کنند .

\* ۲۳ آذرماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۱۴ دسامبر ۱۹۲۱ میلادی

عهدنامه مودت ایران و شوروی از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۹ دیماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۳۰ دسامبر ۱۹۲۱ میلادی

قانون عضویت ایران در جامعه ملل بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۴ دیماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۴ ژانویه ۱۹۲۲ میلادی

بدستور سردار سپه و فرمانده کل قوا ، اسامی خارجی از تشکیلات نظامی حذف شد و لغات فارسی جایگزین کلمات خارجی مانند بریکساده

## کاهنم

### پناه سال شانزدهم پهلوی

و باتالیون و دیویزیون کردید . ضمناً بمنظور تمرکز واحدهای قشونی و حفظ نظم و امنیت در همه جا ، کشور به پنج ناحیه تقسیم شد و برای هر ناحیه یک لشکر که سابقاً دیویزیون نامیده میشد منظور کردید .

\* ۱۴ دیماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۴ ژانویه ۱۹۲۲ میلادی

فرمان رضاخان سردار سپه ، وزیر جنگ و فرمانده کل قشون برای اولین بار در ایران مدارس قشون جهت تعلیم صاحبمنصبان در عمارت مسعودیه تشکیل شد .

نخستین ارکان حرب کل قشون ( ستاد ارتش ) ایران تشکیل شد و شورائی بنام " هیئت شورای قشونی " بوجود آمد و سرتیپ امان الله میرزا از جانب سردار سپه بسمت اولین رئیس ارکان حرب قشون برگزیده شد .

تشکیلات جدید قشون شامل پنج لشکر در پنج ناحیه کشور تعیین شد و مقرر کردید که لشکرهای مذکور در محلهای زیر مستقر گردند :

لشکر مرکز در تهران ، لشکر آذربایجان در تبریز ، لشکر خراسان در مشهد ، لشکر جنوب در اصفهان ، لشکر غرب در همدان ، همزمان با این اقدام ، مدارس نظام نیز در عمارت مسعودیه مستقر شدند .

قانون استقراض یک میلیون دلار از دولت آمریکا جهت مصارف معوقه نظامی و دیگر مخارج ضروری در دو ماده به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۹ دیماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۹ ژانویه ۱۹۲۲ میلادی

نظامنامه لباس قشون ایران به تصویب سردار سپه وزیر جنگ و فرمانده کل قشون رسید و به لشکرها ابلاغ شد . بموجب این نظامنامه برای هر یک از صنوف قشونی علامت مخصوصی منظور کردید تا بدینوسیله صنوف مختلف قشونی از هم متمایز و مشخص باشند .

\* ۲۳ دیماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۱۳ ژانویه ۱۹۲۲ میلادی

سفارت انگلستان در تهران اظهارات شخصی بنام عبدالرحمن پاشا را که در جریبق خود را بعنوان نماینده دولت انگلستان معرفی کرده بود تکذیب کرد .

\* ۲۷ دیماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۱۷ ژانویه ۱۹۲۲ میلادی

بندرگاه انزلی که مدتها در تصرف یاغیان بود تحویل دولت ایران کردید و بندر پهلوی نامیده شد .

\* ۲۸ دیماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۱۸ ژانویه ۱۹۲۲ میلادی

## پناه سال شانشانی پهلوی

اخطارید شدید اللحنی با مضای سردار سپه خطاب به کلیه لشکرها و قسمتهای مختلف نظامی مادر و تذکر داده شد که صدور فرمان اعدام فقط از اختیارات سردار سپه است . متن اخطاریه مذکور باین شرح است :  
 " بتمام لشکرها و قسمتهای قشونی اخطار میکنم که امر اعدام فقط در اختیار من است و بدون کسب دستور از مرکز احدی اجازه صدور این حکم را ندارد ."

\* ۲ بهمنماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۲ ژانویه ۱۹۲۲ میلادی

میرزا حسن خان پیرنیا مشیرالدوله از جانب احمد شاه مامور تشکیل کابینه گردید . در این کابینه رضاخان سردار سپه و فرمانده کل قوا با اختیارات تام پست وزارت جنگ را عهده دار شد . اعضاء کابینه مشیرالدوله به این شرح بودند :  
 وزیر جنگ : رضاخان سردار سپه  
 وزیر مالیه : مدیرالملک جم  
 وزیر عدلیه : سردار معظم خراسانی ( تیمور تاش )  
 وزیر معارف و اوقاف : نیرالملک هدایت  
 وزیر پست و تلگراف : اعتلاء السلطنه  
 وزیر فوائد عامه و تجارت : ادیب السلطنه سمیعی  
 سرپرستی وزارت داخله را رئیس الوزرا خود بعهده گرفت .

\* ۵ بهمنماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۵ ژانویه ۱۹۲۲ میلادی

قوای ژاندارم تحت فرماندهی کلنل لندبرگ سوئدی همراه قوای چریک به سرکردگی سردار ارشدزد و خورد خونینی را با اشار آذربایجان آغاز کردند . ولی در برابر حملات مکرر اشار که چندین برابر قوای ژاندارم و چریک بودند تاب مقاومت نیاورده شکست خوردند و سردار ارشد نیز در کیرودار جنگ گشته شد .

\* ۷ بهمنماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۷ ژانویه ۱۹۲۲ میلادی

کلنل لندبرگ سوئدی پس از شکست از اشار و یاغیان به تبریز آمد و فرماندهی باقیمانده قوای ژاندارم بعهده نایب سرهنگ پولادین محمول شد . اما یکی از صاحبمنصبان سابق ژاندارمری بنام لاهوتی که بتازکی برای بار دوم استخدام شده بود با اغوای ژاندارمها ، سرهنگ پولادین را بزدان انداخت و خود بهمراه ژاندارمهای اغفال شده علیه دولت مرکزی قیام کرد .

## گام‌ها پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۹ بهمنماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۸ فوریه ۱۹۲۲ میلادی

بدستور سردار سپه سرتیپ حبیب‌الله شیبانی با قوای نظامی بمقابله لاهوتی شتافت و پس از زدوخورد شدید، مقاومت قوای او را درهم شکست و لاهوتی و چند نفر از متمردان گریختند و بقیه قوای او تسلیم شدند.

\* ۲۲ بهمنماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۱۱ فوریه ۱۹۲۲ میلادی

ابوالقاسم لاهوتی با چند تن از همراهان که پیوسته تحت تعقیب نیروی نظامی بودند، با شتاب خود را بمرز رسانده و به روسیه فرار کردند.

\* ۲۷ بهمنماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۱۶ فوریه ۱۹۲۲ میلادی

بمنظور استقرار نظم و امنیت در سراسر نقاط مملکت و سرک‌وب ساختن اشرار و یاغیان، بفرمان سردار سپه اداره امنیت مملکتی تشکیل گردید.

به دستور سردار سپه و وزیر جنگ، قوای نظامی شورشیان خراسان را سرکوب کردند و چند تن از سران شورشیان از جمله شیخ علی اکبر تربتی را که یکی از مسببین اصلی آشوب و هرج و مرج در خراسان بود دستگیر و زندانی ساختند.

\* ۳ اسفند ماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۲ فوریه ۱۹۲۲ میلادی

از طرف سردار سپه اطلاعیه مفصلی در باره کودتا در روزنامه‌ها چاپ رسید که طی آن سردار سپه نکات مبهم کودتا را روشن کردند و ضمن آن چنین یادآور شدند:

" اکنون که یکسال از کودتا گذشته است، عده زیادی سؤال میکنند که مسبب و بانی اصلی کودتای سوم حوت ۱۲۹۹ چه کسی است؟ آیا با حضور من در این مملکت جستجو برای یافتن مسبب اصلی کودتا مسخره نیست؟ با کمال افتخار و شرف اعلام میکنم که مسبب کودتا منم. سوم حوت کودتائی بود که بوسیله من انجام یافت و فکر آن دفعتاً و یکباره بمغز من خطور نکرد، بلکه دیدن حال زار برادران و خواهران ایرانی خصوصاً نفرات قشونی مرا وادار کرد که دست به کودتا بزنم "

عهدنامه حکمیت منعقدہ بین دولت ایران و دولت آمریکا از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد.

\* ۶ اسفندماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۵ فوریه ۱۹۲۲ میلادی

## کاهن نامه پنجاه سال شامشایی پهلوی

ارباب کیخسرو نماینده زرتشتیان در مجلس شورای ملی، طی سئوالی که از مشیرالدوله رئیس الوزرا کرد، خواستار شد که هرچه زودتر درباره جواهرات سلطنتی و اسناد مالکیت و قباله ها و ذخایر بیوتات سلطنتی که بوسیله محمد علیشاه و احمدشاه ضبط شده توضیح بدهد. جواهرات و اسناد و قباله ها و اموالی که باید از جانب این دو پادشاه قاچار تحویل داده شود به این شرح است:

چهل و نه طغرا سند و قباله مهم که نزد محمد علیشاه مانده است. ۵۰۰۰ فیصد تفک و چندین هزار فشک که آنها را از اسلحه خانه خارج ساختند.

ده جلد کتاب بسیار نفیس و کرانیها که به شخصی بنام آرشاک داده شده و وی آنها سیصد هزار تومان در نیویورک به فروش رسانده، ولی کتابخانه دولتی مبلغ بیست و نه کرویر تومان غرامت آنها را از دولت آمریکا مطالبه کرده است.

معادل نصد و نه هزار تومان کتابهای کرانیها که نزد وزیرهمایون به امانت سپرده شده است.

اما جواهراتی که از خزانه مملکت برداشته شده عبارتست از: مندار زیادی مروارید و زمرد کرانیها، دورشته مروارید درشت اعلا، دو سینه جواهر که محمد علی میرزا آنها را به بانک استقراضی روس داد مندار جواهرات کوناگون، تعدادی از جواهرات بسیار نفیس که در مراسم و تشریفات سلطنتی مورد استفاده قرار میگرفت، چهل و نه فقره جواهرات محلی که بموجب اسناد رسمی بتدریج از خزانه خارج شده است، یک جعبه مملو از جواهر که به یکی از بانکهای سویس به امانت سپرده اند. علاوه بر جواهرات فوق دوازده فقره جواهرات نفیس و کرانیهای دیگر را نیز شرح زیر روده اند:

به رشته تسیح مروارید بسیار اعلا که هردانه آن یک مثقال وزن دارد، هشت حلقه انگشتر نیمه برلیان، سه حلقه انگشتر الماس فلامک، یک حلقه انگشتر تخمه لعل، یک حلقه انگشتر زمرد، دو حلقه انگشتر یاقوت یک حلقه انگشتر فیروزه، یک دکمه الماس که یازده قیرات وزن دارد، یک عدد سنجاق الماس، دو عدد ساعت طلای مرصع، دو قطعه نشان مرصع بجواهر، دو قطعه عینک طلا.

\* ۷ اسفندماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۶ فوریه ۱۹۲۲ میلادی

قرارداد مودت ایران و شوروی بوسیله نمایندگان دو کشور به امضا رسید.

## گاهنامه پنجده سال شایسته‌ی پهلوی

۷ اسفندماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۲۷ فوریه ۱۹۲۲ میلادی

رسم اعلام شد که ایران در سال گذشته مسیحی ( سال ۱۹۲۱ ) شانزده میلیون و ششصد و هفتاد و سه هزار بشکه نفت خام تولید کرده است . تولید نفت خام ایران در سالهای قبل از کودتا به این شرح اعلام شد :

سال ۱۹۱۳ یک میلیون و هشتصد و بیست و پنج هزار بشکه  
 سال ۱۹۱۴ دو میلیون و نهصد و بیست هزار بشکه  
 سال ۱۹۱۵ سه میلیون و ششصد و پنجاه هزار بشکه  
 سال ۱۹۱۶ چهار میلیون و سیصد و نود و دو هزار بشکه  
 سال ۱۹۱۷ شش میلیون و نهصد و سی و پنج هزار بشکه  
 سال ۱۹۱۸ هشت میلیون و ششصد و بیست و سه هزار بشکه  
 سال ۱۹۱۹ ده میلیون و صد و سی و نه هزار بشکه  
 سال ۱۹۲۰ دوازده میلیون و دویست و سی هزار بشکه

در همین گزارش اعلام شد که درآمد ایران از نفت خام در سال ۱۹۱۹ نیم میلیون لیره ، در سال ۱۹۲۰ مبلغ ششصد هزار لیره و در سال ۱۹۲۱ نیز ششصد هزار لیره انگلیسی بوده است .

\* ۱۰ اسفند ماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۱ مارس ۱۹۲۲ میلادی

بدستور سردار سپه قانون حقوق تقاعد صاحبمنصبان و افراد نظامی و مستخدمین قشون و مستمری وراث آنها و همچنین مستمری مجروحین جنگ بکلیه واحدهای نظامی ابلاغ شد .

بموجب این قانون حداکثر مدت خدمت صاحبمنصبان و ماموران نظامی چهل سال تعیین گردید ، ولی اعلام شد که امرای قشون بعد از چهل سال خدمت بنا به تقاضای مقامات عالی میتوانند کماکان در خدمت باقی بمانند .

\* ۲۷ اسفندماه ۱۳۰۰ خورشیدی - ۱۸ مارس ۱۹۲۲ میلادی

دخل و خرج مملکت ( بودجه کشور ) در سال جاری مبلغ ۱۹،۵۶۱،۴۰۰ تومان اعلام شد .

\* ۱ فروردین ماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۲۱ مارس ۱۹۲۲ میلادی

بموجب حکمی که از جانب سردار سپه به کلیه قسمت‌های قشون ابلاغ گردید ، حقوق ماهانه درجات نظامی در واحدهای قشونی ایران بشرح زیر تعیین شد :



# گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

تأیین ( سرباز ) ۳۵ قران  
تأیین اول ۴۰ قران  
سرجوخه ۴۵ قران  
وکیل چپ ( گروهیان سوم ) ۶۰ قران  
وکیل راست ( گروهیان دوم ) ۷۵ قران  
وکیل اول ( سرگروهیان ) ۱۰۰ قران  
معین نایب درجه دو ( استوار دوم ) ۱۵۰ قران  
معین نایب درجه یک ( استوار یک ) ۲۵۰ قران  
نایب سوم ( ستوان سوم ) ۴۵۰ قران  
نایب دوم ( ستوان دوم ) ۵۵۰ قران  
نایب اول ( ستوان یک ) ۶۵۰ قران  
سلطان ( سروان ) ۹۰۰ قران  
یاور ( سرگرد ) ۱۲۰۰ قران  
نایب سرهنگ ( سرهنگ دوم ) ۱۳۵۰ قران  
سرهنگ ۱۸۰۰ قران  
سرتیپ ۲۸۰۰ قران  
امیر لشکر ( سرلشکر ) ۴۰۰۰ قران  
سپهبد ۷۰۰۰ قران  
فرمانده کل قوا ۱۰،۰۰۰ قران

۱ فروردین ماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۲۱ مارس ۱۹۲۲ میلادی

در سازمان جدید قشون ایران که از جانب سردار سپه وزیر جنگ و فرمانده کل قشون بهمه لشکرها و قسمتهای مختلف نظامی ابلاغ شد، کوچک - ترین واحد قشونی ایران " بند " و بزرگترین واحد " سپاه " و جمیع سپاهیان " قشون " نامیده شدند .

اداره امنیه مملکتی که بفرمان سردار سپه بجای ژاندارمری در روز ۲۷ بهمن ۱۳۰۰ تشکیل شده بود ، تحت نظر وزارت جنگ قرار گرفت .

\* ۷ فروردین ماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۲۷ مارس ۱۹۲۲ میلادی

قانون الحاق آب کوهرنگ بزماینده رود از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۸ فروردین ماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۲۸ مارس ۱۹۲۲ میلادی

به فرمان سردار سپه مقرر شد که وعاظ روحانی در کلیه قسمتهای

## کاهنمه

### پنجاد سال شانزدهای پهلوی

قشون با وعظ و خطابه در راه تحکیم مبانی دینی و تعالیم اخلاقی بسه افراد قشون ، هرگونه اقدامی را که لازمست مبذول دارند .

\* ۱۰ فروردین ماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۳۰ مارس ۱۹۲۲ میلادی

برای ایجاد راههای شوسه و خطوط ارتباطی بین شهرها اداره کل طرق و شوارع تاسیس کردید .

\* ۱۹ فروردین ماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۸ آوریل ۱۹۲۲ میلادی

نیروهای نظامی بدستور سردار سپه برای سرکوبی امام قلی خان و بویر احمدی ها و سایر یاغیان فارس بسوی ممسنی حرکت کردند ، ولی یاغیان این خطه پس از مشاهده قوای دولتی تامین خواستند و بنابه امر سردار سپه به آنها تامین داده شد و هرج و مرج پایان پذیرفت .

\* ۲۰ فروردین ماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۹ آوریل ۱۹۲۲ میلادی

وزارت معارف اعلام کرد که در سال گذشته در سراسر کشور ۴۴۰ باب دبستان دولتی با ۴۳۰۰۰ محصل و ۴۶ باب دبیرستان دولتی با ۹۳۰۰ دانش آموز مشغول تحصیل بودند .

\* ۲۷ فروردین ماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۶ آوریل ۱۹۲۲ میلادی

مقررات پرداخت فوق العاده و خرج سفر صاحبمنصبان و افراد نظامی به این شرح تعیین و بمورد اجرا گذاشته شد :

خرج سفر تابین ، سرجوخه ، وکیل دو و وکیل سه از قرار روزی سه قران

وکیل اول و معین نایب ( سرکروهیان و استوار ) روزی پنج قران

نایب سوم ( ستوان سوم ) روزی ده قران

نایب دوم ( ستوان دوم ) روزی دوازده قران

نایب اول ( ستوان یک ) روزی پانزده قران

سلطان ( سروان ) روزی بیست قران

باور و نایب سرهنگ ( سرکرد و سرهنگ دوم ) روزی بیست و پنج قران

سرهنگ روزی سی قران

سرتیپ روزی پنجاه قران

امیر لشکر روزی صد قران

سپهبد روزی صد و پنجاه قران

فرمانده کل قشون روزی دویست قران

# کاهن نامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۳ اردیبهشت ماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۳ مد ۱۹۲۲ میلادی

فرمان سردار سپه بمنظور استقرار نظم و امنیت در شهرهای تهران  
استرآباد، خمسه، قزوین، سمنان، دامغان، بارفروش (بابل)، تنکابن  
فیروزکوه، سوادکوه، لاهیجان، ساوجبلاغ، شیریار، ورامین، کهن  
و سولقان، ساوه و بندر پهلوی حکومت نظامی برقرار گردید.  
طبق این فرمان حکام نظامی در محل مأموریت خود از نظر کشوری تابع  
وزارت داخله و از نظر نظامی مطیع قوانین و مقررات قشون اعلام شدند.

\* ۱۷ خرداد ماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۷ ژوئن ۱۹۲۲ میلادی

قشون دولتی وارد کازرون شد تا اشرار مسلح و راهزنان و دزدانی  
را که در آن منطقه آشوب و هرج و مرج برپا کرده بودند قلع و قمع کند.

\* ۱۸ خرداد ماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۸ ژوئن ۱۹۲۲ میلادی

قانون اعزام ثمت نفر دانشجوی نظامی به پاریس بتصویب مجلس شورای  
ملی رسید.

\* ۲۷ خرداد ماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۷ ژوئن ۱۹۲۲ میلادی

مشیرالدوله از مقام ریاست وزرائی کناره گرفت و قوام السلطنه  
مأمور تشکیل کابینه شد. رضاخان سردار سپه و فرمانده کل قوا همچنان  
در مقام وزارت جنگ باقی ماند. اعضاء کابینه جدید به این شرح بودند:  
وزیر جنگ: رضاخان سردار سپه  
وزیر مالیه: فهمیم الملک  
وزیر عدلیه: مشارالسلطنه  
وزیر معارف و اوقاف: حاج محتشم السلطنه  
وزیر پست و تلگراف: وحیدالملک شیبانی  
وزیر فوائد عامه و تجارت: عمید السلطنه  
کفیل وزارت داخله: منصور الملک  
سرپرستی وزارت امور خارجه را رئیس الوزراء خود عهده دار شد.

\* ۳ تیر ماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۲۴ ژوئن ۱۹۲۲ میلادی

قانون اصلاح قرارداد پستی بین المللی مادرید به تصویب مجلس  
شورای ملی رسید.

\* ۵ تیر ماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۲۶ ژوئن ۱۹۲۲ میلادی

به فرمان وزیر جنگ و فرمانده کل قشون ، سرتیبدکتر سعید خان لقمان الملک که از اروپا مراجعت کرده بود بسمت رئیس صحه کل قشون منصوب شد .

\* ۱۰ تیرماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱ ژوئیه ۱۹۲۲ میلادی

عدهای از نظامیان و غیر نظامیان که در طغیان لاهوتی با وی همدست بودند توقیف شده و تحت محاکمه قرار گرفتند .

\* ۱۸ تیرماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۹ ژوئیه ۱۹۲۲ میلادی

بپاس خدمات دیمتریوف مهندس و رئیس اداره کشتیرانی دریاچه ارومیه ( رضایه ) و کوشا و در راه کشف تلفن و تلگراف زیر آبی در ایمن دریاچه بفرمان سردار سپه یک قطعه نشان شیرو خورشید بوی اعطا کردید . این سیمها که بوسیله عمال خارجی ایجاد شده بود مورد استفاده ماجرا جویان و آشوب طلبان قرار میگرفت .

\* ۲۱ تیرماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۲ ژوئیه ۱۹۲۲ میلادی

بفرمان سردار سپه ، سرتیپامان الله میرزا رئیس ارکان حرب کل قشون بفرماندهی کل قوای آذربایجان منصوب کردید . همچنین سرهنگ اسمعیل خان بسمت حاکم نظامی آذربایجان انتخاب شد .

\* ۲۲ تیرماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۳ ژوئیه ۱۹۲۲ میلادی

بدنبال دستگیری یکی از شورشیان خراسان بنام رضا نجار که چندین بمب بهمراه داشت و آنها را از روسیه بمتهد آورده بود ، هارانونف تبعه روسیه سبز که یکی از همکاران فعال و از مشوقین شورشیان بشمار میرفت دستگیر و از ایران اخراج کردید .

\* ۲۳ تیرماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۴ ژوئیه ۱۹۲۲ میلادی

برادر شرارت و سرکشی لره های " سیلاخوری " و " پیران وند " و " سکوند " بنابه امر سردار سپه ، امیر لشکر غرب احمد آقاخان با نیروی تحت فرماندهی خود همراه با قوای کمکی که از مرکز اعزام شده بود بقوای اشرار حمله ور شد و پس از جنگ سختی قلعه " کیوزه " مرکز یاغیان به تصرف نظامیان در آمد و بدنبال آن امنیت در بروجرد و اراک و توسرکان و ملایر و نهاوند برقرار کردید .

\* ۴ مردادماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۲۶ ژوئیه ۱۹۲۲ میلادی

## کامهشامه

### پنجاه سال شانشانی پهلوی

قانون استخدام و حدود اختیارات دکتر میلیسپو رئیس کل مالیه ایران  
از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۱۲ مردادماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۳ اوت ۱۹۲۲ میلادی

قوای نظامی برای سرکوسی طایفه چهار راهی و چند دسته دیگر از  
اشرار و یاغیان منطقه فارس که در حمله به آبادیها و قطع راهها  
مراحمتهای زیادی برای مردم این خطه فراهم کرده بودند بدان سوزیمت  
کرد .

اشرار بختیاری با همدستی طایفه بنی حمیس خزعل درخوزستان در محلی  
سنام کرده شلیل با غافلگیر کردن افراد نظامی با آنها حمله ور شدند  
و سجد نفر از آنها را کشته و سرشان را از بدن جدا کردند .

\* ۱۶ مردادماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۷ اوت ۱۹۲۲ میلادی

فرمان سردار سپه یکم و سی و یک نفر از صاحبمنصبان و درجه داران  
و افراد لشکر غرب که در اردو کشی و جنگ با متحارسان و اشرار در غرب  
کشور شجاعت بخرج داده بودند بدریافت نشانهای نظامی مفتخر شدند .

\* ۲۰ مردادماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۱ اوت ۱۹۲۲ میلادی

قلعه جهریق مامن و پناهگاه اسمعیل سیمیتقو یاغی معروف که کشتارها  
و جنایات او آذربایجان را بوحشت افکنده بود بوسیله نیروهای اعزامی  
سردار سپه تصرف شد . در این قلعه مقادیر زیادی سلاحهای دولت کسه  
سیمیتقو در مدت کردتکشی و حملات خود به قوای دولتی بدست آورده بود  
پس گرفته شد . افراد مسلح اسمعیل سیمیتقو که فرار کرده بودند بوسیله  
قوای دولتی تعقیب گردیدند .

فرمان سردار سپه نشان ذوالفقار بعنوان عالیتین نشان قشونی  
ایجاد و اعلام شد که این نشان دارای چهار درجه است و کسانی استحقاق  
دریافت آنرا دارند که در میدانهای جنگ رشادت فوق العاده ای از خود  
نشان داده باشند .

\* ۳۱ مردادماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۲۲ اوت ۱۹۲۲ میلادی

احمد شاه طی تلگرامی که بسردار سپه و وزیر جنگ مخابره کرد، از  
فداکاریها و کوششهای سردار سپه و سربازان شجاعی که به غائله اشرار  
و متحارسان در مناطق جهریق و سلماس خاتمه داده اند قدردانی کرد .

\* ۳ شهریورماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۲۵ اوت ۱۹۲۲ میلادی

## کاهن نامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

بمناسبت تصرف سلماس و قلعه جهریق بوسیله نیروهای نظامی و تلمع و قمع اشرار در مغرب آذربایجان سردار سپه و فرمانده کل قشون طبق فرمانی از فعالیت و سرعت عمل سرتیپ امان الله میرزا رئیس کل ارکان حرب و فرمانده کل قوای آذربایجان و شجاعت ماحیمنصان و سربازانشی را که در این عملیات شرکت داشتند مورد قدردانی قرار داد .

\* ۸ شهریورماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۳۰ اوت ۱۹۲۲ میلادی

فرمان سردار سپه یک ستون از لشکر خوزستان بسوی " دشتک " رهسپار شد . این ستون بفاصله چند روز کلیه متمردان و کردنکشان آن ناحیه را سرکوب کرد .

\* ۲۰ شهریورماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۱ سپتامبر ۱۹۲۲ میلادی

قانون استخدام هشت نفر متخصص مالیه تبعه دولت آمریکا از طرف مجلس شورای ملی به تصویب رسید .

\* ۲۲ شهریورماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۳ سپتامبر ۱۹۲۲ میلادی

یک کردان از لشکر جنوب به محلی بنام " دالکی " بین بوشهر و کازرون وارد شد و یک کردان دیگر برای بر فراری امنیت در بنادر خلیج فارس بآن خطه اعزام گردید .

فرمان سردار سپه و فرمانده کل قشون ، سرتیپ عبدالله خان امیر طهماسب به درجه امیر لشکری ارتقاء یافت و بفرماندهی لشکر شمال غرب منصوب شد .

\* ۲۵ شهریورماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۶ سپتامبر ۱۹۲۲ میلادی

طبق امریه سردار سپه ، قلعه بیکی ها ( دژبان ها ) در سراسر مملکت موظف شدند که رفتار و کردار افراد فشونی را در شهرها و مجامع عمومی زیر نظر گرفته و اگر خلافی مشاهده کردند ، از اقدامات آنها جلوگیری کنند و مراتب را بفرمانده قسمت اطلاع داده و حوادث مهمتر را بوسیله ارکان حرب بفرمانده کل قشون گزارش نمایند .

\* ۲۴ مهرماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۶ اکتبر ۱۹۲۲ میلادی

رسم اعلام شد که مدرسه داروسازی ضمیمه مدرسه عالی طب گردیده است .

قانون استخدام یک مستشار خارجی برای اصلاح امور بلدیة تهران

## هفتم پنجاد سال شانزدهم پهلوی

از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۲۵ مهرماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۷ اکتبر ۱۹۲۲ میلادی

وزارت معارف اعلام کرد که شماره محصلین مدارس عالی مملکت که در سال تحصیلی گذشت و امسال مشغول تحصیلند ۹۱ نفر است .  
بمطور تعلیم اصول کشاورزی علمی و تدریس آن بمحصلین ، مدرسه‌ای بنام مدرسه فلاح تاسیس کردید .

\* ۵ آبانماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۲۷ اکتبر ۱۹۲۲ میلادی

فرمان سردار سپه ، سرنایب فضل الله زاهدی فرمانده ستون کارد و سرنایب امان الله میرزا جهابانی فرمانده کل قوای آذربایجان ونایب دوم غلامعلی بایندر فرمانده دسته آشپار کارد و دوتن از ماحیممبان دیگر که در قلع و قمع اکزاد و متحاسران و تصفیه مناطق آذربایجان و دیلمقان از اشرار ابراز رشادت و شجاعت کرده بودند بدریافت نشان ذوالفقار مفتخر شدند .

\* ۱۰ آبانماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱ نوامبر ۱۹۲۲ میلادی

تانون نظارت بر مطبوعات که از طرف وزارت معارف بمجلس شورای ملی تقدیم شده بود از تصویب مجلس گذشت .

\* ۱۵ آذرماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۶ دسامبر ۱۹۲۲ میلادی

هیئت مالی آمریکا بریاست دکتر میلیسو متخصص امور مالی که لایحه استخدام آنها بتصویب مجلس شورای ملی رسیده بود ، رسماً از طرف دولت ایران استخدام شدند .  
موافقتنامه موقت ایران و عراق در باره استرداد مجرمین در بغداد به امضاء رسید .

\* ۱۹ آذرماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۰ دسامبر ۱۹۲۲ میلادی

دکتر میلیسو بعنوان رئیس کل مالیه ایران با همکاری مستشاران آمریکائی کار خود را برای اصلاح امور مالی و تنظیم بودجه کشور آغاز کرد .

\* ۲۲ آذرماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۳ دسامبر ۱۹۲۲ میلادی

تانون استخدام اعضای دولت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۵ دیماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۵ ژانویه ۱۹۲۳ میلادی

قانون اعطای امتیاز ایجاد کارخانه کبریت سازی آذربایجان به حاج محمد رحیم و حاج محمد باقر خوئی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲۵ بهمنماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۴ فوریه ۱۹۲۳ میلادی

حسن مستوفی الممالک کابینه جدید خود را تشکیل داد . در این کابینه سردار سپه و فرمانده کل قوا بار دیگر پست وزارت جنگ را بعهده گرفت . اعضاء کابینه به این شرح بودند :

وزیر جنگ : رضاخان سردار سپه

وزیر امور خارجه : ذکاالملک فروغی

وزیر مالیه : نصرالملک

وزیر داخله : ادیب السلطنه سمیعی

وزیر عدلیه : ممتازالملک

وزیر معارف و اوقاف : حاج محتشم السلطنه

وزیر فوائد عامه و تجارت : حاج مخیرالسلطنه هدایت

\* ۲۶ بهمنماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۵ فوریه ۱۹۲۳ میلادی

قانون انعقاد قرارداد تجارتی موقت بین ایران و مصر از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۲۹ بهمنماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۸ فوریه ۱۹۲۳ میلادی

قانون استفاده از پارچه های وطنی در چهارماده از تصویب مجلس شورای ملی گذشت . بموجب این قانون کلیه مستخدمین کشوری موظف شدند از پارچه های ایرانی استفاده کنند و نمایندگان مجلس و وزراء و معاونان آنها نیز تابع همین قانون گردیدند .

\* ۲ اسفندماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۲۱ فوریه ۱۹۲۳ میلادی

قانون تامین اعتبار برای مصارف روشنائی بقاع متبرکه در عراق عرب بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۵ اسفندماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۲۴ فوریه ۱۹۲۳ میلادی

قانون تشکیل اداره خزانهداری کل از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۱۴ اسفندماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۵ مارس ۱۹۲۳ میلادی



## گاهشماره

### پنجاد سال شانزدهم بهمنی

وزارت مالیه اطلاع داد که بودجه مملکت در سال جاری مبلغ ۲۰،۵۹۹،۷۰۰ تومان بوده است .

\* ۱۶ اسفندماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۷ مارس ۱۹۲۳ میلادی

ایران در سال مسیحی گذشته ( سال ۱۹۲۲ ) مقدار ۲۲،۲۴۷،۰۰۰ بشکه نفت خام تولید کرده و پانصد هزار لیتره از این بابت در آمد داشته است .

\* ۲۲ اسفندماه ۱۳۰۱ خورشیدی - ۱۳ مارس ۱۹۲۳ میلادی

مجلس شورای ملی قانون اختصاص یکصد هزار تومان اعتبار برای مصارف انتخابات دوره پنجم تقنینیه را تصویب کرد .

\* ۱۸ فروردین ماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۷ آوریل ۱۹۲۳ میلادی

مجلس شورای ملی موافقت کرد که وزارت مالیه مبلغ یکصد هزار تومان برای عمران و آبادی و جبران خسارت مناطق غارت زده آذربایجان بوسیله اشرار و متجاسران ، اختصاص دهد .

\* ۲۱ فروردین ماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۱۰ آوریل ۱۹۲۳ میلادی

قانون ثبت اسناد و املاک بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲ اردیبهشت ماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۲۲ آوریل ۱۹۲۳ میلادی

وزیر جنگ و فرمانده کل قوا به امیر لشکر جنوب دستور داد کلیه نقاطی که تاکنون از زیر نفوذ دولت مرکزی و قشون خارج بوده مانند بلوچستان و منطقه بختیاری و سواحل خلیج فارس باید در قلمرو دولت مرکزی و سلطه قشون درآید ، بخصوص مناطق نفت خیز که بیش از سایر نقاط مورد توجه است ، زیرا اولیاء دولت انگلستان بخاطر منافع که در آن نواحی دارند سعی خواهند کرد اقدامات قشون را بی نتیجه بگذارند از این رو برای استقرار نظم و امنیت در آن نواحی دستور داده شده است که قسمتی از لشکر مرکز برای کمک بقوای جنوب عزیمت نماید .

\* ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۲۵ آوریل ۱۹۲۳ میلادی

موافقتنامه پستی و اظهارنامه ضمیمه آن از طرف نمایندگان ایران و شوروی در مسکو امضاء شد .

\* ۱۳ اردیبهشت ماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۳ مه ۱۹۲۳ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

وزیر جنگ و فرمانده کل قوا در پاسخ گزارش رزم امیر لشکر غرب دستور داد عساکر عثمانی که داخل خاک ایران میشوند با احترام خلع سلاح شده و با مهربانی از آنان پذیرائی بعمل آید و سپس از نواحی دیگر به کشورشان باز گردانده شوند ولی اگر قوای انگلستان بخواهند آنها را تعقیب نموده وارد خاک ایران شوند از ورود آنان جلوگیری بعمل آید .

\* ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۱۵ مه ۱۹۲۳ میلادی

والاحضرت شاهپور غلامرضا پهلوی متولد شدند .

\* ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۲۱ مه ۱۹۲۳ میلادی

سر پرسی لورن وزیر مختار انگلستان در ایران ، طی گزارشی که برای لرد کورزون وزیر امور خارجه آن کشور فرستاد ، از تحولات بزرگ ایران بر اثر اقدامات سردار سپه یاد کرد و متذکر شد که با لشکر کشی ها و سرکوبی همه یاغیان و گردنکشان در شرق و غرب و شمال کشور ، انتظار می رود که سردار سپه برای اجرای سیاست تمرکز قدرت در تهران ، ببه خوزستان نیز لشکر کشی کند و شیخ خزعل و منافع نفتی انگلستان را بخطر اندازد . وی سپس هشدار داد که تا دیر نشده دولت انگلستان هرگونه اقدامی که در این مورد لازمست باید بعمل آورد .

\* ۲ خرداد ماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۲۳ مه ۱۹۲۳ میلادی

روزنامه مورنینگ پست چاپ لندن مقاله مشروحی در باره اقدامات اصلاح طلبانه رضاخان سردار سپه ، وزیر جنگ و فرمانده کل قشون منتشر کرد و ضمن آن خدمات قهرمان آزادی ایران را در ایجاد امنیت و نظم کشور مورد تمجید و تحسین قرار داد .

\* ۱۳ خرداد ماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۳ ژوئن ۱۹۲۳ میلادی

فرمان سردار سپه وزیر جنگ و فرمانده کل قشون ، چهل و شش تن از صاحبمنصبان قشون برای آموزش فنون نظامی بریاست سرتیپ امان الله میرزا جهانبانی و سرپرستی سرتیپ حبیب الله شیبانی عازم فرانسه شدند .

\* ۲۴ خرداد ماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۱۴ ژوئن ۱۹۲۳ میلادی

مستوفی الممالک از ریاست وزرائی کناره گرفت و مشیرالدوله بجای او مامور تشکیل کابینه گردید . در این کابینه رضاخان سردار سپه

## کاهشنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

و فرمانده کل قوا ، برای هشتمین بار پست وزارت جنگ را بعهده گرفت  
اعضاء کابینه مشیرالدوله به این شرح بودند :

وزیر جنگ : رضاخان سردار سپه  
وزیر امور خارجه : مصدق السلطنه  
وزیر مالیه : ذکاالملک فروغی  
وزیر عدلیه : حکیم الملک  
وزیر معارف و اوقاف : حکیم الدوله  
وزیر پست و تلگراف : فهیم الدوله  
کفیل وزارت فوائد عامه و تجارت : عدل الملک دادگر  
کفیل وزارت داخله : اعتلا السلطنه

\* ۳۱ خردادماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۲۱ ژوئن ۱۹۲۳ میلادی

مجلس شورای ملی قانون استقراض پنج میلیون دلار از آمریکا و مذاکره در باره استقراضی و پنج میلیون دلار دیگر از بانکهای آن کشور را تصویب کرد .

لایحه استخدام لامبرمولیتر به عنوان رئیس کل گمرکات ایران، استخدام دو نفر کارشناس بلژیکی برای اداره پست ، کنترات وستداهل بسمت رئیس تشکیلات نظمیه و استخدام دکتر ژوزف منار فرانسوی بسمت رئیس موسسه پاستور مورد تصویب مجلس شورایملی قرار گرفت .  
مجلس چهارم پس از دو سال فعالیت بکار خود پایان داد .

\* ۵ مردادماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۲۷ ژوئیه ۱۹۲۳ میلادی

جمعیت شیروخورشید سرخ ایران رسماً تاسیس شد .

\* ۱۰ مردادماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۱ اوت ۱۹۲۳ میلادی

اولین جلسه جمعیت شیروخورشید سرخ ایران در حضور سردار سپه در کاخ گلستان تشکیل شد . در این جلسه اعضاء هیئت مدیره جمعیت انتخاب گردیدند .

\* ۱۴ شهریورماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۵ سپتامبر ۱۹۲۳ میلادی

هیئت دولت تصویب کرد که وزارت مالیه املاک اسمعیل شکاک را بعهده عنوان خالص ضبط نماید .

\* ۱ مهرماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۲۳ سپتامبر ۱۹۲۳ میلادی

بفرمان سردار سپه وزیر جنگ و فرمانده کل قوا ، استفاده ازالبسه

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

وطنی در کلیه قسمت‌های قشون بمورد اجرا گذاشته شد .

\* ۱۴ مهرماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۶ اکتبر ۱۹۲۳ میلادی

وزیر جنگ طی نامه‌ای به سردار عشایر نوشت که طبق گزارشهای رسیده بعضی از افراد و کلانتران کشکولی مستقیماً با نماینده کمپانی نفت انگلیس داخل مذاکره شده و خیال عقد قرارداد دارند از طرف من بکلیه آنها اکیداً قذغن کنید که دخالت در این قبیل امور از وظایف مخصوص دولت است و افراد ایل حق ندارند که باینگونه موردخالت نمایند .

\* ۴ آبانماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۲۶ اکتبر ۱۹۲۳ میلادی

رضاخان سردار سپه وزیر جنگ و فرمانده کل قوا از جانب احمدشاه به ریاست وزراء برگزیده شد . در فرمانی که بدین مناسبت صادر شد ، علت این انتصاب " حساسیت اوضاع مملکت و احتیاج شدید به اصلاحات سیاسی و اقتصادی " اعلام گردید .

احمدشاه قاجار برای سومین بار تهران را بقصد اروپا ترک گفت . علت این مسافرت " معالجه و تغییر آب و هوا " اعلام شد .

\* ۶ آبانماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۲۸ اکتبر ۱۹۲۳ میلادی

نخستین کابینه رضاخان سردار سپه با عضویت هفت وزیر به این شرح تشکیل شد :

وزیر امور خارجه : ذکاءالملک فروغی

وزیر مالیه : مدیرالملک جم

وزیر عدلیه : معاضدالسلطنه

وزیر معارف و اوقاف : سلیمان میرزا

وزیر پست و تلگراف : امیر لشکر خدایارخان

وزیر فوائد عامه و تجارت : حاجی عزالممالک اردلان

کفیل وزارت داخله : میرزا قاسم خان صوراسرافیل

سرپرستی وزارت جنگ و وزارت داخله را رئیس‌الوزراء خودبعهده گرفت .

طی بیانیه‌ای خطاب به ملت ایران ، سردار سپه و فرمانده کل قوا از ابراز احساسات مردم ایران بمناسبت انتصاب ایشان بسمت ریاست وزرائی سپاسگزاری کردند و متذکر شدند که برنامه دولت جدید در دو قسمت خلاصه میشود :

اول حفظ استقلال مملکت و تامین حقوق ملت ایران

دوم اجرای کامل قانون و حفظ امنیت در داخل سرحدات کشور .

## گاهنامه پنجاه سال شایسته‌ی پهلوی

\* ۱۴ آبانماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۵ نوامبر ۱۹۲۳ میلادی

بفرمان سردار سپه قوای نظامی با همکاری دسته‌های چریک‌سیرکردگی فیض‌محمدخان و کچی‌خان بلوچ، برای پایان دادن به طغیان وگردنکشی دوست محمدخان بلوچ و پدرش بهرام خان که مدت بیست و پنج سال حکومت پوشالی در آنجا بوجود آورده و سکه بنام خود ضرب کرده بودند، به بلوچستان حمله‌ور شدند و پس از پنجاه و پنج روز زد و خورد اشرار را قلع و قمع کردند. هنگام ورود نیروهای نظامی بشهرهای بلوچستان مردم آنسaman نسبت به سردار سپه که بحکومت اشرار در آنجا پایان داده بود بگرمی ابراز احساسات کردند.

\* ۲۸ آذرماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۱۹ دسامبر ۱۹۲۳ میلادی

روزنامه تربیون دوریان چاپ پاریس در مقاله مبسوطی که در باره رئیس‌الوزرای جدید ایران انتشار داد، از سجایای اخلاقی و میهن پرستی و شهامت و کاردانی سردار سپه ستایش کرد و او را منجی ایران نامید.

\* ۲ دیماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۲۳ دسامبر ۱۹۲۳ میلادی

امیر لشکر غرب ضمن تلگرامی به رئیس‌الوزراء و فرمانده کل قوا اطلاع داد که نیروهای مسلح قشون پس از زد و خوردهای خونین درلرستان از تنگه " زادشیر " گذشته و وارد خرم آباد شده‌اند.

امیر لشکر عبدالله امیرطهماسب فرمانده قوای آذربایجان طوسی تلگرامی، فتح قلعه کاظم قوشچی در ساحل غربی دریاچه ارومیه را اطلاع داد. کاظم قوشچی که از گردنکشان آذربایجان بود هنگام حمله نیروهای دولتی کشته شد و قلعه به تصرف نیروهای مسلح دولتی در آمد. در این قلعه یکصد و پنجاه قیضه تفنگ، بیست هزار فشنگ، سه جعبه دینامیت هفت دستگاه قایق، سه دستگاه تلفن توسط قوای دولتی به غنیمت گرفته شد.

\* ۲۲ بهمنماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۱۱ فوریه ۱۹۲۴ میلادی

پنجمین دوره مجلس شورای ملی گشایش یافت.

\* ۱۷ اسفندماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۷ مارس ۱۹۲۴ میلادی

وزارت مالیه اعلام کرد که بودجه سال جاری مبلغ ۲۶،۳۱۸،۷۰۰ تومان بوده و نسبت بسال قبل حدودش میلیون تومان فزونی داشته است.

## گام هفتم پنجده سال شتابی پهلوی

\* ۲۰ اسفندماه ۱۳۰۲ خورشیدی - ۱۰ مارس ۱۹۲۴ میلادی

رسم اعلام شد که تولید نفت خام ایران در سال مسیحی گذشته (۱۹۲۳) مقدار بیست و پنج میلیون و دویست و سی هزار بشکه و درآمد کشور از این راه فقط چهارصد هزار لیره ، یعنی صد هزار لیره کمتر از سال ۱۹۱۹ و دویست هزار لیره کمتر از سال ۱۹۲۱ بوده است .

\* ۶ فروردین ماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۲۶ مارس ۱۹۲۴ میلادی

بفرمان سردار سپه رئیس الوزرا و فرمانده کل قشون امیر لشکر عبدالله طهماسب فرمانده لشکر شمالغرب بیاس حسن عملیات نظامی برای قلع و قمع اشرار و یاغیان و متمردان در منطقه آذربایجان به دریافت یک قطعه نشان ذوالفقار مفتخر گردید .

\* ۱۵ فروردین ماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۴ آوریل ۱۹۲۴ میلادی

سردار سپه رئیس الوزراء طی اعلامیه ای ب مردم توصیه کردند که از بر پا کردن غوغای جمهوری خودداری کنند و بجای آن تمام سعی و کوشش خود را مصروف رفع موانع اصلاحات و ترقیات مملکت بنمایند ، اساس دینست را تحکیم کنند و استقلال و حکومت ملی را در نظر داشته باشند . در پایان اعلامیه ذکر شده بود : " به تمام عاشقان وطن توصیه میکنم برای نیل به مقاصد عالی که در آن متفق هستیم با من توحید مساعی بنمایند " .

\* ۱۸ فروردین ماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۷ آوریل ۱۹۲۴ میلادی

سردار سپه رئیس الوزراء از کلیه مشاغل نظامی و غیر نظامی کناره گرفته و استعفای خویش را بمجلس شورای ملی فرستادند و به رود هسن در نزدیکی تهران عزیمت کردند . سردار سپه علت استعفای خود را تحریکات مفسدین و دسائس عمال بیگانه بر ضد خود و ایجاد دلسردی اعلام نمودند .

\* ۱۹ فروردین ماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۸ آوریل ۱۹۲۴ میلادی

بر اثر استعفای سردار سپه هیجان فوق العاده ای آمیخته با بهت و حیرت در تهران و سایر شهرهای کشور حکمفرما گردید بلافاصله تلگرامها و نامه ها و طومارهای شدیدالحنی از جانب قاطبه مردم به تهران ارسال شد و همگی از مجلس خواستند که موکدا از سردار سپه تقاضا شود از استعفای خود صرف نظر کرده و مجددا مقامها و مسئولیتهای سیاسی و نظامی خود را قبول نمایند .

# گاهنامه

## پنج‌ماه سال شایسته‌ی پهلوی

\* ۱۹ فروردین ماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۸ آوریل ۱۹۲۴ میلادی

گروهی از وکلای مجلس شورای ملی و جمع کثیری از نمایندگان روحانیون و بازرگانان و اصناف و طبقات مختلف مردم به رودهن عزیمت نموده و بنام ملت ایران از سردار سپه تقاضا کردند که مجدداً زمام امور کشور را بدست گیرند. سردار سپه نیز با این تقاضا موافقت نموده و به تهران باز گشتند.

\* ۲۵ فروردین ماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱۴ آوریل ۱۹۲۴ میلادی

رزاخان سردار سپه رئیس الوزراء کابینه خود را ترمیم کردند. در این کابینه نیز سردار سپه علاوه بر مقام ریاست وزراء پستهای وزارت جنگ و وزارت داخله را خود عهده‌دار شدند.

\* ۲۶ فروردین ماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱۵ آوریل ۱۹۲۴ میلادی

سردار سپه رئیس الوزراء اعضاء دولت جدید خود را بمجلس شورای ملی معرفی کرد و مجلس ضمن تجلیل از خدمات و فداکاریهای سردار سپه با اکثریت قریب به اتفاق به کابینه و برنامه دولت ایشان رای اعتماد داد.

\* ۱ اردیبهشت ماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۲۱ آوریل ۱۹۲۴ میلادی

بدستور وزیر جنگ و فرمانده کل قوا ۳۰۹ تن از صاحبمنصبان و درجه داران و نظامیان که در عملیات جنگی لرستان و سرکوبی اشرار ابراز رشادت کرده بودند بدریافت نشان و مدال مفتخر گردیدند.

\* ۶ خرداد ماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۲۷ مه ۱۹۲۴ میلادی

بنا به تصویب سردار سپه و فرمانده کل قوا میزان جدید فوق العاده روزانه ماموریت‌های جنگی صاحبمنصبان ( افسران ) و درجه داران نظامی شرح زیر تعیین گردید :

امیر لشکر روزی چهل قران

سرتیپ سی قران

سرهنگ بیست قران

نایب سرهنگ پانزده قران

یاور دوازده قران

سلطان ده قران

نایب اول هفت قران

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

نایب دوم شش قران  
نایب سوم پنج قران  
معین نایب اول چهار قران  
معین نایب دوم سه قران  
وکیل اول دو قران  
وکیل راست و وکیل چپ یک قران و نیم  
سرجوخه و تابین و سرباز یک قران

\* ۱۰ خردادماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۳۱ مه ۱۹۲۴ میلادی

فرمانده لشکر غرب طی تلگرافی به فرمانده کل قوا اطلاع داد که چند طایفه از عشایر غرب بوسیله عده‌ای از سران بختیاری و دستیاری "ویلسن" رئیس کمپانی نفت جنوب برای آشوب، تحریک و تجهیز شده‌اند.

\* ۱۱ خردادماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱ ژوئن ۱۹۲۴ میلادی

بفرمان سردار سپه شالوده نیروی هوایی ایران با ایجاد نخستین واحد هواپیمائی نظامی ریخته شد. این واحد که از چند هواپیمای یونکرس تشکیل شده بود محل استقرار آن فرودگاه قلعه مرغی بود.

\* ۱۳ خردادماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۳ ژوئن ۱۹۲۴ میلادی

بدنبال تاسیس نیروی هوایی ایران اولین افسر دانشجوی رشته خلبانی برای تکمیل اطلاعات خود در مورد هوانوردی بفرانسه اعزام شد.

\* ۱۱ تیرماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۲ ژوئیه ۱۹۲۴ میلادی

عملیات جنگی در منطقه لرستان با سرکوبی کامل هزاران تن از یایغان و گردنکشان لر در تنگه زادشیر پایان یافت و امنیت و آرامش در خرم آباد و راه بین آنشهر و بروجرد برقرار گردید.

بفرمان رئیس الوزراء و فرمانده کل قوا سرتیپ محمدشاه بختیاری و سرهنگ عباس البرز و سرهنگ کریم بوذرجمهری و یاوران ابراهیم خزاعی بر اثر ابراز رشادت در جنگهای منطقه غرب کشور به دریافت نشان ذوالفقار مفتخر شدند.

\* ۱۷ تیرماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۸ ژوئیه ۱۹۲۴ میلادی

کارگزار کردستان به وزارت امور خارجه گزارش داد که "کاپیتان نول" انگلیسی و سیدطه پسر شیخ صدیق ضمن دادن اسلحه و مهمات به سمران



## گاهنامه پنج‌ه‌سال‌شماره‌ی پهلوی

عشایر کردستان آنها را علیه دولت مرکزی تشویق و ترغیب میکنند .

\* ۲۷ تیرماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱۸ ژوئیه ۱۹۲۴ میلادی

بدنبال بروز شایعاتی در مورد معجزه سقاخانه بازارچه آقا شیخ‌هادی دو نفر از وابستگان سفارت آمریکا در تهران به محل سقاخانه رفتند و یکی از آنها مازور رابرت ایمبری کنسولیاری آمریکا هنگامی که قصد عکسبرداری از این سقاخانه و جمعیتی را که گرد آن حلقه‌زده بودند داشت ، در میان جمعیت با فریاد " او بهائی است ، او بابی است ، او را باید کشت " مواجه شد . با آنکه چند تن از ماموران پلیس در محل حاضر بودند ، با اینحال مازور ایمبری بدست جمعیت متعصب و خشمگین کشته شد و دوست وی نیز بسختی مجروح گردید .

\* ۲۸ تیرماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱۹ ژوئیه ۱۹۲۴ میلادی

بدنبال قتل مازور ایمبری کنسولیاری آمریکا در تهران که بتحریک عوامل خارجی و رقابت تراستهای نفتی صورت گرفته بود ، فروغی وزیر مالیه ایران به سفارت آمریکا رفت و ضمن اظهار تاسف شدید از این حادثه اطلاع داد که دولت ایران مبلغ شصت هزار دلار به عنوان خونیها ، و صد هزار دلار برای حمل جنازه ایمبری بوسیله یک کشتی جنگی آمریکائی میپردازد .

\* ۲۹ تیرماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۲۰ ژوئیه ۱۹۲۴ میلادی

بر اثر قتل " مازور رابرت ایمبری " کنسولیاری آمریکا در ایران و مجروح شدن یکی دیگر از اتباع آمریکا در چهارراه آقا شیخ هادی تهران و تحریک احساسات عمومی ، بدستور رئیس‌الوزراء " سردار سپه " در تهران حکومت نظامی اعلام شد و سرتیپ مرتضی‌خان یزدان پناه بسمت حاکم نظامی پایتخت منصوب گردید .

\* ۳۰ تیرماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۲۱ ژوئیه ۱۹۲۴ میلادی

دولت آمریکا بمناسبت قتل مازور ایمبری ، اولین قرارداد نفت خود را با ایران که در مراحل نهائی توافق بود ملغی اعلام کرد و در نتیجه ایران بازهم بصورت تولید کننده انحصاری نفت برای انگلستان باقیماند .

\* ۲ مردادماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۲۴ ژوئیه ۱۹۲۴ میلادی

مردم اشنویه بیاس قدردانی از فداکاریهای سردار سپه در استقرار

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

نظم و امنیت و نجات آنان از باغیان و گردنکشان ، یک سربازخانه بخرج خود ساخته و آن را برای تمرکز نیروی نظامی در شمال غرب مملکت به فرمانده کل قشون هدیه کردند .

\* ۵ مردادماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۲۷ ژوئیه ۱۹۲۴ میلادی

بدنبال ایجاد سربازخانه در اشنویه ، مردم شهرهای ارومیه ، سلماس تبریز ، مرند ، خوی ، ماکو ، کهنه شهر ، ساوجبلاغ ، شرفخانه ، قرچهداغ اردبیل ، آستارا نیز بخرج خود در شهرهایشان سربازخانه‌هایی ساخته و آنها را برای استقرار افراد نظامی در اختیار سردار سپه و فرمانده کل قشون گذاشتند .

\* ۲ شهریورماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۲۴ اوت ۱۹۲۴ میلادی

بمناسبت سومین سال تاسیس انستیتو پاستور در تهران که در سال ۱۳۰۰ تأسیس شده بود مراسمی در محل انستیتو بر پا گردید .

\* ۷ شهریورماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۲۹ اوت ۱۹۲۴ میلادی

سومین کابینه رضاخان سردار سپه تشکیل گردید . در این کابینه  
ذکاءالملک فروغی وزیر مالیه  
مشارالملک وزیر خارجه  
امیر اقتدار انصاری وزیر داخله  
ادیب السلطنه وزیر عدلیه  
سردار اسعد وزیر پست و تلگراف  
سردار معظم تیمورتاش وزیر فوائد عامه و تجارت  
مشاورالدوله حکمت کفیل وزارت معارف و اوقاف .  
شدند . وزارت جنگ را رضاخان رئیس الوزراء خود بعهده گرفتند .

\* ۱۸ شهریورماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۹ سپتامبر ۱۹۲۴ میلادی

بین مرزداران ایران و افراد مسلح سیمیتقو در نوار مرزی شمالغرب ایران زدو خوردی رویداد که در نتیجه آن اکراد تاب مقاومت نیاورده و از برابر نیروهای دولتی فرار کردند .

\* ۱۹ شهریورماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱۰ سپتامبر ۱۹۲۴ میلادی

روزنامه تایمز لندن طی مقاله‌ای که در باره سردار سپه و رئیس الوزراء ایران منتشر کرد تحولات و پیشرفتهای ایران را مورد بحث

## کاهنمه

### پنجاه سال شتابی پهلوی

و تفسیر قرار داد .

\* ۹ مهرماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱ اکتبر ۱۹۲۴ میلادی

والاحضرت شاهپور عبدالرضا پهلوی متولد شدند .

\* ۱۰ مهرماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۲ اکتبر ۱۹۲۴ میلادی

بفرمان رئیس الوزراء و فرمانده کل قوا مقرر گردید که مقامات انتظامی هر چه زودتر به جریان قتل ماژور ایمری کنسولیار آمریکا در تهران رسیدگی نموده و مرتکبین را به اشد مجازات برسانند .

\* ۱۵ مهرماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۷ اکتبر ۱۹۲۴ میلادی

بفرمان سردار سپه نخستین ستون نظامی که از بنادر بوشهر و دیلم برای سرکوبی قوای شیخ خزعل بطرف بهبهان حرکت کرده بود پس از جنگ شدیدی قوای متمردين را مغلوب و با وارد ساختن تلفات شدید وادار به عقب نشینی کرد .

\* ۲۰ مهرماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱۲ اکتبر ۱۹۲۴ میلادی

بموجب رای محکمه نظامی و تصویب رئیس الوزراء و فرمانده کل قوا سه تن از مسببین اصلی حادثه قتل ماژور ایمری به اعدام ، و دو تن از افسران و دو تن از درجه داران اداره نظمیه ( شهربانی ) و یک نفر یاور ( سرگرد ) نظامی بمناسبت قصور در انجام وظیفه و چند تن از غیر نظامیان به علت شرکت در سوء قصد به مجازاتهای قانونی محکوم گردیدند .

\* ۱ آبانماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۲۳ اکتبر ۱۹۲۴ میلادی

بفرمان رئیس الوزراء و فرمانده کل قوا بمناسبت رشادت وفداکاری سربازان دو فوج از لشکر مرکز در عملیات جنگی لرستان ، فوج گاردشماره یک مرکز به فوج فاتح و فوج شماره چهار به فوج نصرت تغییر نام یافتند .

\* ۲ آبانماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۲۴ اکتبر ۱۹۲۴ میلادی

بموجب گزارشی که از اهواز به تهران رسیده ، شیخ خزعل تحت حمایت مستقیم انگلستان به تجهیز بیست هزار تن از افراد طوایف مختلف پرداخته و با اتحاد با امیر مجاهد بختیاری ، پانزده هزار تفنگچی بختیاری نیز برای همکاری با قوای خزعل آماده شده اند . علاوه بر این سران ایلات قشقائی ، ممسنی و بویر احمدی تعهد کرده اند که بمحض شروع حمله قوای شیخ خزعل و امیر مجاهد به نیروهای دولتی ، آنها نیز با شمت هزار

# گاهنامه پنجاد سال شانزدهای پهلوی

تفنگچی و افراد مسلح خود بکمک قوای خزعل و امیر مجاهد شتافته و جمعا با یکمدهزار مرد مسلح نیروهای نظامی سردار سپه را از همه سومحاصره کنند .

\* ۷ آبانماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۲۹ اکتبر ۱۹۲۴ میلادی

مجلس شورای ملی از دولت خواست که برای اصلاح اوضاع اقتصادی کشور هیئتهائی را مامور مطالعه در این باره بکند .

\* ۱۰ آبانماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱ نوامبر ۱۹۲۴ میلادی

بر اثر دومین حمله قوای نظامی به اشرار و متجاسران تحت فرمان شیخ خزعل ، نیروی اشرار در محل " زیدون " بسختی شکست خورده و بطرف هندیجان فرار کردند . تلفات اشرار در این جنگ زیاد بود و غنائم فراوانی بدست نظامیان افتاد .

\* ۱۲ آبانماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۳ نوامبر ۱۹۲۴ میلادی

سردار سپه رئیس الوزراء و فرمانده کل قوا به منظور سرکوبی طغیان شیخ خزعل طی اعلامیه ای که خطاب به فرماندهان واحدهای نظامی صادر کردند متذکر شدند که همه آنها باید با تمام قوای مادی و معنوی آماده سرکوبی یاغیان و اشرار باشند .

\* ۲۰ آبانماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱۱ نوامبر ۱۹۲۴ میلادی

سردار سپه برای یکسره کردن کار اشرار در خوزستان و شکست قطعی قوای شیخ خزعل از طریق اصفهان بسوی جنوب عزیمت کردند و بهنگام حرکت اعلام داشتند :

" میروم که با آخرین نغمه های ملوک الطوائفی را از میان بردارم یا در زیر خرابه های شوش مدفون شوم " .

\* ۲۳ آبانماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱۴ نوامبر ۱۹۲۴ میلادی

سفارت انگلستان در تهران یادداشت اعتراض آمیزی بدولت ایران تسلیم کرد و طی آن متذکر شد که حمله قشون ایران به قوای شیخ خزعل مغایر منافع انگلستان است ، و با توجه به اینکه در نوامبر سال ۱۹۱۴ دولت انگلستان تعهد کرده است که از جان و مال شیخ خزعل و اتباع او حمایت کند ، از این رو در صورت ادامه عملیات نظامی ، دولت بریتانیا ناکزیر خواهد بود که برای دفاع از جان و مال شیخ و اتباع او هرگونه

# گاهنامه پنجاد سال شانزدهم

اقدامی که لازمست بعمل آورد .

\* ۲۴ آبانماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱۵ نوامبر ۱۹۲۴ میلادی

سردار سپه و رئیس الوزراء بدون اعتنا به بادداشت اعتراض سفارت انگلستان فرمان داد که نیروهای نظامی از چهار جبهه برای سرکوبی قوای شیخ خزعل و سایر متمرّدینی که با شیخ خزعل همکاری مینمودند حرکت نمایند . ستون اول از اصفهان بسوی بهبهان و رامهرمز عزیمت کرد . ستون دوم از راه بندر دیلم و زیدون بجانب ده ملا پیشرفت . ستون سوم از خرم آباد بجانب دزفول و شوشتر رهسپار شد . ستون چهارم از کرمانشاه بطرف منصور آباد و پشتکوه عزیمت نمود . ضمناً به هواپیماهای جنگی دستور داده شد که مواضع متجاسران و یاغیان را بشدت بمباران کنند . با این لشکر کشی بزرگ کلیه نیروهای شیخ خزعل و خوانین متمرّدی که با او متحد بودند بمحاصره افتادند .

\* ۲۶ آبانماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱۷ نوامبر ۱۹۲۴ میلادی

گروه کثیری از طوایف وطن پرست " بنی طرف " و " هریزه " برضد شیخ خزعل قیام کرده و قصر او را در حمیدیه آتش زدند .

\* ۲۸ آبانماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱۹ نوامبر ۱۹۲۴ میلادی

خزعل طی تلگرامی که بحضور سردار سپه رئیس الوزراء مخابره کرد از عملیات گذشته خود و کسانش اظهار پشیمانی نمود و از سردار سپه در خواست عفو کرد . سردار سپه در پاسخ وی تلگرامی باین مضمون مخابره کردند :

" آقای سردار اقدس ( شیخ خزعل ) ، تلگراف شما را در شیراز ملاحظه کردم . معذرت و ندامت و اظهار تاسف شما را میپذیرم ، البته در صورت تسلیم قطعی " .

رضا - فرمانده کل قوا و رئیس الوزراء

\* ۱۱ آذرماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۲ دسامبر ۱۹۲۴ میلادی

سردار سپه و رئیس الوزراء در ده ملا یکی از پسران شیخ خزعل را بحضور پذیرفتند و او عریضه پدر خود را که در آن سخت از اعمال خویش اظهار شرمساری و ندامت کرده و تقاضای عفو و بخشش نموده بود به سردار سپه تقدیم داشت .

\* ۱۳ آذرماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۴ دسامبر ۱۹۲۴ میلادی

## کاهنمه

### پنجاد سال شانشاهی پهلوی

سردار سپه و فرمانده کل قوا که کلیه عملیات نظامی و پیشرفت ستونهای اعزامی را در جبهه‌های مختلف زیر نظر داشتند در میان شورو هیجان و شادمانی عموم مردم وارد شهر ناصری شدند و در آنجا شیخ خزعل در حالیکه خود را بیای سردار سپه انداخته بود، تقاضای عفو و بخشش کرد و سردار سپه نیز او را مورد عفو قرار دادند و بدین ترتیب طغیان خزعل و سایر متجاسران جنوب بکلی خاتمه یافت و مردم شهرهای سر راه از فاتح بزرگ و منجی خود بگرمی استقبال کردند

\* ۲۰ آذرماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱۱ دسامبر ۱۹۲۴ میلادی

پس از برقراری امنیت کامل در خوزستان، سردار سپه رئیس‌الوزرا به عتبات عالیات مشرف شدند. هنگام ورود بکربلا و نجف ایرانیان مقیم این دوشهر احساسات گرمی نسبت به معظم له ابراز داشتند. در حرم حضرت ابوالفضل (ع) سردار رشید کردستانی از یایان معروف کردستان، که دوبار طغیان کرده و هردوبار از نیروی اعزامی سردار سپه شکست خورده بود، در حالیکه در یکدست قرآن مجید داشت، دامن سردار سپه و رئیس‌الوزراء را گرفت و طلب عفو کرد و سردار سپه او را بخشیدند.

\* ۱۱ دیماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱ ژانویه ۱۹۲۵ میلادی

رئیس‌الوزراء و فرمانده کل قوا، پس از خاتمه غائله جنوب و سفر به عتبات، فاتحانه بسوی پایتخت حرکت کردند و در حالیکه مردم تهران طاق نصرتهای بسیار افراشته و همه جا را آئین بسته بودند در میان شور و هیجان عمومی و جشن و چراغانی وارد پایتخت شدند.

مجلس شورایملی بودجه کل مملکت را در سال جاری بمبلغ ۲۳،۶۸۶،۴۰۰ - تومان مورد تصویب قرار داد.

\* ۱۶ دیماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۶ ژانویه ۱۹۲۵ میلادی

قانون تاسیس موسسه دفع آفات حیوانی و سرم سازی در موسسه پاستور به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۷ بهمن ماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۲۷ ژانویه ۱۹۲۵ میلادی

قانون معافیت ماشینهای فلاحی و صنعتی از حقوق گمرکی تا دهسال بتصویب مجلس شورایملی رسید.

مجلس شورایملی مقاوله نامه امور تلگرافی منعقدہ بین دولتهای ایران و اتحاد جماهیر شوروی را تصویب کرد.

# گاهنامه

## پنجده سال شامشایی پهلوی

\* ۱۴ بهمن ماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۳ فوریه ۱۹۲۵ میلادی

مقاوله نامه پستی منعقدہ بین دولت ایران و دولت اتحاد جماہیر شوروی از طرف مجلس شورای ملی مورد تصویب قرار گرفت .

\* ۲۵ بهمن ماه ۱۳۰۳ خورشیدی - ۱۴ فوریه ۱۹۲۵ میلادی

مجلس شورای ملی بریاست مؤتمن الملک تشکیل شد و بپاس خدمات پیر ارزش سردار سپہ در استقرار امنیت و آرازش در مملکت ، طی یک مبادہ واحدہ کہ بتصویب رسید ، فرماندہی کل قوای دفاعی و تامينیہ مملکت را با اختیارات تام رسماً بایشان واگذار کرد .  
قسمت اول قانون تجارت مشتمل بر ۱۴۱ مادہ بہ تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۲ اسفندماہ ۱۳۰۳ خورشیدی - ۳ مارس ۱۹۲۵ میلادی

تولید نفت خام ایران در سال ۱۹۲۴ مقدار ۲۲،۳۷۳،۰۰۰ بشکہ و درآمد ایران از نفت خام بہ ۸۰۰،۰۰۰ لیرہ رسیدہ است .

\* ۱۵ اسفندماہ ۱۳۰۳ خورشیدی - ۶ مارس ۱۹۲۵ میلادی

بر اساس آمار منتشرہ در سراسر کشور ۹۰۵ طبیب و کمک طبیب بخدمت اشتغال دارند کہ ۲۵۳ نفر آنہا اطباء خارجی و دارای دیپلم دکترا و بقیہ دارای اجازہ نامہ ہائی ہستند کہ هنگام تصویب قانون طبابت برای آنان صادر شدہ است . بموجب این آمار در تہران برای ہر ۶۸ نفر یک طبیب و در سراسر مملکت برای ہر ۱۶۸۰۰ نفر یک طبیب وجود دارد .

\* ۱۶ اسفندماہ ۱۳۰۳ خورشیدی - ۷ مارس ۱۹۲۵ میلادی

وزارت معارف اعلام کرد کہ در سال تحصیلی جاری نود و چہار محصل در مدرسہ طب مشغول تحصیل بودہ اند .

\* ۹ فروردین ماہ ۱۳۰۴ خورشیدی - ۲۹ مارس ۱۹۲۵ میلادی

قانون علامات صنعتی و تجارتی از طرف مجلس شورای ملی بتصویب رسید .

\* ۱۱ فروردین ماہ ۱۳۰۴ خورشیدی - ۳۱ مارس ۱۹۲۵ میلادی

چون بفرمان سردار سپہ و رئیس الوزراء مقرر شدہ بود کہ بجای تقویم های ترکی و عربی با سال قمری ، تقویم ایرانی با نامہای فارسی از نخستین روزهای بہار در فروردین تا پایان اسفندماہ معمول شود ،

# کاهنمه

## نجاه سال شانشاهی پهلوی

قانون تغییر تقویم رسمی کشور از بروج و ماههای عربی و ترکی به ماههای ایرانی در دو ماده و یک تبصره در مجلس شورای ملی تصویب شد و برای اجرا بدولت ابلاغ گردید .

\* ۱۲ فروردین ماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۱ آوریل ۱۹۲۵ میلادی

دومین قسمت قانون تجارت شامل ۱۰۱ ماده از طرف مجلس شورای ملی به تصویب رسید .

\* ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۴ مه ۱۹۲۵ میلادی

نخستین بانک ایرانی بدستور سردار سپه و رئیس الوزراء بنام بانک پهلوی قشون ( بانک سپه ) تشکیل شد .

\* ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۵ مه ۱۹۲۵ میلادی

به امر سردار سپه و رئیس الوزراء برای لغو باقیمانده امتیازاتی که پادشاهان قاجار بکشورهای خارجی داده بودند مطالعاتی آغاز شد . امتیازات فوق از اینقرار بودند :

### به انگلیسیها

- ۱ - امتیاز استخراج نفت جنوب
- ۲ - امتیاز بانک شاهی
- ۳ - امتیاز چاپ و نشر اسکناس
- ۴ - امتیاز ایجاد خطوط تلگرافی جنوب
- ۵ - امتیاز ایجاد بنادر بازرگانی در کرانه خلیج فارس
- ۶ - امتیاز احداث راه آهن خرمشهر به خرم آباد

### به روسها

- ۱ - امتیاز بانک استقراضی
- ۲ - امتیاز شیلات دریای خزر
- ۳ - امتیاز احداث راه شوسه جلفا به تبریز
- ۴ - امتیاز احداث راه شوسه بندر پهلوی به قزوین
- ۵ - امتیاز راه آهن تهران به قزوین
- ۶ - امتیاز راه آهن جلفا به تبریز
- ۷ - امتیاز استخراج و بهره برداری معادن قراچه داغ
- ۸ - امتیاز بهره برداری از جنگلهای مازندران
- ۹ - امتیاز ایجاد خطوط تلگرافی در شمال کشور



# گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

۱۰ - امتیاز استخراج نفت شمال

به عثمانیه

۱ - امتیاز صدور تنباکو و توتون

به بلژیکی ها

۱ - امتیاز احداث و بهره برداری راه آهن تهران به شهر ری

۲ - امتیاز کمرکات کشور

۳ - امتیاز بهره برداری از کارخانه قند

به فرانسویها

۱ - امتیاز حفريات باستانشناسی

بموجب فرمان رئيس الوزراء و فرمانده كل قوا كليه القاب مشروحه  
زیر ملفی گردید :

سپهسالار ، سپهدار ، سالار ، سردار ، نظام ، امیری مطلق ، امیر  
تومان ، امیر نوین ، میرپنج

\* ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۸ مه ۱۹۲۵ میلادی

دولت ایران الحاق خود را به کنوانسیون مربوط به تسهیل عملیات  
کمرکی و پروتکل آن اعلام کرد . این معاهده قبلا در تاریخ ۳ نوامبر  
۱۹۲۳ در ژنو منعقد شده بود .

\* ۲۷ اردیبهشت ماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۱۷ مه ۱۹۲۵ میلادی

در سال تحصیلی گذشته تعداد ۲۷۳ دانشجو در دو مدرسه عالی ، ۳۳۰۵  
دانش آموز در دوازده دبیرستان ( ۴۱۹ دختر و ۲۸۸۶ پسر ) ، ۵۵۹۶۰ دانش  
آموز در ۶۴۸ دبستان ( ۱۰۹۷۲ دختر و ۴۴۹۸۸ پسر ) ، ۲۸۹۴۹ نفر در مکتب  
حاندها ( ۵۲۴۴ دختر و ۲۳۷۰۵ پسر ) و ۵۹۸۴ نفر در مدارس علوم قدیمه  
و دینی به تحصیل اشتغال داشتند .

\* ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۱۹ مه ۱۹۲۵ میلادی

فانون اجازه استخدام یازده نفر آمریکائی برای اصلاح امور مالی  
و بکنفر برای ریاست امور فلاحتی کشور مشتمل بر شانزده ماده از طرف  
مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۹ خرداد ماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۳۰ مه ۱۹۲۵ میلادی

فانون الحصار قند و شکر و جای برای تامین هزینه ساختمان راه آهن

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

سراسری ایران به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۰ خردادماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۳۱ مه ۱۹۲۵ میلادی

قانون اوزان و مقیاسها با مراعات اصول متریک مشتمل بر یازده ماده از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۱۲ خردادماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۲ ژوئن ۱۹۲۵ میلادی

سومین قسمت قانون تجارت مشتمل بر ۱۴۵ ماده بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۴ خردادماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۴ ژوئن ۱۹۲۵ میلادی

بدستور سردار سپه و رئیس الوزراء بکلیه وزارتخانه ها و ادارات - دولتی ابلاغ شد که اعضاء و مستخدمین دولت مکلف هستند از پارچه ها و البسه وطنی استفاده کنند ، و کسانی که از این دستور تخلف نمایند جریمه خواهند شد . ضمناً به وزارت مالیه دستور داده شد که جرایم متخلفان را جمع آوری کند و هر ده روز یکبار گزارش اجرای قانون البسه وطنی را از ماموران خود در شهرهای مختلف مطالبه نماید . قانون سجل احوال از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۱۶ خردادماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۶ ژوئن ۱۹۲۵ میلادی

قانون نظام وظیفه بنام " نظام اجباری " برای تامین نیازمندیهای قشون از نظر نفقات ، و آشنا ساختن جوانان کشور بفرقون نظامی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱ تیرماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۲۲ ژوئن ۱۹۲۵ میلادی

حاکم ترکستان شوروی طی نطقی خطاب به کارگران ترکمنستان ، به شورش ترکمنهای یموت اشاره کرد و متذکر شد که شورش ترکمنهای یموت علیه دولت مرکزی ایران و سردار بزرگ رضاخان نه تنها برای آنها سودی ندارد ، بلکه موجب زوال اقتصادی منطقه یموت و از بین رفتن عده کثیری از ترکمنهای یموت خواهد شد .

\* ۱۷ مردادماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۸ اوت ۱۹۲۵ میلادی

چهارمین کابینه سردار سپه تشکیل شد . در این کابینه سردار سپه علاوه بر مقام ریاست وزراء ، پست وزارت جنگ را همچنان خود بعهده گرفتند . اعضاء دولت سردار سپه به این شرح بودند :

## کاهن نامه

### پنجاد سال شانزدهی پهلوی

وزیر داخله : قوام الدوله  
وزیر خارجه : حسن مشارالملک  
وزیر مالیه : محمد علی فروغی ذکاالملک  
وزیر عدلیه : نصرت الدوله فیروز  
وزیر پست و تلگراف : علیقلی سردار اسعد  
وزیر فوائد عامه و تجارت : عبدالحسین تیمورتاش سردار معظم  
وزیر معارف و اوقاف : مهدی مشیر فاطمی عمادالسلطنه

\* ۱۹ مردادماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۱۰ اوت ۱۹۲۵ میلادی

دولت ایران طی یادداشت اعتراضیه‌ای که تسلیم سفارت کبرای شوروی کرد خاطر نشان ساخت که مفاد عهدنامه ۲۶ فوریه ۱۹۲۱ از طرف بعضی مقامات شوروی رعایت نمی‌شود و عملیات و اقدامات ماموران کنسولیه شوروی در ایران ، خصوصاً مداخله آنان در مسائل حقوقی و قضائی غیر قابل تحمل شده است .

این یادداشت اعتراضی بدنبال عملیات خودسرانه ژنرال کنسول شوروی در مشهد و کنسولهای شوروی در رشت ، کرمان ، شیراز و مداخلات ناروای آنان در امور داخلی ایران به سفارت شوروی تسلیم شد ، و ضمن آن وزارت امور خارجه اخراج سرکنسول شوروی در مشهد و کنسول شوروی در رشت را خواستار گردید .

\* ۵ مهرماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۲۷ سپتامبر ۱۹۲۵ میلادی

والاحضرت شاهپور احمدرضا پهلوی متولد شدند .

\* ۱۲ مهرماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۴ اکتبر ۱۹۲۵ میلادی

قانون انتخابات مجلس شورایملی در هشت فصل و پنجاه و سه ماده در باره شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان و تشکیل انجمن نظارت و کیفیت توزیع تعرفه بتصویب مجلس شورایملی رسید .

\* ۱۵ مهرماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۹ اکتبر ۱۹۲۵ میلادی

کمیسیون مختلط نهضت ملی آذربایجان ، طی تلگرامی که به سردار سپه رئیس الوزراء مخابره کرد ، تکرانی شدید مردم آذربایجان را از تصمیم احمد شاه دائر بر بازگشت به ایران اعلام داشت و متذکر شد که با خاطرات تلخی که مردم ایران از خانواده قاجاریه دارند ، در صورتی که دولت از ورود احمدشاه به ایران جلوگیری نکند ، مادست بجنابان

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

عکس‌العملی خواهیم زد که دولت از جلوگیری و خاتمه دادن به آن عاجز  
بماند .

\* ۱۷ مهرماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۹ اکتبر ۱۹۲۵ میلادی

هزاران تلگرام و طومار از جانب مردم نقاط مختلف مملکت از جمله  
شیراز ، تبریز ، کرمان ، مشهد ، همدان ، دزفول ، محمره ، بهبهان  
ناصری ، عباسی ، بوشهر ، بم ، بافت ، سیرجان ، بارفروش ، سساری  
اشرف ، بندرگز ، رامهرمز ، کردستان ، یزد ، بیرجند ، تربت ، کرمانشاه  
ملایر ، خرم آباد ، قصر شیرین به مجلس شورایملی و رئیس‌الوزرا  
و فرمانده کل قوا رسید که در همه آنها مردم تقاضا کرده‌اند که از  
بازگشت شاه قاجار و تجدید هرج و مرج و آشفته‌گی در مملکت جلوگیری  
بعمل آید .

\* ۲۵ مهرماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۱۷ اکتبر ۱۹۲۵ میلادی

از طرف جمعیت‌ها و طبقات مختلف کشور اعلامیه‌ها و شب‌نامه‌ها  
و بیانیه‌های متعددی در طرد خاندان قاجاریه انتشار یافت .

\* ۲ آبانماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۲۴ اکتبر ۱۹۲۵ میلادی

روزنامه‌های فرانسه طی چند روز اخیر مقالاتی در باره اوضاع ایران  
انتشار داده و متذکر شده‌اند که احمد شاه زندگی در فرانسه را بزندگی  
در ایران ترجیح میدهد . بهمین جهت اکثریت نمایندگان پارلمان مایلند  
که از سلطنت استعفا دهد و بجای او رضاخان سردار سپه قدرت را به  
دست گیرد ، همانگونه که مصطفی کمال در ترکیه قدرت را بدست گرفت .  
احمدشاه که در حقیقت حکومت را در اختیار سردار سپه رئیس‌الوزراء  
گذاشته ، حاضر است که عصای سلطنت را بر زمین نهاده ، تاج سلطنت را که  
بر سر او سنگینی میکند از سر بردارد ، و تخت سلطنت را نیز با یک  
صندلی فلزی در کازینوهای فرانسه معاوضه کند .

\* ۶ آبانماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۲۸ اکتبر ۱۹۲۵ میلادی

جمع کثیری از مردم پایتخت در مدرسه نظام ، و گروه انبوهی درخانه  
رئیس‌الوزراء و فرمانده کل قوا تحصن اختیار کرده و تقاضای سر  
انداختن سلطنت قاجاریه و تشکیل مجلس موسسان را نمودند .  
متحصنین عبارتند از :

جامعه انتقام ملی

# گاهنامه پنج‌ه‌سال‌شانشاهی پهلوی

اتحادیه اصناف تهران  
کمیته نهضت ملی کرمان  
جمعیت آذربایجانیها  
هیئت تجار پایتخت  
جمعیت زرتشتیان  
سادات لاریجانی  
مازندرانیه‌های مقیم پایتخت  
هیئت علمیه تهران  
هیئت متحده کردستانیه  
جمعیت بنی اسرائیل  
هیئت آرامنه  
جمعیت کاوه  
ارباب جراید  
وکلای دعاوی

\* ۲۹ آبانماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۳۱ اکتبر ۱۹۲۵ میلادی

پنجمین دوره مجلس شورایملی پایان سلطنت قاجاریه و تشکیل حکومت موقتی را بریاست رضاخان پهلوی تصویب کرد . متن ماده واحده مربوط به این امر چنین است :

" مجلس شورایملی بنام سعادت ملت ، انقراض سلطنت قاجاریه را اعلام و حکومت موقتی را در حدود قانون اساسی و قوانین موضوعه مملکتی بشخص آقای رضاخان پهلوی واگذار مینماید . تعیین تکلیف حکومت قطعی موکول بنظر مجلس موسسان است که برای تغییر اصول ۳۶ - ۳۷ - ۳۸ - ۴۰ متمم قانون اساسی تشکیل میشود . "

\* ۱۵ آذرماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۶ دسامبر ۱۹۲۵ میلادی

اولین مجلس موسسان در دوره مشروطیت ایران با شرکت کلیه نمایندگان منتخب سراسر کشور در تهران در محل تکیه دولت تشکیل شد تا در باره سرنوشت مملکت تصمیم لازم اتخاذ کند .

\* ۲۱ آذرماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۱۲ دسامبر ۱۹۲۵ میلادی

مجلس موسسان پس از پنج جلسه ، طی ماده واحده‌ای اصول چهارگانه ۳۶ - ۳۷ - ۳۸ - ۴۰ متمم قانون اساسی را اصلاح کرد و سلطنت ایران را به اعلیحضرت رضاشاه پهلوی تفویض نمود .

دوران شاهی

علی حضرت رضا شاہ کبیر



## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۴ آذرماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۱۲ دسامبر ۱۹۲۵ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه پهلوی طی تشریفات خاصی بمجلس شورایملی تشریف فرما شدند و در حالیکه در برابر قرآن مجید زانو بر زمین زده بودند، کتاب آسمانی را با دو دست گرفته آنرا بوسیدند و پس از ادای سوگند، رسماً بعنوان سر دودمان پهلوی وظایف سلطنت را بعهده گرفتند .

\* ۲۵ آذرماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۱۶ دسامبر ۱۹۲۵ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه در کاخ گلستان به تخت مرمر جلوس گردند و خطابه‌ای ایراد فرمودند . در این مراسم سفیر انگلستان بعنوان شیخ السفرا از جانب خود و نمایندگان کشورهای دوست سلطنت اعلیحضرت رضاشاه پهلوی را تبریک عرض نمود .

\* ۲۸ آذرماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۱۹ دسامبر ۱۹۲۵ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه پهلوی ، محمد علی فروغی ذکاالملک مامور تشکیل کابینه گردید و نخستین دولت را در عصر پهلوی به این شرح تشکیل داد :

وزیر امور خارجه : میرزا حسن خان مشارالملک

وزیر جنگ : امیرلشکر عبدالله امیر طهماسب

وزیر داخله : میرزا حسین خان دادگر عدل الملک

وزیر مالیه : مرتضی قلی خان بیات

وزیر عدلیه : میرزا مهدی خان مشیرفاطمی عمادالسلطنه

وزیر پست و تلگراف : جعفر قلی خان اسعد

وزیر فوائد عامه و تجارت : میرزا علی اکبرخان داور

کفیل وزارت معارف و اوقاف : میرزا یوسف خان مشار

\* ۲۳ دیماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۱۳ ژانویه ۱۹۲۶ میلادی

قسمت اول قانون مجازات عمومی شامل ۱۶۹ ماده بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱ بهمنماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۲۱ ژانویه ۱۹۲۶ میلادی

قانون اجازه تخصیص عوائد اضافی تمبر بمنظور ساختن آرامگاه فردوسی شاعر بزرگ ایران از طرف مجلس شورایملی تصویب شد .

\* ۶ بهمنماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۲۶ ژانویه ۱۹۲۶ میلادی



## گام هفتم پنجده سال شانشاهی پهلوی

مجلس شورای ملی مبلغ پنجاه هزار تومان مخارج انتخابات مجلس موسان گذشته را که در تاریخ هفده آبانماه سال جاری تصویب قرار داده بود مبلغ نود هزار تومان افزایش داد .

\* ۷ بهمنماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۲۷ ژانویه ۱۹۲۶ میلادی

قسمت دوم قانون مجازات عمومی شامل ۱۱۱ ماده مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۸ بهمنماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۲۸ ژانویه ۱۹۲۶ میلادی

طبق اصل سی و هفتم قانون اساسی از جانب اعلیحضرت رضاشاه پهلوی فرمان ولیعهدی ایران بنام والا حضرت همایون محمدرضا پهلوی توشیح شد .

\* ۱۴ بهمنماه ۱۳۰۴ خورشیدی ۳ فوریه ۱۹۲۶ میلادی

قانون محاکمه انتظامی قضات از طرف مجلس شورای ملی بتصویب رسید .

\* ۲۰ بهمنماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۹ فوریه ۱۹۲۶ میلادی

قانون ساختن خطوط آهن اصلی و مهمه مملکت از طرف مجلس شورای ملی تصویب گردید .

قانون اعطاء انحصار هواپیمائی به موسسه هواپیمائی یونکرس آلمان مشتمل بر دوازده ماده و یک تبصره به توشیح اعلیحضرت رضا شاه پهلوی رسید . این قانون که در زمان ریاست وزرائی اعلیحضرت رضاشاه تدوین شده بود ، به هنگام سلطنت معظم له بتصویب رسید .

\* ۲۱ بهمنماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۱۰ فوریه ۱۹۲۶ میلادی

مبلغ یکصد هزار تومان اعتبار برای هزینه جشن جلوس و تاجگذاری اعلیحضرت رضاشاه پهلوی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

مجلس شورای ملی بودجه کل مملکت را در سال جاری بمبلغ ۲۴۰،۷۶۷،۶۰۰ - تومان تصویب کرد .

قانون اصلاح قانون ثبت اسناد از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۲۸ بهمنماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۱۷ فوریه ۱۹۲۶ میلادی

طبق حکم عمومی قشون ، دایره سربازگیری موسوم به دایره نظام اجباری تاسیس گردید . قانون ایجاد نظام اجباری در خردادماه گذشته بتصویب رسیده بود .

\* ۱ اسفندماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۲۰ فوریه ۱۹۲۶ میلادی

عهدنامه سرحدی در باره استفاده از رودخانه‌ها و آبهای مرزی واقع در امتداد سرحد ایران و شوروی از هریرود تا دریای خزر و یسازده صورتجلس و هفت قطعه‌نامه بین ایران و شوروی در عشق‌آباد به امضاء رسید .

\* ۵ اسفندماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۲۴ فوریه ۱۹۲۶ میلادی

اولین خلبان ایرانی ، بایک فروند هواپیمای نظامی ایران از پاریس وارد تهران شد .

\* ۶ اسفندماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۲۵ فوریه ۱۹۲۶ میلادی

تعدادکل محصلین مدارس عالی ایران در سال جاری به ۳۰۱ تن رسیده است .

\* ۷ اسفندماه ۱۳۰۴ خورشیدی - ۲۶ فوریه ۱۹۲۶ میلادی

ایران در سال ۱۹۲۵ مقدار ۳۵،۰۳۸،۰۰۰ بشکه نفت خام تولید کرده و مبلغ ۱۰،۱۰۰،۰۰۰ لیره از نفت خام درآمد داشته است .

\* ۱ اردیبهشت ماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۲ آوریل ۱۹۲۶ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه پهلوی دریاچه ارومیه به دریاچه رضائیه تغییر نام یافت .

موافقتنامه لغو بهای روادید غیر مهاجرتی بین ایران و آمریکا به وسیله نمایندگان دو کشور در تهران امضاء و مبادله شد .

\* ۲ اردیبهشت ماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۳ آوریل ۱۹۲۶ میلادی

قرارداد دوستی و امنیت متقابل بین ایران ، ترکیه و افغانستان به امضاء رسید .

\* ۴ اردیبهشت ماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۵ آوریل ۱۹۲۶ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه پهلوی طی مراسم باشکوهی در تالار تاجگذاری " تالار موزه " کاخ گلستان تاجگذاری کردند .

امیر لشکرها و سرتیپهای زیر بفرمان اعلیحضرت رضاشاه بسمت ژنرال آجودانی شاهنشاه انتخاب شدند :

امیر لشکر عبدالله خان امیر طهماسب وزیر جنگ

## گهنامه پنجاه سال شامشایی پهلوی

امیر لشکر محمودخان آیرم فرمانده لشکر جنوب  
سرتیپ فضل الله خان زاهدی فرمانده تیپ مستقل شمال  
سرتیپ جان محمدخان دولو فرمانده لشکر شرق  
سرتیپ محمد حسن خان آیرم فرمانده لشکر شمالغرب  
سرتیپ محمدخان شاه بختی فرمانده لشکر غرب

\* ۶ اردیبهشت ماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۷ آوریل ۱۹۲۶ میلادی

نخستین تلگراف بیسیم ایران بنام تلگراف بیسیم پهلوی بدست  
اعلیحضرت رضاشاه گشایش یافت و در اولین تلگرامی که از این مرکز  
بکلیه مراکز تلگراف بیسیم جهان مخابره شد آغاز کار بیسیم پهلوی  
اعلام گردید .

\* ۱۲ اردیبهشت ماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۳ مه ۱۹۲۶ میلادی

بپاس ابراز شجاعت در عملیات جنگی و سرکوبی اشرار و یاغیان به  
فرمان اعلیحضرت رضاشاه پهلوی ، سرتیپ مرتضی خان یزدان پناه بدریافت  
یک قطعه نشان ذوالفقار و سرتیپ فضل الله خان زاهدی و سرتیپ جان  
محمد خان هر یک بدریافت یک قطعه نشان سپه مفتخر شدند .

\* ۱۶ اردیبهشت ماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۷ مه ۱۹۲۶ میلادی

خط آهن جلفا - تبریز طی مراسمی گشایش یافت .

\* ۱۵ خردادماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۶ ژوئن ۱۹۲۶ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه میرزا حسن خان مستوفی مأمور تشکیل  
کابینه شد و مشارالیه هیئت وزیران را به این شرح به پیشگاه شاهنشاه  
معرفی کرد :

وزیر امور خارجه : حسن تقی زاده

وزیر جنگ : ذکاالملک فروغی

وزیر مالیه : میرزا حسن خان وشوق الدوله

وزیر معارف و اوقاف : میرزا داودخان بدر

وزیر پست و تلگراف : میرزا احمدخان اتابکی

وزیر فوائد عامه و تجارت : مهدیقلی خان هدایت

کفیل وزارت عدلیه : سید مصطفی منصورالسلطنه

سرپرستی وزارت داخله را رئیس الوزراء عهده دار شد .

\* ۲ تیرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۴ ژوئن ۱۹۲۶ میلادی

## گاهنامه پنجاه سال شامشایی پهلوی

چهارده نفر از گروهیانان هنگ مختلط آذر در شهر سلماس که بسیار یکدیگر هم پیمان شده بودند با بیش از یکصد و شصت تن از نظامیان ساخلوی سلماس دست به شورش مسلحانه زدند و پس از حمله به اسلحه‌خانه هنگ و بدست آوردن مقدار زیادی اسلحه و مهمات، سرهنگ یوسف‌خان فرمانده پادگان سلماس را به قتل رسانده و به غارت و چپاول سربازخانه و تعدادی از خانه‌ها پرداختند و بعد از تصرف شهر سلماس بطرف خموی رهسپار شدند.

\* ۳ تیرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۵ ژوئن ۱۹۲۶ میلادی

از جانب لشکر غرب یک ستون نظامی برای سرکوبی شورشیان سلماس عزیمت کرد.

\* ۴ تیرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۶ ژوئن ۱۹۲۶ میلادی

در زد و خورد خونینی که بین ستون نظامی و شورشیان سلماس درگرفت عده‌ای از متمرّدین کشته و جمعی زخمی شدند و پنجاه و چهار تن از صد و هشتاد نفر نظامی شورشی جزو مقصرین اصلی شناخته شده و در محکمه نظامی به اعدام محکوم گردیدند.

\* ۱۵ تیرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۷ ژوئیه ۱۹۲۶ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه، سرتیپ محمدحسین آیرم که شورش نظامیان سلماس در حوزه فرماندهی او روی داده بود، از فرماندهی لشکر شمال غرب منفصل شد و امیر لشکر احمد آقاخان احمدی بفرماندهی لشکر مزبور منصوب گردید.

\* ۱۹ تیرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۱ ژوئیه ۱۹۲۶ میلادی

ششمین دوره مجلس شورایملی که مصادف با نخستین سال سلطنت اعلیحضرت رضاشاه پهلوی بود در کاخ بهارستان افتتاح شد. معظم له در نطق افتتاحیه خود در باره نیاز کشور به اصلاحات اساسی و لزوم توجه به پیشرفت اقتصاد کشور مطالبی بیان داشتند.

\* ۱۶ مردادماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۸ اوت ۱۹۲۶ میلادی

راه شوسه تهران - مازندران طی مراسمی گشایش یافت.

\* ۲۵ مردادماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۷ اوت ۱۹۲۶ میلادی

هیئت وزیران و رجال و شخصیت‌های کشور در کاخ سعدآباد بحضور

## کاهن نامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شدند و شاهنشاه در باره لزوم وحدت ویگانگی و تلاش جمعی برای رسیدن به هدفها و آرمانهای ملی بیاناتی ایراد کردند.

\* ۳۱ مردادماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۳ اوت ۱۹۲۶ میلادی

مستوفی الممالک رئیس الوزراء استعفای خود را به پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه تقدیم داشت، ولی استعفای او مورد قبول قرار نگرفت و مستوفی به ادامه خدمتگزاری تشویق شد.

\* ۵ شهریورماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۸ اوت ۱۹۲۶ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه از ادارات و تاسیسات جدید قشون و قسمتهای مختلف آن بازدید کردند و برای تقویت و تجهیز قشون او امر لازم صادر فرمودند.

\* ۱۵ شهریورماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۷ سپتامبر ۱۹۲۶ میلادی

بفرمان شاهنشاه عدهای از صاحبمنصبان لشکر شرق که از مقام و موقعیت خود سوء استفاده کرده و بجمع آوری مال و ثروت از طریق غیر مشروع پرداخته بودند، از خدمت در قشون اخراج شدند و تحت تعقیب قانونی قرار گرفتند.

طی ابلاغیهای که از طرف رئیس ارکان حرب کل قشون ( ستاد ارتش ) منتشر شد، از اقدامات غیر منتظره چند تن از صاحبمنصبان لشکر شرق اظهار تاسف شد و اعلام کردید که هیچیک از صاحبمنصبان که وظیفه اصلی شان خدمت سربازی و فداکاری در راه کشور و میهن است، مجاز نیستند که بجمع آوری مال و اندوختن ثروت در داخل یا خارج مملکت بپردازند.

\* ۲۲ شهریورماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۴ سپتامبر ۱۹۲۶ میلادی

ملک الشعرا بهار نماینده مجلس شورای ملی بحضور اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شد و گزارش مذاکرات خود را با مستوفی الممالک که بار دیگر تصمیم به کناره گیری گرفته بود بعرض رسانید.

\* ۲۴ شهریورماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۶ سپتامبر ۱۹۲۶ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه مستوفی الممالک رئیس الوزراء را احضار فرمودند و ضمن ابراز تفقد نسبت بمشارالیه، ادامه خدمت را به او تکلیف کردند.

\* ۲۶ شهریورماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۸ سپتامبر ۱۹۲۶ میلادی

میرزا حسن خان مستوفی الممالک رئیس الوزراء اعضاء کابینه جدید

## گاهنامه پنج‌ماه سال شایسته‌ی پهلوی

خود را به این شرح به پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه معرفی کرد :

وزیر امور خارجه : علی قلی انصاری مشاور الممالک  
وزیر جنگ : ذکاء الملک فروغی  
وزیر داخله : میرزا محمود علامیر احتشام السلطنه  
وزیر مالیه : حاج محتشم السلطنه اسفندیاری  
وزیر عدلیه : میرزا حسن خان وثوق الدوله  
وزیر معارف و اوقاف : میرزا احمدخان بدر  
وزیر پست و تلگراف : میرزا احمدخان اتابکی  
وزیر فوائد عامه و تجارت : مهدیقلی هدایت مخبر السلطنه

\* ۵ مهرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۸ سپتامبر ۱۹۲۶ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه به وزارت جنگ تشریف فرما شدند و پنجاه نفر  
محصلین اعزامی به اروپا را بحضور پذیرفتند و آنها را به دانش‌اندوزی  
و کسب علوم جدید تشویق کردند .  
مجلس شورایملی برنامه دولت مستوفی الممالک را تصویب کرد و بدولت  
وی رای اعتماد داد .

\* ۷ مهرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۳۰ سپتامبر ۱۹۲۶ میلادی

املاک میرزا عزیزخان خواجه که قبلاً به اعلیحضرت رضاشاه واگذار  
شده بود، بفرمان معظم له به پیشرفت صحیه و معارف کشور اختصاص یافت .

\* ۸ مهرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱ اکتبر ۱۹۲۶ میلادی

وزارت معارف اعلام کرد که در سال جاری مدرسه تجارت تاسیس شده  
و به جمع مدارس عالی ایران پیوسته است .

\* ۱۶ مهرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۹ اکتبر ۱۹۲۶ میلادی

بمنتظر بازدید از عملیات عمران شهری ، اعلیحضرت رضاشاه سواربر  
اسب خیابانهای امیریه و میدان قزوین را تا گلوبندک بازدید کردند .

\* ۲۴ مهرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۷ اکتبر ۱۹۲۶ میلادی

قانون منع خروج طلا و نقره از سرحدات کشور بتصویب مجلس شورایملی  
رسید .

\* ۲۶ مهرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۹ اکتبر ۱۹۲۶ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه بمدرسه نظام تشریف فرما شدند و گواهینامه‌های

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

شصت تن از فارغ التحصیلان مدرسه نظام را اعطا کردند .

۳ ۲۸ مهرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۱ اکتبر ۱۹۲۶ میلادی

مراسم جشن و نمایشهای نظامی بوسیله لشکر مرکز در باغشاه در پیشگاه  
اعلیحضرت رضاشاه برگزار شد و عملیات تمرینی و نمایشهای نظامی افراد  
قشون مورد توجه شاهانه قرار گرفت .

\* ۳۰ مهرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۳ اکتبر ۱۹۲۶ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه با اتفاق والاحضرت ولیعهد برای بازدید از برنامه -  
های عمرانی مازندران ، بآن خطه عزیمت فرمودند .

\* ۵ آبانماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۸ اکتبر ۱۹۲۶ میلادی

فرمان اعلیحضرت رضاشاه پهلوی در مورد اجرای خدمت نظام اجباری  
در سراسر مملکت " بمنظور تقویت نیروهای دفاعی مملکت و حفظ تمامیت  
ارضی و حدود و شعور کشور " خطاب به رئیس الوزراء صادر شد .

\* ۱۰ آبانماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲ نوامبر ۱۹۲۶ میلادی

راه خرم آباد به خوزستان طی مراسمی گشایش یافت .  
مجلس شورایملی قانون تاسیس موسسه رهنی را از محل وجوه تقاعد  
مورد تصویب قرار داد .

\* ۱۲ آبانماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۴ نوامبر ۱۹۲۶ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه از سفر مازندران به تهران مراجعت کردند و رئیس  
الوزراء و چند تن از وزیران مسئول را بحضور پذیرفتند .  
والاحضرت شاهپور محمود رضاپهلوی متولد شدند .

\* ۱۵ آبانماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۷ نوامبر ۱۹۲۶ میلادی

نخستین مجلس سربازگیری برای احضار مشمولین خدمت نظام در تهران  
تشکیل گردید .

قانون اجازه استخدام دو نفر متخصص معرفه الارض از آلمان و یک نفر  
متخصص نفت از آمریکا از طرف مجلس شورایملی بتصویب رسید .

\* ۲۱ آبانماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۳ نوامبر ۱۹۲۶ میلادی

عدهای از رجال و روحانیون طراز اول مملکت بحضور اعلیحضرت رضاشاه  
شرفیاب شدند و بیانیه علمای نجف اشرف را در باره عملیات وهابیها که

## گاهنامه پنجده سال شامشایی پهلوی

منجر به ویرانی قبور بعضی از ائمه اطهار شده بود بعرض رسانیدند و تقاضا کردند که برای رفع تجاوز و تعدی آنان اقداماتی از جانب دولت شاهنشاهی صورت گیرد .

اعلیحضرت رضاشاه برای بازدید از چگونگی پیشرفت تسلیحات قشون بمحل قورخانه رفتند و پس از بازدید از قسمتهای مختلف آن برای توسعه کارخانههای اسلحه سازی دستوراتی صادر فرمودند .

\* ۲۴ آبانماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۶ نوامبر ۱۹۲۶ میلادی

مجلس شورای ملی با استخدام یازده نفر مهندس از آمریکا برای خدمت در راه آهن موافقت کرد .

\* ۲۸ آذرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۳۰ نوامبر ۱۹۲۶ میلادی

نماینده امپراتور ژاپن در کاخ گلستان به پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه پهلوی شرفیاب شد و پیام دوستانه امپراتور ژاپن را تقدیم داشت .

\* ۲۹ آذرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱ دسامبر ۱۹۲۶ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه از واحدهای مختلف قشون در میدان مشق پایتخت سان دیدند و تسلیحات جدید واحدهای نظامی مورد توجه خاص شاهنشاه قرار گرفت .

\* ۲۷ آذرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۹ دسامبر ۱۹۲۶ میلادی

قانون معافیت زراعت جای از پرداخت مالیات مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۲۸ آذرماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۰ دسامبر ۱۹۲۶ میلادی

اعضای فراکسیون رادیکال مجلس شورای ملی بحضور اعلیحضرت رضاشاه بار یافتند و درباره اوضاع جاری کشور و فعالیتهای پارلمانی نمایندگان توضیحاتی دادند .

\* ۲۵ دیماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۶ ژانویه ۱۹۲۷ میلادی

قانون اجازه اتویوسرانی آزاد تهران و شمیران به یک کمپانی دانمارکی از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۲۷ دیماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۸ ژانویه ۱۹۲۷ میلادی

بمناسبت میلاد حضرت علی علیه السلام مراسم سلام رسمی در کساح



## گاهنامه پنج‌ده سال شانشاهی پهلوی

گلستان در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه برگزار شد .

\* ۲۸ دیماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۹ ژانویه ۱۹۲۷ میلادی

پلند متخصص راه آهن که از مدتی پیش بفرمان اعلیحضرت رضاشاه مامور مطالعه در باره احداث راه آهن ایران شده بود ، بحضور معظم له بار یافت و گزارش مطالعات خود را بعرض رساند .

\* ۲ بهمنماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۳ ژانویه ۱۹۲۷ میلادی

مستوفی الممالک رئیس الوزراء بحضور اعلیحضرت رضاشاه بار یافت و گزارش استیفاح نمایندگان مجلس را از هیئت دولت معروض داشت .

\* ۳ بهمنماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۴ ژانویه ۱۹۲۷ میلادی

گروهی دیگر از نمایندگان مجلس شورای ملی بحضور اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شدند و مطالبی راجع به علت استیفاح از دولت و عدم اعتماد مجلس نسبت به بعضی از اعضای کابینه مستوفی بعرض رساندند . شاهنشاه به نمایندگان مجلس فرمودند باید ترتیبی اتخاذ شود که در این جریانات به سیاست کلی کشور و مصالح مملکت لطمه ای وارد نیاید . مجلس شورای ملی قانون تمرکز موسسات صحتی مملکتی را در اداره کل صحتیه مورد تصویب قرار داد .

\* ۱۴ بهمنماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۴ فوریه ۱۹۲۷ میلادی

در سال مسیحی گذشته ( سال ۱۹۲۶ ) میزان تولید نفت خام ایران ۳۵،۸۴۲،۰۰۰ بشکه و درآمد کشور از اینراه یک میلیون و چهارصد هزار لیره بوده است

\* ۱۵ بهمنماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۵ فوریه ۱۹۲۷ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه مستوفی الممالک رئیس الوزراء را که از مقام خود استعفا کرده بود احضار و عدم قبول استعفا ی اورا بوی ابلاغ فرمودند .

\* ۱۸ بهمنماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۸ فوریه ۱۹۲۷ میلادی

میرزا حسن خان مستوفی الممالک رئیس الوزراء کابینه خود را ترمیم نمود و اعضاء دولت جدید را به شرح ذیل به پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه معرفی کرد :

وزیر امور خارجه : مشاور الممالک انصاری

وزیر جنگ : ذکاء الملک فروغی

## گاهنامه پنجاه سال شتابی پهلوی

وزیر داخله : میرزا مهدیخان مشیر فاطمی

وزیر مالیه : نصرت الدوله فیروز

وزیر عدلیه : میرزا علی اکبر خان داور

وزیر معارف و اوقاف : سید محمد تدین

وزیر پست و تلگراف : میرزا حسین خان مشکوه الملک

وزیر فوائد عامه و تجارت : مهدیقلی هدایت مخبر السلطنه

\* ۲۰ بهمنماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۰ فوریه ۱۹۲۷ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه برای اصلاح وضع دادگستری ایران ، داور- وزیر عدلیه طی اعلانی که در روزنامه ها منتشر کرد انحلال تشکیلات عدلیه را اعلام نمود .

\* ۲۷ بهمنماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۷ فوریه ۱۹۲۷ میلادی

قانون اجازه اصلاح قوانین تشکیلات و محاکمات عدلیه به داور وزیر عدلیه از طرف مجلس شورایملی تصویب شد .

\* ۴ اسفند ماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۲۴ فوریه ۱۹۲۷ میلادی

بمناسبت سالروز کودتای سوم اسفند و انتخاب رضاخان میر پنج به فرماندهی کل قوا در روز ۳ اسفند ۱۲۹۹ ، مراسم خاصی در وزارت جنگ و مراکز نظامی سراسر مملکت برگزار گردید . اعلیحضرت رضاشاه طی اعلامیه ای ، لزوم فداکاری و جانبازی همه ایرانیان را در راه وطن و تلاش عمومی را برای خشکانیدن ریشه های فساد و خیانت یادآور شدند و در پایان این اطلاعیه اعلام کردند : " ما همه سربازیم و فداکار و حاضریم در راه بقای ایران و ایرانی تا آخرین قطره خون خود را نثار کنیم " .

قانون ساختمان راه آهن بین خورموسی و بندر محمره و بندر جسر مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱۵ اسفند ماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۷ مارس ۱۹۲۷ میلادی

رسم اعلام شد بودجه کل مملکت در سال جاری که بر اساس بودجه دوازدهم پرداخته شده جمعا مبلغ ۲۴،۷۶۷،۶۰۰ تومان بوده است .

\* ۱۹ اسفند ماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۱ مارس ۱۹۲۷ میلادی

بمناسبت ششمین سال بنیانگذاری تشکیلات جدید قشون ، در همه مراکز نظامی از اعلیحضرت رضاشاه پهلوی تجلیل بعمل آمد .

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۴ اسفند ماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۶ مارس ۱۹۲۷ میلادی

فرمان اعلیحضرت رضاشاه ، سرتیپ احمد نخجوان بسمت رئیس اداره هواپیمائی قشون منصوب گردید .

اعلیحضرت رضاشاه برای زیارت مرقد مطهر حضرت معصومه علیها سلام به قم رفتند و از آنجا برای بازدید از شهرهای اراک و بروجرد و مناطق باختری کشور بدانسو عزیمت فرمودند .

\* ۲۵ اسفند ماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۷ مارس ۱۹۲۷ میلادی

وزارت معارف اعلام کرد که شماره محصلین مدارس عالی کشور در سال جاری به سیصد و یک نفر رسیده است .

\* ۲۷ اسفند ماه ۱۳۰۵ خورشیدی - ۱۹ مارس ۱۹۲۷ میلادی

قرار داد مودت ایران و لهستان از طرف نمایندگان دو کشور در تهران به امضا رسید .

\* ۱۲ فروردین ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲ آوریل ۱۹۲۷ میلادی

مسافرت هفده روزه اعلیحضرت رضاشاه بشهرهای قم ، اراک ، ملایر ، بروجرد ، خرم آباد ، کرمانشاه ، کردستان ، همدان ، قزوین جهت بازدید اوضاع عمومی آن شهرها و آگاهی از وضع مردم آنسایمان پایان یافت و معظم له به تهران باز گشتند .

\* ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۶ آوریل ۱۹۲۷ میلادی

از جانب اعلیحضرت رضاشاه بمناسبت آغاز کار تشکیلات جدید عدلیه و تصمیم به الفای کاپیتولاسیون فرمانی خطاب به رئیس الوزرا صادر گردید .

عدلیه نوین ( دادگستری ) بوسیله اعلیحضرت رضاشاه با حضور هیئت وزیران و قضات عالیرتبه و مقامات مملکتی طی مراسم خاصی افتتاح شد . معظم له در این مراسم پس از قرائت خطابه ای راجع به افتتاح عدلیه نوین فرمان های قضات را شخصا به آنان اعطاء فرمودند . فرمان همایونی دائر بر الفای کاپیتولاسیون ( قضاوت کنسولسی ) به وسیله تیمور تاش وزیر دربار رسماً اعلام گردید .

\* ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱ مه ۱۹۲۷ میلادی

مستوفی الممالک رئیس الوزرا ضمن تقدیم گزارشی به مجلس شورای ملی الفای کاپیتولاسیون را بنا بر فرمان اعلیحضرت رضاشاه به اطلاع مجلس

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم

رسانید .

\* ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۵ مه ۱۹۲۷ میلادی

قانون تاسیس بانک ملی ایران بمنظور پیشرفت امور تجارت ، فلاحات ،  
زراعت و صناعت به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱۰ مه ۱۹۲۷ میلادی

وزارت امور خارجه طی یادداشتی که بعنوان وزیر مختار امریکا در  
تهران فرستاد ، لغو پیمان ۱۳ دسامبر ۱۸۵۵ ، دولتین ایران و امریکا  
را به اطلاع آن دولت رساند .

دولت شاهنشاهی بوسیله سفارتخانه های خود در کشورهای دیگر لغو  
همه قراردادهای کنسولی ( کاپیتولاسیون ) را اعلام کرد .

\* ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱۲ مه ۱۹۲۷ میلادی

قانون تاسیس بانک ملی ایران از جانب اعلیحضرت رضاشاه توشیح شد .

\* ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱۵ مه ۱۹۲۷ میلادی

بدستور اعلیحضرت رضاشاه مبلغ پنج میلیون تومان اعتبار برای  
ایجاد راه آهن ایران اختصاص یافت .

\* ۶ خرداد ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۸ مه ۱۹۲۷ میلادی

محمد علی فروغی استعفای خود را از سمت وزارت جنگ به پیشگاه  
اعلیحضرت رضاشاه تقدیم کرد و استعفای او مورد تصویب قرار گرفت .

\* ۸ خرداد ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۳۰ مه ۱۹۲۷ میلادی

بر اثر اختلافاتی که از مدتی پیش بین مستوفی الممالک رئیس  
الوزرا و مجلس شورای ملی ایجاد شده بود مشارالیه از مقام خود کناره  
گیری کرد .

\* ۱۰ خرداد ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱ ژوئن ۱۹۲۷ میلادی

فرمان اعلیحضرت رضاشاه ، حاج مخبرالسلطنه هدایت مامور تشکیل  
کابینه شد .

\* ۱۱ خرداد ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲ ژوئن ۱۹۲۷ میلادی

مخبرالسلطنه هدایت اعضاء کابینه را به این شرح به پیشگاه  
اعلیحضرت رضاشاه معرفی کرد :

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

وزیر امور خارجه : علیقلی انصاری  
وزیر جنگ : جعفر قلی خان اسعد  
وزیر داخله : میرزا حسین خان سمیعی  
وزیر مالیه : نصرت الدوله فیروز  
وزیر عدلیه : میرزا علی اکبر خان داور  
وزیر معارف و اوقاف : سید محمد تدین  
وزیر پست و تلگراف : میرزا حسین خان شکوه  
سرپرستی وزارت فوائد عامه و تجارت را رئیس الوزرا خود عهده دار شد.

\* ۲۳ خردادماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱۴ ژوئن ۱۹۲۷ میلادی

نخستین جلسه هیئت جدید دولت با شرکت حاج مخبرالسلطنه رئیس الوزرا و هیئت وزیران در کاخ سعد آباد در حضور اعلیحضرت رضاشاه تشکیل شد .

\* ۶ تیرماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۸ ژوئن ۱۹۲۷ میلادی

مجلس شورای ملی قانون با استخدام سه نفر متخصص تلگراف بی سیم از کشور فرانسه موافقت کرد .

\* ۲۲ تیرماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۴۱ ژوئیه ۱۹۲۷ میلادی

مجلس شورای ملی قانون محدودیت کلیه وزرا و معاونان و روسای ادارات دولتی را از انتخاب به نمایندگی مجلس شورای ملی مورد تصویب قرار داد .

\* ۲۹ تیرماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۱ ژوئیه ۱۹۲۷ میلادی

قانون اختصاص چهل هزار تومان برای اعزام طبیب و سایر حوائج صحتی ولایات مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۵ مردادماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۸ ژوئیه ۱۹۲۷ میلادی

وزیر مالیه ایران طی نامه ای که به وزارت امور خارجه فرستاد متذکر شد که جزایر تنب و ابوموسی متعلق به ایران در خلیج فارس ، به اقامتگاه و میان منزل قاجاقچیان تبدیل شده است ، از این رو بسیار بجاست که از طرف دولت با ایجاد پست نگهبانی در این جزایر ، از فعالیت قاجاقچیان در آنجا جلوگیری بعمل آید .

\* ۷ مردادماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۳۰ ژوئیه ۱۹۲۷ میلادی

## گام‌ها پنجاه سال شانشاهی پهلوی

اعلیحضرت رضاشاه روسای ادارات و وزارت مالیه را در کاخ گلستان بحضور پذیرفتند و ضمن صدور اوامر کلی ، مراعات این سه نکته را مقرر فرمودند :

- ۱ - رد هر گونه توصیه و سفارش که منافی مصالح کشور است .
- ۲ - مراقبت کامل در مورد وصول عوارض
- ۳ - رعایت عدل و انصاف

\* ۲۴ مردادماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱۶ اوت ۱۹۲۷ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه به وزارتخانه های فوائد عامه ، خارجه ، عدلیه و مالیه جهت بازرسی تشریف فرما شدند و چون بسیاری از کارمندان حضور نداشتند دستور موکد درباره حضور بموقع و رعایت حس وظیفه شناسی صادر فرمودند .

\* ۲۹ مردادماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۱ اوت ۱۹۲۷ میلادی

آگهی مناقصه ایجاد راه آهن سراسری ایران از طرف دولت انتشار یافت .

\* ۳۰ مردادماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۲ اوت ۱۹۲۷ میلادی

ماده واحده قانون تعقیب قاتلین و جاعلین و اختلاس کنندگان اموال دولتی از طرف اعلیحضرت رضا شاه توشیح شد .

\* ۶ شهریورماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۹ اوت ۱۹۲۷ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه به منظور بازدید چهار هفته ای از آذربایجان بدانسو عزیمت کردند .

\* ۹ شهریورماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱ سپتامبر ۱۹۲۷ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه از قسمت های مختلف شهر تبریز دیدن کردند . هنگام بازدید از کارخانه کبریت سازی تبریز ، یک قوطی کبریت طلای خالص از طرف کارگران کارخانه کبریت سازی بحضور معظم له تقدیم گردید .

\* ۱۶ شهریورماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۸ سپتامبر ۱۹۲۷ میلادی

قانون ورزش اجباری در مدارس مملکت بمنظور تامین سلامت و تندرستی محصلین به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲۸ شهریور ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۰ سپتامبر ۱۹۲۷ میلادی

قانون مربوط به اجازه نامه طبابت مورد تصویب مجلس شورای ملی

## گاهنامه پنجده سال شاهی پهلوی

قرار گرفت .

\* ۲۹ شهریورماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۱ سپتامبر ۱۹۲۷ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه پس از دیدار از شهرهای مراغه و ساوجبلاغ و ارومیه و خوی و مرند به تبریز باز گشتند .

\* ۲ مهرماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۵ سپتامبر ۱۹۲۷ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه وارد قزوین شدند و مورد استقبال والاحضرت ولیعهد و وزیر دربار و سایر رجال که برای استقبال به قزوین رفته بودند قرار گرفتند .

مجلس شورای ملی با پرداخت یکصد و بیست و پنج هزار تومان برای آب تهران و عریض کردن خیابان ها از محل اضافه عایدات سال گذشته موافقت کرد .

\* ۴ مهرماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۷ سپتامبر ۱۹۲۷ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه ۹۳ تن از صاحبمنبانی که در کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ زیر فرمان معظم له در فتح و تصرف پایتخت شرکت داشتند بدریافت نشان مخصوص کودتای سوم اسفند مفتخر شدند . از جمله صاحب منصبانی که به دریافت نشان نائل شدند اشخاص ذیل بودند :

امیر لشکر احمد آقاخان احمدی - سرتیپ مرتضی خان یزدان پناه - سرتیپ محمد خان شاه بختی - سرتیپ فضل اله خان زاهدی - سرهنگ کریم آقابوذر جمهری - سرهنگ احمدخان نخجوان - سرهنگ دکتر هادی آتاپای - سرهنگ محمد خان محتشمی - سرهنگ ایرج مطبوعی - سرهنگ رضاقلی امیر خسروی - نایب سرهنگ آذر برزین - سرهنگ شرف الدین میرزا قهرمانی . صاحبمنبانیان فوق که در کودتای سوم اسفند شرکت داشتند در آن هنگام دارای درجات پائین تری بودند .

\* ۸ مهرماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱ اکتبر ۱۹۲۷ میلادی

عهد نامه تأمینیه و بیطرفی و پروتکل و نامه ضمیمه آن از جانب نمایندگان ایران و شوروی در مسکو به امضا رسید .

\* ۹ مهرماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲ اکتبر ۱۹۲۷ میلادی

داونیان سفیر جدید اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به اتفاق کارکنان سفارت شوروی در تهران بحضور اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شد .

## گاهنامه نجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۳ مهر ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۶ اکتبر ۱۹۲۷ میلادی

قانون اجازه پرداخت اعتبارات مربوط به قانون تعلیمات عمومی از محل عایدات عمومی مملکتی به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۵ مهر ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۸ اکتبر ۱۹۲۷ میلادی

اداره قورخانه قشون مورد بازدید اعلیحضرت رضاشاه قرار گرفت . اعلیحضرت رضاشاه از وزارت فوائد عامه دیدن کردند و از همانجا تلفونی رئیس الوزرا را احضار و اوامری درباره آغاز ساختمان راه آهن در روز ۲۳ مهر ماه صادر فرمودند .

\* ۲۳ مهر ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱۶ اکتبر ۱۹۲۷ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه و والاحضرت ولیعهد به ایستگاه راه آهن در محل گمرک تهران تشریف فرما شدند و اولین کلنگ راه آهن سراسری ایران را بر زمین زدند .

\* ۲۵ مهر ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱۸ اکتبر ۱۹۲۷ میلادی

بمناسبت تشکیل شرکت مختلط ماهی ایران و شوروی ، بهره برداری از آب های شمال ایران و چند رودخانه مهم داخلی برای مدت بیست و پنج سال بعهده این شرکت واگذار گردید .

\* ۲۷ مهر ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۰ اکتبر ۱۹۲۷ میلادی

قانون مبادله عهدنامه تامینیه و بیطرفی منعقد بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۳۰ مهر ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۳ اکتبر ۱۹۲۷ میلادی

مجلس شورای ملی با مبادله قرار داد شیلات شمال و قرارداد گمرکی منعقد بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی موافقت کرد .

\* ۱ آبان ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۴ اکتبر ۱۹۲۷ میلادی

وزارت عدلیه طی دستور العملی که به عنوان محاکم ولایات و ایلات فرستاد ضمن ذکر اسامی پانزده دولت که در ایران نمایندگی سیاسی دارند متذکر شد که الفای کاپیتولاسیون در قبال کلیه دول مذکور در ایران باید بمورد اجرا گذاشته شود .

\* ۲ آبان ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۵ اکتبر ۱۹۲۷ میلادی



## گاهنامه پنج‌ه سال شانشاهی پهلوی

لایحه استخدام یکنفر کارشناس تبعه آلمان برای تاسیس کارخانه آهن ذوب‌کنی از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۳ آبان ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۶ اکتبر ۱۹۲۷ میلادی

مراسم جشن فارغ التحصیلی مدرسه صاحبمنصبی نظام در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه برگزار شد . در این جشن معظم له دیپلم صاحبمنصبی بیست و چهار نفر از محصلین را که به دریافت درجه صاحبمنصبی نائل آمده بودند اعطاء فرمودند .

\* ۱۰ آبان ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲ نوامبر ۱۹۲۷ میلادی

در شرفیابی حاجی مهدیقلی هدایت مخیر السلطنه رئیس‌الوزرا به حضور همایونی ، امیر لشکر عبدالله خان امیر طهماسب وزیر جنگ به سمت وزیر فوائد عامه بحضور شاهانه معرفی شد .

ایرانیان مقیم مصر برای ابراز مراتب شاد دوستی و وطن پرستی خود ، انجمنی بنام " انجمن پهلوی " در آن کشور تشکیل دادند . از طرف این انجمن یک دستگاه اتوموبیل آمبولانس برای اهدا به شیروخورشید سرخ ایران همراه با جعبه ای طلائی مزین به جواهرات توسط نماینده ایرانیان مقیم مصر طی شرفیابی خاص تقدیم اعلیحضرت رضاشاه گردید .

\* ۱۱ آبان ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۳ نوامبر ۱۹۲۷ میلادی

بدنبال قبول استعفای بهرامی رئیس‌دفتر مخصوص شاهنشاهی ، شکوه - الملک کفیل وزارت پست و تلگراف به سمت ریاست دفتر مخصوص شاهنشاهی منصوب شد .

قانون استخدام یک نفر سوئیس‌یا آلمانی برای ریاست کل بانک ملی ایران برای مدت سه سال به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲۱ آبان ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱۳ نوامبر ۱۹۲۷ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه پس از یک مسافرت ده روزه به شهرهای مازندران به تهران باز گشتند .

\* ۲۸ آذرماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۸ نوامبر ۱۹۲۷ میلادی

عهدنامه دوستی و تأمینیه ایران و افغانستان و پروتکل و دو نامه ضمیمه آن در کابل از طرف نمایندگان دو کشور امضا شد .

\* ۱۶ آذرماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۸ دسامبر ۱۹۲۷ میلادی

# گاهنامه

## پنجده سال شانشاهی پهلوی

قانون مجازات مخلصین اموال دولتی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۲۵ آذرماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱۷ دسامبر ۱۹۲۷ میلادی

بمناسبت سالروز جلوس اعلیحضرت رضاشاه به سلطنت ، هیئت وزیران و امرای قشون و علما و رجال و مدیران جراید جهت عرض تبریک بحضور شاهانه شرفیاب شدند .

\* ۶ دی ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۸ دسامبر ۱۹۲۷ میلادی

اسناد قرار دادهای تأمینیه ، بازرگانی ، گمرکی و شیلات که بین دولتین ایران و شوروی منعقد شده بود در تهران مبادله شد . در مذاکراتی که بین وزیر امور خارجه ایران و نمایندگان دولت شوروی بعمل آمد ، اختلافات سرحدی دو کشور مطرح شد و راجع به حل مسائل مرزی توافق بعمل آمد .

\* ۱۰ دی ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱ ژانویه ۱۹۲۸ میلادی

لایحه استخدام یک نفر کارشناس آلمانی برای نقشه برداری نواحی معدنی به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۱ دی ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲ ژانویه ۱۹۲۸ میلادی

از طرف دولت ایران آگهی مناقصه ذوب آهن منتشر شد .

\* ۱۴ دی ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۵ ژانویه ۱۹۲۸ میلادی

وزارت امور خارجه بمنظور اطلاع شرکت ها و کارخانه های بزرگ اروپا از آگهی مناقصه کارخانه ذوب آهن ایران ، به نمایندگان خود در برلین و پاریس و لندن دستور داد که آگهی مناقصه را در روزنامه های مهم آلمان ، فرانسه و انگلستان منتشر کنند .

\* ۵ بهمن ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۶ ژانویه ۱۹۲۸ میلادی

قانون اجازه اخذ تاکس بندری در بنادر و لنگرگاه ها از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱۱ فوریه ۱۹۲۸ میلادی

مجلس شورای ملی قانون ثبت عمومی املاک را مورد تصویب قرار داد .

\* ۲۳ بهمن ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱۳ فوریه ۱۹۲۸ میلادی

# گاه‌نامه

## پنج‌ده سال شانشاهی پهلوی

طبق رای محکمه نظامی ، صاحبمنصبان ذیل بجرم سوء قصد بجان شخص اول مملکت و خیانت به وطن به مجازات های زیر محکوم شدند :

سرهنک مخلوع محمود پولادین محکوم به اعدام ، یاور مخلوع احمد همایون پانزده سال حبس ، نایب سرهنک مخلوع نصراله کلهر هفت سال حبس ، یاور مخلوع روح اله مشکین قلم پنج سال حبس .

\* ۲۴ بهمن ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱۴ فوریه ۱۹۲۸ میلادی

فرمان شاهنشاه دائر بر اجرای قانون ثبت املاک عمومی شرف صدور یافت .

\* ۲۹ بهمن ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱۹ فوریه ۱۹۲۸ میلادی

تولید نفت خام ایران در سال ۱۹۲۷ مقدار ۳۹،۶۸۸،۰۰۰ بشکه و درآمد ایران از نفت خام ۵۰۰،۰۰۰ لیره بوده است .

مجلس شورای ملی با پرداخت یکصد و پنجاه هزار تومان برای مخارج انتخابات دوره هفتم تقنینیه موافقت کرد .

\* ۳ اسفند ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۳ فوریه ۱۹۲۸ میلادی

بمناسبت روز سوم اسفند مراسم سان و رژه نیروهای نظامی و دسته های مختلف قشونی در برابر اعلیحضرت رضاشاه بعمل آمد .

\* ۱۳ اسفند ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۴ مارس ۱۹۲۸ میلادی

بودجه کل مملکت در سال جاری بمبلغ ۲۵،۸۰۲،۶۰۰ تومان به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۹ اسفند ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱۰ مارس ۱۹۲۸ میلادی

طی مراسم با شکوهی در خرمشهر ، از مجسمه برنزی اعلیحضرت رضاشاه پرده برداری شد . این مجسمه توسط آکیلہ آلبرتی مجسمه ساز ایتالیائی و به سفارش یکی از بزرگانان خوزستان ساخته شده بود .

\* ۲۲ اسفند ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۱۳ مارس ۱۹۲۸ میلادی

فرمان انتخابات دوره هفتم مجلس شورای ملی از جانب اعلیحضرت رضا شاه صادر شد .

قانون استخدام یک نفر بلژیکی به عنوان رئیس کل گمرکات و یازده کارشناس بلژیکی دیگر برای گمرکات کشور از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

قانون مجازات مرتکبین قاچاق به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۹ اسفند ماه ۱۳۰۶ خورشیدی - ۲۰ مارس ۱۹۲۸ میلادی

مجلس شورای ملی با پرداخت دویست هزار تومان اعتبار برای خرید یک فروند کشتی مسلح و استخدام یک صاحبمنصب و یک مکانسین بحریه از ایتالیا برای کشتی مزبور موافقت کرد  
قانون حکمیت از طرف مجلس شورای ملی مورد تصویب قرار گرفت.

\* ۱۴ فروردین ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۳ آوریل ۱۹۲۸ میلادی

امیر لشکر عبدالله خان امیر طهماسب وزیر فوائد عامه که برای سرکشی طرق و راهها به خرم آباد مسافرت کرده بود، هنگام مراجعت به بروجرد مورد حمله چندن از اشرار که در دامنه کوه پنهان شده بودند قرار گرفت و به قتل رسید.

\* ۱۵ فروردین ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۴ آوریل ۱۹۲۸ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه برای بازدید از قم، اراک، ملایر، نهاوند، بروجرد و خرم آباد و لرستان به جنوب عزیمت فرمودند.

\* ۳۰ فروردین ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۹ آوریل ۱۹۲۸ میلادی

مجلس شورای ملی با واگذاری امور نقشه برداری کلیه راههای آهن به سندیکای متشکله از کمپانی های امریکائی و آلمانی موافقت کرد.

\* ۲ اردیبهشت ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۲ آوریل ۱۹۲۸ میلادی

مجلس شورای ملی پیشنهاد ساختمان پل متحرک را بر روی رودخانه سفیدرود مورد تصویب قرار داد.

\* ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۵ آوریل ۱۹۲۸ میلادی

بمناسبت سالروز الفای کاپیتولاسیون مراسم جشن ملی بر پا شد و مخبر السلطنه هدایت رئیس الوزرا و موتمن الملک رئیس مجلس شورای ملی نطق هائی درباره اهمیت این روز تاریخی ایراد کردند.

\* ۹ اردیبهشت ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۹ آوریل ۱۹۲۸ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه و والاحضرت ولیعهد در میدان اسبدوانی دوشان تپه از مسابقات اسبدوانی دیدن کردند.

\* ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱ مه ۱۹۲۸ میلادی

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

قانون استقلال گمرکی و اجازه انعقاد قراردادهای مخصوص گمرکی با  
دول خارجه از طرف مجلس شورای ملی به تصویب رسید .

\* ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۰ مه ۱۹۲۸ میلادی

قانون استقلال گمرکی کشور از جانب اعلیحضرت رضاشاه توشیح شد و  
بمرحله اجرا در آمد .

\* ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۲ مه ۱۹۲۸ میلادی

عهد نامه موقت در مورد امور کنسولی و گمرکی و بازرگانی و اقامت  
اتباع ایران و فرانسه در دو کشور به امضا رسید .

\* ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۵ مه ۱۹۲۸ میلادی

قرارداد دوستی ایران و بلژیک از جانب نمایندگان دو کشور امضا  
شد .

\* ۲۶ اردیبهشت ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۶ مه ۱۹۲۸ میلادی

قانون امکان تبدیل حبس کمتر از دو ماه در امور خلافی بجای نقدی  
مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱ خرداد ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۲ مه ۱۹۲۸ میلادی

در تعقیب مذاکراتی که بین وزارت امور خارجه ایران و نماینده  
دولت شوروی راجع به اختیارات کمیسرهای سرحدی بعمل آمد قراردادی بین  
طرفین تنظیم شد .

قانون اعزام محصل بخارج کشور به تصویب مجلس شورای ملی رسید .  
به موجب این قانون دولت سالانه یکصد نفر از جوانان دیپلمه را برای  
ادامه تحصیلات عالی و دانشاندوزی بکشورهای پیشرفته اروپا خواهد  
فرستاد .

\* ۳ خرداد ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۴ مه ۱۹۲۸ میلادی

لایحه استخدام پروفیسور ارنتس هرتسفلد تبعه دولت آلمان برای  
معلمی السنه قدیمه و تاریخ قدیم ایران از طرف مجلس شورای ملی تصویب  
شد .

\* ۸ خرداد ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۹ مه ۱۹۲۸ میلادی

مجلس شورای ملی با مبادله عهدنامه مودت و تجارت بین دولت ایران  
و لهستان موافقت کرد .

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

عهدنامه و دادیه و تامینیه بین دولت ایران و افغانستان —  
تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۰ خردادماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۳۱ مه ۱۹۲۸ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه سرهنگ رضاقلی خان امیرخسروی بریاست  
بانک پهلوی قشون ( بانک سپه ) منصوب گردید .

\* ۱۵ خردادماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۵ ژوئن ۱۹۲۸ میلادی

بنا به حکم قشونی ، نظام اجباری تغییر نام یافت و به نظام  
وظیفه موسوم شد .

\* ۱۶ خردادماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۶ ژوئن ۱۹۲۸ میلادی

کشتی حامل پادشاه و ملکه افغانستان با چهار کشتی جنگی شوروی  
از طریق دریای خزر در ساحل ایران لنگر انداخت .

\* ۲۰ خردادماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۰ ژوئن ۱۹۲۸ میلادی

اعلیحضرت امان‌اله خان پادشاه افغانستان و ملتزمین در کاخ  
سعدآباد بحضور اعلیحضرت رضاشاه رسیدند و شام را بطور رسمی بـ  
معظم له صرف کردند .

\* ۲۱ خردادماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۱ ژوئن ۱۹۲۸ میلادی

در دیداری که بین اعلیحضرت رضاشاه پهلوی و اعلیحضرت امان‌اله  
خان پادشاه افغانستان در کاخ سعدآباد روی داد ، از طرف شاهنشاه  
ایران یک قطعه نشان عالی درجه اول به پادشاه افغانستان اهدا شد  
و در مقابل پادشاه افغانستان نیز یک قطعه نشان درجه اول " المرء  
اعلی " افغانستان را بحضور شاهانه تقدیم داشت .

\* ۲۳ خردادماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۳ ژوئن ۱۹۲۸ میلادی

مدرسه عالی حقوق و علوم سیاسی مورد بازدید پادشاه افغانستان  
قرار گرفت .

\* ۲۵ خردادماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۵ ژوئن ۱۹۲۸ میلادی

پروتکل راجع به اعاده مجرمین و متهمین ایران و افغانستان ازطرف  
نمایندگان دو کشور در تهران امضا شد .

\* ۲۶ خردادماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۶ ژوئن ۱۹۲۸ میلادی

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

پادشاه افغانستان با تشریفات رسمی از طریق خراسان عازم کشور خود گردید .

\* ۲۷ خردادماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۷ ژوئن ۱۹۲۸ میلادی

قرارداد دوستی و مودت ایران و چکسلواکی بین نمایندگان دو کشور به امضا رسید .

\* ۳۱ خردادماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۱ ژوئن ۱۹۲۸ میلادی

قانون بودجه سال جاری مملکت به مبلغ ۶۸۵،۷۰۰ ۲۷۰ تومان از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۲ تیرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۳ ژوئن ۱۹۲۸ میلادی

طبق توافق نمایندگان دولت های ایران و ترکیه قرارداد سرحمدی مربوط به مرزهای مشترک دو کشور امضا شد .

\* ۱۱ تیرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲ ژوئیه ۱۹۲۸ میلادی

وزیر عدلیه طی بخشنامه ای به کلیه محاکم دستور داد که از قبول دعوا اعم از حقوقی یا جزائی علیه نمایندگان سیاسی دول خارجی امتناع کنند و ضمناً مقامات خارجی را که مشمول این دستور هستند تعیین و مشخص کرد . این بخشنامه بعلت مصونیت خاص نمایندگان سیاسی خارجی و عدم امکان اقامه دعوا علیه آنان صادر شد .

\* ۱۳ تیرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۴ ژوئیه ۱۹۲۸ میلادی

تسلط انکلیسی ها بر امور قرنطینه های جنوب کشور پایان یافت ، و تشکیلات آن تحویل مقامات ایرانی گردید .

\* ۱۶ تیرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۷ ژوئیه ۱۹۲۸ میلادی

قانون محاکمه وزرا و تشکیل هیئت منصفه در ۱۵ ماده و ۵ تبصره در مورد چگونگی رسیدگی به جرایم وزرا و انتخاب اعضای هیئت منصفه برای منظور فوق به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۹ تیرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۰ ژوئیه ۱۹۲۸ میلادی

قانون متمم بودجه سال جاری از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۲۵ تیرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۶ ژوئیه ۱۹۲۸ میلادی

در اجرای قانون مصوب سال جاری ، نظامنامه اعزام محصل به

# گاهنامه

## پنجده سال شانشاهی پهلوی

اروپا توسط وزیر معارف انتشار یافت .

\* ۲۶ تیرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۷ ژوئیه ۱۹۲۸ میلادی

قانون انحصار دولتی تریاک مشتمل بر ۱۶ ماده به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲۷ تیرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۸ ژوئیه ۱۹۲۸ میلادی

مجلس شورای ملی قانون تشکیلات جدید وزارت عدلیه را در ۱۱۸ ماده مورد تصویب قرار داد .

\* ۳۰ تیرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۱ ژوئیه ۱۹۲۸ میلادی

قانون محاکمات نظامی از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

۶ مردادماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۸ ژوئیه ۱۹۲۸ میلادی

قانون مجازات مرتکبین قاچاق تریاک مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۷ مردادماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۹ ژوئیه ۱۹۲۸ میلادی

مجلس شورای ملی با خرید یک دستگاه قایق موتور دار برای تفتیش و حراست سواحل گمرکی در دریای خزر موافقت کرد .

\* ۱۰ مردادماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱ اوت ۱۹۲۸ میلادی

پیمان دوستی ایران و سوئد از طرف نمایندگان دو کشور به امضا رسید .

\* ۲۰ مردادماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۱ اوت ۱۹۲۸ میلادی

قانون جدید سجل احوال مشتمل بر شانزده ماده برای صدور ورقه هویت و تعیین نام خانوادگی افراد از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .  
دویست هزار تومان اعتبار مربوط به استخراج معادن زغال سنگ شمشک و ساختن راه آن از طرف مجلس شورای ملی به تصویب رسید .

\* ۲۲ مردادماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۳ اوت ۱۹۲۸ میلادی

گروهی از نمایندگان مجلس شورای ملی بمناسبت پایان دوره قانون گذاری در کاخ سعدآباد به حضور اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شدند و گزارش پایان دوره ششم تقنینیه را معروض داشتند . اعلیحضرت رضاشاه ضمن قدردانی از زحمات نمایندگان ، در مورد گشایش هر چه زوتر دوره



## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

هفتم قانون گزاری تاکید فرمودند .

\* ۳۰ مردادماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۱ اوت ۱۹۲۸ میلادی

قانون سجل احوال که به تصویب مجلس شورای ملی رسیده بود از جانب اعلیحضرت رضاشاه توشیح شد .

\* ۱۷ شهریورماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۸ سپتامبر ۱۹۲۸ میلادی

بانک ملی ایران با اخذ نخستین وجه و افتتاح اولین حساب جاری بنام اعلیحضرت رضاشاه و با بیست میلیون ریال سرمایه بریاست لیندن بلات آماده کار شد .

\* ۲۰ شهریورماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۱ سپتامبر ۱۹۲۸ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه برای گشایش بانک ملی ایران به محل بانک تشریف فرما شدند و بیاناتی در مورد اهمیت ایجاد آیینگونه موسسات از نظر اقتصادی و ملی ایراد فرمودند و ضمن آن اظهار داشتند : تاسیس بانک ملی که از اهم وسائل ترقیات اقتصادی مملکت محسوب می شود یکی از آرزوهای دیرینه ملت من بوده است .

\* ۲۷ شهریورماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۸ سپتامبر ۱۹۲۸ میلادی

نسخه های قرارداد تامینیه ایران و افغانستان در وزارت خارجه مبادله شد .  
شورای عالی فرهنگ آئین نامه مربوط به مدرسه عالی طب ، دارو سازی و قابلیتگی را تصویب کرد .

\* ۲۸ شهریورماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۹ سپتامبر ۱۹۲۸ میلادی

بمناسبت تجاوز بر حق حاکمیت ایران در بحرین از طرف دولت شاهنشاهی شدیداً به دولت انگلستان اعتراض شد .

\* ۱ مهرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۳ سپتامبر ۱۹۲۸ میلادی

فرمان همایونی دایر بر احضار مشمولان وظیفه عمومی انتشار یافت .

\* ۸ مهرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۳۰ سپتامبر ۱۹۲۸ میلادی

با خاتمه انتخابات دوره هفتم مجلس شورای ملی فرمان گشایش دوره جدید مجلس شورای ملی در روز ۱۴ مهرماه از طرف اعلیحضرت رضاشاه پهلوی صادر گردید .

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

تشکیلات پیشاهنگی ایران در مجمع بین المللی پیشاهنگی جهان برسمیت شناخته شد .

\* ۱۲ مهرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۴ اکتبر ۱۹۲۸ میلادی

محملین ایرانی عازم اروپا در کاخ سلطنتی به حضور اعلیحضرت رضاشاه یار یافتند ، و معظم له محملین اعزامی به اروپا را فرزندان خود خطاب کردند و بیاناتی در مورد لزوم فراگیری علوم جدید ایراد نمودند .

\* ۱۴ مهرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۶ اکتبر ۱۹۲۸ میلادی

هفتمین دوره قانون گزاری از جانب اعلیحضرت رضاشاه گشایش یافت . معظم له طی نطق افتتاحیه خود یادآور شدند که میهن پرستی و دفاع از حقوق ملی وظیفه هر ایرانی است ، خاصه نمایندگان مجلس شورای ملی که در این مورد باید سرمشق دیگران باشند .

\* ۱۵ مهرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۷ اکتبر ۱۹۲۸ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه پهلوی موسسه ای بنام دارالمعلمین عالی شامل دانشکده های علوم و ادبیات بوجود آمد .

\* ۱۹ مهرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۱ اکتبر ۱۹۲۸ میلادی

پیشاهنگان ساری برنامه های جالبی در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه اجرا کردند . در پایان مراسم معظم له مقرر فرمودند از این پس بازمان پیشاهنگی تحت ریاست عالی و الاحضرت ولیعهد قرار گیرد .

\* ۲۳ مهرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۵ اکتبر ۱۹۲۸ میلادی

نخستین گروه محملین ایرانی برای ادامه تحصیلات عالی در دانشگاه های اروپا عازم آن سامان شدند .

\* ۷ آبان ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۹ اکتبر ۱۹۲۸ میلادی

راه تهران به خرم آباد که شمال و جنوب کشور را بهم متصل می کند از جانب اعلیحضرت رضاشاه افتتاح شد . بدین مناسبت روسای ایلات و عشایر لر به پیشگاه معظم له شرفیاب شدند و در این شرفیابی اعلیحضرت رضاشاه کلیه لرهائی را که سابقه شرارت داشتند مورد عفو قرار دادند .

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۸ آبان ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۳۰ اکتبر ۱۹۲۸ میلادی

بمناسبت پایان سومین سال خلع احمد شاه از سلطنت و انقراض  
سلسله قاجاریه مراسمی در پایتخت و سایر شهرها بر پا گردید .  
والاحضرت شاهدخت فاطمه پهلوی تولد یافتند .

\* ۲۹ آبان ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۰ نوامبر ۱۹۲۸ میلادی

حاج مخبر السلطنه هدایت رئیس الوزرا اعضا کابینه خود را به  
شرح زیر به مجلس شورای ملی معرفی کرد :  
وزیر مالیه : نصرت الدوله فیروز  
وزیر عدلیه : علی اکبر خان داور  
وزیر معارف : اعتماد الدوله  
وزیر فوائد عامه و تجارت : حبیب اله شیبانی  
وزیر پست و تلگراف : صور اسرافیل  
وزیر داخله : ادیب السلطنه سمیعی  
کفیل وزارت امور خارجه : پاکروان

\* ۳۰ آبان ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۱ نوامبر ۱۹۲۸ میلادی

عهدنامه مودت بین دولتین ایران و نروژ به امضا رسید .

\* ۷ آذرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۸ نوامبر ۱۹۲۸ میلادی

پیمان دوستی و مودت ایران و مصر از طرف نمایندگان دو کشور امضا  
شد .

\* ۲۱ آذرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۲ دسامبر ۱۹۲۸ میلادی

نمایندگان مجلس شورای ملی و شخصیت های مملکتی و مدیران جراید  
بحضور اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شدند . معظم له ضمن یادآوری اهمیت  
راه خرم آباد از حاضران خواستند که حتی الامکان از این راه به  
جنوب کشور مسافرت کنند و در حین مسافرت از آثار تاریخی شوش و سپس  
در منطقه فارس از تخت جمشید دیدن نمایند .

\* ۲۵ آذرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۶ دسامبر ۱۹۲۸ میلادی

بمناسبت سالروز جلوس اعلیحضرت رضاشاه پهلوی بر تخت سلطنت بر  
خلاف سال های قبل که روز ۲۵ آذرماه تعطیل عمومی بود بفرمان معظم له  
ادارات دولتی کماکان بکار خود ادامه دادند .

# گاهنامه

## پنج‌ماه سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۷ آذرماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۸ دسامبر ۱۹۲۸ میلادی

وزیر مختار لهستان به پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شد و مراتب خرسندی رئیس جمهوری و دولت و ملت لهستان را از استقرار مجدد روابط سیاسی بین دو کشور معروض داشت .

\* ۵ دی ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۶ دسامبر ۱۹۲۸ میلادی

بمناسبت میلاد مسعود حضرت علی ( ع ) مراسم سلام در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه در کاخ گلستان برگزار گردید .

\* ۶ دی ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۷ دسامبر ۱۹۲۸ میلادی

قانون متحد الشکل شدن لباس به تصویب مجلس شورای ملی رسید . به موجب این قانون کلیه اتباع ذکور ایران بجز روحانیون ملزم به پوشیدن لباس متحد الشکل شدند .  
قانون تکمیل قانون ثبت املاک مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱۰ دی ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۳۱ دسامبر ۱۹۲۸ میلادی

فرمان اعلیحضرت رضاشاه در مورد متحدالشکل شدن لباس اتباع ایران در داخل مملکت که در ششم دیماه به تصویب مجلس شورای ملی رسیده بود شرف صدور یافت .

\* ۱۱ دی ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱ ژانویه ۱۹۲۹ میلادی

دولت ایران الحاق خود را به اتحادیه بین المللی جمعیت های ملیب سرخ اعلام داشت . این اتحادیه در تاریخ ۵ مه ۱۹۱۹ در پاریس بوجود آمده بود .

\* ۱۶ دی ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۶ ژانویه ۱۹۲۹ میلادی

قانون مبادله پروتکل منضم به عهدنامه ودادیه و تامینیه ایران و افغانستان و پروتکل مربوط به استرداد مجرمین و متهمین بجرم به تصویب مجلس شورای ملی رسید .  
مجلس شورای ملی با مبادله قراردادهای موقتی منعقدہ بین دولت ایران و دولت های اتریش ، چکسلواکی و فرانسه موافقت کرد .  
اجازه مبادله قرارداد عبور و مرور سکنه قراء رحدی ایران و اتحاد جماهیر شوروی از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

## کامران پنجده سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۰ دی ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۰ ژانویه ۱۹۲۹ میلادی

مجلس شورای ملی قانون مبادله قرارداد موقتی منعقدہ بین دولت های ایران و بلژیک را مورد تصویب قرار داد .

\* ۲۳ دی ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۳ ژانویه ۱۹۲۹ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه مراتب عدم رضایت خود را بمناسبت غافلگیر شدن نیروهای نظامی غرب در حمله سیمد تفنگچی و اشرار ساوجبلاغ به امیر لشکر غرب ابلاغ کردند ، و متذکر شدند که پیروزی بعدی هزار و پانصد نفر افراد قشون بر اشرار آن منطقه کاری فوق العاده بشمار نمی رود ، از این رو تعقیب و محاکمه صاحبمنصبانی که موجب شکست اولیه قشوی نظامی شدند برای تنبیه آنان امری لازم و ضروری بشمار می رود .

\* ۱۳ بهمن ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲ فوریه ۱۹۲۹ میلادی

قانون دفاتر اسناد رسمی به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۸ بهمن ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۷ فوریه ۱۹۲۹ میلادی

فرمان اجرای قانون دفاتر اسناد رسمی از جانب اعلیحضرت رضاشاه شرف صدور یافت .

قانون منع خرید و فروش برده در خاک ایران و آزادی بردگان هنگام ورود به ایران به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲۸ بهمن ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۷ فوریه ۱۹۲۹ میلادی

عهدنامه مودت و اقامت اتباع ایران و جمهوری آلمان و پروتکل اختتامیه آن ، همچنین عهدنامه بازرگانی و گمرکی و بحر پیمائی دو کشور در تهران از طرف نمایندگان ایران و آلمان امضا شد .

\* ۱۶ اسفندماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۷ مارس ۱۹۲۹ میلادی

قانون جدید مجازات مرتکبین قاچاق اشیاء ممنوعه مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۲۲ اسفندماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۳ مارس ۱۹۲۹ میلادی

حامد خلوصی بیگ نماینده جدید دولت مصر در ایران به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و ضمن تقدیم استوارنامه خود از روابط تاریخی و پیوندهای معنوی دو ملت ایران و مصر یاد کرد و علاقه دولت و ملت مصر را به توسعه مناسبات دو کشور معروض داشت .

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۶ اسفندماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۷ مارس ۱۹۲۹ میلادی  
بودجه کل مملکت در سال آینده به مبلغ ۳۴،۹۴۵،۳۰۰ تومان به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲۷ اسفند ماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۸ مارس ۱۹۲۹ میلادی  
تعداد کل محصلین مدارس عالی ایران در سال جاری به ۲۸۹ نفر رسیده است .

\* ۲۸ اسفندماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۱۹ مارس ۱۹۲۹ میلادی  
ایران در سال ۱۹۲۸ مقدار ۴۳،۴۶۱،۰۰۰ بشکه نفت خام تولید کرده و ۵۰۰،۰۰۰ لیره از این راه درآمد داشته است .

\* ۲۹ اسفندماه ۱۳۰۷ خورشیدی - ۲۰ مارس ۱۹۲۹ میلادی  
مجلس شورای ملی قانون انحصار دخانیات ایران را مورد تصویب قرار داد .

\* ۱ فروردین ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۱ مارس ۱۹۲۹ میلادی  
فرمان اعلیحضرت رضاشاه ، نظر بخدمات امیر لشکر احمدآقا امیر-احمدی در قلع و قمع اشرار و یاغیان در لرستان و غرب کشور و استقرار امنیت در آن سامان بعنوان اولین سپهبد ایران ، بدرجه سپهبدی مفتخر گردید .

\* ۱۰ فروردین ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۳۰ مارس ۱۹۲۹ میلادی  
بین دولت شاهنشاهی ایران و امپراطوری ژاپن قرارداد بازرگانی و دریانوردی بامضا رسید .

\* ۱۱ فروردین ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۳۱ مارس ۱۹۲۹ میلادی  
قانون اصلاح قانون حکمیت مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱۴ فروردین ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۳ آوریل ۱۹۲۹ میلادی  
ایران بعضویت پروتکل مربوط به عهدنامه تحریم جنگ " پروتکل لیتوینف " درآمد . این پروتکل در ۹ فوریه ۱۹۲۹ در مسکو بامضا رسیده بود .

\* ۱۷ فروردین ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۶ آوریل ۱۹۲۹ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

دوست محمد خان بلوچ که سالها در بلوچستان بی‌اِغیرگی اشغال داشت بحضور اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شد و ضمن ابراز شرمساری اظهار داشت :  
" من همیشه خدمتگزار صدیق اعلیحضرت خواهم بود و از اوضاع تاسف‌آور اخیر بلوچستان ابراز انزجار می‌کنم " .

۱۹\* فروردین ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۸ آوریل ۱۹۲۹ میلادی

عده‌ای از وکلای مجلس شورای ملی و شخصیت‌های مملکتی بحضرت اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شدند و معظم له اختلافات دولتین ایران و عراق را مورد بحث قرار داده و یادآور شدند که دولت ایران همواره مایل به استقرار روابط حسنه با دولت عراق است .

۲۷\* فروردین ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۱۶ آوریل ۱۹۲۹ میلادی

مجلس شورای ملی با الحاق ایران به عهدنامه تحریم جنگ موافقت کرد .

قانون مبادله عهدنامه مودت و قرارداد اقامت و قرارداد تجارتی و گمرکی و بحریمائی منعقدہ بین دولت‌های ایران و آلمان از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

۳\* اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۳ آوریل ۱۹۲۹ میلادی

قرارداد پستی عمومی و مقاوله نامه های مراسلات و جعبه های قیمتی و امانات پستی منعقدہ در کنگره پستی استکهلم به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

۴\* اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۴ آوریل ۱۹۲۹ میلادی

مراسم سلام خاص سالروز تاجگذاری در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه برگزار شد .

۵\* اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۵ آوریل ۱۹۲۹ میلادی

موافقت نامه مربوط به شناسائی ارزش دیپلم متوسطه ایران بیین دولتین ایران و فرانسه در پاریس به امضا رسید .

۱۰\* اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۳۰ آوریل ۱۹۲۹ میلادی

عهدنامه بازرگانی و گمرکی و بحریمائی و پروتکل آن بوسیله نمایندگان ایران و چکسلواکی در تهران امضا شد .

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۵ مه ۱۹۲۹ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه دولت مامور شد برای اهالی گیفسان و شیروان که در جریان سیل خراسان بیخانمان شده اند خانه سازی کند.

\* ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۷ مه ۱۹۲۹ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه ، سرتیپ فضل اله خان زاهدی بریاست اداره امنیه مملکتی منصوب گردید .

\* ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۹ مه ۱۹۲۹ میلادی

عهدنامه تجارت و بحریمائی با اتحادیه اقتصادی بلژیک و لوکزامبورک و عهدنامه اقامت اتباع ایران و بلژیک توسط نمایندگان دو کشور در تهران امضا شد .

\* ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۱۰ مه ۱۹۲۹ میلادی

عهدنامه اقامت و تجارت و بحریمائی و پروتکل مربوط به آن بین ایران و سوئد در تهران به امضا رسید .  
عهدنامه مودت ایران و فرانسه و پروتکل اختتامیه آن از طرف نمایندگان دو کشور در تهران امضا شد .

\* ۲ خردادماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۳ مه ۱۹۲۹ میلادی

عهدنامه مودت ایران و بلژیک و پروتکل مربوط به آن توسط نمایندگان دو کشور در تهران به امضا رسید .  
قانون اصلاح قانون ثبت عمومی املاک مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۵ خردادماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۶ مه ۱۹۲۹ میلادی

قانون مبادله عهدنامه مودت و اقامت منعقدہ بین ایران و مصر و قانون مبادله عهدنامه ودادیه و تامینیه منعقدہ بین دولت های ایران و ترکیه از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۱۴ خردادماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۴ ژوئن ۱۹۲۹ میلادی

قانون مربوط به محاکم شرع به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۶ خردادماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۶ ژوئن ۱۹۲۹ میلادی

قانون مبادله قرارداد تجارتي و گمرکی و بحریمائی منعقدہ بین



## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

دولت های ایران و چکسلواکی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱۸ خردادماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۸ ژوئن ۱۹۲۹ میلادی

لایحه آبله کوبی اجباری در کشور توسط دکتر سعید مالک رئیس کل صهی مملکتی تقدیم مجلس شورای ملی شد .

\* ۶ تیرماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۷ ژوئن ۱۹۲۹ میلادی

قانون اجازه الحاق دولت ایران به پروتکل لیتوینف به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

مجلس شورای ملی با مبادله عهدنامه مودت و عهدنامه اقامت و تجارت و بحریمائی منعقد بین ایران و سوئد موافقت کرد .

قانون مبادله عهدنامه های مودت و اقامت منعقد بین دولت های ایران و بلژیک مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت

مجلس شورای ملی مبادله قرارداد تجارت و بحریمائی منعقد بین دولت ایران و اتحاد اقتصادی بلژیک و لوکزامبورگ را مورد تصویب قرار داد .

\* ۹ تیرماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۳۰ ژوئن ۱۹۲۹ میلادی

قانون الحاق دولت ایران به پروتکل ژنو مربوط به منع استعمال گازهای سمی و مواد میکروبی از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

مجلس شورای ملی با مبادله عهدنامه مودت منعقد بین دولت های ایران و فرانسه موافقت کرد .

مجلس شورای ملی با اعزام سی نفر محصل برای تحصیل در رشته راه آهن به اروپا موافقت نمود .

\* ۱۱ تیرماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲ ژوئیه ۱۹۲۹ میلادی

قانون مجازات اتباع خارجه که بدون تذکره یا با تذکره غیر مرتب وارد خاک ایران می شوند از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۲۴ تیرماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۱۵ ژوئیه ۱۹۲۹ میلادی

جمعی از نمایندگان مجلس شورای ملی و شخصیت های مملکتی در کاخ سعدآباد بحضور اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شدند و معظم له بیاناتی در مورد انحمار تریاک ایراد فرمودند .

\* ۲۰ مردادماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۱۱ اوت ۱۹۲۹ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

دولت شاهنشاهی ایران دولت جدید التاسیس عراق را که از تجزیه امپراطوری عثمانی بوجود آمده بود برسمیت شناخت .

\* ۲۱ مردادماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۱۲ اوت ۱۹۲۹ میلادی

اعضای هیئت نمایندگی کشور حجاز در کاخ سعدآباد بحضور اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شدند و مورد مرحمت قرار گرفتند رئیس هیئت نمایندگی حجاز ضمن بیان عرایضی مراتب دوستی و برادری سلطان عبدالعزیز پادشاه حجاز را بعرض همایونی رسانید و بدنبال این شرفیابی دولت ایران دولت حجاز را برسمیت شناخت و با آن کشور روابط سیاسی برقرار کرد .

\* ۲۶ مردادماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۱۷ اوت ۱۹۲۹ میلادی

نمایندگان دولت حجاز در کاخ سعدآباد با وزیر دربار ملاقات کردند . در این دیدار سه قطعه نشان شیروخورشید که بفرمان اعلیحضرت رضاشاه به آنان اعطا شده بود بضمیمه فرمان های مخصوص به آن ها تسلیم گردید .

\* ۱ شهریورماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۳ اوت ۱۹۲۹ میلادی

مراسم سلام میلاد حضرت رسول اکرم ( ص ) در کاخ گلستان برپا شد . اعلیحضرت رضاشاه در این مراسم به هیئت وزرا دستور دادند که برای تامین ارزاق عمومی و رفاه حال مردم هر گونه اقدامی که لازم است معمول دارند .

\* ۲ شهریورماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۴ اوت ۱۹۲۹ میلادی

قرارداد مودت ایران و حجاز " عربستان سعودی " در تهران امضاء رسید .

\* ۱۶ شهریور ۱۳۰۸ خورشیدی - ۷ سپتامبر ۱۹۲۹ میلادی

قانون تابعیت از طرف مجلس شورای ملی تصویب گردید .

\* ۴ مهرماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۶ سپتامبر ۱۹۲۹ میلادی

سی و نه نفر از محملین راه آهن که برای تکمیل تحصیلات خود عازم اروپا بودند به حضور اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شدند .

\* ۱۱ مهرماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۳ اکتبر ۱۹۲۹ میلادی

مجلس شورای ملی با مبادله مقاوله نامه پستی منعقد بین ایران

## کاهن نامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

و اتحاد جماهیر شوروی موافقت کرد .  
قسمت اول قانون ثبت اسناد و املاک مورد تصویب مجلس شورای ملی  
قرار گرفت .

\* ۱۶ مهرماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۸ اکتبر ۱۹۲۹ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه برای بازدید اوضاع آذربایجان ، بسوی آن سامان  
عزیمت فرمودند . شکوه الملک رئیس دفتر مخصوص شاهنشاهی ، امیر نظام  
رئیس تشریفات سلطنتی ، حاج آقا رضا رفیع ، سردار اکرم و سه نفر از  
آجودان های مخصوص ، ملتزمین رکاب بودند .

\* ۱۶ آبان ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۸ اکتبر ۱۹۲۹ میلادی

والاحضرت ولیعهد از تهران به رشت عزیمت کردند تا در شهرهای  
بین راه به عرایض مردم رسیدگی نمایند .

\* ۱۶ آبان ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۷ نوامبر ۱۹۲۹ میلادی

مجلس شورای ملی با مشارکت ایران در مقررات کنفرانس تلگرافی  
منعقد در بروکسل موافقت نمود .  
قانون مشارکت ایران در مقررات کنفرانس تلگراف بی سیم منعقد  
در واشنگتن از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۳ آذرماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۴ نوامبر ۱۹۲۹ میلادی

مدرسه عالی فلاح کرج از جانب اعلیحضرت رضاشاه گشایش یافت .

\* ۱۰ آذرماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۱ دسامبر ۱۹۲۹ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه ، بمنتظر رسیدگی به اوضاع مملکتی  
و ملاحظه رفتار ماموران دولت نسبت به مردم در حوزه ماموریتشان مقرر  
گردید هیئتی بنام " هیئت تفتیش مملکتی " مرکب از اعضای عالیرتبه  
وزارتخانه ها تحت نظر وزرای مربوطه تشکیل شود و ضمن رسیدگی به  
شکایات شاکیان از آنان رفع شکایت بعمل آید و خطاکاران و متجاوزان  
بمبالغ عمومی تحت تعقیب قرار گیرند .

\* ۱۱ آذرماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲ دسامبر ۱۹۲۹ میلادی

ساختمان جدید محبس تهران در عمارت قصر قاجار شامل ۱۹۲ اتاق برای  
محبوسین به انضمام مریضخانه و کارگاههای مختلف توسط اعلیحضرت رضا  
شاه گشایش یافت .

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۵ دی ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۶ دسامبر ۱۹۲۹ میلادی

اداره کل نظمیه در پاسخ نامه ارکان حزب کل قشون اطلاع داد که دوست محمد خان بلوچ و همراهان او که بعنوان شکار از تهران خارج شده و پس از قتل مراقب خود محمد علی خان وکیل باشی نظمیه به طرف فیروز کوه فرار کرده بودند ، دستگیر شده و تحت بازجویی قرار گرفته اند و اینک محاکمه آنان در محکمه نظامی بستگی به نظر ارکان حرب کل قشون دارد .

\* ۷ دی ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۸ دسامبر ۱۹۲۹ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه برای افتتاح راه آهن خوزستان عازم جنوبکشور گردیدند . ملتزمین عبارت بودند از : سردار اسعد وزیر جنگ ، حاج آقا رضا رفیع ، دکتر امیراعلم طبیب مخصوص ، امیر نظام رئیس تشریفات سلطنتی ، شکوه الملک رئیس دفتر مخصوص ، سرتیپ یزدان - پناه رئیس امنیه و جمعی از نمایندگان مجلس .

از طرف رئیس الوزرا بخشنامه ای بکلیه وزارتخانه ها صادر شد و طی آن باموران دولت ابلاغ گردید که بفرمان همایونی باید در تمام مسافرت ها نسبت به کلیه اهالی مناطق مختلف کشور با کمال ملاطفت و مهربانی رفتار کنند تا هیچگونه شکایتی از سوء رفتار ماموران دولت به مرکز نرسد .

\* ۱۵ دی ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۵ ژانویه ۱۹۳۰ میلادی

ساعت هشت بامداد راه آهن جنوب بدست اعلیحضرت رضاشاه در محل صالح آباد نزدیک دزفول افتتاح شد .

\* ۱۹ دی ماه ۱۹۳۰ خورشیدی - ۹ ژانویه ۱۹۳۰ میلادی

مجلس شورای ملی با مبادله عهدنامه مودت بین دولت های ایران و حجاز موافقت کرد .

\* ۲۱ دی ماه ۱۹۳۰ خورشیدی - ۱۱ ژانویه ۱۹۳۰ میلادی

طی مراسم باشکوهی بندر شاهپور از جانب اعلیحضرت رضاشاه گشایش یافت .

\* ۵ بهمن ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۵ ژانویه ۱۹۳۰ میلادی

دوست محمد خان بلوچ که بجرم سال ها شرارت و یاغیگری در

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

بلوچستان و اعلام خودمختاری در آن سامان ، با وجود بخشش سردار سپه از تهران فرار کرده و یک وکیل باشی نظمیه را بقتل رسانده بود در محکمه نظامی محاکمه و محکوم به اعدام شد و حکم درباره او اجرا گردید .

\* ۱۳ بهمن ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲ فوریه ۱۹۳۰ میلادی

قانون دفاتر اسناد رسمی در مورد نحوه تشکیل و شرایط و وظایف دفاتر اسناد رسمی ، مشتمل بر ۲۰ ماده به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۵ بهمن ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۴ فوریه ۱۹۳۰ میلادی

تولید نفت خام ایران در سال ۱۹۲۹ مقدار ۴۲،۱۴۵،۰۰۰ بشکمه و درآمد کشور از نفت خام ۱،۴۰۰،۰۰۰ لیره بوده است .

\* ۲۰ بهمن ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۹ فوریه ۱۹۳۰ میلادی

چارلز هارت وزیر مختار دولت آمریکا در ایران بحضور شاهنشاه شرفیاب شد و ضمن تقدیم استوارنامه خود علاقمندی دولت و ملت آمریکا را بتوسعه روابط دو کشور بعرض رساند .

\* ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۱۰ فوریه ۱۹۳۰ میلادی

قسمت دوم قانون ثبت اسناد و املاک از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۲۷ بهمن ماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۱۶ فوریه ۱۹۳۰ میلادی

فرمانده نیروی جنوب به ارکان حرب قشون اطلاع داد که از طرف انگلیسی ها در دو جزیره متعلق به ایران تنب و ابوموسی چند بیسرق نصب گردیده و مامورانی در آنجا گماشته اند که موجب تعجب و حیرت اهالی شده است .

\* ۵ اسفندماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۴ فوریه ۱۹۳۰ میلادی

نمایندگان ایران و جمهوری فدرال آلمان موافقتنامه مربوط به " حمایت تصدیق نامه های اختراع و علائم صنعتی یا تجاری و اسامی تجاری و طرح ها و حقوق مالکیت ادبی و هنری " را در تهران امضا کردند .

وزارت امور خارجه طی یادداشتی که برای وزیر مختار انگلستان

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

در ایران فرستاد به افراشتن بیرق انگلستان در جزایر ایرانی تنب و ابوموسی اعتراض کرد و این اقدام را منافی حقوق حاکمیت و مالکیت ایران اعلام نمود و متذکر شد با توجه باینکه دولت انگلستان در مورد مالکیت جزایر مذکور هیچ نوع دعوی نداشته است دولت انگلستان باید در ثبات وضع موجود و استقرار استاتوکو در جزایر مزبور اقدام نماید.

\* ۸ اسفندماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۲۷ فوریه ۱۹۳۰ میلادی

احمد شاه قاجار پادشاه مخلوع ایران در بیمارستان امریکائی پاریس بمرض ورم کلیه درگذشت .

\* ۲۱ اسفندماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۱۲ مارس ۱۹۳۰ میلادی

پیمان دوستی و مودت ایران و هلند از طرف نمایندگان دو کشور در تهران امضا شد .

\* ۲۳ اسفندماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۱۴ مارس ۱۹۳۰ میلادی

تعداد محصلین مدارس عالی کشور در این سال افزایش یافت و شماره آن ها به ۳۱۶ تن رسید .

\* ۲۷ اسفندماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۱۸ مارس ۱۹۳۰ میلادی

قانون تاسیس وزارت طرق و شوارع ، همچنین قانون ایجاد وزارت اقتصاد ملی بجای وزارت فوائد عامه مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

قانون تغییر واحد پول ایران از قران به ریال بتمویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲۸ اسفندماه ۱۳۰۸ خورشیدی - ۱۹ مارس ۱۹۳۰ میلادی

بودجه کل مملکت در سال آینده به مبلغ ۳۵،۳۳۷،۵۰۰ تومان مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱ فروردین ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۱ مارس ۱۹۳۰ میلادی

در پنجمین سال سلطنت اعلیحضرت رضاشاه تعداد مریضخانه های کشور از سه بیمارستان به پنجاه و سه واحد و تعداد پرستاران از چهار نفر به صد و شصت تن افزایش یافت .

\* ۱۰ فروردین ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۳۰ مارس ۱۹۳۰ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه مقرر گردید که کلیه صاحبمنصبان قشون

## گاهنامه پنج‌ه سال شامشابی پهلوی

برای تهیه لباس از پارچه های داخلی مملکت استفاده کنند .

\* ۱۲ فروردین ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۱ آوریل ۱۹۳۰ میلادی

قانون حق الثبت و سائط نقلیه از طرف مجلس شورای ملی به تصویب رسید .

قانون مالیات بر شرکت ها و تجارت مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱۷ فروردین ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۶ آوریل ۱۹۳۰ میلادی

وزارت اقتصاد با ادغام سه اداره فلاحه ، صنعت ، تجارت تاسیس شد و مقرر گردید وزارتخانه جدید در راه توسعه امور اقتصادی و بازرگانی و کشاورزی و صنعتی مملکت فعالیت بکند .

\* ۲۸ فروردین ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۱۷ آوریل ۱۹۳۰ میلادی

جلسه هیئت دولت در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه تشکیل شد و سید حسن - تقی زاده بعنوان وزیر طرق بوسیله رئیس الوزرا بحضور معظم له معرفی گردید .

\* ۱ اردیبهشت ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۱ آوریل ۱۹۳۰ میلادی

از طرف وزارت دربار شاهنشاهی نظامات ذیل بکلیه وزارتخانه ها ابلاغ شد :

۱ - در اعیاد : نوروز ، تاجگذاری ، عید غدیر ، عید مبعث ، مراسم سلام عام برگزار خواهد شد .

۲ - در اعیاد : فطر ، قربان ، مولود حضرت حجت ، مراسم سلام خاص منعقد می گردد .

۳ - در اعیاد دیگر فقط تعطیلات مقرر باقی خواهد بود و سلام منعقد نخواهد شد .

۴ - مشارکت قشون در سلام های رسمی موقوف و قرائت خطابه نیز ممنوع است .

۵ - سلام های عام در تالار تاجگذاری ( تالار موزه ) انعقاد خواهد یافت .

\* ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۴ مه ۱۹۳۰ میلادی

مجلس شورای ملی با مبادله عهدنامه های مودت منعقد بین دولت ایران و دولت های هلند و ایتالیا موافقت کرد .

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۸ مه ۱۹۳۰ میلادی

عهدنامه مودت و تجارت و بحریمائی بین ایران و نروژ در پاریس به امضا رسید .

\* ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۱۲ مه ۱۹۳۰ میلادی

دولت ایران با پرداخت دویست هزار لیره انگلیسی امتیاز چاپ اسکناس را که متعلق به بانک شاهنشاهی بود بازخرید کرد و چاپ اسکناس منحصرأ به بانک ملی ایران سپرده شد .

\* ۱۴ خرداد ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۴ ژوئن ۱۹۳۰ میلادی

فرمان انتخابات دوره هشتم قانونگزاری به توشیح اعلیحضرت رضا شاه رسید .

\* ۳ تیر ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۴ ژوئن ۱۹۳۰ میلادی

مبلغ ده هزار تومان از محل صرفه جوئی بودجه سال های ۱۳۰۸ و ۱۳۰۹ مجلس شورای ملی برای تکمیل ساختمان آراگاه فردوسی شاعر حماسه سرای نامی ایران اختصاص یافت .

قانون متمم بودجه سال جاری از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۱۷ تیر ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۸ ژوئیه ۱۹۳۰ میلادی

میرزا عبدالحمید ایرانی مدیر مجله فارسی چهره نما چاپ مصر در کاخ سعدآباد بحضور اعلیحضرت رضا شاه شرفیاب شد .

یک میلیون متر از اراضی خالصه قریه اهرنجان برای ساختمان یک شهر جدید به بلدیة سلماس واگذار گردید .

مجلس شورای ملی با ضرب هفتصد و پنجاه هزار ریال مسکوک در خارجه موافقت کرد .

\* ۲۴ تیر ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۱۵ ژوئیه ۱۹۳۰ میلادی

قرارداد پستی عمومی منعقد در کنگره پستی لندن بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۳۰ تیر ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۱ ژوئیه ۱۹۳۰ میلادی

فرمانده لشکر شمال غرب کشور به اعلیحضرت رضا شاه گزارش داد که در زد و خورد مسلحانه واحدهای نظامی در شمال غرب کشور با قوای مسلح اسمعیل سمیتقوکه از تحویل اسلحه و تسلیم به نیروهای دولتی



## گام‌نامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

خودداری می‌کردند . قوای متجاسران تار و مار شدند و خود اسمعیل سیمیتقو پس از سال‌ها یاغیگری کشته شد .

\* ۱ مردادماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۳ ژوئیه ۱۹۳۰ میلادی

قانون محاکمات جنائی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۶ مردادماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۸ ژوئیه ۱۹۳۰ میلادی

سفارت شاهنشاهی ایران در لندن به وزارت خارجه انگلستان اطلاع داد که طبق گزارشی که از تهران رسیده بعضی از اعضای انگلیسی شرکت نفت با افرادی از عشایر کهگیلویه ارتباط برقرار کرده و آن‌ها را علیه دولت ایران تحریک می‌کنند و از وزارت امور خارجه انگلستان خواستار شد که برای خاتمه دادن به این اوضاع اقدام لازم بعمل آورد .

\* ۱۲ مردادماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۳ اوت ۱۹۳۰ میلادی

قانون تعرفه و نرخ محمولات پست هوائی از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

مجلس شورای ملی اساسنامه دیوان دائمی داوری بین المللی و پروتکل‌های مربوط به آن را تصویب کرد و با تسلیم اسناد مصدق آن‌ها به جامعه ملل موافقت نمود .

\* ۴ شهریورماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۶ اوت ۱۹۳۰ میلادی

الحاق دولت ایران به قرارداد تسهیل مراسم گمرکی از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۶ شهریورماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۸ اوت ۱۹۳۰ میلادی

طرح و نقشه موزه آستان قدس رضوی به تصویب اعلیحضرت رضاشاه رسید و ساختمان آن موزه آغاز گردید .

\* ۹ شهریورماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۳۱ اوت ۱۹۳۰ میلادی

قانون تاسیس بانک فلاحی ایران بتصویب مجلس شورای ملی رسید . قرارداد بین المللی آزادی عبور بارسلن که متضمن آزادی واردات و صادرات و بطورکلی عبور آزاد کالاهای تجارتی از خاک کشورهای واسطه است به امضای ایران رسید و بدین ترتیب ایران رسماً باین قرارداد بین المللی پیوست .

\* ۱۰ شهریورماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۱ سپتامبر ۱۹۳۰ میلادی

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

قرارداد حمایت از تصدیق نامه های اختراعات و علائم صنعتی بین ایران و آلمان به امضا رسید .

\* ۱۵ شهریورماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۶ سپتامبر ۱۹۳۰ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه در کاخ گلستان از اشیاء عتیقه و آثار باستانی که برای نمایشگاه آثار تاریخی و صنعتی ایران در لندن جمع آوری شده بازدید کردند .

این اشیاء از موزه های آستان قدس رضوی ، حضرت معصومه (ع) ، شیخ صفی الدین اردبیلی ، موزه سلطنتی و موزه معارف انتخاب شده بود .

\* ۲۰ شهریورماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۱۱ سپتامبر ۱۹۳۰ میلادی

محلین انتخاب شده ایرانی که قرار است به اروپا اعزام شوند بحضور اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شدند .

\* ۱ مهرماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۳ سپتامبر ۱۹۳۰ میلادی

قرارداد عبور بارسلن و اساسنامه آزادی عبور و تسلیم آن به جامعه ملل مورد تایید مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۶ مهرماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۸ سپتامبر ۱۹۳۰ میلادی

مبلغ یکصد هزار تومان اعتبار از محل ذخیره مملکتی برای عمران لرستان و سکنی دادن الوار اختصاص داده شد .

\* ۱۰ مهرماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲ اکتبر ۱۹۳۰ میلادی

قانون مربوط به اتاق های تجارت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۴ مهرماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۶ اکتبر ۱۹۳۰ میلادی

قانون تصدیق انحصار وراثت مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۲۰ مهرماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۱۲ اکتبر ۱۹۳۰ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه به مدرسه نظام تشریف فرما شدند و پس از بازدید از قسمت های مختلف مدرسه ، گواهینامه ها و جوایز شاگردان این مدرسه را اعطا فرمودند . در این مراسم والاحضرت ولیعهد ضمن انجام عملیات ورزشی ، چند دقیقه با مربی مخصوص بکس به بکس بازی پرداختند .

\* ۲۷ مهرماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۱۹ اکتبر ۱۹۳۰ میلادی

# گاهنامه پنجاد سال شانزدهی پهلوی

مجلس شورای ملی قانون مربوط به رسمیت مدارس ملی را مورد تصویب قرار داد .

\* ۲۹ مهر ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۱ اکتبر ۱۹۳۰ میلادی

قانون متمم قانون تابعیت از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۴ آبان ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۶ اکتبر ۱۹۳۰ میلادی

قرارداد بین المللی جلوگیری از اعاشه و معامله نثریات مستهجن از طرف مجلس شورای ملی مورد تصویب قرار گرفت .

\* ۶ آبان ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۸ اکتبر ۱۹۳۰ میلادی

ا.علیحضرت رضاشاه با راه آهن سراسری که قسمت تهران - ساری آن برای بهره برداری آماده شده بود ، به ساری عزیمت کردند .

\* ۷ آبان ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۹ اکتبر ۱۹۳۰ میلادی

۱- عهدنامه مودت ایران و چکسلواکی از طرف نمایندگان دو کشور در تهران به امضا رسید .

۲- پیمان اقامت اتباع ایران و چکسلواکی و پروتکل آن پس از امضای عهدنامه مودت دو کشور امضا شد .  
مجلس شورای ملی با ضرب دویست هزار ریال مسکوک مس در خارج از کشور موافقت کرد .

\* ۱۲ آبان ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۳ نوامبر ۱۹۳۰ میلادی

قانون حفظ اشیاء عتیقه و آثار باستانی ایران به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

قانون متمم قانون ممیزی املاک از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۱۳ آبان ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۴ نوامبر ۱۹۳۰ میلادی

قرارداد حمایت تصدیق نامه های اختراع و علائم صنعتی و تجارتی منعقد بین دولت های ایران و آلمان مورد تأیید مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱۴ آبان ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۵ نوامبر ۱۹۳۰ میلادی

دوره هفتم مجلس شورای ملی بکار خود پایان داد .

\* ۱۷ آبان ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۸ نوامبر ۱۹۳۰ میلادی

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

اعلیحضرت رضاشاه با اتفاق والاحضرت ولیعهد از علی آباد (شاهی) به ترکمن صحرا تشریف فرما شدند و مسابقات سالیانه اسبدوانی ترکمن صحرا را افتتاح کردند.

\* ۲۱ آبان ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۱۲ نوامبر ۱۹۳۰ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه وارد شهر طوس شدند و از آرامگاه فردوسی که در دست ساختمان بود بازدید فرمودند.

\* ۲۳ آبان ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۱۴ نوامبر ۱۹۳۰ میلادی

واحدهای ارتش در شهر مشهد از برابر اعلیحضرت رضاشاه رژه رفتند آنگاه معظم له از بنای بیمارستان رضوی و موسسات وابسته به آستان قدس رضوی بازدید کردند.

\* ۲۹ آبان ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۰ نوامبر ۱۹۳۰ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه پس از دیدار از شهرهای خراسان به سیستم عزیمت فرمودند.

\* ۲ آذرماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۳ نوامبر ۱۹۳۰ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه از سیستان بسوی بلوچستان و کرمان و یزد و اصفهان رهسپار شدند.

\* ۱۰ آذرماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۱ دسامبر ۱۹۳۰ میلادی

راه جدید تهران - کرمان که بصورت شوشه ساخته شده بود بدست اعلیحضرت رضاشاه افتتاح شد.

\* ۱۲ آذرماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۳ دسامبر ۱۹۳۰ میلادی

مسافرت اعلیحضرت رضاشاه به شهرهای شمالی کشور، خراسان، سیستان، بلوچستان، کرمان، یزد و اصفهان پایان یافت و شاهنشاه به تهران بازگشتند.

\* ۲۵ آذرماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۱۶ دسامبر ۱۹۳۰ میلادی

هشتمین دوره مجلس شورای ملی با نطق اعلیحضرت رضاشاه گشایش یافت. معظم له در نطق افتتاحیه خویش فرمودند:

آرزوی ما این است که مجلس دوره هشتم در تاریخ کشور ما به مجلس اقتصادی موسوم شود. خوشبختانه وضع طبیعی مملکت و زحماتی که برای

## گاهنامه پنجاه سال شامشایی پهلوی

اصلاح اوضاع اقتصادی کشیده میشود نتایج نیکوئی ببار خواهد آورد.

\* ۷ دی ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۸ دسامبر ۱۹۳۰ میلادی

نخستین گروه دختران دانشجو برای فراگرفتن تحصیلات عالی به اروپا اعزام شدند.

\* ۱۴ دی ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۴ ژانویه ۱۹۳۱ میلادی

کنفرانس شیر و خورشید سرخ با نطق افتتاحیه والاحضرت شاهدخست شمس پهلوی افتتاح شد. معظم لها ضمن ایراد بیاناتی تشکیل کنفرانس شیر و خورشید سرخ را با شرکت زنان و تحت توجهات اعلیحضرت رضا شاه پهلوی اعلام کردند.

پطروسکی سفیر جدید دولت شوروی بحضور شاهنشاه شرفیاب شد و ضمن تقدیم استوار نامه خود علاقه دولت شوروی را به استحکام روابط ایران و شوروی بعرض رسانید.

\* ۱۹ دی ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۹ ژانویه ۱۹۳۱ میلادی

عهدنامه مودت ایران و یونان از طرف نمایندگان دو کشور در لندن امضا و مبادله شد. همچنین پیمان اقامت و تجارت و دریانوردی ایران و یونان در لندن به امضا رسید.

\* ۱ بهمن ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۱ ژانویه ۱۹۳۱ میلادی

حاج مخبر السلطنه هدایت اعضا دولت جدید را به این شرح به پیشگاه اعلیحضرت رضا شاه معرفی کرد :

وزیر امور خارجه : محمد علی فروغی

وزیر جنگ : جعفر قلی اسعد

وزیر داخله : علی منصور

وزیر مالیه : سید حسن تقی زاده

وزیر عدلیه : میرزا علی اکبر خان داور

وزیر معارف و اوقاف : میرزا یحیی قراگزلو

وزیر پست و تلگراف : میرزا قاسم خان مور اسرافیل

وزیر طرق و شوارع : سید باقرخان کاظمی

کفیل وزارت اقتصاد : میرزا عنایت الله خان سمیعی

\* ۴ بهمن ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۴ ژانویه ۱۹۳۱ میلادی

مخبر السلطنه هدایت رئیس الوزرا اعضای کابینه جدید را به مجلس

## گاهنامه پنجده سال شتابی پهلوی

شورای ملی معرفی کرد و برنامه دولت خود را اعلام نمود .

\* ۵ بهمن ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۵ ژانویه ۱۹۳۱ میلادی

بمناسبت تشکیل نمایشگاه ایران در لندن ، اعلیحضرت رضاشاه پهلوی پیامی فرستادند .

\* ۲۷ بهمن ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۱۶ فوریه ۱۹۳۱ میلادی

قانون مربوط به مخارج مسکوکات و اسکناس جدید و اعتبارات ضروری ضرابخانه در سال جاری و آینده به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲ اسفند ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۱ فوریه ۱۹۳۱ میلادی

در سال ۱۹۳۰ میزان تولید نفت خام ایران ۴۵،۸۳۳،۰۰۰ بشکه و درآمد کشور از این بابت ۱،۳۰۰،۰۰۰ لیره بوده است .

\* ۳ اسفند ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۲ فوریه ۱۹۳۱ میلادی

بمناسبت سالروز کودتای سوم اسفند ، مراسم سان و رژه قشون پایتخت در حضور اعلیحضرت رضاشاه و والاحضرت ولیعهد ، در میدان جلالیه برگزار گردید .

\* ۶ اسفندماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۵ فوریه ۱۹۳۱ میلادی

قانون واگذاری انحصار تجارت خارجی مملکت به دولت به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲۶ اسفند ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۱۷ مارس ۱۹۳۱ میلادی

عهدنامه مودت منعقد بین دولت های ایران و لیتوانی و همچنین عهدنامه مودت و قرارداد اقامت منعقد بین ایران و چکسلواکی مورد تایید مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۲۷ اسفند ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۱۸ مارس ۱۹۳۱ میلادی

بودجه کل مملکت در سال آینده به مبلغ ۳۷،۳۲۹،۹۰۰ تومان از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۳۰ اسفند ماه ۱۳۰۹ خورشیدی - ۲۱ مارس ۱۹۳۱ میلادی

در سال تحصیلی جاری جمعا ۴۵۱ محصل در مدارس عالی کشور به تحصیل اشتغال داشتند .

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

\* ۲ فروردین ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲۳ مارس ۱۹۳۱ میلادی

فرمان اعلیحضرت رضاشاه سرتیپ آیرم به ریاست نظمیه مملکت منصوب گردید .

\* ۱۹ فروردین ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۹ آوریل ۱۹۳۱ میلادی

توفیق بیگ سویی وزیر مختار عراق در دربار شاهنشاهی ، در کاخ گلستان بحضور اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شد و مراتب علایق قلبی و احساسات دوستانه پادشاه و ملت عراق را نسبت به شاهنشاهی و ملت ایران معروض داشت . اعلیحضرت رضاشاه در پاسخ از احساسات برادرانه پادشاه و ملت عراق اظهار خرسندی فرمودند و توسعه روز افزون روابط دو کشور را خواستار شدند .

\* ۳۱ فروردین ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲۱ آوریل ۱۹۳۱ میلادی

باغ و قنات دوشان تپه به جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران واگذار گردید .

\* ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲۶ آوریل ۱۹۳۱ میلادی

لایحه استخدام سه نفر متخصص امریکائی برای خدمت در راه آهن جنوب به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۷ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲۸ آوریل ۱۹۳۱ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه برای گشایش پل سفیدرود به شمال کشور عظیمت فرمودند . ملتزمین در این سفر عبارت بودند از : سردار اسعد وزیر جنگ ، شکوه الملک رئیس دفتر مخصوص شاهنشاهی ، کاظمی کفیل وزارت طرق و شوارع ، علی دشتی ، دکتر شیخ احیاءالملک .

\* ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱ مه ۱۹۳۱ میلادی

اداره بحریه شاهنشاهی اعلام کرد که نیروی دریائی ایران در خلیج فارس شامل چهار کشتی جنگی ، و نه ناو و هفده کرجی وظیفه خود را برای حفظ امنیت و عبور و مرور کشتی ها در آب های جنوب به عهده گرفته است .

\* ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲ مه ۱۹۳۱ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه طی مراسمی پل سفید رود را در شمال کشور افتتاح فرمودند .

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۶ مه ۱۹۳۱ میلادی

به منظور قدردانی از زحمات مهندس یاسره فرانسوی در ساختن پل سفید رود بفرمان اعلیحضرت رضاشاه یک قطعه نشان تاجگذاری به او اعطا شد .

\* ۱۶ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۷ مه ۱۹۳۱ میلادی

بمناسبت عید غدیر خم مراسم سلام در حضور والاحضرت ولیعهد در کاخ گلستان برگزار گردید .

\* ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۷ مه ۱۹۳۱ میلادی

قانون مربوط به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۳ مه ۱۹۳۱ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه که برای بازدید از گیلان و مازندران و افتتاح پل سفید رود به شمال کشور عزیمت کرده بودند به تهران باز گشتند .

\* ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲۰ مه ۱۹۳۱ میلادی

قانون تخفیف باندرول تریاک که به تصویب مجلس رسیده بود بوسیله شاهانه رسید .

مجلس شورای ملی قانون هیئت منصفه را تصویب کرد .

\* ۲ خرداد ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲۴ مه ۱۹۳۱ میلادی

قانون ورود و اقامت اتباع خارجی در ایران که به تصویب مجلس شورای ملی رسیده بود، از جانب اعلیحضرت رضاشاه توشیح شد .  
قانون مربوط به ثبت شرکت ها از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۲۰ خرداد ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۱ ژوئن ۱۹۳۱ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه ۱۱۶ تن از درجه داران و سربازانی که در جنگ های جنوب کشور بر اثر اصابت گلوله ناقص العضو شده بودند، با قدردانی از خدمات و اعطاء مدال و پرداخت کلیه حقوق و مزایای آنان متقاعد شدند .

\* ۲۲ خرداد ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۳ ژوئن ۱۹۳۱ میلادی

طرح دارالفنون دولتی به منظور تربیت معلم به تصویب اعلیحضرت



# گاهنامه

## پنجده سال شانشاهی پهلوی

رضاشاه رسید .

مجلس شورای ملی قانون مجازات اقدام کنندگان علیه امنیت و استقلال مملکت را مورد تصویب قرار داد .

\* ۲۳ خردادماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۴ ژوئن ۱۹۳۱ میلادی

الحاق قطعی دولت ایران به مقررات ماده ۳۶ اساسنامه دیوان دائمی داوری بین المللی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱ تیرماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲۳ ژوئن ۱۹۳۱ میلادی

قانون ثبت علائم و اختراعات به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۷ تیرماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲۹ ژوئن ۱۹۳۱ میلادی

قانون علائم تجارتي و اختراعات که به تصویب مجلس شورای ملی رسیده بود توشیح گردید . بموجب این قانون داشتن علامت تجارتي اختیاری است مگر در مواردی که دولت آنرا الزامی نماید . انتخاب پرچم ایران و تمثال پادشاه و ولیعهد کشور برای علائم تجارتي ممنوع است مگر با اجازه مخصوص .

\* ۲۷ تیرماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۹ ژوئیه ۱۹۳۱ میلادی

مواد متمم قانون مجازات عمومی از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۲۳ مردادماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۵ اوت ۱۹۳۱ میلادی

قانون ازدواج و طلاق در بیست ماده به تصویب مجلس رسید . بموجب این قانون فقط کسانی که دارای دفتر رسمی ثبت برای انجام مراسم عقد و طلاق باشند می توانند صیغه نکاح یا طلاق را جاری کنند . قانون مجازات مجرمین در امور نظام وظیفه از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۲۴ مردادماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۶ اوت ۱۹۳۱ میلادی

لایحه فنی استخدام شصت و هفت نفر از مهندسان و اعضای فنی راه آهن از اتباع ممالک خارجی برای مدت دو سال مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۸ شهریور ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۳۱ اوت ۱۹۳۱ میلادی

فرمان اعلیحضرت رضاشاه ، یاور غلامعلی بایندر فرمانده فوج سوم

# گاهنامه

## پنجاه سال شاهی پهلوی

تیپ مستقل توپخانه کوهستانی ، به کفالت فرماندهی قوای بحریه جنوب منصوب گردید .

\* ۹ شهریورماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱ سپتامبر ۱۹۳۱ میلادی

از طرف والاحضرت ولیعهد از محملین ایرانی عازم اروپا دعوت بسمه عمل آمد که در مجلس مهمانی عصرانه شرکت نمایند . در این شرفیابی اعلیحضرت رضاشاه ضمن بیاناتی خطاب به محملین فرمودند " وقتی خدمت شما برای مملکت کامل میشود که خدمت نظام را هم انجام داده باشید . انجام این خدمت ، وظیفه هر فرد ایرانی است و مایه تقویت روح و آمادگی فکر است . تنها در صورت انجام خدمت سربازی است که شما بآ ولیعهد در نظر من یکسان میشوید " .

\* ۱۳ شهریورماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۵ سپتامبر ۱۹۳۱ میلادی

طی مراسمی در کاخ سعدآباد مخبرالسلطنه هدایت رئیس الوزرا و هیئت وزیران و رئیس مجلس شورای ملی و وکلای مجلس و رجال کشوری برای خدا حافظی با والاحضرت ولایتعهد حضور یافتند و والاحضرت محمد رضا پهلوی که برای ادامه تحصیلات عازم اروپا بودند یکایک حاضران را مورد مرحمت قرار دادند . این مراسم با حضور اعلیحضرت رضاشاه انجام یافت . والاحضرت ولایتعهد در حالی که مودب نفیسی پیشکار مخصوص در التزام بود با اتومبیل تهران را به قصد بندر پهلوی ترک فرمودند .

اعلیحضرت رضاشاه جهت بازدید اقدامات عمرانی گیلان به آن سامان عزیمت فرمودند . ملتزمین عبارت بودند از : سردار اسعد وزیر جنگ ، شکوه الملک رئیس دفتر مخصوص شاهنشاهی ، دکتر امیر اعلم پزشکی مخصوص ، رئیس تشریفات سلطنتی .

\* ۱۵ شهریورماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۷ سپتامبر ۱۹۳۱ میلادی

والاحضرت ولیعهد و ملتزمین با کشتی مخصوص از دریای خزر ، بسوی اروپا عزیمت کردند .

\* ۱۶ شهریورماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۸ سپتامبر ۱۹۳۱ میلادی

کشتی حامل والاحضرت ولیعهد در ساحل باکو لنگر انداخت .

\* ۱۷ شهریورماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۹ سپتامبر ۱۹۳۱ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه از گیلان بسوی آذربایجان و کردستان عزیمت فرمودند .

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۸ شهریورماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۰ سپتامبر ۱۹۳۱ میلادی

والاحضرت ولیعهد با راه آهن از جنوب شوروی بسوی مرز لهستان عزیمت کردند . قبل از حرکت والاحضرت ولیعهد ، میهمانی با شکوهی به افتخار معظم له درباکو ترتیب یافت . در این ضیافت عده ای از ماموران عالیرتبه دولت شوروی و ایرانیانی که در شوروی ماموریت داشتند شرکت جستند .

\* ۳۰ شهریورماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲۲ سپتامبر ۱۹۳۱ میلادی

قانون اصلاح قانون نظام وظیفه از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۱ مهرماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲۴ سپتامبر ۱۹۳۱ میلادی

بدستور اعلیحضرت رضاشاه پهلوی آموزشگاه فنی نیروی هوایی شاهنشاهی تاسیس گردید .

\* ۵ مهرماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲۸ سپتامبر ۱۹۳۱ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه از مسافرت چند روزه خود به گیلان و آذربایجان و کردستان به تهران باز گشتند .

\* ۱۰ مهرماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۳ اکتبر ۱۹۳۱ میلادی

قانون مجازات متخلفین از قانون انحصار تجارت به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲۶ مهرماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۹ اکتبر ۱۹۳۱ میلادی

جشن مدارس کل نظام در حضور اعلیحضرت رضاشاه بر پا گردید . در این مراسم گواهینامه و جوایز صاحب منصبان بدست اعلیحضرت رضاشاه توزیع شد . آن گاه شاهنشاه طی بیاناتی صاحب منصبان را به امانت و درستی و وطن پرستی هر چه بیشتر تشویق و ترغیب فرمودند .

\* ۴ آبان ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱ میلادی

قرارداد بازرگانی ایران و شوروی از طرف نمایندگان دو کشور در وزارت امور خارجه امضا شد . از جانب ایران فروغی و از طرف شوروی سفیر آن دولت در ایران به نمایندگی از طرف دول متبوع خویش قرارداد مذکور را امضا کردند .

\* ۱۲ آبان ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۴ نوامبر ۱۹۳۱ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه تهران را بقصد مازندران ترک فرمودند .

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۸ آبان ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۰ نوامبر ۱۹۳۱ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه از بارفروش " بابل " بسوی بندر شاه حرکت فرمودند و مسابقات اسب دوانی پائیزه ترکمن محرا در حضور معظم لسه برگزار گردید .

\* ۲۸ آبان ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲۰ نوامبر ۱۹۳۱ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه شهر بارفروش به شهر بابل تغییر نام یافت .

\* ۲ آذرماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲۴ نوامبر ۱۹۳۱ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه از مازندران به تهران مراجعت فرمودند .

\* ۹ آذرماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱ دسامبر ۱۹۳۱ میلادی

قانون جدید محاکم شرع مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱۱ آذرماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۳ دسامبر ۱۹۳۱ میلادی

قانون اصلاح قانون سجل احوال از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۲۰ آذرماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۲ دسامبر ۱۹۳۱ میلادی

پیمان دوستی ایران و فنلاند به امضا نمایندگان دو کشور رسید .

\* ۱۴ دی ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۵ ژانویه ۱۹۳۲ میلادی

مجلس شورای ملی با الحاق دولت ایران به قرارداد های بین المللی پاریس و ژنو راجع به جلوگیری از رفتار جنایت آمیز نسبت به زنان و کودکان موافقت کرد .

\* ۱۸ دی ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۹ ژانویه ۱۹۳۲ میلادی

برای خرید سهام شرکت تلفن مبلغ یک میلیون تومان در اختیار وزارت پست و تلگراف قرار گرفت .

\* ۲۷ دی ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۸ ژانویه ۱۹۳۲ میلادی

دکتر توفیق رشدی بیک وزیر خارجه دولت ترکیه در کاخ سلطنتی حضور اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شد .

\* ۲ بهمن ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲۳ ژانویه ۱۹۳۲ میلادی

۱- نمایندگان ایران و ترکیه عهدنامه تعیین خطوط مرزی و نام

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

ضمیمه آن را در تهران امضا کردند .

\* ۲ - عهدنامه حکمیت و تسویه اختلاف قضائی بین ایران و ترکیه در تهران به امضا رسید .

در یادداشتی که وزیر امور خارجه ترکیه به وزیر امور خارجه ایران تسلیم کرد حق استفاده مساوی دو دولت از آب چشمه دریاچه —رالان و چمن های اطراف آنرا اعلام نمود .

\* ۸ بهمن ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۲۹ ژانویه ۱۹۳۲ میلادی

کارخانه قند کهریزک بدست اعلیحضرت رضاشاه پهلوی افتتاح شد .

\* ۹ بهمن ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۳۰ ژانویه ۱۹۳۲ میلادی

ایران در سال ۱۹۳۱ مقدار ۴۴,۳۷۶,۰۰۰ بشکه نفت خام تولید کرده و مبلغ ۱۰,۳۰۰,۰۰۰ لیره از این بابت درآمد نفت داشته است .

\* ۲۵ بهمن ماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۵ فوریه ۱۹۳۲ میلادی

کارخانه ریسندگی و بافندگی شاهی که به امر اعلیحضرت رضاشاه تأسیس شده بود افتتاح شد .

\* ۱۰ اسفندماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱ مارس ۱۹۳۲ میلادی

ضرابخانه جدید تهران از جانب اعلیحضرت رضاشاه پهلوی گشایش یافت . این ضرابخانه که پس از نوسازی ضرابخانه سابق واقع در خیابان سلطنت آباد بنا گردیده بود، بجای ماشین آلات فرسوده قدیمی با ماشین آلات جدید که ساخت آلمان بود شروع بکار کرد تا احتیاجات مسکوک کشور را اعم از طلا " سکه پهلوی " و مسکوک نقره و نیکل تأمین کند .

مجلس شورای ملی با مبادله عهدنامه های مودت و قرارداددهی اقامت و تجارت و بحرییمائی منعقدہ بین دولت ایران و دولت های یونان و اتحاد جماهیر شوروی موافقت کرد .

\* ۱۵ اسفندماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۶ مارس ۱۹۳۲ میلادی

قانون اصلاح قانون اتاق های تجارت از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۲۲ اسفندماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۳ مارس ۱۹۳۲ میلادی

قانون اصلاح قانون واحد پول از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .  
مبلغ ۵۰,۰۰۱,۰۰۰ تومان بودجه سال آینده مملکت به تصویب مجلس

# گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

شورای ملی رسید .

\* ۲۴ اسفندماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۵ مارس ۱۹۳۲ میلادی

وزارت معارف اعلام کرد که تعداد کل محصلین مدارس عالی ایران در سال جاری به ۵۶۱ تن رسیده است .

\* ۲۶ اسفندماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۷ مارس ۱۹۳۲ میلادی

دولت ایران ضمن پیشنهاد لغو قرارداد ۱۸۸۲ مربوط به بازرسی کشتی های تجارتی ایران از طرف کشتی های انگلیسی بمنظور جلوگیری از حمل غلامان و کنیزان به ایران ، موافقتنامه جدیدی در مورد خاتمه دادن به برده فروشی در این منطقه از جهان تنظیم و برای دولت انگلستان ارسال داشت .

قانون ثبت اسناد و املاک مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .  
قانون اصلاح قانون انحصار دخانیات از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

مجلس شورای ملی با استخدام یک نفر فرانسوی به عنوان رئیس محیه کل مملکتی موافقت کرد .

\* ۲۸ اسفندماه ۱۳۱۰ خورشیدی - ۱۹ مارس ۱۹۳۲ میلادی

قانون متمم بودجه سال آینده مملکت از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۱ فروردین ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۱ مارس ۱۹۳۲ میلادی

مراسم سلام رسمی عید نوروز در کاخ گلستان در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه برگزار شد .

اولین سری اسکناس های جدید بر مبنای واحد ریال بجای تومان به وسیله بانک ملی ایران منتشر شد . به این ترتیب پس از سالیانتمادی واحد پول ایران از تومان به ریال تبدیل گشت .

طبق آمار منتشره جمعیت ایران اکنون به ۱۱,۱۸۵,۰۰۰ که از این عده ۵,۶۹۴,۰۰۰ تن مرد و ۵,۴۹۱,۰۰۰ تن زن هستند .

\* ۷ فروردین ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۷ مارس ۱۹۳۲ میلادی

قانون ثبت اسناد و املاک که قبلا به تصویب مجلس شورای ملی رسیده بود به توشیح همایونی رسید و برای اجرا به دولت ابلاغ گردید .

## گاهنامه پنج‌ماه سال شانزدهم بهمنی

\* ۱۵ فروردین ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۴ آوریل ۱۹۳۲ میلادی

اولین دانشکده علوم دینی ایران آغاز بکار کرد.

\* ۲۷ فروردین ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۱۶ آوریل ۱۹۳۲ میلادی

سی نفر از منتخبین بازرگانان در کاخ سلطنتی بحضور اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شدند و معظم له ضمن اظهار خوشوقتی از تشکیل شرکت صادرات ایران به وسیله بازرگانان، از این که بازرگانان به فکر اصلاح محصولات صادراتی مملکت هستند از آن ها قدردانی فرمودند.

\* ۳۰ فروردین ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۱۹ آوریل ۱۹۳۲ میلادی

موسسه داروئی سپه بدست اعلیحضرت رضاشاه افتتاح شد.

\* ۳ اردیبهشت ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۳ آوریل ۱۹۳۲ میلادی

به دعوت اعلیحضرت رضاشاه پهلوی، اعلیحضرت ملک فیصل اول پادشاه عراق وارد ایران شد. فروغی وزیر امور خارجه هنگام ورود پادشاه عراق خیر مقدم گفت. در این سفر نوری سعید پاشا رئیس‌الوزرای عراق و نبوی وزیر مختار ایران در بغداد و جمعی از مقامات عراقی با ملک فیصل همراه بودند.

\* ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۱ مه ۱۹۳۲ میلادی

لایحه اصلاح قانون اصول محاکمات جزائی از طرف وزیر عدلیه به مجلس شورای ملی تقدیم شد.

\* ۱۳ اردیبهشت ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۳ مه ۱۹۳۲ میلادی

رابیندرانات تاگور شاعر و فیلسوف هندی در کاخ سلطنتی بحضور اعلیحضرت رضاشاه باریافت و این شرفیابی مدت یک ساعت به طول انجامید. شاهنشاه تاگور و همراهانش را مورد مرحمت مخصوص قرار دادند. قانون تجارت به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۵ خرداد ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۶ مه ۱۹۳۲ میلادی

مجلس شورای ملی با مبادله قرارداد تعیین خط سرحدی ایران و ترکیه و همچنین قرارداد مربوط به انحلال اداره تلگراف هند و اروپا در ایران موافقت کرد.

\* ۱۰ خرداد ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۳۱ مه ۱۹۳۲ میلادی

## گاهنامه پنجده سال شاهی پهلوی

قانون اصلاح اصول محاکمات جزا مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱۷ خردادماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۷ ژوئن ۱۹۳۲ میلادی

عهدنامه مودت و تجارت و بحریمائی منعقدہ بین دولت های ایران و نروژ از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۲۴ خردادماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۱۴ ژوئن ۱۹۳۲ میلادی

مجلس شورای ملی با مبادله عهدنامه حکمیت و اصلاح و تسویه قضائی اختلافات بین ایران و ترکیه موافقت نمود .

\* ۳۱ خردادماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۱ ژوئن ۱۹۳۲ میلادی

قانون مربوط به جلوگیری از قاچاق اجناس ممنوع الورود از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۶ تیرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۷ ژوئن ۱۹۳۲ میلادی

وزیر مالیه در نامه ای که به رئیس اداره نفت ایران و انگلیس نوشته متذکر شد که دولت ایران از دریافت وجه حق الامتياز نفت به علت کمی مبلغ و عدم تناسب آن با حقوق دولت ایران خودداری می کند .

\* ۸ تیرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۹ ژوئن ۱۹۳۲ میلادی

رسم اعلام شد که در اواخر سال گذشته نظمیه کشور موفق به کشف عملیات عده از مستخدمین دولت با مشارکت چند تن از پیروان مذاهب مختلف علیه امنیت ملی کشور شده است . متهمین و مظنونین جلب و تحت بازپرسی قرار گرفتند و پس از اقرار صریح بلافاصله همراه پرونده های مربوطه طبق مواد ۵۹ و ۷۶ قانون محاکمات نظامی بسمه دادرسی ارتش تحویل داده شدند . دادگاه نظامی پس از محاکمه آنان متهمان را به مجازات هایی از پانزده سال حبس با اعمال شاقه تا تبعید از ایران محکوم کرد .

رئیس اداره نفت ایران و انگلیس در پاسخ نامه وزیر مالیه توضیح داد که وجه حق الامتياز بر اساس صدی شانزده عایدات خالص شرکت محسوب شده است و یادآور شد که رسیدگی به حساب های حق الامتياز نفت از وظایف متخصصان دولت شاهنشاهی ایران است .

نایب السلطنه حجاز و همراهان به دعوت دولت ایران برای یک



# گاهشمار

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

اقامت شش روزه وارد ایران شدند .

\* ۱۴ تیرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۵ ژوئیه ۱۹۳۲ میلادی

مجلس شورای ملی موافقت خود را با الحاق دولت ایران به قرارداد بین المللی امداد و اساسنامه اتحاد بین المللی امداد، قرارداد تعاون مالی و قرارداد بین المللی مربوط به تجدید ساخت و تنظیم و توزیع مواد مخدر اعلام کرد .

\* ۱۶ تیرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۷ ژوئیه ۱۹۳۲ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه از بانک ملی ایران بازدید کردند و مقیدار موجودی ذخیره طلا و نقره بانک را مورد بررسی قرار دادند .

\* ۲۳ تیرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۱۴ ژوئیه ۱۹۳۲ میلادی

قانون انحصار تجارت خارجی که در ۱۹ تیرماه جاری به تصویب مجلس رسیده بود ، به توشیح رسید و برای اجرا به دولت ابلاغ شد .

\* ۴ مردادماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۶ ژوئیه ۱۹۳۲ میلادی

قانون اصلاح قانون انحصار تریاک به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۱ مردادماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲ اوت ۱۹۳۲ میلادی

مجلس شورای ملی با چاپ و تهیه یک صد و بیست و پنج میلیون ریال اسکناس اضافی به عنوان ذخیره موافقت نمود .

\* ۱۷ مردادماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۸ اوت ۱۹۳۲ میلادی

وزارت امور خارجه طی نامه ای به وزارت مالیه اطلاع داد که وزیر مختار انگلستان از اظهارات نمایندگان مجلس شورای ملی درباره عملیات غیرقانونی شرکت نفت و کمی حق الامتياز دولت ایران گلجه و اظهار تاسف کرده است .

\* ۱۸ مردادماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۹ اوت ۱۹۳۲ میلادی

از طرف مجلس شورای ملی موافقت شد که مبلغ سی و پنج میلیون ریال به عنوان قرض به موسسه انحصار دخانیات به منظور سرمایه انتفاعی و مصارف مقدماتی پرداخت شود .

\* ۲۵ مردادماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۱۶ اوت ۱۹۳۲ میلادی

مجلس شورای ملی با اختصاص مبلغ هشتاد هزار لیره برای هزینـــه

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

مربوط به چاپ اسکناس و ضرب پول جدید موافقت کرد.

\* ۶ شهریورماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۸ اوت ۱۹۳۲ میلادی

حسن مستوفی (مستوفی الممالک) در ۸۵ سالگی بعلت سگته قلبی در تهران در گذشت و به امر اعلیحضرت رضاشاه مراسم تشییع جنازه رسمی وی با شرکت نمایندگان وزارت دربار شاهنشاهی، هیئت دولت و مجلس شورای ملی برگزار گردید. مستوفی نخستین بار در ۱۱ سالگی به سمت وزیر مالیه منصوب شد و تا بیست و یک سالگی در این سمت باقی ماند. وی یازده بار به مقام ریاست وزرائی ایران رسید.

\* ۹ شهریورماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۳۱ اوت ۱۹۳۲ میلادی

قانون عوارض راهها به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۶ شهریورماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۷ سپتامبر ۱۹۳۲ میلادی

نایب رئیس اتریشی بانک ملی ایران " فوگل " پس از سوء استفاده های زیاد از غیبت رئیس بانک " دکتر لیندن بلات " استفاده کرد و با همکاری یک دندانپزشک آلمانی با گذرنامه جعلی از ایران به عراق گریخت.

\* ۲۰ شهریورماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۱۱ سپتامبر ۱۹۳۲ میلادی

پنجمین گروه از محملین ایرانی که برای فراگیری علوم جدید عازم اروپا بودند در کاخ سعدآباد به حضور اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شدند. در این شرفیابی هشت نفر لیمانسیه که مشغول گذرانیدن خدمت وظیفه بودند نیز حضور داشتند.

فوگل اتریشی که به عراق گریخته و از آنجا به دمشق رفته بود از طرف ماموران سوریه دستگیر و به بیروت اعزام شد تا از آنجا به تهران فرستاده شود.

\* ۲۹ شهریورماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۰ سپتامبر ۱۹۳۲ میلادی

قانون اصلاح قسمتی از مواد قانون استخدامی مملکت به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۳۱ شهریورماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۲ سپتامبر ۱۹۳۲ میلادی

فرمان شاهنشاه دایر بر تشکیل مجلس سربازگیری " وظیفه عمومی " به دولت ابلاغ شد.

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۱ مهرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۳ سپتامبر ۱۹۳۲ میلادی

مدرسه خلبانی ایران که بفرمان اعلیحضرت رضاشاه در شهریور ماه سال جاری تاسیس گردیده بود فعالیت خود را آغاز کرد.

\* ۵ مهرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۷ سپتامبر ۱۹۳۲ میلادی

بدنبال صدور فرمان انتخابات دوره نهم مجلس شورای ملی وزارت داخله بخشنامه ای به تمام ایالات فرستاد و مقررات انتخابات را به مسئولان نقاط مختلف کشور گوشزد نمود.  
مجلس شورای ملی قانون رفع اختلافات صنفی را تصویب کرد.

\* ۶ مهرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۸ سپتامبر ۱۹۳۲ میلادی

دولت ایران به " کنوانسیون بین المللی تعاون مالی " پیوست.  
این معاهده بین المللی در ۲ اکتبر ۱۹۳۰ در ژنو به امضا رسیده بود.

ایران به " کنوانسیون منع معاملات و اشاعه نشریات مستهجن " ملحق شد.  
این معاهده در ۱۲ سپتامبر ۱۹۳۲ در ژنو منعقد شده بود.

\* ۱۰ مهرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲ اکتبر ۱۹۳۲ میلادی

فوگل معاون فراری بانک ملی ایران که در سوریه دستگیر و به بیروت اعزام شده بود، در مهمانخانه اقامتگاه خود از یک فرصت کوتاه استفاده کرد و دور از چشم مأموران پلیس بیروت با طناب خود را به دار آویخت.

\* ۱۲ مهرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۴ اکتبر ۱۹۳۲ میلادی

قانون متمم اصلاح اصول محاکمات جزائی از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد.

\* ۲۷ مهرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۱۹ اکتبر ۱۹۳۲ میلادی

چشم سالانه مدارس کل نظام در حضور اعلیحضرت رضاشاه پهلوی برگزار شد. شاهنشاه ضمن بازدید از قسمت های مختلف مدرسه نظام فرمودند: " مخارجی که برای این امور صرف میشود مثل سنگ هایی است که برای استحکام بنا بکار می رود، ولی باید مراقبت کرد که دیناری از پول مملکت تفریط نشود "، در پایان این مراسم صدوشت نفر فارغ التحصیل مدرسه نظام که به درجه صاحب منصبی نائل آمده بودند مورد مرحمت

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

شاهانه قرار گرفتند و شاهنشاه خطاب به آنها فرمودند: " من با آنکه شما را مانند فرزندان خود میدانم با اینحال از کوچکترین تخلف و خطا چشم نخواهم پوشید ، همچنانکه از خطای فرزندان خود نیز صرفنظر نخواهم کرد."

\* ۲ آبان ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۴ اکتبر ۱۹۳۲ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه برای بازدید از نقاط مختلف جنوب کشور بدانجا حرکت فرمودند .

\* ۳ آبان ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۵ اکتبر ۱۹۳۲ میلادی

۹ فروند کشتی جنگی که از طرف دولت ایران جهت نیروی دریائی شاهنشاهی در خلیج فارس به دولت ایتالیا سفارش داده شده بود وارد بندر بوشهر شد .

\* ۷ آبان ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۹ اکتبر ۱۹۳۲ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه پهلوی در مسیر حرکت به جنوب کشور به اصفهان وارد شدند و از قسمت های مختلف کارخانه پارچه بافی کازرونی بازدید فرمودند . در این بازدید خطاب به مدیر کارخانه فرمودند: " من همه گونه مساعدت و کمک برای پیشرفت این کارخانه خواهم کرد و شما نیز باید برای ترقی و توسعه این کارخانه کوشش کنید ." طی این بازدید پارچه های پالتوئی کارخانه کازرونی که برای افراد قشونی تهیه شده مورد توجه خاص قرار گرفت .

لایحه دعاوی بین اتباع دولت ایران و اتباع دولت های خارجی بوسیله دولت به مجلس شورای ملی تقدیم شد .

\* ۱۴ آبان ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۵ نوامبر ۱۹۳۲ میلادی

عهدنامه دوستی و همچنین پیمان امنیت و بیطرفی و همکاری اقتصادی ایران و ترکیه از طرف نمایندگان دو کشور به امضا رسید .  
مناسبت تاسیس نیروی دریائی ایران بدست اعلیحضرت رضاشاه مراسم خاصی از طرف افسران نیروی دریائی برگزار شد .

\* ۱۵ آبان ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۶ نوامبر ۱۹۳۲ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه پهلوی به تخت جمشید تشریف فرما شدند و ضمن بازدید از آثار تاریخی این منطقه به مسئولان امر دستوراتی در مورد

## گاهنامه پنجاه سال شاهی پهلوی

حفظ آثار تاریخی از آفات طبیعی صادر فرمودند . آنگاه راجع به تکه سنگی که با خط میخی عباراتی روی آن حک شده بود سئوالاتی فرمودند . پروفیسور هرتسفلد مسئول حفاری تخت جمشید ترجمه سنگ نبشته را به حضور معظم له تقدیم کرد .  
در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه ، بندر شاهپور در کرانه خلیج فارس گشایش یافت .

\* ۱۹ آبان ماه ۱۳۳۱ خورشیدی - ۱۰ نوامبر ۱۹۳۲ میلادی

قانون اصلاح قانون دخانیات به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۶ آذرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۷ نوامبر ۱۹۳۲ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه پهلوی ، امتیازنامه نفت داری لغو شد و موضوع لغو این امتیازنامه از سوی وزارت مالیه رسماً به کمپانی نفت ایران و انگلیس ابلاغ گردید . دولت ایران طی یادداشتی که برای "جکس" مدیر مقیم کمپانی نفت ایران و انگلیس ارسال داشت ، اطلاع داد که امتیاز نفت را که در سال ۱۹۰۱ مسیحی بر خلاف مصالح و منافع ملت ایران ، قبل از استقرار مشروطیت به داری انگلیسی داده شده بود ملغی ساخته است . در این یادداشت ذکر شده بود که این امتیازنامه حقا و منطفا نمی تواند در حال حاضر اجرا شود و باید در شرایط آن به نفع ایران تجدید نظر گردد . بهمین جهت از این تاریخ دولت ایران امتیازنامه داری را کان لم یکن اعلام می کند ، و اگر کمپانی نفت ایران و انگلیس حاضر شود منافع کشور شاهنشاهی را در نظر بگیرد دولت ایران حاضر است قرارداد جدیدی با شرکت مزبور منعقد کند .

\* ۷ آذرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۸ نوامبر ۱۹۳۲ میلادی

دولت ایران الحاق خود را به اساسنامه اتحادیه بین المللی امداد که در ۱۲ ژوئیه ۱۹۲۷ در ژنو منعقد شده بود اعلام داشت .

\* ۸ آذرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۹ نوامبر ۱۹۳۲ میلادی

کارخانه قند کرج بدست اعلیحضرت رضاشاه افتتاح شد .  
مدیر شرکت نفت ایران و انگلیس طی نامه اعتراضیه ای که برای وزیر مالیه ایران فرستاد ، نسبت به لغو امتیازنامه داری اعتراض کرد و متذکر شد که بنظر این شرکت امتیازنامه داری تامین کننده منافع دولت ایران است و دعاوی دولت ایران در لغو امتیازنامه فوق درست

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

و قانونی نیست .

\* ۹ آذرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۳۰ نوامبر ۱۹۳۲ میلادی

وزیر مختار انگلستان در تهران نامه وزارت دارایی ایران را خطاب به شرکت نفت ایران و انگلیس در مورد لغو امتیاز داری و همچنین نتیجه مذاکرات خود را با محمد علی فروغی وزیر امور خارجه ایران به سر جان سیمون اطلاع داد .

\* ۱۰ آذرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۱ دسامبر ۱۹۳۲ میلادی

علیحضرت رضاشاه به مازندران و از آنجا به ترکمن صحرا عزیمت کردند تا در مسابقات اسبدوانی حضوریابند .  
دولت ایران در پاسخ نامه اعتراضیه شرکت نفت ایران و انگلیس اعلام داشت که ادعای آن شرکت درباره این که اقدام دولت ایران در لغو قرارداد داری غیر قانونی است ، ادعائی باطل است و دولت ایران همچنان در صحت و حقانیت اقدام خود در لغای امتیازنامه دارسی باقی است .

الغای امتیازنامه نفت داری به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۲ آذرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۳ دسامبر ۱۹۳۲ میلادی

شرکت نفت ایران و انگلیس در پاسخ یادداشت دولت ایران در مورد لغای امتیازنامه داری شدیداً اعتراض کرد و لغای یک جانبه امتیاز داری را نپذیرفت . دولت ایران در پاسخ دیگری که به یادداشت کمپانی نفت ایران و انگلیس داد ضمن یادآوری استفاده های کلان این شرکت از نفت ایران اعتراض شرکت نفت ایران و انگلیس را وارد ندانست و خود را در مورد لغو امتیازنامه داری ذیحق اعلام کرد .

\* ۱۵ آذرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۶ دسامبر ۱۹۳۲ میلادی

موافقتنامه موقت تعیین کمیسرهای سرحدی بین ایران و عراق در بغداد امضا و مبادله شد .

\* ۱۹ آذرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۱۰ دسامبر ۱۹۳۲ میلادی

دولت انگلستان طی ارسال یادداشت اعتراضی برای دولت ایران که بوسیله وزیر مختار آن کشور در ایران تسلیم دولت شاهنشاهی شد تهدید کرد که اگر ایران یادداشت لغای امتیاز داری را پس نگیرد ، دولت

## کاهن نامه

### پنجاد سال شانشاهی پهلوی

انگلستان به دیوان داوری بین المللی لاهه شکایت خواهد کرد. دولت ایران در پاسخ این یادداشت خاطر نشان ساخت که دیوان داوری لاهه صلاحیت رسیدگی به این مسئله را که یک امر داخلی و مربوط به دولت ایران است ندارد.

\* ۲۵ آذرماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۱۶ دسامبر ۱۹۳۲ میلادی

نماینده دولت انگلستان در جامعه ملل، یادداشت اعتراض و شکایت دولت انگلستان را در مورد لغو امتیاز نفت داری از جانب دولت ایران به دبیر کل جامعه ملل تسلیم نمود و تقاضا کرد نسخ آن بین اعضای جامعه ملل توزیع شود.

\* ۴ دی ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۵ دسامبر ۱۹۳۲ میلادی

مجلس شورای ملی با مبادله عهدنامه مودت منعقدہ بین دولت های ایران و استونی موافقت کرد.

\* ۱۱ دی ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۱ ژانویه ۱۹۳۳ میلادی

اعتبار مربوط به تحصیل نود نفر محصلین فنون علمی و عملی راه آهن مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۱۳ دی ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۳ ژانویه ۱۹۳۳ میلادی

قانون پرداخت تعهدات معوقه مربوط به حق العبور مراسلات و امانات پستی و حق اشتراک دفتر برق از تصویب مجلس شورای ملی گذشت. مجلس شورای ملی با الحاق دولت ایران به قرارداد بین المللی منع استعمال کوگرد سفید در ساخت کبریت موافقت کرد. عهدنامه مودت ایران و فنلاند مورد موافقت مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۱۴ دی ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۴ ژانویه ۱۹۳۳ میلادی

دو عهدنامه مربوط به روابط ایران و ترکیه یکی در چهارم و دیگری در هشت ماهه در مجلس شورای ملی به تصویب رسید و اجازه مبادله آنها به دولت داده شد.

\* ۱۸ دی ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۸ ژانویه ۱۹۳۳ میلادی

قانون جدید اوزان و مقیاس ها به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۴ دی ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۱۴ ژانویه ۱۹۳۳ میلادی

هشتمین دوره مجلس شورای ملی پایان یافت .

\* ۱ بهمن ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۱ ژانویه ۱۹۳۳ میلادی

قانون اوزان و مقیاس ها که به تصویب مجلس شورای ملی رسیده بود به توشیح اعلیحضرت رضاشاه رسید و برای اجرا به دولت ابلاغ شد . قبل از تصویب این قانون معاملات و دادوستدها بر اساس اوزان مختلف مانند : من شاه ، من تبریز ، من اصفهان ، چارک ، رطل صورت می گرفت و برای سنجش طول نیز از ذرع استفاده می شد .

\* ۵ بهمن ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۵ ژانویه ۱۹۳۳ میلادی

در سال ۱۹۳۲ تولید نفت خام ایران ۴۹،۴۷۱،۰۰۰ بشکه و درآمد کشور از این بابت مبلغ ۱،۵۰۰،۰۰۰ لیره بوده است .

\* ۶ بهمن ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲۶ ژانویه ۱۹۳۳ میلادی

قانون تعهدات مربوط به انحصار تجارت خارجی که در تاریخ ۲۴ دی ماه سال جاری از تصویب مجلس شورای ملی گذشته بود به توشیح همایونی رسید و برای اجرا به دولت ابلاغ شد .

\* ۱۳ بهمن ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۲ فوریه ۱۹۳۳ میلادی

از طرف ارکان حرب کل قشون به فرمانده تیپ مستقل خوزستان دستور داده شد که چون حل اختلاف ایران با کمپانی نفت جنوب از جانب جامعه ملل به چهار ماه بعد موکول شده و تصور می رود از طرف ا جانب در داخل کشور مخصوصا در خوزستان ایجاد اغتشاش شود ، برای عقیم نمودن تشبثات اجنبی و ابطال نقشه های آنها مراقبت شبانه روزی نمائید که بر خلاف مصالح و منافع حیاتی مملکت حوادث غیرمنتظره ای رخ ندهد .

\* ۲۵ بهمن ماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۱۴ فوریه ۱۹۳۳ میلادی

ارکان حرب کل قشون طی نامه ای به فرماندهی لشکر شرق اطلاع داد که به سبب طرح مسئله نفت بین دولتین ایران و انگلستان ما موران انگلیسی در مرز افغانستان و بلوچستان به تبلیغات و تحریکات علیه ایران پرداخته اند تا دولت ایران را در سرحدات افغانستان مشغول کنند . ارکان حرب کل قشون سپس دستور داد که لشکر شرق رفتار و اعمال ما موران و عشایر سرحدی را مورد توجه قرار داده و چگونگی امر را



## گام‌نامه پنج‌ده سال شتابی پهلوی

را گزارش دهند .

\* ۲۲ اسفندماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۱۳ مارس ۱۹۳۳ میلادی

وزارت معارف اعلام کرد که شماره محصلین مدارس عالی مملکت در سال جاری ۶۹۲ تن می باشد .

\* ۲۴ اسفندماه ۱۳۱۱ خورشیدی - ۱۵ مارس ۱۹۳۳ میلادی

نهمین دوره تقنینیه مجلس شورای ملی از طرف اعلیحضرت رضاشاه پهلوی افتتاح شد . در این مراسم معظم له در نطق افتتاحیه فرمودند: " نظر به علاقه اهالی به امر زراعت و توسعه آبادی و عمران مملکت لازم است که اراضی خالصه دولتی در کلیه نقاط مملکت بوسیله طبقاتی که فاقد زندگانی ثابتی هستند تقسیم گردد . در مورد الغای امتیاز نفت جنوب نیز با مذاکراتی که برای انعقاد قرارداد جدید جریان دارد ، امیدواریم اقدامات دولت به نحو عادلانه‌ای که متضمن منافع حقه ایران باشد به حسن نتیجه منتهی گردد ."

\* ۸ فروردین ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲۸ مارس ۱۹۳۳ میلادی

دولت ایران الحاق خود را به کنوانسیون جلوگیری از خرید و فروش زنان و کودکان اعلام داشت . این کنوانسیون در ۳۰ سپتامبر ۱۹۲۱ در ژنو به امضا رسیده بود .

\* ۹ فروردین ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲۹ مارس ۱۹۳۳ میلادی

کفیل فرماندهی تیپ مستقل کردستان به ارکان حرب کل قشون اطلاع داد که سه نفر جاسوس عراقی موسوم به شیخ عارف و ملاعزیز ساکن قلعه گاه که برای آن دولت جاسوسی میکردند تحت تعقیب قرار گرفته و شیخ عارف و محمد لایو دستگیر شدند و ملاعزیز به کردستان فرار کرد .

\* ۱۸ فروردین ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۷ آوریل ۱۹۳۳ میلادی

وزارت معارف اعلام کرد که در سال گذشته تعداد دبستان ها و دبیرستان های کشور به حدود سه برابر مدارس ده سال قبل یعنی سال ۱۳۰۱ رسید و تعداد محصلین نیز به همان نسبت افزایش یافت .

\* ۲۹ فروردین ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱۸ آوریل ۱۹۳۳ میلادی

مخبرالسلطنه هدایت نخست وزیر که پس از افتتاح مجلس استعفا داده بود مجدداً مأمور تشکیل کابینه گردید و اعضای کابینه خود را

## گام‌نامه پنجاه سال شتاب‌بخشی پهلوی

به شرح زیر به پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه معرفی کرد:

وزیر مالیه : تقی زاده  
وزیر امور خارجه : فروغی  
وزیر طرق : منصور  
وزیر پست و تلگراف : بهرامی  
وزیر عدلیه : داور  
وزیر جنگ : سردار اسعد  
وزیر معارف : قراقرلو  
کفیل وزارت داخله : زرین کفش  
رئیس اداره صناعت و فلاحه : فرخ  
رئیس اداره تجارت : یاسائی

\* ۲ اردیبهشت ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲۲ آوریل ۱۹۳۳ میلادی

بودجه کل مملکت در سال جاری به شرح زیر مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت:

درآمد ۵۰۶،۹۱۲،۰۰۰ ریال

مخارج ۵۰۶،۹۰۴،۰۰۰ ریال

\* ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱۴ مه ۱۹۳۳ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه قرارداد جدید نفت در ۲۶ ماده با شرایط بهتر و حق الامتياز بیشتر توسط تقی زاده وزیر مالیه به مجلس شورای ملی تقدیم شد.

\* ۴ خرداد ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲۵ مه ۱۹۳۳ میلادی

قانون متمم بودجه سال جاری از تصویب مجلس شورای ملی گذشت.

\* ۷ خرداد ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲۸ مه ۱۹۳۳ میلادی

قرارداد جدید نفت بین ایران و شرکت نفت ایران و انگلیس به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۱ خرداد ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱ ژوئن ۱۹۳۳ میلادی

لایحه استخدام سه نفر مهندس آلمانی برای کارخانه گودرن سازی از تصویب مجلس شورای ملی گذشت.

\* ۲۱ خرداد ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱۱ ژوئن ۱۹۳۳ میلادی

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

قانون اجازه تاسیس بانک فلاحتی و صنعتی ایران از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد.

\* ۱۱ تیرماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲ ژوئیه ۱۹۳۳ میلادی

به موجب لایحه‌ای که دولت به مجلس تقدیم کرد اجازه خواست که آن مقدار از سهام کارخانه قندکهریزک را که متعلق به بخش خصوصی است خریداری کند. دولت علت این امر را زبان حاصله از شرکت با بخش خصوصی در کارخانه قندکهریزک اعلام کرد.

\* ۱۴ تیرماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۵ ژوئیه ۱۹۳۳ میلادی

دولت ایران پیوستگی خود را به " کنوانسیون بین المللی منع استعمال گوگرد سفید در ساخت کبریت " اعلام کرد. این عهدنامه در ۲۶ سپتامبر ۱۹۰۶ در برن پایه گذاری شده بود. پل کارون که برای عبور راه آهن از روی آن ساخته شده افتتاح گردید.

\* ۲۵ تیرماه ۱۳۱۲ خورشیدی ۱۶ ژوئیه ۱۹۳۳ میلادی

اولین کلنگ ساختمان جدید بانک ملی ایران بدست اعلیحضرت رضاشاه در خیابان فردوسی تهران بر زمین زده شد. بانک فلاحتی و صنعتی ایران بوسیله اعلیحضرت رضاشاه پهلوی گشایش یافت.

قانون مربوط به سهام و مخارج کارخانه قند کهریزک مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۲۶ تیرماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱۷ ژوئیه ۱۹۳۳ میلادی

به موجب یادداشتی که بین وزارت امور خارجه ایران و سفارت ایتالیا در تهران مبادله شد، حمایت از علائم صنعتی و تجاری مورد موافقت دو کشور قرار گرفت.

\* ۸ مردادماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۳۰ ژوئیه ۱۹۳۳ میلادی

مجلس شورای ملی با سیصد و شصت هزار لیره اعتبار اضافی برای خرید شش کارخانه قند سازی موافقت کرد. قانون مجازات مادرکنندگان چک بدون محل از تصویب مجلس شورای ملی گذشت.

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۱ شهریورماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲۳ اوت ۱۹۳۳ میلادی

لایحه تکمیل قانون اوقاف از جانب دولت به مجلس شورای ملی تقدیم و اعلام شد که با تصویب این لایحه دیگر متولیان نخواهند توانست املاک اوقاف را بنام خود ثبت کنند.

\* ۲ شهریورماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲۴ اوت ۱۹۳۳ میلادی

لایحه مجازات کسانی که از نفوذ واقعی یا ادعائی خود نزد ماموران دولت سوء استفاده کنند، به مجلس تقدیم شد این لایحه اینگونه اشخاص به حبس تادیبی از شش ماه تا دو سال و جزای نقدی از یک هزار تا ده هزار ریال محکوم می شوند.

\* ۴ شهریورماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲۶ اوت ۱۹۳۳ میلادی

بیمارستان قشون در محل دروازه دولت بدست اعلیحضرت رضا شاه افتتاح شد. در این مراسم شاهنشاه خطاب به هیئت دولت فرمودند: " ببینید این مریضخانه ای است که قشون برای تأمین احتیاجات افراد نظامی تهیه کرده است، اما شما بگوئید که برای صحت و سلامت عموم مردم چه کرده اید؟ کدام مریضخانه را ساخته اید؟ اگر صحیه بخواهد اینطور کار کند قلم چپ و راست روی بودجه اداره صحیه کشیده و دستور میدهم که درهای مریضخانه های لشکری و اداره صحیه قشون را بروی عموم باز کنند. باید باین وضع مسموحه و تعلل خاتمه داد.

\* ۸ شهریورماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۳۰ اوت ۱۹۳۳ میلادی

قانون مربوط به اطباء خارجی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۵ شهریورماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۶ سپتامبر ۱۹۳۳ میلادی

قانون اصلاح قانون تذکره از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد.

\* ۲۱ شهریورماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱۲ سپتامبر ۱۹۳۳ میلادی

مخبرالسلطنه هدایت استعفای کابینه خود را بحضور شاهنشاه تقدیم داشت و این استعفا مورد قبول قرار گرفت.

\* ۲۶ شهریورماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱۷ سپتامبر ۱۹۳۳ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضا شاه محمد علی فروغی، ذکا الملک مامور تشکیل کابینه گردید. فروغی هیئت وزیران را به این شرح به پیشگاه شاهانه معرفی کرد:

## گاهنامه پنج‌ه‌سال‌شاهنشاهی پهلوی

وزیر امور خارجه : باقر کاظمی

وزیر جنگ : جعفر قلی سردار اسعد

وزیر داخله : میرزا محمودخان جم

وزیر مالیه : میرزا علی اکبرخان داور

وزیر عدلیه : محسن صدر

وزیر پست و تلگراف : محمدعلی میرزا دولتشاهی

وزیر طرق و شوارع : علی منصور

کفیل وزارت معارف و اوقاف : علی اصغر حکمت

رئیس اداره کل تجارت : علی اکبر بهمن

رئیس اداره کل فلاحات : مصطفی قلی بیات

رئیس اداره کل صناعت : عباس علامیر

ذکاءالملک فروغی رئیس‌الوزرا اعضای کابینه خود را به مجلس شورای ملی معرفی کرد.

\* ۳۰ شهریورماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲۱ سپتامبر ۱۹۳۳ میلادی

قانون مجازات مرتکبین اعمال منافی عفت به تصویب مجلس شورای ملی رسید. بموجب این قانون هر کس به عنف یا تهدید یا خدعه و نیرنگ به ناموس زنی دست درازی کند به حبس با اعمال شاقه از سه تا ده سال محکوم خواهد شد. اگر کسی بدون عنف و یا تهدید و یا خدعه و نیرنگ مرتکب این عمل شود در صورتی که سن زنی که مورد تجاوز قرار گرفته بیشتر از پانزده و کمتر از هجده سال باشد به حبس با اعمال شاقه از سه تا هفت سال محکوم می گردد.

\* ۹ مهرماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱ اکتبر ۱۹۳۳ میلادی

قانون مربوط به عوائد بهره برداری از راه آهن به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

مجلس شورای ملی قانون اجازه انعقاد قراردادهای ساختمانی را به وزارت طرق مورد تصویب قرار داد.

\* ۲۳ مهرماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱۴ اکتبر ۱۹۳۳ میلادی

دکتر لیندن بلات رئیس سابق بانک ملی ایران به اتهام جعل بیلان بانک و کلاهبرداری و برداشت وجوه متعلق به بانک ملی ایران، به ۱۸ ماه حبس و پرداخت آنچه که از بانک ملی بطور غیر قانونی برداشته نموده محکوم شد.

## کاهن نامه

### پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۴ آبان ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۵ نوامبر ۱۹۳۳ میلادی

لایحه جدید مالیات بر عایدات بوسیله وزیر مالیه به مجلس شورای ملی تقدیم شد. بموجب این قانون از عایدات خالص اشخاص حقیقی و حقوقی در صورتی که از سالی پنج هزار ریال تجاوز کنند طبق مقررات مالیات اخذ میشود. شرکت های انتفاعی مقیم ایران، شرکت هایی که در ایران شعبه دارند، بازرگانی که ساکن ایران هستند مشمول پرداخت مالیات بر عایدات می باشند، ولی سفرای کبار و وزرای مختار و نمایندگان سیاسی خارجی در ایران و صاحب منصبان قشونی و مقامات شیر و خورشید سرخ از پرداخت این مالیات معافند.

\* ۱۵ آبان ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۶ نوامبر ۱۹۳۳ میلادی

لایحه واگذاری املاک خالصه به رعایای پشتکوه بوسیله وزیر مالیه به مجلس شورای ملی تقدیم شد.

\* ۱۸ آبان ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۹ نوامبر ۱۹۳۳ میلادی

مجلس شورای ملی با اختصاص یکصد و پنجاه هزار لیره به منظور خرید واگون و لکوموتیو راه آهن موافقت کرد.

\* ۲۳ آبان ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱۴ نوامبر ۱۹۳۳ میلادی

قانون مربوط به احداث و توسعه معابر و خیابان ها از تصویب مجلس شورای ملی گذشت.

\* ۲۹ آبان ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲۰ نوامبر ۱۹۳۳ میلادی

قانون مالیات بر عایدات و حق تمیر مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۱۰ آذر ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱ دسامبر ۱۹۳۳ میلادی

جاده مخصوص تهران - چالوس از جانب اعلیحضرت رضاشاه پهلوی گشایش یافت.

\* ۱ دی ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲۲ دسامبر ۱۹۳۳ میلادی

فرمان اعلیحضرت رضاشاه مدرسه دیدبانی هوایی تشکیل گردید.

\* ۳ دی ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲۴ دسامبر ۱۹۳۳ میلادی

قانون معافیت ورود طلا و نقره بنام دولت از حقوق گمرکی و عوارض

## گاهنامه پنجاه سال شایسته‌پسروی

از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۹ دی ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۳۰ دسامبر ۱۹۳۳ میلادی

اولین کارخانه سیمان سازی ایران در پنج کیلومتری جاده تهران - شهرری بدست اعلیحضرت رضاشاه افتتاح شد .

\* ۲۴ دی ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱۴ ژانویه ۱۹۳۴ میلادی

قانون مربوط به دیوان محاسبات به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲۸ دی ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱۸ ژانویه ۱۹۳۴ میلادی

مجلس شورای ملی قانون اصلاح قانون ثبت اسناد و املاک را تصویب کرد .

\* ۲۰ بهمن ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۹ فوریه ۱۹۳۴ میلادی

در سال ۱۹۳۳ تولید نفت خام ایران ۵۴،۳۹۲،۰۰۰ بشکه و درآمد کشور از این بابت ۱،۸۰۰،۰۰۰ لیره بوده است .

\* ۳۰ بهمن ماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱۹ فوریه ۱۹۳۴ میلادی

فرمان اعلیحضرت رضاشاه در مورد خودداری از نگارشات و کلمات خارجی و جلوگیری از انتشار اینگونه کلمات در بین اهالی ، از طرف محمدعلی فروغی رئیس‌الوزرا به کلیه وزارتخانه ها ابلاغ شد .

\* ۱ اسفندماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲۰ فوریه ۱۹۳۴ میلادی

پیمان مودت و اقامت اتباع و بازرگانی ایران و دانمارک به امضا نمایندگان دو کشور رسید .

\* ۳ اسفندماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲۲ فوریه ۱۹۳۴ میلادی

بمناسبت سالروز سوم اسفند روز کودتا ، مراسم سان و رژه نیروهای نظامی در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه پهلوی در جلالیه تهران برگزار شد .

\* ۸ اسفندماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲۷ فوریه ۱۹۳۴ میلادی

قرارداد بین المللی ارتباط از راه دور منعقد در مادرید مورد تایید مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱۰ اسفندماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱ مارس ۱۹۳۴ میلادی

قانون محاسبات عمومی از طرف مجلس شورای ملی به تصویب رسید .

# کامنه ماه

## پنج‌ماه سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۲ اسفندماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۳ مارس ۱۹۳۴ میلادی

کوش‌های باستان‌شناسان در تخت‌جمشید به کشف یک جعبه سنگی که محتوی چندین سنگ‌نبشته بسیار مهم بود منجر شد. یکی از این سنگ‌نبشته‌ها، سند بنای تخت‌جمشید است که بفرمان داریوش کبیر در زیر ستون تخت‌جمشید نصب شده بود.

بیمارستان گوهرشاد در جنوب تهران بوسیله آعلیحضرت‌ماشاه گشایش یافت.

\* ۱۳ اسفندماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۴ مارس ۱۹۳۴ میلادی

مجلس شورای ملی بودجه کل مملکت را در سال آینده به شرح زیر تصویب کرد:

درآمد ۶۲۱۰۴۱۳۰۰۰۰ ریال

مخارج ۶۲۱۰۳۰۸۰۰۰۰ ریال

\* ۱۶ اسفندماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۷ مارس ۱۹۳۴ میلادی

پروتکل مربوط به قبول رای حکمیت ترکیه درباره تجدید حدود ایران و افغانستان در کابل به امضای نمایندگان ایران و افغانستان رسید.

\* ۱۹ اسفندماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱۰ مارس ۱۹۳۴ میلادی

لائحه تاسیس دانش‌سراهای مقدماتی و عالی به تصویب مجلس شورای ملی رسید و دولت مکلف گردید که ظرف پنج سال تعداد بیست و پنج باب دانش‌سرای مقدماتی پسرانه و یک باب دانش‌سرای مقدماتی دخترانه در تهران و شهرستان‌ها تاسیس کند و دانش‌سراهای عالی را نیز تکمیل نماید.

\* ۲۲ اسفندماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱۳ مارس ۱۹۳۴ میلادی

لائحه تاسیس دانشگاه تهران توسط کفیل وزارت معارف به مجلس شورای ملی تقدیم شد. در این لایحه تاسیس رشته علوم معقول و منقول، علوم طبیعی و ریاضی، ادبیات و فلسفه و علوم تربیتی، طب و دارو سازی و دندان سازی، حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی، فنی و مهندسی پیش‌بینی شده بود.

\* ۲۶ اسفندماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۱۷ مارس ۱۹۳۴ میلادی

در سال تحصیلی جاری جمعا ۸۶۶ محصل در مدارس عالی ایران به



# گاهنامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

تحصیل اشتغال دارند .

قانون متمم بودجه سال آینده مملکت مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۲۹ اسفندماه ۱۳۱۲ خورشیدی - ۲۵ مارس ۱۹۳۴ میلادی

مجلس شورای ملی قانون جدید مجازات مرتکبین قاچاق را مورد تصویب قرار داد .

\* ۲۵ فروردین ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۴ آوریل ۱۹۳۴ میلادی

کارخانه کیسه بافی رشت افتتاح شد . این کارخانه که توسط شرکت واردات و صادرات کیلان و مازندران تاسیس شده بود قادر بود انواع پارچه های کیسه ای از قبیل کیسه برنج ، آرد ، قند و شکر ، سیمان ، لغاف های عدل بندی پنبه و جعبه های خشکبار را تهیه کند .  
اساسنامه انجمن ملی تربیت بدنی به ثبت رسید و شخصیت حقوقی پیدا کرد .

\* ۱ اردیبهشت ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۲۱ آوریل ۱۹۳۴ میلادی

قانون مربوط به تعیین نرخ طلا از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۲۵ آوریل ۱۹۳۴ میلادی

قرارداد دوستی و مودت ایران و سوئیس و همچنین پیمان اقامت اتباع و اعلامیه تعاون قضائی دو کشور در برن به امضا رسید .

\* ۱۶ اردیبهشت ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۶ مه ۱۹۳۴ میلادی

قانون مربوط به اموال بلاصاحب از طرف مجلس شورای ملی به تصویب رسید .

\* ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۳ مه ۱۹۳۴ میلادی

قانون مربوط به سواد اسناد سجلی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۲۷ اردیبهشت ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۷ مه ۱۹۳۴ میلادی

قانون مربوط به تکمیل بیمارستان رازی و خرید زمین برای مریض خانه ها از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۸ خردادماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۲۹ مه ۱۹۳۴ میلادی

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

معاهده رفع اختلافات سرحدی ایران و افغانستان بین نمایندگان دو کشور منعقد شد . بموجب این عهدنامه طرفین باید با نصب علائم مرزی حدود سرحدات خود را مشخص کنند . در ضمن حکم هائی را که دولت ترکیه برای اینکار تعیین می کند برسمیت بشناسند و نمایندگان خود را برای حل اختلافات به محلی که دولت ترکیه معلوم خواهد کرد اعزام دارند .

قانون تاسیس دانشگاه تهران به تصویب مجلس شورای ملی رسید . به موجب این قانون شش دانشکده بنام دانشکده ادبیات ، پزشکی ، حقوق ، کشاورزی ، فنی و معقول و منقول برای دانشگاه تهران در نظر گرفته شد .

\* ۱۲ خردادماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۲ ژوئن ۱۹۳۴ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه پهلوی بدعوت مصطفی کمال آتاتورک رئیس جمهوری ترکیه ، تهران را ترک کردند تا از راه آذربایجان به مرکز ترکیه عزیمت نمایند . ملتزمین عبارت بودند از : باقر کاظمی وزیر امور خارجه ، شکوه الملک رئیس دفتر مخصوص ، سمیعی رئیس تشریفات ، سرتیپ افخمی و سی و شش نفر دیگر از صاحب منصبان قشونی و شخصیت های کشوری . دولت ایران به عضویت کنوانسیون تعریف تجاوز در آمد . ایکن کنوانسیون در تاریخ ۳ ژوئیه ۱۹۳۳ در لندن منعقد شده بود .

\* ۱۵ خردادماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۵ ژوئن ۱۹۳۴ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه در مسیر مسافرت خود به ترکیه از نمایشگاه محصولات فلاحتی و صنعتی آذربایجان دیدن کردند . در این بازدید پس از استماع گزارش جریان تاسیس نمایشگاه و استقبال تجار و صنعتگران و صاحبان کارخانه ها ، شاهنشاه فرمودند :

" آذربایجان افراد شایسته و با استعداد زیاد دارد و من خیلی خوشوقتم که می بینم مردم باین نوع کارهای اقتصادی و اموری کسه باعث پیشرفت تجارت است توجه کرده اند . گمان میکنم که در همه ایالات و ولایات بتوان چنین نمایشگاه هائی ترتیب داد و مردم سایر شهرها باید به آذربایجانی ها تاسی کنند . این نمایشگاه بهترین هدیه ای است که آذربایجانی ها بمن داده اند علاقه مرا باین نوع کارها هرگز فراموش نکنید ."

\* ۲۲ خردادماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۲ ژوئن ۱۹۳۴ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه از مرز ایران وارد خاک ترکیه شدند .

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۷ خردادماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۷ ژوئن ۱۹۳۴ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه به انگارای پایتخت ترکیه نزول اجلال فرمودند و از جانب حضرت مصطفی کمال رئیس جمهوری ترکیه مورد استقبال قرار گرفتند.

\* ۳ تیرماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۲۴ ژوئن ۱۹۳۴ میلادی

هواپیماهای ترکیه در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه نمایشهای جالبی اجرا کردند که مورد توجه خاص قرار گرفت.

اعلیحضرت رضاشاه پس از خاتمه عملیات هواپیماهای ترکیه، تاج کلی نثار آرمگاه مادر مصطفی کمال پاشا کردند. آنگاه در مراسم خاص نظامی که از طرف واحدهای ارتش ترکیه برگزار شد شرکت نمودند و عملیات نظامی و رژه گروههای مختلف ارتش را مشاهده فرمودند.

\* ۴ تیرماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۲۵ ژوئن ۱۹۳۴ میلادی

آغا تورک رئیس جمهوری ترکیه میهمانی با شکوهی به افتخار ورود اعلیحضرت رضاشاه پهلوی در کازینو از میر برپا کرد.

\* ۸ تیرماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۲۹ ژوئن ۱۹۳۴ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه از موزه استانبول و مسجد ایاصوفیه بازدید فرمودند، سپس به کنسولگری ایران در استانبول تشریف فرما شدند و ایرانیان مقیم استانبول را بحضور پذیرفتند. دختران محمل ایرانی یکی از سرودهای ملی ایران را دسته جمعی خواندند. آنگاه بازرگانان ایرانی مقیم ترکیه شرفیاب شدند و شاهنشاه خطاب به آنان فرمودند: "احساسات من نسبت به ملت ترک، احساس یگانگی و برادری است و شما هم که در این کشور سراسر می برید باید چنین احساسی داشته باشید."

\* ۲۰ تیرماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۱ ژوئیه ۱۹۳۴ میلادی

سفیرتیکماه اعلیحضرت رضاشاه به ترکیه پایان یافت و شاهنشاه به تهران بازگشتند.

\* ۲۳ تیرماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۵ ژوئیه ۱۹۳۴ میلادی

قانون تعیین حدود آبهای ساحلی و منطقه نظارت دولت در دریاهای از متعین مجلس شورای ملی گذشت.

\* ۵ مردادماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۲۷ ژوئیه ۱۹۳۴ میلادی

## گاهنامه پنج‌ماه سال شانزدهم شمسی

ساختمان جدید پستخانه تهران طی مراسمی در خیابان سپه گشایش یافت .

\* ۷ مردادماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۲۹ ژوئیه ۱۹۳۴ میلادی

مجلس شورای ملی قانون مربوط به حقوق انحصاری جای داخلی را مورد تصویب قرار داد .

\* ۱۷ مردادماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۸ اوت ۱۹۳۴ میلادی

قانون تعقیب جزائی مجرمین فراری از مناطق سرحدی ایران به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

الایحه استخدام انتن گریش مهندس چکسلواکی برای تدریس علم نجوم جنگلبانی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۲۰ مردادماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۱ اوت ۱۹۳۴ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه خبرگزاری پارس بعنوان خبرگزاری رسمی ایران گشایش یافت .

\* ۱۳ شهریورماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۴ سپتامبر ۱۹۳۴ میلادی

قانون تکمیل قانون بانک فلاحی و صنعتی ایران از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۱۴ شهریورماه ۱۳۱۳ خورشیدی ۵ سپتامبر ۱۹۳۴ میلادی

اولین سنگ بنای کارخانه حریربافی دهنو (نوشهر) بنام اعلیحضرت رضاشاه پهلوی نصب گردید .

\* ۲۰ شهریورماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۱ سپتامبر ۱۹۳۴ میلادی

بموجب لایحه ای که به تصویب مجلس شورای ملی رسید اجازه طبع و نشر ۴۶۵ میلیون ریال اسکناس جدید به بانک ملی داده شد .

\* ۲۱ شهریورماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۲ سپتامبر ۱۹۳۴ میلادی

اساسنامه تاسیس دانشسراهای مقدماتی که به تصویب شورای عالی معارف رسیده بود انتشار یافت . بموجب این اساسنامه دانشسراهای مقدماتی دو هدف را تعقیب می کنند : اول تکمیل معلومات عمومی دانش آموزان این دانشسراها ، دوم تربیت و آماده کردن آنها برای آموزگاری . دوره این دانشسراها دو سال است .

## گاهنامه پنج‌ماه سال شانزدهم شمسی

\* ۲۴ شهریورماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۵ سپتامبر ۱۹۳۴ میلادی

پنج تن از نمایندگان مجلس شورای ملی علی دشتی ، دکتر ادهم ، عیسی لیقوانی ، محمود ناصری ، دکتر عطاءالله سمیعی برای شرکت در سی امین کنگره سالیانه اتحادیه بین المجالس در استانبول به ترکیه عزیمت کردند . این اولین شرکت ایران در این اتحادیه بین المللی بود .

\* ۲۸ شهریورماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۹ سپتامبر ۱۹۳۴ میلادی

قرارداد ایجاد نیروگاه برق ژاله به تصویب رسید .

\* ۳ مهرماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۲۵ سپتامبر ۱۹۳۴ میلادی

دانشکده فنی با نطق کفیل وزارت معارف و با حضور رئیس الوزرا در عمارت دارالفنون گشایش یافت .

\* ۱۲ مهرماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۴ اکتبر ۱۹۳۴ میلادی

کنگره جهانی هزاره فردوسی در تهران بوسیله رئیس الوزرا و با نطق کفیل وزارت معارف در عمارت دارالفنون افتتاح شد . در این کنگره خاورشناسان و دانشمندان ایرانشناس که از شوروی ، ژاپن ، فرانسه ، انگلستان ، آلمان ، دانمارک ، مصر ، هند به تهران دعوت شده بودند حضور داشتند . هیئت رئیسه کنگره عبارت بودند از حاج محتشم السلطنه اسفندیاری رئیس ، پروفیسور کریستن سن دانمارکی و پروفیسور زاره آلمانی نواب رئیس ، پروفیسور ماسه فرانسوی و دکتر عبدلوهاب عزام مصری منشیان هیئت رئیسه .

\* ۲۰ مهرماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۲ اکتبر ۱۹۳۴ میلادی

آرامگاه فردوسی در طوس مورد بازدید اعلیحضرت رضاشاه پهلوی قرار گرفت و اجازه افتتاح آن را صادر فرمودند . بیمارستان شاهرضای مشهد که تحت نظارت مستقیم اعلیحضرت رضاشاه ساخته شده بود مورد بازدید معظم له قرار گرفت .

\* ۲۹ مهرماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۲۱ اکتبر ۱۹۳۴ میلادی

کارخانه قند شاهی بدست اعلیحضرت رضاشاه افتتاح شد .

\* ۱۹ آبان ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۰ نوامبر ۱۹۳۴ میلادی

پرنس گوستاو آدولف ولیعهد سوئد به اتفاق همسر و دو فرزند خود

## گاهنامه پنجده سال شتابی پهلوی

وارد تهران شدند و اعلیحضرت رضاشاه آنها را در کاخ سلطنتی بحضور پذیرفتند. در ضیافتی که به افتخار آنان داده شد رئیس‌الوزرا و هیئت دولت و جمعی از شخصیت‌های مملکتی حضور داشتند.

\* ۲۰ آبان ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۱ نوامبر ۱۹۳۴ میلادی

نمایشگاه کالاهای وطن از طرف اعلیحضرت رضاشاه افتتاح شد. معظم له ضمن ملاحظه کالاهائی که در این نمایشگاه به معرض تماشا گذاشته شده فرمودند: " این نمایشگاه باید طوری پیشرفت کند که سال بعد حتی یکی از این اشیاء در اینجا نباشد و کالاهای تازه‌تر و بهتری را به نمایش بگذارد امید بسیار هست که صنعت و فلاح و تجارت مملکت با تلاش و کوشش افراد علاقمند کشور ترقی کند."

\* ۲۶ آبان ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۷ نوامبر ۱۹۳۴ میلادی

فرمان انتخابات دوره دهم مجلس شورای ملی از طرف اعلیحضرت رضاشاه صادر شد.

\* ۱ آذرماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۲۲ نوامبر ۱۹۳۴ میلادی

قانون تکمیل قانون تصدیق انحصار وراثت از طرف مجلس شورای ملی به تصویب رسید.

\* ۱۳ آذرماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۴ دسامبر ۱۹۳۴ میلادی

اداره هواپیمائی ارتش تغییر نام داد و نیروی هوائی شاهنشاهی نامیده شد.

\* ۱۵ آذرماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۶ دسامبر ۱۹۳۴ میلادی

قانون الفا حق الثبت و سائط نقلیه و وضع مالیات بر نفت و بنزین به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۰ آذرماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۱ دسامبر ۱۹۳۴ میلادی

قانون اعسار مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۲۴ آذرماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۵ دسامبر ۱۹۳۴ میلادی

مجلس شورای ملی قانون اصلاح قانون مالیات بر عایدات را تصویب نمود.

\* ۳ دی ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۲۴ دسامبر ۱۹۳۴ میلادی

## گاهنامه پنجاه سال شاهی پهلوی

عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت سوئیس و قرارداد اقامت اتباع دو کشور به مجلس تقدیم گردید.  
قانون اوقاف از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد.  
مجلس شورای ملی با الحاق دولت ایران به قرارداد بین المللی اتومبیل رانی موافقت کرد.

\* ۴ دی ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۲۵ دسامبر ۱۹۳۴ میلادی

وزارت امور خارجه بموجب بخشنامه ای که برای کلیه نماینده های سیاسی ایران در کشورهای خارجه ارسال داشت دستور داد که از اول فروردین ماه سال آینده بجای کلمات پرس و پرسیا، کلمه ایران را بکار برند.

\* ۲۰ دی ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۰ ژانویه ۱۹۳۵ میلادی

قانون الحاق ایران به قراردادهای بین المللی جلوگیری از معامله و لغواء بانوان کبیره و تسهیل دوران بین المللی فیلم های تربیتی از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد.

مجلس شورای ملی با مبادله عهدنامه مودت و اقامت و تجارت منعقدہ بین دولت های ایران و دانمارک موافقت نمود.

\* ۲۵ دی ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۵ ژانویه ۱۹۳۵ میلادی

ارکان حرب قشون طرح تاسیس مدرسه عالی جنگ را در تهران تهیه نمود و برای تصویب اعلیحضرت رضاشاه تقدیم داشت تا در صورت موافقت معظم له این مدرسه عالی از اول مهرماه سال آینده افتتاح شود.

\* ۱۴ بهمن ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۳ فوریه ۱۹۳۵ میلادی

طبق اطلاعیه ای که از طرف وزارت امور خارجه انتشار یافت، اعلام شد که در منطقه مرزی "زورآباد" واقع در مرز ایران و افغانستان، گروهی از افراد عشایر و خوانین محلی که مسلحانه و بدون اطلاع دولت افغانستان می خواستند به مرز ایران نفوذ کنند، با مقاومت و دفاع ژاندارم برخورد کردند که بر اثر آن چند ژاندارم ایرانی شهید شدند. دولت افغانستان ضمن ابراز تاسف از این پیش آمد ناگوار قول داد که هر چه زودتر مرتکبین این فتنه و قاتلین افراد ژاندارم را مجازات کند. وزارت امور خارجه در پایان اعلامیه خود متذکر شد که این واقعه خللی در دوستی بین ایران و افغانستان بوجود نیاورده است.

\* ۱۵ بهمن ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۴ فوریه ۱۹۳۵ میلادی

## گاهنامه پنج‌ه سال شانشاهی پهلوی

لوحه ساختمان دانشگاه تهران بدست اعلیحضرت رضاشاه پهلوی نصب گردید . حدود ۲۵۰ هزارمتر مربع از اراضی جلایه به ساختمان دانشگاه تهران اختصاص یافت و طبق امریه شاهنشاه مقرر شد که کار ساختمان دانشکده طب زودتر از سایر دانشکده‌های دانشگاه تهران شروع شود . بر روی لوح فلزی تاریخ ساختمان دانشگاه تهران چنین نوشته شد :  
"هنگام شاهنشاهی پادشاه ایران رضاشاه پهلوی سر دودمان پهلوی ، ساختمان دانشگاه تهران بفرمان او آغاز و این نبشته که به یادگار در دل سنگ جای گرفته به زمین سپرده شد . بهمن ماه سال یکهزار و سیمدوسیزده خورشیدی ."

\* ۱۶ بهمن ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۵ فوریه ۱۹۳۵ میلادی  
کتابخانه علمی علوم فرانسه طی تلگرامی که بعنوان کفیل وزارت معارف به تهران مخابره کرد از طرف دانشگاه های فرانسه آغاز ساختمان دانشگاه تهران را تبریک گفت .

\* ۲۰ بهمن ماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۹ فوریه ۱۹۳۵ میلادی  
قانون جدید حکمیت مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۴ اسفندماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۲۳ فوریه ۱۹۳۵ میلادی  
مجلس شورای ملی با مبادله عهدنامه مودت و قرارداد اقامت و قرار وجه الضمان قضائی منعقدہ بین ایران و سوئیس موافقت کرد .

\* ۱۵ اسفندماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۶ مارس ۱۹۳۵ میلادی  
بودجه کل مملکت در سال آینده به شرح زیر به تصویب مجلس شورای ملی رسید :

درآمد ۷۵۱,۱۲۳,۰۰۰ ریال  
مخرج ۷۵۰,۸۲۸,۰۰۰ ریال

\* ۱۸ اسفندماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۹ مارس ۱۹۳۵ میلادی  
ایران در سال ۱۹۳۴ مقدار ۵۷,۸۵۲,۰۰۰ بشکه نفت خام تولید کرده و ۲۲,۲۰۰,۰۰۰ بشکه درآمده نفت خام داشته است .

\* ۲۲ اسفندماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۳ مارس ۱۹۳۵ میلادی  
قانون متمم بودجه سال آینده مملکت از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .



## گاهنامه پنج‌ه‌سال‌شان‌شاهی پهلوی

\* ۲۴ اسفندماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۵ مارس ۱۹۳۵ میلادی

طی مراسم باشکوهی در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه دانشگاه تهران افتتاح شد. این دانشگاه با شش دانشکده به اسامی ادبیات، پزشکی، حقوق، کشاورزی، فنی، معقول و منقول با ۱۰۴۳ نفر دانشجو آغاز بکار کرد.

\* ۲۵ اسفندماه ۱۳۱۳ خورشیدی - ۱۶ مارس ۱۹۳۵ میلادی

بیمارستان فیروزآبادی در شهر ری گشایش یافت.

\* ۱ فروردین ماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۲۲ مارس ۱۹۳۵ میلادی

بموجب اطلاعیه ۴ دی ماه سال گذشته وزارت امور خارجه، کلیه کشورهای جهان مکلف شدند که از امروز این کشور را به جای پارس و پرشیا، ایران بنامند.

\* ۱۶ فروردین ماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۶ آوریل ۱۹۳۵ میلادی

قانون ضرب مسکوکات ملی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۰ فروردین ماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱۰ آوریل ۱۹۳۵ میلادی

قراردادهای پستی منعقد در کنگره پستی قاهره مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۲۰ مه ۱۹۳۵ میلادی

اساسنامه "فرهنگستان ایران" که از طرف وزارت معارف برای حفظ و توسعه زبان فارسی تنظیم و تدوین شده بود به تصویب هیئت دولت رسید.

\* ۱۵ خردادماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۶ ژوئن ۱۹۳۵ میلادی

دهمین دوره قانونگذاری مجلس شورای ملی با نطق افتتاحیه اعلیحضرت رضاشاه پهلوی گشایش یافت. معظم له در این مراسم فرمودند: "ملت ما در ایام گذشته بقدری گرفتار غفلت بوده و چنان عقب ماندگی و فقر بر این کشور مستولی شده بود که هر چه پیش می‌رویم به نواقص امور و شدت احتیاج خودمان به اصلاحات اساسی بیشتر می‌خوریم."

\* ۲۳ خردادماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱۴ ژوئن ۱۹۳۵ میلادی

با رسمیت یافتن مجلس محمد علی فروغی نخست‌وزیر استعفا داد و از

## کامنه نامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

طرف اعلیحضرت رضاشاه مجددا مامور تشکیل کابینه گردید و هیئت دولت را به شرح زیر معرفی کرد :

وزیر داخله : محمود جم

وزیر عدلیه : محسن صدر

وزیر مالیه : علی اکبر داور

وزیر طرق و شوارع : علی منصور

وزیر امور خارجه : باقر کاظمی

وزیر پست و تلگراف : نظام الدین حکمت

وزیر معارف : علی اصغر حکمت

کفیل وزارت جنگ : سرلشکر محمد نخجوان

\* ۲۷ خرداد ماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱۸ ژوئن ۱۹۳۵ میلادی

مجلس شورای ملی به کابینه محمد علی فروغی رای اعتماد داد.

\* ۱۲ تیر ماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۴ ژوئیه ۱۹۳۵ میلادی

وزیر عدلیه لایحه اعدام قاچاقچیان طلا و نقره را به مجلس شورای تقدیم کرد . بموجب ماده اول این لایحه هر کس که طلا و نقره بطور قاچاق از کشور خارج کند عین طلا و نقره قاچاق به نفع دولت ضبط میشود و مرتکب به اعدام محکوم خواهد شد . هر کس شروع به جرم مزبور نماید علاوه بر ضبط عین مال ، محکوم به حبس با اعمال شاقه از سه تا پانزده سال خواهد گشت .

\* ۱۷ تیر ماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۹ ژوئیه ۱۹۳۵ میلادی

قانون افزایش سرمایه بانک ملی ایران از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۲۵ تیر ماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱۷ ژوئیه ۱۹۳۵ میلادی

این اعلامیه رسمی از طرف دولت انتشار یافت : " در شب نوزدهم تیر ماه (شش روز قبل ) شخصی بنام شیخ بهلول در مشهد مقدس عده ای را بدور خود جمع کرد و به بهانه رفع حجاب و مسئله تغییر کلاه و لباس شروع به فتنه جوئی نمود و مردم را به قیام و زدو خورد با ماموران دولت تحریک کرد . اوباشان و ولگردان نیز از موقع استفاده کرده و با آلات قتاله و اسلحه سرد و سنگ و چوب که به همراه داشتند به مامورین انتظامی حمله ور شدند و عده ای از آنها را مقتول و گروهی را مجروح

# گاهنامه پنجام سال شامشاهی پهلوی

ساختند . ناچار از نیروی نظامی استمداد شد و بلافاصله ماموران نظامی با اسلحه گرم جمعیت او را متفرق کردند . در این ماجرا گروهی کشته و جمعی زخمی و عده ای از آشوبگران هم بازداشت شدند و سلطانی شیخ بهلول مسبب این فتنه از شلوغی استفاده کرد و موفق به فرار شد . با این حال ماموران انتظامی در تعقیب او هستند ."

\* ۲۵ تیرماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱۷ ژوئیه ۱۹۳۵ میلادی

فرمان اعلیحضرت رضاشاه بانک کشاورزی ایران به منظور توسعه و پیشرفت کشاورزی کشور رسماً گشایش یافت .

\* ۹ مردادماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱ اوت ۱۹۳۵ میلادی

فرمان اعلیحضرت رضاشاه کلیه القاب و عناوین زائد مانند خان ، میرزا ، الدوله ، السلطنه ، الملک ، الممالک و نظائر آن حذف گردید .

\* ۱۲ مردادماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۴ اوت ۱۹۳۵ میلادی

قانون تشکیلات موسسه راه آهن دولتی ایران به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۶ مردادماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۸ اوت ۱۹۳۵ میلادی

فرمان اعلیحضرت رضاشاه دائر بر اجرای قانون تشکیلات راه آهن دولتی ایران همراه با قانون مزبور در ۹ ماده شرف صدور یافت .

\* ۴ شهریورماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۲۷ اوت ۱۹۳۵ میلادی

موافقتنامه دفع آفات و مبارزه با بیماری های گیاهی و همچنین موافقتنامه صحرایی و بیطاری و پروتکل و نمونه گواهینامه آن از طرف نمایندگان ایران و شوروی در تهران به امضا رسید .

\* ۲۵ شهریورماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱۲ سپتامبر ۱۹۳۵ میلادی

اسامی شهرها و دهکده های مهم ایران که بنا بر تصویب هیئت وزیران تغییر کرده است به این شرح اعلام شد : قمشه (شهرضا) - انزلی (بنادر پهلوی) - ارومیه (رضائیه) - سلماس (شاپور) - هارون آباد (شاه آباد غرب) - بارفروش (بابل) - علی آباد (شاهی) - نصرت آباد (زابل) - دزداب (زاهدان) - تون (فردوس) - فیض (شهداد) - ترشیز (گاشمر) - استرآباد (گرگان) - عراق (اراک) - خورموسی (بندر

# کاهن نامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

( شاهپور ) - بمپور ( ایرانشهر ) - اوق قلعه ( پهلوی دژ ) - ناصری  
( اهواز ) - عبادان ( آبادان ) - دهکرد ( شهرکرد ) - منصورآباد پشتکوه  
( مهران ) - حسین آباد پشتکوه ( ایلام ) - مال امیر ( ایذه ) - خویزه  
( خویزه ) - محمره ( خرمشهر ) - بنی طرف ( دشت میشان ) - فلاحیه  
( شادگان ) - هفاجیه ( سوسنگرد ) - سخت سر ( رامسر ) - دهنو ( نوشهر )  
مشهدسر ( بابلسر ) - اشرف ( بهشهر ) .

قانون وکالت از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۲۵ شهریورماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱۲ سپتامبر ۱۹۳۵ میلادی

قانون تفتیش صحت حیوانات مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱ مهرماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۲۴ سپتامبر ۱۹۳۵ میلادی

فرمان اعلیحضرت رضاشاه دانشگاه جنگ به منظور بالا بردن اطلاعات  
و معلومات فنی و نظامی افسران ارتش گشایش یافت .

\* ۲ مهرماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۲۵ سپتامبر ۱۹۳۵ میلادی

از طرف دولت ماده واحده مربوط به قرارداد اقامت و تجارت و بحر  
پیمائی با دولت اتحاد جماهیر شوروی به مجلس شورای ملی تقدیم شد .

\* ۱۳ مهرماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۵ اکتبر ۱۹۳۵ میلادی

مجلس شورای ملی با ضربه میلیون ریال مسکوکات مسمی موافقت نمود .

\* ۱۴ مهرماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۶ اکتبر ۱۹۳۵ میلادی

رای حکمیت دولت ترکیه در مورد تجدید حدود ایران و افغانستان  
مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱۷ مهرماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱۰ اکتبر ۱۹۳۵ میلادی

عهدنامه عدم تعرض و همچنین عهدنامه حل اختلافات با وسایر  
مسالمت آمیز بین نمایندگان ایران و ترکیه و عراق در ژنو امضا شد .

\* ۲۲ مهرماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱۵ اکتبر ۱۹۳۵ میلادی

برای اولین بار قانون بانوان ایران تاسیس شد و گروهی از بانوان  
فرهنگی به عضویت این قانون درآمدند .  
پنجمین کارخانه قندسازی کشور در شاه آباد غرب کرمانشاه بنام  
اعلیحضرت رضاشاه پهلوی به وسیله رئیس الوزرا گشایش یافت .

# گاهنامه

## نجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۴ مهرماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱۷ اکتبر ۱۹۳۵ میلادی

عهدنامه اقامت و تجارت و بحر پیمائی و همچنین قراردادهای مربوط به مبارزه با ملخ و دفع آفات نباتی و صی بیطاری ( دامی ) منعقد شد بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی از طرف مجلس شورای ملی تایید شد . قانون اصلاح قانون مالیات نفت و بنزین به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲۸ مهرماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۲۱ اکتبر ۱۹۳۵ میلادی

دولت شاهنشاهی ایران با کشور آرژانتین روابط سیاسی برقرار کرد .

\* ۲۹ مهرماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۲۲ اکتبر ۱۹۳۵ میلادی

کارخانه قند مرودشت در استان فارس بنام اعلیحضرت رضاشاه پهلوی افتتاح شد .

\* ۲۶ آذرماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۲۸ نوامبر ۱۹۳۵ میلادی

لایحه استخدام سه نفر استاد از اتباع دولت آلمان برای تدریس در دانشگاه تهران از طرف مجلس شورای ملی تصویب گردید .

\* ۱۰ آذرماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۲ دسامبر ۱۹۳۵ میلادی

محمد علی فروغی رئیس الوزرا استعفای خود را به پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه تقدیم داشت .

\* ۱۱ آذرماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۳ دسامبر ۱۹۳۵ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه محمود جم به جای محمد علی فروغی مامور تشکیل کابینه گردید . جم هیئت وزیران را به این شرح بحضور اعلیحضرت رضاشاه معرفی کرد :

وزیر امور خارجه : باقر کاظمی

وزیر مالیه : علی اکبر داور

وزیر عدلیه : محسن صدر

وزیر معارف و اوقاف : علی اصغر حکمت

وزیر پست و تلگراف : نظام الدین حکمت

وزیر طرق و شوارع : علی منصور

کفیل وزارت جنگ : سرلشکر محمد نخجوان

کفیل وزارت داخله : ابوالقاسم فروهر

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

رئیس اداره کل تجارت : مظفر اعلم  
رئیس اداره کل فلاحات : مصطفی قلی بیات  
رئیس اداره کل صناعت : حسین امین

\* ۱۳ آذرماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۵ دسامبر ۱۹۳۵ میلادی

مجلس شورای ملی به کابینه محمود جم رای اعتماد داد .

\* ۲۹ آذرماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۲۱ دسامبر ۱۹۳۵ میلادی

محمد ولی اسدی نایب‌تولیه سابق آستان قدس رضوی اعدام شد .  
اسدی در تحقیقاتی که از طرف شهربانی مشهد در اطراف غائله شیخ بهلول و ماجرای کشته شدن عده زیادی از مردم و مأمورین انتظامی آن شهر صورت گرفت ، محرک و مسبب واقعه شناخته شد و در بازجویی‌هایی که از او به عمل آمد به این امر اعتراف کرد ، از این رو پرونده امر به دادرسی ارتش تسلیم شد و بموجب رای محکمه نظامی اسدی به اعدام محکوم گردید .

مجلس شورای ملی با استخدام یک نفر بیطار میکروپشناس و شش نفر بیطار برای تفتیش صحن حیوانات موافقت کرد .

\* ۷ دی‌ماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۲۹ دسامبر ۱۹۳۵ میلادی

قانون مربوط به موسسات حمل و نقل از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۱۷ دی‌ماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۸ ژانویه ۱۹۳۶ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه با رفع حجاب و اعطای آزادی به بانوان ، فصل جدیدی در تاریخ زندگی زن ایرانی گشودند ، در مراسمی که به این مناسبت در دانش‌سرای مقدماتی برپا گردید ، علیاحضرت ملکه پهلوی و والاحضرت شاهدخت شمس پهلوی و والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی بدون حجاب همراه اعلیحضرت رضاشاه پهلوی به دانش‌سرای مقدماتی تشریف فرما شدند و شاهنشاه پس از بازدید از قسمت‌های مختلف دانش‌سرا و اعطا دیپلم دوشیزگانی که در رشته های طب و قابلگی فارغ التحصیل شده اند ، ضمن بیانات مبسوطی فرمودند : " شما خواهران و دختران من ، حالا که وارد اجتماع شده‌اید و برای سعادت خود و وطنتان گام به پیش نهاده‌اید باید پیوسته در راه پیشرفت وطن تلاش کنید ، چه سعادت‌کشور و آینده ملت در دست شماست ، زیرا شما تربیت‌کننده نسل آینده این

# گاهنامه

## پنجده سال شانشاهی پهلوی

آب و خاک هستید.

\* ۱۸ دی ماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۹ ژانویه ۱۹۳۶ میلادی

با اعطای آزادی بانوان و رفع حجاب از جانب اعلیحضرت رضاشاه مراسم شادمانی و سپاس از توجهات معظم له نسبت به بانوان در سراسر کشور برگزار شد.

\* ۲۳ دی ماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱۴ ژانویه ۱۹۳۶ میلادی

نمایندگان مجلس شورای ملی تلگرافی دائر بر سیاستگری نمایندگان ملت از فرمان شاهانه دائر بر رفع حجاب بحضور اعلیحضرت ملکه پهلوی مخیره کرده و ضمن آن یادآور شدند که خانم های نمایندگان مجلس بدون حجاب در مجلس حشی که در عمارت بهارستان برپا شده بود شرکت نموده اند در مدارس دخترانه کشور و در ادارت و موسسات تهران و شهرستان ها رفع حجاب عمومیت یافت.

\* ۲۸ دی ماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱۹ ژانویه ۱۹۳۶ میلادی

۸۹ ماده از قانون اصول محاکمات حقوقی و تجاری به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۲ بهمن ماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۲ فوریه ۱۹۳۶ میلادی

مجلس شورای ملی با استقراض چهار میلیون ریال برای بقیه هزینه سدازی تبریز از بانک ملی ایران موافقت کرد.

\* ۱۴ بهمن ماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۴ فوریه ۱۹۳۶ میلادی

بلدیه " شهرداری " تهران طی اعلانی که منتشر کرد ، به کسبه و اصناف مختلف از جمله صنف بزاز ، خراز ، فروشندگان امتعه و اجناس مورد احتیاج عمومی اخطار کرد که باید قیمت اجناس خود را روی همه آن ها نصب کنند ، و کسانی که از این دستور تخلف نمایند تحت تعقیب قانونی قرار خواهند گرفت.

\* ۲۶ بهمن ماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱۶ فوریه ۱۹۳۶ میلادی

قانون مربوط به تقاعد افسران و درجه داران و کارکنان ارتش ایران به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۰ اسفندماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱ مارس ۱۹۳۶ میلادی

# گاهنامه پنجاه سال شانشاهی محمدرضا

قانون مربوط به اشعار (ارز) خارجی از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد.

\* ۱۲ اسفندماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۳ مارس ۱۹۳۶ میلادی

قانون مربوط به وادار نمودن زندانیان غیر سیاسی به کاربست مصوب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۵ اسفندماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۶ مارس ۱۹۳۶ میلادی

تولید نفت خام ایران در سال ۱۹۳۵ مقدار ۵۷,۲۷۳,۰۰۰ بشکه و درآمد کشور از این راه ۲,۲۰۰,۰۰۰ لیتره بوده است.

\* ۱۶ اسفندماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۷ مارس ۱۹۳۶ میلادی

نشان های رسمی سلطنتی و کشوری ایران مشخص و اعلام شد. این نشان ها عبارتند از: نشان پهلوی، نشان تاج، نشان همايون، نشان های تاج و همايون هر يك دارای پنج درجه هستند.

\* ۱۸ اسفندماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۹ مارس ۱۹۳۶ میلادی

مجلس شورای ملی قانون ترفیعات ارتش ایران را مورد تصویب قرار داد.

\* ۱۹ اسفندماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱۰ مارس ۱۹۳۶ میلادی

مجلس شورای ملی بودجه کل مملکت را در سال آینده به شرح زیر تصویب کرد:

درآمد ۱۰,۴۵۸,۰۰۱۷,۰۰۰ ریال

مخارج ۱۰,۴۵۸,۰۰۰۸,۰۰۰ ریال

\* ۲۰ اسفندماه ۱۳۱۴ خورشیدی - ۱۱ مارس ۱۹۳۶ میلادی

قانون متمم بودجه سال آینده به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱ فروردین ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۲۱ مارس ۱۹۳۶ میلادی

فرمان اعلیحضرت رضا شاه دانشکده فنی نیروی هوایی شاهنشاهی تاسیس گردید.

\* ۱۷ فروردین ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۶ آوریل ۱۹۳۶ میلادی

وزارت امور خارجه ایران طی نامه ای که به سفارت ترکیه در تهران تسلیم کرد، متذکر شد که چون دولت شاهنشاهی ایران ما موران سیاسی



## گاهنامه پنجاه سال شایسته‌پهلوی

خود را از ایالات متحده امریکا احضار کرده است، از دولت ترکیه می‌خواهد که حفظ منافع ایران و اتباع این کشور را در امریکا به عهده بگیرد.

دولت ترکیه نیز به این درخواست پاسخ مثبت داد.

\* ۲۳ فروردین ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۱۲ آوریل ۱۹۳۶ میلادی

نمایشگاه کالای ایران توسط اعلیحضرت رضاشاه پهلوی افتتاح شد. در این نمایشگاه از طرف شرکت‌ها و موسسات و بازرگانان غرفه‌های مختلف از جمله غرفه خشکبار، صنایع پشم ریزی، کیسه بافی، کشفافی، چرمسازی، صنایع مستظرفه بوجود آمده بود. اعلیحضرت همايونی در پایان بازدید از نمایشگاه فرمودند:

"نمایشگاه نسبت به گذشته تفاوت کرده ولی نه به اندازه دو سال، زیرا طرف دو سال نمایشگاه باید خیلی بیش از این‌ها ترقی کند، دو سال بیش از هفتصد روز است و این پیشرفت‌ها متناسب با هفتصد روز نیست. بعلاوه باید کوشش کنید که بجای هر دو سال یک بار، اگر شش ماه یک بار نمی‌شود لااقل سالی یک بار نمایشگاه را دائر کنید. با این کار صنایع تشویق می‌شوند و در مدتی کمتر اجناسی بهتر می‌سازند."

\* ۴ اردیبهشت ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۲۴ آوریل ۱۹۳۶ میلادی

با عزیمت اعلیحضرت رضاشاه پهلوی و علیاحضرت ملکه پهلوی و والاحضرت شاهدخت شمس پهلوی و شاهدخت اشرف پهلوی با واگن سلطنتی راه‌آهن به فیروز کوه، خط تهران - فیروز کوه افتتاح شد.

\* ۶ اردیبهشت ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۲۶ آوریل ۱۹۳۶ میلادی

قانون مربوط به محاکمه و مجازات ماموران خدمات عمومی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۹ اردیبهشت ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۲۹ آوریل ۱۹۳۶ میلادی

وزارت امور خارجه طی نامه ای که در پاسخ درخواست سفارت انگلستان درباره پیاده شدن افسران و ملحقان بیمار ناوهای انگلیسی در بنادر ایران به سفارت مذکور تسلیم نموده، با این درخواست مخالفت کرده و متذکر شده است که با پیاده شدن افسران و افراد مریض ناوهای انگلیسی در آبادان برای معالجه در بیمارستان شرکت نفت ایران و انگلیس، بدون آنکه تشریفات و مراسم متداول انجام یابد، مخالف است.

# کاهن نامه

## نجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۳۰ آوریل ۱۹۳۶ میلادی

ستاد ارتش در نامه ای که به وزارت امور خارجه ارسال داشت متذکر شد که یک ناو انگلیسی مدتی است که در بندر بوشهر لنگر انداخته ، و چون این توقف بیش از حد معمول است در امتثال امر اعلیحضرت همایونی مقرر گردید که از آن وزارت استفسار شود آیا توقف ناو مذکور بـنا اطلاع وزارت امور خارجه بوده و آیا دلیلی داشته است که ناو انگلیسی تا این مدت در بندر بوشهر توقف نماید ؟

\* ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۴ مه ۱۹۳۶ میلادی

راه آهن شمال ایران طی مراسمی گشایش یافت .

\* ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۵ مه ۱۹۳۶ میلادی

وزارت امور خارجه در پاسخ سوال ستاد ارتش درباره توقف یک ناو انگلیسی در بندر بوشهر توضیحات لازم را داده ، و سپس متذکر شده است که سفارت انگلستان از وزارت امور خارجه درخواست کرده است که درموازد ضروری که ملاحان انگلیسی نیاز فوری به معالجه بیمارستانی دارند ، از انجام مراسم معمولی و دادن اطلاع به مقامات ایرانی معاف باشند ، ولی وزارت امور خارجه با این تقاضا مخالفت کرده است ، زیرا معافیت ناوهای انگلیسی از اعلام ورود خود به سواحل و بنادر ایران به هر عنوان که باشد موجب خواهد شد که قانون و آئین نامه مربوط به ایمن امر ست و بی اعتبار شود .

وزارت امور خارجه با ارسال یادداشتی به سفارت انگلستان به پهلوی گرفتن کشتی جنگی انگلیسی "شورهام" در بندر بوشهر اشاره کرده و اعلام داشته است که توقف ناو مذکور بموجب ماده ۲ نظام نامه شرایط عبور و توقف ناوهای خارجی در آب های ایران ، فقط برای هفت روز مجاز است ، و چون توقف ناو فوق از این مدت تجاوز کرده لازم است مفاد نظام نامه فوق را به مسئولان امر تذکر دهند .

\* ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۱۱ مه ۱۹۳۶ میلادی

والاحضرت ولیعهد پس از پنج سال دوری از ایران و تحصیل در سوئیس به تهران مراجعت فرمودند . معظم له از شهریور ماه سال ۱۳۱۰ در مدرسه " لوروزه " در شهر " رول " سوئیس به تحصیل اشتغال داشتند .

\* ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۲۱ مه ۱۹۳۶ میلادی

# گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

قانون جدید تعرفه گمرکی از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۳۱ خردادماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۲۱ ژوئن ۱۹۳۶ میلادی

فرمان اعلیحضرت رضاشاه برای ریشه کن کردن بیسوادی در ایران کلاس های اکابر تاسیس شد .

\* ۱۸ تیرماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۹ ژوئیه ۱۹۳۶ میلادی

قانون مجازات قاچاقچیان مسلح مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۲۸ تیرماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۱۹ ژوئیه ۱۹۳۶ میلادی

ایران در کنفرانس بین المللی کار در ژنو شرکت کرد . هیئت نمایندگی ایران در این کنفرانس عبارت بودند از : عدل وزیر مختار و رئیس هیئت ، جمال زاده انتظام ، رحمت آبادی .

\* ۹ مردادماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۳۱ ژوئیه ۱۹۳۶ میلادی

فرهنگستان ایران فعالیت خود را برای بکار بردن لغات فارسی بجای لغات بیگانه آغاز کرد .

\* ۱۵ شهریورماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۶ سپتامبر ۱۹۳۶ میلادی

مجلس شورای ملی قرارداد مربوط به تصفیه محاسبه ایران و آلمان منعقد بین دو کشور را مورد تایید قرار داد .

\* ۱۰ مهرماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۲۳ سپتامبر ۱۹۳۶ میلادی

عهدنامه مودت ایران و اتریش در آنکارا با مضای نمایندگان دو کشور رسید .

\* ۹ مهرماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۱ اکتبر ۱۹۳۶ میلادی

بمناسبت نامزدی والاحضرت شاهدخت شمس پهلوی با آقای فریدون جیم مجلس جشنی با حضور رجال و محترمین و وزرا در منزل شخصی جم رئیس الوزرا برپا شد . همچنین بمناسبت نامزدی والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی با آقای علی قوام مجلس جشنی در باشگاه ایران ترتیب یافت .

\* ۱۱ مهرماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۳ اکتبر ۱۹۳۶ میلادی

والاحضرت ولیعهد تحصیلات دانشگاهی خود را در دانشکده افسری آغاز

کردند.

\* ۲۰ مهرماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۱۲ اکتبر ۱۹۳۶ میلادی  
اولین پرش با چتر نجات بوسیله خلبانان نیروی هوایی شاهنشاهی  
انجام گردید.

\* ۷ آبان ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۲۹ اکتبر ۱۹۳۶ میلادی  
کارخانه قند آبکوه واقع در شش کیلومتری مشهد به عنوان هفتمین  
کارخانه قند کشور، بنام اعلیحضرت رضاشاه پهلوی بوسیله رئیس  
الوزرا کشایش یافت.

\* ۱۲ آبان ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۳ نوامبر ۱۹۳۶ میلادی  
قانون متمم قانون مالیات بر درآمد حق تمیر از طرف مجلس شورای  
ملی تصویب شد.

\* ۱۵ آبان ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۶ نوامبر ۱۹۳۶ میلادی  
کارخانه قند میاندوآب بعنوان هشتمین کارخانه قند کشور شروع به  
کار کرد.

\* ۱۷ آبان ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۸ نوامبر ۱۹۳۶ میلادی  
قانون مربوط به نشر اسکناس از تصویب مجلس شورای ملی گذشت.  
قانون اصلاح پاره ای از مقررات قانون انحصار تجارت خارجی بتصویب  
مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۹ آبان ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۲۰ نوامبر ۱۹۳۶ میلادی  
دکتر ساخت کارشناس اقتصادی آلمان که به منظور مطالعات اقتصادی  
به ایران دعوت شده بود با هواپیما وارد تهران شد.

\* ۲۹ آذرماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۲۰ دسامبر ۱۹۳۶ میلادی  
قانون مجازات اعمال نفوذ بر خلاف حق و مقررات قانون مورد تصویب  
مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۶ دی ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۲۷ دسامبر ۱۹۳۶ میلادی  
قانون اصلاح قسمتی از قانون اصول تشکیلات عدلیه و استخدام قضات  
از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد.

\* ۱۰ دی ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۳۱ دسامبر ۱۹۳۶ میلادی

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

والاحضرت ولیعهد به دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی دانشگاه تهران تشریف فرما شدند و تالار مطالعه و کلاس ها و قسمت های اداری دانشکده حقوق را بازدید فرمودند. معظم له ضمن بازدید از تالار مطالعه خطاب به دانشجویانی که مشغول مطالعه بودند فرمودند :

" عدالت اولین شرط پایداری هر کشور است ، بهمین مناسبت در قسرون گذشته هر وقت می خواستند پادشاهی را ستایش کنند بر روی عدالت خواهی او تکیه می کردند و می گفتند که عادل است . گرچه ظاهرا این یک حرف ساده و پیش پا افتاده است ولی ارزش حقیقی آن هیچگاه از بین نمی رود .

عدلیه مرجعی است که باید بیطرفانه قضاوت کند و عدالت را در کشور نشر دهد و رفاه و امنیت را برای عموم مردم تامین نماید . این امر یکی از ارکان وطن دوستی است که باید مورد توجه هر فرد ایرانی قرار گیرد ."

\* ۱۷ دی ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۷ ژانویه ۱۹۳۷ میلادی

به مناسبت سالروز آزادی بانوان از قید حجاب کانون بانوان دو تلگرام برای عرض سپاسگزاری به پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه پهلوی و علیاحضرت ملکه پهلوی مخابره کرد .

\* ۲۲ دی ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۱۲ ژانویه ۱۹۳۷ میلادی

از جانب اعلیحضرت رضاشاه پهلوی فرمان تجدید انتخابات مجلس شورای ملی صادر شد .

اداره آمار و ثبت احوال طی اطلاعیه ای به عموم مردم اخطار کرد که اگر تا پایان سال جاری شناسنامه نگیرند مورد تعقیب قانون قرار خواهند گرفت .

\* ۲۷ دی ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۱۷ ژانویه ۱۹۳۷ میلادی

وزیر مالیه لایحه اعطای امتیاز استخراج نفت قسمتی از شرق و شمال ایران را به شرکت " امپریال اند آمریکن اویل " و لوله کشی آن را به شرکت " امپریال اند آمریکن پایپ اویل " تقدیم مجلس شورای ملی کرد .

\* ۱۵ بهمن ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۴ فوریه ۱۹۳۷ میلادی

قانون اعطای امتیاز نفت قسمتی از شرق و شمال شرق ایران به شرکت نفت ایران و امریکا به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

## گاهنامه پنجاه سال شتابی پهلوی

\* ۲۰ بهمن ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۹ فوریه ۱۹۳۷ میلادی

در سال ۱۹۳۶ تولید نفت خام ایران ۶۲،۷۱۸،۰۰۰ بشکه و درآمد ایران از این بابت ۲،۹۰۰،۰۰۰ لیره بوده است .

\* ۲۱ بهمن ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۱۰ فوریه ۱۹۳۷ میلادی

داور وزیر مالیه در پنجاه سالگی در گذشت . وی در کابینه های مختلف پست های وزارت فوائد عامه و وزارت عدلیه و وزارت مالیه را به عهده داشت .

\* ۲۵ بهمن ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۱۴ فوریه ۱۹۳۷ میلادی

قانون جدید وکالت به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۳۰ بهمن ماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۱۹ فوریه ۱۹۳۷ میلادی

بمناسبت رسیدن راه آهن شمال به تهران مراسم با شکوهی در حضور اعلیحضرت رضاشاه پهلوی و والاحضرت ولیعهد در محل ایستگاه راه آهن تهران برپا شد . در این مراسم شاهنشاه آخرین پیچ و مهره خط آهن شمال را محکم کردند و با قطع نوار سه رنگ اجازه بهره برداری از خط آهن شمال به تهران را صادر فرمودند .

\* ۷ اسفندماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۲۶ فوریه ۱۹۳۷ میلادی

والاحضرت ولیعهد از دانشسرای عالی و دانشکده علوم و دانشکده ادبیات و موسسه تربیت دبیر بازرید فرمودند و خطاب به استادان اظهار داشتند : استادان قبل از هر چیز باید سعی کنند که روح میهن پرستی و شجاعت و شهادت در دانشجویان تقویت شود .  
پیمان دوستی و مودت ایران و امریکا از جانب نمایندگان دو کشور به امضا رسید .

\* ۹ اسفندماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۲۸ فوریه ۱۹۳۷ میلادی

مجلس شورای ملی قانون مربوط به مسکوک خرد را مورد تصویب قرار داد .

\* ۱۳ اسفندماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۴ مارس ۱۹۳۷ میلادی

بمناسبت مراسم عقد و ازدواج والاحضرت شاهدخت شمس پهلوی با آقای فریدون جم و والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی با آقای علی قوام جشن با شکوهی در کاخ گلستان برگزار شد . در این مراسم بیش از یک هزار و

# گام‌های پنجاد سال شانشاهی پهلوی

پانصد نفر شرکت داشتند.

\* ۲۲ - اسفندماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۱۳ مارس ۱۹۳۷ میلادی  
موافقتنامه تنظیم و طرز عمل دفاتر گمرکات مرزی ایران و ترکیه  
در تهران امضا شد.

\* ۲۳ - اسفندماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۱۴ مارس ۱۹۳۷ میلادی  
در نتیجه مذاکراتی که از جندی پیش بین وزارت امور خارجه ایران  
و وزارت امور خارجه ترکیه جریان داشت قرارداد های زیر به امضا  
رسید:

- ۱ - قرارداد اقامت اتباع دو کشور در خاک یکدیگر .
  - ۲ - قرارداد امنیت مناطق سرحدی .
  - ۳ - قرارداد تعاون قضائی در مسائل حقوقی و تجاری .
  - ۴ - عهدنامه استرداد مجرمین .
  - ۵ - موافقت نامه گمرکی .
  - ۶ - موافقت نامه تلگرافی و تلفونی .
  - ۷ - قرارداد هواپیمائی .
  - ۸ - موافقت نامه ترانزیت .
  - ۹ - قرارداد دامپرشی .
  - ۱۰ - عهدنامه بازرگانی و دریانوردی .
- بودجه کل کشور در سال آینده به شرح زیر از طرف مجلس شورای ملی  
تصویب شد :

درآمد ۱،۵۹۰،۰۰۰،۳۰۰ ریال

مخارج ۱،۵۸۸،۰۲۷،۰۰۰ ریال

\* ۲۴ - اسفندماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۱۷ مارس ۱۹۳۷ میلادی

اولین سد ایران بر رودخانه شاوور که به رود کارون ملحق می شد  
در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه و والاحضرت ولیعهد گشایش یافت آب های  
ذخیره شده در این سد هکتار زمین را آبیاری می کند.

\* ۲۷ - اسفندماه ۱۳۱۵ خورشیدی - ۱۸ مارس ۱۹۳۷ میلادی

قرارداد مودت ایران و آرژانتین از طرف نمایندگان دو کشور به  
امضا رسید.

مجلس شورای ملی با تعیین اعتبار به منظور خریداری سهام بختیاری

# گاهنامه

## پنجاه سال شانشاهی پهلوی

ها در شرکت نفت ایران و انگلیس موافقت نمود.

\* ۱ فروردین ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۲۱ مارس ۱۹۳۷ میلادی

رسم اعلام شد که جمعیت ایران در سال گذشته به ۱۱,۹۶۴,۰۰۰ تن رسیده است.

مراسم افتتاح حوض تعمیر کشتی ها در کنار بندر شاهپور در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه و والاحضرت ولیعهد برگزار شد. این حوض قادر است کشتی های تا ده هزار تنی را شستشو و تعمیر نماید.

\* ۴ فروردین ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۲۴ مارس ۱۹۳۷ میلادی

اولین قرارداد دوستی و مودت میان دولت شاهنشاهی ایران و دولت مکزیک در شهر بوئنوس آیرس پایتخت آرژانتین به امضا رسید.

\* ۲۱ فروردین ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۱۰ آوریل ۱۹۳۷ میلادی

قانون متمم بودجه سال جاری به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۲۷ آوریل ۱۹۳۷ میلادی

لایحه وضع مقررات برای دفاتر اسناد رسمی توسط وزیر عدلیه به مجلس شورای ملی تقدیم شد. بموجب این لایحه دفاتر اسناد رسمی به سه درجه اول و دوم و سوم تقسیم گردیدند.

مجلس شورای ملی قانون بیمه را مورد تصویب قرار داد.

\* ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۱۲ مه ۱۹۳۷ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه مقرر گردید که مقدمات ایجاد کارخانه ذوب آهن ایران هر چه زودتر فراهم شود.

\* ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۱۵ مه ۱۹۳۷ میلادی

اولین کارخانه برق دولتی که در ۲۸ شهریور ماه ۱۳۱۳ بفرمان اعلیحضرت رضاشاه خریداری شده بود در دوشان تپه بکار افتاد و شهر تهران بوسیله برق دولتی روشن شد.

\* ۱۳ خرداد ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۳ ژوئن ۱۹۳۷ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه پهلوی سومین نمایشگاه کالای ایران را افتتاح فرمودند. در این مراسم که با حضور والاحضرت ولیعهد انجام پذیرفت، غرفه های هنرهای دستی پیشاهنگان، وسایل و مصنوعات چوبی، خشکبار،



## گاهنامه پنج‌ماه سال شانزدهم پهلوی

برنج ، صنایع کیسه بافی ، مقوا سازی ، پوست های نرم مورد بازدید قرار گرفت .

\* ۱۵ خردادماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۵ ژوئن ۱۹۳۷ میلادی

از مجسمه اعلیحضرت رضاشاه پهلوی در محوطه مقابل ایستگاه راه آهن تهران طی مراسم خاصی توسط رئیس الوزرا پرده برداری شد .  
ده فقره قراردادها ، عهدنامه ها و موافقت نامه های منعقدہ بین دولت های ایران و ترکیه مورد تایید مجلس شورای ملی قرار گرفت .  
مجلس شورای ملی قرارداد مودت و حکمیت منعقدہ بین ایران و ترکیه را مورد تصویب قرار داد .  
قانون جدید دفتر اسناد رسمی از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۲۰ خردادماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۱۰ ژوئن ۱۹۳۷ میلادی

مجلس شورای ملی با استقراض دو میلیون ریال از بانک ملی ایران به منظور تکمیل ساختمان سد تبریز موافقت کرد .  
لایحه الحاق دولت ایران به موافقتنامه مربوط به علائم دریائی از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .  
موافقتنامه مربوط به اصلاح خط سرحدی بین ایران و ترکیه — مورد تایید مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۲۷ خردادماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۱۷ ژوئن ۱۹۳۷ میلادی

بمناسبت هفتمین سال تالیف گلستان سعدی جشن با شکوهی در دانشسرای عالی تهران برپا شد . در این مراسم دکتر صدیق رئیس دانشسرا نطقی ایراد کرد و سپس ملک الشعرا بهار قصیده ای را که به همین مناسبت سروده بود قرائت نمود .

\* ۱۳ تیرماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۴ ژوئیه ۱۹۳۷ میلادی

عهدنامه تجدید حدود مرز ایران و عراق و حل اختلافات در مورد شط العرب در وزارت امور خارجه ایران توسط سمیعی وزیر امور خارجه به نمایندگی از طرف دولت شاهنشاهی ایران و دکتر ناجی الاصل به نمایندگی از طرف دولت پادشاهی عراق به امضا رسید .

\* ۱۴ تیرماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۵ ژوئیه ۱۹۳۷ میلادی

دولت ایران یادداشت اعتراضی برای رئیس دبیرخانه جامعه ملل

## گاهنامه پنجده سال شایسته پهلوی

و سفارت انگلستان در تهران فرستاد و شدیداً به اقدامات کنسول انگلیس در بحرین اعتراض نمود. در این یادداشت تذکر داده شده بود که اقداماتی در بحرین انجام گرفته و قوانینی وضع شده که با حقوق حاکمیت ایران بر بحرین مغایرت دارد.

\* ۱۷ تیرماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۸ ژوئیه ۱۹۳۷ میلادی

پیمان عدم تجاوز سعدآباد بین چهار کشور ایران، افغانستان، ترکیه، عراق در کاخ سعدآباد توسط سردار فیض محمدخان وزیر خارجه افغانستان، دکتر رشدی ارس و وزیر امور خارجه ترکیه، دکتر ناجی الاصل وزیر امور خارجه عراق، سمعی وزیر امور خارجه ایران به امضا رسید. بموجب پیمان سعدآباد دول امضا کننده متعهد شده بودند که سیاست عدم مداخله مطلق در امور داخلی یکدیگر را تعقیب کنند و ممنوعیت حدود مشترک یکدیگر را کاملاً محترم بشمارند و تصریح شده بود که هر گاه یکی از دول متعهد از پیمان سعدآباد کناره گیری کند پیمان بین دول امضا کننده معتبر و پا بر جا خواهد بود.

\* ۲۷ تیرماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۸۱ ژوئیه ۱۹۳۷ میلادی

عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی عراق به امضا رسید. در این عهدنامه چهار ماده پیش بینی شده بود که هدف از همه آن ها استقرار صلح و دوستی و تفاهم بین دو کشور همسایه است. ضمناً دو دولت موافقت کردند که هر چه زودتر عهدنامه هائمی در مورد حسن همجواری و امنیت منطقه سرحدی و استرداد مجرمین و اقامت اتباع و تابعیت و عهدنامه های بازرگانی و تعاونی و قضائی و کنسولی و پست و تلگراف بین دولتین امضا شود.

متن عهدنامه سرحدی ایران و عراق که روز ۱۳ تیرماه به امضا رسیده بود انتشار یافت.

\* ۱۶ مردادماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۷ اوت ۱۹۳۷ میلادی

کارخانه حریر بافی چالوس بدست اعلیحضرت رضا شاه پهلوی با حضور والاحضرت ولیعهد افتتاح شد.

\* ۲۴ مردادماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۱۵ اوت ۱۹۳۷ میلادی

آسایشگاه شاه آباد برای استفاده بیماران ربوی گشایش یافت.

\* ۲۸ مردادماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۱۹ اوت ۱۹۳۷ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

رئیس دربار شاهنشاهی طی نامه ای که بعنوان رئیس حسابداری بیوتات سلطنتی ارسال داشت، متذکر شد که شاهنشاه تصویب فرموده‌اند قلم‌هایی که پیمان سعدآباد با آن‌ها امضا شده است در موزه کلاخ گلستان نگهداری شود.

\* ۲۰ شهریورماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۱۱ سپتامبر ۱۹۳۷ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه یازدهمین دوره مجلس شورای ملی را افتتاح فرمودند.

\* ۲۵ شهریورماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۱۶ سپتامبر ۱۹۳۷ میلادی

تلفن خودکار در تهران بکار افتاد. تا این تاریخ سه هزار شماره تلفن در تهران وجود داشت که بفاصله یک ماه به شش هزار رسید.

۱ مهرماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۲۳ سپتامبر ۱۹۳۷ میلادی

آموزشگاه افزارمندی نیروی هوایی شاهنشاهی تأسیس شد. محمودجم رئیس‌الوزرا کابینه خود را ترمیم نمود و اعضای دولت جدید را به این شرح به پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه معرفی کرد:

وزیر امور خارجه : عنایت‌اله سمیعی

وزیر داخله : فروهر

وزیر مالیه : محمود بدر

وزیر عدلیه : متین‌دفتری

وزیر معارف : علی‌اصغر حکمت

وزیر پست و تلگراف : محمد ابراهیم علم

وزیر طرق و شوارع : مجید آهی

کفیل وزارت جنگ : سرلشکر امیر فظلی

رئیس اداره کل تجارت : حسین علاء

رئیس اداره کل فلاحات : سلطان حسین رخشانی

رئیس اداره کل صناعت : مهدی فرخ

مجلس شورای ملی به کابینه محمودجم رای اعتماد داد.

\* ۵ مهرماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۲۷ سپتامبر ۱۹۳۷ میلادی

کارخانه دخانیات ایران بدست اعلیحضرت رضاشاه در تهران افتتاح شد.

\* ۸ مهرماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۳۰ سپتامبر ۱۹۳۷ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شامشاهی پهلوی

قانون اجازه تاسیس دو وزارتخانه تجارت و صناعت به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۳ مهر ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۱۵ اکتبر ۱۹۳۷ میلادی

نخستین سنگ بنای کارخانه ذوب آهن در کرج بدست اعلیحضرت رضاشاه نصب گردید.

\* ۱۶ آبان ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۷ نوامبر ۱۹۳۷ میلادی

قانون تقسیمات کشور و وظایف فرمانداران و بخشداران از طرف مجلس شورای ملی به تصویب رسید.

\* ۲۰ آبان ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۱۱ نوامبر ۱۹۳۷ میلادی

مجلس شورای ملی با فروش خالصات اطراف تهران موافقت کرد.

\* ۲۱ آبان ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۱۲ نوامبر ۱۹۳۷ میلادی

نخستین قرارداد برای احداث کارخانه ذوب آهن ایران در کرج، با کمپانی دماگ کروپ آلمان منعقد شد.

\* ۲۵ آبان ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۱۶ نوامبر ۱۹۳۷ میلادی

لایحه فروش قسمتی از جواهرات سلطنتی از تصویب مجلس شورای ملی گذشت.

قانون مالیات بر ارث و نقل و انتقالات بلاعوض از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد.

مجلس شورای ملی قانون عمران را مورد تصویب قرار داد.

\* ۲۷ آذر ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۱۸ دسامبر ۱۹۳۷ میلادی

قرارداد دوستی و مودت ایران و مجارستان از طرف نمایندگان دو کشور در تهران به امضا رسید.

\* ۵ دی ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۲۶ دسامبر ۱۹۳۷ میلادی

لایحه اصلاح قانون تقسیمات کشوری بوسیله وزیر داخله تقدیم مجلس شورای ملی شد. طبق این اصلاحیه ایران به ده استان و چهل و نه شهرستان تقسیم گردید.

\* ۹ دی ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۳۰ دسامبر ۱۹۳۷ میلادی

والاحضرت ولیعهد ضمن بازدید از دانشکده فنی، طی سخنانی اظهار

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

داشتند : " بالاترین هدف جوانان باید پیشرفت و ترقی کشور از راه اندوختن دانش و معرفت و فداکاری در راه میهن باشد .

\* ۱۹ دی ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۹ ژانویه ۱۹۳۸ میلادی

قانون اصلاح قانون تقسیمات کشور از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۳۰ دی ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۲۰ ژانویه ۱۹۳۸ میلادی

والاحضرت ولیعهد به دانشسرای مقدماتی تشریف فرما شدند و ضمن بازدید کلاسها در هر قسمت از دانشآموزان پرسشهایی کردند . آنگاه خطاب به دانشآموزان فرمودند : " در جهان آنچه کشوری را معرفی می کند تاریخ آن ملت است ، خوشبختانه تاریخ کشور ما همواره حاکی از مناعت و بلندنظری و عدل و داد نیاکان ما بوده است . شما باید روح سلحشوری و سربازی را در نهاد خود پرورش دهید . مقصود این نیست که همواره سرنیزه بدست بگیرید ، بلکه قلبا و روحا خود را سرباز میهن و مدافع حقیقی کشور بدانید . "

\* ۱ بهمن ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۲۱ ژانویه ۱۹۳۸ میلادی

ایران در سال ۱۹۳۷ مقدار ۷۷,۸۰۴,۰۰۰ بشکه نفت خام تولید کرده و مبلغ ۳,۴۰۰,۰۰۰ لیره از این بابت درآمد داشته است .

\* ۳ بهمن ماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۲۳ ژانویه ۱۹۳۸ میلادی

قرارداد تجارتی پایاپای بین ایران و سوئیس منعقد شد . بموجب این قرارداد کلیه تعهدات افراد یا بنگاه های سوئیسی در قبال اتباع ایران باید بوسیله بانک ملی سوئیس شعبه زوریخ انجام گیرد .

\* ۳ اسفندماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۲۲ فوریه ۱۹۳۸ میلادی

در مراسم سان و رژه دانشآموزان و نیروهای نظامی بمناسبت روز تاریخی سوم اسفند ، اولین دسته هواپیماهای ساخت کارخانه شهباز ایران از برابر اعلیحضرت رضاشاه درآسمان تهران به پرواز درآمدند .

\* ۱۵ اسفندماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۶ مارس ۱۹۳۸ میلادی

قرارداد اقامت اتباع ایران و اتریش بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری اتریش به امضا رسید . بموجب ماده اول این قرارداد هر یک از دولتین ایران و اتریش اتباع طرف دیگر را چه شخا و چه از

## گاهنامه پنجاه سال شایسته‌پهلوی

نظر اموالشان حمایت خواهند کرد، ولی هر یک از دولتین اقامت اتباع طرف دیگر را تنها در موارد مخصوص امنیت داخلی یا امور قضائی می توانستند در کشور خود ممنوع کنند .

بودجه کل کشور در سال آینده به شرح زیر از تصویب مجلس شورای ملی گذشت :

درآمد ۱۰۵۲۹۰۳۹۳۰۰۰۰ ریال

مخارج ۱۰۷۲۷۰۵۱۹۰۰۰۰ ریال

\* ۱۸ اسفندماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۹ مارس ۱۹۳۸ میلادی

عهدنامه های ایران و اتریش و مجارستان و ایران و عراق در کمیسیون امور خارجه مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۲۴ اسفندماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۱۵ مارس ۱۹۳۸ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه پهلوی نخستین کلنگ ساختمان راه آهن گرمسار را به زمین زدند و ساختمان راه آهن مشهد آغاز گردید .

\* ۲۵ اسفندماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۱۶ مارس ۱۹۳۸ میلادی

عهدنامه عدم تعرض سعدآباد بین دولت های ایران ، افغانستان ، ترکیه و عراق به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

مجلس شورای ملی عهدنامه های سرحدی ، مودت و تسویه مسالمت آمیز اختلافات ، ایران و عراق و همچنین عهدنامه مودت و حکمیت منعقد شده بین ایران و مجارستان را مورد تصویب قرار داد .

\* ۲۹ اسفندماه ۱۳۱۶ خورشیدی - ۲۰ مارس ۱۹۳۸ میلادی

قانون متمم بودجه سال آینده کشور به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۵ فروردین ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲۵ مارس ۱۹۳۸ میلادی

اولین دسته مهاجران شوروی از قفقاز وارد آذربایجان شدند .

\* ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱۰ مه ۱۹۳۸ میلادی

شهرداری تهران محدوده پایتخت را به شرح زیر اعلام کرد :  
از طرف شمال خیابان شاهرضا - از سوی جنوب ایستگاه راه آهن - از جانب شرق کارخانه جدید برق - از طرف مغرب باغشاه .

\* ۲۷ اردیبهشت ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱۷ مه ۱۹۳۸ میلادی

# گاهنامه

## پنجاد سال شانزدهم پهلوی

تونل کندوان در راه تهران - جالوس بدست اعلیحضرت رضاشاه پهلوی و با حضور والاحضرت ولیعهد گشایش یافت .

\* ۵ خردادماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲۶ مه ۱۹۳۸ میلادی

وزارت دربار شاهنشاهی طی اعلامیه رسمی ، نامزدی والاحضرت همایون ولایتعهد را با شاهزاده خانم فوزیه فرزند اعلیحضرت فقید ملک فواد و خواهر اعلیحضرت ملک فاروق پادشاه مصر اعلام کرد .

\* ۶ خردادماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲۷ مه ۱۹۳۸ میلادی

وزارت پست و تلگراف و تلفن طی گزارشی که به رئیس الوزرا داد متذکر شد که کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارتخانه های مالیه ، صناعته پست و تلگراف تصویب کرده اند که برای مرکز پخش صدای ایران دو دستگاه فرستنده موج کوتاه یکی به قدرت بیست کیلو وات و دیگری به قدرت دو کیلو وات ، و یک فرستنده موج متوسط به قدرت دو کیلو وات خریداری شود . در پایان وزارت پست و تلگراف از ریاست وزرا تقاضا کرد که با خرید دستگاه های فوق از طریق مناقصه از شرکت های معروف سازنده موافقت نماید .

\* ۱۹ خردادماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۹ ژوئن ۱۹۳۸ میلادی

هیئت وزیران با خرید چند دستگاه فرستنده بوسیله وزارت پست و تلگراف موافقت کرد .

\* ۲۲ خردادماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱۲ ژوئن ۱۹۳۸ میلادی

شرکت نفت امریکائی " ایران اویل کمپانی " بعلت نامساعد بودن اوضاع بین المللی امتیاز استخراج و لوله کشی شرق و شمال شرقی ایران را فسخ و لغو نمود .

\* ۲۹ خردادماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱۹ ژوئن ۱۹۳۸ میلادی

قانون جدید خدمت نظام وظیفه عمومی به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۵ تیرماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲۶ ژوئن ۱۹۳۸ میلادی

قانون اصلاح فصل دوم و پنجم قانون ترفیعات افراد ارتش از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

مجلس شورای ملی با گرفتن ده میلیون ریال وام از بانک ملی

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

به منظور بهره برداری نوغان موافقت کرد.

\* ۲۹ تیرماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲۰ ژوئیه ۱۹۳۸ میلادی

نمایندگان ایران و افغانستان موافقتنامه ایجاد روابط پستی - مستقیم بین دو کشور را در کابل امضا و مبادله کردند .

\* ۱ مردادماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲۳ ژوئیه ۱۹۳۸ میلادی

کارخانه هواپیما سازی شهپاز مورد بازدید اعلیحضرت رضاشاه پهلوی و والاحضرت ولیعهد قرار گرفت و اعلام شد دومین دسته از هواپیما های ساخت این کارخانه آماده پروازند . دسته اول هواپیما های ساخت کارخانه شهپاز در مراسم سان و رژه روز سوم اسفند ۱۳۱۶ برای نخستین بار در آسمان تهران پرواز کرده بودند .

\* ۱۲ مردادماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۳ اوت ۱۹۳۸ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه نام هنرستان خلبانی به آموزشگاه خلبانی تغییر یافت .

\* ۲۲ مردادماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱۳ اوت ۱۹۳۸ میلادی

اساسنامه بانک ملی ایران مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۴ شهریورماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲۶ اوت ۱۹۳۸ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه پهلوی با محکم کردن آخرین پیچ و مهره راه آهن و قطع نوار سه رنگ در سفید چشمه اراک راه آهن سراسری ایران را گشودند و اولین قطار که از بندر شاهپور حرکت کرده بود به طرف پایتخت رهسپار شد .

بدین مناسبت اعلیحضرت رضاشاه فرمودند :

" امروز یکی از روزهای پرافتخار ملت ایران است و بسیار جای خوشوقتی است که راه آهن سراسری کشور اکنون به پایان رسیده است امروز یکی از روزهای بزرگ تاریخ حیات ملت ایران بشمار می رود ، زیرا آرزوی هشتاد ساله ایرانی طی هفده سال همراه به اصلاحات گوناگون بمنصه ظهور رسیده است .

دولت های انگلستان ، شوروی ، سوئد ، چکسلواکی ، بلژیک ، ایتالیا ، آمریکا ، ترکیه ، مصر ، ژاپن ، عراق ، لبنان ، سوریه طی تلگرام های پایان کار ساختمان خط آهن سراسری ایران و افتتاح آن را به دولت و ملت ایران تبریک گفتند .



## گاهنامه پنجماه سال شانزدهم پهلوی

\* ۳۱ شهریورماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲۲ سپتامبر ۱۹۳۸ میلادی

والاحضرت ولیعهد دانشنامه فارغ التحصیلی خود را از دانشکده افسری از دست اعلیحضرت رضاشاه دریافت داشتند. ضمناً این دوره دانشکده افسری بنام " دوره والاحضرت ولیعهد " نامگذاری شد.

\* ۳ مهرماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲۵ سپتامبر ۱۹۳۸ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه به اتفاق والاحضرت همایون ولایتعهد هنرستان دختران را افتتاح فرمودند.

مجلس شورای ملی با دریافت مبلغ هفت میلیون ریال وام از بانک ملی ایران برای تکمیل و اتمام ساختمان وزارت امور خارجه موافقت نمود.

متمم مواد الحاقی به قانون دیوان محاسبات به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۰ مهرماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲ اکتبر ۱۹۳۸ میلادی

مجلس شورای ملی با پرداخت پانصد هزار لیره از محل اندوخته کشور برای هزینه راه آهن بندر شاهپور موافقت کرد.

\* ۲۲ مهرماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱۴ اکتبر ۱۹۳۸ میلادی

دوشیزه فرح دیبا در تهران چشم به جهان گشودند.

\* ۴ آبان ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲۶ اکتبر ۱۹۳۸ میلادی

کارخانه قند شاه زند نزدیک اراک بنام اعلیحضرت رضاشاه پهلوی گشایش یافت.

بمناسبت سالروز تولد والاحضرت ولیعهد برای نخستین بار مراسم ورزشی چهارم آبان برگزار شد. در این مراسم عده‌ای از دانش آموزان دانش سرای تربیت بدنی که در این سال تاسیس گردید شرکت داشتند.

\* ۸ آبان ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۳۰ اکتبر ۱۹۳۸ میلادی

ساختمان راه آهن شمال غرب کشور ( تهران - میانه ) بفرمان اعلیحضرت رضاشاه پهلوی آغاز گردید.

\* ۲۰ آبان ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱۱ نوامبر ۱۹۳۸ میلادی

بمناسبت درگذشت کمال آتا تورک رئیس جمهوری ترکیه در ۵۷ سالگی بفرمان اعلیحضرت رضاشاه پهلوی ، دربار شاهنشاهی ایران یک ماه اعلام

## کاهنمه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

عزاداری کرد.

\* ۳ آذرماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲۴ نوامبر ۱۹۳۸ میلادی

کارخانه ریسندگی قم افتتاح شد.

\* ۸ آذرماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲۹ نوامبر ۱۹۳۸ میلادی

قانون اعطای صفت ایرانی به والاحضرت فوزیه از تصویب مجلس شورای ملی گذشت.

\* ۹ آذرماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۳۰ نوامبر ۱۹۳۸ میلادی

ساختمان راه آهن قم - یزد آغاز شد.

\* ۱۳ آذرماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۴ دسامبر ۱۹۳۸ میلادی

قانون لزوم ارائه گواهینامه پزشک قبل از وقوع ازدواج - مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۱ دیماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲۲ دسامبر ۱۹۳۸ میلادی

قانون مربوط به تعدیل مال الاجاره به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۸ دیماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲۹ دسامبر ۱۹۳۸ میلادی

والاحضرت ولیعهد در مراسم بازدید از دبیرستان دارالفنون فرمودند: دانشجویان باید نسبت به ارتش و خدمت در آن علاقه خاص خود را نشان دهند و سربازان فداکاری برای وطن باشند.

بعثت درج مطالبی توهین آمیز نسبت به ایران در روزنامه های فرانسه دولت شاهنشاهی ایران روابط سیاسی خود را با فرانسه قطع کرد. وزیر امور خارجه ایران طی نامه ای از وزیر مختار فرانسه در مورد مندرجات غرض آلود جراید فرانسه درباره ایران توضیحاتی خواست. وزیر مختار فرانسه در پاسخ ضمن تجلیل از خدمات اعلیحضرت رضاشاه تقاضای شرفیابی کرد تا حضورا مطالبی به عرض همایونی برساند.

رئیس جمهوری فرانسه در تلگرافی که پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه مخابره کرد ضمن ابراز تاسف از قطع روابط سیاسی ایران و فرانسه خواستار برقراری مجدد روابط سیاسی بین دو کشور شد.

مجلس ملی فرانسه از قطع روابط سیاسی ایران و فرانسه اظهار تاسف شدید کرد و از وزیر امور خارجه فرانسه خواست که برای تجدید

## گاهنامه پنجاد سال شامشابی پهلوی

رابطه با ایران هر گونه اقدامی که لازم است مبذول دارد.

\* ۹ دی ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۳۰ دسامبر ۱۹۳۸ میلادی

روزنامه ژورنال الیزابت چاپ آمریکا طی مقاله‌ای نوشت که شاهنشاه ایران به دولت فرانسه اعلام داشت که روابط خود را با آن دولت قطع کرده است علت این امر نوشته‌های فکاهی روزنامه‌های فرانسه درباره ایران بوده است. پیش از این هم یکبار دیگر در سال ۱۹۳۷ روابط دو کشور بعلمت مندرجات روزنامه‌های فکاهی فرانسه تیره شد و در نتیجه شاهنشاه ایران از شرکت ایران در نمایشگاه پاریس خودداری کرد.

\* ۱۱ دی ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱ ژانویه ۱۹۳۹ میلادی

مجلس شورای ملی الحاق دولت ایران را به " مقررات مربوط به عملیات زیر دریائی ها در مورد کشتی‌های بازرگانی هنگام جنگ " که در شش نوامبر سال ۱۹۳۶ در لندن امضا شده بود تصویب کرد. عهدنامه‌های دوستی منعقد شده بین دولت ایران و دولت‌های مکزیک و آرژانتین مورد تأیید مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۱۲ دی ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲ ژانویه ۱۹۳۹ میلادی

بموجب تصویب نامه هیئت وزیران سازمانی بنام سازمان پرورش افکار به منظور افزایش سطح دانش عمومی ایجاد شد.

\* ۱۴ دی ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۴ ژانویه ۱۹۳۹ میلادی

بدنبال نامه وزارت امور خارجه ایران به وزیر مختار مصر در تهران دائر بر اینکه چون دولت شاهنشاهی ایران روابط سیاسی خود را با دولت فرانسه قطع کرده و مایل است که دولت مصر حافظ منافع دولت شاهنشاهی باشد، سفارت مصر در پاسخ وزارت امور خارجه موافقت دولت متبوع خود را با انجام این امر اعلام داشت.

\* ۱۵ دی ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۵ ژانویه ۱۹۳۹ میلادی

گزارش کنسولگری ایران در فلسطین و شرق اردن حاکیست که اقدام دولت ایران دائر بر قطع رابطه با فرانسه موجب شده است که دولت فرانسه به وزیر مختار خود در تهران مأموریت بدهد تا به پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شود و در مورد بی ارزش بودن نوشته‌های روزنامه‌های فکاهی فرانسه توضیح لازم بدهد و استدعا کند که این

## گاهنامه پنجاه سال شتابی پهلوی

ماجرای منجر به قطع روابط نشود ، زیرا این دو کشور از سیمده سال پیش تا کنون روابط دوستی و فرهنگی استواری داشته اند .

\* ۱۸ دی ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۸ ژانویه ۱۹۳۹ میلادی

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قانون اصول محاکمات جزائی و قانون مجازات عمومی از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۱۹ دی ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۹ ژانویه ۱۹۳۹ میلادی

روزنامه های بادکوبه در مورد قطع روابط ایران و فرانسه گزارش داده اند که بر اثر تیرگی روابط دو کشور وزیرمختار ایران درپاریس به تهران مراجعت کرده است . با اینکه روزنامه های فرانسه کوشیدند اشتباه خود را جبران کرده و حسن نیت خود را به دولت ایران ثابت نمایند ، با این حال تا کنون دولت ایران از تصمیم خود درباره قطع رابطه انصراف حاصل نکرده است .

\* ۲۰ دی ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱۰ ژانویه ۱۹۳۹ میلادی

سپهبد ژاندر افسر برجسته فرانسه که با ارتش ایران همکاری می کند در نامه ای که به نخست وزیر ایران تسلیم کرده از خبر قطع روابط سیاسی ایران و فرانسه بمناسبت درج مقاله " نمایشگاه گربه ها " اظهار تاسف کرده و برای اثبات احترامی که فرانسویان نسبت به شاهنشاه و ملت ایران دارند اشاره به خدمات خود در کشور ایران نموده و اضافه کرده است که حتی همسرش در راه خدمت به ایران جان خود را از دست داده است ، و در پایان از نخست وزیر درخواست نموده که عین نامه او را به عرض اعلیحضرت رضاشاه برساند .

\* ۲۵ دی ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱۵ ژانویه ۱۹۳۹ میلادی

مجلس شورای ملی قانون تاسیس بانک رهنی ایران را با سرمایه دویست میلیون ریال تصویب کرد .

\* ۲۷ دی ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱۷ ژانویه ۱۹۳۹ میلادی

روزنامه الاستقلال العربی نوشته است که دولت شاهنشاهی ایران ماعقه وار قطع روابط سیاسی خود را با جمهوری فرانسه اعلام کرد و وزیر خود را از پاریس فراخواند و خشم خاور زمین را علیه نیرومندترین ملل باختر نشان داد .

از این ماجرای درخشان و افتخارآمیز و شگفت انگیز که شایسته تجلیل

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

و احترام است ، ایران مقام نوینی در تاریخ جاویدان نهضت خاور زمین احراز کرد و به یاوه گویی های غرب پایان داد .

\* ۱۵ بهمن ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۴ فوریه ۱۹۳۹ میلادی

والاحضرت ولیعهد از دانشکده پزشکی دانشگاه تهران بازدید کردند و ضمن این دیدار فرمودند : احتیاج مملکت پسر از ارتش به پزشک است ، از این رو برای تربیت پزشکان کاردان باید تلاش کرد تا سلامت جامعه را به بهترین وجه تامین نمایند .

\* ۱۶ بهمن ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۵ فوریه ۱۹۳۹ میلادی

قانون معادن از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۲۳ بهمن ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱۲ فوریه ۱۹۳۹ میلادی

قانون مربوط به کارشناسان رسمی به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۳۰ بهمن ماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱۹ فوریه ۱۹۳۹ میلادی

رئیس جمهوری فرانسه ضمن تجلیل از خدمات اعلیحضرت رضاشاه و اعتراف به خطا و اشتباه روزنامه نگاران فرانسوی ، ابراز تاسف کرد که با قطع رابطه دو کشور ، او قادر نیست آنطور که مایست در حش با شکوه عروسی ولیعهد ایران شرکت نماید .

\* ۱ اسفندماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲۰ فوریه ۱۹۳۹ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه در پاسخ پیام رئیس جمهوری فرانسه ، علنی و اساسی قطع روابط دو کشور را عدم خواست فرانسه در شناسائی ایران نو دانستند و در ضمن از حسن نیت رئیس جمهوری فرانسه اظهار قدردانی فرمودند .

\* ۱۴ اسفندماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۵ مارس ۱۹۳۹ میلادی

بودجه کل کشور در سال آینده به شرح زیر به تصویب مجلس شورای ملی رسید :

درآمد ۱۰۹۳۰،۰۹۷۰،۰۰۰ ریال

مخارج ۲۰۶۱۳،۴۸۲،۰۰۰ ریال

\* ۲۱ اسفندماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱۲ مارس ۱۹۳۹ میلادی

متمم بودجه کل کشور در سال آینده از طرف مجلس شورای ملی تصویب

# گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

شد .

\* ۲۴ اسفندماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱۵ مارس ۱۹۳۹ میلادی

مراسم جشن ازدواج بین والاحضرت ولیعهد ایران و شاهزاده خانم فوزیه دختر اعلیحضرت ملک فواد و خواهر اعلیحضرت ملک فاروق پادشاه مصر در کاخ سلطنتی عابدین مصر برگزار شد .

\* ۲۷ اسفندماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱۸ مارس ۱۹۳۹ میلادی

روزنامه های دیلی تلگراف و نیویورک پست اخبار مربوط به تجدید روابط سیاسی دولت شاهنشاهی ایران و ایالات متحده آمریکا را که از دو سال پیش قطع شده بود، منعکس کردند .

\* ۲۸ اسفندماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۱۹ مارس ۱۹۳۹ میلادی

قانون اصلاح مالیات پردرآمد مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۲۹ اسفندماه ۱۳۱۷ خورشیدی - ۲۰ مارس ۱۹۳۹ میلادی

لایحه مربوط به قرارداد تقسیم آب هیرمند به مجلس شورای ملی تقدیم شد .

بموجب این لایحه می بایست آب رودخانه هیرمند از نقطه ای بنام بند کمال خان بالمناصفه بین ایران و افغانستان تقسیم شود و دولت افغانستان اعلام کرد که قصد در مضیفه گذاردن و فشار به ایران را از طریق نرساندن آب هیرمند به سیستان ندارد .

\* ۱۵ فروردین ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۵ آوریل ۱۹۳۹ میلادی

بمناسبت درگذشت ملک غازی اول پادشاه عراق تلکرام تسلیتی از جانب اعلیحضرت رضاشاه پهلوی به بغداد مخابره شد .

\* ۲۶ فروردین ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱۶ آوریل ۱۹۳۹ میلادی

فرمان انتخابات دوره دوازدهم قانونگزاری کشور صادر گردید .  
مجلس شورای ملی با انعقاد قرارداد بین ایران و کمپانی ——— اکسیلوراتی ماچاپای هلندی برای اکتشاف و استخراج معادن در دو ناحیه کشور موافقت کرد .

\* ۹ اردیبهشت ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۳۰ آوریل ۱۹۳۹ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

موافقتنامه اتحاد و روابط پستی مستقیم بین دو کشور ایران و افغانستان از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۹ مه ۱۹۳۹ میلادی

قرارداد تقسیم و بهره گیری از آب رود هیرمند بین دولت ایران و افغانستان به امضا رسید .

قانون تاسیس صندوق پسانداز ملی از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .  
قراردادهای تلگراف با سیم و بی سیم و تقسیم آب رود هیرمند منعقد شد بین دولت های ایران و افغانستان مورد تایید مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱۰ خرداد ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱ ژوئن ۱۹۳۹ میلادی

قانون سرشماری کشور از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۱۴ خرداد ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۵ ژوئن ۱۹۳۹ میلادی

نخستین سازمان هواپیمائی کشوری تشکیل گردید .

\* ۲۵ خرداد ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱۶ ژوئن ۱۹۳۹ میلادی

راه آهن گرمسار - سمنان گشایش یافت .

\* ۳۱ خرداد ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۲۲ ژوئن ۱۹۳۹ میلادی

نخستین سرشماری آزمایشی با حضور وزیر کشور و ماموران مربوطه در شهر کاشان انجام گرفت و جمعیت آن ۴۴۹۹۴ تن اعلام گردید .

\* ۱۹ تیر ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱۱ ژوئیه ۱۹۳۹ میلادی

قرارداد اصلاح خط مرزی ایران و ترکیه در کاخ وزارت امور خارجه بوسیله وزیر امور خارجه دولت شاهنشاهی و سفیر کبیر جمهوری ترکیه امضا و مبادله شد .

\* ۲۴ تیر ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱۶ ژوئیه ۱۹۳۹ میلادی

قانون اداره تصفیه امور ورشکستگی از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۲۵ مرداد ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱۷ اوت ۱۹۳۹ میلادی

باشگاه هواپیمائی شاهنشاهی تاسیس شد .

## گاهشماره پنجده سال شانشاهی پهلوی

\* ۴ شهریورماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۲۷ اوت ۱۹۳۹ میلادی

والاحضرت ولیعهد در بازدید از جشن ورزشی و پشاهنکی در منظریه اظهار داشتند : شرط اساسی شرکت در مسابقات المپیک لیافت و شایستگی است .

قانون اصلاح قانون مالیات نفت و بنزین به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۹ شهریورماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱ سپتامبر ۱۹۳۹ میلادی

رسم اعلام شدکه جنگ جهانی دوم با حمله ارتش آلمان به " بنسدر دانتریگ " و کشور لهستان آغاز گردیده است .

\* ۱۱ شهریورماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۳ سپتامبر ۱۹۳۹ میلادی

وزارت کشور طی اطلاعیه‌ای به عموم بیگانگانی که در ایران بسر می‌برند اخطار کرد که از ابراز هر گونه احساسات له یا علیه کشورهای در حال جنگ اروپا که منافی بیطرفی کشور شاهنشاهی باشد جدا خودداری کنند .

مراسم افتتاح سیلوی تهران در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه پهلوی و والاحضرت ولیعهد به عمل آمد در این مراسم شاهنشاه فرمودند :  
" ساختمان سیلو برای ما خیلی لازم و مهم بود کشوری که قسمت اعظم آب آنرا باران تامین می‌کند باید همیشه از اینگونه وسایل در اختیار داشته باشد و به موقع از آن استفاده نماید ."  
کارخانه بلورسازی تهران بدست اعلیحضرت رضاشاه پهلوی افتتاح شد .  
این کارخانه با مشارکت بخش خصوصی و دولت ایجاد شده بود .

دولت ایران با صدور یک بیاینه رسمی تصمیم خود را دائر بر حفظ بیطرفی ایران در جنگ جهانی دوم به اطلاع عموم رسانید و وزارت امور خارجه این تصمیم را به سفارتخانه های دول مختلف جهان در تهران ابلاغ کرد . به علاوه به کلیه نمایندگی های دولت شاهنشاهی در سایر کشورها دستور داد که وزارت امور خارجه آن کشورها را از تصمیم دولت ایران آگاه سازند .

\* ۱۲ شهریورماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۴ سپتامبر ۱۹۳۹ میلادی

طی اطلاعیه‌ای که به امضای نخست وزیر انتشار یافت ، دولتمت شاهنشاهی ایران بیطرفی خود را در جنگ بین المللی دوم اعلام داشت .



## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۵ شهریورماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۷ سپتامبر ۱۹۳۹ میلادی

قانون مربوط به جلوگیری از احتکار کالاهای مورد احتیاج کشور مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .  
مجلس شورای ملی با پرداخت بیست میلیون ریال وام به وزارت کشور برای توسعه کارخانه و شبکه برق شهرداری تهران موافقت کرد .

\* ۲۰ شهریورماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱۲ سپتامبر ۱۹۳۹ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه در مراسم سلام عید مبعث در کاخ گلستان فرمودند :  
ما مصمم هستیم که بیطرفی خود را حفظ کنیم ، گرچه حفظ بیطرفی در این گیرودار مشکل تر از جنگیدن است .

\* ۲۵ شهریورماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱۷ سپتامبر ۱۹۳۹ میلادی

قانون آئین دادرسی مدنی از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .  
قانون مربوط به تعیین سهم مالک و زارع نسبت به محصول زمین های زراعتی به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲۷ شهریورماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱۹ سپتامبر ۱۹۳۹ میلادی

دوره یازدهم مجلس شورای ملی پایان یافت .  
اعلیحضرت رضاشاه پهلوی و والاحضرت ولیعهد به بنگاه سرم سازی و مطالعات دامپزشکی حصارک تشریف فرما شدند و از قسمت های مختلف این موسسه و مراحل ساخت واکسن و سرم بازدید فرمودند .

\* ۲۹ شهریورماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۲۱ سپتامبر ۱۹۳۹ میلادی

طبق آماری که از طرف منابع رسمی انتشار یافت ، تعداد بیسوادانی که در کلاس های بزرگسالان در سراسر کشور به سوادآموزی پرداخته اند ۱۳۷،۷۰۳ نفر اعلام شد . این افراد در گروه سنی بین هجده تا پنجاه و پنج سال قرار داشتند و اکثر آنها کارگر ، کشاورز ، پاسبان ، کاسب ، و خدمتگزار جزء سازمان های دولتی بودند .

\* ۲۵ مهرماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱۸ اکتبر ۱۹۳۹ میلادی

پیمان دوستی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی ژاپن در کاخ وزارت امور خارجه به امضا رسید .

\* ۲ آبان ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۲۶ اکتبر ۱۹۳۹ میلادی

دوازدهمین دوره قانونگزاری بوسیله اعلیحضرت رضاشاه پهلوی گشایش

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

یافت . معظم له در نطق افتتاحیه خود فرمودند :

"موضوعی که موجب تاسف خاطر ما گردیده وقوع جنگ در اروپا است ، اگر چه ما در این جریان سیاست بیطرفی کامل را اختیار کرده ایم ، ولی دوام جنگ از لحاظ مادی و اقتصادی موجب زیان همه ملت ها است ، به همین جهت آرزو مندیم که هر چه زودتر صلح در جهان برقرار شود."

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه احمد متین دفتری بجای محمود جم ، مامور تشکیل دولت جدید گردید. متین دفتری هیئت وزیران را به این شرح به پیشگاه شاهانه معرفی کرد :

وزیر امور خارجه : مظفر اعلم  
وزیر جنگ : سرلشکر محمد نخجوان  
وزیر کشور : علی اصغر حکمت  
وزیر دارائی : سرتیپ امیر خسروی  
وزیر فرهنگ : اسمعیل مرآت  
وزیر پست و تلگراف : امیر شوکت الملک علم  
وزیر راه : محمد سجادی  
وزیر پیشه و هنر : علی منصور  
کفیل وزارت دادگستری : محمد سروری  
کفیل وزارت بازرگانی : وثیقی  
رئیس اداره کل کشاورزی : سرتیپ تاجبخش

\* ۲۵ آبان ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱۲ نوامبر ۱۹۳۹ میلادی

مجلس شورای ملی به کابینه متین دفتری رای اعتماد داد .

\* ۷ آذرماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۲۹ نوامبر ۱۹۳۹ میلادی

دولت شاهنشاهی ایران بمناسبت جلوگیری از حمل کالاهای خریداری شده ایران از آلمان بوسیله دولت انگلستان رسماً بدان دولت اعتراض کرد . در یادداشت اعتراضی که به سفارت انگلستان در تهران تسلیم شد تذکر داده شده بود که ایران کشوری بیطرف و طرف معامله تجارتی با آلمان است ، ولی دولت انگلستان به این بهانه که فروش محصولات آلمان به کشورهای دیگر باعث ورود ارز خارجی به این کشور و در نتیجه تقویت بنیه مالی و خرید ادوات جنگی میشود اقدام به ضبط اموال کشتی هایی که از آلمان به مقصد ایران حرکت می کنند کرده است و این امر علاوه بر آن که موجه و منطقی نیست ، مغایر روابط دوستانه دو کشور است .

## گاهنامه نجاه سال شاتابی پهلوی

\* ۱۶ آذرماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۸ دسامبر ۱۹۳۹ میلادی

روزنامه "استامپا" چاپ تورن تحت عنوان "موقعیت ایران" از تصمیم ایران دائر بر حفظ بیطرفی خود ولو اینکه به قیمت تاخیر در اجرای طرح های اقتصادی تمام شود بحث کرده و نوشته است با اینکه ایران از نظر واردات آهن از آلمان در مضیقه است حاضر نیست پیشنهاد شوروی را درباره رفع نیاز ایران از آهن، در قبال دادن امتیازات سیاسی از جمله حق عبور بپذیرد.

\* ۱۹ آذرماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱۱ دسامبر ۱۹۳۹ میلادی

برای لارویی مرداب بندر پهلوی کشتی بزرگ حفاری موسوم به "مازندران" به آب انداخته شد.

\* ۲۵ آذرماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱۷ دسامبر ۱۹۳۹ میلادی

پیمان دوستی بین دولت های ایران و ژاپن از طرف مجلس شورای ملی به تصویب رسید.

\* ۲۸ آذرماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۲۰ دسامبر ۱۹۳۹ میلادی

مجله الخفایا الشرقیه چاپ بیروت درباره اوضاع ایران نوشته است که دولت ایران در برابر حوادث کنونی جهان بیطرفی کامل اختیار نموده و بیشتر کوشش خود را متوجه امور اقتصادی و مالی و عمرانی خود کرده است.

\* ۴ دی ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۲۶ دسامبر ۱۹۳۹ میلادی

قانون آئین دادرسی و کیفر ارتش مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۱۰ دی ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱ ژانویه ۱۹۴۰ میلادی

بدنبال درج گزارش هایی در روزنامه های خارجی دائر بر تمرکز نیروهای مسلح ایران در مرزهای شمالی کشور، مقامات رسمی دولت شاهنشاهی ایران، این موضوع را تکذیب کرده و آنرا شایعه ای بی اساس و عاری از حقیقت دانستند.

\* ۲۳ دی ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱۴ ژانویه ۱۹۴۰ میلادی

مجلس شورای ملی با تاسیس آموزشگاه های اختصاصی وزارت پست و تلگراف و تلفن موافقت کرد.

# گام‌نامه

## پنج‌ده سال شتابی پهلوی

\* ۴ بهمن ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۲۵ ژانویه ۱۹۴۰ میلادی

فرمان سرشماری تهران و حومه از طرف اعلیحضرت رضاشاه صادر گردید. بدنبال این فرمان وزارت کشور روز دهم اسفند را روز سرشماری و تعطیل اعلام کرد.

\* ۹ بهمن ماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۳۰ ژانویه ۱۹۴۰ میلادی

لایحه استخدام پروفیسور ابرلین تبعه فرانسه به سمت رئیس دانشکده پزشکی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۷ اسفندماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۲۷ فوریه ۱۹۴۰ میلادی

روزنامه‌های بروکسل نوشته اند که کشور شوروی با ایران و ترکیه و افغانستان ۴۰۵۲ کیلومتر مرز مشترک دارد، از این رو برای حمله به هندوستان ممکن است وارد یکی از این سه کشور، یا در آن واحد وارد همه آنها بشود و این امر موجب خواهد شد که کشورهای مذکور از پیمان سعدآباد برای دفاع از خود استفاده کنند.

\* ۸ اسفندماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۲۸ فوریه ۱۹۴۰ میلادی

در سال ۱۹۳۹ تولید نفت خام ایران ۷۸،۱۵۱،۰۰۰ بشکه و درآمد کشور از این بابت ۴،۳۰۰،۰۰۰ لیره بوده است.

\* ۱۰ اسفندماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱ مارس ۱۹۴۰ میلادی

سرشماری پایتخت و حومه بوسیله ماموران اداره کل آمار و افراد کمکی دیگر انجام یافت.

نخستین سرشماری تهران بر اساس آمارگیری صحیح صورت گرفت سرشماری تهران و بعضی شهرهای دیگر ایران که از اوایل سلطنت ناصرالدین شاه معمول بوده هیچکدام بر اساس آمارگیری صحیح انجام نگرفته بود و بیشتر باستناد مصرفان و گوشت محاسبه می شد و نتیجه سرشماری هائی که تاکنون از تهران به عمل آمده به شرح زیر است:

سال ۱۲۷۰ خورشیدی ۱۵۰،۰۰۰ تن

سال ۱۳۰۱ خورشیدی ۲۱۰،۰۰۰ تن

سال ۱۳۱۱ خورشیدی ۳۱۰،۱۳۹ تن

\* ۱۵ اسفندماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۶ مارس ۱۹۴۰ میلادی

بموجب اعلامیه اداره کل آمار و ثبت احوال، با توجه به سرشماری

# گاهنامه

## نجاه سال شانشاهی پهلوی

روز دهم اسفندماه جمعیت شهر تهران ۵۳۱،۲۴۶ نفر اعلام شد.

\* ۱۶ اسفندماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۷ مارس ۱۹۴۰ میلادی

بودجه کل کشور در سال آینده به شرح زیر از تصویب مجلس شورای ملی گذشت :

درآمد ۳،۰۹۴،۳۹۳،۰۰۰ ریال

مخارج ۳،۲۱۰،۹۷۳،۰۰۰ ریال

\* ۱۷ اسفندماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۸ مارس ۱۹۴۰ میلادی

راه آهن تهران - قزوین افتتاح شد.

\* ۲۱ اسفندماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱۲ مارس ۱۹۴۰ میلادی

قانون مربوط به میزان گردش اسکناس از طرف مجلس شورای ملی تصویب گردید.

\* ۲۲ اسفندماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱۳ مارس ۱۹۴۰ میلادی

قرارداد بازرگانی ایران و شوروی بوسیله نمایندگان دو دولت در مسکو به امضا رسید.

\* ۲۸ اسفندماه ۱۳۱۸ خورشیدی - ۱۹ مارس ۱۹۴۰ میلادی

قانون متمم بودجه سال آینده مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۵ فروردین ماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۲۵ مارس ۱۹۴۰ میلادی

عهدنامه تجارت و بحریمائی ایران و شوروی در تهران به امضا رسید.

\* ۱۵ فروردین ماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۴ آوریل ۱۹۴۰ میلادی

مجلس شورای ملی قرارداد بحریمائی و تجارت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت شوروی را تصویب کرد.

\* ۲۹ فروردین ماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۱۸ آوریل ۱۹۴۰ میلادی

عملیات ساختمانی تاسیسات بندری و اسکله نوشهر پایان یافت و بهره برداری از آن آغاز شد.

\* ۴ اردیبهشت ماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۲۴ آوریل ۱۹۴۰ میلادی

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

فرستنده رادیو تهران بدست والاحضرت ولیعهد گشایش یافت . خبر افتتاح رادیو تهران ساعت هفت و پانزده دقیقه بعد از ظهر به پنج زبان از طریق فرستنده رادیو به سراسر جهان اعلام گردید .

\* ۸ اردیبهشت ماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۲۸ آوریل ۱۹۴۰ میلادی

شمین نمایشگاه کالاهای ایران در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه پهلوی گشایش یافت .

مجلس شورای ملی با انتقال انحصارها و شرکت های دولتی به قسمت اقتصادی وزارت دارائی موافقت کرد .

\* ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۱۲ ژوئن ۱۹۴۰ میلادی

قانون اصلاح قانون ثبت احوال از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۲ تیرماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۲۳ ژوئن ۱۹۴۰ میلادی

قانون امور حسبی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۵ تیرماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۲۶ ژوئن ۱۹۴۰ میلادی

علی منصور نخست وزیر جدید در کاخ سعدآباد بحضور اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شد و هیئت وزیران را به شرح زیر به پیشگاه همایونی معرفی کرد :

وزیر امور خارجه : مظفر العلم

وزیر کشور : علی سهیلی

وزیر دارائی : رضاقلی امیر خسروی

وزیر فرهنگ : اسمعیل مرآت

وزیر پست و تلگراف و تلفن : محمد ابراهیم علم

وزیر راه : محمد سجادی

کفیل وزارت بازرگانی : صادق وثیقی

کفیل وزارت دادگستری : محمد سروری

رئیس اداره کل کشاورزی : مصطفی قلی رام

\* ۸ تیرماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۲۹ ژوئن ۱۹۴۰ میلادی

نمایندگان مجلس در کاخ سعدآباد بحضور اعلیحضرت رضاشاه شرفیاب شدند و شاهنشاه نارضائی خود را از طرز کار دستگاه های دولتی متذکر شدند و ضمن بیانات مفصلی فرمودند :

" صحیح است که ما متکی به قوای منظم و سیاست بیطرفی خود هستیم ، ولی

## گاهنامه پنج‌ده سال شاهی پهلوی

این کافی نیست ، بلکه باید کلیه افراد کشور برای روزهای سخت آماده شوند . ملاقات امروز بیشتر برای اظهار عدم رضایت از کار دولت است ، همیشه به ما می گویند خاطر مبارک آسوده باشد ، در حالی که جریان روزمره نشان می دهد که رضایت چندانی نباید از کارها داشته باشیم ."

\* ۹ تیرماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۳۰ ژوئن ۱۹۴۰ میلادی

مجلس شورای ملی به کابینه علی منصور رای اعتماد داد .

\* ۱۶ تیرماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۷ ژوئیه ۱۹۴۰ میلادی

وزارت دارائی گزارشی پیرامون اختلاف دولت ایران با شرکت نفت ایران و انگلیس به مجلس تقدیم کرد . علت اختلاف نحوه بهره برداری از منابع نفت ایران بود . در این گزارش ذکر شده بود که شرکت نفت ایران و انگلیس در پی تذکرات مکرر دولت ایران دائر بر استخراج بیشتر نفت نه تنها میزان استخراج را افزایش نداده بلکه هر ماهه مقداری هم آنرا کاهش داده و از این راه زیان های هنگفتی متوجه خزانه ایران ساخته است .

\* ۲ مردادماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۲۴ ژوئیه ۱۹۴۰ میلادی

دو هیئت بازرگانی و اقتصادی از ایران به شوروی اعزام شد .

\* ۱۲ مردادماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۳ اوت ۱۹۴۰ میلادی

قرارداد پستی همگانی و پیوندنامه های مربوط به آن منعقد شده در کنگره پستی بوئنوز مورد تایید مجلس شورای ملی واقع شد .

\* ۱۹ مردادماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۱۰ اوت ۱۹۴۰ میلادی

روزنامه فلسطین چاپ فا نوشته است که روزنامه های ایران از ادعای مولوتف دائر بر پرواز هواپیماهای ایران بر فراز منطقه باکو ابراز شگفتی نموده و آنرا تکذیب کرده اند . این روزنامه سپس متذکر شده است که دولت شاهنشاهی ایران تصمیم دارد در جنگ جهانی کنونی بیطرفی کامل در پیش گیرد و دوستی خود را با دولت شوروی حفظ کند .

\* ۳ شهریورماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۲۵ اوت ۱۹۴۰ میلادی

بر اثر مذاکرات دولت ایران با شرکت نفت ایران و انگلیس ، شرکت مذکور حاضر شد مبلغی بر میزان حق الامتیاز ایران بیفزاید و بعملآوه مابه التفاوت ارزش لیره را به دولت ایران پرداخت نماید .

## گاهنامه پنجاه سال شایسته‌پهلوی

\* ۱۸ شهریورماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۹ سپتامبر ۱۹۴۰ میلادی

در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه و والاحضرت ولیعهد مانور بزرگ ارتش در همدان برگزار شد.

\* ۲۴ شهریورماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۱۵ سپتامبر ۱۹۴۰ میلادی

فرمان همایونی درباره سرشماری عمومی تبریز صادر گردید. بموجب تصویب نامه هیئت وزیران که بلافاصله پس از صدور این فرمان منتشر شد اداره آمار و ثبت احوال موظف شده بود در روز ۵ مهرماه سال جاری شهر تبریز و حومه آنرا تا شعاع شش کیلومتر سرشماری کند.

\* ۵ مهرماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۲۷ سپتامبر ۱۹۴۰ میلادی

در شهر تبریز تعطیل عمومی اعلام گردید و ماموران اداره آمار و ثبت احوال به سرشماری جمعیت این شهر پرداختند.

\* ۱۰ مهرماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۲ اکتبر ۱۹۴۰ میلادی

رسم اعلام شد که جمعیت تبریز طبق سرشماری اخیر ۲۱۳،۵۴۲ نفر است.

\* ۱۲ مهرماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۴ اکتبر ۱۹۴۰ میلادی

راه آهن قزوین - زنجان گشایش یافت.

\* ۲۷ مهرماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۱۹ اکتبر ۱۹۴۰ میلادی

فرمان همایونی درباره سرشماری شهر مشهد تا شعاع شش کیلومتر صادر و مقرر شد که این سرشماری در روز دهم آبان ماه سال جاری انجام گیرد.

\* ۵ آبان ماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۲۷ اکتبر ۱۹۴۰ میلادی

وزارت دربار شاهنشاهی طی اطلاعیه ای اعلام داشت که خداوند دختری به والاحضرت ولیعهد عنایت فرموده و بفرمان اعلیحضرت رضاشاه پهلوی نام "شهناز" برای نوزاد معین شده است.

\* ۱۲ آبان ماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۳ نوامبر ۱۹۴۰ میلادی

قانون تاسیس دانشگاه تهران اصلاح شد و بموجب آن چند بیمارستان تهران برای کارآموزی دانشجویان دانشکده پزشکی ضمیمه آن دانشکده گردید.

\* ۱۴ آبان ماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۵ نوامبر ۱۹۴۰ میلادی



## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

بموجب سرشماری اخیر مشهد جمعیت این شهر ۱۷۶،۴۷۱ نفر اعلام شد.

\* ۲۱ آبان ماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۱۲ نوامبر ۱۹۴۰ میلادی

هیئت وزیران تصویب نامه ای در شش ماده راجع به اقامت و مهاجرت اتباع بیگانه در ایران صادر کرد. بموجب این تصویب نامه مهاجرین موظف شدند که بدون اجازه شهربانی محل اقامت خود را تغییر ندهند و یا به نقاط دیگر مسافرت ننمایند.

\* ۷ آذرماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۲۸ نوامبر ۱۹۴۰ میلادی

فرمان سرشماری عمومی شهر اردبیل صادر شد و بدنبال آن بموجب تصویب نامه هیئت وزیران روز هشتم آذرماه جاری برای سرشماری این شهر در نظر گرفته شد.

\* ۱۰ آذرماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۱ دسامبر ۱۹۴۰ میلادی

عملیات ساختمانی سد روان سر در کرمانشاهان پایان یافت و بهره برداری از آن آغاز گردید.

\* ۱۲ آذرماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۳ دسامبر ۱۹۴۰ میلادی

فرمان احضار طبقات احتیاط سال ۱۲۹۵ و ذخیره سال ۱۲۸۶ و ۱۲۸۹ و ۱۲۹۱ و ۱۲۹۳ برای آموزش یک ماهه انتشار یافت.

\* ۱۹ آذرماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۱۰ دسامبر ۱۹۴۰ میلادی

بین دولت شاهنشاهی ایران و آلمان نازی قرارداد بازرگانی با مضا رسید.

\* ۲۵ آذرماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۱۶ دسامبر ۱۹۴۰ میلادی

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه موسسه خیریه ای برای کمک به نوزادان و مادران بنام بنگاه حمایت مادران و نوزادان تاسیس شد.

\* ۱۵ دی ماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۵ ژانویه ۱۹۴۱ میلادی

وزیر مختار انگلستان در تهران ضمن ملاقات با نخست وزیر ایران و ارشده تلگرام وزارت امور خارجه انگلستان اطلاع داد که دولت ایتالیا در نظر دارد با هواپیماهای جنگی خود به آبادان و احتمالا به سایر نواحی نفت خیز جنوب ایران حمله کند، از این رو از دولت ایران تقاضا کرد که برای جلوگیری از وقوع این خطر احتیاط های لازم را بعمل

# گاهنامه

## پنج‌ماه سال شانزدهم بهمنی

آوردند و نتایج وخیم چنین اقدامی را به دول محور گوشزد کنند.

\* ۲۹ دی‌ماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۱۹ ژانویه ۱۹۴۱ میلادی

قانون مواد الحاقی به قانون آئین دادرسی مدنی از طرف مجلس شورایملی به تصویب رسید .

\* ۱ بهمن ماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۲۱ ژانویه ۱۹۴۱ میلادی

مجلس شورای ملی قانون متمم قانون دادرسی و کیفر ارتش را مورد تصویب قرار داد .

\* ۱۱ اسفندماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۲ مارس ۱۹۴۱ میلادی

ایران در سال ۱۹۴۰ مقدار ۶۶،۳۱۷،۰۰۰ بشکه نفت خام تولید کرده و چهار میلیون لیتر درآمد نفت خام داشته است .

\* ۱۵ اسفندماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۶ مارس ۱۹۴۱ میلادی

بودجه کل کشور در سال آینده به شرح زیر از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد :

درآمد ۳،۶۱۳،۷۶۹،۰۰۰ ریال

مخارج ۴،۳۲۴،۰۹۱،۰۰۰ ریال

\* ۱۷ اسفندماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۸ مارس ۱۹۴۱ میلادی

عملیات نصب ماشین آلات کارخانه ذوب آهن ایران در نزدیکی کرج آغاز گردید .

\* ۲۹ اسفندماه ۱۳۱۹ خورشیدی - ۲۰ مارس ۱۹۴۱ میلادی

قانون متمم بودجه سال آینده از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۳۱ فروردین ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۰ آوریل ۱۹۴۱ میلادی

قانون کیفر بزه‌های مربوط به راه آهن مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱ مه ۱۹۴۱ میلادی

هفتمین دوره نمایشگاه کالای ایران در پیشگاه اعلیحضرت رضاشاه پهلوی و والاحضرت ولیعهد گشایش یافت .

\* ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۲ مه ۱۹۴۱ میلادی

## گاهنامه پنج‌ده سال شانشاهی پهلوی

وزارت امور خارجه طی یادداشتی که به سفارت انگلستان در تهران فرستاد ، به پرواز یک فروند هواپیمای انگلیسی بر فراز اهواز در مسجد سلیمان اعتراض کرد و ضمن جویا شدن علت تجاوز به آسمان ایران از آن دولت خواست که از تکرار اینگونه حوادث در آینده خودداری شود.

\* ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۰ مه ۱۹۴۱ میلادی

وزارت امور خارجه طی یادداشت دیگری که به سفارت انگلستان در تهران تسلیم کرد به پرواز یک فروند هواپیمای انگلیسی در آسمان مغرب سوسنگرد اعتراض کرد و ضمن اشاره به مذاکرات شفاهی که قبلا با وزیرمختار انگلستان به عمل آمده بود جدا خواستار شد که از تکرار تجاوز به آسمان ایران جلوگیری به عمل آید.

\* ۲ خردادماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۳ مه ۱۹۴۱ میلادی

راه آهن تهران - شاهرود افتتاح شد.

\* ۲۱ خردادماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۱ ژوئن ۱۹۴۱ میلادی

دولت انگلستان به رئیس ستاد ارتش آن کشور دستور داد که درباره حمله مشترک نظامی انگلستان و شوروی به ایران و اشغال این کشور مطالعه کند و نتیجه را به دولت اطلاع دهد.

\* ۲۵ خردادماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۵ ژوئن ۱۹۴۱ میلادی

قانون مربوط به میزان گردش اسکناس تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱ تیرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۲ ژوئن ۱۹۴۱ میلادی

مجلس شورای ملی قانون اصلاح قانون توسعه معابر را تصویب کرد.

\* ۷ تیرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۸ ژوئن ۱۹۴۱ میلادی

خبرگزاری فرانسه از لندن گزارش داد که به عقیده کارشناسان نظامی انگلستان هدف بعدی هیتلر ایران است که از این طریق نیروهای آلمان را از راه ایران و افغانستان ، بسوی هندوستان پیش براند ، و در ضمن معادن نفت قفقاز و ایران و عراق را نیز تصاحب کند .

\* ۸ تیرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۹ ژوئن ۱۹۴۱ میلادی

قانون جلوگیری از گسترش بیماری های آمیزشی و بیماری های واگیر که قبلا به تصویب مجلس شورای ملی رسیده بود به توشیح اعلیحضرت رضاشاه

# گاهنامه

## پنجده سال شامشایی پهلوی

رسید .

قانون اصلاح قانون انحمار بازرگانی خارجی از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۱۰ تیرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱ ژوئیه ۱۹۴۱ میلادی

اسمیرنوف سفیر جدید اتحاد جماهیر شوروی در دربار شاهنشاهی وارد تهران شد .

\* ۱۴ تیرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۵ ژوئیه ۱۹۴۱ میلادی

خبرگزاری ژاپن به استناد خبرهای رسیده از آنکارا ، رم ، نیویورک ، استانبول و برلین گزارش داد که دولتین انگلستان و شوروی قصد دارند ایران را به صورت منطقه نفوذ خود درآورند و انگلستان نیروهای خود را از راه ایران به قفقاز بفرستد و مهمات جنگی مورد نیاز شوروی را نیز از طریق بندر بوشهر و بندرعباس به شوروی حمل کند . متفقین می کوشند که با وارد ساختن فشار بر ایران این دولت را ناگزیر کنند که از بیطرفی خود دست بردارد ، و حال آنکه دولت ایران تا کنون در حفظ بیطرفی خود کوشا بوده است .

\* ۲۲ تیرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۳ ژوئیه ۱۹۴۱ میلادی

مجلس شورای ملی قانون اصلاح قانون تعرفه گمرکی را مورد تصویب قرار داد .

\* ۲۵ تیرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۶ ژوئیه ۱۹۴۱ میلادی

نشریه واشینگتن نیوز گزارش داد که بنا به اظهار کارشناسان نظامی انگلستان انتظار می رود نیروهای انگلستان از راه شمال ایران خود را به مرز شوروی برسانند . متفقین برای گذراندن نیروهای خود از خاک ایران و تحویل نیازمندی های جنگی شوروی به آن کشور پیشنهادی به دولت ایران تسلیم خواهند کرد که اگر مورد موافقت دولت ایران قرار نگیرد این کشور با عکس العمل شدید متفقین روبرو خواهد شد .

\* ۲۸ تیرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۹ ژوئیه ۱۹۴۱ میلادی

دولتین انگلستان و شوروی طی یادداشت هایی که بوسیله سفرای خود در تهران تسلیم دولت ایران کردند ادعا نمودند که وجود عده کثیری آلمانی در ایران امنیت و منافع متفقین را در این کشور دچار خطر

## گاهنامه نجاه سال شتابی پهلوی

ساخته است ، از این رو از دولت ایران خواستار شدند که تعداد اتباع آلمان را در ایران تقلیل دهد .

\* ۷ مردادماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۹ ژوئیه ۱۹۴۱ میلادی

وزارت امور خارجه ایران به یادداشت انگلستان و شوروی پاسخ داد و متذکر شد که با توجه به بیطرفی کامل ایران ، نگرانی آن دو دولت موردی ندارد . وزارت امور خارجه همچنین تذکر داد که دولت ایران هیچگاه به اتباع کشورهای خارجی اجازه نخواهد داد که در امور داخلی ایران مداخله نموده و یا در روابط دوستانه ایران با سایر کشورها اختلال نمایند .

\* ۱۱ مردادماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲ اوت ۱۹۴۱ میلادی

روزنامه العالم العربی در مقاله ای زیر عنوان "عراق و اوضاع کنونی ایران و افغانستان" نوشت که تهران و کابل به صورت دو مرکز خطرناک فعالیت ستون پنجم آلمان برای نفوذ به جمهوری های قفقاز ، ترکمنستان ، ترکستان شوروی و مرزهای شمالی هندوستان درآمده است و با این وضع برای انگلستان دشوار است که چشمه های نفت خود را در این منطقه در معرض خطر ببیند .

\* ۱۳ مردادماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۴ اوت ۱۹۴۱ میلادی

خبرگزاری آلمان اطلاع داد که شصت تن آلمانی مقیم ایران که در تهران به مشاغل فنی اشتغال داشتند عازم ترکیه شده اند و قرار است بقیه اتباع آلمان نیز در پایان مدت روادیشان تهران را ترک کنند .

\* ۱۵ مردادماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۶ اوت ۱۹۴۱ میلادی

روزنامه های بیروت به استناد مندرجات روزنامه "ایونیته" استاندارد "راجع به موقع ایران می نویسند : ایران حلقه مهمی بین انگلستان و اتحاد جماهیر شوروی است ، از این رو پیش از آنکه اتفاقاتی در آن کشور رخ بدهد باید از عملیات عمال نازی در آن کشور جلوگیری کرد .

\* ۱۷ مردادماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۸ اوت ۱۹۴۱ میلادی

روزنامه الاخبار چاپ قاهره درباره جنگ جهانی دوم و وضع بحرانی خاور نزدیک و موقعیت حساس ایران مطالبی نگاشته و متذکر شده است

## گاهنامه پنجاه سال شامشایی پهلوی

که ورود جهانگردان آلمانی و غیر آلمانی به ایران موجب نگرانی متفقین شده و به این جهت اخطاریه‌ای به دولت ایران تسلیم کرده اند.

\* ۲۱ مردادماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۲ اوت ۱۹۴۱ میلادی

کنسولگری ایران در بیروت طی گزارشی که به تهران فرستاد متذکر شد که اطلاعات رسیده درباره تیرگی روابط تهران - لندن مورد تجزیه و تحلیل مطبوعات شوروی قرار گرفته و امکان حمله انگلستان و شوروی را به ایران پیش‌بینی کرده اند. روزنامه های مزبور نوشته اند که به احتمال قوی نیروهای انگلستان از دو جبهه عراق و هندوستان به ایران حمله خواهند کرد و نیروهای شوروی نیز بعثت نزدیکی تهران به مرز شوروی، پایتخت ایران را هدف خود قرار خواهند داد.

\* ۲۲ مردادماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۳ اوت ۱۹۴۱ میلادی

مایسگی سفیر شوروی در لندن به آنتونی ایدن وزیر امور خارجه انگلستان اطلاع داد که دولت شوروی مطالعات خود را برای حمله نظامی به ایران انجام داده و آماده اعزام نیروی خود به ایران است مشروط بر آنکه انگلستان نیز در این حمله شرکت نماید.

\* ۲۵ مردادماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۶ اوت ۱۹۴۱ میلادی

سفرای انگلستان و شوروی در تهران بار دیگر با تسلیم یادداشتی به دولت ایران از فعالیت اتباع آلمانی در این کشور ابراز نگرانی کرده و درخواست خویش را دائر بر تقلیل تعداد اتباع آلمان در ایران و اخراج آنها از این کشور تجدید نموده اند.

\* ۲۶ مردادماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۷ اوت ۱۹۴۱ میلادی

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قانون ثبت اسناد و املاک، قانون دفتر اسناد رسمی، قانون دلالان، قانون ازدواج و قانون معاملات بانکی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۷ مردادماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۸ اوت ۱۹۴۱ میلادی

از طرف دولت ایران پاسخ یادداشت های انگلستان و شوروی به آن دو دولت تسلیم گردید. در این یادداشت دولت ایران بار دیگر تاکید کرد که ایران در مورد مسائل بین المللی از هر جهت رعایت اصل بیطرفی را نموده و مانع از آن خواهد شد که خارجیان مقیم این کشور هر گونه

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

فعالیتی علیه منافع و مصالح متفقین انجام دهند .  
در تعقیب یادداشت های انگلستان و شوروی مقامات ایرانی اعلام کردند که تعداد اتباع آلمان در ایران از چهارصد و هفتاد نفر تجاوز نمی کند و این تعدادناچیز که در امور صنعتی و فنی فعالیت می کنند به هیچوجه نمی تواند امنیت متفقین را تهدید کند .

روزنامه تایمز عراق با توجه به نظراتی که محافل سیاسی انگلستان ایراز داشته اند از بی اعتنائی دولت ایران به درخواست های مصرانه انگلستان و شوروی در اخراج نزدیک به سه هزارنفر آلمانی از ایران اشاره کرده و وجود این افراد را در ایران یک خطر جدی برای انگلستان دانسته است .

روزنامه اوریان در مقاله ای زیر عنوان " ایران در گرداب حوادث" توجه دولت ایران را به خطری که عملیات آلمانی ها در آسیای میانه بوجود آورده جلب نموده و متذکر شده است که انگلستان همانطور که چند سال قبل با مداخله جدی پادگان خود در بوشهر خطر آلمان را از خلیج فارس بر طرف کرد ، اجازه نخواهد داد که چنین خطری بار دیگر تجدید شود .

سفارت ایران در آنکارا طی تلگرامی به وزارت امور خارجه اطلاع داد که وزیر امور خارجه ترکیه به سفرای شوروی و انگلستان در آن کشور گفته است که عده آلمانی ها در ایران بیش از ۶۹۰ نفریست در حالی که عده انگلیسی ها در ایران به ۳۰۰۰ نفر می رسد ، بنا بر این دولت ترکیه مایل نیست بر خلاف سیاست بیطرفی ایران از جانب متفقین اقدامی بشود .

\* ۲۸ مردادماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۹ اوت ۱۹۴۱ میلادی

روزنامه منچستر گاردین طی مقاله ای نوشت که کلیه اشخاص ناراضی از انگلستان در خاور نزدیک ، از حمله رشید عالی گیلانی پس از فرار از مقابل ما ، ایران را پناهگاه خود قرار داده اند و ما نمی توانیم از عملیات خصمانه ای که در پشت سرما صورت می گیرد چشم پوشی کنیم .  
خبرگزاری های خارجی اطلاع دادند که نیروهای مختلط انگلیسی و هندی در مرزهای غربی ایران در خاک عراق متمرکز شده اند . همچنین نیروهای ارتش سرخ در پشت خطوط مرزی ایران در قفقاز به حال آماده باش درآمده اند .

روزنامه البیروق چاپ بیروت به استناد اخباری که از منابع تهران

## گاهنامه پنجاه سال شتابی پهلوی

و لندن و آنکارا رسیده اطلاع داد که شماره متخصصان آلمانی مقیم ایران کاهش خواهد یافت ، ولی دولت ایران حاضر به قطع روابط خود با دولت آلمان نیست ، بهمین جهت در صورت ادامه این وضع ، انگلستان تصمیم دارد به نیروی نظامی خود دستور دهد که وارد خاک ایران شود و روز ۲۱ اوت را آخرین روز برای خروج اتباع آلمانی از ایران تعیین کرده است .

در محافل نظامی گفته شد که به دستور ستاد ارتش ایران هزار و هفتاد و دو تن از افسران ایرانی به نقاط مرزی فرستاده شده اند . علاوه بر این چندین ستون نظامی برای تقویت قوای سرحدی به مرزها اعزام گردیده اند تا دولت ایران با این تدابیر احتیاطی بیطرفی خود را بهر قیمت شده حفظ کند .

\* ۲۹ مردادماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۰ اوت ۱۹۴۱ میلادی

مراسم اعطای گواهینامه های فارغ التحصیلان دانشکده افسری در قرارگاه تابستانی این دانشکده و در حضور اعلیحضرت رضاشاه برگزار شد . شاهنشاه بدین مناسبت طی بیاناتی فرمودند :  
"شاید بعضی ها پیش خودشان تصور کنند که امسال از یک ماه مرخصی معمول دانشکده محروم شده اند ولی البته بعد که علل و جهات آنرا فهمیدند تصور میکنم حس فداکاریشان تحریک شود . بیش از این لازم نیست توجه شما را به وظایف عمومی و موقعیت مخصوص امروز جلب کنم . همین قدر میگویم که لازم است ارتش و افسران ارتش کمال توجه را به بحران اوضاع داشته باشند ."

روزنامه صوت الشعب چاپ عراق به خروج و طرد اتباع آلمان نازی از سوریه اشاره نموده و سپس وجود سه هزار آلمانی را در ایران بعنوان ستون پنجم آلمان خطری جدی برای سلامت انگلستان و شوروی دانسته و توصیه کرده است که دولت ایران با اخراج آنها از کشور خود ، امید آلمان را برای همیشه در خاورمیانه به یاس مبدل سازد .

\* ۳ شهریورماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۵ اوت ۱۹۴۱ میلادی

اعلامیه شماره یک ستاد ارتش ایران به آگاهی عموم رسانید که در ساعت چهار با ممداد روز سوم شهریور ، نیروهای ارتش شوروی در شمال و ارتش انگلستان در باختر و جنوب باختری مرزهای ایران را مورد تجاوز و تعرض قرار داده اند .



## گاهنامه پنجاد سال شتابی پهلوی

سفیر ایران در مسکو طی گزارش تلگرافی که به وزارت امور خارجه ارسال داشته متذکر شده است که وزیر امور خارجه شوروی به وی گفته است که چون دولت ایران هیچگونه اقدامی برای اخراج عمال آلمانی از ایران نکرده ، دولت شوروی برابر ماده شش قرارداد ۱۹۲۱ به ارتش سرخ دستور داد که وارد خاک ایران شود . وزیر امور خارجه شوروی هم چنین تصریح کرد که این اقدام دولت شوروی بهیچوجه علیه ملت ایران نیست ، بلکه به محض آنکه مشکلات موجود رفع شود ارتش سرخ ایران را تخلیه خواهد کرد .

دولت شوروی با تسلیم تذکریه‌ای به دولت ایران اسامی چند نفر از اتباع آلمانی مقیم ایران را ذکر کرد و با اشاره به خطراتی که از این راه دولت شوروی را تهدید میکند ، متذکر شد که هجوم نیروهای شوروی به ایران باستناد ماده ۶ معاهده ۱۹۲۱ و به منظور دفاع از خاک شوروی صورت گرفته است .

\* ۴ شهریورماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۶ اوت ۱۹۴۱ میلادی

در جلسه فوق العاده مجلس شورای ملی علی منصور نخست وزیر طی بیاناتی اظهار داشت : " اگرچه بیطرفی ایران در جنگ کنونی بنا بر فرمان همایونی اعلام شده است ، ولی دولت انگلستان به کمک دولت شوروی وجود چند نفر کارشناس فنی را در ایران که آلمانی هستند بهانه قرارداده و در یادداشت‌هایی که در تاریخ‌های ۲۸ تیرماه و ۲۵ مردادماه گذشته به ایران تسلیم کردند اخراج آنها را خواستار شدند و بالاخره در ساعت چهار با مداد روز سوم شهریورماه ( دیروز ) سفرای انگلستان و شوروی به منزل اینجانب مراجعه کردند و توسل دول متبوعه خود را به قوای نظامی اعلام نمودند . متأسفانه در همان ساعتی که سفیر با اینجانب مشغول مذاکره بودند ، نیروهای مسلح ارتش شوروی و ارتش انگلستان به مرزهای ایران تجاوز کردند و شهرهای بی دفاع و مردمان غیر نظامی را مورد حمله قرار دادند . طبق گزارش‌های رسیده نیروی هوایی شوروی در آذربایجان شهرهای بی دفاع را بمباران کرده و قوای زیادی از جلفا به سمت تبریز فرستاده شده است . در خوزستان قوای انگلستان به بندر شاهپور و خرمشهر حمله نموده و کشتی‌های ما را غافلگیر و غرق کرده‌اند . نیروی هوایی انگلستان هم شهر اهواز را بمباران کرده و درضمن از جانب قصر شیرین ، نیروهای انگلیسی به سمت کرمانشاه در حرکتند . "

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۵ شهریورماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۷ اوت ۱۹۴۱ میلادی

بر اثر حمله ناگهانی ارتش سرخ به خاک ایران ، افسران زیر در نواحی آذربایجان بر اثر اصابت گلوله یا انفجار بمب و نارنجک به درجه شهادت رسیده اند :

سرگرد دامپزشک مصطفی گلسرخی کفیل دامپزشکی لشکر چهار رضائیه ، سروان محمد نخعی فرمانده گردان اجرائیات لشکر چهار ، سروان اسدالله میرفخرائی کفیل شعبه امور نقلیه ستاد لشکر چهار ، ستوان دو مهدی فخری افسر لشکر سه ، ستوان دو عطااله مجتهدی افسر لشکر سه . بعلاوه تعداد زیادی از مرزداران و سربازان مدافع ایرانی ، حین زد و خورد و مقاومت در برابر نیروهای متجاوز کشته و زخمی شده‌اند .

بمباران های شوروی شهرهای بی دفاع آذربایجان ، و همچنین سرباز خانه ها و مراکز نظامی آن منطقه و تاسیسات بندر پهلوی و غازیان و بابلر را بمباران کرده‌اند . نیروی هوایی انگلستان نیز علاوه بر غرق کشتی های جنگی ایران در خلیج فارس ، شهرهای خوزستان از جمله بندر شاهپور و بندر خرمشهر و اهواز را بمباران نموده و زیان ها و خسارات فراوانی به بار آورده‌اند .

وزارت امور خارجه طی یک دستور تلگرافی به سفارت شاهنشاهی در لندن اطلاع داد که نسبت به حمله نیروهای شوروی و انگلستان به ایران و پیشروی آنها در خاک این کشور و بمباران شهرهای بی دفاع ، به دولت انگلستان اعتراض بکند و علت این اقدامات خصمانه را جویبارا شود . وزارت امور خارجه همچنین متذکر شد که نیروهای شوروی همه شهرهای بی دفاع آذربایجان را تا بندر پهلوی و غازیان بمباران کرده‌اند . از این رو دولت ایران خواستار است که هر چه زودتر عملیات نظامی انگلستان و شوروی در ایران متوقف شود .

گزارش سفارت شاهنشاهی ایران در آنکارا حاکی است که روزنامه " اولوس " چاپ آنکارا در مقاله ای به بهانه های شوروی و انگلستان برای اشغال خاک ایران و استناد شوروی به ماده ششم عهدنامه شوروی و ایران اشاره کرده و نتیجه گرفته است که تجاوز انگلستان به ایران به منظور تشکیل یک جبهه تازه برای برطرف کردن دشواری های جغرافیائی در گشودن راه جدیدی از طریق ایران به قفقاز برای رساندن کمک های نظامی به شوروی بوده است .

گزارش تلگرافی رئیس پست و تلگراف خرمشهر حاکی است که دشمن تمام

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

سیم ها و خطوط تلگرافی خوزستان را قطع کرده و بر اثر جنگ دو کشتی ایران غرق و سه کشتی دیگر آتش گرفته و دو کشتی نیز بوسیله انگلیسی ها به بصره برده شده است ، علاوه بر این تقریباً همه افسران نیروی دریائی ایران به اسارت درآمده و آنها را به بصره برده اند . علی منصور نخست وزیر ، استعفای خود و اعضای کابینه را پیشگاه شاهنشاه تقدیم کرد و بنا بر فرمان همایونی معاونان وزارتخانه ها موظف شدند تا تشکیل دولت جدید اداره امور را بعهده گیرند . وزارت کشور طی اعلامیه ای به مردم هشدار داد که در هنگام بمباران هوائی از روشن کرده چراغ و حرکت در معابر خودداری کنند و در زیر زمین یا مکان های امن مخفی شوند . دولت ایران رسماً اعلام کرد به منظور جلوگیری از جنگ و خونریزی و ویران شدن شهرهای بی دفاع ، به نیروهای نظامی در کلیه جبهه ها دستور ترک محاصره داده شده ، و مراتب به اطلاع دولت های انگلستان و شوروی نیز رسیده است .

\* ۶ شهریورماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۸ اوت ۱۹۴۱ میلادی

سفارت شاهنشاهی از استانبول گزارش داد که روزنامه های استانبول در مقالات شدید الحنی که منتشر کرده اند نسبت به تجاوز ارتش های شوروی و انگلستان به خاک ایران اعتراض کرده و با مردم ایران ابراز همدردی نموده اند .

فرمان شاهنشاه محمد علی فروغی مأمور تشکیل کابینه شد . فروغی هیئت وزیران را به این شرح به پیشگاه همایونی معرفی کرد :

وزیرامور خارجه : علی سهیلی

وزیر جنگ : سرلشکر محمد نجوان

وزیر کشور : جواد عامری

وزیر دارائی : عباسقلی گلشائیان

وزیر دادگستری : مجید آهی

وزیر فرهنگ : اسمعیل مرآت

وزیر پست و تلگراف و تلفن : محمدابراهیم علم

وزیر راه : محمد سجادی

وزیر بازرگانی : صادق وثیقی

وزیرکشور به دفتر مخصوص شاهنشاهی گزارش داد که هواپیماهای شوروی همچنان به حملات خود ادامه داده و ایستگاه راه آهن شاهرود

## گام هفتم پنجاه سال شتابی پهلوی

و قزوین را بمباران کرده و موجب تلفات و خساراتی شده اند. بعلاوه با پخش اوراق تبلیغاتی در مردم ایجاد نگرانی و وحشت کرده اند. مجلس شورای ملی به کابینه محمد علی فروغی رای اعتماد داد.

\* ۷ شهریورماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۹ اوت ۱۹۴۱ میلادی

طی اعلامیه ای که از طرف محمد علی فروغی نخست وزیر انتشار یافت از مردم خواسته شد که خونسردی خود را حفظ کنند و به شایعات بی اساس و مغرضانه که این روزها پی در پی منتشر میشود توجهی نکنند. وزیر کشور طی نامه ای که به وزارت خارجه ارسال داشت تقاضا کرد که از مداخلات سیاسی کنسول انگلستان در کرمان جلوگیری بعمل آید. همراه این نامه گزارش تلگرافی فرماندار یزد درباره تذکرات تهدید آمیز کنسول انگلستان به مقامات ایرانی برای وزارت امور خارجه ارسال شد. کنسول انگلستان درباره حوادثی که موجب ایجاد وضع حساس در روابط ایران انگلستان و در نتیجه دخول قوای انگلیس در خاک ایران شده چنین تذکر داده بود:

۱ - دولت بریتانیا از مدتی پیش توجه دولت ایران را به این نکته جلب کرد که وجود عده کثیری از آلمانی ها که در نقاط مهم کشور ایران اقامت دارند، نه فقط برای مصالح ایران زیان آور است، بلکه امنیت تمام خاور نزدیک را تهدید می کند و مخصوصا برای منافع انگلستان بسیار خطرناک است.

۲ - به دولت ایران اطلاع داده شد که باید از شماره آلمانی های مقیم ایران بکاهد ولی آلمانی هایی که در کارخانه ها کار می کنند و تخصص فنی دارند تا تعیین جانشین فنی، اقامتشان بلامانع است.

۳ - دولت انگلستان از هیچ نوع مساعدت و دادن گندم و خواربار به دولت ایران خودداری نکرده و حاضر است اینکار را ادامه دهد، ولی دولت ایران هنوز به یادداشت انگلستان در مورد اخراج آلمانی ها به قسمی که دولت های شوروی و انگلستان را راضی کند جوابی نداده است.

۴ - دولت برای حفظ منافع خود ناچار است خطر بزرگ آلمانی ها را رفع کند و از این اقدام انگلستان زبانی متوجه ایران نخواهد شد.

۵ - چون آلمانی ها در مدد کودتا علیه ایران بودند نیروهای انگلستان برای حفظ منافع ایران اقدام فوری کردند و وارد خاک این کشور شدند.

دولت ایران بوسیله سفارت ایران در مسکو از دولت شوروی خواستار شد که با توجه به ترک مقاومت نیروهای ایران و آغاز مذاکرات بی-

## گاهنامه پنجده سال شتابی پهلوی

نمایندگان دو کشور ، دستور متوقف ساختن بمباران شهرها و مراکز سوق الجیشی ایران را به نیروهای نظامی خود بدهد .

\* ۸ شهریورماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۳۰ اوت ۱۹۴۱ میلادی

طبق اطلاعیه ستاد ارتش دو هواپیمای ایرانی بدون اینکه سرفرماندهی اجازه پرواز داشته باشند شروع به مانور در آسمان تهران کردند که با تیراندازی ضد هوایی روبرو شدند . در همین ساعت یک هواپیمای ارتش شوروی نیز بر فراز شهر تهران به پرواز درآمد و اوراقی را پخش کرد .

به منظور جلوگیری از هر گونه اغتشاش و بی نظمی در تهران ، حکومت نظامی در پایتخت اعلام شد و سپهبد امیر احمدی فرماندار نظامی تهران طی آگهی یازده ماده ای رئیس و ظایف مردم را در زمان برقراری حکومت نظامی اعلام کرد .

دولت طی اطلاعیه ای اعلام کرد که نان و خواربار به حد کافی و حتی بیش از میزان مورد احتیاج در تهران موجود است و مردم نباید هیچگونه نگرانی از بابت ارزاق داشته باشند .

استاندار فارس طی گزارش محرمانه ای به وزارت کشور اطلاع داد که ده کشتی جنگی انگلیسی در ساحل جزیره خارک لنگر انداخته اند و چنین بنظر می رسد که تصمیم دارند نیروهای تازه ای در کرانه های ایران پیاده کنند .

سفارت ایران در مسکو طی یادداشتی که به وزیر امور خارجه شوروی تسلیم کرد متذکر شد که نظر به اطمینان هایی که دولت شوروی در مورد مقاصد مسالمت آمیز خود داده است ، دولت ایران به نیروهای خود دستور داد که از حرکت نیروی شوروی در ایران ممانعت بعمل نیاورد . در مورد اخراج اتباع آلمان از ایران نیز اقدامات لازم صورت خواهد گرفت و به این ترتیب امیدوار است که عملیات نظامی ارتش شوروی در خاک ایران موقوف شود .

\* ۹ شهریورماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۳۱ اوت ۱۹۴۱ میلادی

دولت نرخ روغن و آرد و نان را آزاد اعلام کرد .  
قانون مربوط به غیر قابل فرجام بودن بعضی از محکومیت های جزائی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۱۰ شهریورماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

## گام هفتم

### پنجاه سال شتابی پهلوی

فرماندار نظامی تهران تعطیل بدون علت دکان های فروشنده مواد غذایی را غیر قانونی اعلام کرد و متذکر شد که اگر تا روز ۱۲ شهریور ماه اینگونه مغازه ها باز نشوند صاحبان آنها مورد تعقیب قانونی قرار خواهند گرفت .

گزارش تلگرافی از سقز حاکی است که بدنیا لمتار که جنگ ایران ، افسران و سربازان ایرانی قبل از ورود ارتش شوروی به سقز ، این شهر را ترک گفته و به سنج عقب نشسته اند . با وجود این سربازان شوروی بسوی سربازان و رانندگان اتومبیل های ایرانی شلیک می کنند و بر اثر همین تیراندازی ها تا کنون چند افسر و سرباز و همچنین افراد غیر نظامی ایرانی زخمی شده اند .

بفرمان اعلیحضرت رضاشاه سرلشکر احمد نجوان کفیل وزارت جنگ و سرتیپ علی ریاضی رئیس اداره آموزش مهندسی از مقام خود برکنار و خلع درجه گردیدند .

\* ۱۲ شهریور ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران در بیروت گزارش داد که طبق خبرهای واصله " فن پاپن " سفیر کبیر آلمان در آنکارا از دولت ترکیه تقاضا کرده است برای حفظ جان اتباع آلمان در ایران که از جانب متفقین سخت در معرض خطر افتاده است هر گونه اقدامی که ممکن است به عمل آورد .

\* ۱۳ شهریور ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۴ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

فرمانداری نظامی تهران طی اطلاعیه ای عبور و مرور مردم را در ساعات شب ممنوع اعلام کرد و یادآور شد که در صورت ضرورت و وقوع حوادث غیر منتظره به کلانتری محل مراجعه کنند .

کاردار سفارت سوئد در تهران به دولت ایران اطلاع داد که حفظ منافع اتباع آلمان در ایران به عهده این سفارت واگذار شده است . "فرانکلین روزولت" رئیس جمهوری امریکا در پاسخ تلگرام اعلیحضرت رضاشاه در مورد اشغال ایران به وسیله نیروهای انگلستان و شوروی ، ضمن تشریح اوضاع فعلی جهان و لزوم جلوگیری از سیاست توسعه طلبی و جاه طلبی هیتلر و همچنین همکاری کلیه کشورهای که خواهان حفظ استقلال خود هستند در این تلاش و جهاد عظیم متذکر شد که درباره حفظ استقلال و تمامیت ارضی ایران که مورد تایید دولت های شوروی و انگلستان

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

است، دولت امریکا لزوم صدور یک بیانیه را از طرف آن دو دولت در تعقیب اطمینان هائی که قبلا به دولت ایران داده اند به آنها خاطر نشان ساخته است.

\* ۲۱ شهریورماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۲ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

سفیر ایران در برلین طی تلگرافی اطلاع داد که معاون وزارت خارجه آلمان نگرانی دولت آلمان را درباره آلمانی های مقیم ایران اعلام کرده و تقاضا نموده است که اتباع آلمان مقیم ایران به انگلیسی ها تحویل داده شوند، نه به روسها.

\* ۲۲ شهریورماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۳ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

چرچیل نخست وزیر انگلستان در مجلس نمایندگان آن کشور ضمن تشریح علت حمله ارتش انگلستان و شوروی به جنوب و شمال ایران به این نکته اشاره کرد که برای رسانیدن اسلحه و مهمات به شوروی به راه وجود دارد که کوتاهترین آن از طریق ایران است. علاوه بر این سیاحان و متخصصین و سیاستمداران آلمانی مشغول اغوا و تحریک مردم و دولت ایران علیه متفقین بودند و میخواستند یک ستون پنجم در ایران ایجاد کنند و بوسیله آن چاه های نفت را منهدم کرده و مطمئن ترین راهی را که ما میتوانیم به شوروی برسیم ببندند. این مسائل موجب گردید که انگلستان و شوروی نیروهای خود را به خاک ایران گسیل دارند.

\* ۲۵ شهریورماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۶ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

فروغی نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضور یافت و متن استعفا نامه اعلیحضرت رضاشاه و تفویض سلطنت را به والاحضرت ولیعهد پدیدن شرح قرائت نمود:

"نظر به اینکه من همه قوای خود را در این چند سال مصروف امور کشور کرده و ناتوان شده ام، حس میکنم که اینک وقت آن رسیده است که یک قوه و بنیه جوان تری به کارهای کشور که مراقبت دائم لازم دارد بپردازد و اسباب سعادت و رفاه ملت را فراهم آورد. بنابراین امور سلطنت را به ولیعهد و جانشین خود تفویض نمودم و از کارها کناره گیری کردم. از امروز که بیست و پنجم شهریورماه سال ۱۳۲۰ است عموم ملت از کشوری و لشکری ولیعهد و جانشین قانونی مرا باید به سلطنت بشناسند و آنچه از پیروی مصالح کشور نسبت به من می کردند نسبت بایشان منظور دارند." اعلیحضرت رضاشاه پهلوی پس از استعفا و کناره گیری از سلطنت تهران

دوران شاهی

ایلیحضرت یون محمد رضا شاه به پیکو

شاهی شاه آریا مهر





## کاهن مه

### پنجده سال شاهی پهلوی

را به قصد اصفهان ترک کردند.

\* ۲۶ شهریورماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۷ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

ساعت چهارونیم بعدازظهر اعلیحضرت همایون محمدرضا شاه دومیــــن تاجدار خاندان پهلوی برای اجرای آئین سوگند به مجلس شورای ملیــــی تشریف فرما شدند و سوگندنامه خدمت به ملت و مملکت و وفاداری به قانون اساسی و اصول مشروطیت را به این شرح قرائت فرمودند:

" بسمه تعالی

من ، خداوند قادر متعال را گواه گرفته ، به کلام اله مجید و به آنچه در نزد خدا محترم است قسم یاد میکنم که تمام عمر خود را مصروف حفظ استقلال ایران نموده ، حدود مملکت و حقوق ملت را محفوظ و محسوس دارم ، قانون اساسی و مشروطیت ایران را نگهبان و برطبق آن وقوانین مقررہ سلطنت نمایم و در ترویج مذهب جعفری اثنی عشری سعی و کوشش نمایم و در تمام اعمال و افعال، خداوند عز شانه را حاضر و ناظر دانسته منظوری جز سعادت و عظمت دولت ایران نداشته باشم و از خداوند متعال در خدمت به ترقی ملت ایران توفیق میطلبم و از ارواح طیبہ اولیای اسلام استمداد مینمایم."

شاهنشاه پس از ادای سوگند، بیاناتی در زمینه اصول مشروطیت و تفکیک قوا و همکاری دائم بین دولت و مجلس ایراد فرمودند.

جند واحد از نیروهای ارتش انگلستان و ارتش شوروی شامل نیروهای موتومکانیزه و توپخانه و کامیون های حامل سرباز وارد تهران شدند.

\* ۲۷ شهریورماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۸ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

دوازده نفر از نمایندگان مجلس شورای ملی برای رسیدگی به جواهرات سلطنتی و تطبیق آن با ثبت دفاتر انتخاب شدند.

\* ۲۸ شهریورماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۹ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

فرمان عفو عمومی از جانب اعلیحضرت همایون شاهنشاه صادر گردید و بلافاصله در اجرای فرمان شاهانه گروهی از زندانیان سیاسی و غیرسیاسی آزاد گردیدند.

بفرمان اعلیحضرت محمدرضا شاه ، سرلشکر احمد نخجوان و سرتیـــــب علی ریاضی مورد عفو قرارگرفته و درجات نظامیشان به آنها پس داده شد. بعلت پیشروی گروه های دیگری از قوای متفقین به سوی پایتخت خروج کارمندان سیاسی و اتباع آلمان ، بلغارستان ، مجارستان و ایتالیا از

# گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

ایران آغاز گردید .

\* ۳۰ شهریورماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۱ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

محمدعلی فروغی نخست وزیر اعضا دولت را به این شرح به پیشگاه شاهنشاه معرفی کرد :

وزیر امور خارجه : علی سهیلی

وزیر جنگ : سرلشکر احمد نخجوان

وزیر کشور : سرلشکر امان اله جهانبانی

وزیر دارائی : مشرف نفیسی

وزیر دادگستری : مجید آهی

وزیر فرهنگ : عیسی صدیق

وزیر پست و تلگراف و تلفن : حمید سیاح

وزیر راه : محمد سجادی

وزیر بازرگانی و اقتصاد : عباسقلی گلشائیان

وزیر پیشه و هنر : علی اصغر حکمت

وزیر کشاورزی : علی اکبر حکیمی

وزیر بهداشت : اسمعیل مرآت

مجید آهی وزیر دادگستری متن نامه اعلیحضرت رضاشاه پهلوی را در

مورد واگذاری کلیه اموال منقول و غیر منقول معظمه به پادشاه جدید

ایران در مجلس شورای ملی قرائت کرد و اعلام نمود که اعلیحضرت محمد-

رضاشاه پهلوی نیز کلیه اموال و دارائی و کارخانه هائی را که از طرف

پدر تاجدارشان به ایشان واگذار شده بود بمنظور ترقی و تعالی کشور به

ملت و دولت ایران اعطا فرموده اند .

از طرف فرمانداری نظامی تهران ساعت رفت و آمد شباز ساعت سه

به ده بعد از ظهر تغییر یافت .

مجید آهی وزیر دادگستری به جای فروغی نخست وزیر در مجلس شورای

ملی حضور یافت و هیئت دولت را به مجلس معرفی نمود و سیاست داخلی و

خارجی و برنامه کار دولت را به اطلاع نمایندگان رسانید .

\* ۳۱ شهریورماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۲ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه پهلوی با تمام اعضای خانواده سلطنتی از اصفهان

به طرف یزد حرکت کردند تا از آنجا به کرمان عزیمت نمایند .

کلیه هیئت های سیاسی دولت های خارجی مقیم تهران در کاخ مرمر

به حضور شاهانه معرفی شدند .

## گاهنامه پنجماه سال شانشاهی پهلوی

دولت ایران نمایندگان خود را در برلین، رم، و بوکارست احضار کرد.

وزارت امور خارجه بوسیله سفارت ایران در لندن به دولت انگلستان اعتراض کرد و متذکر شد که با آنکه دولتین انگلستان و شوروی پس از اشغال قسمت‌هایی از خاک ایران قول داده بودند که نیروهای خود را به تهران نفرستند، با اینحال به بهانه اینکه در حرکت آلمانیها از ایران مسامحه شده، قوای خود را به تهران آورده‌اند و با این وضع دولت ایران قادر نیست که شهر تهران را اداره کند، چه رسد به سایر شهرها که نظم و آرامش آنها از میان رفته و دستخوش غارت‌اشزار شده‌است. از این رو دولت ایران جدا خواستار است که متفقین نیروهای خود را از تهران خارج کنند.

\* ۱ مهرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۳ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

برنامه دولت محمدعلی فروغی نخست‌وزیر به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲ مهرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۴ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

حسن اسفندیاری رئیس مجلس شورای ملی فهرست پانزده فقره عطایای شاهانه را از دارائی شخصی به منظور تامین رفاه ملت به اطلاع نمایندگان رسانید.

\* ۳ مهرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۵ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه و خانواده سلطنتی از کرمان به سیرجان وارد شدند.  
گرفتن پروانه مسافرت برای رفت و آمد در داخل کشور لغو گردید.

\* ۴ مهرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۶ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه پهلوی و خانواده سلطنتی از سیرجان به سوی بندرعباس حرکت کردند.

شاهنشاه مقرر فرمودند هیئتی از اشخاص مطلع و بی غرض مامور شوند تا اگر کسانی نسبت به املاک پهلوی ادعای غبنی داشته باشند از املاک فوق رفع ادعا شود و موجبات نقل و انتقال آن به صاحبان نشان فراهم گردد.

\* ۵ مهرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۷ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

## کاهنمه نجاه سال شاهی پهلوی

اعلیحضرت رضاشاه بئدرعباس را با کشتی پستی موسوم به " بندرا " ترک کردند.

حسن تقی زاده به سمت وزیر مختار ایران در لندن انتخاب شد.

\* ۶ مهرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۸ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

آغاز سلطنت اعلیحضرت محمدرضاشاه پهلوی بوسیله تلگراف به پادشاهان و روسای جمهوری و روسای کشورهای خارجی اعلام گردید.  
" ژنرال ویول " فرمانده نیروی انگلستان در هندوستان وارد تهران شد.

بفرمان شاهنشاه محمدعلی فرزین به سمت وزیر دربار شاهنشاهی منصوب گردید.

\* ۷ مهرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۹ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

فروغی نخست وزیر قبل از تشکیل جلسه علنی مجلس شورای ملی گزارشی از وضع دارائی نقدی اعلیحضرت پادشاه سابق در داخل و خارج کشور و همچنین جواهرات سلطنتی و پشتوانه اسکناس به اطلاع نمایندگان رسانید.

\* ۸ مهرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۳۰ سپتامبر ۱۹۴۱ میلادی

مجلس شورای ملی با منظور نمودن موجودی حساب اندوخته کشور به جمع بودجه سال جاری موافقت کرد.

\* ۹ مهرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

بفرمان شاهنشاه سرلشکر یزدان پناه به ریاست ستاد ارتش منصوب شد.

لایحه استفاده از موجودی ذخیره کشور و انتقال آن به بودجه سال جاری به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۰ مهرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

شاهنشاه چکی به مبلغ ده میلیون ریال به وزارت فرهنگ مرحوم فرمودند تا از محل سود آن برای بازنشستگی معلمین قراردادی و آموزگاران که حقوق بازنشستگی ناچیزی دریافت میدارند استفاده و به آنان همراهی و کمک شود.

\* ۱۴ مهرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۶ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

شاهنشاه به بیمارستان رازی تشریف فرما شدند و از بخش های مختلف

## گاهنامه پنج‌سال شاهی پهلوی

آن بازدید کردند.

\* ۱۵ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۷ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

نمایندگان مجلس شورای ملی در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و شاهنشاه در این شرفیابی بیاناتی پیرامون لزوم اجرای قانون اساسی و مشروطیت و همکاری مجلس با دولت ایراد فرمودند.

شاهنشاه چکی به مبلغ پنج میلیون ریال به وزارت فرهنگ و چکی به مبلغ پنج میلیون ریال به وزارت بهداری اعطا فرمودند که به مصرف خرید دارو و توزیع آن در تهران و شهرستان ها بین بیماران به طور رایگان برسد.

شاهنشاه چکی به مبلغ ده میلیون ریال به سرلشکر امان اله جهانبانی وزیر کشور اعطا فرمودند تا از محل آن برای بینوایان لباس خریداری شود.

ساعت هشت و نیم بعدازظهر فروغی نخست وزیر نطقی از رادیو تهران خطاب به ملت ایران ایراد کرد و پیرامون آزادی بازیافته در زمان سلطنت شاهنشاه و لزوم احترام بمقررات از جانب ملت و وظائف مردم نسبت به کشور مطالبی بیان داشت.

\* ۱۷ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۹ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

بعثت استعفای اعلیحضرت رضاشاه از مقام سلطنت، لایحه لغو ریاست عالیہ کل قوای کشور که به معظمله تفویض گردیده بود از طرف دولت به مجلس شورای ملی تقدیم شد.

\* ۲۰ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۲ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

بمنظور تامین غله و نان کشور کمیسیونی با حضور وزیر دارائی، وزیر کشور، شهردار و فرماندار نظامی تهران در وزارت دارائی تشکیل گردید.

فرمان شاهنشاه لشکریهای پنج کردستان، و شش خوزستان، دوازده کرمانشاه و شانزده لرستان منحل گردید و از مجموع آنها سپاه کردستان و لرستان و تیپ مختلط مستقل خوزستان بوجود آمد و سپهبد محمد - شاهبختی به سمت فرمانده سپاه مذکور منصوب شد.

\* ۲۲ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۴ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

رسم اعلام شد که بر اثر اقدامات مقامات مسئول و مذاکراتی که با

## کاهن نامه

### پناه سال شانشاهی پهلوی

متفقین صورت گرفته نیروهای انگلستان و شوروی که از ۲۶ شهریورماه ۱۳۲۰ به تهران وارد شده بودند تهران را ترک خواهند کرد.

\* ۲۴ مهرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۶ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

شاهنشاه از بنگاه حمایت مادران بازدید فرمودند.  
قانون عفو و بخشودگی و تخفیف پاره‌ای از محکومت‌های سیاسی و عادی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۵ مهرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۷ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

بمناسبت تصمیم مقامات انگلستان و شوروی دائر بر تخلیه تهران از نیروهای متفقین ساعت یازده صبح مراسم رژه نیروهای شوروی و انگلستان در میدان جلالیه انجام یافت.

\* ۲۶ مهرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۸ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

خروج نیروهای انگلیسی و شوروی از تهران آغاز شد.

\* ۲۷ مهرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۹ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

شاهنشاه مبلغ ده میلیون ریال به وزارت بهداشت اعطا فرمودند تا به مصرف تامین بهداشت عمومی و ساختمان یک بیمارستان ۲۰۰ تختخوابی در تبریز و یک بیمارستان یکصد تختخوابی در کرمان برسد.  
اعلیحضرت رضاشاه و همراهان به جزیره موریس واقع در ۶۰۰ کیلو - متری جزیره ماداگاسکار وارد شدند.

\* ۲۹ مهرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۱ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

شاهنشاه مبلغ ده میلیون ریال به وزارت جنگ اعطا فرمودند تا بین افسران و خدمتگزاران آن وزارتخانه به ویژه افسران خسارت‌دیده از وقایع جنگ تقسیم شود.

وزارت کشور طی بخشنامه‌ای به استانداران و فرمانداران و اداره کل شهربانی اعلام کرد که چون بر اثر وقایع جنگ تعدادی اسلحه ارتش توسط سربازان متواری و افراد غیر مسئول بدست اشخاص افتاده است ظرف مدت یکماه نسبت به جمع آوری آنها اقدام شود.

فرمانداری نظامی تهران اعلام کرد که دارندگان هر نوع اسلحه حتی سلاح شکاری موظفند ظرف یک هفته سلاح خود را به فرمانداری نظامی تهران تسلیم نمایند.

\* ۱ آبان ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۳ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

# کاهنمه

## پنجاد سال شامشایی پهلوی

انعقاد قراردادی بین دولت های شوروی و انگلستان با دولت ایران به مقامات مسئول کشور پیشنهاد گردید .

\* ۳ آبان ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۵ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

شاهنشاه بیاناتی خطاب به ملت ایران در زمینه وحدت ملی و ترقی و تعالی کشور از رادیو ایراد فرمودند .

فرمان شاهنشاه سرلشکر خدایارخان ، سرلشکر عزیزاله ضراغامی ، سرلشکر حسین خزاعی ، سرلشکر اسمعیل فضلی ، سرلشکر علی نقدی ، و هم چنین هشت سرتیپ بازنشته شدند . حقوق بازنشستگی سرلشکرها حداکثر ۳،۳۱۰ ریال و حقوق بازنشستگی سرتیپ ها حداکثر ۱،۸۸۰ ریال تعیین گردید .

\* ۴ آبان ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۶ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

بمناسبت زادروز اعلیحضرت محمدرضا شاه پهلوی نمایندگان کلیه طبقات در تالار برلیان کاخ گلستان به حضور شاهنشاه شرفیاب شدند .

شاهنشاه به باشگاه افسران تشریف فرما شدند و خطاب به کلیه افسران ارتش شاهنشاهی بیاناتی درباره حرفه مقدس سربازی و خدمت به میهن و خصال فرماندهی ایراد فرمودند .

ساعت هشت بعد از ظهر شاهنشاه به میهمانی بزرگی که بمناسبت تولد معظمله با شرکت مسئولان امور مملکتی و نمایندگان سیاسی کشورهای خارجی ترتیب داده شده بود به تالار آئینه کاخ گلستان تشریف فرما شدند و ساعت یازده ونیم شب نیز به تالار موزه تشریف بردند و به ابراز احساسات حاضران پاسخ دادند .

\* ۶ آبان ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۸ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

قانون اجازه منظور داشتن موجودی حساب اندوخته کشور به جمع بودجه سال جاری به توشیح شاهنشاه رسید .

\* ۷ آبان ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۹ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

قانون عفو بخشودگی و تخفیف پاره ای محکومیت های سیاسی و عادی از جانب شاهنشاه توشیح گردید .

کارخانه ها و معادن دولتی و غیر دولتی کشور که بر اثر حوادث شهریورماه گذشته مختل و تعطیل شده بود کار عادی خود را از سرگرفتند . بنا به تقاضای دولت نمایندگان فراکسیون های مجلس شورای ملی به



## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

منظور شور و تبادل نظر قبلی در مورد انعقاد پیمان بین ایران و دولت های انگلستان و شوروی انتخاب شدند.

\* ۸ آبان ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۳۰ اکتبر ۱۹۴۱ میلادی

قانون اصلاح بودجه کل کشور در سال جاری از طرف مجلس شورای ملی تصویب گردید.

\* ۱۰ آبان ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱ نوامبر ۱۹۴۱ میلادی

اوراق جیره بندی قند و شکر از طرف ماموران دولت در تهران توزیع شد.

\* ۱۶ آبان ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۷ نوامبر ۱۹۴۱ میلادی

بمنظور آگاهی مردم از متن قرارداد اتحاد بین ایران با انگلستان و شوروی، از طرف محمدعلی فروغی نخست وزیر جلسه مصاحبه ای با مدیران جراید کشور ترتیب یافت.

بر اثر مساعی لشکر هفت فارس پنجاه نفر از اشرار و راهزنان مسلح که اموال مردم را سرقه کرده و امنیت فارس را مختل کرده بودند دستگیر و به دادگاه نظامی تسلیم شدند.

\* ۱۹ آبان ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۰ نوامبر ۱۹۴۱ میلادی

شاهنشاه به بیمارستان فیروزآبادی در شهری تشریف فرما شدند و از بخشهای مختلف بیمارستان بازدید فرمودند.

شاهنشاه دستور فرمودند یک دستگاه موتور برق که تمام احتیاجات و روشنائی بیمارستان فیروزآبادی را تامین نماید فوراً خریداری و به آن بیمارستان اهدا گردد.

\* ۲۲ آبان ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۳ نوامبر ۱۹۴۱ میلادی

شاهنشاه بمنظور گشایش سیزدهمین دوره قانونگزاری با تشریفات خاصی از کاخ سلطنتی به مجلس شورای ملی تشریف فرما شدند و تظنن افتتاحیه مجلس را قرائت فرمودند.

\* ۲۴ آبان ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۵ نوامبر ۱۹۴۱ میلادی

سرلشکر جهانبانی وزیر کشور که از اوایل آبان ماه برای بررسی اوضاع آذربایجان و تامین رفاه مردم به آن استان رفته بود اقدامات دولت را در زمینه تقویت نیروی های دولتی و توزیع اسلحه بین آنان و

## ماهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

طرز تقسیم عطا یای شاهانه بین شهرهای آذربایجان طی مصاحبه‌ای به آکا‌هی مردم رسانید.

\* ۲۶ آبان ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۷ نوامبر ۱۹۴۱ میلادی

بمنظور تامین نان پایتخت، از طرف وزیر دارائی به اداره سیلوی تهران دستور داده شد که نسبت به نصب یک دستگاه ماشین تهیه نان فوراً اقدام نماید.

سازمان جدید امنیه کل کشور فعالیت خود را آغاز کرد.

\* ۲۸ آبان ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۹ نوامبر ۱۹۴۱ میلادی

شاهنشاه مقرر فرمودند محلی برای نگاهداری مستمندان و بینوایان در جنوب تهران تاسیس گردد و ضمن تامین وسائل زندگی و پوشاک و غذای آنها، کارگاه‌هایی دائر شود که هر کس بفراخور توانائی و استعداد خود کاری کند و هنری بیاموزد.

\* ۳۰ آبان ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۱ نوامبر ۱۹۴۱ میلادی

بفرمان شاهنشاه هفت پارچه از آبادی‌های ملکی قوام در نیشابور و همسر مشارالیه در مراغه و تبریز به مبلغ شش میلیون و پنجاه هزار ریال خریداری شد و به جمعیت شیروخورشید سرخ ایران اعطا گردید تا ضمن تامین درآمد ثابت برای آن جمعیت عوائد آن صرف امور خیریه شود.

\* ۶ آذرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۷ نوامبر ۱۹۴۱ میلادی

ژنرال "سیکورسکی" نخست‌وزیر و فرمانده کل قوای لهستان که از لندن عازم مسکو بود به تهران وارد شد و با نخست‌وزیر و وزیر خارجه ایران ملاقات و گفتگو کرد.

\* ۸ آذرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۹ نوامبر ۱۹۴۱ میلادی

حسن اسفندیاری رئیس مجلس شورای ملی به اتفاق هیئت رئیسه مجلس و عده‌ای از نمایندگان در کاخ سلطنتی به حضور شاهنشاه شرفیاب شدند و آمادگی مجلس سیزدهم را برای آغاز کار بعرض رسانیدند. محمدعلی فروغی نخست‌وزیر به حضور شاهنشاه شرفیاب شد و استعفای خود و هیئت دولت را تقدیم کرد.

شاهنشاه بمنظور شرکت در گاردن پارتنی بنگاه حمایت مادران درمیان ابراز احساسات پرشور مردم به میهمانخانه شهرداری تشریف فرما شدند. مبلغ یک میلیون ریال از جانب شاهنشاه به بنگاه حمایت مادران

## گاهنامه پنجده سال شتابی پهلوی

اعطا گردید تا صرف هزینه ساختمان یک زایشگاه مجهز بشود. همچنین مبلغ دویست هزار ریال از طرف خاندان سلطنتی به بنگاه حمایت مادران اعطا شد تا به مصرف نگهداری کودکان بی بضاعت برسد.

\* ۹ آذرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۳۰ نوامبر ۱۹۴۱ میلادی

حسن اسفندیاری رئیس مجلس شورای ملی در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و تمایل نمایندگان را نسبت به نخست وزیری مجدد محمدعلی فروغی بعرض رسانید.

\* ۱۰ آذرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱ دسامبر ۱۹۴۱ میلادی

شاهنشاه محمدعلی فروغی را به کاخ سلطنتی احضار و او را مجدداً مأمور تشکیل کابینه فرمودند.

وزارت خارجه ایران بمناسبت مداخلات افسران شوروی در امور شهربانی و ژاندارمری شهرهای آذربایجان، یادداشتی به سفارت شوروی ارسال داشت و در آن متذکر شد که عده‌ای از افسران شوروی از استانداری آذربایجان تقاضا کرده‌اند که روزنامه صدای آذربایجان توقیف شود و رئیس شهربانی از این شهر خارج گردد و اسلحه پاسبانان و ژاندارم‌ها نیز به تعداد مورد توافق برسد. در این نامه سپساعلام شده که اینگونه مداخلات دور از روابط دوستانه‌ای است که دو کشور میبایستی برای حفظ آن کوشش باشند.

وزارت امور خارجه به وزیر مختار ایران در لندن دستور داد که اعتراض دولت ایران را نسبت به مداخلات مقامات شوروی در امور داخلی ایران به اطلاع دولت انگلستان برساند. این مداخلات و تجاوزات عبارت است از: ضبط اموال و کالاهای بازرگانان ایرانی در بنادر شمال، خودداری شوروی از پرداخت حقوق و غوارض گمرکی به دولت ایران، تشویق مردم به ندادن مالیات، جلوگیری از حمل اموال دولتی از گمرکات، تحریک عده‌ای از کردها به تظاهرات علیه دولت، بازگذاشتن مرزهای شمال و آزادی ورود افراد مشکوک به خاک ایران.

\* ۱۱ آذرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲ دسامبر ۱۹۴۱ میلادی

آموزشگاه بینوایان که از محل عطیه شاهنشاه و تحت نظر دربار شاهنشاهی در خیابان ری مقابل انبار گندم تاسیس شده بود گشایش یافت.

\* ۱۳ آذرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۴ دسامبر ۱۹۴۱ میلادی

محمدعلی فروغی نخست وزیر به حضور شاهنشاه شرفیاب شد و هیئت

## کاهن نامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

جدید دولت را مرکب از یازده وزیر به این شرح معرفی کرد :

وزیر امور خارجه : علی سهیلی

وزیر جنگ : سرلشکر احمد نخجوان

وزیر کشور : سپهبد امیراحمدی

وزیر دارائی : مشرف نفیسی

وزیر دادگستری : مجید آهی

وزیر فرهنگ : سید محمد تدین

وزیر بهداشت : باقر کاظمی

وزیر پست و تلگراف و تلفن : حمید سیاح

وزیر راه : سرلشکر امان اله جهانبانی

وزیر پیشه و هنر : عباسقلی گلشائیان

وزیر کشاورزی : علی اکبر حکیمی

شاهنشاه در این جلسه دستوراتی در جهت اصلاحات اساسی به ویژه امنیت داخلی و تنظیم امور خواربار و تامین آسایش عمومی صادر فرمودند.

\* ۱۴ آذرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۵ دسامبر ۱۹۴۱ میلادی

وزارت جنگ اعلام کرد که دولت اتحاد جماهیر شوروی برای اشیات روابط دوستانه خود با ملت ایران و جلب رضایت خاطر شاهنشاه موافقت کرده است که تمام افسران و سربازانی را که در خلال زدوخورد در شهر یورماه گذشته اسیر نموده یا پس از آن بوسیله ارتش سرخ بازداشت کرده است بتدریج آزاد نماید.

\* ۱۵ آذرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۶ دسامبر ۱۹۴۱ میلادی

بیست و دو نفر از درجه داران ارتش که در روزهای جنگ از طرف ارتش سرخ اسیر شده بودند آزاد و تحویل فرمانداری گرگان شدند.

\* ۱۸ آذرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۹ دسامبر ۱۹۴۱ میلادی

سفارت شوروی در پاسخ نامه وزارت امور خارجه درباره تعداد پاسبانان و ژاندارم ها در شهرهای مختلف آذربایجان اعلام داشت که قبلا در این مورد موافقت وزارت کشور جلب شده و مراجعه ما موران شوروی به ادارات شهریانی و ژاندارمری آذربایجان فقط به منظور دریافت فهرست تعداد مورد توافق بوده است.

\* ۱۹ آذرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۰ دسامبر ۱۹۴۱ میلادی

عدهای از افسران ارتش ایران که در وقایع جنگ از طرف نیروهای

## گاهنامه پنجده سال شاهی پهلوی

شوروی اسیر شده بودند آزاد شدند.

\* ۲۰ آذرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۱ دسامبر ۱۹۴۱ میلادی

از طرف نیروی امنیه کشور و افراد ارتش شاهنشاهی عده کثیری از اشرار و دزدان مسلح در شهرهای اصفهان، کرمان، سمنان، قزوین، شاهرود، جهرم و مناطق کردستان و خوزستان دستگیر گردیدند.

\* ۲۲ آذرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۳ دسامبر ۱۹۴۱ میلادی

بر اثر مساعدی نیروهای دولتی کلیه اشرار در منطقه بوشهر سرکوب شدند و امنیت در راه‌های آن ناحیه برقرار شد.

\* ۲۳ آذرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۴ دسامبر ۱۹۴۱ میلادی

مجلس شورای ملی برنامه دولت محمدعلی فروغی را تصویب کرد و به کابینه وی رای اعتماد داد.

بیست و نه تن از افسران ارتش که در بازداشت نیروهای شوروی بودند در مشهد آزاد شدند.

\* ۲۷ آذرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۸ دسامبر ۱۹۴۱ میلادی

ژنرال "سیکورسکی" نخست وزیر و فرمانده کل قوای لهستان به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب گردید.

بیست و شش نفر از افسران ایرانی که بدست نیروهای شوروی اسیر شده بودند، از راه عشق آباد به مشهد وارد و آزاد شدند.

\* ۲۹ آذرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۰ دسامبر ۱۹۴۱ میلادی

سی و یک نفر دیگر از افسران بازداشت شده توسط ارتش سرخ که به شوروی برده شده بودند به مشهد وارد و آزاد گردیدند.

\* ۳۰ آذرماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۱ دسامبر ۱۹۴۱ میلادی

شاهنشاه بدون اطلاع قبلی به هنرستان دختران تشریف فرما شدند و پس از بازدید از قسمت های مختلف هنرستان ناهار را با هنرجویان صرف فرمودند.

متن پیمان اتحاد بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت های اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان بوسیله علی سهیلی وزیر امور خارجه تقدیم مجلس شورای ملی گردید.

\* ۱ دی ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۲ دسامبر ۱۹۴۱ میلادی

## گاهنامه پنجده سال شاهی پهلوی

شاهنشاه مبلغ شصت هزار ریال بمنظور کمک به بینوایان بوشه —  
اعطا فرمودند.

\* ۲ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۳ دسامبر ۱۹۴۱ میلادی

وزیر جنگ طی یک مصاحبه مطبوعاتی سرکوبی اشرا را طوایف بویراحمدی و قشقایی را در فارس و جمعی از اکراد مسلح را در مناطق کردستان و گروهی از اشرا را در کرمانشاه و خراسان اعلام کرد. چهل نفر از درجه داران ارتش ایران از هنگ سوار بجنورد که توسط نیروهای شوروی بازداشت و بخاک آن کشور برده شده بودند آزاد شدند.

\* ۷ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۸ دسامبر ۱۹۴۱ میلادی

شاهنشاه به دولت دستور فرمودند نسبت به تامین خواربار کشور و تقلیل بهای کالاهای مورد نیاز عمومی مخصوصا خواربار، اقدام فوری معمول دارد.

\* ۱۴ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۴ ژانویه ۱۹۴۲ میلادی

وزارت امور خارجه طی یادداشتی که به سفارت شوروی تسلیم کرد متذکر شد که بنا به اظهار مسئولان کشاورزی و همچنین دامداران، ماموران شوروی تعداد زیادی از دامها از جمله گاوهای را که در خدمت کشاورزان ایران هستند، برای مصرف ارتش سرخ به داخل خاک شوروی برده اند، و حال آنکه اینکار علاوه بر زبانی که متوجه دامداران ساخته، لطمه بزرگی نیز به کشاورزان ایران وارد خواهد ساخت.

\* ۱۷ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۷ ژانویه ۱۹۴۲ میلادی

وزارت امور خارجه پیشنهادی اصلاحی مجلس شورای ملی را در مورد پیمان اتحاد بین ایران و شوروی و انگلستان به سفیرکبیر اتحاد جماهیر شوروی و وزیر مختار انگلستان ابلاغ کرد.

\* ۱۸ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۸ ژانویه ۱۹۴۲ میلادی

در اجرای اوامر شاهنشاه بمنظور برقراری امنیت در سراسر کشور کمیسیونی مرکب از وزیران دارائی، دادگستری، کشور و جنگ به ریاست نخست وزیر در وزارت جنگ تشکیل گردید.

"بولیت" نماینده مخصوص رئیس جمهوری امریکا در خاور نزدیک به تهران وارد شد.

\* ۲۲ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۲ ژانویه ۱۹۴۲ میلادی

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

شاهنشاه ضمن اظهار تاسف از درگذشت محمدعلی فرزین وزیر دربار  
مقرر فرمودند که مراسم تشییع جنازه رسمی بعمل آید.  
کوپن های جیره بندی قماش در تهران توزیع شد.

\* ۲۳ دی ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۳ ژانویه ۱۹۴۲ میلادی

وزارت کشور طی نامه ای که به وزارت امور خارجه ارسال داشت متذکر  
گردید که مقامات ارتش سرخ در آذربایجان بار دیگر فهرستی از تعداد  
افسران و افراد شهربانی و امنیه هر شهر تهیه و به ادارات مربوطه  
تسلیم کرده و تذکر داده اند که در هیچیک از شهرهای آذربایجان نباید  
بیش از تعداد افرادی که در فهرست ذکر شده افسر و پاسبان و ژاندارم  
وجود داشته باشد، و مازاد تعداد فوق باید به تهران بازگردانده شوند.  
وزارت کشور این امر را دخالت شوروی در امور داخلی ایران دانسته و  
از وزارت امور خارجه خواسته است که در این باره اقدام جدی بعمل  
آورد.

\* ۲۸ دی ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۸ ژانویه ۱۹۴۲ میلادی

مجلس شورای ملی با ادغام سازمان وزارت بازرگانی و پیشه و هنر  
موافقت کرد.

\* ۳۰ دی ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۰ ژانویه ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه به بیمارستان سینا تشریف فرما شدند و از کلیه قسمت های  
آن بیمارستان بازدید فرمودند.

سپاه غرب با همکاری نیروی هوایی شاهنشاهی اشرار و افراد مسلح  
ایلات و طوایف کرد و لر را در کردستان و کرمانشاه و لرستان سرکوب  
کردند.

فرمان شاهنشاه برای سرکوبی اشرار فارس و استقرار امنیت در آن  
استان شرفصدور یافت.

\* ۱ بهمن ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۱ ژانویه ۱۹۴۲ میلادی

پروفسور " ابرلین " رئیس دانشکده پزشکی ایران به پیشگاه شاهنشاه  
شرفیاب شد.

\* ۲ بهمن ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۲ ژانویه ۱۹۴۲ میلادی

نظر به اینکه از هنگام اشغال خاک ایران بوسیله نیروهای متفقین  
تا کنون دسته های متعددی از اکراد یاغی و لره های کاکاوند و احمدوند

## گاهنامه پنجده سال شاهی پهلوی

در غرب، و طوایف قشقائی و بویراحمدی در جنوب، امنیت و آرامش کشور را بکلی مختل ساخته‌اند، از این رو بفرمان شاهنشاه فرماندهان سپاه غرب و جنوب، عملیات نظامی را برای سرکوب کردن یاغیان و متجاسران آغاز کردند.

\* ۴ بهمن ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۴ ژانویه ۱۹۴۲ میلادی

مراسم سوگند و اعطای سردوشی به دانشجویان سال اول دانشکده افسری در پیشگاه شاهنشاه انجام یافت.

\* ۵ بهمن ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۵ ژانویه ۱۹۴۲ میلادی

از طرف شخصی به نام محمدعلی روشن در مجلس شورای ملی به محمدعلی فروغی نخست وزیر سوء قصد شد.

\* ۶ بهمن ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۶ ژانویه ۱۹۴۲ میلادی

پیمان اتحاد بین دولت ایران و دولتین انگلستان و شوروی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۷ بهمن ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۷ ژانویه ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه پیمان اتحاد بین دولت شاهنشاهی ایران و دولتین شوروی و انگلستان را توشیح فرمودند.

\* ۹ بهمن ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۹ ژانویه ۱۹۴۲ میلادی

پیمان اتحاد بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت اتحاد جماهیر شوروی و دولت انگلستان توسط سهیلی وزیر امور خارجه و اسمیرنوف سفیرکبیر شوروی و سر ریدربولارد وزیر مختار انگلستان در ایران و با حضور محمدعلی فروغی نخست وزیر در کاخ وزارت امور خارجه مبادله گردید.

\* ۱۴ بهمن ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۳ فوریه ۱۹۴۲ میلادی

اهالی شهرها و روستاها و عده‌ای از بازرگانان و روسای ادارات دولتی شکایاتی مبنی بر اشغال و تصرف اماکن شخصی و ادارات دولتی بوسیله ارتش سرخ به وزارت امور خارجه ارسال داشته و تقاضا کرده‌اند که کمیسیونی برای جبران خسارات ناشی از این امر تشکیل شود.

\* ۱۵ بهمن ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۴ فوریه ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه از آسایشگاه شاه‌آباد بازدید کردند و بعلت کمی جای آن



## گاهنامه پنج‌ه سال شامشایی پهلوی

هزینه ساختمان یک آسایشگاه بزرگ و مجهز را در دماوند یا محل مناسب دیگر تقبل فرمودند.

بمناسبت انعقاد پیمان اتحاد بین دولت ایران و دولتین انگلستان و اتحاد شوروی تلگرام‌هایی از جانب فروغی نخست‌وزیر مبنی بر تحکیم رشته‌های مودت و دوستی به "وینستن چرچیل" نخست‌وزیر انگلستان و "استالین" نخست‌وزیر شوروی مخابره گردید.

علی‌سپه‌ای وزیر امور خارجه بمناسبت انعقاد پیمان اتحاد بین دولت ایران با دولتین انگلستان و اتحاد شوروی تلگرامی مبنی بر آغاز دوره جدید دوستی نزدیک و همکاری بین دولت‌های هم پیمان به "ایدن" وزیر امور خارجه انگلستان مخابره کرد.

هیئت امریکائی "ویلز" به ریاست ژنرال "گریلی" که مأمور حمل اسلحه و مهمات جنگی امریکا از ایران به خاک شوروی شده بود وارد تهران شد و مطالعات خود را در این باره آغاز کرد.

\* ۱۷ بهمن ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۶ فوریه ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه بمنظور شرکت در مراسم نصب نخستین سنگ بنای مسجد کوی کارگران و کارمندان دولت به کوی نازی آباد تشریف فرما شدند.

\* ۱۸ بهمن ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۷ فوریه ۱۹۴۲ میلادی

سپهبد شاهبختی فرمانده سپاه غرب به اتفاق سرلشکر یزدان پناه رئیس ستاد ارتش برای عرض گزارش نظامی در مورد سرکوبی اشرار مسلح غرب به حضور شاهنشاه شرفیاب شدند.

\* ۱۹ بهمن ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۸ فوریه ۱۹۴۲ میلادی

رسم اعلام شد که بر اثر عملیات نظامی لشکر خراسان، اشرار مسلحی که در نواحی مختلف این استان ایجاد ناامنی و هرج و مرج کرده بودند، قلع و قمع شدند.

\* ۲۰ بهمن ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۹ فوریه ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه طی تلگرامی انعقاد پیمان اتحاد بین دولت ایران و دولتین شوروی و انگلستان را با توجه به اصل منشور اتلانتیک به فرانکلیسن - روزولت رئیس جمهوری امریکا تبریک گفتند.

\* ۲۱ بهمن ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۰ فوریه ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه مبلغ یکمدهزار ریال بمنظور خرید مواد غذایی و تقسیم

## کاهن نامه

### پنجده سال شانشاهی پهلوی

بین بینوایان بلوچستان اعطا فرمودند .  
شاهنشاه مبلغ ده میلیون ریال برای عمران و آبادی شهر کرمان  
مرحمت فرمودند و هزینه ساختمان یک بیمارستان یکمدرسه و یک  
پرورشگاه یتیمان را نیز تقبل نمودند .

\* ۲۷ بهمن ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۶ فوریه ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه به تالار سخنرانی دانشکده افسری تشریف فرما شدند و  
بیاناتی در زمینه لزوم ایمان و نیرومندی و همکاری افراد ارتش  
ایراد کردند .

\* ۲۸ بهمن ماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۷ فوریه ۱۹۴۲ میلادی

آموزشگاه بینوایان که از محل عطیه شاهنشاه تاسیس شده بود مورد  
بازدید معظم له قرار گرفت .  
شاهنشاه در شب نشینی باشگاه افسران شرکت کرده و مبلغ دویست  
هزار ریال برای کمک به خانواده های افسران آسیب دیده از جنگ مرحمت  
فرمودند .

\* ۱ اسفندماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۰ فوریه ۱۹۴۲ میلادی

رئیس کل امنیه کشور رفع غائله خلخال و سرکوبی اشراک سنگسر و  
برقراری پاسگاه های امنیه در نقاط مختلف کشور را به اطلاع خبرنگاران  
رسانید .

\* ۵ اسفندماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۴ فوریه ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه به بهداری ارتش تشریف فرما شدند و از بخش های مختلف  
آن بازدید فرمودند .

\* ۷ اسفندماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۶ فوریه ۱۹۴۲ میلادی

چند تن از اعضای کابینه استعفاي خود را به محمدعلی فروغی  
نخست وزیر تقدیم کردند .

\* ۸ اسفندماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۷ فوریه ۱۹۴۲ میلادی

استقرار امنیت در منطقه خراسان از طرف ستاد ارتش اعلام شد .

\* ۹ اسفندماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲۸ فوریه ۱۹۴۲ میلادی

تولید نفت خام ایران در سال ۱۹۴۱ مقدار ۵۰،۷۷۷،۰۰۰ بشکه و درآمد

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهای پهلوی

کشور از نفت خام ۴,۰۰۰,۰۰۰ لیتره بوده است .

\* ۱۱ اسفندماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۲ مارس ۱۹۴۲ میلادی

محمدعلی فروغی نخست وزیر کابینه خود را ترمیم کرد و ضمن معرفی وزیران جدید به مجلس شورای ملی تقاضای رای اعتماد نمود .  
محمدعلی فروغی نخست وزیر به علت عدم پشتیبانی کامل مجلس از دولت تصمیم به کناره گیری گرفت و با شرفیابی به حضور شاهنشاه استعفای خود و هیئت دولت را تقدیم داشت .

\* ۱۲ اسفندماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۳ مارس ۱۹۴۲ میلادی

مجلس شورای ملی تمایل خود را نسبت به نخست وزیری مجدد فروغی اعلام داشت و مراتب توسط اسفندیاری رئیس مجلس بعرض شاهانه رسید .  
شاهنشاه محمدعلی فروغی را احضار و تصدی مقام نخست وزیری را به مشارالیه تکلیف فرمودند .

\* ۱۴ اسفندماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۵ مارس ۱۹۴۲ میلادی

رئیس و نواب رئیس مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و با حضور محمدعلی فروغی در مورد بحران مجلس به گفتگو پرداختند .

نمایندگان مجلس شورای ملی طی قطعنامه ای به امضای هفتادویکنفر پشتیبانی خود را از دولت فروغی اعلام داشتند .  
مجلس شورای ملی به کابینه محمدعلی فروغی ابراز اعتماد کرد .  
فروغی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و مطالبی در زمینه عدم اتحاد و اتفاق بین نمایندگان مجلس شورای ملی و مشکلات دولت بعرض رسانید .

\* ۱۶ اسفندماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۷ مارس ۱۹۴۲ میلادی

محمدعلی فروغی استعفای خود را به مجلس شورای ملی تقدیم کرد و نواب رئیس مجلس ضمن شرفیابی به پیشگاه شاهانه مراتب را بعرض همایونی رسانیدند .

حسن اسفندیاری رئیس مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه باریافت و تمایل مجلس را به زمامداری علی سهیلی بعرض رسانید .  
علی سهیلی از طرف شاهنشاه احضار و مامور تشکیل کابینه گردید .

\* ۱۸ اسفندماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۹ مارس ۱۹۴۲ میلادی

# گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

سهیلی نخست وزیر به حضور شاهنشاه شرفیاب شد و هیئت دولت را به این شرح به پیشگاه شاهانه معرفی کرد:  
وزیر جنگ : سرلشکر امان اله جهانبانی  
وزیر دارائی : محمود بدر  
وزیر دادگستری : مجید آهی  
وزیر فرهنگ : مصطفی عدل  
وزیر پست و تلگراف و تلفن : فضل اله بهرامی  
وزیر راه : یداله عضدی  
وزیر بهداری : علی اصغر حکمت  
وزیر بازرگانی و پیشه و هنر : عبدالحسین هژیر  
وزیر کشاورزی : احمدحسین عدل  
سرپرستی وزارت امور خارجه و وزارت کشور را موقتاً نخست وزیر خود به عهده گرفت .

\* ۱۹ اسفندماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۰ مارس ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه محمدعلی فروغی را به سمت وزیر دربار شاهنشاهی منصوب فرمودند .

\* ۲۱ اسفندماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۲ مارس ۱۹۴۲ میلادی

بمناسبت نزدیکی نوروز بفرمان شاهنشاه یکهزار دست لباس برای نو-آموزان بی بضاعت دبستان های تهران خریداری و توزیع شد .  
مجلس شورای ملی با اکثریت ۱۰۱ رای از ۱۰۴ نفر نمایندگان حاضر در جلسه به دولت سهیلی رای اعتماد داد و برنامه دولت را تصویب نمود .

\* ۲۳ اسفندماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۴ مارس ۱۹۴۲ میلادی

بر اثر حملات مکرر اشرار مسلح به دهات و آبادی ها و راه های شمال کشور یک گروه از قوای امنیه به تعقیب اشرار پرداخت و پس از چندین زدوخورد در اطراف سمنان و سنگسر و کشته شدن عده ای از یاغیان ، بقیه متجاسران به قوای امنیه تسلیم شدند .  
وزارت فرهنگ اعلام کرد که تعداد دبستان های کشور ۲،۳۳۶ و شماره دبیرستان ها به ۳۵۰ باب رسیده است .  
عده کثیری از اشرار سنگسر، دودانگه ، چهاردانگه ، سیاه کوه کاشان در زدوخورد با نیروهای امنیه کشته و یادستگیر شدند و تعداد زیادی

# گاهنامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

تفنگ و مسلسل سبک و مقادیر زیادی اموال مسروقه بدست نیروهای امنیه افتاد.

\* ۲۷ اسفندماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۸ مارس ۱۹۴۲ میلادی

قانون جلوگیری از احتکار به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۸ اسفندماه ۱۳۲۰ خورشیدی - ۱۹ مارس ۱۹۴۲ میلادی

از جانب شاهنشاه مبلغ سیصد و پنجاه هزار ریال برای احداث یک رشته قنات در شهر قزوین به شهرداری آن شهر اعطا گردید.  
لایحه برقراری حقوق وظیفه برای افسران و افراد ارتش شاهنشاهی که در حوادث سوم شهریور و جریان جنگ به شهادت رسیده بودند به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱ فروردین ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۱ مارس ۱۹۴۲ میلادی

بمناسبت آغاز سال نو شاهنشاه در نخستین پیام نوروزی خود که از رادیو ایراد فرمودند از ملت ایران خواستند تا با اتحاد و اتفاق و حفظ مصالح عمومی و رعایت عدالت و انصاف و اشتغال به کارهای سودمند موجبات ترقی و تعالی کشور را فراهم سازند.

نخستین مراسم سلام نوروز در پیشگاه شاهنشاه در کاخ گلستان برقرار شد. در این مراسم پیراز عرض شادباش رئیس مجلس شورای ملی، شاهنشاه نخستین متن قانون اساسی ایران به امضای مظفرالدین شاه قاجار را که در اواخر اسفندماه سال گذشته توسط مصطفی قلی هدایت به پیشگاه معظمله تقدیم گردیده بود به حسن اسفندیاری رئیس مجلس اعطا فرمودند.  
شاهنشاه به بیمارستان پهلوی تشریف فرما شدند. پیراز بازدید از قسمت های مختلف بیمارستان از بیماران عیادت فرمودند.

در سال گذشته تعداد یکصد و یک بیمارستان و شصت و هشتاد و یک درمانگاه و چهارصد و نود و شش پزشک و یکصد و دو پرستار در امر درمان و بهداشت فعالیت داشتند.

\* ۵ فروردین ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۵ مارس ۱۹۴۲ میلادی

قرارداد بازرگانی بین ایران و امریکا در تهران امضا شد.  
نامه سفارت انگلستان در تهران، در جلسه هیئت وزیران - مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت. در این نامه دولت انگلستان اطلاع داد که حدود چهل هزار نفر از آوارگان و مهاجران لهستانی از کشور شوروی

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهی پهلوی

وارد بندر پهلوی خواهند شد تا در ایران به نیروهای انگلیسی مقیم این کشور به پیوندند، به این جهت از دولت ایران خواسته شد که تسهیلات لازم را در انجام این منظور فراهم سازد.

\* ۶ فروردین ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۶ مارس ۱۹۴۲ میلادی

غائله خراسان خاتمه یافت و با تسلیم روسای ایلات قوچان، سبزواری، درجز و سواران مسلح آنان امنیت در استان خراسان برقرار گردید.

\* ۷ فروردین ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۷ مارس ۱۹۴۲ میلادی

نا امنی در مناطق مختلف رضائیه بالا گرفت و بر اثر قتل ها و جنایات تاسف آوری که رویداد نیروهای نظامی مامور سرکوبی اشرار شدند.

\* ۸ فروردین ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۸ مارس ۱۹۴۲ میلادی

وزیر مختار انگلستان در تهران طی نامه ای که به دولت ایران تسلیم کرد متذکر شد مقامات نظامی و بازرگانی انگلستان در این کشور به اسکناس و پول ایرانی احتیاج دارند و سپاسگزار خواهند شد که دولت ایران در این باره تصمیمات مقتضی اتخاذ نماید. این نامه در هیئت وزیران مطرح شد و مقرر گردید که در این مورد توضیحات بیشتری از وزیر مختار انگلستان خواسته شود. همچنین درباره اعتبارات ریالی که به مقامات شوروی در ایران داده شد مذاکراتی صورت گرفت.

\* ۹ فروردین ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۹ مارس ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه تصویب فرمودند به تقاضای تجدید نظر احکام بدوی دادگاه های نظامی پیش از ۲۵ شهریور ماه سال گذشته که در موعد قانونی تقاضا کرده اند و پذیرفته شده است و همچنین تقاضاهائی که تا تاریخ ۱۵ فروردین ماه سال جاری دریافت میگردد رسیدگی شود.

\* ۱۱ فروردین ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۳۱ مارس ۱۹۴۲ میلادی

سفارت انگلستان در تهران طی نامه ای که به نخست وزیر ایران تسلیم کرد تقاضا نمود که بمنظور جلوگیری از ایجاد دستگاه های سیار فرستنده و رعایت مصالح امنیتی رادیوی کلیه اتومبیل ها و اتوبوس ها جمع آوری گردد.

مجلس شورای ملی با انتشار هفتصد میلیون ریال اسکناس اضافی برای معاملات خارجی و خرید اجناس انحصاری موافقت کرد.

\* ۱۳ فروردین ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲ آوریل ۱۹۴۲ میلادی

## گام هفتم

### پنج‌ه سال شتابی پهلوی

سفارت شوروی طی نامه‌ای که به وزارت امور خارجه تسلیم کرد متذکر شد که دولت شوروی طی سال ۱۹۴۱ و در سه ماهی که از سال ۱۹۴۲ گذشته حتی یک دام از گرگان و مازندران به شوروی مادر نکرده‌است و حمل گاوهاشی که در کار کشاورزی ایران خدمت میکنند حقیقت ندارد. سفارت شوروی سپس متذکر شد با وجود این طبق قرارداد با زرگانی که بین شوروی و وزارت دارائی منعقد شده‌است، دولت ایران موافقت کرده که در سال ۱۹۴۱ دولت شوروی معادل سیزده هزار تن دام زنده از ایران به خاک شوروی مادر کند.

\* ۱۷ فروردین ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۶ آوریل ۱۹۴۲ میلادی

اولین پست هوائی ایران - بین تهران - کرمانشاه از طرف وزارت پست و تلگراف و تلفن برقرار گردید.  
با ورود هنگ آهنین به اردبیل، اشرار این منطقه بدون هیچ مقاومتی تسلیم شدند.

\* ۱۹ فروردین ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۸ آوریل ۱۹۴۲ میلادی

یوسف‌هزاره (صولت‌السلطنه) که با جمع آوری اشرار به خلع سلاح پاسگاه‌های امنیه و شرارت در منطقه خراسان میپرداخت تسلیم نیروی نظامی کشور گردید.

\* ۲۲ فروردین ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۱ آوریل ۱۹۴۲ میلادی

اشرار دزفول که به غارت و چپاول اموال و سلب آسایش کشاورزان این منطقه مشغول بودند در زدو خورد با ماموران امنیه بکلی تارومار شدند و پنج نفر از سران آنها کشته و سه نفر دستگیر شدند.

\* ۲۵ فروردین ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۴ آوریل ۱۹۴۲ میلادی

در زدو خوردی که بین قوای دولتی و اشرار مسلح کردستان در گرفت یکصد و بیست و پنج نفر از اشرار به قتل رسیدند.

\* ۲۶ فروردین ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۵ آوریل ۱۹۴۲ میلادی

وزارت امور خارجه طی تلگرامی که به وزیر مختار ایران در لندن مخابره کرد دستور داد که این جریانات را به اطلاع دولت انگلستان برساند:

۱ - مقامات شوروی که هشت میلیون ریال اعتبار برای مخارج ارتش سرخ در ایران گرفته بودند هنوز این مبلغ را نپرداخته‌اند.

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

۲ - بعلت جلوگیری نیروی شوروی از ورود قوای ایران به رضائیه ، گروهی از اکراد مشکوک در آن ناحیه مشغول تحریک علیه دولت هستند .

۳ - با آنکه دولت ایران طبق تقاضای سفارت امریکا به سفارت ژاپن در تهران ابلاغ کرد که اتباع آن کشور خاک ایران را ترک کنند ، با این حال دولت امریکا هنوز به تعهدات خود در برابر ایران عمل نکرده است . نخست وزیر طی نامه ای به اداره کل شهربانی دستور داد رادیووی کلیه اتومبیل ها و اتوبوس ها و لوازم آن از قبیل ، بیسیم ، آنتن و سیم کشی داخلی آنها را جمع آوری و بطور امانت نگهداری کنند .

\* ۲۷ فروردین ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۶ آوریل ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه به اتفاق والاحضرت شاهدخت شمس پهلوی و والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی در شب نشینی باشگاه افسران که به نفع بنگاه حمایت مادران ترتیب داده شده بود شرکت فرمودند .

\* ۲۹ فروردین ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۸ آوریل ۱۹۴۲ میلادی

ستون نظامی پس از پنج روز زدو خورد با اشرار در نواحی غربی کشور درمیان استقبال گرم مردم وارد سقز و بانه شد . سی و هشت نفر از افراد مسلح اطراف تربت حیدریه که بسه دزدی و شرارت مشغول بودند بوسیله ماموران امنیه دستگیر گردیدند .

علی سهیلی نخست وزیر بمنظور ایجاد رفاه افراد عشایر و ایلات کشور و احقاق حق آنها نسبت به دعاوی املاک خود دستوراتی به استان - داری ها و فرمانداری های کشور صادر کرد .

\* ۳۰ فروردین ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۹ آوریل ۱۹۴۲ میلادی

قانون معافیت برنج و گندم و جو و حبوبات وارده از خارج کشور از حقوق و عوارض گمرکی ، به تصویب مجلس شورای ملی رسید . بودجه کل کشور در سال جاری به شرح زیر از تصویب مجلس شورای ملی گذشت :

درآمد ۳،۱۳۷،۸۲۳،۰۰۰ ریال

هزینه ۳،۱۳۷،۶۹۵،۰۰۰ ریال

\* ۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۱ آوریل ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه در جشن ورزشی دانشکده افسری شرکت جستند و جوائز قهرمانان را اعطا فرمودند .



## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

گروه کثیری از زنان و کودکان آواره لهستانی که از شوروی به ایران منتقل شده بودند در بیرون دروازه دوشان تپه در چادرهوائی که برای آنان نصب شده بود مستقر گردیدند.

ستون های نظامی مرکب از پیاده و سوار و توپخانه پس از غافلگیر کردن اشرار در منطقه فارس و وارد کردن تلفات سنگین به آنان وارد اردکان، کامفیروز، بیضا و آباده شدند.

\* ۲ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۲ آوریل ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه به دانشگاه تهران تشریف فرما شدند و از قسمت های مختلف دانشگاه بازدید فرمودند.

اداره کل شهربانی هر نوع تبلیغات به نفع دولت های آلمان و ایتالیا و ژاپن و برضد دول متفق را بعلت انعقاد پیمان اتحاد بین دولت ایران و دولت های انگلستان و شوروی ممنوع اعلام کرد.

\* ۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۳ آوریل ۱۹۴۲ میلادی

هیئت نمایندگی سیاسی ژاپن و اعضای سفارت ژاپن در تهران بمناسبت قطع روابط سیاسی ایران با ژاپن، تهران را به قصد بندرپهلوی ترک کردند تا از طریق باکو به ژاپن عزیمت نمایند.

\* ۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۴ آوریل ۱۹۴۲ میلادی

سفارت انگلستان در تهران طی نامه ای از دولت ایران خواستار شد که چون مقامات نیروی هوایی انگلستان در نظر دارند فرودگاه های بندر-جاسک و بندر لنگه را توسعه دهند، اولیای دولت ایران با اعزام عده ای کارگر و نجار به آنجا، آنها را در این کار یاری دهند.

\* ۶ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۶ آوریل ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه به بیمارستان زنان و کودکان تشریف فرما شدند و ضمن بازدید از بخش های مختلف بیمارستان از آموزشگاه مامائی نیز دیدن فرمودند.

وزیر جنگ طی یک مصاحبه مطبوعاتی در مورد محاکمه افسران که در قضایای سوم شهریورماه سال گذشته متهم بقصور در انجام وظیفه یا خیانت شده بودند اطلاعاتی در اختیار خبرنگاران قرار داد و چگونگی محاکمات آنها را بیان داشت.

چاپ تمبر و ضرب مسکوک با تمثال اعلیحضرت همایون شاهنشاه در

# کامه‌نامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

جلسه هفتگی وزارت دارائی اعلام گردید .

\* ۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۸ آوریل ۱۹۴۲ میلادی

سفارت انگلستان طی نامه‌ای موافقت خود را با استفاده صاحبان اماکن عمومی از دستگاه‌های رادیو به دولت ایران اطلاع داد، ولی در ضمن متذکر شد که آنها مجاز به استفاده از خبرهای دول محور و کشورهای متصرفی آنها نیستند .

\* ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱ مه ۱۹۴۲ میلادی

مسابقه نهائی فوتبال در پیشگاه شاهنشاه در ورزشگاه امجدیه برگزار گردید .

\* ۱۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۳ مه ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه در پاسخ تلگرام سپهبد شاهبختی فرمانده سپاه غرب مراتب رضامندی خاطر خود را از رشادت و فداکاری افسران و سربازان سپاه کردستان در سرکوبی آشوب و برقراری نظم و آرامش و امنیت در آن استان اعلام فرمودند .

بمناسبت قطع روابط ایران و ژاپن نجم وزیر مختار ایران در توکیو و سایر کارمندان سفارت ایران از راه سبیری عازم تهران شدند .

\* ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۴ مه ۱۹۴۲ میلادی

سرلشکر جهانبانی وزیر جنگ بمنظور رسیدگی به اوضاع رضائیه و قلع و قمع آشوب و برقراری امنیت ، عازم آن منطقه گردید .

\* ۱۶ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۶ مه ۱۹۴۲ میلادی

رسته سوار دانشکده افسری نمایشهای جالبی در پیشگاه شاهنشاه در دانشکده افسری انجام داد .

سه هزار نفر از زنان و کودکان مهاجر لهستانی و آوارگان جنگ آن کشور که از شوروی به تهران منتقل شده و بیرون دروازه دوشان تپه زندگی میکردند به باغ منظریه منتقل شدند .

\* ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۰ مه ۱۹۴۲ میلادی

قانون اصلاح قسمتی از مقررات قانون انحصار بازرگانی خارجی از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۲ مه ۱۹۴۲ میلادی

## گاهنامه پنجده سال شانهایی پهلوی

شاهنشاه در ضیافت شامی که به افتخار والاحضرت دوک آف گلوستر برادر پادشاه انگلستان در کاخ مرمر ترتیب یافته بود شرکت کردند و در سر میز شام سخنانی در مورد انعقاد پیمان اتحاد ایران با انگلستان و شوری و دوام دوستی بین سه کشور ایراد فرمودند. سرلشکر جهانبانی وزیر جنگ به پیشگاه همایونی شرفیاب شد و گزارش اقدامات خود را برای سرکوبی اشرا ر رضائیه به شرفعرض رسانید.

\* ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۴ مه ۱۹۴۲ میلادی

لایحه تشکیل دادگاه های نظامی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۶ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۶ مه ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه فرودگاه آموزشگاه باشگاه هواپیمائی کشوری را افتتاح فرمودند و پیراز بازدید هواپیماها در فرودگاه ، در جایگاه مخصوص ، پرواز خلبانان را ملاحظه کردند. نخستین زن و مرد غیر نظامی ایران گواهینامه خلبانی دریافت کردند.

\* ۲۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۷ مه ۱۹۴۲ میلادی

اعضای کمیته اعانه به حضور شاهنشاه شرفیاب شدند و معظم لیه در مورد کمک به مردم آسیب دیده رضائیه و تامین رفاه و آسایش آنان دستورات موکدی صادر فرمودند.

\* ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۱ مه ۱۹۴۲ میلادی

از طرف جمعیت شیروخورشید سرخ ایران برای کمک به مردم ستم دیده رضائیه از ملت ایران استمداد شد.

\* ۱ خرداد ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۲ مه ۱۹۴۲ میلادی

مسابقه های اسبدوانی و جوگان بازی کشور در پیشگاه شاهنشاه در میدان جلالیه انجام گرفت.

\* ۴ خرداد ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۵ مه ۱۹۴۲ میلادی

سفارت انگلستان طی نامه ای به دولت ایران اعلام کرد که مقامات نظامی انگلستان مایلند به منظور حفظ جان افراد در مقابل حملات هوائی دشمن موضوع رعایت احتیاط های لازم در برابر حملات هوائی مورد بررسی قرار گیرد و طرح های لازم در این مورد تهیه و به مورد اجرا

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

گذاشته شود.

\* آئین نامه اجرای قانون جلوگیری از احتکار مورد تصویب کمیسیون دادگستری و بازرگانی و پیشه‌وهر مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۵ خردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۶ مه ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه مبلغ یک میلیون ریال برای جبران خسارات وارده از جانب اشرار به اهالی رضائیه و یکمدهو پنجاه هزار ریال بمنظور کمک به آسیب دیدگان بانه و سقز اعطا فرمودند.  
قرارداد مالی ایران و انگلستان بوسیله نمایندگان دو دولت به امضا رسید.

\* ۶ خردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۷ مه ۱۹۴۲ میلادی

از جانب شاهنشاه مبلغ ده میلیون ریال برای عمران و آبادی استان فارس اعطا گردید.

\* ۸ خردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۹ مه ۱۹۴۲ میلادی

آخرین مسابقه اسب‌دوانی بهاره در حضور شاهنشاه برگزار شد.

\* ۱۳ خردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۳ ژوئن ۱۹۴۲ میلادی

فرماندار نظامی تهران برای بار دوم اعلام داشت که دارندگان اسلحه بدون پروانه، باید سلاح خود را ظرف مدت ۲۰ روز تحویل دهند.

\* ۱۹ خردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۹ ژوئن ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه با لباس غیر نظامی از خیابان‌های جنوب شهر بازدید فرمودند و در خیابان دروازه خراسان چندین خانه مسکونی را سرکشی کرده و ضمن رسیدگی به شکایات مردم مبالغی بعنوان کمک به آنان اعطا نمودند و برای رفاه مردم جنوب شهر اوامری به سجادی شهردار تهران صادر فرمودند.

مجلس شورای ملی لایحه قرارداد مالی ایران و انگلستان را که طبق ماده هفتم پیمان اتحاد ایران با شوروی و انگلستان در ۱۵ ماده و یک نامه ضمیمه در تاریخ پنجم خردادماه سال جاری منعقد شده بود تصویب کرد و اجازه مبادله داد.

\* ۲۰ خردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۰ ژوئن ۱۹۴۲ میلادی

دولت شاهنشاهی ایران با دولت فرانسه آزاد به ریاست ژنرال شارل-

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم بهمنی

دوگل روابط سیاسی برقرار کرد.

\* ۲۲ خردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۲ ژوئن ۱۹۴۲ میلادی

فرماندهان لشکرهاي ارتش شاهنشاهی که برای عرض گزارش —هوزه ماموریت خود و اخذ دستورات لازم بمنظور برقراری امنیت در شهرهای ایران به مرکز آمده بودند پس از شرفیابی به حضور شاهنشاه و کسب دستورهای جدید به محل ماموریت خود عزیمت نمودند.

بعلت استفاده نیروهای متفقیان از محصول غله ایران و همچنین بر اثر ناامنی دربرخی از مناطق کشور، کمبود نان و خواربار در فارس و سایر استانهای مملکت رو به افزایش نهاد.

\* ۲۴ خردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۴ ژوئن ۱۹۴۲ میلادی

لایحه اعطاء اختیارات به دولت برای تامین نان و خواربار مردم به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۶ خردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۶ ژوئن ۱۹۴۲ میلادی

مبلغ دو میلیون ریال از طرف شاهنشاه بمنظور ساختمان یک دبیرستان و اتمام بیمارستان شهرداری قزوین به آن شهرستان اعطاء گردید.

\* ۲۸ خردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۸ ژوئن ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه از دانشکده کشاورزی و بنگاه های کشاورزی کرج بازدید فرمودند و پیرامون کشاورزی و آبیاری بیاناتی ایراد کردند.

\* ۳۱ خردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۱ ژوئن ۱۹۴۲ میلادی

علی سهیلی نخست وزیر به پیشگاه شاهانه شرفیاب شد و محمدعلی ساعد را به سمت وزیر امور خارجه معرفی نمود.

\* ۱ تیرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۲ ژوئن ۱۹۴۲ میلادی

اداره کل پخش، جیره بندی سیگار را در تهران اعلام کرد.

\* ۲ تیرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۳ ژوئن ۱۹۴۲ میلادی

مجلس شورای ملی قانون اتاق های بازرگانی را مورد تصویب قرارداد.

\* ۳ تیرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۴ ژوئن ۱۹۴۲ میلادی

جمع آوری اعانه برای نجات مردم قحطی زده فارس و نجات آنها از گرسنگی در تهران آغاز شد.

## گاهنامه پنجاد سال شانشانی پهلوی

شاهنشاه مبلغ یک میلیون ریال برای کمک به مردم بی بضاعت فارس و تهیه آذوقه و حمل آن به نقاط قحطی زده مرحمت فرمودند.

\* ۷ تیرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۸ ژوئن ۱۹۴۲ میلادی

قانون رسیدگی به دعاوی اشخاص نسبت به املاک واگذاری به توشیح شاهنشاه رسید.

\* ۹ تیرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۳۰ ژوئن ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه مبلغ یکمصد هزار ریال برای خرید و حمل بیست و پنج خروار برنج بمنظور کمک به مستمندان دشتی و دشتستان اعطا فرمودند.

شاهنشاه به محل آموزشگاه بینوایان در صاحبقرانیه تشریف فرما شدند و ضمن بازدید از آن محل دستورات موکدی برای توجه بیشتر به غذا و بهداشت و آسایش آنها صادر فرمودند.

\* ۱۰ تیرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱ ژوئیه ۱۹۴۲ میلادی

سفارت انگلستان از نخست وزیر ایران درخواست کرد که به وزارت پست و تلگراف دستور داده شود کلیه امانت های پستی وارده و صادره و ترانزیتی در اختیار ماموران سانسور گذاشته شود تا از ورود و خروج محموله های نامناسب جلوگیری بعمل آید و هیچ مسافری مراسله یا روزنامه ای بدون مهر و امضای اداره سانسور از کشور خارج نکند.

\* ۱۴ تیرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۵ ژوئیه ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه بیمارستان یکمصد تختخوابی شفا را افتتاح و از بخش های مختلف آن بازدید فرمودند، و چون بیمارستان مزبور فاقد آموزشگاه پرستاری بود مقرر فرمودند نسبت به تاسیس دانشسراهای مقدماتی به منظور تربیت معلم و اجرای تعلیمات اجباری و تاسیس آموزشگاه های پرستاری فوراً اقدام شود.

\* ۱۵ تیرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۶ ژوئیه ۱۹۴۲ میلادی

وزارت امور خارجه به وزیر مختار ایران در لندن دستور داد که با مراجعه به مقامات انگلستان به آن دولت اطلاع دهد که بر اثر اقامت نیروهای متفقین در خاک ایران، و وجود سی تا چهل هزار نفر آوارگان جنگ و مهاجران لهستانی در این کشور، و حمل آذوقه و خواربار ایران توسط ماموران انگلیسی به خارج کشور، و بخدمت گرفتن هزاروپانصد کامیون ایرانی برای حمل و نقل کالاهای نظامی، و در دست گرفتن

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

راه آهن سراسری این کشور، قطعی و بی نظمی و آشفتگی فوق العاده‌ای در اوضاع ایران بوجود آمده، از این رو دولت انگلستان برای جبران کمبود آذوقه و وسائط نقلیه و لاستیک هر گونه اقدامی که میسر است انجام دهد.

\* ۱۶ تیرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۷ ژوئیه ۱۹۴۲ میلادی

بفرمان شاهنشاه وزارت جنگ به خانواده‌های افسران و درجه داران و سربازان و مستخدمین ارتش شاهنشاهی که از شهریورماه سال گذشته در جنگ و حوادث بعدی شهید شده بودند اطلاع داد که برای برقراری مستمری و دریافت عطیه شاهانه به کارگزینی ستاد ارتش و دارائی ارتش در شهرستان ها مراجعه نمایند.

بعلت عدم بارندگی و خشکسالی در بوشهر و اوضاع رقت بار آن شهر شاهنشاه مخارج تهیه آب آشامیدنی مردم بوشهر را تقبل فرمودند. استاندار خراسان طی گزارشی به نخست وزیر اطلاع داد که سرکنسول شوروی فهرستی شامل چهارده نفر از اتباع دول محور مقیم خراسان به وی تسلیم کرده و تقاضا نموده است که این افراد از استان خراسان اخراج شوند. از این عده دو نفر تبعه کورسویس و دیگری یک پروفیسور آلمانی الاصل مدیر بیمارستان شاهرضا است که وجودش برای بیمارستان ضرورت دارد.

\* ۲۵ تیرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۶ ژوئیه ۱۹۴۲ میلادی

علی سهیلی نخست وزیر در مصاحبه مطبوعاتی خود اقدامات دولت را در مورد تامین امنیت و خواربار به آگاهی مردم رسانید و بنا به تقاضای مدیران جراید دستور رفع توقیف از چهار روزنامه را صادر کرد.

\* ۳ مردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۵ ژوئیه ۱۹۴۲ میلادی

محاکمه رکن الدین مختار رئیس سابق شهربانی کل کشور و هفده نفر از متهمان شهربانی به اتهام قتل سیدحسن مدرس، نصرت الدوله فیروز، عبدالحسین دیبا و شیخ خزعل و اتهامات دیگر آغاز شد.

\* ۸ مردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۳۰ ژوئیه ۱۹۴۲ میلادی

علی سهیلی نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استعفای خود و هیئت دولت را تقدیم داشت. شاهنشاه مقرر فرمودند سهیلی تا تعیین دولت جدید با همکاری معاونان وزارتخانه ها وظائف خود را انجام دهد.

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

\* ۹ مردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۳۱ ژوئیه ۱۹۴۲ میلادی

تعداد مهاجران لهستانی از زن و مرد و کودک که بر اثر جنگ از کشور خود به شوری و از آنجا به وسیله ارتش سرخ به ایران منتقل شده بودند به پانزده هزار نفر رسید.

\* ۱۰ مردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱ اوت ۱۹۴۲ میلادی

اسفندیاری رئیس مجلس شورای ملی به پیشگاه همایونی شرفیاب شد و تمایل مجلس را به نخست وزیری احمد قوام معروض داشت.

\* ۱۱ مردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲ اوت ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه احمد قوام را احضار و مامور تشکیل کابینه فرمودند.

\* ۱۴ مردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۵ اوت ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه بمناسبت آغاز سی و هفتمین سال مشروطیت بیاناتی از رادیو تهران ایراد فرمودند و ضمن آن از ملت ایران خواستند که شعار "چو ایران نباشد تن من مباد" را نصب العین خود قرار دهند و برای حفظ مشروطیت و برخورداری از مزایای آن که تنها راه سعادت بشر متمدن است کوشش کنند.

هیئت رئیسه مجلس شورای ملی به اتفاق دوازده نفر نمایندگان منتخب مجلس در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و سی و هفتمین سال مشروطیت ایران را تبریک گفتند و معظمله بیاناتی پیرامون اهمیت این روز و لزوم بسط عدالت و آزادی و اهتمام در اجرای اصول مشروطیت و نگاهداری آن ایراد فرمودند.

\* ۱۵ مردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۶ اوت ۱۹۴۲ میلادی

بنگاه راه آهن دولتی به نخست وزیر گزارش داد که ماموران نظامی شوری تا کنون دو بار قطارهای حامل افسران و سربازان را که از زنجان عازم تهران بودند در ایستگاه قزوین متوقف کرده اند و چندین ساعت مانع ادامه حرکت قطار شده اند.

\* ۱۸ مردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۹ اوت ۱۹۴۲ میلادی

احمد قوام نخست وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و اعضای کابینه را به این شرح معرفی کرد:  
وزیر امور خارجه : محمد ساعد



# گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

وزیر مشاور: ابراهیم حکیمی

وزیر مشاور: صادق صادق

وزیر کشور: باقر کاظمی

وزیر دادگستری: علیرضا قراگزلو

وزیر فرهنگ: علی اکبر سیاسی

وزیر پست و تلگراف و تلفن: حمید سیاح

وزیر راه: یداله عضدی

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر: عبدالحسین هژیر

وزیر کشاورزی: احمدحسین عدل

وزیر بهداری: دکتر اسمعیل مرزبان

وزیر خواربار: مهدی فرخ

احمد قوام نخست وزیر اعضای کابینه را به مجلس شورای ملی معرفی و ضمن تقدیم برنامه دولت تقاضای رای اعتماد کرد.

\* ۱۹ مردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۰ اوت ۱۹۴۲ میلادی

آئین سلام عید مبعث درپیشگاه شاهنشاه در کاخ گلستان برگزار شد.

\* ۲۰ مردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۱ اوت ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه مبلغ یک میلیون و دویست هزار ریال برای رفاه اهلای همدان و تامین آب آشامیدنی و کشاورزی آن شهرستان اعطا فرمودند.

\* ۲۲ مردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۳ اوت ۱۹۴۲ میلادی

مجلس شورای ملی با اکثریت صدونه رای از آراء یکمذو شاهده نماینده حاضر در جلسه به دولت احمد قوام رای اعتماد داد.

دو قرارداد بمنظور خرید ۲،۷۲۴ تن گندم از کشور کانادا بین نمایندگان ایران و کانادا به امضا رسید.

\* ۲۹ مردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۰ اوت ۱۹۴۲ میلادی

وینستن چرچیل نخست وزیر انگلستان به اتفاق ژنرال ویول فرمانده کل قوای انگلیس در هندوستان، تدر فرمانده نیروی هوایی سلطنتی بریتانیا در خاورمیانه، هریمن نماینده مخصوص روزولت رئیس جمهوری آمریکا، برادلی نماینده قانون وام و اجاره، در راه مسافرت به مسکو وارد تهران شدند.

وینستن چرچیل نخست وزیر انگلستان در توقف بیست و چهارساعته خود

## گاهنامه نجاه سال شانشاهی پهلوی

در تهران به پیشگاه شاهنشاه ایران شرفیاب شد و ناهار را در حضور شاهانه صرف کرد.

\* ۳۰ مردادماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۱ اوت ۱۹۴۲ میلادی

احمد قوام نخست وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و باقر کاظمی وزیر کشور را بعنوان وزیر دارائی و جواد عامری را به سمت وزیر کشور معرفی نمود.

\* ۱ شهریورماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۳ اوت ۱۹۴۲ میلادی

تشکیل فرماندهی نظامی مستقل جبهه ایران و عراق تحت فرماندهی ژنرال ویلسن بمنظور جلوگیری از پیشرفت نیروی آلمان در قفقاز از طرف وزارت جنگ انگلستان اعلام شد.

احمد قوام نخست وزیر طی اخطاریه ای اجرای شدید مقررات حکومت نظامی را به اطلاع عموم رسانید و فرماندار نظامی تهران در پیرو اخطاریه مزبور بعضی از مواد قانون حکومت نظامی را برای آگاهی مردم اعلام کرد.

\* ۳ شهریورماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۵ اوت ۱۹۴۲ میلادی

بمناسبت سالروز سوم شهریورماه در مجلس شورای ملی از حادثه غم انگیز سوم شهریورماه سال گذشته و شهادت جمعی از جوانان دلییر ایران یاد شد.

فرماندار نظامی تهران با صدور اطلاعیه ای به کلیه مدیران جراید کشور تذکر داد چنانچه برضد اقدامات دولت مطالبی درج نمایند روزنامه آنها توقیف میشود.

\* ۵ شهریورماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۷ اوت ۱۹۴۲ میلادی

سفارت انگلستان طی نامه ای که به نخست وزیر ایران تسلیم کرد از دولت خواست افراد مورد سوء ظن ایرانی در سلطان آباد اراک تحت الحفظ نگهداشته شوند و بقیه افراد مورد سوء ظن نیز از تهران و اهواز به سلطان آباد منتقل گردند. همزمان با درخواست فوق سفارت شوروی از دولت ایران تقاضا کرد که بازداشت شدگان مذکور از اراک به رشت منتقل شوند و از آنان بوسیله مقامات مشترک ایران و شوروی بازجوئی بعمل آید.

\* ۱۲ شهریورماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۳ سپتامبر ۱۹۴۲ میلادی

دولت ایران تقاضای سفارت انگلستان در مورد ادامه بازداشت افراد

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهمی پهلوی

مظنون و تعیین بازداشتگاه و نحوه بازپرسی از آنان موافقت کرد، ولی وزیر امور خارجه مخالفت دولت ایران را با فرستادن بازداشت‌شدگان از اراک به رشت به اطلاع مسئولان سفارت شوروی در تهران رساند.

\* ۱۴ شهریورماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۵ سپتامبر ۱۹۴۲ میلادی

نیروی هوایی سلطنتی انگلستان بر اساس ماده ۴ پیمان سه گانه به منظور دفاع از شمال ایران از دولت ایران درخواست کرد که فرودگاه مهرآباد به آنان تحویل داده شود. همچنین برای سکونت شصت نفر افسر و شصت نفر خلبان تقاضای مسکن کرد.

\* ۱۶ شهریورماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۷ سپتامبر ۱۹۴۲ میلادی

نظر به اینکه عطیه شاهنشاه برای هزینه تامین آب آشامیدنی شهرستان بروجرد کافی نبود معظمله مبلغ یک میلیون و شصت هزار ریال دیگر برای انجام این امر مرحمت فرمودند.

بموجب گزارش تلگرافی از شهرهای غربی کشور، نیروی نظامی انگلستان در شهرهای اراک، نهاوند، همدان، کرمانشاهان، اقدام به جمع‌آوری غلات و آذوقه نموده و آنها را برای استفاده نیروهای نظامی خود در خاورمیانه و شمال آفریقا می‌فرستد و به این ترتیب مردم ایران را از لحاظ خواربار و آذوقه دچار مضیقه می‌سازد.

\* ۱۸ شهریورماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۹ سپتامبر ۱۹۴۲ میلادی

مقامات دولتی ایران مذاکراتی را برای تخلیه تهران از نیروهای متفقین، و خروج هواپیماهای جنگی آنها از فرودگاه‌های اطراف پایتخت و اعلام بی‌دفاع بودن شهر تهران با متفقین انجام دادند، ولی این مذاکرات بدون نتیجه پایان یافت.

وزیر مختار ایران در لندن طی گزارشی به وزارت امور خارجه اطلاع داد که دولت انگلستان در مورد درخواست‌های ایران چندان روی موافق نشان نداده است. از جمله درباره تحویل گندم به ایران، با توجه به اینکه دولت ایران یکصد و بیست هزار تن گندم خواسته بود، آنها فقط با دادن هزار تن گندم به ایران موافقت کرده‌اند. در مورد وسائط نقلیه و رساندن لاستیک به ایران نیز آمادگی هیچگونه کمکی را ندارند. درباره ادامه بازداشت ایرانیانی که به اتهام همکاری با آلمان‌ها دستگیر شده‌اند نیز پافشاری می‌کنند.

\* ۲۱ شهریورماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۲ سپتامبر ۱۹۴۲ میلادی

## گاهنامه نجاه سال شانشاهی پهلوی

قانون اجازه انتشار سیمدمیلیون ریال اسکناس اضافی از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۲۳ شهریورماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۴ سپتامبر ۱۹۴۲ میلادی

دستور پرداخت اعتبارات مربوط به عطایای شاهنشاه که ظرف سال گذشته به مصرف نرسیده بود از جانب معظمله به وزارت دارائی شرفصدور یافت .

\* ۲۵ شهریورماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۶ سپتامبر ۱۹۴۲ میلادی

بمناسبت آغاز دومین سال سلطنت اعلیحضرت محمدشاه پهلوی ، نخست وزیر ، هیئت وزیران ، هیئت رئیسه مجلس شورای ملی و دوازده نفر نمایندگان منتخب مجلس و افسران ارشد ارتش شاهنشاهی برای عرض تبریک در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند .  
ویندل ویلکی نماینده مخصوص رئیس جمهوری کشورهای متحده امریکا در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و ناهار را در حضور معظمله صرف کرد .

محاکمه هفده نفر متهمان شهربانی خاتمه یافت و رکن الدین مختار به هشت سال زندان با اعمال شاقه و ده نفر به ده تا یکسال زندان محکوم شدند و شش نفر بقیه تبرئه و آزاد شدند .

احمد قوام نخست وزیر بمناسبت آغاز سال دوم سلطنت شاهنشاه بیاناتی از رادیو تهران خطاب به ملت ایران ایراد کرد .

\* ۲۸ شهریورماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۹ سپتامبر ۱۹۴۲ میلادی

مجید آهی سفیرکبیر ایران در اتحاد جماهیر شوروی با استالین نخست وزیر شوروی ملاقات کرد .

\* ۳۰ شهریورماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۱ سپتامبر ۱۹۴۲ میلادی

برای اولین بار آئین خاتمه خدمت افسران وظیفه در محل لشکر اول در باغشاه درپیشگاه شاهنشاه انجام یافت و معظمله پس از انجام مراسم سان و بازدید نظامی و ملاحظه نمایشهای زرهی و ورزشی و استماع گزارش فرمانده لشکر ، اوراق خاتمه خدمت افسران وظیفه را اعطا فرمودند .  
شاهنشاه هزینه تکمیل ساختمان آزمایشگاه سرم سازی حصارک را که چندین سال بعلت عدم وجود بودجه متوقف و ناتمام مانده بود تقبل فرمودند .

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

\* ۱ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۳ سپتامبر ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه به دانشگاه جنگ تشریف فرما شدند و دانشنامه افسران فارغ التحصیل دانشگاه جنگ را اعطا فرمودند ، و بیاناتی پیرامون آشنائی با تعلیمات ارتش های جهان و تاثیر افسران دانشگاه دیده در جامعه نظامی کشور ، ایراد نمودند .

وابسته نیروی هوائی انگلستان در مورد انتقال نیروی هوائی ایران از فرودگاه مهرآباد به محلی دیگر به وزارت جنگ اطلاع داد که دولت انگلستان حاضر است از لحاظ همکاری ، دو آشیانه متحرک در هر جا که دولت ایران مایل باشد برای نیروی هوائی ایران حمل کند .

\* ۲ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۴ سپتامبر ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه به دانشکده افسری تشریف فرما شدند و گواهینامه و جوایز فارغ التحصیلان را اعطا فرمودند و پیرایه استماع گزارش فرمانده دانشکده افسری بیاناتی در زمینه شرافت ، پاکدامنی ، انجام وظائف ملی و میهنی ایراد نمودند .

سفارت شوروی طی یادداشتی که تسلیم دولت ایران کرد تقاضا نمود کارخانه های اسلحه سازی ایران با کمک فنی و سرپرستی کارشناسان شوروی و همکاری ماموران ایرانی اداره شود .

\* ۴ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۶ سپتامبر ۱۹۴۲ میلادی

شریدن بعنوان مستشار خواربار و حیره بندی ، تیمرمن به سمت مشاور شهربانی و سرهنگ شوارتسکف بعنوان مستشار ژاندارمری با توافق دولت امریکا به استخدام دولت ایران درآمدند .

جشن دانشکده افسری در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد . در این مراسم معظم له خطاب به افسران جدید بیاناتی در مورد خصائل سربازی و کوشش و فداکاری در راه پایداری ایران ایراد فرمودند .

\* ۵ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۷ سپتامبر ۱۹۴۲ میلادی

رئیس کل شهربانی طی نامه ای به نخست وزیر اطلاع داد که بیست و یک نفر ایرانی بازداشت شده به اراک اعزام شدند و در محلی که قبلا برای آنان در نظر گرفته شده بود تحت نظر هستند .

\* ۷ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۹ سپتامبر ۱۹۴۲ میلادی

ستاد ارتش که در سال های گذشته به طور مستقل وظائف خود را انجام

## کاهن نامه نجاه سال شانشاهی پهلوی

میداد بنابر پیشنهاد وزارت جنگ و تصویب شاهنشاه تحت نظر وزارت جنگ قرار گرفت .

شاهنشاه به وزارت جنگ تشریف فرما شدند و احمدقوام نخست وزیر و وزیر جنگ و روسای دوائر وزارت جنگ به پیشگاه معظم له شرفیاب شدند ، آنگاه شاهنشاه از قسمت های مختلف وزارت جنگ و چاپخانه ارتش شاهنشاهی بازدید فرمودند و سپس به ستاد ارتش تشریف فرما گردیدند .

وزارت امور خارجه در پاسخ تقاضای سفارت شوروی درباره اداره کارخانه های اسلحه سازی ایران اعلام داشت که دولت شاهنشاهی موافق است که کارخانه های اسلحه سازی ایران سفارش های دولت شوروی را قبول کند ، ولی واگذار کردن کارخانه ها و موسسات دولتی ، مخالف اصولی است که دولت ایران بدان پای بند است و چون کارخانه های مذکور فعلا به اندازه کافی متخصص در اختیار دارد نیازی به متخصصان شوروی نیست .

\* ۸ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۳۰ سپتامبر ۱۹۴۲ میلادی

وزارت جنگ ایران در پاسخ تقاضای وابسته نیروی هوایی انگلستان درباره واگذاری فرودگاه مهرآباد به نیروی هوایی انگلستان و تأمین محل سکونت خلبانان انگلیسی ، موافقت موقتی خود را با انجام این امر اعلام داشت .

\* ۱۰ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

سرهنگ نیوویرت جراح معروف نیویورک که از فروردین ماه گذشته جزو افسران امریکائی به تهران آمده بود برای معالجه بیماران تیفوسی که بر اثر وقوع جنگ در ایران شیوع یافته بود ، داوطلبانه برای ساختن سرم ضد تیفوس همکاری خود را با انستیتو پاستور آغاز کرد .

بمناسبت شهادت حضرت علی علیه السلام بفرمان شاهنشاه در سه شب اعیاء ماه رمضان شش هزار نفر از بینوایان شهر اطعام شدند .

لین متخصص انگلیسی برای همکاری با وزارت کشاورزی بمنظور مبارزه با ملخ وارد تهران شد تا رهسپار جنوب کشور و مناطقی که مورد هجوم ملخ قرار گرفته بود بشود .

\* ۱۲ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۴ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه برای مشاهده مسابقه نهائی تنیس پایتخت به ورزشگاه امجدیه تشریف فرما شدند .

دکتر مرزبان وزیر بهداشتی که برای نصب اولین سنگ بنای یسک

## گاهنامه پنج‌ه‌سال‌شمارهای پهلوی

بیمارستان در لاهیجان به گیلان مسافرت نموده بود ضمن بازدید از بهداری های استان گیلان داروهای خریداری شده از محل عطیه شاهانه را توزیع نمود.

\* ۱۴ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۶ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

اتاق جدید بازرگانی تهران با حضور عبدالحسین هژیر وزیر بازرگانی و پیشه و هنر در خیابان سعدی گشایش یافت.

\* ۱۶ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۸ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

قحطی و گرسنگی در بوشهر و بنادر رو به افزایش نهاد.

\* ۱۸ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۰ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

اسمیرنوف سفیرکبیر اتحاد جماهیر شوروی در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد.

\* ۱۹ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۱ اوت ۱۹۴۲ میلادی

فرمان شاهنشاه دائر بر انتصابشش نفر از امرای ارتش به مشاغل مهم نظامی شرفصدور یافت.

\* ۲۰ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۲ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

سفارت انگلستان طی نامه ای از دولت ایران تقاضا کرد که کارخانه هواپیما سازی شهباز ایران به آن دولت اجاره داده شود. طرح قرارداد اجاره و متمم آنرا نیز به ضمیمه نامه ارسال داشت و متذکر شد که در قرارداد و متمم آن جزئیات و شرایط اجاره روشن شده است.

\* ۲۱ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۳ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

سفارت انگلستان در تهران از وزارت امور خارجه درخواست کرد که خط بین المللی تلگراف قزوین به خائفین که از همدان و کرمانشاه می گذرد، همچنین یکی ازدو خط اندیمشک - خرم آباد یا بروجرد - ملایر برای انجام مقاصد نظامی به ماموران نظامی انگلستان تحویل داده شود.

بنا به دعوت وزیر خواربار، نمایندگان مطبوعات با شریدن مستشار خواربار و جیره بندی ملاقات نمودند و شریدن ضمن گزارشی مقررات جدید تعیین بهای خرید و فروش گندم را برای آگاهی مردم اعلام کرد و از جامعه مطبوعات کشور تقاضای همکاری نمود.

\* ۲۳ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۵ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

## گاهنامه پنج‌ماه سال شانزدهم پهلوی

به افتخار ورود کیسی وزیر کابینه انگلستان به ایران ، مجلس ضیافتی به شام در کاخ وزارت امور خارجه برپا شد که عده‌ای از وزیران و نمایندگان سیاسی خارجی مقیم تهران در آن حضور داشتند .

\* ۲۴ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۶ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

کیسی وزیر کابینه انگلستان به اتفاق همسر خود به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد . سپس در یک مصاحبه مطبوعاتی با روزنامه نگاران ایران شرکت جست و بعد نطقی از رادیو تهران ایراد کرد .

\* ۲۵ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۷ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

محمدعلی فروغی نخست وزیر پیشین به سمت سفیر کبیر ایران در واشینگتن تعیین شد .

\* ۲۸ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۰ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

وزارت راه به وزارت امور خارجه اطلاع داد که از شهریورماه گذشته تا کنون کلیه خطوط آهن استان سه و چهار با متعلقات آن توسط نیرو-های شوروی تصرف شده است و درخواست کرد که بوسیله سفیر ایران در مسکو اقداماتی صورت گیرد تا خطوط آهن مذکور به مسئولان ایرانی مستردشود .

\* ۲۹ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۱ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

بفرمان شاهنشاه نخست وزیر از دکان های نانوائی شهر بازدید و برای بهبود وضع نان دستوراتی صادر کرد .

\* ۳۰ مهرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۲ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

قانون تاسیس وزارت خواربار از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۱ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۳ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

شاهنشاه مقرر فرمودند کلیه وزارتخانه ها و موسسات دولتی کلیه اعتبارات مربوط به جشن و چراغانی چهارم آبان را به مصرف کمک به بینوایان و مستمندان برسانند .

\* ۲ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۴ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

علیاحضرت ملکه پهلوی وزیر خواربار را احضار فرمودند و مقرر داشتند که کلیه غله موجودی املاک شخصی ایشان به منظور تهیه وسائل آسایش و تامین خوراک مردم مورد استفاده قرار گیرد .



## گاهنامه نجاه سال شامشابی پهلوی

شاهنشاه وزیر خواربار را به حضور پذیرفتند و دستور اکید صادر فرمودند که موجودی گندم کلیه ملاکی که متعلق به افراد خاندان سلطنتی است برای تهیه نان اهالی شهر به مصرف برسد.

\* ۴ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۶ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

بمناسبت بیست و چهارمین سال میلاد شاهنشاه مراسم سلام در کساح گلستان انجام شد. به همین مناسبت شاهنشاه در جشن ورزشی امجدیه شرکت فرمودند و جام های پیروزی و مدال های قهرمانان کشور را اعطا کردند.

\* ۶ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۸ اکتبر ۱۹۴۲ میلادی

روزنامه های نبرد، خورشید ایران، پرورش، نسیم شمال از طرف فرماندار نظامی تهران توقیف شد.

\* ۱۰ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

آئین گشایش دانشکده معقول و منقول در پیشگاه شاهنشاه انجام یافت و معظمله ضمن بازدید از کلاسهای درس دفتر یادبود دانشکده را امضا فرمودند.

مجلس شورای ملی با پرداخت پانصد میلیون ریال وام به وزارت خواربار برای خرید گندم و سایر مواد غذایی کشور موافقت کرد. سه نفر از افسران عالی رتبه آمریکا برای خدمت در کارپردازی و امور مالی وزارت جنگ به تهران وارد شدند.

\* ۱۱ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

جلسه فوق العاده هیئت وزیران با حضور شریدن مستشار خواربار و جیره بندی وزارت خواربار به منظور بررسی و تأمین نان و خواربار کشور در کاخ ابیض تشکیل گردید.

\* ۱۲ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۳ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

در کمیسیونی که با حضور نمایندگان سفارت انگلستان در ایران، ملبس سرخ آمریکا، وزیر مختار لهستان در ایران و نمایندگان مهاجران لهستانی و دولت ایران تشکیل شد، شریدن مستشار خواربار نظر دولت ایران را در مورد تأثیر مصرف خواربار مهاجران لهستانی در وضع خواربار اهالی پایتخت و لزوم خروج آنان از ایران به اطلاع رسانید و در همین جلسه تصمیم گرفته شد که پنجهزار نفر از مهاجران از طریق اهواز به آفریقا عزیمت نمایند. ضمناً نماینده دولت انگلستان قول

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

داد تا پایان سال آینده کلیه لهستانی های مهاجر خاک ایران را ترک نمایند.

شاهنشاه مقرر فرمودند کلیه اعتبارات سال جاری مربوط به هزینه جشن ها در کلیه وزارتخانه ها و موسسات دولتی در مرکز و شهرستان ها به مصرف پذیرائی و اطعام مستمندان کشور برسد.

\* ۱۳ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۴ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

احمد قوام نخست وزیر در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه باریافت و گزارش امور مملکتی و وضع نامساعد غله و کمبود نان را معروض داشت. شاهنشاه برای تامین نان و ارزاق عمومی مقرر فرمودند که به هر نحو و از هر جا شده نان مورد نیاز مردم تامین گردد.

بنا به پیشنهاد وزارت خواربار حفظ انتظامات و مراقبت در امور نان بعهده رئیس اداره کل شهربانی محول شد.

هیئت وزیران تصویب کرد که از محل سود ده میلیون ریال اعطائی شاهنشاه به فرهنگیان کشور، به معلمین و مدیران آموزشگاه های ملی و همچنین معلمینی که از فروردین ماه دو سال قبل ببعد از کار برکنار شده اند و وارث کسانی که از تاریخ فوق ببعد درگذشته اند کمک مالی شود.

انجمن خیریه والاحضرت اشرف پهلوی بمنظور کمک به بینوایان و مستمندان تاسیس گردید.

\* ۱۴ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۵ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

و خامت وضع خواربار و نان تهران در مجلس شورای ملی مورد بحث و گفتگو قرار گرفت.

وزیر مختار انگلستان در تهران درباره عزیمت لهستانی های مهاجر از ایران به هندوستان و افریقا اطلاعیه ای منتشر کرد.

شاهنشاه در شب نشینی با شکوهی که بمنظور جمع آوری اغانه برای مستمندان و بینوایان در باشگاه افسران تشکیل گردیده بود شرکت فرمودند.

\* ۱۶ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۷ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

کنگره دفع ملخ با حضور نمایندگان دولت های اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان در اداره دفع آفات نباتی وزارت کشاورزی تشکیل شد. کارمندان ادارات تلگراف و بی سیم از اول وقت اداری تا ساعت

## کاهن نامه

### پنجاد سال شانشاهی پهلوی

یازده صبح اعتصاب کردند تا نسبت به تامین خواربار آنان از طرف مقامات مسئول اقدام شود.

\* ۱۷ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۸ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

نخست وزیر در جلسه خصوصی مجلس شورای ملی در مورد نان و خواربار مطالبی به اطلاع نمایندگان رسانید.

\* ۱۸ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۹ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

وزارت امور خارجه طی یادداشتی به سفارت شوروی در تهران، به دشواری های صدور مواد خوراکی به آن کشور اشاره کرد و متذکر شد برای حفظ روابط دوستانه با دولت شوروی با صدور اقلامی مواد خوراکی به آن کشور موافقت میکند مشروط بر اینکه آنچه تا کنون مادر شده است جزو همین ارقام محسوب شود.

عده ای از اشرار قشقائی و بویراحمندی که در اطراف چهارمحال، بروجن و شهرضا مرتکب شرارت و سرقت شده و موجبات ناراحتی مردم را فراهم کرده بودند مورد تعقیب ستون اعزامی سمیرم قرار گرفته و پس از دادن تلفات سنگین متواری شدند.

\* ۱۹ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۰ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

کمیسیون با حضور نمایندگان سفارت شوروی، سفارت امریکا، سفارت انگلستان، سفارت لهستان و نماینده مهاجران لهستانی و شریدن، مستشار خواربار ایران بمنظور محدود کردن خرید خواربار و مواد غذایی از طرف مهاجران لهستانی که موجب کمبود خواربار در پایتخت شده بود تشکیل گردید.

\* ۲۰ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۱ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

انجمن خیریه ایران و امریکا بمنظور جمع آوری اعانه و کمک به مستمندان تاسیس شد و اولین جلسه آن در باشگاه بانک ملی ایران تشکیل گردید.

\* ۲۱ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۲ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

مقادیر زیادی دارو، لوازم جراحی، پتو، شیرخشک و سایر لوازم مورد نیاز مستمندان ایرانی از طرف صلیب سرخ امریکا به ایران تحویل داده شد.

وزارت امور خارجه ضمن ارسال نامه ای به سفارت شوروی در تهران به

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

تعهدات متفقین در حفظ حیات اقتصادی ایران اشاره کرده و متذکر شد که نابسامانی ها و آشفتگی هایی که در جمیع شئون اقتصادی این کشور بوجود آمده نتیجه ورود نیروهای شوروی و انگلستان به خاک این کشور است، از این رو جا دارد که دو دولت دوست برای بهبود اوضاع اقتصادی این کشور تا آنجا که میسر است بذل مساعی نمایند.

قانون اجازه استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسو رئیس کل دارائی ایران بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۴ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۵ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

فرمان شاهنشاه انجمن خیریه ای برای کمک به بیماران ناقص الاعضا تاسیس شد و فعالیت خود را آغاز کرد.  
مجلس شورای ملی لایحه استخدام شربدن مستشار خواربار و جیره بندی را تصویب نمود.

\* ۲۵ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۶ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

جلسه خصوصی مجلس شورای ملی با حضور قوام نخست وزیر و اعضای کابینه تشکیل شد و نخست وزیر لایحه اختیارات خود را برای مسائل پولی و ارزی، تامین خواربار، پائین آوردن هزینه زندگی، جیره بندی، مایحتاج مردم، اصلاح وضع حمل و نقل، محدود کردن معاملات، مجازات محترکین و کسانی که بر خلاف مصالح اقتصادی کشور عمل میکنند، و تهیه کالا از خارج تا تاریخ شهریورماه سال آینده مطرح کرد و با مخالفت اکثریت قریب به اتفاق نمایندگان روبرو شد.

جلسه فوق العاده هیئت وزیران برای رسیدگی به موضوع مخالفت مجلس شورای ملی با لایحه اختیارات نخست وزیر تشکیل گردید.

\* ۲۷ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۸ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و مشکلات دولت را به عرض رسانید.

کاظمی وزیر دارائی از مقام خود استعفا کرد و امان اله اردلان به کفالت وزارت دارائی منصوب شد.

اسفندیاری رئیس مجلس شورای ملی، دکتر طاهری و بیات، نواب رئیس مجلس به پیشگاه شاهنشاه باریافتند و در خصوص مخالفت مجلس با دادن اختیارات به نخست وزیر توضیحاتی معروض داشتند.

\* ۲۸ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۹ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

## کامهش مه پنجده سال شانشاهی پهلوی

لایحه واگذاری اجازه انتشار اسکناس به هیئت نظارت بانک ملی ایران به تصویب مجلس شورای ملی رسید و انتظارات مجلس از متفقین در مورد تقلیل نرخ لیره و وجود طلا در کشور بعنوان پشتوانه اسکناس و تهیه ریال بمنظور رفع گرفتاری های پولی و ارزی برای تامین هزینه های ضروری متفقین اعلام گردید و از دولت خواسته شد مراتب را به اطلاع متفقین برسانند.

نظرات دولت انگلستان در مورد تامین احتیاجات ارزی متفقین از طرف دولت ایران و رفع نیازمندی های جنگی متفقین و اوضاع خواربار و نان و کمک انگلستان به ایران، از طرف سفارت انگلستان در تهران اعلام گردید.

\* ۲۹ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۰ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

احمد قوام نخست وزیر در جلسه فوق العاده مجلس حضور یافت و لایحه اختیارات خود را با تغییراتی که در آن داده شده بود برای نمایندگان مجلس قرائت کرد و تقاضای تصویب آنرا کرد.

\* ۳۰ آبان ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۱ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

وزیر مختار انگلستان به اتفاق سفیر کبیر اتحاد جماهیر شوروی با نخست وزیر در کاخ ابیض ملاقات کردند.

\* ۱ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۲ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

احمد قوام نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و مطالبی در باره اوضاع جاری کشور و مخالفت پارلمان با دولت خود معروض داشت. رئیس، نواب رئیس، نمایندگان فراکسیون ها و چند تن از نمایندگان مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و در مورد روش مجلس نسبت به دولت توضیحات مشروحی بعرض رسانیدند.

\* ۲ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۳ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

نخست وزیر جلسهای با حضور نمایندگان جراید در کاخ ابیض تشکیل داد و در مورد لایحه اختیارات و انطباق آن با قانون اساسی و مناسبات ایران با متفقین و گرفتن طلا از آنها بعنوان پشتوانه اسکناس و جلب موافقت متفقین برای اخذ بیست و پنج هزار تن گندم و تحویل کامیون و وسائط نقلیه مطالبی اظهار کرد و از مطبوعات کشور تقاضای همکاری نمود.

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

\* ۵ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۶ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

محمدعلی فروغی نخست وزیر پیشین درگذشت و شاهنشاه ضمن اظهار تاسف عمیق مقرر فرمودند تشییع جنازه رسمی از وی بعمل آید. قانون متمم بودجه سال جاری کشور از طرف مجلس شورای ملی تصویب گردید.

\* ۷ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۸ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

وزرای مختار انگلستان و امریکا در تهران با نخست وزیر ایران در کاخ ابیض ملاقات کردند.

\* ۸ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۹ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

مراسم تشییع جنازه رسمی مرحوم فروغی از مسجد سپهسالار با شرکت نماینده مخصوص شاهنشاه بعمل آمد.

شاهنشاه از میدان شاهپور و بازارچه قوام بازدید فرمودند و در کاروانسرای که محل زندگی عده ای از بینوایان شهر بود حضور یافتند و پس از مشاهده وضع آنها مقرر فرمودند ظرف مدت یک ساعت تعدادی لحاف، کرسی و مقداری زغال تهیه و بین آنها توزیع شود. شاهنشاه پس از اعطای مبالغی وجه به مستمندان محل مزبور را ترک فرمودند.

\* ۹ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۳۰ نوامبر ۱۹۴۲ میلادی

ارتباط پستی هوایی بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی بوسیله هواپیماهای پستی آن کشور برقرار گردید.

\* ۱۱ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

دولت ایران در پاسخ درخواست سفارت امریکا که تقاضا کرده بود ساختمان های امیرآباد و انبار فیشرآباد، در اختیار ارتش امریکا در ایران گذاشته شود، اعلام داشت که چون متفقین تا کنون فرودگاه های قلعه مرغی، مهرآباد، دوشان تپه، و کارخانه مسلسل سازی ایران را در اختیار گرفته اند و ارتش ایران از حیث جا سخت در مضیقه است، از این رو نمی تواند با واگذاری انبار فیشرآباد موافقت کند.

\* ۱۳ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۴ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

موافقتنامه خرید گندم از متفقین به امضای وزیران مختار انگلستان و امریکا و وزیر امور خارجه ایران رسید.

## گاهنامه پنج‌سال‌شمارشاهی پهلوی

\* ۱۶ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۷ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

والاحضرت شاهدخت شمس‌پهلوی چکی به مبلغ یک میلیون ریال — موسسه خواران و برادران مددکار که ریاست‌عالیه آنرا خود بعهده داشتند اهدا کردند.

\* ۱۷ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۸ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

عده‌ای از دانش‌آموزان و دانشجویان در مجلس شورای ملی اجتماع کردند و بعلت کمبود نان و خواربار و بالا رفتن هزینه زندگی به تظاهرات پرداختند و سپس به چند تن از وکلا حمله کردند و در و پنجره‌های مجلس را شکستند.

نمایندگان دانش‌آموزان و دانشجویانی که در صحن مجلس شورای ملی اجتماع کرده بودند برای تقدیم عرایض خود در کاخ سلطنتی حضور یافتند و خواسته‌های خود را بوسیله رئیس‌کل تشریفات شاهنشاهی به عرض شاهنشاه رسانیدند.

جمع کثیری از مردم پایتخت به منزل قوام نخست‌وزیر حمله‌ور شدند و گروهی دیگر در شهر به حمله به مغازه‌ها پرداختند و خسارات سنگینی به بازرگانان و کسبه تهران وارد ساختند. در این گیرودار بر اثر زدوخوردی که بین مردم و ماموران انتظامی درگرفت بیش از یکصد نفر کشته و زخمی شدند.

\* ۱۸ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۹ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

احمد قوام نخست‌وزیر طی اعلامیه‌ای مردم را به آرامش دعوت کرد و قول داد مایحتاج عمومی مخصوصاً نان و خواربار مورد نیاز مردم شهر را بزودی تامین نماید.

سپهبد امیراحمدی فرماندار نظامی تهران طی اعلامیه‌ای مقررات حکومت نظامی را به اطلاع عموم رسانید و رفت و آمد را در شهر از ساعت بیست ممنوع اعلام کرد و پروانه‌های عبور را لغو نمود.

اعلامیه شماره دو دولت منتشر شد و اعلام گردید که بفرمان شاهنشاه بمنظور حسن اداره امور کشور و اهتمام در نظم و تامین آسایش عمومی به ماموران ارتش و شهربانی دستور داده شده است که عاملان تحریک و آشوب را دستگیر نموده و مقررات حکومت نظامی را به شدت بموقع اجرا بگذارند.

کلیه روزنامه‌های کشور از طرف دولت توقیف و تعطیل شد و عده‌ای از

## گاهشمار پنجده سال شانشاهی پهلوی

مدیران مطبوعات دستگیر گردیدند. بجای عموم روزنامه‌های توقیف شده روزنامه اخبار روز از طرف اداره کل انتشارات و تبلیغات انتشار یافت.

عده کثیری از تحریک کنندگان و آشوب طلبان بوسیله ماموران شهربانی و فرمانداری نظامی تهران دستگیر شدند و معادل پنج میلیون ریال اموال غارت شده جمع آوری گردید.

✱ ۱۹ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۰ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

سومین اعلامیه دولت انتشار یافت و تشکیل کمیسیون مرکب از رجال بی غرض در نخست وزیری اعلام گردید و از مردم خواسته شد که اطلاعات خود را بمنظور کشف حقیقت و شناختن عاملان فساد در اختیار دولت قرار دهند تا در کمیسیون مزبور مورد رسیدگی قرار گیرد. رئیس شهربانی اصفهان طی گزارشی به نخست وزیر اطلاع داد که چند نفر افسر انگلیسی ساعت هجده روز شانزدهم آذرماه سرلشکر زاهدی را بازداشت کرده و به تهران بردند.

✱ ۲۰ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۱ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

فرمانداری نظامی تهران از کلیه بازرگانان و کسبه تهران خواست که از روز شنبه ۲۱ آذرماه با خیال راحت به کسب و کار خود بپردازند.

✱ ۲۳ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۴ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

بر اثر اقدامات دولت و اجرای حکومت نظامی آرامش در شهر برقرار گردید و کلیه بازرگانان و مغازه داران در بازار و سایر نقاط کار خود را از سر گرفتند.

✱ ۲۵ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۶ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

احمد قوام نخست وزیر طی بیاناتی از رادیو اقدامات دولت را در زمینه کارشناسان امریکائی که به استخدام دولت درآمده اند و مسئله خواربار و بازداشت عاملان و محرکین واقعه ۱۷ و ۱۸ آذرماه و جمع آوری اموال غارت شده و تقسیم بین صاحبان آنها به آگاهی مردم رسانید.

✱ ۲۷ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۸ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

برای انجام سرشماری، کلیه سازمان های دولتی و موسسات ملی تعطیل و سرشماری هشتدهزار نفر اهالی تهران آغاز شد و کوپن های جیره بندی نان، قند و شکر و جای و پارچه توزیع گردید.



## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۹ آذرماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۰ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

مجلس شورای ملی پس از دوازده روز تعطیل کار خود را آغاز کرد. در این جلسه اسفندیاری رئیس مجلس ضمن نطقی از واقعه هفده آذرماه اظهار تاسف نمود و نخست وزیر طی گزارشی به اطلاع نمایندگان مجلس رسانید که با تقویت و پشتیبانی شاهنشاه دولت توانسته است محرکین واقعه تاسف انگیز هفده آذرماه را بشناسد و از دامنه آشوب جلوگیری بعمل آورد.

فرمان شاهنشاه سپهبد امیراحمدی فرماندار نظامی تهران به سمت وزیر جنگ منصوب شد.

\* ۱ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۲ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

فروشنان در کلیه نانوائی ها در مقابل کوپن آغاز شد.

\* ۲ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۳ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

امیرتیمور نماینده مجلس شورای ملی نخست وزیر را بعلت سوءاداره و تدبیر در امور مملکت و عدم استقرار امنیت و وقوع حوادث ۱۸ و ۱۷ آذر و تیراندازی ماموران انتظامی و کشته شدن چهل نفر عابر و زخمی شدن یکصدوسی تن از اهالی تهران و همچنین توقیف و تعطیل جراید کشور استیضاح کرد.

بدستور نخست وزیر از تحویل آردبه نانوائی ها جلوگیری بعمل آمد و نان شهر بوسیله ناوآخانه های دولتی تهیه و توزیع نان بعهده نانوائی های شخصی گذاشته شد.

\* ۳ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۴ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

لایحه مربوط به تعیین شرایط جدید برای گرفتن امتیاز و مدیریت و سردبیری مطبوعات و اصلاح ماده ۳۴ قانون مطبوعات کشور به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۵ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۶ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

فرمان شاهنشاه حسین علاء به وزارت دربار شاهنشاهی منصوب شد.

\* ۶ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۷ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

مراسم سلام عید غدیرخم در پیشگاه شاهنشاه در تالار برلیان کاخ گلستان برگزار گردید.

## گاهنامه پنج‌ماه‌شماره‌پهلوی

\* ۸ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۹ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

لایحه استخدام چهار نفر همکاران دکتر میلسپو رئیس‌کل دارائسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید و سرهنگ ریچارد یونوال ، دکتر ال‌کین - گروز کلوز ، دکتر پول اتکینس ، هیوج چیس به استخدام دولت ایران در آمدند .

\* ۹ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۳۰ دسامبر ۱۹۴۲ میلادی

بفرمان شاهنشاه بمنظور کمک به خواربار عمومی ، کلیه کوپن های صادره بنام افراد خاندان سلطنتی به وزارت خواربار مسترد گردید तथा بوسیله بنگاه حمایت مادران برای مساعدت به مادران بی بضاعت تخصیص داده شود .

شاهنشاه مبلغ پانصد هزار ریال برای کمک به بینوایان قم اعطا فرمودند .

خبرگزاری رویتر اطلاع داد که پیمان سعدآباد که در تاریخ ۸ ژوئیه ۱۹۳۷ از طرف دولتهای ترکیه ، عراق ، افغانستان و ایران در سعدآباد به امضا رسیده بود برای پنج سال دیگر تمدید شده است .

\* ۱۲ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

وزارت امور خارجه طی گزارشی که به نخست وزیر تسلیم کرد اطلاع داد که دولت شوروی از دولت ایران خواسته است که مبلغ پانصد میلیون ریال اعتبار به مدت شش ماه به آن کشور بدهد ، و شوروی نیز متعهد خواهد شد که معادل این مبلغ کالا به ایران تحویل نماید .

\* ۱۳ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۳ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

لایحه استخدام هارولد گراشام تبعه دولت امریکا به سمت رئیس گمرک و مستشار بازرگانی و تعرفه ، لایحه استخدام دیویان متخصص خواربار بمنظور رسیدگی به وضع خواربار استان های سوم و چهارم بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

والاحضرت شاهدخت شمس پهلوی بنا به تقاضای وزارت بهداشت ریاست افتخاری بیمارستان ها را پذیرفتند .

\* ۱۴ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۴ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

آئین نامه قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه سال جاری به تصویب هیئت وزیران رسید .

## گاهنامه پنج‌ماه سال شانزدهم شهری

\* ۱۵ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۵ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه از بیمارستان وزیری بازدید و در مورد افزایش بودجه بهداشت کشور و حسن جریان امور بیمارستان ها دستورهای موکد صادر فرمودند.

با توجه به گزارش‌های رسیده ، فرمان شاهنشاه دائر بر بهبود اوضاع خواربار کشور و تامین رفاه ملت خطاب به نخست‌وزیر و وزارت خواربار شرفصدور یافت .

\* ۱۷ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۷ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

شریدن مستشار خواربار و حیره‌بندی در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد .

قانون مربوط به جنگل ها از طرف مجلس شورای ملی تصویب گردید .

\* ۲۰ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۰ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

عده‌ای از نمایندگان مجلس شورای ملی نسبت به ادامه توقیف روزنامه‌ها شدیداً به دولت اعتراض کردند .

شورای عالی فرهنگ رسیدگی به مدارک و تصویب امتیاز روزنامه‌ها و مجلات را آغاز کرد .

\* ۲۱ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۱ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

پرنس علیخان پسر والا حضرت آقاخان در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد .

شاهنشاه مبلغ بیست و پنج هزار ریال بمنظور عملیات مقدماتی برای تامین آب مشروب همدان بفرمانداری آن شهر مرحمت فرمودند .

\* ۲۳ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۳ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

انتشار روزنامه‌هایی که طبق مقررات جدید امتیاز آنها به تصویب رسیده بود آغاز شد .

فرمانداری نظامی تهران به کسانی که اموال آنها در جریان حوادث هفده آذرماه از دست رفته بود اطلاع داد که برای رسیدگی و استرداد اموال خود به کمیسیونی که در فرمانداری نظامی تشکیل شده است مراجعه نمایند .

وزیر کشور طی نامه‌ای به نخست‌وزیر اطلاع داد که بر اساس گزارش دبیرسفارت انگلستان در تهران دولت انگلستان با حرکت یک ستون از

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

نیروی ایران به خوزستان مخالف است و معتقد است حرکت پادگان آباده بسوی جنوب باعث تجری بویراحمدی ها و قشقائی ها شده است .

جلسه ای با حضور حسین علاء وزیر دربار شاهنشاهی، حسین سمیعی ، قاسم غنی ، محمد قزوینی ، عباس اقبال برای اتخاذ تصمیم درباره کتابخانه سلطنتی در عمارت شمس العماره تشکیل شد .

سفارت ایران در قاهره به وزارت امور خارجه گزارش داد که مهمات جنگی زیادی بوسیله متفقین از بنادر خلیج فارس بوسیله راه آهن برای تقویت ارتش سرخ فرستاده شده است . در این گزارش همچنین به کوشش های مهندسان ایرانی اشاره شده و متذکر شده اند که مقامات متفقین از این همکاری ها بسیار سپاسگزارند .

\* ۲۴ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۴ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

قانون متمم قانون اصلاح قسمتی از قانون مطبوعات مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۲۷ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۷ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

روزنامه البلاغ طی مقاله ای نوشت که این روزها گروه کثیری از نیروهای انگلیسی و هندی و لهستانی در ایران متمرکز شده و به مانورهای نظامی اشتغال دارند ، تا در صورتی که روزی ارتش آلمان به ایران رسید ، با آنها روبرو شوند .

\* ۲۸ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۸ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

وزیر کشور اقدام شهربانی کل کشور را در مورد جمع آوری و اخراج یکمده نفر اتباع دولت های ایتالیا ، مجارستان ، بلغارستان که در ایستگاه راه آهن به نمایندگان دول مذکور تحویل گردیده اند به اطلاع نخست وزیر رسانید .

سفارت انگلستان ضمن اظهار تشکر از همکاری دولت ایران در بازداشت و انتقال یکمده سیزده نفر اتباع دول محور به سلطان آباد اراک ، تقاضا کرد که بقیه این افراد را تا دویست و سی و سه نفر دستگیر و به سلطان آباد اعزام دارند .

هواپیمای هیئت اعزامی ایران به سرنشینی سرتیپ ابراهیم ارفع ، سرهنگ شرف الدین قهرمانی ، سرهنگ غلامحسین شیبانی ، سرگرد ابولفتح افخمی و شش نفر از افسران و ماموران انگلیسی که پس از بازدید از جبهه مصر و آفریقای شمالی عازم ایران شده بودند در نزدیکی خرقان سقوط

# گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

کرد و همه سرنشینان آن تلف شدند.

\* ۳۰ دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۰ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

احمدقوام نخست وزیر کابینه خود را ترمیم کرد و پنج نفر وزرای جدید را به این شرح به پیشگاه شاهنشاه معرفی نمود:  
فرج الله بهرامی وزیر کشور - جواد عامری وزیر دادگستری - محسن رئیس وزیر پست و تلگراف - انتظام وزیر بهداری - علی معتمدی وزیر راه .

\* ۱ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۱ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

لایحه تشکیل وزارت کار و اقتصاد توسط نخست وزیر به مجلس شورای ملی تقدیم شد و مشرف نفیسی به سمت وزیر آن وزارتخانه منصوب گردید.

\* ۳ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۳ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه به بیمارستان بانک ملی تشریف فرما شدند و از بخش های مختلف بیمارستان و همچنین چاپخانه بانک ملی بازدید فرمودند.  
نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و الهیار صالح را به سمت وزیر دارائی و معتمدی را به عنوان وزیر راه معرفی نمود.

\* ۴ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۴ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه دو عدد شمعدان گران قیمت به ضریح مطهر حضرت امام حسین علیه السلام و حضرت ابوالفضل اهدا نمودند.

\* ۷ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۷ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه مقرر فرمودند برای نگاهداری کودکان شیرخوارگاهی با اسلوب جدید از محل اعتباری که اعطا میفرمایند در قسمتی از عمارت متعلق به کاخ سلطنتی تاسیس گردد.

شاهنشاه ضمن اظهار تاسف از ضایعه تاسف انگیز سقوط هواپیما و درگذشت چهار نفر از افسران ارشد ارتش شاهنشاهی که در سانحه ۲۸ دی کشته شده بودند مقرر فرمودند علاء وزیر دربار شاهنشاهی در مراسم تشییع جنازه رسمی شهدای ارتش شرکت نموده و چهار تاج گل از طرف معظم المله بر مزار آنها بگذارد.

\* ۹ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۹ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی

بمناسبت آغاز دومین سال انعقاد پیمان اتحاد ایران و انگلستان و اتحاد شوروی ، هارولد نیکلسن نماینده پارلمان بریتانیا نطقی خطاب

## کاهن نامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

به ملت ایران از رادیو لندن ایراد کرد و طی آن از روابط دوستانه دو کشور سخن گفت .

\* ۱۱ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۳۱ ژانویه ۱۹۴۳ میلادی  
در سال ۱۹۴۲ تولید نفت خام ایران ۷۲،۲۵۶،۰۰۰ بشکه و درآمد کشور از این راه چهار میلیون لیره بوده است .

\* ۱۲ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱ فوریه ۱۹۴۳ میلادی  
وزیر دارائی در کاخ مرمر به حضور شاهنشاه شرفیاب شد و دکتر - میلسو را به سمت رئیس کل دارائی ایران معرفی نمود .  
\* ۱۳ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲ فوریه ۱۹۴۳ میلادی  
شاهنشاه مبلغ هشتاد هزار ریال برای تعمیر مسجد مراغه مرحمت فرمودند .  
فرزندان مرحوم محمدعلی فروغی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و مورد تفقد قرار گرفتند .

\* ۱۵ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۴ فوریه ۱۹۴۳ میلادی  
آئین جشن استقلال دانشگاه در پیشگاه شاهنشاه برگزار گردید و معظم له مدال ها و جوایز دانشجویان برجسته را به آنها اعطا فرمودند .  
سفارت انگلستان در تهران طی نامه ای که برای نخست وزیر ارسال داشت تقاضا کرد بمنظور برقراری حسن سلوک در پایتخت و جلوگیری از وقایعی که ممکن است به روابط حسنه بین دو کشور لطمه وارد سازد دستور داده شود کلیه بارها از ساعت ده و نیم شب تعطیل گردد .

\* ۱۷ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۶ فوریه ۱۹۴۳ میلادی  
ده نفر از اعضای کابینه استعفای خود را به احمد قوام نخست وزیر تسلیم کردند .  
نخست وزیر در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و در مورد استعفای جمعی از وزرا گزارشی معروض داشت .

\* ۱۹ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۸ فوریه ۱۹۴۳ میلادی  
شاهنشاه به دانشکده افسری تشریف فرما شدند و پس از انجام مراسم سان و رژه و استماع گزارش فرمانده لشکر و اجرای آئین سوگند ، دانشجویان سال اول را به دریافت سردوشی مفتخر فرمودند .

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۰ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۹ فوریه ۱۹۴۳ میلادی

پزشک مجاز احمدی که مرتکب قتل های زیادی شده و بدون گذرنامه به عراق فرار کرده بود توسط ماموران عراقی دستگیر و به ایران فرستاده شد.

\* ۲۳ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۲ فوریه ۱۹۴۳ میلادی

طبق تصمیم گروه های پارلمانی هیچیک از نامزدهای وزارت پیشنهاد احمدقوام نخست وزیر را برای عضویت در کابینه نپذیرفتند.

\* ۲۴ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۳ فوریه ۱۹۴۳ میلادی

احمدقوام استعفای خود را از مقام نخست وزیری تقدیم پیشگاه شاهنشاه نمود و این استعفا مورد قبول قرار گرفت.

\* ۲۵ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۴ فوریه ۱۹۴۳ میلادی

اسفندیاری رئیس مجلس شورای ملی بحضور شاهنشاه شرفیاب شد و تمایل مجلس را نسبت به نخست وزیری علی سهیلی معروض داشت. علی سهیلی از طرف شاهنشاه احضار و مامور تشکیل کابینه شد و فرمان نخست وزیری او شرفصدور یافت.

\* ۲۶ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۵ فوریه ۱۹۴۳ میلادی

علی سهیلی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و مدت سه ساعت پیرامون مسائل مهم کشور مذاکره بعمل آمد.

\* ۲۷ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۶ فوریه ۱۹۴۳ میلادی

هفده نفر از بازداشت شدگان حادثه ۱۷ آذرماه از طرف خود و بازماندگان مقتولین حادثه طی تلگرافی به مجلس شورای ملی، دیوان کیفر، دیوان عالی کشور و مطبوعات تهران تقاضا کردند که از خروج احمد قوام از تهران تا روشن شدن قضایای ۱۷ آذرماه و کشف مسببین و محرکین حادثه جلوگیری بعمل آید.

\* ۲۸ بهمن ماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۷ فوریه ۱۹۴۳ میلادی

سهیلی نخست وزیر در کاخ گلستان به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و اعضای کابینه خود را به این شرح معرفی کرد:

وزیر امور خارجه : محمد ساعد

وزیر جنگ : سپهبد امیراحمدی

## گاهنامه پنجاد سال شایسته‌ی پهلوی

وزیر دارائی : الهیار صالح  
وزیر دادگستری : علی اصغر حکمت  
وزیر فرهنگ : علی اکبر سیاسی  
وزیر پست و تلگراف و تلفن : نصراله انتظام  
وزیر راه : عبدالحسین هژیر  
وزیر بازرگانی و پیشه و هنر : محمود بدر  
وزیر بهداشت : امان‌اله اردلان  
وزیر مشاور : محمد تدین  
وزیر مشاور : حسین سمیعی

\* ۱ اسفندماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۰ فوریه ۱۹۴۳ میلادی

از طرف دولت دستور توزیع نان سیلو و توسعه بخت و بخش آن صادر شد.

\* ۲ اسفندماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۱ فوریه ۱۹۴۳ میلادی

وزیر مختار لهستان در ایران طی مصاحبه‌ای با ژورنال دو تهران اعلام کرد که علاوه بر ده هزار نفر لهستانی‌های مقیم ایران که به آفریقا اعزام شده‌اند پنجهزار نفر دیگر نیز بزودی عازم مکزیک و هندوستان و آفریقای جنوبی خواهند شد.

مجلس شورای ملی برنامه دولت را تصویب کرد و از نودونه نفر عده حاضر هشتادونه نفر به دولت سهیلی رای اعتماد دادند.

\* ۳ اسفندماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۲ فوریه ۱۹۴۳ میلادی

لایحه تمدید استخدام پروفسور شارل اوبرلین رئیس دانشکده پزشکی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

نخست وزیر طی نامه‌ای به اداره انتشارات و تبلیغات دستور داد که چون اداره انتشارات و تبلیغات سفارت انگلستان اطلاع داده است که مقالات جراید در مورد جنگ برخلاف مصالح متفقین است برای سانسور مطالب یک نفر نماینده با اداره مذکور تماس بگیرد.

\* ۵ اسفندماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۴ فوریه ۱۹۴۳ میلادی

بفرمان شاهنشاه به چهار نفر افسران ارتش شاهنشاهی که در حین انجام وظیفه به علت سقوط هواپیما در دی ماه گذشته شهید شده بودند یک قطعه نشان افتخار اعطا گردید.



## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۸ اسفندماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۷ فوریه ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه به بیمارستان گوهرشاد در جنوب تهران تشریف فرما شدند و ضمن بازدید از بخش‌های مختلف بیمارستان، بیماران را مورد تفقد و مرحمت قرار دادند.

\* ۱۰ اسفندماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۹ فوریه ۱۹۴۳ میلادی

بیماری تیفوس در میان مهاجران لهستانی همچنین در میان مردم تهران بیشتر شیوع یافت و چند بیمارستان به بیماران تیفوسی اختصاص داده شد.

بدنبال نامه‌ها و تلگرام‌هایی که بین دولتین ایران و آمریکا در مورد نیروهای آمریکا در ایران مبادله شده، دولت ایران مجدداً به دولت آمریکا اطلاع داده است که اقامت نیروی نظامی آمریکا در ایران بهتر است که متکی به امضا قراردادی در این باره باشد، بعلاوه در این قرارداد دو نکته باید ذکر شود، اول تضمین استقلال و تمامیت ارضی ایران، دوم خروج نیروهای آمریکائی از ایران در فاصله شش ماه پس از خاتمه جنگ.

\* ۱۲ اسفندماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۳ مارس ۱۹۴۳ میلادی

جلسه هیئت وزیران در پیشگاه شاهنشاه در کاخ سلطنتی تشکیل شد و راجع به مسائل مهم مملکتی بویژه خواربار تصمیمات مقتضی اتخاذ گردید. در جلسه خصوصی مجلس شورای ملی که بنابر تقاضای نخست وزیر تشکیل شد از شش فراقسیون مجلس دو نفر و از منفردین نیز دو نفر انتخاب شدند تا در تمام کارها بخصوص مسائل خواربار با دولت همفکری نمایند.

\* ۱۳ اسفندماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۴ مارس ۱۹۴۳ میلادی

مجلس شورای ملی قانون مربوط به حفاظت پشته‌ها و فلزی اسکناس را مورد تصویب قرار داد. علی سبیلی نخست وزیر تدین مشاور را به سمت وزیر خواربار به مجلس شورای ملی معرفی کرد.

\* ۱۸ اسفندماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۹ مارس ۱۹۴۳ میلادی

لایحه خرید دوازده دستگاه هواپیما از باشگاه هواپیمائی کشوری و تأسیس پست هوائی توسط وزارت پست و تلگراف و تلفن به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

## گاهنامه پنج‌ماه سال شانزدهم بهمنی

قانون تاسیس بنگاه داروئی وزارت بهداشتی از طرف مجلس شورای ملی  
تصویب شد.

\* ۲۰ اسفندماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۱ مارس ۱۹۴۳ میلادی

مجلس شورای ملی با تخصیص مبلغ یک میلیون و هشتصد هزار ریال اعتبار برای تکمیل بیمارستان فارابی و مبلغ دویست و پنجاه میلیون ریال اعتبار بمنظور تامین خواربار کشور و مبلغ پانصد هزار ریال اعتبار جهت تهیه غذای مورد مصرف بیمارستان ها در سال جاری موافقت کرد.  
نخست وزیر طی یک مصاحبه مطبوعاتی وجود ناامنی را در آذربایجان تکذیب کرد، ولی اضافه نمود که ناصر قشقائی علاوه بر اینکه حاضر به مذاکره با ماموران دولتی نشده قسمتی از ایلات و طوایف قشقائی را مسلح کرده و امنیت فارس را بمخاطره انداخته است.

\* ۲۵ اسفندماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۶ مارس ۱۹۴۳ میلادی

مجلس شورای ملی لایحه دومیلیون و یکصد هزار دلار بمنظور خرید ادوات جنگی برای ارتش و دو میلیون و چهارصد هزار دلار به منظور خرید سلاحهای جنگی برای ژاندارمری از کشورهای متحده امریکا را تصویب کرد.

\* ۲۶ اسفندماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۷ مارس ۱۹۴۳ میلادی

جلسه هیئت دولت در حضور شاهنشاه تشکیل شد. قبل از تشکیل جلسه نخست وزیر، اعتبار را به سمت وزیر کشاورزی به پیشگاه معظمله معرفی نمود.

\* ۲۷ اسفندماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۱۸ مارس ۱۹۴۳ میلادی

طبق موافقتنامه ای که بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی به امضا رسید دولت شوروی متعهد شد در مقابل پرداخت های ربائی ایران صدی شصت طلا در اختیار بانک ملی ایران قرار دهد.

\* ۲۹ اسفندماه ۱۳۲۱ خورشیدی - ۲۰ مارس ۱۹۴۳ میلادی

بمناسبت فرارسیدن سال نو شاهنشاه مقرر فرمودند از محل عطیسه معظمله چهار هزار نفر از فقرا و بینوایان در حضرت عبدالعظیم اطعام شوند و برای پانصد نفر از دانش آموزان بی بضاعت نیز لباس خریداری شود.

شاهنشاه به هنرستان دختران تشریف فرما شدند و ضمن صرف ناهار با آنها مقرر فرمودند که پانصد دست لباس بین دانش آموزان بی بضاعت

توزیع شود.

قانون اصلاح پاره‌ای از فصول و مواد قانون نظام وظیفه از تصویب مجلس شورای ملی گذشت.

\* ۱ فروردین ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۲ مارس ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه بمناسبت آغاز سال نو پیامی خطاب به ملت ایران فرستادند و ضمن ابراز تاسف از ناراحتی‌ها و سختی‌هایی که در سال گذشته متحمل شدند از آنان خواستند برای سربلندی و حفظ استقلال کشور در مقابل تمام مصائب و شدائد مردانه پایداری کنند.  
آئین سلام نوروز در پیشگاه شاهنشاه در کاخ گلستان انجام یافت.

\* ۲ فروردین ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۳ مارس ۱۹۴۳ میلادی

علی سهیلی نخست وزیر بمناسبت فرارسیدن سال جدید نطقی از رادیو ایراد کرد و ضمن تشریح سیاست داخلی و خارجی کشور، از مردم خواست که در رفع مشکلات با دولت همکاری نمایند.

\* ۷ فروردین ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۸ مارس ۱۹۴۳ میلادی

فرمان شاهنشاه دائر بر احضار مشمولین متولد سال ۱۳۰۲ شرفصدور یافت.  
قانون مربوط به حقوق بازنشستگی افسران و مستمری ورشه آنان مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۸ فروردین ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۹ مارس ۱۹۴۳ میلادی

هیئت نظامی ایران به اتفاق وابسته نظامی سفارت انگلستان در ایران برای بازدید از جبهه‌های جنگ العلمین و سایر جبهه‌های جنگ شمال آفریقا وارد مصر شدند.  
بفرمان شاهنشاه عملیات احداث اولین بیمارستان بزرگ تهران بنام پانصد تخت‌خوابی آغاز گردید.

\* ۹ فروردین ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۳۰ مارس ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه به ایستگاه راه‌آهن تهران تشریف فرما شدند و از تاسیسات راه‌آهن بازدید فرمودند.  
وزارت بهداشتی اطلاعاتی دائر بر شیوع بیماری تیفوس منتشر کرد و اقدامات لازم را برای جلوگیری از ابتلا به این بیماری خطرناک به آگاهی عموم رسانید.

## گاهنامه پنج‌ه‌سال‌شان‌شاهی پهلوی

\* ۱۰ فروردین ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۳۱ مارس ۱۹۴۳ میلادی

انجمن روابط فرهنگی ایران و آمریکا که در سال ۱۳۰۴ در تهران تشکیل شده ولی فعالیت آن متوقف شده بود کار خود را از نو آغاز کرد.

\* ۱۱ فروردین ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱ آوریل ۱۹۴۳ میلادی

بر اثر شیوع بیماری تیفوس در پایتخت و تلف شدن عده‌ای از اهالی لایحه اختصاص مبلغ پنج میلیون ریال برای مبارزه با بیماری تیفوس در تهران به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۵ فروردین ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۵ آوریل ۱۹۴۳ میلادی

بنابر تصویب هیئت دولت به منظور جیره‌بندی مواد غذایی در سراسر کشور، کمیسیون دائمی جیره‌بندی تشکیل گردید.

\* ۱۶ فروردین ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۶ آوریل ۱۹۴۳ میلادی

بر اثر مذاکراتی که بین وزیر بهداری ایران با سر ریدربولارد وزیر مختار انگلستان در تهران صورت گرفت، بیمارستان هزار تختخوابی انگلیسی‌ها در تهران متعلق به نیروی هندوستان در دوشان تپه برای درمان مبتلایان به بیماری تیفوس اختصاص داده شد و در اختیار دولت ایران قرار گرفت.

\* ۱۸ فروردین ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۸ آوریل ۱۹۴۳ میلادی

قرارداد بازرگانی ایران و آمریکا مشتمل بر پانزده ماده و دو جدول و دو نامه ضمیمه از طرف محمد شایسته وزیر مختار ایران در آمریکا و کردل هول وزیر امور خارجه آمریکا در واشینگتن به امضا رسید.

بفرمان شاهنشاه محل زایشگاه بنگاه حمایت مادران برای معالجه بیماران تیفوسی اختصاص یافت و زایشگاه آن بنگاه موقتاً به یکی از کاخ‌های اختصاصی درخیا بان پاستور نقل مکان کرد.

\* ۲۱ فروردین ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۱ آوریل ۱۹۴۳ میلادی

استاد صنایع خاتم به پاس خدماتی که در راه پیشرفت صنعت خاتم - سازی انجام داده بود به دریافت یک قطعه مدال درجه اول همایون از جانب شاهنشاه مفتخر گردید.

لایحه تخصیص شصت میلیون ریال برای ایجاد واحدهای جدید وزارت جنگ

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهی پهلوی

به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۵ فروردین ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۵ آوریل ۱۹۴۳ میلادی

کیسی وزیر کابینه انگلستان به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد.

\* ۲۸ فروردین ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۸ آوریل ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه بطور ناشناس برای استفسار از حال مستمندان محلات جنوبی شهر به حوالی میدان اعدام تشریف فرما شدند و از خانه‌هایی که در گودال‌های سابق کوره پزخانه بود سرکشی کردند و پس از اعطای مبالغی پول و توزیع تعداد زیادی لباس بین فقرا، دستور فرمودند بیماران تهی دست را فوراً به بیمارستان منتقل سازند.

\* ۲۹ فروردین ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۹ آوریل ۱۹۴۳ میلادی

فرمانده سپاه جنوب طی اعلامیه‌ای از مردم آن منطقه خواست که سلاح‌های خود را هر چه زودتر به مراکز نظامی تحویل دهند.  
از طرف فرماندار نظامی تهران روزنامه‌های مه‌ایران، کیهان، نبرد امروز، میهن پرستان، نوبهار، باختر، اقدام، آزادگان و نجات ایران توقیف شد.

\* ۳۱ فروردین ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۱ آوریل ۱۹۴۳ میلادی

سهیلی نخست وزیر طی اعلامیه‌ای حدود اختیارات دکتر میلسپو رئیس کل دارائی را برای آگاهی مردم انتشار داد.  
شایسته وزیر مختار ایران در امریکا و دکتر نصر، عامری، دکتر - دفتری بعنوان هیئت نمایندگی ایران در انجمن خواربار که میبایست در تاریخ ۲۷ اردیبهشت ماه در امریکا تشکیل شود انتخاب شدند.  
اعلامیه فرماندار نظامی تهران در مورد حفظ انتظامات و امنیت عمومی انتشار یافت. بموجب این اعلامیه عبور و مرور از ساعت - بعد از ظهر به بعد اکیداً ممنوع شد و پروانه‌های عبوری که قبلاً صادر شده بود لغو گردید.

\* ۲ اردیبهشت ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۴ آوریل ۱۹۴۳ میلادی

موافقتنامه خرید بیست و پنج هزار تن گندم از دولت شوروی، به امضای نمایندگان وزارت خواربار ایران و اتحاد جماهیر شوروی رسید.

\* ۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۵ آوریل ۱۹۴۳ میلادی

## گاهنامه نجاه سال شانشاهی پهلوی

جشن ورزشی دانشکده افسری در پیشگاه شاهنشاه در محل دانشکده انجام گرفت و قهرمانان به اخذ گلدان نقره مفتخر گردیدند.

بر اثر شیوع بیماری تیفوس در شهرستان ها و تلفات حاصله از آن در نقاط مختلف، از طرف دولت لایحه ای به مبلغ سه میلیون ریال برای مبارزه با بیماری تیفوس در شهرستان ها به مجلس شورای ملی تقدیم شد.

\* ۶ اردیبهشت ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۷ آوریل ۱۹۴۳ میلادی

سهیلی نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و بیات نایب رئیس مجلس شورای ملی را به سمت وزیر دارائی معرفی نمود.

\* ۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۸ آوریل ۱۹۴۳ میلادی

فرمان شاهنشاه هیئتی مامور مبارزه با بیماری های واگیر در سراسر کشور شدند.

\* ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲ مه ۱۹۴۳ میلادی

لایحه تاسیس آموزشگاه شهربانی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۴ مه ۱۹۴۳ میلادی

مجلس شورای ملی لایحه اختیارات دکتر میلیپو رئیس کل دارائی را تصویب کرد.

\* ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۶ مه ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه به شهر ری تشریف فرما شدند و پس از زیارت حضرت عبدالعظیم از بیمارستان فیروزآبادی دیدن فرمودند.

حبیب اله آموزگار، هادی اشتری، حائری زاده، به عنوان هیئت رئیسه بازرسی وزارتخانه ها به پیشگاه شاهنشاه معرفی شدند.

\* ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۱ مه ۱۹۴۳ میلادی

مجلس شورای ملی به کابینه علی سهیلی نخست وزیر رای اعتماد داد.

\* ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۰ مه ۱۹۴۳ میلادی

قانون تاسیس بنگاه آبیاری به تصویب مجلس شورای ملی رسید.  
وزارت دادگستری در پاسخ نامه وزارت امور خارجه ایران درباره ایجاد محاکم نظامی و رسیدگی به امور جزائی افراد ارتش آمریکا در این کشور، متذکر شد که قبل از تشکیل هر گونه محکمه ای نخست باید

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

قراردادی بین ایران و متفقین منعقد شود تا تکلیف ورود ارتش امریکا به ایران روشن گردد و آنگاه به امور جزائی مربوط به آنان رسیدگی بعمل آید.

\* ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۲ مه ۱۹۴۳ میلادی

قرارداد بازرگانی ایران و امریکا به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

بیمارستان شوروی در تهران با حضور نخست وزیر ایران و رئیس مجلس شورای ملی و سفیرکبیر شوروی در خیابان نادری گشایش یافت.

\* ۱ خردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۳ مه ۱۹۴۳ میلادی

ناصر قشقائی با اتحاد با سایر خوانین ایل قشقائی در جنوب کشور علیه دولت مرکزی قیام کرد و با اسلحه و مهماتی که از بنادر جنوب وارد کرده بود چندین پاسگاه کوچک نظامی را خلع سلاح نمود. لشکر فارس به منظور استقرار امنیت در منطقه فارس، به خلع سلاح اشرار قشقائی و سرکوب کردن دسته های مسلح آنها پرداخت.

\* ۲ خردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۴ مه ۱۹۴۳ میلادی

مجلس شورای ملی اعتباری به مبلغ دویست و پنجاه میلیون ریال برای مخارج ارتش تصویب کرد.

\* ۳ خردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۵ مه ۱۹۴۳ میلادی

قانون مربوط به جریان گذاردن بیست میلیون و پانصد هزار ریال ششز اضافی از طرف مجلس شورای ملی به تصویب رسید.

\* ۴ خردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۶ مه ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه از اداره هنرهای زیبای کشور، هنر سرایعالی، هنرستان تجاری و آهنگری بازدید کردند و در مورد تکمیل مراکز هنری فوق وتامین احتیاجات دانشجویان اوامر موکدی صادر فرمودند.

\* ۵ خردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۷ مه ۱۹۴۳ میلادی

مسابقه پینگ پنگ بین تیم امریکائی های مقیم ایران و تیم تهران در پیشگاه شاهنشاه در باشگاه افسران انجام یافت.

\* ۱۴ خردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۵ ژوئن ۱۹۴۳ میلادی

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

نمایندگان مهندسان و استادان به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظمله پس از استماع عرایض آنان دستور لازم برای اشتغال آنها بکار به نخست وزیر صادر فرمودند.

\* ۱۵ خردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۶ ژوئن ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه تهران را به قصد اصفهان ترک فرمودند. در دوکیلومتری شهر قم در میان ابراز احساسات کشاورزان در برابر آنها توقف نموده و پس از استماع عرایض آنان اوامر موکدی در مورد تامین آب برای کشاورزان صادر کردند. آنگاه به شهر قم تشریف فرما شدند و پس از تشریف به آستانه حضرت معصومه علیها سلام، در مسجد بالاسر علمای دین را به حضور پذیرفتند و بعد از بازدید از موزه آستانه، بطرف اصفهان عزیمت فرمودند.

شاهنشاه در میان ابراز احساسات پرشور اهالی اصفهان به آن شهر وارد شدند و طبقات مختلف مردم بگرمی از موکب همایونی استقبال نمودند.

\* ۱۷ خردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۸ ژوئن ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه به عمارت استانداری تشریف فرما شدند و پس از استماع گزارش امور شهر اصفهان، سه نفر از علمای اعلام به حضور شاهنشاه شرفیاب گردیدند، آنگاه معظمله از آثار تاریخی و کارخانه ها و لشکر اصفهان بازدید کردند.

\* ۱۸ خردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۹ ژوئن ۱۹۴۳ میلادی

پرورشگاه یتیمان شهر اصفهان مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت.

\* ۱۹ خردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۰ ژوئن ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه از کارخانه ریسندگی و کارخانه برق اصفهان بازدید کردند و ضمن استفسار از وضع زندگی کارگران، برای رفاه حال آنان دستورات لازم صادر فرمودند.

ساختمان هنرستان هنرهای زیبا و بیمارستان شیروخورشید اصفهان مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و پس از سرکشی از بخش های مختلف بیمارستان، او امرشاهانه برای رفع نواقص بیمارستان و تهیه وسائل لازم شرفصدور یافت.

کلیسای جلفا مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و بزرگان ارامنه به پیشگاه معظمله شرفیاب شدند.



# گاهنامه

## پنجده سال شانشاهی پهلوی

شاهنشاه از دبیرستان سعدی و سپس از صنایع روستائی و قالی بافی اصفهان بازدید کردند و برای ترویج این صنایع دستورات موکد صادر فرمودند.

\* ۲۱ خردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۲ ژوئن ۱۹۴۳ میلادی

مسافرت شاهنشاه به اصفهان پایان یافت و معظمله آن شهر را بقصد تهران ترک کردند. هنگام مراجعت در شهر قم توقف کرده و از کارخانه ریساف و بیمارستان آن شهر بازدید فرمودند.

\* ۲۵ خردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۶ ژوئن ۱۹۴۳ میلادی

باشگاه هواپیمائی کشوری مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظمله گواهینامه های خلبانی خلبانان را به آنان اعطا فرمودند.

\* ۲۹ خردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۰ ژوئن ۱۹۴۳ میلادی

انجمن فرهنگی ایران و انگلیس در تهران رسماً گشایش یافت.

\* ۳۱ خردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۲ ژوئن ۱۹۴۳ میلادی

فرمان انتخابات دوره چهاردهم مجلس شورای ملی به توشیح شاهنشاه رسید.

\* ۱ تیرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۳ ژوئن ۱۹۴۳ میلادی

شمت شمش طلا از طرف سفارت انگلستان به هیئت نظارت اندوخته اسکناس تحویل گردید که بموجب قانون مصوب ۱۳ اسفندماه ۱۳۲۱ در برابر آن مسکوک طلا دریافت دارند.

\* ۵ تیرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۷ ژوئن ۱۹۴۳ میلادی

لایحه قرارداد مالی ایران و انگلستان به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۶ تیرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۸ ژوئن ۱۹۴۳ میلادی

جمعیت شیروخورشید سرخ ایران مبلغ پنجهزار لیره به آسیب دیدگان زلزله ترکیه بوسیله هلال احمر آن کشور کمک کرد.

\* ۷ تیرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۹ ژوئن ۱۹۴۳ میلادی

هفت کامیون حامل آذوقه و مهمات و حقوق افراد ارتش با بیست و پنج نفر افسر و سرباز که عازم پادگان سمیرم بودند مورد حمله اشرا

## گاهنامه پنجده سال شامشابی پهلوی

قشقائی و بویراحمدی قرار گفتند و اشرار پس از کشتن افراد ارتش و غارت آذوقه و مهمات کامیون های ارتش را آتش زدند.

\* ۸ تیرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۳۰ ژوئن ۱۹۴۳ میلادی

بموجب پنجمین آئین نامه تثبیت قیمت ها ، سی و سه قلم اجناس مورد لزوم مردم در انحصار دولت قرار گرفت .

تعداد کثیری از اشرار قشقائی و بویراحمدی که در راس آنها خسرو قشقائی قرار داشت و پادگان سمیرم را محاصره کرده بودند، نیمه شب با لباس نظامی حمله شدیدی را به ستون نظامی آغاز کردند .

\* ۹ تیرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱ ژوئیه ۱۹۴۳ میلادی

لایحه استخدام رکس . آ . پیکسلی ، لی کنت ، ا . س . کان ، فرد - آ . شاکمن ، برنارد لمب ، هربرت جون اتباع امریکا که معاونان دکتر - میلیسپو هستند برای مدت پنج سال به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱۱ تیرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۳ ژوئیه ۱۹۴۳ میلادی

پادگاه سمیرم پس از سه روز جنگ خونین و مقاومت دلیرانه سرانجام به علت کمی نفرات و قلت آذوقه و کمبود مهمات در مقابل گروه کثیری اشرار مغلوب شد و کلیه افراد آن کشته و یا زخمی شدند و تعدادی نیز اسیر گردیدند و پادگان مورد غارت و چپاول مهاجمان قرار گرفت و سرهنگ شقاقی فرمانده پادگان نیز کشته شد .

خبر حمله اشرار مسلح به پادگان سمیرم به عرض شاهنشاه رسید . بلافاصله فرمان هما یونی داتربر سرکوبی اشرار در فارس تا ایجاد امنیت کامل و تامین رفاه مردم آن منطقه به لشکر فارس و اصفهان شرفصدور یافت .

مقداری طلا که از طرف دولت از خزانه داری امریکا خریداری شده بود بمنظور جمع آوری اسکناس و پائین آوردن قیمت ها و هزینه زندگی در باجه های بانک ملی ایران بفروش رسید .

شریدن مستشار وزارت خواربار استعفا ی خود را از تاریخ خاتمه قرارداد استخدامی به نخست وزیر تسلیم کرد .

\* ۱۸ تیرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۰ ژوئیه ۱۹۴۳ میلادی

نه نفر از نمایندگان مجلس شورای ملی در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظم له بیاناتی پیرامون همکاری و همفکری

## گام هفتم

### پنجاه سال شتابی پهلوی

مجلس با دولت و تسریع در تصویب لوایح ایراد فرمودند.

\* ۱۹ تیرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۱ ژوئیه ۱۹۴۳ میلادی

سهیلی نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضوریافت و سمعی وزیر مشاور را به سمت وزیر کشور و فهیمی را بعنوان وزیر مشاور معرفی کرد. مجلس شورای ملی با پرداخت مبلغ پانصد میلیون ریال برای خرید ارزاق موافقت کرد.

\* ۲۳ تیرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۵ ژوئیه ۱۹۴۳ میلادی

لایحه انحلال وزارت خواربار تقدیم مجلس شورای ملی گردید و امور خواربار کشور زیر نظر دکتر میلیسو رئیس کل دارائی قرار گرفت. نخست وزیر، تدین وزیر خواربار را بعنوان وزیر مشاور به مجلس شورای ملی معرفی کرد.

\* ۲۸ تیرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۰ ژوئیه ۱۹۴۳ میلادی

مجلس شورای ملی با پرداخت پنج میلیون ریال به وزارت کشور برای هزینه انتخابات دوره چهاردهم مرکز قانوتگزاری موافقت نمود.

\* ۲۹ تیرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۱ ژوئیه ۱۹۴۳ میلادی

کنگره بین المللی دفع ملخ با حضور نمایندگان ایران، انگلستان، اتحاد جماهیر شوروی، افغانستان، مصر، عراق، هندوستان در وزارت امور خارجه تشکیل گردید.

\* ۴ مردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۷ ژوئیه ۱۹۴۳ میلادی

کنفرانس بین المللی دفع ملخ که از ۲۹ تیرماه در تهران آغاز شده بود بکار خود پایان داد.

نوبخت نماینده مجلس شورای ملی دولت را بعلت عدم اعلام نتیجه عملیات ارتش در حمله به اشرار و ایلات یاگی و میزان تلفات و خسارات وارده در وقایع سمیرم و ایزه، استیضاح کرد.

\* ۵ مردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۸ ژوئیه ۱۹۴۳ میلادی

سفارت انگلستان در تهران مجدداً مقداری شمش طلا به بانک ملی ایران تحویل داد تا به مسکوک پهلوی تبدیل شود و بفروش برسد و قوای متفقین بتوانند با تهیه ریال احتیاجات جنگی خود را دفع کنند. از طرف نخست وزیر زرین کفش معاون وزارت دادگستری، سرتیپ عمیدی

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

فرماندار نظامی تهران و رئیس کل شهربانی به کاخ ابیض احضار شدند و نخست وزیر درباره امنیت کشور و اجرای قوانین کیفری دستوراتی صادر کرد.

\* ۶ مردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۹ ژوئیه ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه زایشگاه جدید بنگاه حمایت مادران و نوزادان را در خیابان پاستور که از محل عطیه شاهانه ایجاد شده مورد بازدید قرار دادند و دفتر یادبود زایشگاه را توشیح فرمودند. لایحه تعلیمات اجباری و مجانی در سراسر کشور به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

اهالی سمیرم طی تلگرامی که به مطبوعات مخابره کردند اعلام نمودند که در واقعه سمیرم و حمله اشرا را ایلات قشقایی و بویراحمدی معادل ده میلیون ریال اموال و یکصد میلیون ریال اغنام و احشام آنها به غارت رفته است.

\* ۸ مردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۳۱ ژوئیه ۱۹۴۳ میلادی

آئین سلام عید مبعث در پیشگاه شاهنشاه در کاخ گلستان برگزار شد. در این مراسم معظمله بیانات مشروحی در مورد نزدیکی پایان جنگ، انتخاب نمایندگان صالح و برجسته در دوره آینده مجلس و مراقبتهای جرایم در اجرای قانون و عدالت و همچنین تقویت دولت ایراد فرمودند. نمایندگان دولت های شرکت کننده در کنفرانس بین المللی دفع ملخ در تهران، در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند.

\* ۹ مردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱ اوت ۱۹۴۳ میلادی

سهیلی نخست وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه باریافت و طی شرفیابی دوساعتی خود گزارش اقدامات دولت را در مورد امنیت کشور به شرفعرض رسانید.

فرمان شاهنشاه دکتر جهان شاه صالح بعنوان نماینده ایران در کنگره بین المللی جراحان درفیلادلفی امریکا تعیین شد.

\* ۱۰ مردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲ اوت ۱۹۴۳ میلادی

وزیر امور خارجه طی دستورالعملی که برای وزیر مختار ایران در لندن فرستاد متذکر شد که بلافاصله با نخست وزیر و وزیر امور خارجه انگلستان تماس بگیرد و به اطلاع آنها برساند که مقامات متفقیین در

## کاهن نامه

### پنجاد سال شامشای چکلموی

ایران به اجرای مواد پیمان سه کانه توجهی نمیکنند و پیوسته از مفاد عهدنامه تخلف نموده و به حقوق ایران تجاوز مینمایند. از این رو دولت ایران خواهان آن است که دولت های دوست ما موران خود را در ایران متوجه تکالیف قانونیشان بکنند و آنها را از تجاوز به حقوق ایران بازدارند.

\* ۱۳ مردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۵ اوت ۱۹۴۳ میلادی

لایحه مجازات چاقویشان و ولگردان و افراد بد سابقه و شرور به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

سهیلی نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضوریافت و محسن صدر را به سمت وزیر دادگستری معرفی کرد.

عده ای از اعضای حزب توده بطور دسته جمعی از عضویت در آن حزب استعفا کردند و جراید پایتخت مقالاتی در این باره انتشار دادند.

\* ۱۶ مردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۸ اوت ۱۹۴۳ میلادی

دو هزار و پانصد نفر اشرار بیویراحمدی، پادگان اردکان فارس را به قصد خلع سلاح محاصره کردند، ولی پادگان اردکان با وجود قلت نفرات با شهادت بی نظیر و گرفتن تلفات بسیار، اشرار مهاجم را متـواری کرد، اما اشرار مقداری اموال مردم را به غارت بردند.

\* ۱۸ مردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۰ اوت ۱۹۴۳ میلادی

لایحه استخدام تیمرمان تبعه امویکا برای مستشاری شهربانی کل کشور مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۲۰ مردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۲ اوت ۱۹۴۳ میلادی

در مجلس شورای ملی از دکتر میلسیو پشتیبانی بعمل آمد و شایعه عدم رضایت مجلس از استخدام و دادن اختیارات به وی تکذیب شد.

محمد ناصر و خسرو قشقائی رئیس ایل قشقائی در کولارآباد به فرمانده نیروی جنوب که برای قلع و قمع اشرار آماده شده بود ملاقات کردند و از اعمال و رفتار افراد مسلح ایل و تجاوزات آنها اظهار پشیمانی نمودند.

\* ۲۳ مردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۵ اوت ۱۹۴۳ میلادی

لایحه معافیت مجازات متهمانی که در کشف جرایم مربوط به اموال مسروقه با ما موران کشف جرم همکاری کنند به تصویب مجلس شورای ملی

# گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

رسید.

جشن ورزشی و عملیات نظامی دانشجویان دانشکده افسری در پیشگاه شاهنشاه در اقدسیه برگزار گردید.  
سرلشکر جهانبانی فرمانده نیروی جنوب و خسروشقای که در حادثه سمیرم و تجاوز به پادگان آن محل دست داشت وارد تهران شدند.

\* ۲۴ مردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۶ اوت ۱۹۴۳ میلادی

آئین نامه قانون تعلیمات اجباری به تصویب کمیسیون فرهنگ مجلس شورای ملی رسید و دستور اجرای آن صادر گردید.

\* ۲۷ مردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۹ اوت ۱۹۴۳ میلادی

قانون اصلاح قانون انتخابات مربوط به ارائه شناسنامه در موقع اخذ تعرفه انتخاباتی از طرف مجلس شورای ملی به تصویب رسید.

\* ۳۰ مردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۲ اوت ۱۹۴۳ میلادی

موافقتنامه مربوط به مبادله نشریات رسمی بین ایران و آمریکا بر اساس تصویبنامه دولت، از طرف محمد ساعد وزیر امور خارجه ایران و دریفوس وزیر مختار آمریکا در تهران امضا و مبادله گردید.

\* ۳۱ مردادماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۳ اوت ۱۹۴۳ میلادی

ایوان مائیسکی معاون کمیساریای امور خارجه اتحاد جماهیر شوروی در راه سفر خود به لندن، وارد تهران شد و با نخست وزیر ملاقات کرد.

\* ۱ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۴ اوت ۱۹۴۳ میلادی

اداره کل شهربانی دستگیری یک جاسوس آلمانی را اعلام داشت و ضمن آن متذکر شد که جاسوسان دیگری هم در ایران هستند که هدفشان ایجاد بی نظمی و برهم زدن روابط ایران و متفقین است، از این رو به کسانی که اطلاعاتی درباره جاسوسان فوق و همچنین آلمانی های قافد پروانسه اقامت به شهربانی بدهند پاداش داده خواهد شد.

رئیس مجلس شورای ملی اعلام کرد که رئیس دولت برای پاسخ دادن به استیضاح نوبخت در وقت تعیین شده در مجلس حضور یافته و آماده پاسخ - گوئی است، ولی چون استیضاح کننده خود حاضر نشده است از این رو دیگر استیضاح موردی ندارد.

لایحه فروش ۱۱۸،۷۱۸ کیلو مسکوک پنج و ده دیناری نیکل به دولت هندوستان و دریافت آلومینیوم و مس به جای بهای آن و اجازه ضرب

## کاهنمه

### نجاه سال شانشاهی پهلوی

مسکوک می به دولت به تصویب مجلس شورای ملی رسید.  
غائله بختیاری که موجب ناامنی و سرقت و هرج و مرج در منطقه  
مرکزی ایران شده بود خاتمه یافت و امنیت در کلیه نقاط بختیاری بر-  
قرار گردید.

\* ۲ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۵ اوت ۱۹۴۳ میلادی

سرلشکر کانونی فرمانده کل نیروی امریکا در ایران از مدیران  
مطبوعات دعوت کرد که از اردوگاه نیروی امریکا در امیرآباد دیدن  
کنند و ببینند که کلیه احتیاجات ارتش امریکا بجز مواد فاسد شدنی  
از امریکا تهیه میشود و از این بابت تحمیلی به خواربار ایران نخواهد  
شد.

\* ۳ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۶ اوت ۱۹۴۳ میلادی

در جلسه خصوصی مجلس شورای ملی نخست وزیر در مورد اقدامات دولت  
بمنظور اصلاح و بهبود امر نان و خواربار و رفع مشکلات و مضیقه عمومی  
توضیحاتی به نمایندگان مجلس داد.  
دولت ایران ناخرسندی خود را از حضور نیروی امریکا در این کشور  
اعلام داشت و متذکر شد که باید قراردادی در این مورد تنظیم و بمورد  
اجرا گذاشته شود.

\* ۶ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۹ اوت ۱۹۴۳ میلادی

لایحه خرید یک میلیون و پانصد هزار دلار اسلحه و مهمات از امریکا  
برای ارتش ایران به تصویب مجلس شورای ملی رسید.  
شریدن مستشار خواربار و جیره بندی بعلت خاتمه دوران ما موریتش  
تهران را به قصد امریکا ترک کرد.

\* ۷ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۳۰ اوت ۱۹۴۳ میلادی

سپهد امیراحمدی وزیر جنگ در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه  
شرفیاب شد و گزارش سرکوبی اشرار را در اجرای اوامر معظمله به عرض  
رسانید.

هارولد لمب خاورشناس و مورخ معروف امریکائی به پیشگاه شاهنشاه  
شرفیاب شد.

\* ۸ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۳۱ اوت ۱۹۴۳ میلادی

حسین سمیعی وزیر کشور بعلت بیماری از خدمت استعفا داد و تدین

## گام هفتم

### پنجاد سال شامشایی پهلوی

وزیر مشاور به وزارت کشور منصوب گردید .  
عده ای از افسران ، رجال و کارمندان راه آهن به اتهام همکاری با آلمانیها از طرف دولت بازداشت شدند .

\* ۹ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

وزارت کشور اعلام کرد یک سازمان جاسوسی آلمانی که هدفش تهیه مقدمات شورش و تخریب پل ها و تونل ها و خطوط ارتباطی و راه آهن و وسائط نقلیه بمنظور جلوگیری از همکاری ایران با متفقین بود کشف شد و عده ای از ایرانیان که مظنون به همکاری با این سازمان بودند بازداشت گردیدند .

\* ۱۰ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

نخست وزیر در جلسه خصوصی مجلس شورای ملی اطلاع داد که چندی قبل سه نفر چتر باز آلمانی با مقداری مواد منفجره و چند صندوق اسلحه و مهمات که با هواپیما حمل میشد در فارس فرود آمدند و یکی از آنها دستگیر و دو نفر دیگر مخفی شدند . با کشف این شبکه جاسوسی آلمان ، تعدادی از مهندسان خارجی در راه آهن توسط متفقین و عده ای از شخصیت های ایرانی که مظنون به همکاری با آلمانیها بودند توسط مأموران شهربانی و وزارت جنگ دستگیر شده اند که بر اساس موافقتنامه متبادله با متفقین ، در سلطان آباد اراک با حضور نمایندگان وزارت دادگستری و وزارت امور خارجه محاکمه خواهند شد .

\* ۱۵ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۷ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

فرمان شاهنشاه بمنظور ترویج علم و ادب جلسه ای با حضور عده ای از دانشمندان و استادان دانشگاه درپیشگاه همایونی تشکیل شد و مقرر گردید که این جلسات همه هفته تشکیل شود .

\* ۱۷ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۹ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

علی سهیلی درمجلس شورای ملی حضوریافت و ضمن ایراد نطقی در مورد عملیات جاسوسان آلمانی ، الحاق ایران را به اعلامیه ملل متحد مورخ اول ژانویه ۱۹۴۲ اعلام نمود و با تقدیم لایحه اعلان جنگ ایران به آلمان ، تقاضای رای اعتماد کرد .

مجلس شورای ملی اعلان جنگ ایران به آلمان را تصویب کرد و از هفتاد و هفت نفر عده حاضر در جلسه با هفتاد و سه رای به دولت سهیلی رای اعتماد



## پانزدهم سال شامی پهلوی

داد .

قانون مجازات پیشه‌وران و فروشندگان که کالای خود را گران می‌فروشتند و یا مخفی می‌کنند از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .  
فرمان اعلان جنگ دولت شاهنشاهی ایران به دولت آلمان بدین شرح به توشیح شاهنشاه رسید :

" با تأییدات خداوند متعال . ما پهلوی شاهنشاه ایران ، بنا به پیشنهاد دولت ، بر طبق اصل پنجاه و یکم قانون اساسی از تاریخ هفدهم شهریورماه ۱۳۲۲ حالت جنگ را بین کشور خودمان و آلمان مقرر می‌داریم ."  
لایحه تشدید کیفر پیشه‌وران کرافروش از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

نخست وزیر در یک مصاحبه مطبوعاتی اطلاعاتی پیرامون شبکه جاسوسی آلمان در ایران و تحریکات قشقاتی ها علیه مملکت و بازداشت و محاکمه دستگیرشدگان در اراک و همچنین اعلان جنگ ایران به آلمان در اختیار مدیران جراید گذشت .

\* ۱۹ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۱ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

ابوالقاسم بختیار که در تشنجات جنوب دست داشت پس از مذاکره با سرلشکر جهانبانی فرمانده نیروی جنوب و قبول اطاعت از دولت مرکزی به تهران وارد شد و نخست وزیر را در کاخ ایض ملاقات کرد .  
فرمان شاهنشاه کمیته‌ای بمنظور جمع آوری اعانه برای کمک به خانواده‌های آسیب دیده شوری که کسان و سرپرستان خود را در جنگ با آلمان از دست داده‌اند در ایران تشکیل شد .

\* ۲۰ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۲ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

بمناسبت الحاق ایران به ملل متفق و پیروزی ارتش متفقین و شکست ارتش ایتالیا شاهنشاه تلگرام های تبریکی به اعلیحضرت جرج ششم پادشاه انگلستان ، فرانکلین روزولت رئیس جمهوری کشورهای متحده آمریکا ، کالینین رئیس شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی ، مارشال - جان گای شک فرمانده کل قوای چین مخابره فرمودند و طی آن کمک ها و مساعی ایران را تا پیروزی کامل متفقین و شکست نهائی آلمان اعلام داشتند .

بمنظور جلوگیری از اشاعه بیماری تیفوس و تلفات آن ، بفرمان شاهنشاه کمیته‌ای مرکب از پزشکان عالیمقام کشور برای مبارزه با این بیماری تشکیل گردید .

## کاهن نامه

### پنجاد سال شامشایی پهلوی

شاهنشاه مقرر فرمودند از بودجه سال جاری دربار شاهنشاهی همده ماهه دویست هزار ریال برای مبارزه و جلوگیری از سرایت بیماری تیفوس اختصاص یابد.

\* ۲۲ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۴ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

اعلامیه ملل متحد از طرف محمد شایسته وزیر مختار ایران — واشینگتن به نمایندگی از طرف دولت ایران به امضا رسید و ایران رسماً یکی از کشورهای عضو ملل متحد گردید.

بفرمان شاهنشاه، نیابت تولیت مدرسه عالی سپهسالار به محسن صدر وزیر دادگستری تفویض شد.

لایحه پانصد میلیون ریال کمک نقدی و جنسی به کارمندان و منتظرین خدمت و بازنشستگان به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۳ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۵ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه در مصاحبه با جان والیس خبرنگار مخصوص خبرگزاری رویتر ضمن اظهار نظر درباره مسائل مختلف بین المللی، به نقش مهم ایران در پیروزی متفقین اشاره فرمودند.

ده نفر از امرای ارتش از طرف وزارت جنگ بازنشسته شدند.

هفتاد و دوشمش طلا بوزن خالص ۸۸۹ کیلوگرم از امریکا به تهران حمل شده بود به بانک ملی ایران تحویل گردید تا بجای نقره های پشتوانه اسکناس گذاشته شود.

\* ۲۴ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۶ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

با اعلان جنگ ایران به آلمان اعلامیه ای از طرف دولت منتشر شد که طی آن وظائف مردم درقبال اعلان جنگ به آلمان تشریح گردید. از جمله تذکر داده شد که از این تاریخ مقررات و قوانین کیفری زمان جنگ در سراسر کشور بموقع اجرا گذاشته میشود و همکاری با اعمال دشمن بمنزله خیانت بمنافع عالیه کشور تلقی خواهد شد و تحریک و تعطیل و خرابکاری و اختلال در راه آهن و راههای شوسه و خطوط ارتباطی و کارخانه های دولتی و ملی و منابع اقتصادی کشور و جعل اکاذیب و تیره کردن روابط ایران با متفقین طبق مقررات کیفر خواهد داشت.

موضوع جواز آرد، سرشماری مجدد و توزیع کوبن، واگذاری کارخانه های دولتی، آزادی انحصارها، بخصوص موضوع نان تهران مورد بحث نمایندگان مجلس شورای ملی قرار گرفت.

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۵ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۷ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

بمناسبت آغاز سومین سال سلطنت شاهنشاه ، نخست وزیر و هیئت وزیران و رئیس مجلس شورای ملی برای عرض تبریک به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند. شاهنشاه در پاسخ سخنان رئیس مجلس ، پیرامون روشن شدن سیاست خارجی ایران ، امید به برقراری صلح در دنیا ، تامین خواربار ، بهداشت ، فرهنگ ، ایجاد وحدت ملی در کشوریانیاتی ایراد فرمودند.

\* ۲۷ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۹ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

لایحه انتشار پانصد میلیون ریال اسناد خزانه و لایحه اصلاح قانون ثبت اسناد به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۸ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۰ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه مقرر فرمودند برای شبهای ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ ماه مبارک رمضان هر شب دوهزار نفر از فقرا و مستمندان از محل عطیه همایونی اطعام شوند.

\* ۳۱ شهریورماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۳ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

مقداری شمش طلا از طرف سفارت انگلستان در تهران به بانک ملی ایران بمنظور تبدیل به مسکوک پهلوی و فروش آن به ریال تحویل گردید.

به اتباع ایران در آلمان توصیه شد که آن کشور را به قصد سوئیس ترک نمایند.

\* ۲ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۵ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

بمناسبت پایان ششمین دوره دانشگاه جنگ ، شاهنشاه به آن دانشگاه تشریف فرما شدند و ضمن اعطای دانشنامه فارغ التحصیلان بیاناتی درباره مبین پرستی و تلاش در راه استقلال و آزادی و تجدید عظمت ایران خطاب به افسران فارغ التحصیل ایراد فرمودند.

\* ۳ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۶ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه به دانشکده افسری تشریف فرما شدند و جوایز شاگردان اول و گواهینامه دانشجویان را اعطا فرمودند.  
لایحه مبارزه با بیماری های واگیر و تلقیح اجباری به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

# گاهنامه

## پنج‌ماه سال شانزدهم شمسی

بمناسبت اعلان جنگ ایران به آلمان ، ضیافت شامی در کاخ وزارت امور خارجه با حضور هیئت دولت ، روسای نمایندگی های خارجی مقیم تهران برپا گردید و نخست وزیر ایران و وزیر مختار انگلستان در ایران نطق هائی پیرامون اعلان جنگ ایران به آلمان ، الحاق ایران به ملل متحد و هم-کاری های ایران با متفقین تا شکست نهائی آلمان ایراد کردند .  
کمال کوپرولو سفیر کبیر ترکیه در افغانستان به اتفاق جمال حسنو-تارای سفیر کبیر ترکیه در ایران در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند .

\* ۶ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۹ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

دراجرای فرمان شاهنشاه بمنظور همدردی ملت ایران با ملت اتحاد جماهیر شوروی ، چهارمین کمیته جمع آوری اعانه برای کمک به آسیب-دیدگان جنگ شوروی تشکیل گردید .

\* ۷ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۳۰ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

بمناسبت سختی اوضاع عمومی و ورود ایران در جنگ ، بفرمان شاهنشاه مقرر گردید که از برگزاری جشن سالروز تولد معظمله در روز چهارم آبان ماه خودداری شود و هزینه آن در راه کمک به بینوایان به مصرف برسد .

بیمارستان کودکان بنگاه نیکوکاری تحت ریاست عالییه والاحضرت شمس پهلوی که هزینه ساختمان و تمام وسائل آن از محل عطیه همایونی تامین شده بود در پیشگاه شاهنشاه افتتاح گردید .  
شاهنشاه به مجلس افطاری که از طرف وزارت دربار شاهنشاهی ترتیب داده شده بود و عده ای از علما و رجال و معاریف در آن حضور داشتند شریف فرما شدند .

سرلشکر جهانبانی فرمانده نیروی جنوب به اتفاق خسرو قشقاچی وارد تهران گردید .

\* ۸ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

علی سهیلی نخست وزیر به اتفاق دکتر میلیسو رئیس کل دارائی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و معظمله اوامری در مورد لزوم بهبود اوضاع خواربار و اصلاح امر نان و سایر مسائل اقتصادی صادر فرمودند .  
بمناسبت عید فطر نمایندگان سیاسی دول اسلامی در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و ناهار را در حضور معظمله صرف نمودند .

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

بهمن مناسبت امام جمعه‌خوئی، آیت‌اله‌بیهانی، امام جمعه تهران، حاج بحر العلوم، شریعتمدار رشتی برای عرض تبریک عید سعید فطر در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند.

سیدضیاءالدین طباطبائی نخست وزیر اسبق که سالها در خارج از کشور به سر میبرد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب گردید.

\* ۹ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

اعضای کمیته جمع آوری اعانه برای آسیب دیدگان و بازماندگان افراد ارتش شوروی که در جنگ با آلمان به هلاکت رسیده بودند به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند.

کمیته مبارزه با تیفوس که بفرمان شاهنشاه ایجاد شده بود در پیشگاه همایونی تشکیل گردید و شاهنشاه پیرامون لزوم اتخاذ تدابیر لازم و تامین وسائل موثر بمنظور جلوگیری از شیوع این بیماری و رفع خطر آن اوامری صادر فرمودند و اعضای کمیته گزارش اقداماتی را که در این مورد صورت گرفته است به شرفعرض رسانیدند.

وزیر امور خارجه در گزارشی که به نخست وزیر تسلیم کرد یادآور شد که کاردار سفارت شوروی تقاضا کرده است که عده ای از بازداشت شدگان ایرانی که در اراک هستند به منطقه اشغالی آنها در رشت منتقل شوند، ولی وزارت امور خارجه با انتقال آنان به نقاطی غیر از نقاط مرکزی کشور، چه در شمال و چه در جنوب مخالفت کرده است.

\* ۱۰ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۳ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه تهران را با قطار مخصوص سلطنتی به قصد مشهد ترک فرمودند. مجلس شورای ملی با مبادله طلاهای موجود در خارج از ایران بلا نقره پشتوانه اسکناس موافقت نمود.

\* ۱۱ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۴ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه پس از عبور از شهرهای سمنان، دامغان، شاهرود به طرف سبزوار عزیمت فرمودند و مقارن ظهر در میان ابراز احساسات کم نظیر مردم این شهر به سبزوار وارد شدند.

شاهنشاه از دبیرستان سبزوار بازدید فرمودند و محصلین و ورزش کاران را مورد تفقد قرار دادند و در مورد تکمیل ساختمان این دبیرستان و بیمارستان های شاهرود و سبزوار و تامین داروی مورد نیاز اهالی اوامر موکدی صادر کردند، آنگاه بیمارستان سیمدختخواهی

## گماهنامه پنجاه سال شتابی پهلوی

سبزوآر را گشودند.

\* ۱۲ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۵ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه از سبزوآر به نیشابور و از آنجا به مشهد عزیمت فرمودند هنگام ورود شاهنشاه به شهر مشهد گارد احترام و واحدهای ارتش شوروی مراسم احترامات نظامی بجای آوردند. آنگاه شاهنشاه به حرم مطهر حضرت رضا (ع) مشرف شدند و عده‌ای از علمای مشهد در آنجا به پیشگاه همایونی شرفیاب گردیدند.

\* ۱۳ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۶ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه به تالار موزه آستان قدس رضوی تشریف فرما شدند و یک قبضه شمشیر مرصع و بسیار نفیس به موزه اهدا فرمودند. کمیته جمع آوری اعانه برای آسیب دیدگان جنگ شوروی اعلام کرد شاهنشاه مبلغ سیصد هزار ریال به این کمیته اعطا فرمودند. کمیته سپس از مردم ایران استمداد کرد و درخواست نمود که هر اندازه و به هر نحو که میتوانند به خانواده‌های آسیب دیده جنگ شوروی کمک کنند.

\* ۱۴ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۷ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه از بیمارستان شاه‌رضای مشهد بازدید و اوامر موکدی نسبت به اعزام عده‌ای پزشک بمنظور مبارزه با مالاریا به درج صادر فرمودند.

\* ۱۵ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۸ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

ساختمان جدید جمعیت شیروخورشید سرخ مشهد و همچنین کارخانه قند آبکوه و دبیرستان فردوسی این شهر مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت.

\* ۱۶ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۹ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

تشکیل حزب زنان ایران اعلام گردید و مرامنامه آن انتشار یافت. ستاد ارتش اعلام کرد که محمد یوسف هزاره سردهسته اشرار خراسان، مشهور به صولت و برادرانش که بمنظور حفظ امنیت مقرر بود از حدود باخرز به مشهد اعزام شوند چون از دستور استانداری استان نهم سرپیچی کرد بر اثر زدوخورد با افراد ژاندارمری کشته شد.

\* ۱۷ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۰ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه به باغ شهرداری مشهد تشریف فرما شدند و روسای ادارات و نمایندگان انجمن شهر و روسای اتاق بازرگانی به پیشگاه معظمله شرفیاب

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

گردیدند.

لایحه اصلاح قانون آموزشگاه پابوری شهربانی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

شاهنشاه مبلغ سی هزارریال به بنگاه خیریه مشهد اعطا فرمودند.

\* ۱۸ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۱ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

سربازخانه مشهد و همچنین کارخانه نخ ریزی آن شهر مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظمله در مورد تامین رفاه کارگران اوامری صادر فرمودند.

هیئت مدیره کارخانه نخ ریزی مشهد بمناسبت تشریف فرمائی شاهنشاه به کارخانه، به کلیه کارگران یک ماه حقوق بعنوان پاداش پرداخت کرد. آرامگاه فردوسی مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظمله تاج گلی نثار آرامگاه حماسه سرای نامی ایران فرمودند.

\* ۱۹ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۲ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه به حرم مطهر حضرت رضا (ع) مشرف شدند و بعد از ظهر نمایش های ورزشی دانش آموزان در پیشگاه همایونی انجام یافت.

\* ۲۰ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۳ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه هنگام مراجعت از مشهد مبلغ پانصد هزار ریال بمنظور تهیه سوخت زمستانی فقرا و مستمندان و کمک به بنگاه های خیریه اعطای فرمودند.

مسافرت شاهنشاه به مشهد پایان یافت و معظمله آن شهر را به قصد تهران ترک کردند.

\* ۲۳ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۶ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

آنتونی ایدن وزیر امور خارجه انگلستان با عده ای از همراهان خود در راه مسافرت به شوروی وارد تهران شد و با سهیلی نخست وزیر ملاقات کرد.

\* ۲۴ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۷ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

سهیلی نخست وزیر در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاه شرفیاب شد و گزارش مذاکرات خود را با وزیر امور خارجه انگلستان بعرض رسانید. کردل هول وزیر امور خارجه امریکا در راه مسافرت به شوروی به تهران وارد شد و به اتفاق دریفوس وزیر مختار امریکا در ایران به پیشگاه

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

شاهنشاه شرفیاب گردید .

آنتونی ایدن وزیر امور خارجه انگلستان به اتفاق سر ریدر بولارد وزیرمختار انگلستان در ایران در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد .

\* ۲۵ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۸ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

از طرف سهیلی نخست وزیر میهمانی شامی به افتخار ایدن وزیر امور خارجه انگلستان در کاخ وزارت امور خارجه ترتیب یافت .

\* ۲۶ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۹ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

فرمان شاهنشاه سپهبد یزدان پناه به سمت ژنرال آجودان شاهنشاه و سرتیپ رزم آرا به ریاست دفتر نظامی شاهنشاهی منصوب شدند .

\* ۲۸ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۱ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

نذیحه استخدام چند افسر امریکائی برای مستشاری اداره کل ژاندارمری مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

\* ۳۰ مهرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۳ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

رئیس مجلس شورای ملی و بیست نفر از نمایندگان مجلس در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظم له طی بیاناتی اهمیت کارهای کشور و لزوم تسریع در تصویب لوایح دولت مخصوصا لوایح مالی و اقتصادی را گوشزد فرمودند .

\* ۱ آبان ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۴ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

لوایح استخدام افسران و درجه داران امریکائی برای وزارت جنگ ، قرارداد بازرگانی ایران و امریکا ، الفای مقررات حکومت نظامی به هنگام انتخابات دوره چهاردهم مجلس شورای ملی ، استخدام شصت نفر همکاران دکتر میلیسو ، به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

شاهنشاه در شب نشینی باشگاه افسران که بتفع آسیب دیدگان جنگ شوروی برگزار شده بود شرکت فرمودند .

\* ۲ آبان ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۵ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

اعضای انجمن مبارزه با تیفوس در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند .



## گاهنامه پنجاه سال شامشاهی پهلوی

\* ۳ آبان ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۶ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

وزارت امور خارجه به وزیرمختار ایران در لندن دستور داد که اقدامات خود را در مورد تخلیه ایران از قوای متفقین تعقیب نماید و آنها را متوجه سازد که با اعلان جنگ ایران به آلمان انتظار میرفت متفقین خاک ایران را ترک گویند.

شاهنشاه مقرر فرمودند از صرف هر گونه مخارج در سالروز ولادت همایونی در روز چهارم آبان خودداری شود و هزینه آن در هر محل صرف کمک به مستمندان و بینوایان آن سامان گردد.

\* ۴ آبان ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۷ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

بمناسبت بیست و پنجمین سال میلاد شاهنشاه آئین سلام رسمی در کاخ گلستان برگزار شد و نمایندگان طبقات مختلف به پیشگاه شاهانه شرفیاب شدند. بهمین مناسبت شاهنشاه در جشن ورزشی قهرمانان و دانش آموزان در ورزشگاه امجدیه شرکت فرمودند.

\* ۵ آبان ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۸ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

آئین سان و رژه لشکر دو پادگان مرکز و همچنین عملیات ورزشی و نظامی واحدهای ارتش در پیشگاه شاهنشاه انجام یافت.

\* ۷ آبان ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۳۰ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

دراجرای اوامر شاهنشاه کمیسیونی با شرکت نخست وزیر، وزیر دربار شاهنشاهی، دکتر امیراعلم، الهیار صالح، علی اکبر سیاسی، دکتر طاهری و اوایی بمنظور بهبود وضع جمعیت شیروخورشید سرخ ایران در وزارت دربار شاهنشاهی تشکیل گردید.

مقداری شمش طلا از آمریکا به تهران وارد شد و توسط بانک ملی ایران به هیئت نظارت اندوخته اسکناس تحویل گردید که جزو پشتوانه اسکناس قرار گرفته و در ازای آن نقره به بانک ملی تحویل دهد.

\* ۸ آبان ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۳۱ اکتبر ۱۹۴۳ میلادی

یکی از نمایندگان مجلس شورای ملی دولت را بابت سوء سیاست داخلی و انحلال وزارت خواربار قبل از تصویب مجلس و بدی وضع نان و خواربار استیضاح کرد.

سهیلی نخست وزیر ضمن پاسخ به استیضاحی که از دولت شده بود تقاضای رای اعتماد کرد و مجلس شورای ملی از هشتاد و یک نفر عده حاضر باینجاه

## کاهنمه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

رای موافق اعتماد خود را به دولت اعلام داشت .  
نخستین جلسه انجمن روابط ایران و شوروی با حضور نخست وزیر و وزیر امور خارجه و کارمندان سیاسی سفارت شوروی و عده ای از رجال و معاریف تشکیل گردید .

✱ ۱۷ آبان ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۹ نوامبر ۱۹۴۳ میلادی

دکتر میلسپو رئیس کل دارائی و همکاران او اعلام کردند چنانچه لوایح مالی و اقتصادی از جمله لایحه مالیات بردرآمد فوراً به تصویب مجلس شورای ملی نرسد از سمت خود کناره گیری خواهند کرد .  
کمیسیون با شرکت رئیس مجلس شورای ملی و عده ای از نمایندگان در حضور نخست وزیر در کاخ ابيض تشکیل گردید و نخست وزیر از حاضران خواست بمنظور جلوگیری از استعفای دکتر میلسپو و همکاران او در تصویب لوایح مالی خصوصاً لایحه مالیات بردرآمد تسریع کنند .  
شاهنشاه دکتر میلسپو رئیس کل دارائی را احضار فرمودند و ضمن ابراز تفقد نسبت به او مقرر داشتند که به خدمات خود ادامه دهد .  
اسفندیاری رئیس مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و معظمله در مورد تصویب لوایح مالی و اقتصادی بویژه لایحه مالیات بر درآمد او امر لازم صادر فرمودند .

✱ ۱۸ آبان ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۰ نوامبر ۱۹۴۳ میلادی

انجمن مبارزه با تیفوس که بفرمان شاهنشاه تشکیل شده بود بنای یک حمام چهل و هشت دوشی و یک دستگاه ضد عفونی را در میدان سنگلج آغاز کرد .

سناتور لستر عضو کمیته جنگ آمریکا اظهار داشت که ملت آمریکا بدوستی ملت دوست و هم پیمان خود ایران ارج مینهد و شاهنشاه جوان آنرا میستاید . ایران امروز با سی و سه کشور دیگر در نابود کردن ظلم و ستم کشورهای عضو محور و ماشین های جنگی آلمان و ایتالیا و ژاپن و استقرار صلح و آرامش جهان میکوشد ، بدون شک در پایان جنگ و هنگام انعقاد صلح با سایر متفقین شریک و سهیم خواهد بود .

✱ ۱۹ آبان ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۱ نوامبر ۱۹۴۳ میلادی

لایحه مالیات بردرآمد در بیست و سه ماده و یک الحاقیه به تصویب مجلس شورای ملی رسید .  
شاهنشاه مبلغ پانصد لیره انگلیسی برای کمک به صندوق اعانه ارل -

## گاهنامه پنج‌ه‌سال‌شمارهای پهلوی

هاپک بمنظور تقسیم بین سربازان معلول در جنگ به کنسولگری انگلستان در تهران اعطا فرمودند.

اولین جلسه حزب زنان در باشگاه ایران واقع در خیابان سعیدی تشکیل گردید.

\* ۲۳ آبان ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۵ نوامبر ۱۹۴۳ میلادی

انجمن مبارزه با تیفوس اعلام کرد که مبلغ دویست هزار ریال کمک ماهانه شاهنشاه که برای جلوگیری از شیوع بیماری تیفوس اختصاص یافته بود از آغاز سال ۱۳۲۲ دریافت شده است.

\* ۲۴ آبان ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۶ نوامبر ۱۹۴۳ میلادی

کارخانه مسلسل سازی درپیشگاه شاهنشاه گشایش یافت و معظم‌له پس از استماع گزارش وزیر بازرگانی، از قسمت‌های مختلف کارخانه بازدید فرمودند و آنگاه سرهنگ واریسوف رئیس هیئت اعزامی تحویل اسلحه شوروی گزارشی معروض داشت. شاهنشاه ضمن اظهار خوشوقتی از همکاری ایران و شوروی و بکار افتادن کارخانه مسلسل سازی اظهار امیدواری فرمودند که سلاح‌های ساخت ایران در پیروزی ارتش شوروی موثر واقع گردد. در پایان بازدید یک قبضه مسلسل محصول کارخانه به پیشگاه شاهنشاه تقدیم شد. قانون رسیدگی به تخلفات قضات در دادگاه‌های انتظامی و اصلاح مواد ۱۰ - ۱۱ - ۱۲ و ۱۳ قانون تشکیلات عدلیه به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

بودجه کل کشور در سال جاری به شرح زیر از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد:

درآمد ۷,۶۸۶,۷۲۳,۰۰۰ ریال

هزینه ۹,۱۹۴,۴۰۰,۰۰۰ ریال

\* ۲۶ آبان ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۸ نوامبر ۱۹۴۳ میلادی

لایحه ترفیع درجه افسران ارتش، لایحه چهارصد میلیون ریال اعتبار برای خرید غله به تصویب مجلس شورای ملی رسید. نمایندگان ایل شاهسون به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و وفاداری و فداکاری ایل شاهسون را معروض داشتند.

\* ۲۸ آبان ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۰ نوامبر ۱۹۴۳ میلادی

مجلس شورای ملی لوایح تجدید استخدام دکتر لوئی ولپی تبعه

## گاهنامه پنجده سال شانشانی پهلوی

امریکا رئیس بنگاه مایه سازی و بررسی های دامپزشکی حصارک، واستخدام دو نفر مستشار برای وزارت بهداری را تصویب کرد.  
قانون اجازه ضرب مسکوک نقره مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۲۹ آبان ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۱ نوامبر ۱۹۴۳ میلادی

لوايح بیمه کارگران دولتی و غیر دولتی، رسیدگی به جرائم عمومی افسران در دادگاه های عمومی و اصلاح ماده ۱۴ قانون شورای عالی فرهنگ از تصویب مجلس شورای ملی گذشت.  
دوازده نفر از افسران نیروی هوایی ایران برای تکمیل اطلاعات خلبانی و دیده بانی به انگلستان عزیمت کردند.

\* ۳۰ آبان ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۲ نوامبر ۱۹۴۳ میلادی

آخرین جلسه دوره سیزدهم مجلس شورای ملی تشکیل شد و قانون متمم بودجده سال جاری به تصویب رسید و اسفندیاری رئیس مجلس پایمان دوره سیزدهم قانونگزاری را اعلام کرد.

\* ۲ آذرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۴ نوامبر ۱۹۴۳ میلادی

انتخابات دوره چهاردهم مجلس شورای ملی درتهران آغاز شد.  
شمش های طلا که از افریقای جنوبی به تهران حمل شده بود، تحویل بانک ملی ایران گردید.

\* ۴ آذرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۶ نوامبر ۱۹۴۳ میلادی

مارشال استالین رئیس شورای کمیسرهای اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و مولوتف کمیسر امور خارجه بمنظور شرکت در کنفرانس تهران وارد تهران شدند.

\* ۵ آذرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۷ نوامبر ۱۹۴۳ میلادی

وینستون چرچیل نخست وزیر انگلستان به اتفاق سارا دختر خود، آنتونی ایدن وزیر امورخارجه، لرد موران پزشک مخصوص نخست وزیر، سر الکساندر کادوگان معاون دائمی وزارت امور خارجه، دریاسالار آندرو کانینگهام لرد اول دریاداری، سر آلن بروک رئیس ستاد امپراطوری، فیلدمارشال سر جان دیل، سر چارلز پورتال فرمانده نیروی هوایی، ژنرال ایسمی مشاور نظامی، سر آرچیبالد کلارک کار سفیر انگلستان در مسکو و عدهای دیگر (جمعا هفتاد نفر) به تهران وارد

شدند و مورد استقبال سر ریدربولارد وزیر مختار انگلستان در ایران و ژنرال سلبی فرمانده نیروهای بریتانیا در ایران و عراق قرار گرفتند.

موافقتنامه مربوط به میسیون نظامی ژاندارمری، بین ایران و آمریکا در تهران امضا و مبادله شد.

فرانکلین روزولت رئیس جمهوری آمریکا به اتفاق دریا سالار ویلیام-لیهی رئیس ستاد زمان جنگ، دریا سالار ویلسون براون آجودان مخصوص نیروی دریائی، سرلشکر ادوین واتسون آجودان نظامی، هری هاپکینز مشاور مخصوص، اورل هاریمن سفیر کبیر آمریکا در شوروی، جان وای ننت سفیر کبیر آمریکا در بریتانیا، دریا سالار راس مک اینتایر پزشک مخصوص رئیس جمهوری، چارلز بوهلن دیپلمات وزارت امور خارجه، سرگرد جان-بوی تیجر داماد رئیس جمهوری، ژنرال جرج مارشال رئیس ستاد ارتش، ژنرال آرنولد فرمانده نیروی هوائی، ژنرال برهون سامرویل رئیس کارپردازی ارتش، دریا سالار ارنت کینگ رئیس عملیات نیروی دریائی، ژنرال توماس هندی رئیس قسمت عملیات ارتش با هواپیما وارد تهران شدند و از طرف دریفوس وزیر مختار آمریکا در تهران و ژنرال پاتریک-هورلی و ژنرال کانلی مورد استقبال قرار گرفتند.

\* ۶ آذرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۸ نوامبر ۱۹۴۳ میلادی

ژنرال هورلی از رئیس جمهوری آمریکا دعوت کرد که از لحاظ امنیتی در طول مدت توقف خود در تهران در سفارت شوروی مهمان باشد.

رئیس جمهوری آمریکا با سرهنگ البوت روزولت فرزند و سرگرد بوی-تیجر داماد خویش محل اقامت خود را در سفارت شوروی قرار دادند.

پس از ورود روزولت رئیس جمهوری آمریکا به سفارت شوروی، استالین رئیس شورای کمیسرهاى اتحاد جماهیر شوروی و مولوتف کمیسر خارجه شوروی رئیس جمهوری آمریکا را در محل اقامتش ملاقات کردند و مدت یکساعت و نیم با هم به مذاکره پرداختند.

چرچیل نخست وزیر انگلستان به دیدار روزولت رئیس جمهوری آمریکا به سفارت شوروی رفت و پس از انجام مذاکراتی ناهار را با هم صرف کردند.

چرچیل نخست وزیر انگلستان به اتفاق سر آرن-رئیس ستاد امپراتوری، سراندرو کانینگهام لرد اول دریاداری، سرجان پورتال فرمانده نیروی هوائی، ایدن وزیر امور خارجه انگلستان به سفارت

## گاهنامه نجاه سال شانشاهی پهلوی

شوروی رفتند و با مولوتف کمیسر خارجه شوروی در جبهه لنینگراد و هری-  
هاپکینز مشاور مخصوص رئیس جمهوری امریکا به مذاکرات مقدماتی  
پرداختند. چرجیل بعد از مذاکره با مقامات شوروی، مجددا در سفارت  
شوروی با روزولت ملاقات و مذاکره کرد.

ساعت هفت و چهل و پنج دقیقه بعد از ظهر به دعوت استالین رئیس-  
شورای کمیسرهاى اتحاد جماهیر شوروی، چرجیل به اتفاق ایدن و کلارک -  
کار به سفارت شوروی رفتند و شام را با استالین و مولوتف و ورشلیف  
با حضور روزولت رئیس جمهوری امریکا و هری هاپکینز و دریا سالار لیهی  
صرف کردند.

\* ۷ آذرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۹ نوامبر ۱۹۴۳ میلادی

مذاکرات اصلی سران سه کشور امریکا و شوروی و انگلستان در کنفرانس  
تهران، همچنین مذاکرات روسای ستاد نیروهای سه کشور آغاز شد.  
ساعت سه و نیم بعد از ظهر چرجیل نخست وزیر انگلستان در مجلس  
میهمانی بزرگی که با حضور روزولت رئیس جمهوری امریکا و استالین  
رئیس شورای کمیسرهاى اتحاد جماهیر شوروی و هیئت های نمایندگی سه  
دولت متفق در سفارت شوروی برپا شد، شمشیر استالینگراد را از طرف  
جرج ششم پادشاه انگلستان به علامت احترام و پاسگزاری ملت انگلیس  
به مردم دلیر استالینگراد، به استالین تسلیم کرد.  
استالین از کمک های متفقین به شوروی قدردانی کرد و خاطرنشان  
ساخت که امریکا در هر ماه هشت هزار فروند و انگلستان سه هزار و  
پانصد فروند و شوروی سه هزار فروند هواپیما می سازند و با این تعداد  
هواپیما مسلما آلمان هیتلری شکست خواهد خورد.

\* ۸ آذرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۳۰ نوامبر ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه به اتفاق سهیلی نخست وزیر و وزیر امور خارجه از روزولت  
رئیس جمهوری امریکا در سفارت شوروی دیدن فرمودند. در این جلسه که  
دیریوس وزیر مختار امریکا در ایران، ژنرال هورلی، ژنرال واتسون،  
دریا سالار براون، سرهنگ الیوت در آن شرکت داشتند، مذاکرات دوستانه ای  
بین شاهنشاه و رئیس جمهوری امریکا انجام گرفت و شاهنشاه درباره  
اوضاع ایران و مشکلاتی که بر اثر وقوع جنگ متوجه این کشور شده و نقش  
موثر ایران در ارسال اسلحه و مهمات متفقین به جبهه های جنگ شوروی  
و پیروزی نیروهای متفقین مطالبی بیان فرمودند که مورد تأیید کامل  
رئیس جمهوری امریکا واقع شد و وی از دولت و ملت ایران صمیمانه

## گاهنامه پنجده سال شاترابی هیکلی

سپاسگزاری کرد.

شاهنشاه در تعقیب ملاقات و گفتگو با رئیس جمهوری آمریکا مقارن ظهر چرجیل نخست وزیر انگلستان را در سال پذیرائی سفارت شوروی به حضور پذیرفتند. در این ملاقات که سر ریدریولارد وزیر مختار انگلستان در ایران و بانو سارا چرجیل دختر نخست وزیر انگلستان در آن شرکت داشتند مذاکرات دوستانه ای در مورد اوضاع ایران و ارزش همکاری های صمیمانه این کشور در راه پیروزی متفقین و غلبه آنها بر نیروهای آلمان هیتلری انجام یافت.

شاهنشاه بمناسبت شصت و نهمین سال تولد چرجیل نخست وزیر انگلستان یک قطعه قالی نفیس و گرانبها به وی مرحمت فرمودند.

از طرف چرجیل نخست وزیر بریتانیا میهمانی شامی در سفارت انگلستان داده شد که در آن روزولت رئیس جمهوری آمریکا و استالین رئیس شورای کمیسرها ی اتحاد جماهیر شوروی و سی نفر از اعضای هیئت های نمایندگی سه دولت متفق شرکت کردند.

✱ ۹ آذرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱ دسامبر ۱۹۴۳ میلادی

مارشال استالین رئیس شورای کمیسرها ی اتحاد جماهیر شوروی با توافق مولوتف کمیسر امور خارجه شوروی و ماکسیموف کاردار سفارت کبک — شورای درتهران، در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد. در این ملاقات شاهنشاه درباره اهمیت و ارزش همکاری های ایران در پیروزی متفقین بیاناتی فرمودند و استالین از مساعدت های گرانبهای ایران در ارسال اسلحه و مهمات از راه ایران به جبهه های جنگ شوروی صمیمانه سپاسگزاری کرد.

روزولت رئیس جمهوری آمریکا دکتر میلیسپو رئیس کل دارائی ایران را بحضور پذیرفت.

سهیلی نخست وزیر و ساعد وزیر امور خارجه ایران با مارشال استالین و مولوتف ملاقات کردند و پیام دوستانه شاهنشاه بوسیله سهیلی نخست وزیر به استالین ابلاغ گردید.

مذاکرات رهبران سه کشور آمریکا و شوروی و انگلستان درباره اوضاع جنگ پایان یافت و پیرامون متن اعلامیه کنفرانس سه کشور متفق تبادل نظر شد.

بدنبال ملاقات ها و مذاکرات شاهنشاه با سران سه کشور بزرگ جهان، اعلامیه سه دولت متفق مبنی بر تصدیق همکاری موثر ایران در پیروزی

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

متفقین و تضمین استقلال و حاکمیت و تمامیت ارضی ایران و کمک های اقتصادی آینده دولت های مزبور پس از خاتمه جنگ به ایران ، به امضای فرانکلین روزولت رئیس جمهوری امریکا ، وینستون چرچیل نخست وزیر انگلستان و استالین رئیس شورای کمیسرهای اتحاد جماهیر شوروی انتشار یافت . در تنظیم مضمون این اعلامیه ژنرال هورلی از طرف امریکا ، ایدن از جانب دولت بریتانیا ، مولوتف از طرف شوروی شرکت داشتند .

\* ۱۰ آذرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲ دسامبر ۱۹۴۳ میلادی

رئیس جمهوری امریکا پس از بازدید از اردوگاه ارتش امریکا در امیرآباد طی سخنرانی که برای سربازان نیروی امریکا در منطقه خلیج فارس ایراد کرد اظهار داشت که درکنفرانس تهران دو هدف بزرگ مورد بررسی قرار گرفت ، یکی طرح نقشه نظامی برای خاتمه دادن موفقیت آمیز جنگ و دیگری تنظیم نقشه ساختمان دنیای پس از جنگ که در هر دو مورد تصمیمات لازم و اساسی اتخاذ شد .

علی سهیلی نخست وزیر در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه باریافت و مدت دو ساعت شرفیاب بود . در این شرفیابی اثرات و نتایج حاصله از صدور اعلامیه سران سه کشور متفق درباره تضمین استقلال و آزادی و تمامیت ارضی ایران مورد بررسی قرار گرفت .

سران سه کشور متفق و همراهان آنها پس از یک دیدار چهار روزه و اخذ تصمیم برای شکست دادن دشمن مشترک ، تهران را با هواپیما بسوی کشورهای خود ترک کردند .

چرچیل نخست وزیر انگلستان هنگام عزیمت از ایران طی نامه ای که به پیشگاه شاهنشاه تقدیم داشت مراتب سیاس و امتنان خود را از عنایات معظم له در مدت اقامت او و سایر سران متفق در تهران معروض داشت .

روزولت رئیس جمهوری امریکا قبل از عزیمت از تهران طی نامه ای که به حضور شاهنشاه تقدیم داشت ، از میهمان نوازی شاهانه هنگام اقامت او در تهران سپاسگزاری کرد و از شاهنشاه دعوت نمود تا در فرصت مناسب به امریکا مسافرت فرمایند .

استالین رئیس شورای کمیسرهای اتحاد جماهیر شوروی طی تلگرامی که از باکو بعنوان سهیلی نخست وزیر مخابره کرد ، از میهمان نوازی دولت ایران سپاسگزاری کرد و تقاضا نمود که مراتب امتنان او به عرض شاهنشاه برسد .

\* ۱۴ آذرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۶ دسامبر ۱۹۴۳ میلادی



## کامنه نامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

خبرنگاران داخلی و خارجی در خانه پیروزی وابسته به سفارت انگلستان در تهران حضور یافتند و ساویج رئیس اداره انتشارات و تبلیغات آن سفارت از طرف دولت های انگلستان و امریکا از میهمان - نوازی دولت و ملت ایران قدردانی کرد.

دریغوس وزیر مختار امریکا در ایران در کاخ مرمر حضور یافت و به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و سیاس دولت و ملت امریکا را بخاطر همکاری های صمیمانه ایران در راه پیروزی متفقین معروض داشت . بمناسبت پایان موفقیت آمیز کنفرانس سران سه کشور متفق در تهران و انتشار اعلامیه سران سه کشور در مورد ایران ، ضیافتی از طرف سهیلی نخست وزیر در کاخ وزارت امور خارجه برپا گردید و از جانب نخست وزیر و وزیران مختار انگلستان و امریکا و کاردار سفارت کبرای شوروی در تهران نطق های مودت آمیزی ایراد شد .

\* ۲۰ آذرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۲ دسامبر ۱۹۴۳ میلادی

مقداری شمش طلا متعلق به بانک ملی ایران که از امریکا حمل شده بود وارد تهران شد و به بانک ملی تحویل گردید . شاهنشاه مبلغ بیست هزار ریال اعطا فرمودند که به مصرف خرید کتاب برای یک هزار نفر دانش آموز بی بضاعت دبستان ها برسد .

\* ۲۲ آذرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۴ دسامبر ۱۹۴۳ میلادی

علی سهیلی نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استعفای دولت را تقدیم داشت .

\* ۲۳ آذرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۵ دسامبر ۱۹۴۳ میلادی

شاهنشاه علی سهیلی را احضار و مجددا وی را مامور تشکیل کابینه فرمودند .

نخست وزیر ایران طی بیانیه ای که منتشر ساخت ضمن اشاره به صدور اعلامیه روسای سه دولت امریکا و انگلستان و شوروی درباره ایران و روشن شدن سیاست خارجی کشور ، یادآور شد که از این پس توجه دولت بیشتر معطوف به سیاست داخلی خواهد شد ، و از عموم مردم درخواست کرد که دولت را در انجام برنامه های اصلاحی داخلی یاری نمایند .

سهیلی نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و هیئت وزیران را به این شرح معرفی کرد :  
وزیر امور خارجه : محمدساعد

## گاهنامه پنجده سال شامشایی پهلوی

وزیر جنگ : ابراهیم زند  
وزیر کشور : عبدالحسین هژیر  
وزیر دارائی : اماناله اردلان  
وزیر دادگستری : محسن صدر  
وزیر فرهنگ : عیسی صدیق  
وزیر پست و تلگراف : حمید سیاح  
وزیر راه : نصراله انتظام  
وزیر بازرگانی و پیشه و هنر : سرلشکر شفاپی  
وزیر کشاورزی : نوری اسفندیاری  
وزیر بهداشت : دکتر قاسم غنی  
پس از معرفی اعضا کابینه ، نخستین جلسه هیئت دولت جدید در کاخ  
مرمر در پیشگاه شاهنشاه تشکیل شد .

\* ۲۶ آذرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۸ دسامبر ۱۹۴۳ میلادی

مقداری شمش طلا که از امریکا به ایران حمل شده بود به تهران وارد  
و تحویل بانک ملی ایران گردید .

\* ۲۹ آذرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۱ دسامبر ۱۹۴۳ میلادی

سرهنگ دوبورسیف افسر ارتش شوروی به پاس لیاقتی که در امر —  
مربوط به کارخانه مسلسل سازی ابراز داشته بود بنا به استدعای وزارت  
جنگ و تصویب شاهنشاه به یک قطعه نشان افتخار درجه یک مفتخر شد .

\* ۳۰ آذرماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۲ دسامبر ۱۹۴۳ میلادی

یک هواپیما حامل مقداری شمش طلا که از امریکا به تهران آمده بود  
شمش ها را به بانک ملی ایران تحویل داد .

\* ۱ دی ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۳ دسامبر ۱۹۴۳ میلادی

اداره کل انتشارات و تبلیغات خبر منتشره در چند روزنامه پایتخت  
و اخبار رادیو لندن رادائر بر وجود یکمده نفر جاسوس آلمانی در تهران  
و تصمیم به توطئه در موقع برگزاری کنفرانس تهران و اینکه استالین  
با اطلاع از توطئه احتمالی ، از روزولت رئیس جمهوری امریکا خواسته  
بود که در سفارت شوروی اقامت نماید تکذیب نمود و اعلام کرد که سران  
ملل متحد از ابتدای اقامت خود در تهران تا پایان کنفرانس تهران  
امکان وجود توطئه ای را به مقامات ایرانی اطلاع نداده بودند و با توجه

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی چکسلوی

به اینکه سران کشورهای متفق در پایان کنفرانس از حسن مراقبت  
ماوران ایرانی اظهار امتنان نموده‌اند خبر منتشره بی اساس است .

\* ۵ دی ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۷ دسامبر ۱۹۴۳ میلادی

اخذ آرای انتخابات دوره چهاردهم مجلس شورای ملی در تهران پایان  
یافت .

عده‌ای از نمایندگان منتخب دوره چهاردهم قانونگزاری با نخست  
وزیر در کاخ ابیض ملاقات و تقاضا کردند که در گشایش مجلس شورای ملی  
تسریع شود .

\* ۶ دی ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۸ دسامبر ۱۹۴۳ میلادی

دکتر ادوارد بنش رئیس جمهوری چکسلواکی در راه بازگشت از مسکو  
وارد تهران شد و در فرودگاه مورد استقبال شاهنشاه قرار گرفت .  
رئیس دولتی اعلامیه‌ای اطلاع داد که ساعت ده صبح روز شنبه اول  
بهمن ماه شاهنشاه طی مراسم خاصی چهاردهمین دوره قانونگزاری را  
افتتاح خواهند فرمود .

دکتر بنش رئیس جمهوری چکسلواکی در کاخ مرمر با شاهنشاه ملاقات  
کرد . در این جلسه نخست وزیر و وزیران دربار شاهنشاهی و امور خارجه و  
آجودان های شاهنشاه و روسای تشریفات وزارت دربار شاهنشاهی و وزارت  
امور خارجه افتخار حضور داشتند .

\* ۷ دی ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۹ دسامبر ۱۹۴۳ میلادی

هیئت وزیران و نمایندگان سیاسی خارجی و نمایندگان اتباع چک در  
تهران از رئیس جمهوری چکسلواکی در کاخ گلستان دیدن کردند .  
دکتر بنش رئیس جمهوری چکسلواکی ناهار را در حضور شاهنشاه صرف  
کرد .

شاهنشاه و رئیس جمهوری چکسلواکی به دانشگاه تهران تشریف فرما  
شدند و از دانشکده های حقوق ، پزشکی و فنی بازدید فرمودند و سپس  
به آمفی تئاتر دانشکده حقوق رفتند و پس از بیانات رئیس دانشگاه  
تهران ، آئین اعطای دکترای افتخاری دانشگاه تهران به رئیس جمهوری  
چکسلواکی انجام یافت .

دکتر بنش در یک مصاحبه مطبوعاتی ضمن تائید شخصیت شاهنشاه و  
و مساعی معظم له در راه استقلال و آزادی و پیشرفت ایران ، درباره  
روابط دوستانه ایران و چکسلواکی و همکاری های فنی و اقتصادی و سیاسی

## گاهنامه نجاه سال شانشاهی پهلوی

دو کشور و امضای پیمان شوروی و چکسلواکی به منظور شکست آلمان توضیحاتی داد.

شاهنشاه و رئیس جمهوری چکسلواکی در ضیافت شام نخست وزیر در کاخ وزارت امور خارجه شرکت جستند و پس از بیاناتی که شاهنشاه درباره روابط دوستانه ایران و چکسلواکی ایراد فرمودند، دکتر بنشاز نقش موثر ایران در پیروزی متفقین سخن گفت و مساعی و زحمات ایران را در جنگ و رهبری شاهنشاه ایران را در مشکلترین مراحل تاریخ کشور مورد ستایش قرار داد.

\* ۸ دی ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۳۰ دسامبر ۱۹۴۳ میلادی

دکتر بنش رئیس جمهوری چکسلواکی و همراهان تهران را به قصه قاهره ترک کردند.

قرائت آراء انتخابات چهاردهمین دوره مجلس شورای ملی در تهران آغاز شد.

\* ۱۰ دی ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱ ژانویه ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه به انجمن مبارزه با تیفوس در کاخ گلستان تشریف فرما شدند و دکتر غنی وزیر بهداری گزارش انجمن را مبنی بر اتمام ساختمان حمام و دستگاه های ضد عفونی و تربیت سی نفر بهیار از محصل کمک های ماهانه شاهانه، همچنین تاسیس یک بیمارستان سیدتختخواهی مخصوص بیماری های واگیر، و تهیه سه دستگاه آمبولانس و ساختمان یک دستگاه حمام عمومی دیگر با چهل و هشت دوش برای استفاده مردم تهیدست بعرض رسانید.

\* ۱۱ دی ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲ ژانویه ۱۹۴۴ میلادی

پرسشنامه های ویژه ای بمنظور صدور دفترچه جیره بندی برای کارکنان دولت توزیع گردید.

\* ۱۳ دی ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۴ ژانویه ۱۹۴۴ میلادی

دولت امریکا دویست هزار واکسن ضد تیفوس در اختیار دولت ایران قرارداد تا کارمندان دولت بویژه کارکنان راه آهن واکسینه شوند.

\* ۱۹ دی ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۰ ژانویه ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه به دبستان فرخی در جنوب شهر تهران تشریف فرما شدند و ضمن بازدید از کلاس های دبستان، از دانش آموزان سئوالاتی فرمودند

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

و آنگاه او امر موکدی در مورد تامین بهداشت دانش آموزان خصوصا جلوس گیری از سرایت تراخم به عیسی صدیق وزیر فرهنگ صادر فرمودند.

\* ۲۱ دی ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۲ ژانویه ۱۹۴۴ میلادی

کمیسیون با حضور نخست وزیر ، دکتر میلیسو و لمپرئیس تشبیهت قیمت ها و عده ای از بازرگانان در کاخ ابیض تشکیل شد و تثبیت نرخ ها مورد مطالعه قرار گرفت .

\* ۲۵ دی ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۶ ژانویه ۱۹۴۴ میلادی

میخائیلوف کنستانتین الکساندریچ سفیرکبیر جدید شوروی درایران در کاخ گلستان به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استوارنامه خود را تقدیم داشت .

نمایشگاه مناظر دلخراش جنگ و فجایع ارتش آلمان نازی در خاک شوروی در باشگاه بانک ملی ایران گشایش یافت .

\* ۲۷ دی ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۸ ژانویه ۱۹۴۴ میلادی

وزارت امور خارجه طی اعلامیه ای اطلاع داد نظر به اینکه ماموران عربستان سعودی جوان بیست و دو ساله ای از حجاج ایرانی بنام ابوطالب یزدی را که هنگام انجام مناسک حج بین صفا و مروه به علت گرمای شدید بحالت تهوع دچار شده بود با شمشیر گردن زده اند ، دولت ایران به این عمل و همچنین توقیف عده ای از حجاج ایرانی اعتراض کرده و تا جبران این اقدام بی رویه و غیر انسانی ، شرکت درمراسم حج را برای ایرانیان تحریم نموده است .

\* ۲۸ دی ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۹ ژانویه ۱۹۴۴ میلادی

جلسه ای با حضور سهیلی نخست وزیر و نمایندگان منتخب چهاردهمین دوره قانونگزاری تشکیل گردید . در این جلسه از طرف نمایندگان درمورد وقایع ناگوار در عربستان سعودی بهنگام مناسک حج و توقیف عده ای از ایرانیان و گردن زدن یک جوان ایرانی به شدت اظهار تنفر و انزجار گردید و از دولت خواسته شد که اقدامات مجدانه ای بمنظور رفع توهین از حجاج ایرانی بعمل آید .

آیتاله سید هبه الدین الحسینی شهرستانی طی تلگرامی به پیشگاه شاهنشاه مراتب همدردی و تأثر شیعیان را از گردن زدن ابوطالب یزدی جوان بیست و دو ساله ایرانی درانجام مناسک حج بعرض رسانید و استدعا

## گاهنامه پنجاد سال شانزده پهلوی

نمود که او امر همایونی دائر بر اقدام جدی دولت برای حفظ حیثیت و تامین جان مسلمین درج بیت الحرام شرفصدور یابد .

\* ۱ بهمن ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۲ ژانویه ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه در پاسخ تلگرام آیت اله شهرستانی درباره قتل ابوظالب بزدی یاد آورد شدند که در مورد این حادثه دلخراش اقدامات لازم بعمل آمده و به دولت دستور اکید داده شده است که موضوع را جدا تعقیب نماید .

\* ۴ بهمن ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۵ ژانویه ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه به دانشکده افسری تشریف فرما شدند و سردوشی دانشجویان دانشکده را اعطا فرمودند .

تیمرمین مستشار شهربانی طی یک مصاحبه مطبوعاتی در مورد کمیبود باسبان و قلت حقوق آنها ، و نداشتن اتومبیل و موتوسیکلت و دوجرخه بحد کافی ، ازدیاد ساختمان های تهران و اشکال مراقبت ماموران شهربانی از آنها و لزوم تشدید محازات سارقین مطالبی بیان داشت .  
مقداری شمش طلا که از امریکا به تهران حمل گردیده بود به بانک ملی ایران تحویل داده شد .

دادرسی متهمان شهربانی ، رکن الدین مختار رئیس سابق شهربانی کل کشور ، پزشک مجاز احمد احمدی ، پاسپار حسین نیرومند ، سید مصطفی راسخ به اتهام قتل جعفرقلی سردار اسعد ، دکتر ارانی ، خان بابا اسعد و فرخی مدیر روزنامه طوفان در دادگاه عالی جنائی آغاز گردید .  
در انجمن شهر تهران دریافت ده میلیون ریال وام از بانک ملی ایران بمنظور پرداخت کمک هزینه به کارمندان شهرداری تهران مطرح و تصویب گردید .

\* ۵ بهمن ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۶ ژانویه ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه از تیپ مستقل مختلط مکانیزه واقع در مهرآباد بازدید فرمودند . در این بازدید که کلیه امرای ارتش و افسران ارشد و مستشاران امریکائی در آن شرکت داشتند پس از گزارش فرمانده تیپ و انجام مراسم سان و رژه ، عملیات نظامی و ورزشی افراد تیپ در پیشگاه شاهانه انجام یافت .

\* ۱۱ بهمن ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

هانری اشرار بورگر وزیر مشاور دولت لهستان و نماینده آن دولت

## گام هفتم

### پنجده سال شتابی پهلوی

در خاورمیانه به اتفاق وزیر مختار لهستان در تهران در یک مصاحبه مطبوعاتی شرکت کرد و ضمن اظهار امیدواری به نزدیکی بیشتر ایران و لهستان، مراتب امتنان و تشکر خود را از شاهنشاه و دولت ایران بخاطر اجازه اقامت به پناهندگان لهستانی متذکر شد و توضیح داد که در حال حاضر دوهزاروپانصد کودک لهستانی در اصفهان و دوهزاروپانصد نفر در تهران و چهارهزار و شصت نفر در اهواز بسر میبرند و تا به حال سی هزار نفر از مهاجران لهستانی از ایران خارج گردیده‌اند.

\* ۱۲ بهمن ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

بانک ملی ایران خبر منتشره از طرف خبرگزاری انگلیس را دایر بر اینکه جواهرات سلطنتی ایران از این پس پشتوانه اسکناس‌های بانک ملی ایران نخواهد بود تکذیب کرد و یادآور شد که این پشتوانه بسیار محکمی است و با آنکه پول ایران احتیاج به محسوب داشتن جواهرات در پشتوانه ندارد با این حال جواهرات مزبور طبق قانون ۲۸ آبان ماه ۱۳۲۱ به مبلغ ۳۴۴،۲۰۱،۵۸۱ ریال جزو پشتوانه بوده و در نظر نیست از پشتوانه اسکناس خارج شود.

\* ۱۴ بهمن ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۴ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه بمنظور شرکت در جشن سالانه فرهنگ در میان ابراز احساسات شدید فرهنگیان به سالن دانشسرای تهران تشریف فرما شدند و پس از استماع گزارش عیسی صدیق وزیر فرهنگ، مراسم اعطای نشان به خادمان فرهنگ و گواهینامه فارغ التحصیلان مدارس به روسای دبیرستان‌های پسرانه و اعطای مدال به دانش‌آموزان در پیشگاه معظم‌له انجام گرفت. از طرف دولت شوروی مقداری شمش طلا با بابت صدی شصت پرداخت‌های ریالی ایران به آن کشور، به ایزان حمل و در بندر پهلوی تحویل نمایندگان بانک ملی ایران گردید.

\* ۱۵ بهمن ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۵ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه برای اولین بار در جشن سالانه تأسیس دانشگاه تهران شرکت جستند و پس از استماع گزارش علی اکبر سیاسی رئیس دانشگاه، دانشنامه‌ها و مدال‌ها و جوایز دانشجویان را اعطا فرمودند.

\* ۱۶ بهمن ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۶ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

جلسه انجمن روابط فرهنگی ایران و شوروی در اداره هنرهای زیبا

## هفتم پنجاد سال شامشای پهلوی

با حضور سهیلی نخست وزیر، رئیس افتخاری انجمن، ساعد وزیر امور خارجه ایران و سفیر کبیر شوروی تشکیل شد و نظامنامه و اساسنامه انجمن تصویب شد و هیئت مدیره آن انتخاب گردید.

وزارت امور خارجه اتهامات دولت سعودی را در پاسخ یادداشت اعتراضیه دولت ایران در مورد کشتن یکی از حجاج ایرانی در مناسک حج جدا تکذیب کرد و طی یادداشت دیگری اعلام نمود که در صورت عدم حفظ جان و حیثیت ایرانیان در خاک عربستان سعودی و عدم استرضای دولت ایران و حیران این رفتار غیر انسانی، ایران در مناسبات خود با آن دولت تجدید نظر خواهد کرد.

\* ۱۹ بهمن ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۹ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

زایشگاه بیمارستان شوروی با حضور والاحضرت شاهدخت شمس پهلوی و وزیر بهداشتی و سفیر کبیر شوروی افتتاح گردید.

\* ۲۰ بهمن ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۰ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

فرمانداری تهران اسامی بازده نفر نمایندگان دوزه چهاردهم مجلس شورای ملی حوزه انتخابیه تهران را انتشار داد و اعلام نفر دوازدهم را به بعد موکول کرد.

شاهنشاه با یک هواپیمای چهار موتوره امریکائی در حالیکه سهیلی نخست وزیر، انتظام وزیر راه، سپهد یزدان پناه، سرتیپ رزم آرا، ژنرال کانلی فرمانده نیروهای امریکا در ایران در التزام بودند تهران را به مقصد خوزستان ترک فرمودند و پس از بازدید از تاسیسات نظامی امریکا در آبادان در ساحل کارون و دستگاه های وصل قطعات هواپیما جهت ارسال به شوروی، به تهران بازگشتند.

\* ۲۱ بهمن ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۱ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

وزارت امور خارجه اعلام کرد که دولت شاهنشاهی ایران و دولت امریکا تصمیم گرفته اند هیئت های نمایندگی سیاسی خود را در واشینگتن و تهران از مقام سفارت به سفارت کبرا ارتقاء دهند. ضمناً وزارت خارجه اعلام داشت که با دولت انگلستان نیز در این زمینه مذاکراتی صورت گرفته است که بزودی بموقع اجرا گذاشته خواهد شد.

هیئت فرهنگی ایران مرکب از علی اصغر حکمت، رشید یاسمی و پور - داود استادان دانشگاه از طرف وزارت فرهنگ بمنظور بازدید از موسسات فرهنگی هندوستان انتخاب شدند.



## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم بهمن

\* ۲۴ بهمن ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۴ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

دانشکده دامپزشکی مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظم لیه برای رفع نواقص این دانشکده اوامری به نخست وزیر و وزیر کشاورزی صادر فرمودند.

\* ۲۶ بهمن ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۶ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

چهارده نفر از نمایندگان چهاردهمین دوره قانونگزاری ازفراکسیون های اتفاق ملی، میهن، دموکرات، ایران و منفردین به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و مطالبی در زمینه مشکلات و گرفتاری های مردم و آماده بودن مجلس برای انجام خدمات ملی و اجرای منویات اصلاح طلبانه شاهنشاه بعرض رسانیدند. شاهنشاه فرمودند برای انجام امور داخلی کشور باید برنامه های چند ساله تهیه و تدوین گردد و آنگاه اوامری در مورد رفع مشکلات مردم و تامین امنیت و بهداشت و فرهنگ صادر کردند.

اردوگاه نیروی امریکا در امیرآباد مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و ژنرال کانلی فرمانده نیروهای امریکا در ایران در هر قسمت توضیحات لازم بعرض رساند.

\* ۲۹ بهمن ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۹ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

عبدالحسین هژیر وزیر کشور در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش مسافرت خود به لندن و مذاکرات مربوط به راه آهن را بعرض شاهانه رسانید.

\* ۳۰ بهمن ماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۰ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

رای دادگاه عالی جنائی درباره چهارتن متهمان شهربانی به اتهام قتل سردار اسعد، دکترارانی، خان بابا اسعدوفرخی مدیر روزنامه طوفان صادر گردید و پزشک مجاز احمد احمدی به اعدام، نیرومند به زندان ابد با کار، مختار رئیس سابق شهربانی کل کشور به ده سال زندان با کار، راسخ به شش سال زندان با کار محکوم شدند.

کمیته جمع آوری اعانه برای آسیب دیدگان جنگ شوروی با حضور نخست وزیر و چند تن از وزیران و سفیرکبیر شوروی در باشگاه افسران تشکیل گردید و سپهد امیراحمدی رئیس کمیته پایان فعالیت کمیته را اعلام کرد و علاوه بر مبلغ ۸۳۶،۵۱۰ ریال که مستقیماً در شهرستان ها به ماموران شوروی پرداخت شده بود، چکی به مبلغ ۶،۱۶۹،۸۴۳ ریال به سفیر

## گاهنامه پنجاد سال شامشایی پهلوی

کبیر شوروی تسلیم گردید و سفیر شوروی صمیمانه از کمک های ملت ایران تشکر کرد.

تولید نفت خام ایران در سال ۱۹۴۳ مقدار ۷۴،۶۱۲،۰۰۰ بشکه و درآمد ایران از نفت خام چهار میلیون لیره بوده است.

\* ۲ اسفندماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۲ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

وزیر کشور اعلام کرد که بیست و سه نفر از دستگیرشدگان به جرم همکاری با شبکه جاسوسی آلمان و فعالیت علیه متفقین پس از تحقیقات لازم در سلطان آباد اراک بجز سرهنگ مهدی عامری که بیگناه تشخیص داده شد، با اخذ تعهد به عدم فعالیت علیه متفقین آزاد گردیدند.

\* ۴ اسفندماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۴ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

دکتر میلسپو رئیس کل دارائی ایران در یک مصاحبه مطبوعاتی اطلاعاتی بیرامون پرداخت حقوق کارگران کارخانه های وزارت پیشه و هنر، تعدیل هزینه زندگی در چند ماه اخیر، علت عدم توزیع پارچه، توقیف عده ای از ماموران خواربار بعلت نادرستی، خرابی نان تهران و عدم خرید شکر زرد از متفقین در اختیار خبرنگاران قرار داد.

سفارت انگلستان طی اطلاعیه ای اعلام داشت که علاوه بر افرادی که به جرم همکاری با شبکه جاسوسی آلمان علیه متفقین در تابستان امسال بازداشت شده اند، سید ابوالقاسم کاشانی که مسئولیت بیشتری در این مورد داشته است و حبیب اله نوبخت که در فعالیت های ضد متفقین شرکت داشته هنوز فراری و مخفی هستند.

\* ۶ اسفندماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۶ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

آئین گشایش چهاردهمین دوره قانونگزاری برگزار گردید و با نطق افتتاحیه شاهنشاه مجلس چهاردهم کار خود را آغاز کرد.

\* ۸ اسفندماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۸ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

سه تن از نمایندگان پارلمان چین در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند.

مقداری شمش طلا که از امریکا حمل شده بود به تهران وارد و تحویل بانک ملی ایران گردید.

\* ۹ اسفندماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۹ فوریه ۱۹۴۴ میلادی

با ضرب مسکوک نقره طبق قانون مصوب ۲۶ آبان ماه سال جاری، سکه -

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

های یک ریالی ، دو ریالی ، پنج ریالی برای استفاده عموم به جریان گذاشته شد.

\* ۱۰ اسفندماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱ مارس ۱۹۴۴ میلادی

هیئت پارلمانی چین در مجلس شورای ملی حضوریافت و رئیس هیئت در زمینه روابط قدیم ایران و چین و نزدیکی تمدن این دو کشور با هم و رواج دین اسلام بوسیله علما و فضلای ایران در آن سرزمین و همچنین اعزام دانشجو بین دو کشور بیاناتی ایراد نمود.

\* ۱۳ اسفندماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۴ مارس ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه برای مشاهده مسابقه فوتبال بین تیم های ارتش شوروی مقیم تهران و ارتش شاهنشاهی به ورزشگاه امجدیه تشریف فرما شدند. مراسم ازدواج والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی با آقای احمد شفیق در کاخ علیاحضرت ملکه پهلوی برگزار گردید.

اعضای جمعیت شیروخورشید سرخ به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و دکتر مرزبان گزارش دارائی منقول و غیر منقول جمعیت را بعرض رسانید. شاهنشاه اوامر موکدی در جهت اقدامات جمعیت در راه خدمت به مردم و نوع پروری و کمک به مستمندان و بینوایان صادر فرمودند.

\* ۱۷ اسفندماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۸ مارس ۱۹۴۴ میلادی

اعتبار نامه سیدضیاءالدین طباطبائی که همراه با اعتبار نامه هشت نفر دیگر از نمایندگان مجلس مورد مخالفت قرار گرفته بود بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

از طرف مردم له و علیه سیدضیاءالدین طباطبائی در مقابل مجلس شورای ملی تظاهراتی صورت گرفت و بین موافقان و مخالفان زدوخوردی روی داد که بر اثر آن چند نفر مجروح شدند و شیشه های اتومبیل سید ضیاءالدین از طرف مردم شکسته شد، ولی با دخالت قوای شهریاری و نظامی جمعیت متفرق و نظم و آرامش برقرار گردید.

\* ۱۸ اسفندماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۹ مارس ۱۹۴۴ میلادی

بسیب توسعه روابط سیاسی ایران و انگلستان و ارتقاء سفارتخانه های دو کشور به سفارت کبرا، سر ریدر بولارد سفیرک انگلستان در کاخ گلستان به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استوارنامه جدید خود را تقدیم داشت.

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

\* ۲۱ اسفندماه ۱۳ خورشیدی - ۱۲ مارس ۱۹۴۴ میلادی

ژنرال سرآرتور اسمیت فرمانده کل نیروهای انگلستان در منطقه ایران و عراق وارد تهران شد.

\* ۲۳ اسفندماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۴ مارس ۱۹۴۴ میلادی

سید محمدصادق طباطبائی با اکثریت چهل و چهار رای از هشتادوشش نفر نمایندگان حاضر در مجلس به ریاست مجلس شورای ملی انتخاب گردید.

\* ۲۵ اسفندماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۶ مارس ۱۹۴۴ میلادی

سید محمدصادق طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی به اتفاق نواب رئیس در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و رئیس مجلس متن خطابه مجلس را در پاسخ نطق افتتاحیه شاهنشاه در مجلس به عرض همایونی رساند و آمادگی مجلس را برای همکاری کامل در رفع مشکلات مملکت معروض داشت. علی سهریلی نخست وزیر در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استعفای دولت را تقدیم کرد.

کمیسیون بمنظور رسیدگی به درخواست مالکان اتوبوسهای تهران که اعتصاب کرده بودند تشکیل گردید و قرار شد بلافاصله به کار خود ادامه دهند تا به درخواست آنها رسیدگی شود.

\* ۲۷ اسفندماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۸ مارس ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه محمد ساعد را احضار و او را مأمور تشکیل کابینه فرمودند.

\* ۲۸ اسفندماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۱۹ مارس ۱۹۴۴ میلادی

ساعد نخست وزیر در مورد اعضای کابینه خود با نمایندگان مجلس شورای ملی تبادل نظر کرد، ولی با مخالفت اکثریت نمایندگان مجلس روبرو شد.

\* ۲۹ اسفندماه ۱۳۲۲ خورشیدی - ۲۰ مارس ۱۹۴۴ میلادی

عدهای از نمایندگان مجلس شورای ملی و روزنامه نگاران از کنار خانه های اسلحه سازی سلطنت آباد که سفارش های نظامی متفقین و سازمان های انتظامی کشور را انجام میداد بازدید کردند.

ساعد نخست وزیر از مجلس شورای ملی درخواست کرد که در صورت امکان فهرست اسامی افراد شایسته و مجرب و تحصیل کرده را برای او ارسال دارند تا از وجود آنها برای خدمت در هیئت دولت و دستگاه های مملکتی

## کتابنامه

### پنجاد سال شانشاهی پهلوی

استفاده کند.

\* ۱ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۱ مارس ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه در پیامی که بمناسبت تجدید سال نو از رادیو خطاب به ملت ایران ایراد فرمودند ضمن اشاره به سختی های ناشی از عواقب جنگ، برای حفظ اساس ملیت و استقلال و تامین آینده کشور از عموم هموطنان خواستند که در راه حفظ وحدت ملی، فداکاری و از خود گذشتگی نموده و به قوانین کشور احترام بگذارند.

آئین سلام نوروزی در پیشگاه شاهنشاه در کاخ گلستان برگزار شد و معظمه در این مراسم ضمن بیاناتی فرمودند: "عظمت و شکوه مقام سلطنت مرتبط و وابسته به قدرت و عظمت ملت است، هر قدر ملت توانمند و مقتدر باشد بهمان اندازه نیز مقام سلطنت که نماینده قدرت ملت است قوی و نیرومند خواهد بود."

هفتاد و هفت نفر دانشجویان وظیفه دانشکده افسری که به درجه افسری مفتخر شده بودند به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظمه به شاگردان اول هر رسته یک شمشیر بعنوان جایزه اعطا فرمودند. شاهنشاه به هنرستان دختران تشریف فرما شدند و مقرر فرمودند به چهارصد نفر دانش آموزان بی بضاعت لباس اعطا شود.

\* ۶ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۶ مارس ۱۹۴۴ میلادی

فرمان شاهنشاه، حسین علاء وزیر دربار شاهنشاهی بدریافت نشان درجه اول تاج مفتخر گردید.

محمدساعد نخست وزیر اعضای کابینه خود را به این شرح به پیشگاه شاهنشاه معرفی کرد:

وزیر جنگ: ابراهیم زند

وزیر کشور: عبدالحسین هژیر

وزیر دارائی: محمود نریمان

وزیر دادگستری: اسداله ممقانی

وزیر فرهنگ: سرلشکر علی ریاضی

وزیر پست و تلگراف: ابوالقاسم فروهر

وزیر راه: حمید سیاح

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر: امان اله اردلان

وزیر کشاورزی: محمود فاتح

وزیر بهداشت: دکتر قاسم غنی

## گاهنامه پنجده سال شامشاهی پهلوی

وزارت امور خارجه را خود نخست وزیر عهده دار شد.

\* ۷ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۷ مارس ۱۹۴۴ میلادی

ده نفر از کارمندان اداره غلبه اتهام ششدهزار ریال سوء - استفاده در فروش گندم تحت تعقیب قرار گرفتند.

\* ۸ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۸ مارس ۱۹۴۴ میلادی

ساعد نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضور یافت و پس از معرفی اعضای کابینه برنامه دولت خود را به اطلاع مجلس رساند.

علی سهیلی نخست وزیر سابق طی نامه ای که به روزنامه ها ارسال داشت، اتهامات وارده بخود را در باره توقیف جراید، سوء استفاده در انتخابات، باز شدن جامه دان محتوی جواهرات در مصر و ارسال هشتصد هزار دلار وجه از طریق بانک ملی ایران به خارج کشور تکذیب کرد.

\* ۹ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۹ مارس ۱۹۴۴ میلادی

چاپ اسکناس های جدید با نقش ها و رنگ های تازه آغاز شد.

\* ۱۴ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۳ آوریل ۱۹۴۴ میلادی

انتخاب هیئت رئیسه مجلس شورای ملی انجام یافت. سید صادق طباطبائی به سمت رئیس و جواد عامری و امیر تیمور بعنوان نواب رئیس انتخاب گردیدند.

بدعوت ساعد نخست وزیر نمایندگان فراکسیون های مجلس شورای ملی در کاخ وزارت امور خارجه حضور یافتند و در خصوص نظر کلی مجلس و فراکسیون ها در مورد همکاری با دولت گفتگو کردند. مانور نظامی لشکر یک پادگان مرکز، در پیشگاه شاهنشاه در ارتفاعات کن و سولقان انجام یافت.

\* ۱۵ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۴ آوریل ۱۹۴۴ میلادی

مقداری طلا متعلق به بانک ملی ایران که از امریکا به تهران حمل شده بود تحویل بانک ملی گردید.

\* ۱۶ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۵ آوریل ۱۹۴۴ میلادی

جلسه هیئت وزیران در کاخ وزارت امور خارجه تشکیل شد و چون ساعد نخست وزیر پس از تبادل نظر با نمایندگان تصمیم به ترمیم کابینه داشت از این رو اعضا کابینه استعفای خود را به نخست وزیر تسلیم

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

کردند .

\* ۱۷ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۶ آوریل ۱۹۴۴ میلادی

محمد ساعد نخست وزیر کابینه خود را ترمیم کرد و اعضا دولت جدید را به این شرح به پیشگاه شاهنشاه معرفی نمود :

وزیر دادگستری : اسداله ممقانی  
وزیر کشور : عبدالحسین هژیر  
وزیر جنگ : ابراهیم زند  
وزیر دارائی : ابوالقاسم فروهر  
وزیر فرهنگ : دکتر قاسم غنی  
وزیر راه : حمید سیاح  
وزیر بهداشت : دکتر سعید مالک  
وزیر بازرگانی و پیشه و هنر : امان اله اردلان  
وزیر کشاورزی : ناصر اعتمادی

زمین لرزه بسیار شدیدی در گرگان و قراء و قصبات آن روی داد که تا ده صبح روز بعد ادامه یافت . در این حادثه سی درصد عمارت های شهر بکلی ویران گردید و هفتاد درصد ساختمان ها غیر قابل استفاده شد و اهالی شهر در بیابان متواری شدند .

شاهنشاه پس از وصول خبر زمین لرزه در گرگان دستور اکید صادر فرمودند که کلیه وسائل امداد و کمک به آسیب دیدگان ، بوسیله دولت و جمعیت شیروخورشید سرخ به آن محل فرستاده شود .

\* ۱۹ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۸ آوریل ۱۹۴۴ میلادی

مقداری طلا که از افریقای جنوبی برای بانک ملی ایران حمل شده بود تحویل بانک مزبور گردید .

\* ۲۱ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۰ آوریل ۱۹۴۴ میلادی

در اجرای اوامر شاهنشاه کمک های اولیه از قبیل اعزام پزشک ، پرستار ، ارسال لوازم مورد نیاز از قبیل چادر ، پتو ، دارو ، و غذا از طرف جمعیت شیروخورشید سرخ و وزارتخانه های کشور و بهداشتی به گرگان انجام شد .

جمعیت شیروخورشید سرخ بمنظور جمع آوری اعانه ، از تمام اهالی کشور استمداد نمود و حساب مخصوصی بدین منظور در بانک ملی ایران افتتاح کرد .

## کاهنمه

### پناه سال شامشای پیکوی

شاهنشاه مبلغ یکم و پنجاه هزار ریال بمنظور تهیه وسائل مقدماتی برای آسیب دیدگان زلزله گرگان به جمعیت شیروخورشید سرخ اعطا فرمودند. بفرمان شاهنشاه دکتر مرزبان رئیس جمعیت شیروخورشید سرخ ایران برای نظارت مستقیم در امر کمک به آسیب دیدگان گرگان و رفع نیاز - مندی های آنان به گرگان عزیمت نمود

\* ۲۲ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۱ آوریل ۱۹۴۴ میلادی

دکتر عباس نفیسی و دکتر فرمانفرمایان و چند نفر از پزشکان دیگر با هفت کامیون لوازم و وسائل مورد احتیاج آسیب دیدگان به گرگان حرکت کردند.

زمین لرزه شدیدی مجدداً گرگان را به لرزه درآورد و عمارات و ساختمان های نیمه خراب بکلی ویران شد و پس از آن بار دیگر زلزله های خفیف تری روی داد.

از طرف وزارت امور خارجه به سفارت ایران در مسکو دستور داده شد که برای پس گرفتن چهارناوچه و دو کرجی نیروی دریائی شمال کوه در وقایع شهریورماه ۱۳۲۰ بوسیله مقامات شوروی ضبط گردیده بود اقدام نمایند.

\* ۲۳ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۲ آوریل ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه دستور فرمودند تعداد سه هزار پتو، یک هزار و سیصد چادر، دو تن قند، شصت کیلو جای، هشتاد هزار سیگار تهیه شود تا در گرگان بین زلزله زدگان توزیع گردد.

\* ۲۴ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۳ آوریل ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه برای سرکشی به نواحی آسیب دیده زلزله گرگان با قطار به گرگان عزیمت فرمودند.

وزارت امور خارجه به سفارت ایران در لندن دستور داد که در مورد استرداد باقیمانده ناوهای نیروی دریائی شاهنشاهی درخلیج فارس کوه در وقایع شهریورماه ۱۳۲۰ به وسیله مقامات انگلیسی توقیف گردیده بود اقدامات فوری بعمل آورند.

\* ۲۵ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۴ آوریل ۱۹۴۴ میلادی

منطقه زلزله زده گرگان مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و برای رفاه و آسایش مردم مصیبت دیده دستورات مقتضی صادر فرمودند.



## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۶ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۵ آوریل ۱۹۴۴ میلادی  
چادرها و پتوهای ارسالی بمنطقه زلزله زده گرگان بین آسیب دیدگان توزیع گردید.

\* ۲۷ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۶ آوریل ۱۹۴۴ میلادی  
مجلس شورای ملی برنامه دولت را تصویب کرد و به دولت ساعد رای اعتماد داد.

\* ۲۸ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۷ آوریل ۱۹۴۴ میلادی  
چهار نفر از عمال آلمانی که در مناطق ایل نشین قشقای به تحریک ایلات پرداخته و آنها را به باغیگری علیه دولت و متفقین تشویق می کردند توسط روسای ایل قشقای تحویل مقامات متفقین گردیدند.

\* ۲۹ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۸ آوریل ۱۹۴۴ میلادی  
وزارت هواپیمائی انگلستان طی اعلامیه ای که انتشار داد متذکر شد که الکساندر بول دیوید سن به فرماندهی نیروی هوائی بریتانیا در منطقه ایران و عراق برگزیده شد.  
بعلت بروز اختلاف و وقوع زدو خورد بین کارگران کارخانه های اصفهان، کارخانه های مذکور به حال تعطیل درآمد و عده ای از مدیران کارخانه ها به تهران آمدند.

\* ۳۱ فروردین ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۰ آوریل ۱۹۴۴ میلادی  
بفرمان شاهنشاه سرلشکر علی رزم آرا به ریاست ستاد ارتش منصوب شد.  
یک هیئت اقتصادی به ریاست ابوالحسن ابتهاج ماموریت یافت که به نمایندگی از طرف ایران در کنفرانس مالی و اقتصادی قاهره شرکت نماید.

\* ۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۱ آوریل ۱۹۴۴ میلادی  
باردیگر زلزله شدیدی در شهر گرگان روی داد که چون اهالی شهر در چادرهای خود بسر میبردند تلفات جانی بار نیاورد، ولی دیوارهای زندان گرگان شکاف برداشت و دیوارهای بعضی ساختمان ها فرو ریخت و زندانیان گرگان به شهر ساری منتقل شدند.

\* ۲ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۳ آوریل ۱۹۴۴ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شامشاهی پهلوی

هیئتی از طبر نک رهنی ایران ، به شهر گرگان عزیمت کرد تا به اهالی بی بضاعت آن شهر برای تجدید ساختمان خانه های ویران شده ییلا آسیب دیده کمک نمایند .

\* ۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۹ آوریل ۱۹۴۴ میلادی

محابان کارخانه های اصفهان طی یک نامه سرگشاده علت اعتصاب شش روز کارگران اصفهان را شرح داده و عاملان تحریک کارگران را معرفی کردند .

\* ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۳۰ آوریل ۱۹۴۴ میلادی

از جانب شاهنشاه مبلغ پانصد هزار ریال برای اتمام بیمارستان یزد اعطا گردید .

\* ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۴ مه ۱۹۴۴ میلادی

دانشکده افسری مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظم له عملیات ورزشی دانشجویان را مشاهده فرمودند .

\* ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۵ مه ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه به اصفهان تشریف فرما شدند و مورد استقبال گرم اهالی آن شهر قرار گرفتند .

\* ۱۶ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۶ مه ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه اصفهان را به قصد شیراز ترک فرمودند .

\* ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۹ مه ۱۹۴۴ میلادی

بمناسبت ارتقاء سر ریدربولارد از مقام وزیر مختاری به سفیر کبیری انگلستان در ایران از طرف ساعد نخست وزیر ضیافت شامی به افتخار وی در کاخ وزارت امور خارجه ترتیب داده شد .

روسای ادارات ، اعضای انجمن شهر ، مدیران جراید ، بازرگانان و سایر طبقات استان فارس به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند . آنگاه معظم له مدت چهار ساعت از شهر شیراز بازدید فرمودند و به ایستگاه احساسات صمیمانه مردم پاسخ گفتند . سپس شاهنشاه به پادگان شیراز تشریف فرما شدند و از قسمت های مختلف پیاده و سواره و توپخانه و قوای موتوریزه لشکر بازدید کردند .

\* ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۰ مه ۱۹۴۴ میلادی

# گاهنامه

## پنجاد سال شایسته پهلوی

شاهنشاه از آرامگاه‌های سعدی و حافظ و آثار تاریخی موزه پارس دیدن فرمودند.

\* ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۱ مه ۱۹۴۴ میلادی

کوی مستمندان و بینوایان شیراز در مرحله کازرون مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظم‌له ضمن تشریف‌فرمائی به خانه‌های مستمندان مبالغی بعنوان کمک به آنان مرحمت کردند.

\* ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۳ مه ۱۹۴۴ میلادی

مانور نظامی لشکر شیراز شامل نیروهای پیاده، سواره، هوایی و توپخانه با موفقیت در پیشگاه شاهنشاه انجام یافت. آنگاه معظم‌له از کارخانه‌های برق و نساجی و همچنین هنرستان و دبیرستان شاهپور شیراز بازدید فرمودند.

\* ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۴ مه ۱۹۴۴ میلادی

نماینده کمیته صلیب‌سرخ بین‌المللی مقیم تهران چکی بمبلغ شصت هزار ریال بمنظور کمک به زلزله‌زدگان گرگان به جمعیت شیروخورشید سرخ ایران اهدا نمود.

شاهنشاه مجروحین زدوخوردهای محلی فارس را به حضور پذیرفتند و آنها را مورد ملاحظت قرار دادند و مبالغی به آنان مرحمت فرمودند. پس از آن مسابقه‌های ورزشی و فوتبال در ورزشگاه حافظیه در پیشگاه معظم‌له انجام یافت.

\* ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۵ مه ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه شیراز را به قصد اصفهان ترک فرمودند.

\* ۲۶ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۶ مه ۱۹۴۴ میلادی

گردان هوایی لشکر اصفهان موردبازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظم‌له آشیانه‌های جدید هوایی را گشودند.

\* ۲۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۷ مه ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه از سفر دوازده‌روزه خود به اصفهان و شیراز، به تهران مراجعت فرمودند.

مراسم اعطای نشان و مدال به رانندگان ایرانی که برای حمل اسلحه و مهمات و خواربار به شوروی فعالیت شایانی را ابراز داشته‌اند با

# کاهن مه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

حضور مقامات ایرانی در سفارت کبرای شوروی انجام یافت .  
وزارت بازرگانی و پیشه و هنر اعلام کرد که اعتصاب کارگران کار-  
خانه های اصفهان پایان یافته است .

\* ۲۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۸ مه ۱۹۴۴ میلادی  
مجلس شورای ملی پس از استیضاح مهندس فریور و استماع پاسخ دولت  
با هفتاد و سه رای از نود و دو نفر عده حاضر به دولت ساعد رای اعتماد  
داد .

\* ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۱ مه ۱۹۴۴ میلادی  
رضازاده شفق طرحی به امضای سی و پنج نفر از نمایندگان مجلس  
شورای ملی تقدیم مجلس کرد که اداره ای در وزارت امور خارجه برای  
تمرکز امور مربوط به متفقین تشکیل شود و به حساب های اقتصادی و  
تجاری و میزان دقیق خسارات ایران در جنگ رسیدگی کند .

\* ۱ خرداد ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۲ مه ۱۹۴۴ میلادی  
شاهنشاه برای مشاهده مسابقه پرش اسب و نمایش های سوارکاری به  
محل دانشگاه افسری تشریف فرما شدند و پس از پایان مسابقه حوائز  
قهرمانان را مرحمت فرمودند .  
آئین نامه قانون مالیات بردرآمد به تصویب کمیسیون دارائی مجلس  
شورای ملی رسید .

\* ۴ خرداد ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۴ مه ۱۹۴۴ میلادی  
مسابقه پینگ پونگ بین بازیکنان ایران ، امریکا ، انگلیس و  
چکسلواکی در پیشگاه شاهنشاه در باشگاه افسران انجام یافت .

\* ۵ خرداد ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۶ مه ۱۹۴۴ میلادی  
مقداری شمش طلا متعلق به بانک ملی ایران که با هواپیما از  
امریکا به تهران حمل شده بود تحویل بانک ملی ایران گردید .

\* ۷ خرداد ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۸ مه ۱۹۴۴ میلادی  
شاهنشاه به بانک ملی ایران تشریف فرما شدند و از خزانه بانک  
ملی بازدید فرمودند .

\* ۸ خرداد ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۹ مه ۱۹۴۴ میلادی  
قرارداد بازرگانی بین ایران و امریکا بمنظور تسهیل امـ

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم

بازرگانی دو کشور در زمان جنگ و تهیه اساسی برای برای توسعه  
بازرگانی بعد از جنگ در واشینگتن مبادله گردید.

جلسه فراکسیون های مجلس شورای ملی با حضور نخست وزیر تشکیل شد  
و مضمون نامه سفارت امریکا در مورد مستشاران امریکائی و پاسخ دولت  
ایران درباره نامه آن سفارت به اطلاع نمایندگان رسید و سپس در مورد  
مستشاران امریکائی مذاکراتی صورت گرفت.

\* ۱۱ خردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱ ژوئن ۱۹۴۴ میلادی

بادر وزیر مختار لهستان در ایران در وزارت امور خارجه حضور  
یافت و ضمن ابراز همدردی نسبت به ملت ایران در مورد زلزله گرگان  
چکی به مبلغ ۶۰،۸۰۰ ریال از طرف کارکنان سفارت و مهاجرین لهستانی  
در تهران به رئیس تشریفات وزارت امور خارجه تسلیم کرد.

\* ۱۲ خردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲ ژوئن ۱۹۴۴ میلادی

مسابقه اسب دوانی بهاره در پیشگاه شاهنشاه در میدان جلالیه انجام  
شد.

\* ۲۲ خردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۲ ژوئن ۱۹۴۴ میلادی

مقداری دیگر شمش طلا که از امریکا به تهران حمل شده بود تحویل  
بانک ملی ایران گردید.

حزب زنان ایران طی نامه ای که به مجلس شورای ملی تقدیم کرد از  
مجلس خواست که در مورد آزادی زنان و بالابردن سطح دانش آنان و از بین  
بردن اندیشه های ارتجاعی درباره آنان و جلوگیری از رواج چادر و تجدید  
نظر در قانون ازدواج و طلاق اقدام قانونی بعمل آورد.

\* ۲۳ خردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۳ ژوئن ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه به اداره تخشائی ارتش تشریف فرما شدند و از قسمت های  
مختلف آن بازدید فرمودند.

\* ۲۴ خردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۴ ژوئن ۱۹۴۴ میلادی

جلسه فراکسیون های مختلف مجلس شورای ملی با حضور فروهر وزیر  
دارائی و ابتهاج مدیر کل بانک ملی ایران در مجامع تشکیل گردید و  
موضوع فروش شصت تن نقره به هندوستان و خرید معادل آن طلا از امریکا  
که در بانک ناشر اسکناس در امریکا به امانت گذاشته شود مورد بحث  
و گفتگو قرار گرفت.

## کتابخانه پنجاد سال شتابی پهلوی

\* ۲۵ خردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۵ ژوئن ۱۹۴۴ میلادی

لایحه واگذاری بیست و دو هزار متر از زمین های امیرآباد به دولت امریکا برای ایجاد گورستان اتباع امریکا به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۷ خردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۷ ژوئن ۱۹۴۴ میلادی

سید ابوالقاسم کاشانی که بنا به تقاضای متفقین به اتهام همکاری با شبکه جاسوسی آلمان در ایران تحت تعقیب بود در یکی از باغ های گلاب دره دستگیر و بازداشت شد.

\* ۲۸ خردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۸ ژوئن ۱۹۴۴ میلادی

هژیر وزیر کشور گزارش مسافرت خود را به لندن و مذاکره با نمایندگان دولت انگلستان را به اطلاع نمایندگان مجلس شورای ملی رسانید.

\* ۲۹ خردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۹ ژوئن ۱۹۴۴ میلادی

ابتهاج مدیر کل بانک ملی ایران در راس هیئتی بمنظور شرکت در کنفرانس پولی کشورهای متفق در امریکا بدان کشور عزیمت کرد.

\* ۱ تیرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۲ ژوئن ۱۹۴۴ میلادی

جلسه خصوصی مجلس شورای ملی با حضور نخست وزیر و هیئت وزیران تشکیل شد و درمورد محدودیت اختیارات دکتر میلیسو مذاکراتی صورت گرفت.

\* ۲ تیرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۳ ژوئن ۱۹۴۴ میلادی

دکتر میلیسو رئیس کل دارائی طی نامه ای که برای نخست وزیر ارسال داشت استعفاي خود را از تاریخ هشتم تیرماه اعلام کرد.

\* ۳ تیرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۴ ژوئن ۱۹۴۴ میلادی

جلسه خصوصی مجلس شورای ملی با حضور نخست وزیر تشکیل گردید و موضوع لغو اختیارات دکتر میلیسو نامه های مبادله شده بین او و دولت مطرح شد و نخست وزیر اعلام داشت که دکتر میلیسو بعلت مخالفت مجلس با اختیارات او مبادرت به استعفا نموده است. سرانجام پس از شورکافی مقرر شد که دکتر میلیسو وظائف خود را با رعایت ضوابطی که مجلس با آن موافق است کماکان ادامه دهد.

# گاهنامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۴ تیرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۵ ژوئن ۱۹۴۴ میلادی

پس از استعفای دکتر میلسپو سایر مستشاران امریکائی استعفای خود را به وزیر دارائی تسلیم کردند.

\* ۵ تیرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۶ ژوئن ۱۹۴۴ میلادی

نخست وزیر طی نامه‌ای به مجلس شورای ملی عدم قبول استعفای دکتر- میلسپو را به اطلاع نمایندگان رسانید.

\* ۷ تیرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۸ ژوئن ۱۹۴۴ میلادی

مجمع عمومی اعضای موسس انجمن روابط فرهنگی ایران و چین بریاست حسن اسفندیاری تشکیل شد و پس از تصویب اساسنامه اعضا هیئت مدیره آن انتخاب شدند.

\* ۱۲ تیرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۳ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی

ماکسیموف سفیرکبیر جدید اتحاد جماهیر شوروی در کاخ سفید سعد- آباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استوارنامه خود را تقدیم کرد.

\* ۱۵ تیرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۶ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی

وزیر مختار چین چکی به مبلغ یکصد و شصت هزار ریال بمنظور کمک- به آسیب دیدگان گرگان توسط وزارت امور خارجه اهدا کرد.  
نخست وزیر تشکیل کمیته جمع آوری اعانه برای کمک به سربازان آسیب دیده ملت چین را اعلام کرد و از مردم خواست به این کمیته کمک نمایند.

\* ۱۹ تیرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۰ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی

دولت ایران، دولت موقت فرانسه را به رسمیت شناخت و مراتب توسط نخست وزیر به وزیر مختار موقت فرانسه در ایران اطلاع داده شد.  
وزارت امور خارجه نیز موضوع را به آگاهی کلیه نمایندگی های سیاسی ایران در کشورهای خارجی رسانید.

\* ۲۳ تیرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۴ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی

ستاد ارتش اعلام کرد که در مناطق شیراز، کرمانشاه و اهواز ماموران به تعقیب اشار و سارقین مسلح پرداختند و در زدوخورشائی که روی داد عده‌ای کشته و زخمی و گروهی نیز دستگیر شدند.  
گروهی از ماجراجویان که به انبارهای آمدگاه لشکر تبریز حمله

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

کرده و به تیراندازی پرداخته بودند توسط افراد لشکر دستگیر شدند.  
در این ماجرا دو سرباز زخمی و سه نفر غیرنظامی به قتل رسیدند.

\* ۲۴ تیرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۵ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی

عده‌ای از کردهای یاغی و جمعی از اشرار به رضائیه حمله کرده و به جان و مال گروهی از اهالی تجاوز کردند.

\* ۲۶ تیرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۷ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی

ژاندارمری کل کشور اعلام کرد که بر اثر تعقیب اشرار و سارقین مسلح در مناطق فسا، شهرکرد، شیراز، کازرون، آباده و کرمانشاه عده کثیری از غارتگران کشته و زخمی و یا دستگیر شده‌اند و تعداد زیادی اسلحه از آنها بدست آمده است.

\* ۲۷ تیرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۸ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی

از جانب شاهنشاه مبلغ سه میلیون ریال برای حفر ده حلقه چاه در قسمت‌های جنوبی شهر تهران اعطا گردید.

\* ۲۸ تیرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۹ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی

بازداشت‌شدگان سیاسی که درمحل بیمارستان پانصد تختخوابی تحت نظر بودند بعلت بلا تکلیفی و سختی زندگی اعتماد غذا نمودند.

\* ۳۰ تیرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۱ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی

هوور فرزند رئیس‌جمهوری سابق آمریکا و کورتیس کارشناس آمریکائی به منظور مشاوره در امر نفت با هواپیما از آمریکا وارد تهران شدند.

\* ۳۱ تیرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۲ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی

بیش از یک هزار نفر از فرانسویان مقیم آلاس و لرن که در جبهه شوروی اسیر شده بودند، بمنظور اعزام به جبهه‌های دیگر جنگ وارد تهران شدند و در کنار جاده کرج اردو زدند.

\* ۲ مردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۴ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی

شش نفر از بازداشت‌شدگانی که به اتهام همکاری با آلمانی‌ها و مخالفت با متفقین در رشت بازداشت بودند آزاد شدند.

\* ۳ مردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۵ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی

یازده نفر از بازداشت‌شدگان متهم به همکاری با شبکه جاسوسی



## کاهنانه پنجده سال شانشاهی پهلوی

آلمان که در بیمارستان پانصدتختخواهی تحت نظر بودند آزاد گردیدند.

محمد رشید قادرخان زاده معروف به همه رشید که طبق قرارداد مورخ ۲۰ مردادماه ۱۳۲۱ ماهانه یکصدوسی هزار ریال از دولت دریافت میکرد تا از شرارت خودداری کند و به خدمتگزاری در بانه بپردازد بـــــــــــــــــا همکاران تبهکار خود به قتل و غارت و آزار اهالی بانه پرداخت. ستاد ارتش طی تلگرامی که به همه رشید مخابره کرد به او اخطار نمود که بی درنگ دست از شرارت و خونریزی در بانه بردارد، و الا به شدت مجازات خواهد شد.

\* ۴ مردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۶ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی

اعلیحضرت رضاشاه پهلوی پیش از طلوع آفتاب به علت بیماری قلبی در ژوهاینسبورگ به درود حیات گفتند.

\* ۷ مردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۹ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی

بمناسبت درگذشت اعلیحضرت رضاشاه پهلوی از طرف وزارت دربار شاهنشاهی سه ماه عزاداری اعلام شد. فرمان شاهنشاه مقرر شد که بمناسبت درگذشت اعلیحضرت رضاشاه پهلوی بمدت سه شب هر شب سه هزار نفر از بینوایان و مستمندان در شیران و جنوب تهران و شهری اطعام شوند. میکلاچزیک نخست وزیر لهستان مقیم لندن به اتفاق تادز رومر وزیر امور خارجه و استاسلاف کرایسکی رئیس مجلس ملی آن کشور در راه سفر خود به مسکو وارد تهران شدند.

\* ۸ مردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۳۰ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی

ساعت نخست وزیر در جلسه علنی مجلس شورای ملی حضوریافت و نطق - هائی از طرف او و طباطبائی رئیس مجلس درباره درگذشت اعلیحضرت رضا - شاه پهلوی ایراد گردید. آنگاه دوازده نفر از نمایندگان مجلس انتخاب شدند تا برای عرض تسلیت به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شوند. نخست وزیر، هیئت وزیران، هیئت رئیس و نمایندگان منتخب مجلس شورای ملی، نمایندگان انجمن شهر، هیئت منتخب افسران ارشد ارتش، عده ای از علما برای عرض تسلیت به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند. ستاد راتش اعلام کرد که اشارات مناطق کردستان و آذربایجان و خوزستان سرکوب شده اند و تعداد هشتصد و پنج قبضه تفنگ از افراد طوایف کعب و حبان خوزستان بدست آمده است.

## کاهن مه

### چناه سال شامشایی پهلوی

\* ۹ مردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۳۱ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی

از طرف دربار شاهنشاهی مجلس تذکری بمناسبت درگذشت اعلیحضرت رضا شاه پهلوی در مسجد شاه منعقد گردید و شاهنشاه در این مجلس شرکت فرمودند.

بمناسبت درگذشت اعلیحضرت رضا شاه پهلوی در سراسر کشور تعطیل عمومی اعلام گردید.

رئیس دانشگاه تهران و جمعی از استادان و کارکنان دانشگاه به منظور عرض تسلیت بمناسبت درگذشت اعلیحضرت رضا شاه پهلوی در کاخ سعد - آباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند.

سفرا و نمایندگان سیاسی کشورهای خارجی مقیم تهران و جمع کثیری از معارف و مشاهیر که موفق به شرفیابی به پیشگاه شاهنشاه و عرض تسلیت نشده بودند در کاخ مرمر حضور یافتند و دفتر مخصوص شاهنشاه و علیاحضرت ملکه پهلوی را امضا کردند.

\* ۱۰ مردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱ اوت ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه طی پيامی خطاب به ملت ایران از احساسات و عواطف پاک و بی آلاش عموم مردم بمناسبت درگذشت اعلیحضرت رضا شاه پهلوی قدردانی فرمودند.

\* ۱۳ مردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۴ اوت ۱۹۴۴ میلادی

دو طایفه عراقی که از مرز ایران گذشته و به کردستان تجاوز کرده بودند بوسیله لشکر کردستان قلع و قمع شدند.

\* ۱۴ مردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۵ اوت ۱۹۴۴ میلادی

بمناسبت سی و نهمین سال مشروطیت ایران شاهنشاه پيامی خطاب به ملت ایران از رادیو فرستادند و بهمین مناسبت جشنی در باغ بهارستان و عمارت مجلس شورای ملی برگزار گردید.

\* ۱۵ مردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۶ اوت ۱۹۴۴ میلادی

هیئت رئیسه مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و از اینکه شاهنشاه با وجود درگذشت اعلیحضرت رضا شاه پهلوی موافقت فرمودند که جشن مشروطیت برگزار شود سپاسگزاری نمود و از توجه خاص شاهانه نسبت به رژیم مشروطه و مجلس اظهار امتنان کرد.

\* ۱۸ مردادماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۹ اوت ۱۹۴۴ میلادی

# گاهنامه

## پنجاد سال شانزدهم

چهار نفر از بازداشت‌شدگان به اتهام همکاری با شبکه جاسوسی آلمان در ایران که در رشت تحت نظر بودند با دادن تعهد آزاد شدند. ستاد ارتش اقدامات امنیتی نیروهای نظامی را در مناطق کردستان، فارس، اصفهان و خوزستان در مورد تعقیب و دستگیری اشرار و غارتگران اعلام کرد.

\* ۴ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۶ اوت ۱۹۴۴ میلادی

محمد ساعد نخست‌وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استعفای خود را به علت مخالفت مجلس شورای ملی با دولت تقدیم داشت. ساعد در جلسه نمایندگان فراکسیون های مجلس شورای ملی حضور یافت و استعفای هیئت دولت را به اطلاع نمایندگان رسانید. طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و نظر اکثریت نمایندگان مجلس را نسبت به دولت ساعد معروض داشت. شاهنشاه به طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی دستور فرمودند که تمایل مجلس را نسبت به نخست‌وزیر آینده هر چه زودتر به استحضار معظم‌له برساند.

\* ۵ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۷ اوت ۱۹۴۴ میلادی

به فراکسیون مجلس شورای ملی به جز فراکسیون توده و منفردین به نخست‌وزیری ساعد اظهار تمایل کردند. فرمان نخست‌وزیری مجدد محمد ساعد از جانب شاهنشاه شرفصدور یافت.

\* ۶ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۸ اوت ۱۹۴۴ میلادی

نمایندگان ایران در کنفرانس اتاق های بازرگانی چهل و چهار دولت متفق در امریکا انتخاب شدند.

\* ۸ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۳۰ اوت ۱۹۴۴ میلادی

ساعد نخست‌وزیر پس از مذاکرات طولانی با نمای فراکسیون های مؤتلف مجلس، اعضای کابینه دوم خود را انتخاب کرد.

\* ۹ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۳۱ اوت ۱۹۴۴ میلادی

ساعد نخست‌وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و اعضای کابینه را به این شرح معرفی کرد:  
وزیر جنگ: سرلشکر محمد حسین فیروز  
وزیر کشور: محمد سروری

# گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

وزیر دارائی : علی اصغر زرین کفش

وزیر دادگستری : الهیار صالح

وزیر فرهنگ : باقر کاظمی

وزیر پست و تلگراف : یوسف مشار

وزیر راه : محمود نریمان

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر : محمد نخعی

کفیل وزارت بهداشت : دکتر منوچهر اقبال

وزارت امور خارجه را نخست وزیر خود بعهده گرفت .

\* ۱۱ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

نخست وزیر و اعضای کابینه در مجلس شورای ملی حضوریافتند ، ولی بعلت مخالفت منفردین و بعضی از اعضای فراكسیون ها و ترك جلسه و عدم حصول اكثريت ، معرفى هیئت دولت عملی نشد .

هیئت وزیران تصمیم گرفت که قبل از روشن شدن اوضاع اقتصادی و مالی جهان و استقرار صلح در گیتی ، از اعطای هر گونه امتیاز نفتی به کمپانی های خارجی خودداری کند .

\* ۱۲ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۳ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

بعلت عدم توافق اكثريت و اقلیت مجلس و عدم معرفى کابینه بـه مجلس ، وزیران وزارتخانه ها حضور یافتند و کار خود را آغاز کردند .

\* ۱۴ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۵ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

سفیرکبیر شوروی و کاردار سفارت انگلستان با نخست وزیر در کاخ ابیض ملاقات نمودند .

\* ۱۵ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۶ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضوریافت و هیئت وزیران را بـه مجلس شورای ملی معرفی کرد و برنامه دولت را تقدیم داشت .  
آهی سفیرکبیر ایران در شوروی اطلاع داد که یک هیئت اقتصادی از شوروی بمنظور مذاکره در مورد نفت به تهران خواهد آمد .

\* ۲۰ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۱ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاہ از راه پلور به لار عزیمت فرمودند و از محل ایجاد سد لار بازدید نمودند .

\* ۲۲ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۳ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

همه رشید یاغی غرب، طی تلگرامی که بعنوان نخست وزیر، مجلس شورای ملی و ستاد ارتش مخابره کرد اعلام داشت که به علت عدم رضایت اکراد از حاکم مریوان، با هشتصد سوار بمنظور ساقط کردن مشارالیه و تعیین جانشین وی به آن منطقه عزیمت کرده است.

\* ۲۳ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۴ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

همه رشید به اتکاء تفنگچیان خود حاکم مریوان را از کار برکنار کرد و علیاخان ولهژیروی را به جای او منصوب نمود از تیپ سقز خواست که از او حمایت کند.

سر ریدریولارد سفیرکبیر انگلستان که پس از استفاده از مرخصی به تهران مراجعت کرده بود در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و نامه تسلیم آمیز اعلیحضرت پادشاه انگلستان را بمناسبت درگذشت اعلیحضرت رضاشاه به حضور معظمله تقدیم داشت.

کافتارادزه معاون وزارت امور خارجه شوروی و رئیس هیئت اعزامی آن کشور به ایران، با ساعد نخست وزیر ملاقات کرد.

\* ۲۵ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۶ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

کافتارادزه به اتفاق ماکسیموف سفیرکبیر شوروی در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب گردید.

شاهنشاه در مجلس افطاری که از طرف دربار شاهنشاهی در تالار کاخ وزارت دربار ترتیب داده شده بود شرکت فرمودند و بیاناتی خطاب به هیئت دولت در مورد وظائف دولت در راه بهبود اوضاع کشور ایراد نمودند. شناسائی رسمی استقلال کشورهای سوریه و لبنان از طرف نماینده ایران در بیروت به وزیران امور خارجه دولت های مزبور اطلاع داده شد.

\* ۲۶ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۷ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

دولت ساعد از مجلس شورای ملی رای اعتماد گرفت.

\* ۲۷ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۸ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

ستاد ارتش طی اخطاریه شدیدالحنی از همه رشید خواست که فوراً افراد مسلح خود را از مریوان خارج نموده و طبق قرار قبلی به بانسه بازگردند.

\* ۳۰ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۱ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

## کاهنمه

### پنجاه سال شتابی پهلوی

لشکر کردستان جلگه مریوان را که تحت اشغال تفنگچیان همه رشید بود تصرف کرد و در زدو خوردی که بین نیروی نظامی و افراد همه رشید روی داد عده‌ای از بیک زادگان و افراد وی کشته و یا دستگیر شدند.

\* ۳۱ شهریورماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۲ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

برای تقویت لشکر سنندج و مقابله با اشرار کردستان نیروی کمکی ارتش از تهران به سوی مریوان عزیمت کرد. کلیه سرزمین‌های اطراف مریوان به تصرف قوای نظامی درآمد و همه رشید و همراهان او به حدود بانه متواری شدند.

\* ۲ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۴ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه در جشن پایان تحصیلی دانشکده افسری شرکت فرمودند و شاگردان اول هر رشته را به دریافت نشان و جایزه مفتخر کردند، آنگاه به سالن افتخارات دانشکده تشریف فرما شدند و از عکس‌های شهدای راه آزادی ایران و پرچم‌هایی که به میدان‌های جنگ حمل شده بود بازدید نمودند و بعد در سالن ورزش، عموم افسران جدید به صرف‌چای درپیشگاه شاهانه مفتخر شدند.

\* ۳ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۵ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

رسیدگی به پرونده مربوط به واقعه خونین سمیرم در دادگاه زمان جنگ پایان یافت و از سی و سه نفر متهمان واقعه سمیرم هفت افسر و دو نفر از افراد بجرم‌مقصود در انجام وظیفه محکوم به زندان و بقیه تیرئه شدند. پرونده تعقیب و مجازات‌عشایر مسلح که به پادگان سمیرم حمله کرده بودند همچنان مفتوح ماند.

\* ۴ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۶ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

کافتارادزه معاون کمیاریای امور خارجه شوروی به اتفـــــــــــــــــاق ماکسیموف سفیرکبیر شوروی در تهران در کاخ ابیض با ساعد نخست‌وزیر ملاقات کرد.

انجمن مبارزه با تریاک و الکل طی بیانیه‌ای پایان کار خود را اعلام نمود و طرح تنظیمی خود را در هشت ماده و یک تبصره برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم داشت.

\* ۵ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۷ سپتامبر ۱۹۴۳ میلادی

بمنظور ریشه‌کن کردن استعمال تریاک و مبارزه با معتادان، تعدادی

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

از شیره‌کشخانه‌های تهران از طرف فرمانداری نظامی تهران بسته شد و ابزار کار و سایر لوازم آنها جمع آوری گردید.

\* ۶ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۸ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

گروهی از افراد شور و بد سابقه بوسیله ماموران ژاندارمری به زندان بندرعباس اعزام شدند.

\* ۷ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۹ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

طبق تصمیم دولت قوای نظامی از ارتفاعات بین سقز و بانه عبور کرد و به تعقیب افراد مسلح همه رشید پرداخت.

\* ۸ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۳۰ سپتامبر ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه به بیمارستان کودکان بنگاه نیکوکاری والاحضرت شمس پهلوی تشریف‌فرما شدند و ضمن عیادت از بیماران، دکتر باریان رئیس بیمارستان شوری را مورد تفقد قرار دادند.

\* ۹ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

همرشید و همراهان او پس از اطلاع از نزدیک شدن قوای اعزامی به دسته‌های متعدد تقسیم شدند و کلیه آبادی‌ها و قراء بانه را آتش زدند و اموال و دارائی بسیاری از مردم را بیغما بردند.

قوای نظامی به شهر بانه وارد شدند و مورد استقبال گرم مردم قرار گرفتند.

پرداخت مبلغ پنجاه میلیون و چهارصد هزار ریال اعتبار اضافی به وزارت فرهنگ بمنظور اجرای قانون تعلیمات عمومی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

هشتم نفر از اهالی بانه که از شرارت همرشید به جنگل‌های اطراف متواری شده بودند به شهر مراجعت نموده و تقاضای غذا و کمک کردند.

نیروی اعزامی پس از آزاد ساختن شهر بانه به باشار پرداخت و افراد مسلح همرشید گروهی در سردشت متواری شده‌های نیز به خاک عراق گریختند. یک ستون از نیروی اعزامی متواریان در سردشت تعقیب کرد و برای دستگیری همرشید و سایر فراریان که به خاک عراق گریخته بودند وزارت امور خارجه با دولت عراق وارد مذاکره شد.

فرمانده ستون اعزامی ارتش برای کمک به اهالی بانه که مدت سه سال گرفتار فجایع و تجاوزات راهزنان شده بودند یک صندوق اعانه ایجاد کرد تا وجوه جمع آوری شده را به مصرف کمک به اهالی برساند.

## کاهنمه پناه سال شانشانی پهلوی

از تهران برای بانه تقاضای کمک فوری شد.

\* ۱۰ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه بمنتظر اعطای دفترچه پایان خدمت افسران وظیفه بانه پادگان لشکر یک تشریف فرما شدند و پس از پایان مراسم بیمارستان لشکر را افتتاح فرمودند.

رئیس کل دارائی ایران با صدور آئین نامه جدید دوازده قلم کالا را در انحصار دولت قرار داد و آئین نامه قبلی را ملغی اعلام کرد. انجمن فرهنگی ایران و هند در دفتر وزیر فرهنگ تشکیل شد و عده ای از رجال و معاریف ایران به سمت هیئت عامل آن انتخاب شدند.

\* ۱۲ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۴ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

سرلشکر رزم آرا رئیس ستاد ارتش، دریک مصالحه مطبوعاتی مطالبی درباره عملیات خائنانه و فجایع همهرشید یاغی معروف در بانه و حمله او در گذشته به سربازخانه شهر و خراب کردن آن و حمل مصالح و لوازم ساختمانی به خاک عراق به منظور ساختن خانه مسکونی، و تصرف مریوان و تعیین حاکم از طرف خود در آن شهر بیان کرد و سپس یادآور شد که با اعزام نیروی نظامی به آن منطقه شهرهای بانه و مریوان از چنگ یاغیان آزاد شده است و اکنون باید در محل شهر ویران شده بانه شهر جدیدی ساخته شود و کمک موثری به مردم آن شهر بعمل آید.

\* ۱۳ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۵ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه مبلغ یکمدهزار ریال برای کمک به ستمدیدگان شهر بانه اعطا فرمودند.

جمعیت شیروخورشید سرخ ایران برای کمک به ستمدیدگان بانه استمداد کرد و مبلغ یکمدهزار ریال از اعتبار خود را برای این منظور اختصاص داد.

مبلغ چهارصد هزار ریال وجوه جمع آوری شده از طرف افسران ارتش برای کمک به غارت زدگان بانه به جمعیت شیروخورشید سرخ ایران تحویل شد.

کافتارادزه معاون کمیساریای خارجه اتحاد جماهیر شوروی در مصالحه ای با مدیر روزنامه اطلاعات اظهار داشت که هدف او از مسافرت به ایران مطالعه درباره وضع شرکت نفت خوریان و کسب اطلاعاتی در مورد منابع نفت شمال این کشور و بدست آوردن امتیاز استخراج نفت در



## گاهنامه پنجاه سال شامشایی پهلوی

مناطق شمالی ایران است .

آئین پرده برداری از لوحه یادبود اقامت چرچیل در تهران —  
یادگار کنفرانس تهران در تالار بزرگ سفارت انگلستان انجام یافت .  
هیئت رئیسه مجلس شورای ملی به اتفاق تقی زاده و انوشیروان —  
سپهبدی و عده ای از مدیران جراید به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و  
معظمه بیاناتی پیرامون بهبود محصول و لزوم ایجاد چاههای آب و ساختن  
سد و تقسیم آب بین کشاورزان به قیمت نازل بمنظور تولید محصول بیشتر  
و ارزان در سال های آینده و همچنین احداث جنگل در مناطق خشک و جلوگیری از بریدن درختان جنگل های مازندران ایراد فرمودند .

\* ۱۴ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۶ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

در زدو خوردی که بین قوای نظامی و افراد همه رشید در نقاط مرزی  
رویداد عده ای از افراد همه رشید از جمله برادر او محمد عزیز بقتل  
رسیدند .

\* ۱۵ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۷ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

مطالعات کارشناسان نفت آمریکا در مناطق جنوب شرقی ایران که یک  
کمپانی آمریکائی تقاضای امتیاز استخراج آن را کرده بود پایان یافت  
و پیشنهادهای آنان به دولت ایران تقدیم شد .  
فروش نخستین سکه های دهریالی نقره توسط بانک ملی ایران آغاز  
گردید .

انتخابات هیئت رئیسه مجلس شورای ملی انجام یافت و سید محمد  
طباطبائی به سمت رئیس مجلس انتخاب شد .

\* ۱۶ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۸ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

بفرمان شاهنشاه از طرف دولت به فهمی وزیر مشاور ماموریت داده  
شد که برای بازدید از شهر بانه و مشاهده وضع زندگی مردم آن شهر از  
نزدیک و تامین مسکن برای مردم آسیب دیده این شهر ، کردستان عزیمت  
کند .

ترجمه مقاله عبدالرحمن عزام دانشمند و ادیب برده مصری و  
وزیر مختار سابق مصر در ایران درباره اعلیحضرت رضاشاه پهلوی  
بنیانگذار ایران نو و اقدامات درخشان معظمله در دوران سلطنت که  
در روزنامه الاهرام به چاپ رسیده بود در روزنامه های پایتخت انتشار  
یافت .

## گاهنامه پنجده سال شافشابی پهلوی

اولین جلسه مشورتی نمایندگان مجلس با حضور نخست وزیر و هیئت وزیران در مجلس شورای ملی تشکیل گردید و در مورد درخواست امتیاز نفت از طرف کمپانی های نفت آمریکا و انگلستان و نیز امنیت کشور و اوضاع بانه ، پائین آوردن هزینه زندگی ، عزل ابتهاج رئیس بانک ملی از طرف دکتر میلسو رئیس کل دارائی مذاکراتی صورت گرفت .

\* ۱۷ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۹ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

رضا زاده شفق از رئیس مجلس شورای ملی درخواست کرد که به وزارت کشور تذکر داده شود تا درباره علت توقیف بازداشت شدگان سیاسی در اراک و تهران ورشت و عدم روشن شدن تکلیف آنها و همچنین تشنج در شهرهای تبریز ، شاهرود ، زابل و کشته شدن عده ای از افراد و تعرض نسبت به لباس مردم و اقداماتی که دولت در این موارد انجام داده است توضیح بدهد .

جمعیت حمایت از مسلولین از مردم استمداد کرد که برای مبارزه با این بیماری خطرناک با دادن کمک مالی و نوشتن مقالاتی برای روشن ساختن مردم به این جمعیت کمک نمایند .

\* ۲۰ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۲ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

هیئت وزیران موضوع عزل ابتهاج رئیس بانک ملی ایران و انتصاب ابراهیم زند وزیر سابق جنگ بجای او که از طرف دکتر میلسو رئیس کل دارائی ایران صورت گرفته بود و نامه های متبادله بین ابتهاج و دکتر میلسو را مورد بررسی قرار داد و اقدام دکتر میلسو را غیرقانونی اعلام کرد و قرار شد ساعد نخست وزیر در این زمینه به رئیس کل دارائی تذکر دهد .

\* ۲۲ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۴ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه به فرودگاه دوشان تپه تشریف فرما شدند و از بیست فروند هواپیمای جدید که برای ارتش خریداری شده بود و همچنین از واحدهای نیروی هوایی بازدید فرمودند .

پزشک مجاز احمد احمدی که در دادگاه عالی جنائی بجرم قتل عده ای از رجال کشور محکوم به اعدام گردیده و رای صادره از طرف دیوانعالی کشور ابرام شده بود سپیده دم در میدان سپه بدارآویخته شد .

اولین جلسه شورای فرهنگ بمنظور اجرای تعلیمات اجباری و افتتاح دبستان ها و کلاس های جدید تشکیل گردید و مقرر شد این جلسات بطور

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

هفتگی ادامه یابد.

بمنظور تعمیر خانه های آسیب دیده مستمندان گرگان و ساختمان خانه های جدید، بفرمان شاهنشاه دکتر مرزبان رئیس جمعیت شیروخورشید سرخ به آن شهر عزیمت کرد تا قبل از رسیدن فصل زمستان اقدامات لازم در مورد رفاه و آسایش اهالی گرگان انجام گیرد.

هیئت وزیران تصویب کرد که دانشکده دامپزشکی ضمیمه دانشگاه تهران شود و بودجه آن نیز از وزارت کشاورزی کسر و عینا به بودجه دانشگاه افزوده گردد.

بمنظور تعدیل مال الاجاره مقررات جدید مالک و مستاجر از طرف رئیس کل دارائی تهیه شد و پس از موافقت وزیر دادگستری برای اجرا در تهران و شهرستان ابلاغ گردید.

\* ۲۴ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۶ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

دکتر فاطمه سیاح استاد دانشگاه و بانو تربیت رئیس دبیرستان نوربخش بعنوان نماینده حزب زنان ایران از طرف دولت ترکیه دعوت شدند که به آن کشور عزیمت نمایند.

سینما داران تهران به علت افزایش هشتاد درصد نرخ بلیت سینماهای درجه یک و پنجاه درصد بر نرخ بلیت سینماهای درجه دو به عنوان عوارض شهرداری سینماهای خود را تعطیل کردند.

\* ۲۵ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۷ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

آئین گشایش انجمن فرهنگی ایران و هند در تالار دانشسرای عالی برگزار شد و ساعد نخست وزیر و کاظمی وزیر جنگ و بولارد سفیر کبیر انگلستان بیاناتی ایراد نمودند.

مجلس شورای ملی به شکایت پیشه‌وران درمورد پخش دخانیات رسیدگی کرد.

بمنظور جلوگیری از سرقت سیمهای مخابرات در راهها و همچنین مهمات و محمولات ارتش متفقین در جاده‌ها، هیئت وزیران تصویب کرد که در خطوط راه آهن و بنادر و راههای شوسه که محل حمل لوازم و مهمات متفقین است حکومت نظامی برقرار گردد.

\* ۲۶ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۸ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

قوای نظامی ایران افراد مسلح همراهی را که چند بار از خاک عراق به ایران وارد شده بودند مورد تعقیب قرار داد و طی زدوخوردهائی

## کاهن نامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

که بین طرفین رویداد فرخ بیک یکی از خوانین بزرگ بانه کشته شد و یکی از پسران همهرشید و چند تن از خوانین دیگر زخمی شدند.

\* ۲۷ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۹ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

ساعده نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضوریافت و ضمن بیان تاریخچه ورود نمایندگان کمپانی های نفت خارجی و پیشنهاد شرکت شل ، و شرکت استاندارد اویل ، و شرکت سینکлер و همچنین پیشنهاد کافتارادزه معاون کمیساریای خارجه اتحاد جماهیر شوروی اعلام کرد که هیئت وزیران قبیل از روشن شدن اوضاع اقتصادی و مالی جهان و استقرار صلح عمومی در دنیا ، اعطای هیچ امتیازی را به کمپانی های خارجی مقتضی نمیدادند .

\* ۲۸ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۰ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

ده نفر از عشایر ایل جوانرودی که در عملیات تیپ کرمانشاه علیه قوای همهرشید خدمات شایان توجهی کرده بودند به دریافت مدال و جایزه از طرف ستاد ارتش مفتخر شدند .

\* ۳۰ مهرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۲ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

سرتیپ هوشمند فرمانده لشکر کردستان در دو کیلومتری مرز عراق و ایران با حاکم حلبچه ملاقات کرد و مذاکراتی درخصوص دستگیری همسر رشید باغی و تحویل او به دولت ایران انجام داد .

\* ۱ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۳ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

سرلشکر ارفع از طرف وزارت جنگ به سمت فرماندار نظامی راه آهن و خطوط شوسه منصوب شد .

کافتارادزه معاون کمیساریای امور خارجه اتحاد جماهیر شوروی و ماکسیموف سفیرکبیر شوروی در ایران و چند تن از کارمندان آن سفارتخانه به صرف شام در پیشگاه شاهنشاه مفتخر شدند .

\* ۲ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۴ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

حنازه اعلیحضرت رضاشاه پهلوی از ژوهانسبورگ به بندر دوربان واقع در افریقای جنوبی منتقل شد تا از آنجا به اسکندریه حمل شود . جمال امامی نماینده مجلس شورای ملی طی سئوالی که در مجلس طرح کرد از نخست وزیر توضیح خواست که چرا با آنکه هیئت وزیران حکم دکتر میلیسپو را دایر بر عزل مدیر کل بانک ملی ایران نقص کرده و آن را خلاف مقررات تشخیص داده است ، دکتر میلیسپو به ادارات بانک ملی و

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

سایر بانک های داخلی و خارجی دستور داده است ابتهاج را به عنوان مدیر کل بانک ملی ایران نشناسند؟ و آیا در مقابل این عمل خلاف دکتر-میلسپو که تخلف از دستور دولت است هیچگونه اقدامی صورت گرفته است؟ مجلس شورای ملی با پرداخت مبلغ یکصد و پنجاه میلیون ریال اعتبار برای کمک هزینه ارتش و تشکیل دادگاه فوق العاده برای رسیدگی به جرائم مربوط به وقایع شهریور ۱۳۲۰ موافقت نمود.

کافتارادزه معاون کمیساریای امور خارجه شوروی در یک مصاحبه مطبوعاتی در محل سفارت شوروی مطالبی در زمینه درخواست امتیاز از اکتشاف و استخراج نفت شمال ایران و امتیازاتی که دولت شوروی حاضر است در این مورد به ایران بدهد و عدم موافقت دولت ایران با اعطای این امتیاز به شوروی و در نتیجه تیرگی روابط دو کشور به روزنامه نگاران اظهار داشت.

\* ۳ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۵ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

بفرمان شاهنشاه اعتبار مربوط به برگزاری جشن میلاد همایونی برای کمک به مستمندان و بینوایان اختصاص یافت.

سینما داران تهران که سینماهای خود را به علت افزایش بهای بلیت از طرف شهرداری بسته بودند تصمیم گرفتند بمناسبت میلاد شاهنشاه سینماهای خود را برای مدت سه شب برای تماشای مردم باز کنند.

مشایخ قبایل و طوایف دشت میشان که برای مذاکره در مورد امنیت دشت میشان و استرداد املاک موروثی خود به تهران آمده بودند با نخست وزیر و رئیس ستاد ارتش ملاقات کردند. در این ملاقات مشایخ تعهد کردند مازاد اسلحه خود را جمع آوری و تحویل دولت نمایند و دولت نیز موافقت کرد که هیئتی را برای تامین خواسته های آنها به محل اعزام دارد.

شاهنشاه در آئین اعطای مدال به افسران لشکر دوم پادگان مرکز شرکت فرموده و مدال های افسران ممتاز را به آنها محبت نمودند و طی بیاناتی فرمودند باید با اجرای قانون آرامش کاملاً کشور حکمفرما شود و همه افراد از قوانین اطاعت کنند.

\* ۴ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۰ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

بمناسبت سالروز میلاد شاهنشاه آئین سلام رسمی در کاخ گلستان برگزار شد. بعد از ظهر نیز مراسم جشن ورزشی در ورزشگاه امجدیه با حضور سی هزار تماشاگر در پیشگاه شاهانه انجام یافت.

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم

\* ۵ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۷ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

آخرین جلسه کنفرانس سفیران ایران در کشورهای خارج در کساح  
سلطنتی تشکیل شد.

مسابقه فوتبال بین تیم تفلیس شوروی و تیم تهران در پیشگاه  
شاهنشاه در ورزشگاه امجدیه برگزار گردید. کافتارادزه معساون  
کمیساریای اتحاد جماهیر شوروی و سفیر کبیر آن کشور در جایگاه  
مخصوص افتخار حضور داشتند. در فاصله نیمه اول و دوم، شاهنشاه، طوسی  
قهرمان کشتی کشور را به حضور پذیرفتند و پس از بستن بازوبند طلای  
قهرمانی به بازوی او، نامبرده را به دریافت یک جام نقره مفتخر  
فرمودند.

اعضای حزب توده و اتحادیه های کارگری وابسته بدان حزب تظاهراتات  
وسعی بمنظور حمایت از دادن امتیاز نفت به شوروی در تهران انجام  
دادند.

\* ۶ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۸ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

فرماندار نظامی تهران به آگاهی عموم رسانید که از تشکیل هر  
اجتماع خودداری نمایند و هرگاه در میان مردم افراد مسلح دیده  
شوند حاملین اسلحه بازداشت و در دادگاه های نظامی محاکمه خواهند شد.  
جنازه اعلیحضرت رضاشاه پهلوی که از بندر سوئز به قاهره حمل  
شده بود طی تشریفات باشکوهی از طرف دولت مصر در حالیکه بوسیله عده  
کثیری از اهالی قاهره تشییع میشد در مسجد رفاهی به امانت گذارده شد.  
خبرگزاری رویتر اعلام کرد که شاهنشاه ایران روز پنجمین بهارم  
آبان به خبرنگاران خارجی فرمودند که ایران پل پیروزی متفقین است  
و پایان جنگ اروپا برای ایران اهمیت بسیار دارد. شاهنشاه ضمن اشاره  
به کمک های ذیقیمت ایران به ملل متحد و صدور اعلامیه سه دولت بزرگ  
در کنفرانس تهران درباره همکاری های صمیمانه ایران، اظهار امیدواری  
فرمودند که صلح پایداری در جهان بوجود آید، و در تصمیماتی که گرفته  
خواهد شد استقلال و حاکمیت و تمامیت ارضی ایران بطور کامل تأمین  
گردد.

ساعت نخست وزیر در یک مصاحبه مطبوعاتی با حضور عده ای از وزیران  
و نمایندگان مطبوعات در کاخ وزارت امور خارجه، به مصاحبه مطبوعاتی  
کافتارادزه پاسخ گفت و اطلاعات دقیقی در زمینه تاریخ ورود هیئت  
اعزامی شوروی به ایران و انصراف دولت شوروی از استخراج نفت خوریان

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم شهری

و تقاضای گرفتن امتیاز استخراج منابع دیگر نفت در مناطق شمالی کشور و عدم موافقت دولت و مجلس ایران با واگذاری امتیاز نفت به کشورهای خارجی قبل از پایان جنگ و جریان مذاکرات خود را با کافتارادزه در این مورد در اختیار حاضران گذاشت .

✱ ۷ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۹ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

در جلسه مجلس شورای ملی رادمنش لیدر حزب توده به رویه دولت در خودداری از واگذاری امتیاز نفت به شوروی اعتراض کرد و متذکر شد که اینکار موجب تیرگی روابط شوروی و ایران خواهد شد . مراسم تشییع جنازه رسمی و تدفین سرلشکر امین که در جنگ با اشرار شهید شد در سنج انجام یافت .

✱ ۸ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۳۰ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

ملک فاروق پادشاه مصر در آرامگاه اعلیحضرت رضاشاه کبیر در مسجد رفاعی قاهره حضوریافت و نسبت به بنیانگذار ایران نوین ادای احترام کرد .

قرارداد خرید چهار هزار جعبه نوغان از شوروی از طرف وزیر بازرگانی و پیشه و هنر ایران و نماینده بازرگانی دولت اتحاد جماهیر شوروی امضا و مبادله شد .

به تحریک گروه های وابسته به حزب توده ، تظاهراتی بمناسبت اعطای امتیاز نفت به شوروی در شهر تبریز انجام یافت که منجر به تصادم بین ماموران انتظامی و تظاهرکنندگان شد و بر اثر تیراندازی ماموران یک نفر کشته و عده ای زخمی گردیدند .

✱ ۹ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۳۱ اکتبر ۱۹۴۴ میلادی

هیئت مرکزی جمعیت شیروخورشید سرخ و نمایندگان شیروخورشید سرخ در شهرستان ها در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظم له در مورد کمک به مستمندان و خانواده های بی بضاعت اوامر موکد صادر فرمودند .

ساعت نخست وزیر و طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی و آهی سفیر کبیر ایران در مسکو به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و درباره مسائل جاری مملکت از جمله موضوع امتیاز نفت شمال توضیحات لازم معروض داشتند .

با شناسائی دولت موقت جمهوری فرانسه از طرف دولت ایران ، بنای

## کاهنمه

### پنجاه سال شامشای پهلوی

سفارت فرانسه در تهران به نماینده موقتی جمهوری فرانسه تحویل داده شد.

\* ۱۰ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

بعثت تعقیب دائمی قوای دولتی، پنج نفر از بیک زادکائی کسه همراه همهرشید یاغی به خاک عراق گریخته بودند طی نامه‌ای از فرمانده لشکر کردستان تقاضای تامین کردند.

\* ۱۱ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

جلسه‌ای مرکب از نمایندگان فراکسیون ها و عده‌ای از منفردین به ریاست طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی تشکیل شد و درباره تصمیم ساعد دائر بکناره‌گیری از مقام نخست‌وزیری به مذاکره و تبادل نظر پرداختند.

\* ۱۳ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۴ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

مقداری طلا متعلق به بانک ملی ایران که با کشتی از امریکا به بندر خرمشهر وارد شده بود بوسیله هواپیما به تهران جمل و تحویل بانک ملی گردید.

مجلس اجیشن میل جاب قاهره از قول ستاد فرماندهی نیروهای متفقین در ایران و عراق اعلام کرد که تا کنون چهار میلیون تن اسلحه و مهمات و کالا از راه ایران به اتحاد جماهیر شوروی ارسال شده است.

\* ۱۸ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۹ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

محمد ساعد نخست‌وزیر در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استعفای دولت را تقدیم داشت.

شاهنشاه طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی را احضار فرمودند و نظر مجلس را نسبت به نخست‌وزیر آینده خواستار شدند.

\* ۲۰ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۱ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

جلسه فراکسیون های مجلس شورای ملی و منفردین تشکیل شد و بحث بیرامون نخست‌وزیر آینده آغاز گردید و بعثت تشت آراء نام شانزده نفر از رجال ایران به عنوان نامزدهای نخست‌وزیری اعلام شد. کنفرانس بین المللی دفع ملخ با شرکت نمایندگان کشورهای شوروی، انگلستان، هندوستان، عراق، افغانستان، ایران و سازمان دفع ملخ خاورمیانه در کاخ وزارت امور خارجه کار خود را آغاز کرد.

\* ۲۲ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۳ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی



## کاهن نامه

### پنجاد سال شانشانی پهلوی

مهندسان شرکت الکساندر گیپ انگلیسی بمنظور تهیه پروژه ساختمان سدی در دره لار به تهران وارد شدند و کار خود را آغاز کردند.

\* ۲۳ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۴ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و تمایل مجلس را نسبت به نخست وزیری محمد مصدق بدون قبول شروط پیشنهادی او بعرض رسانید.

شاهنشاه محمد مصدق را احضار و مامور تشکیل کابینه فرمودند. محمد مصدق طی نامه ای که به پیشگاه شاهنشاه تقدیم کرد، دلائل قبول نخست وزیری مشروط خود را بعرض رسانید و استدعا نمود که درمورد بازگشت او به مجلس در صورت کناره گیری از نخست وزیری، اتخاذ تصمیم فرمایند.

شاهنشاه نامه مصدق را برای طرح در مجلس شورای ملی به رئیس مجلس مرحمت فرمودند.

\* ۲۴ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۵ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

جلسه خصوصی مجلس شورای ملی تشکیل شد و طباطبائی رئیس مجلس ضمن اشاره به فرمایش های شاهنشاه در مورد لزوم رفع بحران مجلس و جلوگیری از بلاتکلیفی، نامه مصدق را قرائت کرد. پس از بحث پیرامون آن مجلس با شرایط مصدق که مغایر ماده ۳۲ قانون اساسی بود مخالفت کرد.

\* ۲۷ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۸ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

جلسه فراکسیون های مجلس و مدت تن از منفردین تشکیل گردید و تا بعد از ظهر درباره کاندیداهای نخست وزیری به مذاکره پرداختند، ولی درمورد هیچیک به توافق نرسیدند.

\* ۲۸ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۹ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

روزنامه اطلاعات بنقل از دلیلی نیز اعلام کرد که چرچیل نخست وزیر انگلستان چهار جلد کتاب بها دار مربوط به شرح زندگی دوک اف مالبرو، یکی از اجداد خود را که دارای جلدهای مذهب بسیار نفیسی است و یک هزار و پنجاه عدد جواهر مختلف از جمله فیروزه، یاقوت، لعل و غیره در ترصیح جلد آنها بکار رفته و به تصویر اعلیحضرت شاهنشاه ایران مزین شده به پیشگاه شاهنشاه تقدیم داشته است.

## گاهنامه پنجاه سال شاهی پهلوی

\* ۲۹ آبان ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۰ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

در جلسه خصوصی مجلس شورای ملی در مورد نخست وزیری مرتضی قلی - بیات و صادق صادق دو تن از کاندیداها اخذ رای بعمل آمد و در نتیجه مرتضی قلی بیات با اکثریت پنجاه رای در مقابل چهل و پنج رای انتخاب شد و طباطبائی تمایل اکثریت مجلس را نسبت به زمامداری مرتضی قلی - بیات بعرض شاهنشاه رسانید.

شاهنشاه مرتضی قلی بیات را به کاخ سلطنتی احضار و او را مأمور تشکیل کابینه فرمودند و برای رفع بحران تاکید نمودند که دولت جدید هر چه زودتر تشکیل گردد.

\* ۱ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۲ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه در مصاحبه بانماینده روزنامه انگلیسی دیلی اکسپرس پیرامون اعلامیه اخیر مولوتف، همکاری ایران با کشورهای بزرگ، تهیه اسلحه ساخت ایران برای شوروی، همچنین ارسال مواد غذایی و ۲۰۰،۰۰۰ راس احشام در سال برای آن کشور مطالبی بیان فرمودند.

بمنظور تسریع در خاتمه دادن به عملیات تجاوزکارانه همدرشد و افراد او و سایر کسانی که موجب شرارت شده یا میشوند موافقتنامه ای دریازده ماده بین نمایندگان ایران و عراق به امضا رسید.

\* ۲ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۳ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

برای کمک به کودکان یتیم جینی، شب نشینی محلی در باشکاه افسران برگزار شد که نخست وزیر و عده ای از نمایندگان مجلس شورای ملی و افسران ارشد ارتش و نمایندگان سیاسی خارجی مقیم تهران در آن حضور یافتند.

\* ۴ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۵ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

مرتضی قلی بیات نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و اعضای کابینه را به این شرح به حضور معظم له معرفی کرد:

وزیر امور خارجه : محسن رئیس

وزیر جنگ : ابراهیم زند

وزیر کشور : محمد سروری

وزیر دارائی : امان اله اردلان

وزیر دادگستری : مصطفی عدل

وزیر فرهنگ : عیسی صدیق

## کاهن نامه نخستین سال شانشاهی پهلوی

وزیر پست و تلگراف : نادر آراسته

وزیر راه : نصراله انتظام

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر : کمال هدایت

وزیر بهداشت : دکتر سعید مالک

وزرای مشاور : علی اکبر سیاسی و خلیل فهمیمی

سرپرستی وزارت کشاورزی را نخست وزیر خود عهده دار شد.

شاهنشاه به کارخانه شماره پنج ونگ تشریف فرما شدند و از قسمتهای مختلف آن بازدید کردند و برای توسعه و پیشرفت کارخانه اوامر لازم صادر فرمودند.

\* ۵ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۶ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

ژنرال شارل دوکل رئیس حکومت موقت جمهوری فرانسه وارد تهران شد و به اتفاق بیر لافن نماینده دولت جمهوری فرانسه در ایران به پیشگاه شاهنشاه باریافت.

ژنرال شارل دوکل در ضیافتی که به افتخار او در سفارت فرانسه در تهران ترتیب داده شده بود شرکت کرد. در این ضیافت سفیرکبیر شوروی در پاریس و کافتارادزه معاون کمیساریای امور خارجه شوروی شرکت داشتند.

\* ۶ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۷ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

ژنرال دوکل و همراهان تهران را با هواپیما بقصد مسکو ترک کردند.

\* ۷ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۸ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

سیات نخست وزیر و هیئت وزیران بمنظور دفاع از برنامه دولت در مجلس شورای ملی حضور یافتند. هنگام طرح برنامه، فریدون کشاورز نماینده حزب توده بعنوان مخالف دولت سخنرانی کرد و ضمن محبت او بین طرفداران داران دولت و فراقسیون توده مشاجره لفظی شدید در گرفت و طرفداران دولت بعنوان اعتراض به عملیات اخلاک رانه و کار شکنی نمایندگان حزب توده جلسه مجلس را ترک نمودند.

دوازده نفر از بازداشت شدگان ایرانی که به اتهام همکاری با شبکه جاسوسی آلمان در ایران مدتی در زندان بودند توسط مقامات متفقین آزاد شدند.

آئین برده برداری از لوح یادبود کنفرانس ران سه کشور متفق در

## کاهنمه

### پنجاد سال شانشاهی پهلوی

تهران در سفارت شوروی برگزار شد. در این مراسم نخست وزیر و هیئت وزیران و سفرای کبار انگلستان و آمریکا و شوروی شرکت جستند. کمیته جمع آوری اعانه برای آسیب دیدگان شوروی در جنگ با آلمان نازی مبلغ ۸۰۴۲۴۰۲۷۵ ریال کمک مردم ایران را به سفیر کبیر شوروی تحویل داد. از این مبلغ سصد هزار ریال از جانب شاهنشاه مرحمت شده بود.

\* ۸ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۹ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه به بنگاه داروئی سپه تشریف فرما شدند و از قسمت های مختلف آن بازدید فرمودند.

\* ۹ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۳۰ نوامبر ۱۹۴۴ میلادی

بمناسبت سالروز کنفرانس سران سه کشور متفق در تهران مجلس شورای ملی مراتب سیاستگزاری و خرسندی ملت ایران را از صدور اعلامیه سران سه کشور داور بر احترام به استقبال و تمامیت ارضی و حاکمیت ایران اعلام کرد.

\* ۱۱ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

مجلس شورای ملی تصویب کرد که از این پس نخست وزیران و وزیران نمیتوانند بهیچوجه در مورد واگذاری امتیاز نفت یا هیچیک از نمایندگان رسمی و غیر رسمی دول مجاور و غیرمجاور و با نمایندگان شرکت های نفتی مذاکره نمایند.

\* ۱۳ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۴ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

مجلس شورای ملی با هفتاد و سه رای موافق به کابینه مرتضی قلی بیات رای اعتماد داد.

شاهنشاه به بیمارستان فیروزآبادی تشریف فرما شدند و از قسمتهای مختلف بیمارستان منجمله از بخش پرتوشناسی که از محل عطیه همایونی ایجاد شده بود بازدید فرمودند.

\* ۱۵ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۶ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه مبلغ سه میلیون ریال بمنظور ایجاد سد گلپایگان و تامین آب مورد نیاز آن سامان و رفاه حال کشاورزان شهرستان های قلم و گلپایگان اعطا فرمودند.

بعثت بروز اختلاف نظر بین مدیران سینماها و مسئولان شهرداری و

## کاهن نامه

### پنجاه سال شایسته‌ی چسملوی

وزارت کشور ، سینما های تهران تعطیل شد .

\* ۱۶ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۷ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

بیات نخست وزیر ، نصراله انتظام وزیر راه را به عنوان وزیر امور خارجه به مجلس شورای ملی معرفی کرد .

کافتارادزه معاون کمیساریای امور خارجه و ماکسیموف سفیر کبیسه اتحاد جماهیر شوروی با نخست وزیر در کاخ ایض ملاقات نموده و در مورد روابط دو کشور با هم مذاکره کردند .

جمعیت شیروخورشید سرخ ایران بمنظور کمک به اعاشه قریب هشتاد نفر از ایرانیان مقیم شانگهای که بعلت وقایع جنگ دچار تنگدستی شده بودند علاوه بر حواله سی هزار فرانک درسه نوبت مبلغ ده هزار فرانک دیگر در وجه کمیته بین المللی صلیب سرخ ژنو حواله کرد تا توسط نماینده مقیم خود در شانگهای به مصرف اعاشه آنها برسد .

\* ۱۸ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۹ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

کافتارادزه معاون کمیساریای امور خارجه شوروی بدون آنکه از فعالیت های سیاسی خود در مورد دریافت امتیاز نفت شمال ایران نتیجه گرفته باشد تهران را به قصد مسکو ترک کرد .

\* ۲۰ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۱ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

بمنظور جمع آوری ولگردان و گدایان تهران کمیسیونی در دفتر کار وزیر کشور با حضور رئیس کل شهربانی و شهردار تهران تشکیل گردید . نمایندگان کارگران شرکت تلفن که در حال اعتصاب بودند پس از ملاقات با وزیر پست و تلگراف و تلفن و صدور دستور مقتضی در مورد درخواست های آنان به کار خود مشغول شدند .

\* ۲۲ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۳ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

بنا به دعوت نخست وزیر نمایندگان فراکسیون های مجلس مرتضی قلی بیات نخست وزیر را در کاخ ایض ملاقات کردند . در این ملاقات نخست وزیر درباره تهیه لایحه لنو اختیارات دکتر میلسیو ، موضوع عدم رضایت کافتارادزه معاون کمیساریای امور خارجه شوروی از طرح مجلس درباره سلب اختیار نخست وزیر و وزیران در مورد مذاکره برای اعطاء امتیاز نفت به بیگانگان اطلاعاتی به نمایندگان مجلس داد و متذکر شد که کافتارادزه تصویب این طرح را از طرف مجلس بعنوان یک اقدام غیر دوستانه تلفی نموده است .

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

ژنرال شارل دوگل رئیس حکومت موقتی جمهوری فرانسه و همراهان در مراجعت از مسکو وارد تهران شدند و به سفارت فرانسه رفتند.

\* ۲۳ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۴ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

ژنرال دوگل و همراهان تهران را به قصد فرانسه ترک گفتند. مجلس شورای ملی به کابینه مرتضی قلی بیات رای اعتماد داد.

\* ۲۴ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۵ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

سه نفر از بازداشت شدگان متهم به همکاری با شبکه جاسوسی آلمان در ایران که از اراک به تهران منتقل شده و در بیمارستان پانصد تخت - خوابی تحت نظر بودند به مجلس شورای ملی آمدند و بیگناهی خود را اعلام داشتند و نسبت به بازداشت خود اعتراض کردند.

\* ۲۵ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۶ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

کارمندان فنی شبکه برق تهران بعلت کمی حقوق خود دست از کار کشیدند.

وزارت کشور طی بخشنامه‌ای به استانداران و فرمانداران دستور داد که به جمع آوری ولگردان و گدایان بپردازند. انجمن مبارزه با تراخم اعلام کرد که تا کنون پانزده درمانگاه در تهران و پنج درمانگاه در شهرستان ها افتتاح نموده است.

\* ۲۷ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۸ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه مبلغ دویست هزار ریال بمنظور تهیه مقدمات مرکز مبارزه با بیماری سرطان به جمعیت شیروخورشید سرخ ایران اعطا فرمودند.

\* ۲۸ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۹ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

سه نفر از بازداشت شدگان متهم به همکاری با شبکه جاسوسی آلمان در ایران که برای تقدیم عرض حال به مجلس شورای ملی رفته بودند مجدداً به بازداشتگاه تحویل شدند.

\* ۳۰ آذرماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۱ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

فرمان شاهنشاه سرلشکر حسن ارفع به ریاست ستاد ارتش منصوب گردید.

بمنظور کمک به معالجه و مداوای اهالی بینوا و بی بضاعت جنوب تهران و جلوگیری از تعطیل درمانگاه جنوب شهر شاهنشاه تقبل فرمودند

## کاهن نامه نخستین سال شاهی پهلوی

که همه ماهه مبلغی به این درمانگاه کمک فرمایند.

\* ۱ دی ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۲ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

بر اثر اعتصاب و زدوخورد کارگران کارخانه نساجی شاهی که منجر بقتل یکنفر و زخمی شدن عده‌ای از جمله یک سرباز شوروی شد هیئتیی برای رسیدگی از تهران عازم شاهی گردید.

\* ۲ دی ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۳ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

بمنظور برقراری انتظامات بیشتر در خطوط و راه‌هایی که سلاح‌های جنگی و مهمات متفقین حمل میشود و همچنین نگاهداری سیم‌ها و وسائل مخابراتی در خطوط مزبور، کمیسیونی با شرکت مسئولان امر تشکیل شد.

\* ۳ دی ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۴ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

انجمن حفظ آثار ملی که پس از برگزاری کنگره فردوسی و انجام بنای آرامگاه او تعطیل شده بود بمنظور برگزاری جشن هزاره ابن سینا و تجلیل از مقام فلسفی و علمی این دانشمند و بنای آرامگاه او در تالار فردوسی تشکیل جلسه داد.

\* ۵ دی ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۶ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه به شهر قم تشریف فرما شدند و پس از زیارت حرم مطهر حضرت معصومه علیها سلام به تهران مراجعت فرمودند.  
بر اثر اخبار ماموران شهربانی به اهالی تهران مبنی بر عدم برگزاری مجلس شبیه خوانی و قمه زنی، عده‌ای با سنگ و چوب در بخشوده به ماموران انتظامی حمله ور شدند و آنان را محروح کردند، ماموران نیز ناچار به تیراندازی شدند و در نتیجه یکنفر کشته و عده‌ای زخمی گردیدند.

\* ۶ دی ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۷ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

وزارت بهداشتی اعلام کرد در اجرای اوامر شاهنشاه هیئت‌های سیار پزشکی با دارو و لوازم و وسائل کافی به دهات و قصبات اعزام خواهند شد تا فقرا و بینوایان را مجاناً مورد معالجه قرار دهند.

\* ۷ دی ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۸ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی

شاهنشاه مبلغ یک میلیون ریال برای نگهداری و معالجه بینوایان و مستمندان در زمستان اعطا فرمودند.

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

اعتصاب کارگران کارخانه نساجی و پارچه بافی شاهی با رسیدگی به درخواست های آنان پایان یافت و رئیس کارخانه شاهی به اتهام قتل یکی از کارگران بازداشت شد.  
سه نفر از متهمان همکاری با شبکه جاسوسی آلمان که در رشت بازداشت شده بودند آزاد گردیدند.

\* ۱۲ دی ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲ ژانویه ۱۹۴۵ میلادی

کنفرانس بین المللی دفع ملح در قاهره با حضور نمایندگان ایران، انگلستان، شوروی، مصر، ترکیه، لبنی، فلسطین، عربستان سعودی و نمایندگان کمیته تدارکات خاورمیانه کار خود را آغاز کرد.  
کتاب "کنفرانس تهران" بمناسبت پایان نخستین سال کنفرانس سران سه کشور متفق در تهران در ۱۹۶ صفحه از طرف وزارت امور خارجه انتشار یافت.

\* ۱۵ دی ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۵ ژانویه ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه با اعطای عطیه خاص به درمانگاه خیریه جنوب شهر از انحلال آن جلوگیری فرمودند.

\* ۱۸ دی ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۸ ژانویه ۱۹۴۵ میلادی

لایحه لغو اختیارات اقتصادی دکتر میلیسو رئیس کل دارائی پس از چند جلسه بحث در مجلس با اکثریت شصت و هشت رای از نودوپنج نفر عده حاضر به تصویب مجلس شورای ملی رسید.  
کارگران فنی برق تهران که در حال اعتصاب بودند پس از رسیدگی به تقاضاهای آنان دست از اعتصاب کشیدند و کار خود را آغاز کردند.

\* ۱۹ دی ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۹ ژانویه ۱۹۴۵ میلادی

بعثت لغو اختیارات دکتر میلیسو مشارالیه به اتفاق مستشاران امریکائی با بیات نخست وزیر در کاخ ایض ملاقات کرد و نسبت به تصمیم مجلس اعتراض نمود.

بمناسبت صدمین سال تولد آنا تول فرانس نویسنده نامی فرانسه مراسم خاصی در سالن سخنرانی دانشکده حقوق برگزار گردید و خیابان شرقی دانشگاه تهران بنام آنا تول فرانس نامگذاری شد.

\* ۲۶ دی ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۶ ژانویه ۱۹۴۵ میلادی

علیا حضرت ملکه پهلوی که به کشور مصر مسافرت فرموده بودند، وارد



# گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

شهر اهواز شدند.

\* ۲۷ دی ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۷ ژانویه ۱۹۴۵ میلادی

طرح پیشنهادی سی و دو نفر از نمایندگان مجلس در خصوص رسیدگی به اتهامات نمایندگان در مجلس شورای ملی به تصویب رسید.

\* ۲۸ دی ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۸ ژانویه ۱۹۴۵ میلادی

دکتر میلسوی طی نامه‌ای که برای نخست‌وزیر فرستاد اعلام کرد اگر با شرایطی که او در نامه خود ذکر کرده است موافقت نشود، وی از کار کناره‌گیری خواهد کرد.

\* ۳۰ دی ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۰ ژانویه ۱۹۴۵ میلادی

کمیته جمع‌آوری اعانه برای کودکان آسیب‌دیده چینی مبلغ ۴۲۲،۹۱۰ ریال وجوه جمع‌آوری شده را برای وزیر مختار چین در تهران ارسال داشت.

\* ۲ بهمن ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۲ ژانویه ۱۹۴۵ میلادی

عدل وزیر دادگستری بمناسبت کلاهبرداری‌های بزرگ ربایه سلطان - معمارزاده (حاجی ربایه) و شمس‌جلالی که با همکاری عده‌ای از سر-دفتران انجام گرفته بود لایحه اصلاح قانون تعیین سردفتران را با قید یک فوریت تقدیم مجلس کرد.

عده کثیری از کارگران حزب توده با تشکیل اتحادیه جدید کارگری تظاهراتی وسیع در شهر اصفهان براه انداختند و آرامش آن شهر را مختل ساختند.

یازده دفترخانه اسناد رسمی بعلت تخلف از قوانین و مقررات از طرف دولت تعطیل شد و عده‌ای از سردفتران تحت تعقیب قانونی قرار گرفتند.

\* ۴ بهمن ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۴ ژانویه ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه به منظور اعطای سردوشی به دانشجویان دانشکده افسری به آن دانشکده تشریف فرما شدند و پس از اجرای مراسم، فرمایشاتی ایراد فرمودند.

\* ۵ بهمن ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۵ ژانویه ۱۹۴۵ میلادی

کمیسیون اقتصادی کشور مرکب از وزیران سابق دارائی و صاحب‌نظران

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

امور اقتصادی پس از مطالعات لازم گزارش خود را در دو قسمت ، یکی مداخله دولت در امورات اقتصادی و دیگری سازمان جدید اقتصادی کشور برای نخست وزیر ارسال داشت .

\* ۸ بهمن ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۸ ژانویه ۱۹۴۵ میلادی

فهمی وزیر مشاور گزارش مسافرت خود را به کردستان و مراتب شاهدوستی و میهن پرستی مردم آن استان را به اطلاع نمایندگان مجلس شورای ملی رسانید .

\* ۱۰ بهمن ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۳۰ ژانویه ۱۹۴۵ میلادی

با تجدید نظر در بهای بلیت های سینما از طرف انجمن شهر تهران ، سینما داران نمایش فیلمهای خود را آغاز کردند و درآمد سه شب سینماها را به بنگاه حمایت مادران و بنگاه های خیریه شهرداری تهران اختصاص دادند .

\* ۱۲ بهمن ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱ فوریه ۱۹۴۵ میلادی

نصرت الله انتظام وزیر امور خارجه اطلاعاتی درباره بازداشت جمعی از ایرانیان از شهریورماه سال گذشته بعد توسط متفقین به استحضار مجلس شورای ملی رسانید و اضافه کرد که بر اثر اقدامات دولت بیست نفر از بازداشت شدگان آزاد شده اند .

\* ۱۵ بهمن ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۴ فوریه ۱۹۴۵ میلادی

ایران در سال ۱۹۴۴ مقدار ۱۰۲،۰۴۵،۰۰۰ بشکه نفت خام تولید کرده و مبلغ ۴،۵۰۰،۰۰۰ لیره درآمد نفت خام داشته است .

\* ۱۶ بهمن ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۵ فوریه ۱۹۴۵ میلادی

بعثت تقارن اربعین با یازدهم بهمن جشن استقلال دانشگاه یک روز دیرتر در پیشگاه شاهنشاه در تالار اجتماعات دانشکده حقوق برگزار شد و معظم له دانشنامه دانشجویان فارغ التحصیل را به روسای دانشکده ها مرحمت کرده و در مورد توسعه دانشکده پزشکی اوامر موکدی صادر فرمودند .

\* ۱۸ بهمن ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۷ فوریه ۱۹۴۵ میلادی

ژنرال ماریاسکوویچ فرمانده کل قوای شوروی مقیم قزوین و همراهان او که با هواپیما از تبریز به قزوین مراجعت میکردند بین میانه و

## گاهنامه پنجاه سال شامشایی پیکسوی

زنجان بعثت سرنکون شدن هواپیمایشان کشته شدند .

\* ۱۹ بهمن ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۸ فوریه ۱۹۴۵ میلادی

بیات نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضور یافت و پس از قرائت نامه‌های مبادله شده بین او و دکتر میلسیو تصمیم دولت را مبنی بر قبول استعفای دکتر میلسیو اعلام داشت و این تصمیم مورد تایید اکثریت مجلس قرار گرفت .

\* ۲۲ بهمن ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۱ فوریه ۱۹۴۵ میلادی

هیئت پارلمانی انگلستان بمنظور بازدید از کشور های متفق وارد تهران شدند .

\* ۲۳ بهمن ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۲ فوریه ۱۹۴۵ میلادی

دولت ایران و دولت جمهوری چین تصمیم گرفتند سفارتخانه‌های خود را در چونگ کینگ و تهران به سفارت کبرا ارتقاء دهند .

\* ۲۵ بهمن ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۴ فوریه ۱۹۴۵ میلادی

وابسته نظامی سفارت انگلستان طی نامه‌ای موافقت نیروی دریایی انگلستان را نسبت به استرداد و تحویل بعضی از قایق‌ها و یدک‌کشی‌های متعلق به نیروی دریایی شاهنشاهی به وزارت جنگ ایران اطلاع داد .

\* ۲۶ بهمن ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۵ فوریه ۱۹۴۵ میلادی

قریب دو هزار نفر از اکراد به شهربانی مهاباد هجوم بردند و عده‌ای از پاسبانان و پاوران شهربانی را مورد حمله قرار دادند . در این حادثه پنج نفر از افراد شهربانی مهاباد به قتل رسیدند و عده‌ای دیگر بسختی مجروح شدند .

\* ۲۸ بهمن ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۷ فوریه ۱۹۴۵ میلادی

بازرگانان اصفهان طی تلگرامی که بعنوان نخست وزیر و مجلس شورای ملی مخایره کردند اطلاع دادند که نمایندگان حزب توده با تحریکات شدید خود موجب تعطیل کارخانه‌های اصفهان شده و با بخش اعلامیه و ایجاد وحشت و تهدید مردم به انقلاب ، موجبات اخلال نظم و آرامش و پریشانی اهالی شهر را فراهم ساخته‌اند و به این مناسبت از دولت تقاضای کمک کردند .

\* ۳۰ بهمن ماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۹ فوریه ۱۹۴۵ میلادی

## کامنه مه

### پنجاد سال شانشاهی پیکلوی

ژنرال کاتر و سفیر کبیر فرانسه در اتحاد جماهیر شوروی به اتفاق لافن وزیر مختار فرانسه در ایران در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه باریافتند.

\* ۵ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۴ فوریه ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه به بیمارستان رضانور تشریف فرما شدند و از حسن - اسفندیاری رئیس سابق مجلس شورای ملی عیادت فرموده و نامبرده را مورد مرحمت قرار دادند.

\* ۶ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۵ فوریه ۱۹۴۵ میلادی

حسن اسفندیاری ( حاج محتشم السلطنه ) رئیس سابق مجلس شورای ملی درگذشت و مراسم تشییع جنازه او از مسجد سپهسالار انجام یافت . هیئت پارلمانی انگلستان پس از بازدید از شوروی وارد تهران شد . انجمن روابط فرهنگی ایران و هند در دهلی با حضور عسدهای از دانشمندان و کارمندان عالیرتبه دولت هندوستان تشکیل شد و رسماً آغاز بکار کرد .

\* ۷ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۶ فوریه ۱۹۴۵ میلادی

نمایندگان پارلمان انگلستان در عمارت مجلس شورای ملی حضور یافتند و با نخست وزیر و جمعی از وزیران و همچنین با طباطبائی رئیس و هیئت رئیسه مجلس ملاقات و مذاکره کردند .

\* ۹ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲۸ فوریه ۱۹۴۵ میلادی

از طرف دولت ایران وجود حالت جنگ بین ایران و ژاپن اعلام شد . دکتر میلسپو تهران را بقصد بغداد ترک کرد تا از آنجا به آمریکا برود .

\* ۱۰ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱ مارس ۱۹۴۵ میلادی

مجلس شورای ملی با اکثریت قریب به اتفاق آراء اعلان جنگ ایران را به ژاپن تمویب کرد و به دولت بیات رای اعتماد داد .

\* ۱۱ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۲ مارس ۱۹۴۵ میلادی

یک هیئت نظامی از طرف ایران برای بازدید از جبهه جنگ فرانسه تهران را به قصد دمشق ترک نمود .

\* ۱۲ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۳ مارس ۱۹۴۵ میلادی

## کاهن نامه

### پنجاد سال شانزدهم به پهلوی

شاهنشاه از عمارت نیمه تمام ایرا در خیابان فردوسی که دوازده سال پیش بنای آن شکاف برداشته و از آن پس بهمان حال باقی بود بازدید کردند و اوامری در این مورد به شهرداری تهران صادر فرمودند.

\* ۱۳ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۴ مارس ۱۹۴۵ میلادی

رضازاده شفق نماینده مجلس شورای ملی از وزارت کشور خواست تا در مورد عدم آرامش و امنیت در شهرهای آذربایجان و علت وقوع آن به مجلس شورای ملی توضیح دهد.

\* ۱۵ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۶ مارس ۱۹۴۵ میلادی

بر اثر تحریکاتی که خارج از مجلس شورای ملی صورت گرفته بود، جمعی از مردم در جلو بهارستان اجتماع کرده و دست به تظاهرات زدند و چون قصد ورود به مجلس را داشتند بین تظاهرکنندگان و مأموران انتظامی زدوخوردی در گرفت که بر اثر آن یک نفر کشته و عده ای زخمی شدند.

وزارت دارایی اعلام کرد بودجه کل کشور در سال جاری که هزینه ها بر اساس یک دوازدهم پرداخت گردیده به شرح زیر است:

درآمد ۷۰۶۸۶۰۷۲۳۰۰۰۰ ریال

هزینه ۹۰۲۴۴۰۷۹۹۰۰۰۰ ریال

\* ۱۶ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۷ مارس ۱۹۴۵ میلادی

اعضا هیئت مدیره شورای اقتصادی کشور بر اثر بروز اختلاف از سمت خود کناره گیری کردند.

بر اثر تیراندازی روز پانزدهم اسفندماه در برابر مجلس شورای ملی که طی آن یک نفر کشته و چند تن زخمی شدند، فرماندار نظامی تهران از کار برکنار شد.

\* ۲۲ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۳ مارس ۱۹۴۵ میلادی

مجلس شورای ملی با تشکیل کمیسیون هفت نفری برای رسیدگی به واقعه پانزدهم اسفندماه جاری موافقت نمود.

\* ۲۳ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۴ مارس ۱۹۴۵ میلادی

استعفای هیئت مدیره شورای اقتصادی کشور مورد موافقت نخست وزیر قرار نگرفت و با تامین نظر آنان اعضا شورا مجدداً کار خود را آغاز کردند.

دکتر ادوارد بنش رئیس جمهوری چکسلواکی به اتفاق همسر خود و نخست وزیر و وزیر امور خارجه و بیست و هشت تن از شخصیت های چکسلواکی در راه سفر خود به مسکو با هواپیما وارد تهران شدند و مورد استقبال وزیر دربار شاهنشاهی و وزیر امور خارجه و سایر مقامات رسمی قرار گرفتند.

سفیر انگلستان در تهران در نامه ای که به وزارت امور خارجه نوشت ضمن اشاره به پایان یافتن برنامه صدای انگلستان در رادیو تهران ، از مساعدت هایی که دولت ایران طی چند سال اخیر برای پخش اخبار متفقین از رادیو معمول داشت ، صمیمانه سپاسگزاری کرد.

\* ۲۴ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۵ مارس ۱۹۴۵ میلادی

دکتر بنش رئیس جمهوری چکسلواکی و ده نفر از همراهان او به پیشگاه شاهنشاه باریافتند و ناهار را بطور خصوصی در حضور معظم لیه صرف نمودند.

همسر رئیس جمهوری چکسلواکی و عده ای از همراهان از موزه ایران باستان ، کاخ گلستان و کتابخانه سلطنتی بازدید کردند.

\* ۲۵ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۶ مارس ۱۹۴۵ میلادی

دکتر بنش و همراهان با سه فروند هواپیمای شوروی تهران را بقصد مسکو ترک گفتند.

\* ۲۶ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۷ مارس ۱۹۴۵ میلادی

بنا به تصویب هیئت وزیران ، هیئت نمایندگی ایران در کنفرانس سانفرانسیسکو مرکب از انتظام وزیر امور خارجه ، عدل وزیر دادگستری ، علی اکبر سیاسی وزیر مشاور ، تقی زاده سفیرکبیر ایران در انگلستان و آهی سفیرکبیر ایران در شوروی انتخاب شدند.

\* ۲۷ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۸ مارس ۱۹۴۵ میلادی

نمایندگان فراکسیون های میهن ، مستقل ، دمکرات ، دفاع ملی در مجلس شورای ملی در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه باریافتند و درباره عدم پیشرفت کارها و وجود تشنج در مجلس توضیحات لازم را بعرض رساندند.

\* ۲۸ اسفندماه ۱۳۲۳ خورشیدی - ۱۹ مارس ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه سید محمد صادق طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی را احضار

# گاهنامه

## پنجده سال شاهی پهلوی

کردند و درباره وضع مجلس و لزوم رسیدگی به کارها و رفع تشنگی و تفرقه بین نمایندگان او امر موکد صادر فرمودند.

\* ۱ فروردین ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۱ مارس ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه بمناسبت آغاز سال نو پیامی خطاب به ملت ایران از رادیو فرستادند و طی آن از محرومیت مردم در مورد مواد غذایی و مواجه شدن با قحط و غلا اظهار تاسف کرده و سپس مردم را به اتحاد و اتفاق و فداکاری در راه استقلال و عظمت کشور دعوت فرمودند.

آئین سلام عید نوروز در پیشگاه شاهنشاه در کاخ گلستان برگزار شد و در پایان شاهنشاه به هنرستان دختران تشریف فرما شدند و به چهارصد نفر دانش آموز بی بضاعت لباس اعطا کردند.

\* ۵ فروردین ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۵ مارس ۱۹۴۵ میلادی

هیئتی از افسران ارتش شاهنشاهی برای دیدار از جبهه های جنگ افریقا و اروپا به آن دو قاره عزیمت کردند.

\* ۸ فروردین ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۸ مارس ۱۹۴۵ میلادی

اساسنامه شورای عالی اقتصاد به تصویب هیئت دولت رسید و بیست و پنج نفر اعضای آن انتخاب شدند.

\* ۱۴ فروردین ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳ آوریل ۱۹۴۵ میلادی

انتخابات هیئت رئیسه مجلس شورای ملی آغاز شد و سید محمد صادق طباطبائی با اکثریت آراء به ریاست مجلس انتخاب گردید.

\* ۱۶ فروردین ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۵ آوریل ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه به باشگاه افسران تشریف فرما شدند و در کنسرت کانسون هدایت افکار حضور یافتند.

\* ۱۸ فروردین ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۷ آوریل ۱۹۴۵ میلادی

اعضای هیئت نمایندگی ایران در کنفرانس سانفرانسیسکو با نخست وزیر ملاقات کردند.

\* ۲۲ فروردین ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۱ آوریل ۱۹۴۵ میلادی

نمایندگان ایران در کنفرانس سانفرانسیسکو به اتفاق بیات نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب گردیدند و معظم له مطالبی درباره

## کاهنمه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

وظائف نمایندگان ایران در کنفرانس مذکور بیان فرمودند.

\* ۲۶ فروردین ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۵ آوریل ۱۹۴۵ میلادی

نخست وزیر و رئیس مجلس شورای ملی از درگذشت فرانکلین روزولت رئیس جمهوری آمریکا اظهار تاسف کردند و پس از آن مجلس به احترام روح روزولت فقید یکدقیقه سکوت کرد و سپس جلسه بهمین مناسبت تعطیل گردید.

هیئت نمایندگی ایران برای شرکت در کنفرانس سانفرانسیسکو عازم آمریکا شد.

از طرف دولت ایران عدل وزیر دادگستری که در آمریکا بسر میبرد ماموریت یافت که در مراسم تشییع جنازه فرانکلین روزولت رئیس جمهوری آمریکا شرکت نماید.

\* ۲۸ فروردین ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۷ آوریل ۱۹۴۵ میلادی

دولت بیات از مجلس شورای ملی تقاضای رای اعتماد کرد، ولی نتوانست اکثریت آراء مجلس را بدست آورد.

\* ۲۹ فروردین ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۸ آوریل ۱۹۴۵ میلادی

بیات نخست وزیر به علت عدم رای اعتماد مجلس شورای ملی بسمه پیشگاه شاهنشاه ترفعات و استعفا را تقدیم داشت.

\* ۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۱ آوریل ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه به لاسکر دو مرکز بزرگت فرما شدند و پس از مشاهدات عملیات ورزشی و رژه واحدهای نظامی، باشگاه لشکر را افتتاح فرمودند.

حسن محسن سال تاسیس نگاه حمایت مادران در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد.

\* ۲ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۲ آوریل ۱۹۴۵ میلادی

مختلور احیای صاب صرور آباد و تاسیس آب آشامیدنی اهالی شهری شاهنشاه مبلغ یکصد هزار ریال اعطا فرمودند.

\* ۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۴ آوریل ۱۹۴۵ میلادی

مراسم سان و رژه و عملیات واحدهای نظامی لشکر یک مرکز در پیشگاه شاهنشاه انجام یافت.



# گاهنامه

## پنج‌ه سال شانزدهمی پهلوی

نه نفر از بازداشت‌شدگان که به اتهام همکاری با شبکه جاسوسی آلمان علیه متفقین در بیمارستان پانصد تخت‌خوابی تحت نظر بودند آزاد شدند.

\* ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۵ آوریل ۱۹۴۵ میلادی

کنفرانس سانفرانسیسکو با شرکت نمایندگان ملل متفق از جمله نمایندگان ایران افتتاح گردید.

\* ۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۸ آوریل ۱۹۴۵ میلادی

طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و شاهنشاه اوامری در مورد همکاری دولت و مجلس و رفع مشکلات مردم صادر فرمودند.

جلسه خصوصی مجلس شورای ملی تشکیل گردید و طباطبائی رئیس مجلس فرمایشات شاهنشاه را دأثر بر وضع کنونی جهان و اوضاع پیچیده اقتصادی ایران و لزوم پایان به بحران کنونی، به اطلاع نمایندگان رسانید.

\* ۱۲ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲ مه ۱۹۴۵ میلادی

مجلس شورای ملی با شصت و چهار رأی از یکصد نفر عده حاضر به نخست وزیر ابراهیم حکیمی اظهار تمایل کرد.

طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی در کاخ مرمریه پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و تمایل مجلس را نسبت به نخست وزیر ابراهیم حکیمی به عرض رسانید. در این شرفیابی شاهنشاه مجدداً در اطراف همکاری مجلس با دولت و اهمیت وضع کنونی کشور مطالبی بیان فرمودند.

شاهنشاه ابراهیم حکیمی را به کاخ مرمر احضار فرمودند و مشار الیه را مأمور تشکیل کابینه کردند.

\* ۱۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳ مه ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه در شب نشینی باشگاه افسران که به نفع جمعیت مبارزه با بیماری سل و حمایت از مسلولین ترتیب داده شده بود شرکت فرمودند.

\* ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۸ مه ۱۹۴۵ میلادی

رسم اعلام شد که ارتش آلمان نازی بدون قید و شرط تسلیم متفقین گردید و جنگ اروپا پایان یافت.

بمناسبت پایان جنگ اروپا شاهنشاه پیامی خطاب به ملت ایران به

## کامنه نامه پنجاد سال شامشابی پهلوی

وسيله راديو تهران ايراد فرمودند. بهمين مناسبت از جانب شاهنشاه تلگرام هاي شادباشي به پادشاهان و روساي کشورهاي متفق مخابره گرديد. خبر پايان يافتن جنگ اروپا در تهران با شادمانی عمومي مواجهه شد و مردم اين حادثه تاريخي را جشن گرفتند. بدستور دولت نيز صدويک تير توپ شليک گرديد و نقاره خانه بر سر در باغ ملي به صدا درآمد و آهنگ هاي دلپذير نواخت.

از طرف دولت اعلاميه اي درباره پايان جنگ انتشار يافت و همچنين طی تلگرام هائي پايان جنگ اروپا و پيروزي متفقين به همه کشورهاي دوست و متفق تبریک گفته شد و نيز روز ۱۹ ارديبهشت ماه تعطيل عمومي اعلام گرديد و مقرر شد در اين روز مراسم جشن و چراغاني بعمل آيد. ادوارد هريو رئيس سابق مجلس ملي فرانسه در راه سفر خود از مسکو بفرانسه وارد تهران شد.

هيئت اقتصادي ترکيه بمنظور توسعه روابط بازرگاني با ايران و مبادله کالا وارد تهران گرديد.

ستاد ارتش اعلام کرد که عمليات خلع سلاح بوسيله لشکر چهار کردستان ادامه دارد و تا کنون ۴۱۶ قبضه تفنگ و پنج تير و ۲۴۸ قبضه سلاح سيستم هاي مختلف در آن منطقه جمع آوري شده است.

\* ۱۹ ارديبهشت ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۹ مه ۱۹۴۵ ميلادی

بمناسبت پايان جنگ اروپا پرچم هاي سه رنگ ايران در سراسر کشور بر سر در وزارتخانه ها و ادارات دولتي و موسسات ملي به اهتزاز درآمد و مقرر گرديد که مدت سه روز پرچم ها همچنان افراشته بماند.

جلسه فوق العاده مجلس شورای ملي تشکيل شد و نخست وزير و رئيس مجلس بمناسبت پيروزي متفقين و پايان جنگ اروپا بياناتي ايراد کردند. شاهنشاه به بنگاه راه آهن دولتي تشریف فرما شدند و با واگن مخصوص از قسمت هاي مختلف راه آهن بازديد فرمودند و در پايان بمناسبت خدمات راه آهن ايران در زمان جنگ در راه پيروزي متفقين مقـــــــــــــرر فرمودند یک قطعه نشان درجه اول لياقت به بنگاه راه آهن دولتي ايران اعطا گردد.

بمناسبت پايان جنگ اروپا و پيروزي ملل متفق مجلس جشنی در کاخ وزارت امور خارجه برپا گرديد و حکيمي نخست وزير و هريو رئيس سابق مجلس ملي فرانسه بياناتي ايراد کردند. بهمين مناسبت مراسم آتشبازی در ميدان سپه انجام يافت.

# کاهن نامه

## پنجاد سال شانزدهای پهلوی

\* ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۰ مه ۱۹۴۵ میلادی

هیئت های سیاسی دول متفق در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و خاتمه جنگ اروپا را تبریک گفتند.

پروفسور ماسینیون مستشرق نامی فرانسه که اخیرا به تهران وارد شده است در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد.

ابراهیم حکیمی نخست وزیر در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و اعضای کابینه را به شرح زیر به حضور شاهنشاه معرفی کرد:

وزیر امور خارجه : انوشیروان سیهیدی

وزیر جنگ : ابراهیم زند

وزیر دارائی : عبدالحسین هژیر

وزیر دادگستری : الهیار صالح

وزیر فرهنگ : غلامحسین رهنما

وزیر راه : نادر آراسته

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر : ابوالقاسم نجم

وزیر کشاورزی : نصراله خلعتیری

وزیر بهداری : دکتر سعید مالک

وزرای مشاور : حسینی کمال هدایت - مصطفی عدل

سرپرستی وزارت کشور را نخست وزیر خود عهده دار شد.

\* ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۱ مه ۱۹۴۵ میلادی

در اجرای فرمان شاهنشاه بنکاه راه آهن دولتی ایران برای خدمات برجسته ای که در سال های ۱۳۲۰ تا ۱۳۲۴ انجام داده است به دریافت یک قطعه نشان درجه یک لیاقت مفتخر گردید.

\* ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۲ مه ۱۹۴۵ میلادی

زمین لرزه شدیدی در گرمسار رویداد و حدود سه میلیون ریال خسارت ببار آورد.

شاهنشاه پس از آگاهی از وقوع زلزله در گرمسار اوامر موکدی به وزیر بهداری و رئیس جمعیت شیروخورشید سرخ صادر فرمودند و رئیس حسابداری درباره شاهنشاهی را برای کمک به زلزله زدگان مامور کردند که به اتفاق هیئت اعزامی رهسپار منطقه زلزله زده شود.

ادوارد هریو رئیس سابق مجلس ملی فرانسه و همسرش به اتفاق وزیر مختار فرانسه در ایران به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و ناهار را در

## کاهن مه

### پنجاد سال شانزدهم

حضور معظم له صرف نمود.

\* ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۵ مه ۱۹۴۵ میلادی

دکتر عباس نفیسی در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش مربوط به زلزله گرمسار را بعرض رسانید.

ژنرال بوز، ژنرال بسن، سرهنگ استتسن افسران امریکائی که در راه آهن دولتی ایران با مقامات ایرانی همکاری میکردند به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و به اخذ نشان مفتخر گردیدند.

دانشگاه تهران به ادوارد هریو رئیس سابق مجلس ملی فرانسه درجه دکترای افتخاری اعطا کرد و از زحمات و خدمات وی در راه فرهنگ و تمدن بشری قدردانی نمود.

\* ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۹ مه ۱۹۴۵ میلادی

دویست میلیون ریال مسکوک نقره نیم ریالی، یک ریالی، دو ریالی و پنج ریالی از طرف بانک ملی ایران بحریان گذاشته شد. شاهنشاه به بانک ملی ایران تشریف فرما شدند و از خزانه جواهرات سلطنتی و همچنین از عملیات ورزشی ورزشکاران باشگاه بانک ملی دیدن کردند.

وزیر امور خارجه تلگرام های رمزی به سفارت کبرای ایران در لندن، واشینگتن، مسکو و نمایندگی ایران در سانفرانسیسکو مخابره کرد و طی آن متذکر شد که سفرای ایران برای تخلیه ایران با مقامات سه کشور مذاکره نموده و درخواست کنند که چون جنگ در اروپا خاتمه یافته، برای آنکه اوضاع ایران بحال عادی خود بازگردد نیروهای متفقین خاک ایران را ترک کوبند همچنین به دولت شوروی اعلام کنند که دولت ایران در این مورد از آن دولت انتظار مساعدت بیشتری دارد. همچنین وزارت امور خارجه با ارسال سه یادداشت برای سفارتخانه های انگلستان، شوروی، امریکا در تهران خواستار شد که هر چه زودتر نیروهای سه کشور خاک ایران را تخلیه کنند.

\* ۱ خرداد ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۲ مه ۱۹۴۵ میلادی

جنس سوارکاری دانشجویان دانشکده افسری در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و معظم له جوایز قهرمانان را اعطا فرمودند.

\* ۸ خرداد ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۹ مه ۱۹۴۵ میلادی

# گاهنامه پنجده سال شاهی پهلوی

هفده نفر از بازداشت‌شدگان به اتهام همکاری با شبکه جاسوسی آلمان علیه متفقین که در بیمارستان پانصد تختخواهی تحت نظر بودند آزاد شدند.

\* ۱۰ خردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳۱ مه ۱۹۴۵ میلادی

نمایندگان ایران در جشن آکادمی علوم شوروی که از اوایل تیرماه آغاز خواهد شد انتخاب‌گردیدند.

\* ۱۱ خردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱ ژوئن ۱۹۴۵ میلادی

مسابقه اسب‌دوانی بهاره در پیشگاه شاهنشاه در میدان جلالیه انجام یافت.

\* ۱۲ خردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲ ژوئن ۱۹۴۵ میلادی

هجده نفر دیگر از بازداشت‌شدگان که به اتهام همکاری با آلمانی‌ها و فعالیت علیه متفقین در بیمارستان پانصد تختخواهی تحت نظر بودند آزاد شدند.

\* ۱۳ خردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳ ژوئن ۱۹۴۵ میلادی

مجلس شورای ملی هنگام طرح برنامه دولت از نودوپنج نفر عهده‌حاضر، بیست و پنج نفر رای موافق و هفت نفر رای مخالف و بقیه رای ممتنع دادند و در نتیجه دولت چند روزه حکیمی ساقط شد.

\* ۱۴ خردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۴ ژوئن ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه، طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی را احضار کردند و دستور فرمودند تمایل مجلس را نسبت به نخست‌وزیر آینده‌هر چه زودتر به عرض برساند.

سیزده نفر دیگر از بازداشت‌شدگان ایرانی متهم به همکاری با شبکه جاسوسی آلمان و فعالیت علیه متفقین آزاد شدند.

\* ۱۵ خردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۵ ژوئن ۱۹۴۵ میلادی

رئیس مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و تمایل مجلس را نسبت به نخست‌وزیری محسن صدر بعرض رسانید.

والاس مری سفیرکبیر جدید امریکا در ایران در کاخ گلستان به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استوارنامه خود را تقدیم داشت.

\* ۱۶ خردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۶ ژوئن ۱۹۴۵ میلادی

## کاهنمه نجاه سال شامشایی پهلوی

شاهنشاه محسن صدر را احضار فرمودند و مشاراله را مامور تشکیل کابینه کردند.

سفیر ایران در پاریس طی گزارشی که برای وزارت امور خارجه فرستاد متذکر شد در ملاقاتی که با وزیر امور خارجه فرانسه کرد، مشارالیه از سیاست انگلستان در خاورمیانه از جمله در مورد لبنان و سوریه سخت عصبانی و کله مند بود و ضمن آن گفت که دولت فرانسه کاملاً با تخلیه ایران موافق است و هیچ دلیلی نمی بیند که نیروهای خارجی در کشور مستقلى مانند ایران باقى بمانند.

\* ۲۱ خردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۱ ژوئن ۱۹۴۵ میلادی

وزارت امور خارجه به نخست وزیر گزارش داد که در تاریخ ۲۹ اردیبهشت ماه گذشته نامه های درباره تخلیه ایران از نیروهای متفقین به سفرای کبار انگلستان، شوروی، امریکا نوشته و متذکر شده است که چون جنگ اروپا پایان یافته لازم است هر چه زودتر نیروهای متفقین خاک ایران را ترک گویند تا وضع این کشور بحال عادی خود بازگردد.

\* ۲۲ خردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۲ ژوئن ۱۹۴۵ میلادی

صدر نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و اعضای کابینه خود را به این شرح به حضور شاهنشاه معرفی کرد:

وزیر امور خارجه : انوشیروان سپهبدی  
وزیر جنگ : ابراهیم زند  
وزیر دارائی : محمود بدر  
وزیر دادگستری : کمال هدایت  
وزیر فرهنگ : غلامحسین رهنما  
وزیر پست و تلگراف و تلفن : احمد اعتبار  
وزیر راه : نادر آراسته  
وزیر بازرگانی و پیشه و هنر : عباسقلی گلشایان  
وزیر بهداری : دکتر سعید مالک  
سرپرستی وزارت کشور را نخست وزیر خود عهده دار شد.  
شاهنشاه مبلغ دویست هزار ریال برای خرید دستگاه رادیوم به جمعیت شیر و خورشید سرخ اعطا فرمودند.

\* ۲۴ خردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۴ ژوئن ۱۹۴۵ میلادی

دکتر مرزبان به پیشگاه شاهنشاه باریافت و گزارش کاملی از

## کاهنمه

### پنجاد سال شانزدهای پهلوی

اقدامات جمعیت را در منطقه زلزله زده گرمسار بعرض رسانید. شاهنشاه مبلغ یکمدهوینجاه هزار ریال بمنظور کمک به زلزله زدگان گرمسار اعطا فرمودند.

\* ۲۶ خردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۶ ژوئن ۱۹۴۵ میلادی

وزیر امور خارجه امریکا طی نامه ای به وزیر امور خارجه ایران اطلاع داد که مقدمات خروج نیروهای امریکا از ایران فراهم شده و هم اکنون عده ای از آنها خاک ایران را ترک گفته اند. وی همچنین متذکر شد که وظائف نیروهای امریکا در خلیج فارس تا ژوئن ۱۹۴۵ خاتمه خواهد یافت.

\* ۲۷ خردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۷ ژوئن ۱۹۴۵ میلادی

وزارت امور خارجه باردیگرتلگرام رمزی به سفرای ایران در انگلستان و امریکا و ثوروی مخابره کرد، و از آنها خواست که در اولین فرصت با وزیران امور خارجه سه کشور تماس بگیرند و از آنها بخواهند که نیروهای متفقین هر چه زودتر خاک ایران را تخلیه نمایند.

\* ۲۹ خردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۹ ژوئن ۱۹۴۵ میلادی

محسن صدر نخست وزیر و اعضای هیئت دولت در مجلس شورای ملی حضور یافتند، ولی قبل از معرفی اعضای کابینه گروه اقلیت سالار جلسه را ترک کردند و معرفی کابینه عملی نشد.

\* ۳۱ خردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۱ ژوئن ۱۹۴۵ میلادی

جمعیت شیروخورشید سرخ ایران بمنظور کمک به آسیب دیدگان زلزله گرمسار از عموم ملت ایران استمداد کرد.

\* ۲ تیرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۳ ژوئن ۱۹۴۵ میلادی

پنج نفر از نمایندگان اقلیت و پنج نفر از نمایندگان اکثریت مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند. در این شرفیابی شاهنشاه شرح مبسوطی راجع به موقعیت حساس سیاسی و اقتصادی کشور و لزوم اتحاد و اتفاق نمایندگان و تعیین تکلیف دولت بیان فرمودند. آنگاه متذکر شدند که انتخاب نخست وزیر با ما است و اگر من تمایل مجلس را استفسار میکنم بمنظور همکاری مجلس با دولت است، رئیس دولت نیز در انتخاب وزیران آزاد است و مجلس هم حق ندارد در کار قوه مجریه دخالت نماید.

## کاهنمه

### نجاه سال شانشانی پهلوی

\* ۱۰ تیرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱ ژوئیه ۱۹۴۵ میلادی

کنکره پزشکی ایران به ریاست دکتر لقمان الملک و با حضور نمایندگان کشورهای آمریکا، شوروی، انگلستان، عراق، ترکیه، سوریه، لبنان، افغانستان، مصر، چین، هندوستان و فلسطین در تالار دانشسرای عالی گشایش یافت.

اختلافات شدید شیوخ بنی طرف و طایفه سواری که منجر به زدو خورد - های خونین و کشته شدن افراد و آتش زدن خانه ها و غارت احشام و اغنام آنها میگردد با دخالت لشکر ده خوزستان و دستگیری هجده نفر از محرکین پایان پذیرفت.

ستاد ارتش اعلام کرد که بر اثر اقدامات لشکر کردستان بکهزار و هفت قبضه سلاح جنگی از عتایر کردستان جمع آوری گردید و خلع سلاح همجنان ادامه دارد.

\* ۱۴ تیرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۵ ژوئیه ۱۹۴۵ میلادی

مجلس شورای ملی به علت عدم حضور نمایندگان اقلیت در جلسه تشکیل نکردید و معرفی اعضای هیئت دولت با ز به تعویق افتاد.

\* ۱۶ تیرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۷ ژوئیه ۱۹۴۵ میلادی

عده ای ماجراجو در همدان دست به اغتشاش زدند و بر اثر ترساندازی آنها بطرف ماموران دولت و اقدام متقابل قوای انتظامی، عده ای زخمی و جمعی دستگیر شدند.

\* ۱۷ تیرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۸ ژوئیه ۱۹۴۵ میلادی

کنکره پزشکی ایران که از دهم تیرماه جاری تشکیل شده بود بکار خود پایان داد.

\* ۲۳ تیرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۴ ژوئیه ۱۹۴۵ میلادی

دکتر سونگ نخست وزیر چین درمراحت از سفر شوروی وارد تهران شد و از طرف وزیر امور خارجه ایران مهمانی شامی به افتخار او داده شد.

\* ۲۶ تیرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۷ ژوئیه ۱۹۴۵ میلادی

مدر نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضوریافت و ضمن معرفی اعضای کابینه برنامه دولت خود را نیز قرائت کرد.  
وزارت امور خارجه اعلام کرد که حکومت وحدت ملی لهستان از طرف دولت ایران به رسمیت شناخته شد و مراتب به سفارت کبرای ایران در



# گاهنامه

## نجاه سال شامشایی پهلوی

مسکو اطلاع داده شد تا به مقامات دولت جدید لهستان ابلاغ گردد.

\* ۳۱ تیرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۲ ژوئیه ۱۹۴۵ میلادی

محسن صدر نخست وزیر در جلسه مطبوعاتی کاخ ابیض حضور یافت و در مورد مسافرت نمایندگان سندیکای کارگران شوروی به ایران مطالبی اظهار داشت.

مدیرکل انتشارات و تبلیغات اعلام کرد که چون در برنامه "خانه فرهنگ شوروی" که از رادیو تهران پخش شد، مطالب اهاانت آمیزی وجود داشت که مغایر حق حاکمیت و مصالح ایران بود، از این رو برنامه مذکور از رادیو قطع گردید، و بخش مجدد این برنامه ها از رادیو تهران هنگامی امکان پذیر خواهد بود که نکات پیشنهادی اداره کل انتشارات و تبلیغات از طرف متفقین کاملاً رعایت گردد.

\* ۲ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۴ ژوئیه ۱۹۴۵ میلادی

سفارت ایران در بغداد به وزارت امور خارجه گزارش داد که به پاس خدمات پیرارزش ایران در رساندن سلاح ها و مهمات جنگی متفقین برای کمک به نیروهای شوروی، روزنامه تایمز، پل ورک را در شمال ایران "پل پیروزی" لقب داده است.

\* ۷ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۹ ژوئیه ۱۹۴۵ میلادی

اقلیت مجلس شورای ملی درباره علت عدم حضور خود در جلسات مجلس اعلامیه ای منتشر کرد.

نمایندگان اکثریت مجلس بمنظور رفع اختلاف با گروه اقلیت در مورد دولت صدر، تعهد نامه ای در دوماده درباره چگونگی اخذ رای اعتماد در مجلس برای دولت صدر امضا نمودند.

\* ۸ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳۰ ژوئیه ۱۹۴۵ میلادی

نماینده کرمانشاه در مجلس شورای ملی مراتب حق شناسی مردم کرمانشاه را از اعطای مبلغ دو میلیون و پانصد هزار ریال عطیه شاهنشاه بمنظور تهیه مقدمات لوله کشی آب آن شهر به اطلاع مجلس رساند.

\* ۱۱ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲ اوت ۱۹۴۵ میلادی

رئیس رکن دو ستاد ارتش اطلاعاتی در زمینه وقایع کردستان و اقدامات ستاد ارتش بمنظور رفع غائله آن منطقه در اختیار مطبوعات قرارداد.

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

شاهنشاه در مصاحبه با نماینده روزنامه انگلیسی نیوزکرونیکل ضمن اشاره به مساعدت‌های ایران به متفقین پیرامون احتیاجات فنی و اقتصادی ایران و لزوم کمک از جانب سازمان ملل متحد بیاناتی ایراد فرمودند.

\* ۱۳ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۴ اوت ۱۹۴۵ میلادی

وزارت امور خارجه اعلام کرد که در کنفرانس پوتسدام تصمیم گرفته شد که خاک ایران باید هر چه زودتر از کلیه نیروهای متفقین تخلیه شود.

نمایندگان اقلیت مجلس شورای ملی به مدیران مطبوعات اعلام کردند تا زمانی که دولت فعلی از کار کناره‌گیری نکند از حضور در جلسات مجلس خودداری خواهند کرد.

\* ۱۴ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۵ اوت ۱۹۴۵ میلادی

بمناسبت چهلمین سال مشروطیت ایران شاهنشاه ضمن پیامی خطاب به نمایندگان مجلس شورای ملی فرمودند: "لازم‌ترین اموری که باید حتماً به آن توجه داشته باشیم این است که برای فرد فرد این ملت حداقل پوشاک و خوراک و مسکن را تامین نموده و بهداشت و فرهنگ را در همه جا تعمیم داده و در دسترس کلیه افراد بطور تساوی بگذاریم." نمایندگان گروه اقلیت مجلس به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و علت عدم حضور خود را در جلسات مجلس شورای ملی بعرض رسانیدند.

\* ۱۵ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۶ اوت ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه در میان استقبال پرشور اهالی جنوب شهر به میدان محمدیه تشریف فرما شدند و چاه و منبع آب آن میدان را افتتاح کردند. آنگاه مردم جنوب شهر در مسجد معبر مستدعیات خود را به عرض همایونی رسانیدند و شاهنشاه مقرر فرمودند که دولت هر چه زودتر به تقاضاهای مردم رسیدگی کند.

انفجار نخستین بمب اتمی آمریکا در هیروشیما که امروز صورت گرفت در محافل سیاسی تهران انعکاس عمیقی بخشید و وقوع این حادثه را درس - نوشت جنگ موثر دانستند.

\* ۱۶ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۷ اوت ۱۹۴۵ میلادی

نمایندگان مجلس شورای ملی در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظم‌له در اطراف آبیاری و کشاورزی حوزه‌های انتخابی

## کاهنم

### نجاه سال شتابی پیکوی

نمایندگان سئوالاتی فرمودند و او امر لازم در مورد توسعه کشاورزی صادر کردند. آنگاه نماینده شیراز از ده میلیون ریال عطیه شاهنشاه بمنظور لوله‌کشی آب آن شهر مراتب حق شناسی و سیاست‌گذاری مردم شیراز را بعرض رسانید.

\* ۱۷ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۸ اوت ۱۹۴۵ میلادی

اعضا هیئت نمایندگی ایران در کنفرانس سانفرانسیسکو به اتفاق سپهبدی وزیر امور خارجه به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و گزارش ماموریت خود را معروض داشتند.

مسابقات شنای سالانه دانشکده افسری در قرارگاه تابستانی اقدسیه درپیشگاه شاهنشاه برگزار شد و فه‌رمانان به اخذ جوایز مفتخرگردیدند.

\* ۱۸ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۹ اوت ۱۹۴۵ میلادی

ابلاغیه رسمی وزارت امور خارجه درباره تخلیه فوری ایران از قوای انگلستان و شوری به استناد تصمیم کنفرانس بوتسدام و کنفرانس سه دولت متفق در برلین، انتشار یافت.

شاهنشاه مبلغ یکمدهزار ریال بمنظور کمک به هزینه ساختمان پیک بیمارستان در کمره و محلات اعطا فرمودند.

\* ۲۰ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۱ اوت ۱۹۴۵ میلادی

انفجار دومین بمب‌اتمی امریکا در شهر ناگازاکی که امروز بموقع پیوست در محافل سیاسی ایران انعکاس گسترده‌ای داشت و بسیاری از این محافل شکست‌ژاپن و پایان جنگ را قریب‌الوقوع دانستند. شاهنشاه بمنظور بازدید ازسد رودخانه لار به محل مزبور عزیمت کردند.

\* ۲۲ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۳ اوت ۱۹۴۵ میلادی

وزارت کشور در مورد شایعات مربوط به وقایع آذربایجان و اوضاع ناآرام آن سامان ابلاغیه‌ای صادر کرد و این شایعات را تکذیب نمود.

محسن صدر نخست‌وزیر در جلسه خصوصی مجلس شورای ملی توضیحاتی در مورد قیام عده‌ای از افسران لشکر هشت خراسان علیه حکومت مرکزی به نمایندگان مجلس داد و شایعه خلع سلاح نظامیان و تصرف ادارات را در آذربایجان تکذیب نمود.

شاهنشاه پس از بازدید از سد لار و مرکز ایلخی اداره اطلاع‌نژاد

## کاهنمه نجاه سال شانشاهی پهلوی

و پرورش اسب و صدور اوامری در باره آبیاری نقاط مختلف کشور به تهران بازگشتند.

\* ۲۳ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۴ اوت ۱۹۴۵ میلادی

ژنرال یوز رئیس نیروهای آمریکا در ایران بمنتظر کسب اجازه مرخصی در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و به اخذ یک قطعه نشان درجه دوم همایون مفتخر گردید. شش نفر از افسران آمریکائی که در راه آهن دولتی ایران خدماتی انجام داده بودند به اخذ نشان مفتخر شدند.

\* ۲۴ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۵ اوت ۱۹۴۵ میلادی

رسم اعلام شد که بر اثر انفجار بمب اتمی در شهرهای هیروشیما و ناگازاکی، دولت ژاپن بدون قید و شرط به متفقین تسلیم گردید و بدین ترتیب جنگ جهانی دوم پایان یافت. مانور نظامی دانشجویان دانشکده افسری در تپه های اطراف اقدسیه در پیشگاه شاهنشاه انجام گردید.

بمناسبت تسلیم ژاپن و پایان جنگ جهانی دوم از جانب شاهنشاه تلکرام های تادبانی به اعلیحضرت پادشاه انگلستان، رئیس جمهوری آمریکا، رئیس شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی، رئیس جمهوری چین و رئیس دولت فرانسه مخابره شد.

دوازده نفر باقیمانده زندانیان سیاسی که به اتهام همکاری با شبکه جاسوسی آلمان علیه متفقین در کرمانشاه و تهران بازداشت بودند آزاد گردیدند.

بمناسبت تسلیم ژاپن و پایان جنگ جهانی، ساعت هفت و نیم بعد از ظهر شاهنشاه ساناتی از رادیو ایراد فرمودند و در همین هنگام ۱۱۰ تر نو بلیک شد.

\* ۲۵ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۶ اوت ۱۹۴۵ میلادی

بمناسبت پایان جنگ جهانی دوم از طرف دولت به مدت دو روز تعطیل عمومی اعلام گردید.

نخست وزیر و رئیس مجلس شورای ملی در جلسه علنی مجلس بمناسبت پایان جنگ جهانی دوم مطالبی ایراد کردند و شادمانی ملت ایران را از پایان یافتن جنگ و کشتار در گیتی رسماً اعلام نمودند. بنگاه مستقل آبیاری که قانون آن به تصویب مجلس شورای ملی رسیده

## گاهنامه پنجاد سال شاهی بهلولی

بود کار خود را رسماً آغاز کرد.

\* ۲۹ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۰ اوت ۱۹۴۵ میلادی

سرهنگ نوائی و عده‌ای از افسران و سربازان متمرّد لشکر خراسان به منظور خلع سلاح شهربانی گنبدکاو و اشغال شهر با تجهیزات نظامی که به سرقت برده بودند به این شهر حمله کردند، ولی بر اثر مقاومت افراد شهربانی و ماموران انتظامی، شش نفر از افسران متمرّد مقتول و یک نفر مجروح و دو کامیون و یک جیب بدست ماموران دولتی ضبط شد.

\* ۳۰ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۱ اوت ۱۹۴۵ میلادی

بمناسبت پیروزی قطعی متفقین و پایان جنگ جهانی دوم از طرف دربار شاهنشاهی ضیافت محلی در کاخ سعدآباد ترتیب داده شد که شاهنشاه در آن شرکت کردند و مطالبی درباره پایان جنگ و همکاری ایران و متفقین ایراد فرمودند.

بین افسران متمرّد لشکر هشت خراسان و ماموران شهربانسی و ژاندارمری در نزدیکی چهل دختران واقع بین راه گنبد کاو و شاهرود زدو خوردی خونین رویداد که بر اثر آن عده‌ای از طرفین کشته و زخمی شدند و چند تن از افسران فراری نیز دستگیر گردیدند.

\* ۳۱ مردادماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۲ اوت ۱۹۴۵ میلادی

بفرمان شاهنشاه مبلغ نود هزار ریال بعنوان پاداش از طرف ستاد ارتش به ژاندارمها و پاسبانانی که در مبارزه با متجاسران شجاعت بخرج داده و آنها را سرکوب کرده بودند مرحمت گردید و مقرر شد که مبالغی هم به ورثه مقتولین حادثه داده شود.

عده‌ای از امرای ارتش در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظم‌له بمناسبت وقایع اخیر خراسان مطالبی ایراد فرمودند. فرمانداری نظامی تهران ضمن لغو کلیه پروانه‌های عبور سابق، قانون حکومت نظامی را برای اطلاع عموم منتشر ساخت و ساعت عبور و مرور را تا ساعت بیست و دو اعلام کرد.

\* ۳ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۵ اوت ۱۹۴۵ میلادی

چهار تن از افسران متمرّد و چهار سرباز فراری لشکر خراسان که دستگیر شده بودند تحویل زندان دژبان گردیدند.

لشکر شخوزستان و لشکر ده فارس خلع سلاح دو طایفه لیراوی و حیات داودی را که با تجاوزات خونین خود امنیت مناطق جنوب را به خطر

## گام‌ها پنجاد سال شانشاهی پهلوی

انداخته بودند آغاز کردند.

\* ۴ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۵ اوت ۱۹۴۵ میلادی

تشنجات اخیر آذربایجان و خراسان در مجلس شورای ملی مورد بحث قرار گرفت و وزیر امور خارجه در مورد تخلیه ایران از قوای متفقین توضیحاتی داد.

\* ۵ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۶ اوت ۱۹۴۵ میلادی

رئیس ستاد ارتش و فرماندهان واحدهای ارتش شاهنشاهی طی تلگرامی به پیشگاه شاهنشاه، انزجار شدید افسران و افراد ارتش را از واقعه خراسان ابراز و مراتب جانبازی خود را اعلام داشتند.

\* ۸ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳۰ اوت ۱۹۴۵ میلادی

افراد حزب توده با ایجاد هرج و مرج و آشوب در شهرهای ساری و شاهی و دیگر نقاط مازندران، آرامش و امنیت این شهرها را برهم زدند.

بمنظور دستگیری مسببین اغتشاش شهرهای مازندران، از طرف مقامات دولتی دو یست نفر ژاندارم به شمال کشور اعزام شد، لیکن سربازان شوروی از حرکت آنها در فیروزکوه جلوگیری بعمل آوردند. وزارت امور خارجه اعلام کرد که مقامات سفارت کبرای انگلستان و سفارت کبرای شوروی در ایران بعلت تسلیم ژاپن و پایان جنگ جهانی، با عدم سانسور در مخابرات ایران موافقت کردند.

\* ۱۰ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

دولت ایران در مورد مداخله ماموران شوروی در امور داخلی ایران و جلوگیری از حرکت افراد ژاندارم به مازندران، یادداشت اعتراضی به سفارت کبرای شوروی در تهران تسلیم نمود.

ستاد ارتش فهرست اسامی افسران متمرد لشکر خراسان و افسرانی که از تهران فرار کرده و به افسران فراری خراسان پیوسته بودند و همچنین اسامی کشته شدگان، دستگیرشدگان و متواریان را انتشار داد.

\* ۱۲ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

مجلس شورای ملی منشور ملل متحد را که در سانفرانسیسکو به امضا رسیده بود به اتفاق آراء تصویب کرد.

نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضوریافت و در مورد وقایع شمال

کشور توضیحاتی به نمایندگان مجلس شورای ملی داد.

\* ۱۴ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

اعتصاب کارگران شاهی که به تحریک حزب توده صورت گرفته بود با مذاکراتی که از طرف فرماندار ساری و هیئت اعزامی تهران صورت گرفت پایان یافت.

مسابقه تنیس بین بازیکنان تنیس ارتش آمریکا و قهرمانان تنیس ایران در ورزشگاه امجدیه در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و در پایان مسابقه شاهنشاه جوایز قهرمانان را اعطا فرمودند.

\* ۱۵ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۶ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

علاء سفیرکبیر جدید ایران در آمریکا تهران را به قصد آن کشور ترک گفت.

وزیر امور خارجه ایران در یک مصاحبه مطبوعاتی با چند تن از خبرنگاران، اظهار داشت که اقامت نیروهای متفقین در خاک ایران که طبق عهدنامه سه گانه صورت گرفته دلیل بر ادامه اشغال ایران نیست، زیرا ما خودمان پذیرفتیم که برای پیروزی به دشمن به آنها مساعدت کنیم، ولی اکنون این امر نباید موجب شود که میهمانان از میزبان سلب آزادی و آسایش کند.

\* ۱۸ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۹ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

ترومن رئیس جمهوری آمریکا طی پیامی که به وسیله وزیر مختار ایران در واشینگتن برای شاهنشاه فرستاد اعلام کرد که کشور ایران بزودی از قوای متفقین تخلیه خواهد شد.

\* ۱۹ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۰ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

اوضاع مراغه بعثت تحریکات عناصر ماجراجو و جلوگیری نیروی شوروی از خروج نظامیان از سربازخانه برای برقراری نظم و آرامش آشفته تر گردید.

عده‌ای از نمایندگان کنگره آمریکا با هواپیما وارد تهران شدند. وزارت امور خارجه پیرو یادداشت قبلی یادداشت دیگری به سفارت کبرای شوروی در تهران فرستاد و نسبت به مداخلات نیروی شوروی در امور ایران و جلوگیری از حرکت افراد ژاندارم به شمال کشور اعتراض کرد.

\* ۲۰ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۱ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

## کاهنمه نجاه سال شانشاهی پهلوی

وزارت امور خارجه طی یادداشت‌هایی که به سفارت شوروی و سفارت انگلستان و سفارت امریکا در تهران تسلیم کرد یادآور شد که با تسلیم بدون قید و شرط ژاپن و خاتمه جنگ جهانی دوم، نیروهای نظامی سه کشور باید خاک ایران را از تاریخ متارکه جنگ ژاپن حداکثر ظرف شش ماه یعنی دوم مارس بطور کامل تخلیه نمایند.

هفت تن از نمایندگان کنگره امریکا که به ایران آمده بودند در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند.

\* ۲۳ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۴ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه در مصاحبه‌ای با لئوپولد هرمن خبرنگار رویتر در مورد سیاست خارجی ایران، تمایل ایران به شرکت در کنفرانس صلح، روابط ایران با ممالک همجوار و اعراب، پیمان سه گانه ایران و انگلستان و شوروی و مسائل داخلی ایران مطالبی بیان فرمودند.

کاردار سفارت انگلستان در تهران در پاسخ یادداشت وزیر امور خارجه ایران در مورد تخلیه خاک ایران اعلام کرد که دولت انگلستان تقاضای دولت ایران را در این باب مورد توجه و مطالعه قرار داده است.

\* ۲۴ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۵ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

سفیرکبیر ایران در لندن از وزیر امور خارجه انگلستان خواستار شد که هنگام تشکیل کنفرانس وزیران امور خارجه دولت‌های متفق و بحث درباره تخلیه خاک ایران، نماینده دولت ایران نیز در جلسه مزبور شرکت جوید تا بتواند درباره تخلیه سرزمین‌ها، دریاها، و آسمان ایران از نیروهای متفق نظرات دولت متبوع خود را بیان کند، و درضمن از متفقین بخواهد که با رعایت حق حاکمیت ایران، مانعی در راه نیروهای ایران ایجاد نکنند تا بتوانند نظم و امنیت را در همه جای کشور برقرار سازند.

\* ۲۶ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۷ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

وزارت امور خارجه اطلاع داد که کلیه ایرانیانی که در دوران جنگ خارج از کشور از طرف مقامات انگلیسی بازداشت شده بودند آزاد شده‌اند. فرمانداری نظامی تهران شایعات منتشره از طرف عناصر وابسته به حزب توده را درباره تیراندازی ماموران دولتی به طرف مردم، غارت ااشاه و اموال حزب توده و اتحادیه کارگران، زدو خورد ماموران انتظامی با آشوب طلبان مورد تکذیب قرار داد.



## کاهن نامه

### پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۸ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۹ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

اعلامیه ستاد ارتش درباره فرار عده‌ای از افسران متمرّد لشکر خراسان و ارتباط آنان با افراد حزب توده و شرکت آنها در قیام و طغیان دامنه‌داری که قرار بود در اواخر شهریورماه انجام گیرد، انتشار یافت.

خروج اولین گروه از افراد نیروی شوروی از قزوین آغاز شد و هشتصد نفر از سربازان ارتش سرخ با تجهیزات نظامی خود به طرف زنجان عزیمت نمودند.

\* ۲۹ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۰ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

وزیر امور خارجه در مجلس شورای ملی حضور یافت و اعلام کرد که مقامات شوروی در تهران به وزارت جنگ اطلاع داده‌اند که خروج نیروهای شوروی از تهران و تخلیه این شهر از روز گذشته آغاز گردیده است. نیروی هوایی انگلستان اعلام داشت که طبق قرارداد ۱۳۲۱، فرودگاه قلعه مرغی را در تهران همچنان در اختیار خواهد داشت، تا نیروی شوروی نیز آن قسمت از فرودگاه و ساختمان های مجاور را که در اختیار دارد تخلیه نماید.

سفارت انگلستان در تهران از سفارت شوروی خواستار شد تا جزئیات نقشه تخلیه تهران را از نیروهای شوروی به اطلاع آن سفارت برساند.

\* ۳۱ شهریورماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۲ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

سرلشکر فضل اله زاهدی و مصطفی تجدد که جزو بازداشت شدگان متفقین بودند آزاد شدند.

\* ۱ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۳ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه بمنظور شرکت در جشن پایان سال تحصیلی دانشکده افسری بمحل آن دانشکده تشریف فرما شدند و شاگردان اول دانشکده را به دریافت جایزه مفتخر کردند.

خبرگزاری فرانسه اطلاع داد که یادداشت دولت ایران در مورد تخلیه جنوب ایران از قوای انگلستان و شمال کشور از نیروی شوروی در شورای وزیران امور خارجه دول متفق که در لانکاسترهاوس تشکیل شده بود مطرح گردید و انگلیسی ها حاضر شدند از ماه دسامبر قوای خود را از ایران خارج کنند، لیکن دولت شوروی ترجیح میدهد که نیروی خود را تا آخرین فرصت یعنی مارس ۱۹۴۶ در ایران نگاهدارد.

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم

\* ۲ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۴ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

کلود پیر سناتور امریکائی که به اتفاق چند تن از همراهان خود برای توسعه بازرگانی امریکا با کشورهای جهان مسافرت دور دنیای خود را آغاز کرده بود بتهران وارد شد و همراه سفیرکبیر امریکا به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب گردید.

\* ۳ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۵ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

نشریه اکونومیست چاپ لندن طی مقاله‌ای درمورد اوضاع داخلی ایران نوشت که شوروی‌ها در ایران همان نقشی را ایفا میکنند که انگلیسی‌ها در پایان جنگ بین‌المللی اول در بین‌النهرین ایفا کردند و با مقاومت‌های سختی روبرو شدند. این نشریه افزود که مردم خاورمیانه را باید بدرستی شناخت، آنها حاضرند در غرقاب مشکلات خود غوطه‌ور باشند، ولی تحت تسلط و نفوذ خارجی به هیچگونه پیشرفتی نائل نکردند.

وزیر امور خارجه انگلستان طی نطقی اظهار داشت که هدف دولت بریتانیا و سایر کشورهای متفق این نیست که نیروی نظامی خود را پیش از موعد تعیین شده در ایران نگاهدارند، چنانکه نیروی نظامی امریکا که برای حفاظت از راهها و رساندن مهمات به شوروی در ایران توقف داشت از ایران خارج شده و با در شرف خروج است.

مقامات وابسته به دولت انگلستان معتقدند که دولت بریتانیا خروج تدریجی نیروی خود را منوط به تخلیه ایران از سوی شوروی کرده است.

حکیمی و حمالزاده بعنوان نمایندگان ایران در کنفرانس بین‌المللی کار در پاریس انتخاب شدند.

\* ۵ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۷ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

از طرف نمایندگان مجلس شورای ملی در مورد خونریزی و هرج و مرج در آذربایجان، آتش زدن بازار قزوین، حوادث خراسان، حمله به مسلمانان در مسجد زنجان و مجروح نمودن فرماندار این شهر و کشته شدن یکنفر بیگناه، همچنین حکومت اراذل و اوباش در مازندران و اخراج ماموران دولت از شهرها مطالبی اظهار شد و نسبت به اقدامات فرقه دموکرات آذربایجان اظهار تنفر گردید.

مجلس شورای ملی به کابینه محسن صدر رای اعتماد داد. زلزله نسبتاً شدیدی در قراء نزدیک قزوین رویداد بطوری که نیمی

## گاهنامه نخستین سال شتابی پهلوی

از خانه‌های قریه هریان ویران شد و چند قریه دیگر از جمله قریه —  
حسن آباد خسارت فراوان دید.

\* ۷ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۹ سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی

شاهشاه مبلغ یکمصد و پنجاه هزار ریال بمنظور تاسیس بیمارستانان  
محلات مرحمت فرمودند.

جلسه خصوصی مجلس شورای ملی بنا به تقاضای صدر نخست وزیر تشکیل  
شد و موضوع خرید اموال ارتش متفقین و مذاکراتی که بین نمایندگان  
متفقین با دولت ایران در این مورد انجام یافته بود به اطلاع نمایندگان  
مجلس رسید و پس از مدتی بحث مقرر شد که درباره پرداخت ارز برای  
خرید موسسات مورد نیاز دولت مطالعه بیشتری صورت گیرد.

چهارده نفر از کارگران کارخانه نساجی شاهی به تهران آمدند و  
گزارش تجاوزات آشوب طلبانه گروهی از کارگران وابسته به حزب توده  
را که با اسلحه سرد و گرم به سایر کارگران حمله ور شده و جمعی را  
زخمی کرده اند به اطلاع مسئولان وزارت پیشه و هنر رساندند.

سفارت آمریکا در تهران طی اطلاعیه‌ای نظردولت متبوع خود را در مورد  
ورود نیروهای آمریکا به ایران در زمان حکومت قوام السلطنه، علت  
عدم انعقاد قرارداد رسمی درباره توقف نیروی آمریکا در ایران،  
صرف هزینه‌های گزاف از طرف دولت آمریکا جهت اصلاح جاده‌ها و راه آهن  
و بنادر، عدم اجبار دولت ایران در مورد خرید اموال منقول و غیر  
منقول آمریکا در این کشور به آگاهی عموم رسانید.

\* ۱۰ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

سپهبدی وزیر امور خارجه درباره چگونگی ورود نیروهای آمریکا  
به ایران و خرید اموال آمریکائی‌ها در این کشور اطلاعاتی در اختیار  
نمایندگان مجلس شورای ملی گذاشت.

وزیر دارائی درخصوص قرارداد مالی ایران و متفقین و وضع پولی  
ایران توضیحاتی به نمایندگان مجلس داد.

صدر نخست وزیر در مجلس شورای ملی اعلام کرد که اگر وضع بدین  
منوال ادامه یابد و بعضی از نمایندگان به او و هیئت دولت توهین  
کنند استعفای خود را تقدیم خواهد داشت.

با دستگیری سه نفر از دانشجویان دانشکده افسری به اتهام  
فعالیت‌های سیاسی، سروان خسرو روزبه فرمانده گروهان فنی  
دانشکده که خود به فعالیت‌هایی علیه ارتش مشغول بود و دانشجویان

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم

را به قیام بر ضد دولت و مملکت تشویق میکرد، چون مورد سوءظن قرار گرفت متواری گردید.

بعثت پایان جنگ جهانی، اعلامیه مشترک انگلستان و آمریکا در مورد انحلال مرکز تدارکات خاورمیانه در تهران انتشار یافت. مراسم پرده برداری از مجسمه فردوسی که از طرف پارسیان هند تهیه شده بود، با حضور نخست وزیر و هیئت وزیران و جمعی از معارف در میدان فردوسی انجام شد.

\* ۱۱ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

وزیر کشاورزی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش اقدامات مقدماتی شرکت الکساندر گیپ را در مورد ایجاد سد لار بعرض رسانید. پروتکل متمم قرارداد ۱۹۳۵ ایران و شوروی در مورد حفظ محصولات کشاورزی از بیماری ها و آفات نباتی در وزارت امور خارجه به امضای ماکسیموف سفیرکبیر شوروی و سپهبدی وزیر امور خارجه رسید.

\* ۱۴ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۶ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

انتخابات هیئت رئیسه مجلس شورای ملی تجدید شد و سید محمدصادق - طباطبائی به ریاست مجلس شورای ملی انتخاب گردید. بمناسبت آغاز سومین سال تاسیس بیمارستان کودکان، شاهنشاه به محل بیمارستان تشریف فرما شدند و ضمن بازدید از بیمارستان از بیماران نیز عیادت فرمودند.

\* ۱۶ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۸ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه مبلغ پانصد هزار ریال برای کمک به حریق زدگان قزوین و مبلغ پانصد هزار ریال بمنظور آبیاری این شهر مرحمت کردند. بمنظور شرکت در جشن فرهنگی کشور، شاهنشاه به دانشسرای مقدماتی تشریف فرما شدند و خدمتگزاران فرهنگ و دانش آموزان رتبه اول را به اعطا نشان مفتخر فرمودند.

سفیرکبیر آمریکا در ایران طی نامه ای که به وزارت امور خارجه ارسال داشت تقاضا کرد که دولت ایران تکلیف مستشاران آمریکائی را که در وزارت دارائی به خدمت اشتغال دارند روشن نماید.

\* ۱۷ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۹ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

قرارداد خرید اموال نیروهای آمریکا در ایران که بیشترین آن

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

وسائط نقلیه و ماشین آلات راه آهن بود بمبلغ ده میلیون و یکصد هزار دلار از طرف نمایندگان ایران و آمریکا به امضا رسید.

\* ۱۸ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۰ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

بمنظور تامین نیروی برق تهران طبق تصویب انجمن شهر شرکت سهامی برق با سرمایه ۳۶۱,۵۵۵,۰۰۰ ریال تاسیس شد و مقرر گردید که سرمایه شرکت تا مبلغ شصت میلیون ریال از طریق فروش سهام به مردم افزایش یابد.

\* ۱۹ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۱ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

از طرف بانک رهنی ایران هیئتی بمنظور تاسیس بانک رهنی در قزوین و کمک به آسیب دیدگان آتش سوزی آن شهر به قزوین عزیمت نمود. مجلس شورای ملی تصویب کرد که به محض تخلیه خاک ایران از نیروهای متفقین طبق پیمان سه کانه بلافاصله فرمان انتخابات صادر و انتخابات دوره پانزدهم آغاز گردد.

\* ۲۱ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۳ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

جمعیت شیروخورشید سرخ ایران بمنظور کمک به آسیب دیدگان آتش سوزی بازار قزوین از مردم ایران استمداد کرد و حساب مخصوصی در بانک ملی ایران جهت پرداخت اعانه از طرف نیکوکاران گشود و مدیران کارخانه های اصفهان مبلغ شصدهزار ریال برای انجام این منظور پرداختند. شاهنشاه ساختمان جدید بلی کلینک بهداشتی راه آهن تهران را افتتاح فرمودند.

\* ۲۲ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۴ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

بعلت توقف نیروهای بیگانه در کاخ کشور و وجود مضیفه هایی برای مردم تهیدست شاهنشاه مقرر فرمودند که به غیر از انجام مراسم ورزشی در جشن میلاد همایونی، کلیه اعتباراتی که برای حش اختصاص داده شده صرف راه و آسایش بینوایان در فصل زمستان شود.

بر اثر تصویب طرح انجام انتخابات دوره پانزدهم مجلس پس از خروج کامل نیروهای متفقین از خاک ایران که در جلسه گذشته مجلس انجام یافت در جلسه امروز نطق های موافق و مخالفی ایراد شد و بر اثر آن مجلس متشنج و جلسه تعطیل گردید.

\* ۲۴ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۶ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

هیئت نمایندگی ایران در کنفرانس با زمان فرهنگی و تربیتی ملل متفق مرکب از علی اصغر حکمت، رعدی آذرخشی، عیسی سپهبدی به پیشگاه شاهنشاه معرفی شدند.

اتاق بازرگانی تهران مبلغ یک میلیون ریال برای کمک به حریق - زدگان بازار قزوین جمع آوری نمود.

\* ۲۶ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۸ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

هیئتی بریاست فرانسیس سیر، که به منظور جلب کمک کشورهای متفق برای آسیب دیدگان جنگ به کشورهای مختلف دنیا مسافرت کرده بود برای جلب کمک دولت و ملت ایران وارد تهران شد.

\* ۲۸ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۰ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

دولت انگلستان از دولت ایران و سایر کشورهای متفق دعوت کرد که نمایندگان خود را برای حضور در مجمع ملل متفق که روز دوم دسامبر در لندن تشکیل خواهد شد معرفی نمایند.

شرکت سهامی آبیاری بندرعباس با سرمایه چهار میلیون ریال به منظور تامین آب بندرعباس تاسیس گردید و شاهنشاه مبلغ یک میلیون و هشتصد هزار ریال برای انجام این منظور مرحمت فرمودند.

\* ۲۹ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۱ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

سپهبدی وزیر امور خارجه در مجلس شورای ملی اعلام کرد که بر اثر مکاتبات وزارت امور خارجه با وزارت خارجه انگلستان و شوروی و همچنین مذاکراتی که بین سفرای کبار ایران در لندن و مسکو با وزرای امور خارجه انگلستان و اتحاد جماهیر شوروی صورت گرفت، قوای متفقین طبق پیمان سه گانه تا تاریخ دوم مارس خاک ایران را تخلیه خواهند کرد.

در جلسه مجلس شورای ملی یکی از نمایندگان اعلام داشت که طبق اطلاعات موثق سربازان ارتش شوروی در نکا، روزانه پنجاه واگن از درخت های جنگل های شمال را قطع نموده و از طریق بندر شاه از کشور خارج میسازند.

صدر نخست وزیر در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و به علت عدم همکاری مجلس با دولت استعفای خود را به پیشگاه معظم له تقدیم داشت.

شاهنشاه رئیس مجلس شورای ملی را احضار کردند و تمایل مجلس را نسبت به نخست وزیر آینده خواستار شدند.

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

\* ۳۰ مهرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۲ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه مبلغ پانصد هزار ریال بمنظور تکمیل بیمارستان قوچان اعطا فرمودند.

با اعطای مبلغ سیصد و هفتاد هزار ریال از جانب شاهنشاه بمنظور حفر چاه آب در شهری وزیرکشا ورزی و مدیرعامل بنگاه آبیاری برای تعیین محل حفر چاه به شهری رفتند.

\* ۲ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۴ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه ابراهیم حکیمی را احضار فرموده و مشارالیه را مأمور تشکیل کابینه کردند.

\* ۳ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۵ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

لشکر دو پادگان مرکز مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظم‌له پس از بازدید از قسمت‌های مختلف لشکر و مشاهده عملیات نظامی و نمایشی سربازان و رژه واحدها، پادگان مزبور را ترک فرمودند.

بفرمان شاهنشاه مخارج جشن چهارم آبان به امور خیریه و دستگیری از بینوایان در زمستان اختصاص یافت.

دژ دزلی واقع در منطقه کوهستانی غرب و نزدیک مرز عراق کوه مدت‌ها بناگاه اشعار و ماجراجویان بود به اشغال ارتش درآمد و گروهی از اشعار که تحت تعقیب ستون مریوان بودند به خاک عراق گریختند.

\* ۴ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۶ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه بمناسبت بیست و هفتمین سال تولد خود که با پایان جنگ جهانی دوم و شروع دوره صلح و صفای جهان آغاز گردید پیامی فرستادند.

شاهنشاه قبل از تشریف‌فرمائی به کاخ گلستان به میدان سپه نزول اجلال فرمودند و در ایوان شهرداری رژه ورزشکاران و قهرمانان تهران و شهرستان‌ها را مشاهده فرمودند.

بمناسبت سالروز میلاد مسعود شاهنشاه آئین سلام رسمی در کاخ گلستان برگزار شد و بهمین مناسبت بعد از ظهر نیز جشن ورزشی باشکوهی با شرکت قهرمانان و هزاران تن از جوانان ورزشکار در ورزشگاه امجدیه در پیشگاه معظم‌له انجام یافت.

\* ۵ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۷ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

مستشاران مالی امریکا طی نامه‌ای که برای وزیر دارائی فرستادند تقاضا کردند که از آخر آبان ماه سال جاری با استعفای آنان موافقت شود.

\* ۶ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۸ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

حکیمی نخست وزیر از مجلس شورای ملی درخواست کرد که فراکسیون‌های پارلمانی هر کدام یک نفر را انتخاب کنند تا در مورد انتخاب وزیران که مورد تأیید اکثریت مجلس باشد تبادل نظر بعمل آید. جلسه مشورتی نخست وزیر با نمایندگان فراکسیون‌های پارلمانی به منظور شور و تبادل نظر در مورد انتخاب وزیران تشکیل شد و صورت اسامی پانزده نفر افراد مورد اعتماد مجلس به نخست وزیر تسلیم گردید.

\* ۷ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۹ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

یکمصد و چهل نفر قهرمانان تهران و شهرستان‌ها در کاخ مرمر حضور یافتند و مدال‌های خود را از دست شاهنشاه دریافت کردند. به علاوه دوازده نفر از قهرمانان که بهترین رکوردهای ایران را در قسمت‌های مختلف ورزشی شکسته بودند علاوه بر دریافت مدال به اخذ گلدان نقره مفتخر شدند.

سفارت کبرای انگلستان در تهران اعلام کرد که سربازان انگلیسی مقیم شهرهای همدان و خرم‌آباد در اول نوامبر این دو شهر را تخلیه خواهند کرد، ولی عده معدودی از سربازان انگلیسی در اندیمشک، اهواز، آبادان، خرمشهر، تهران و کرمانشاه باقی میمانند. در مورد واگذاری چاه‌های نفت به افراد ارتش ایران برای محافظت از آنها، پیس از مذاکره با مقامات ایرانی در این مورد اقدام خواهد شد.

\* ۸ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳۰ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

یادگان نظامی برازجان در خلال هفته‌های اخیر موفق به جمع‌آوری صد و شصت و هفت قطعه سلاح جنگی از اشرار و یایغان گردید. وزارت امور خارجه اطلاع داد که کلیه ایرانیان مقیم چکسلواکی، این کشور را ترک نموده و وارد فرانسه شده‌اند و قرار است به زودی ترتیب بازگشت آنان به ایران داده شود.

ملا مصطفی بارزانی که به علت قیام در عراق مورد تعقیب مأموران عراقی بود با دو هزار سوار مسلح به ایران پناهنده شد.



## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

ستاد ارتش تصمیم گرفت ملا مصطفی و یارانش را در قراء بچالو ،  
لوالو ، سلدوز ، لاهیجان و اشتویه اسکان دهد و برای خلع سلاح آنها نیز  
اقدام نماید .

کلوب مرکزی حزب توده که طبق دستور فرماندار نظامی تهران بسته  
شده بود از طرف نمایندگان وزارت دادگستری ، وزارت کشور و وزارت جنگ  
مورد بازرسی قرار گرفت و گزارش جالبی درمورد بررسی اوراق و اسناد  
بدست آمده در آن محل تهیه گردید .

یک گروه هجده نفری از سربازان انگلیسی که عهده دار حفاظت خطوط  
ارتباطی ملایر بودند این شهر را ترک گفتند .

\* ۹ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳۱ اکتبر ۱۹۴۵ میلادی

سفارت کبرای امریکا طی یادداشتی به وزارت امور خارجه اطلاع داد  
که پس از انحلال کمیته خاورمیانه از اول نوامبر ۱۹۴۵ دولت ایران  
میتواند برای تحصیل کالا از امریکا مستقیماً اقدام نماید .

گروهی از ترکمن های مسلح که با تیراندازی و سرقت های پی در پی  
موجبات ناامنی را در منطقه گنبدکاووس فراهم ساخته بودند ، پس از  
زدخورد با نیروهای ژاندارمری و دادن چندین نفر کشته و زخمی به  
خارج از مرز ایران فرار کردند .

\* ۱۰ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه مبلغ ششصد هزار ریال بمنظور تکمیل ساختمان و تهیه  
لوازم بیمارستان سبزوار مرحمت فرمودند .

ابراهیم حکیمی نخست وزیر در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب  
شد و اعضای کابینه را به این شرح به حضور معظمله معرفی نمود :

وزیر امور خارجه : ابوالقاسم نجم

وزیر جنگ : سرلشکر ریاضی

وزیر کشور : خلیل فهیمی

وزیر دارائی : عبدالحسین هژیر

وزیر دادگستری : امان اله اردلان

وزیر فرهنگ : غلامحسین رهنما

وزیر پست و تلگراف و تلفن : محمود نریمان

وزیر راه : سرلشکر فیروز

وزیر کشاورزی : احمدحسین عدل

وزیر بهداشت : دکتر سعید مالک

# گاهنامه پنجده سال شاتراپی پهلوی

وزیر مشاور: حسنعلی کمال هدایت

وزیر مشاور: الهیار صالح

چکی به مبلغ دو میلیون و هشتصد هزار دلار بابت بقیه بهای اموال خریداری شده از ارتش آمریکا از طرف بانک ملی ایران به مقامات آمریکائی تحویل داده شد.

ژاندارمری کل کشور مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و برای تکمیل تاسیسات آن اوامر لازم صادر فرمودند.

شاهنشاه مبلغ پانصد هزار ریال بمنظور رفع نواقص و تکمیل بیمارستان شیروخورشید سرخ و سایر موسسات بهداشتی کرمانشاه مرحمت فرمودند.

\* ۱۲ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

سرهنگ شوارتسکف آمریکائی رئیس مستشاران ژاندارمری پس از سه سال خدمت در ایران از سمت خود استعفا داد. مشارالیه به پاس حسن خدمت به دریافت یک قطعه نشان از شاهنشاه مفتخر گردید. شاهنشاه از بنگاه حمایت مادران و کودکان بازدید فرمودند.

\* ۱۳ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۴ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

قرارداد خرید مقدار دیگری از اموال و اثاثه ارتش آمریکا در ایران به مبلغ دو میلیون و یکصد و سی و نه هزار دلار از طرف نمایندگان ایران و آمریکا در وزارت راه به امضا رسید.

\* ۱۴ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۵ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

ژاندارمری آذربایجان در مورد توزیع اسلحه بین افراد ماجراجو گزارشی به ژاندارمری کل کشور داد و متذکر شد که شبانه دو کامیون اسلحه بین افراد مشکوک در عبشیر پخش شده و افراد مسلح مذکور ژاندارمری را محاصره کرده و به زدوخورد پرداخته‌اند، همچنین عده‌ای در حدود پانصد نفر مسلح بین راه میانه و تبریز اجتماع کرده و مانع عبور اتومبیل‌ها شده‌اند، بعلاوه سیم تلگراف تهران - تبریز را نیز قطع کرده‌اند.

\* ۱۵ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۶ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

مجلس شورای ملی به دولت ابراهیم حکیمی رای اعتماد داد.

\* ۱۹ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۰ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

## گماهنامه پنجاه سال شتابی پهلوی

شاهنشاه مبلغ دویست هزار ریال برای تعمیر بیمارستان بروجرده اعطا فرمودند.

\* ۲۱ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۲ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

هیئت وزیران جیره‌بندی و انحصار بارجه‌های نخعی را در کشور لغو کرد.

\* ۲۲ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۳ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

قانون اصلاح قانون نظام وظیفه و لایحه استخدام دکتر اوری به سمت مستشار فنی وزارت بهداشتی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۴ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۵ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه از انجمن خیریه والا حضرت اشرف پهلوی واقع در خانی آباد بازدید فرمودند.

افراد فرقه دموکرات آذربایجان به قصد قیام علیه دولت مرکزی به تحریک کشاورزان و مردم سادهدل پرداختند و با تهدید آنها به مرگ، آنان را وادار به عضویت فرقه کردند.

تجزیه طلبان فرقه دموکرات به پاسگاه‌های ژاندارمری عجب‌شیر و گلی‌کندی حمله کردند و در زدوخوردی که بین آنها و ژاندارم‌ها روی داد سیزده نفر از آشوبگران دستگیر و به زندان مراغه تحویل شدند، ولی به علت دخالت سربازان ارتش شوروی بازداشت‌شدگان از زندان آزاد گردیدند.

\* ۲۵ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۶ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

جمعیت شیروخورشید سرخ ایران به عضویت دائمی کمیسیون دارائشی کمیته بین‌المللی طبیب سرخ انتخاب شد.

\* ۲۶ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۷ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

از طرف ستاد ارتش و شهربانی کل کشور به ماموران دولتی دستور داده شد که در مقابل ماجراجویان مقاومت کنند و از تعرض احتمالی آنان به شهرهای آذربایجان جلوگیری نمایند.

مسئله ناامنی در شهرهای آذربایجان در هیئت دولت مطرح شد و چون ماجراجویان به اتکاء ماموران شوروی مرتکب آشوب و هرج و مرج میشوند قرار شد که موضوع از طریق سیاسی با مقامات شوروی مورد مذاکره قرار گیرد.

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهی پهلوی

هیئت وزیران تصویب کرد که با اعزام نیرو از مرکز به آذربایجان ، پاسگاه‌های ژاندارمری و نظامی آن استان تقویت شود. ضمناً مقرر شد که بیات‌استاندار جدید آذربایجان هرچه زودتر به محل مأموریت خود عزیمت نماید .

نیروی شوروی از پیشرفت ستون نظامی کردستان به طرف مهاجساد جلوگیری بعمل آورد و متجاسران با پشتیبانی افراد شوروی شهر میانده را متصرف شدند .

✱ ۲۷ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۸ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

لایحه وزارت جنگ در مورد افزایش دو لشکر به سازمان ارتش ایران و ترمیم حقوق افسران و همچنین بودجه چهارماهه آخر سال جاری آن وزارتخانه به تصویب مجلس شورای ملی رسید .  
حکیمی نخست‌وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش اوضاع آذربایجان را به عرض رسانید . در این گزارش گفته شده است که در شهرهای اهر ، سراب ، مراغه ، میانده ماحراجویان دست به اغتشاش زده و خطوط تلفن و تلگراف را قطع کرده‌اند .

✱ ۲۹ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۰ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

آشوبگران در شهرهای مرند و مراغه به توزیع اسلحه بین مردم پرداخته و آنها را برای تصرف شهرها بیوسه ترغیب و تشویق میکنند .  
تجزیه‌طلبان فرقه دموکرات با پشتیبانی نیروی شوروی شهر سراب را تصرف نموده و پاسگاه‌های دور افتاده را خلع سلاح کرده و کلیه افسراد پاسگاه‌ها را به مسلسل بستند و دو نفر افسر را نیز قطعه‌قطعه کردند .  
آذربایجانی‌های مقیم تهران طی تلگرامی که به پیشگاه شاهنشاه مخابره کردند مراتب انزجار خود را از عملیات عده‌ای تبهکار و غارتگر اعلام نموده و وفاداری قاطبه آذربایجانیان را به عرض رسانیدند .

دو گردان نیروی نظامی که از تهران به سوی آذربایجان در حرکت بودند در شریف‌آباد قزوین از طرف نیروهای شوروی متوقف شدند . دسته‌های دیگر نظامی که متعاقب آن عازم آذربایجان بودند از طرف مأموران شوروی در کرج متوقف شده و از حرکت آنها جلوگیری بعمل آمد .

وزارت کشور طی نامه محرمانه‌ای که به وزارت امور خارجه ارسال داشت اعلام خطر کرد که اگر در جلب موافقت مقامات شوروی برای فرستادن نیروی انتظامی ایران به آذربایجان جلوگیری از مداخلات بیگانگان در امور داخلی کشور اقدام جدی و اساسی نشود ، در نواحی شمال کشور

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

حوادث غیرمنتظره و خطرناکی روی خواهد داد.

\* ۳۰ آبان ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۱ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

هفت کامیون اسلحه و مهمات از طرف متجاسران وارد مهاباد شد و بین عده‌ای از اکراد تقسیم گردید.  
در کنفرانس فرهنگی ملل متفق در لندن دولت ایران به عضویت کمیسیون مخصوص سازمان فرهنگی برای کمک به آسیب دیدگان جنگ انتخاب شد.

\* ۳ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۴ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

دولت شوروی در پاسخ یادداشت دولت آمریکا وقوع حوادث نامطلوب در شمال ایران را تکذیب کرد و عملیات فرقه دموکرات را نیز اقدام مسلحانه ندانست، بلکه منظور آنها را عملی نمودن آرمان‌های ملی و انمود کرد و در مورد اعزام نیروهای نظامی ایران به نقاط مزبور، این کار را سودمند ندانست و درباره خروج نیروهای شوروی از خاک ایران زودتر از موقع مقرر نیز متذکر شد که این امر لازم بنظر نمی‌رسد.

\* ۴ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۵ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

دانشجویان دانشگاه تهران، دانشجویان آذربایجانی مقیم پایتخت، آذربایجانی‌های مقیم مرکز، گروه جوانان میهن پرست، ایل‌بختیاری، سایر طبقات کارگری و اصناف آمادگی خود را برای مبارزه با خائنان فرقه دموکرات در آذربایجان به پیشگاه شاهنشاه اعلام داشتند.  
ایستگاه راه‌آهن زنجان بدست آشوبگران فرقه دموکرات افتاد و ارتباط تلفنی و تلگرافی زنجان با تهران قطع گردید.

\* ۵ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۶ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

مجلس شورای ملی در یک جلسه پرهیجان انزجار خود را از تحریکات گروهی تبهکار در آذربایجان اعلام داشت و یکی از نمایندگان از نخست‌وزیر خواستار شد که در مورد علت جلوگیری نیروهای شوروی از عبور دوپست نفر ژاندارم به مازندران در فیروزکوه و مخالفت با حرکت یک گردان پیاده نظام از سقز به مهاباد و ممانعت از اعزام دو گروهان پیاده و یک گردان ژاندارم به آذربایجان و حتی جلوگیری از پیوستن پزشک ارتش به نیروی اعزامی برای معالجه بیماران و همچنین جلوگیری از حرکت نظامیان مقیم تبریز به اطراف آن شهر توضیحاتی به مجلس شورای ملی بدهد.

## گاهنامه پنجاد سال شافشابی پهلوی

جلسه خصوصی مجلس شورای ملی با حضور نخست وزیر و معاون وزارت امور خارجه تشکیل شد و متن یادداشت دولت ایران به دولت های شوروی و امریکا و انگلستان قرائت گردید و مذاکراتی که بمنظور عبور قوای ایران به آذربایجان با مقامات شوروی صورت گرفته بود به اطلاع نمایندگان رسید.

ماجراجویان و آشوبگران فرقه دموکرات به شهربانی و کلانتری شهر مرزی آستارا حمله کردند و پس از کشتن عده ای از ماموران دولت این دو محل را اشغال نمودند.

\* ۶ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۷ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

دولت امریکا طی یادداشتی از دولت های شوروی و انگلستان خواستار شد که در اجرای قرارداد بوتسدام، بعلت خاتمه جنگ نیروهای خود را زودتر از مارس ۱۹۴۶ از ایران خارج سازند تا دولت ایران بتواند در همه شهرها انتظامات را برقرار نموده و نفوذ و اقتدار دولت مرکزی را در کلیه شهرهای شمالی مستقر سازد.

دولت انگلستان طی یادداشتی که برای دولت شوروی فرستاد، مواد پیمان سه گانه ایران و انگلستان و شوروی مورخ ۱۹۴۲ و اعلامیه تهران مورخ ۱۹۴۳ که حاکمیت ملی و تمامیت ارضی ایران را تضمین مینماید به آن دولت یادآوری نمود و متذکر شد که اقدام فرمانده نیروی شوروی در ایران در مورد جلوگیری از عزیمت نیروی نظامی ایران به شمال کشور مغایر قراردادهای مذکور میباشد.

متن بیانیه فرقه دموکرات و نکات عمده تقاضاهای غیرقانونی آنها از دولت مرکزی، انتشار یافت.

طوایف مختلف کرد در غرب کشور اعمال خائنانه عده ای از مزدوران بیگانه را بنام حزب کومله برای تجزیه قسمتی از خاک ایران محکوم کردند و وفاداری اکراد را به مقام شامخ سلطنت اعلام داشتند. خوانین ایل سنجابی و ایل ابیورد طی تلگرام هایی که به پیشگاه شاهنشاه مخابره کردند آمادگی خود را برای سرکوبی اشرار آذربایجان اعلام نمودند.

\* ۷ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۸ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

بیات استاندار جدید آذربایجان به اتفاق نمایندگان مخصوص ژاندارمری و شهربانی با یک فروند هواپیمای شوروی عازم تبریز شد. شاهنشاه وزیر کشور و همچنین استانداران مازندران و گیلان را

## گاهنامه پنجاد سال شامشابی پهلوی

احضار کرده و به آنان دستور اکید صادر فرمودند که در مورد تامین رفاه و آسایش مردم این استان ها اقدامات لازم بعمل آورند.

✱ ۸ آذرماه ۱۳۴۲ خورشیدی - ۲۹ نوامبر ۱۹۴۵ میلادی

عده‌ای از ماجراجویان فرقه دموکرات برای ربودن اتومبیل‌های لشکر تبریز به قرارگاه لشکر حمله‌ور شدند، ولی با مقاومت شدید افراد ارتش روبرو شدند و پس از کشته شدن یکی از مهاجمان متفرق گردیدند.

هفتمد نفر از لهستانی‌های مقیم تهران که بر اثر وقوع جنگ به ایران آمده بودند عازم کشور خود شدند.

✱ ۱۰ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

دولت شوروی در پاسخ یادداشت دولت ایران، موارد مربوط به دخالت ماموران شوروی را در امور داخلی ایران تکذیب کرد. شاهنشاه از محل ساختمان بیمارستان پانصد تخت‌خوابی که در دوران جنگ در اختیار متفقین بود بازدید فرمودند.

✱ ۱۱ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

مجلس شورای ملی عملیات ماجراجویانه عده‌ای از متجاسران را بنام فرقه دموکرات که موجب هرج و مرج و بی‌نظمی در آذربایجان شده است تقبیح نمود و این عملیات را اقدام مسلحانه علیه استقلال و تمامیت کشور اعلام کرد.

دولت ایران در پاسخ یادداشت دولت شوروی، یادداشت دیگری ارسال داشت و طی آن اظهار امیدواری کرد که مداخله ماموران شوروی در امور استان‌های شمالی ایران خاتمه یافته باشد تا قوای تأمینیه کشور در نقل و انتقال‌های خود آزاد باشند و ضمناً حرکت فوری قوای امدادی ایران را که عازم آذربایجان است ولی بعلت مداخله نیروی شوروی در شریف‌آباد قزوین متوقف شده، خواستار شد.

محمدامین امیر مالک مدیر رمز اداره شهربانی تبریز به ضرب پنبه گلوله توسط دو نفر از اعضای فرقه دموکرات بقتل رسید.

✱ ۱۲ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

طبق تصویبنامه هیئت وزیران صدور و ورود اسکناس‌های بانک ملی ایران بیش از یک هزار ریال ممنوع شد.

## گاهنامه پنجاه سال شاهی پهلوی

\* ۱۳ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۴ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

متجاسران فرقه دموکرات در شهر مرند بقتل و غارت مردم پرداختند و پس از تصرف شهر، سیم های تلفن و تلگراف را قطع کردند.

\* ۱۵ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۶ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

بیات استاندار جدید آذربایجان بیانیه ای صادر کرد و طی آن از مردم خواست از همکاری با کسانی که باعث اختلال نظم میشوند خودداری نمایند و نمایندگان احزاب را به مذاکره درباره خواست های آنان دعوت نمود.

\* ۱۷ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۸ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

ستاد ارتش اعلام کرد که اشرار منطقه کردستان به نیروی نظامی تسلیم شدند و تعداد ۳۸۳ قبضه اسلحه خود را تحویل دادند و بر اشرار این اقدام هفتصد و پنجاه خانواده عشایری در اورامان و مریوان کشته متواری شده بودند بکارهای خود مشغول شدند.

\* ۲۰ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۱ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه مقرر فرمودند تا سیاست و محل اردوگاه های نیروی امریکا در امیرآباد که خریداری شده برای تاسیس کوی دانشگاه اختصاص داده شود.

تقاضای استعفای بیست و پنج نفر اعضای کمیسیون مالی امریکا که در وزارت دارائی خدمت میکردند، مورد موافقت هئیر وزیر دارائی قرار گرفت.

عده ای از اهالی مرند که با لباس مبدل به تهران فرار کرده بودند در مجلس شورای ملی حضور یافتند و شرح جنایات فرقه دموکرات و تعداد کشته شدگان را به اطلاع نمایندگان رسانیدند.

محل اردوگاه نیروی امریکا در امیرآباد طی مراسم خاصی با حضور نماینده وزارت دربار شاهنشاهی تحویل گرفته شد.

\* ۲۱ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۲ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

شاهنشاه به زندان قصر تشریف فرما شدند و پس از بازدید از قسمت های مختلف زندان دستورات موکدی در مورد تامین رفاه و آسایش زندانیان از حیث غذا و بهداشت صادر فرمودند.

ژنرال بنیامین چایلز فرمانده کل نیروی امریکا در منطقه افریقا



## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

و خاورمیانه وارد تهران گردید.

اعضای فرقه دموکرات مسلح به تفنگ و مسلسل سراسر شهر تبریز را اشغال کرده و برای مرعوب ساختن مردم شروع به تیراندازی نمودند. مجلس به اصطلاح ملی فرقه دموکرات، در میان تیراندازی های مداوم اعضای فرقه با عضویت هشتاد نفر در تبریز تشکیل جلسه داد و شبستری را به سمت رئیس مجلس و جعفر پیشه‌وری رهبر فرقه را به سمت نخست وزیر انتخاب کرد.

جعفر پیشه‌وری ده نفر اعضای کابینه خود را انتخاب و به مجلس معرفی نمود و طی بیاناتی اظهار داشت که چون ما در صدد تجزیه ایران نیستیم وزیر امور خارجه ما همان وزیر امور خارجه ایران خواهد بود. بیات استاندار آذربایجان بر اثر اخطار فرقه دموکرات، شهر تبریز را به قصد تهران ترک گفت.

وزارت جنگ به سرتیپ درخشانی فرمانده لشکر تبریز که با سربازان در محل لشکر موضع گرفته بودند دستور داد که در شرایط کنونی و با توجه به مداخله دولت و ارتش شوروی در امور داخلی ایران، کلیه سلاح ها و مهمات لشکر را نابود کرده و لشکر را منحل نموده و همه افسران و افراد را به تهران اعزام دارد.

\* ۲۲ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۳ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

بیات استاندار آذربایجان به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش مفصلي درباره اوضاع آذربایجان به عرض رسانید. دولت ایران طی یادداشتی که به سفارت خانه های انگلستان و شوروی و امریکا فرستاد متذکر شد که بسبب ایجاد اختلال در کلیه امور مملکت، دولت ایران انتظار دارد که هر چه زودتر نیروهای بیگانه خاک ایران را تخلیه کنند.

قانون اصلاح قانون مالیات بردرآمد مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

به ستون اعزامی ارتش به آذربایجان که در شریف آباد قزوین توسط نیروهای شوروی متوقف شده بود، از طرف ستاد ارتش دستور مراجعت داده شد.

سازمان جدید وزارت بهداری از طرف کمیسیون بهداری مجلس شورای ملی تصویب گردید.

\* ۲۳ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۴ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

## گام‌های پنجاه سال شتابی پهلوی

بیات استاندار آذربایجان در جلسه خصوصی مجلس شورای ملی حضور یافت و جریان مأموریت خود و مذاکره با نمایندگان فرقه دموکرات و عدم پیشرفت مذاکرات را به اطلاع نمایندگان رسانید.

\* ۲۶ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۷ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

دولت ایران پیرو یادداشت مورخ ۲۲ آذرماه جاری، یادداشت دیگری به سفارت خانه‌های انگلستان و شوروی و آمریکا فرستاد و طی آن درخواست کرد که در کنفرانس وزیران امور خارجه سه دولت متفق که در مسکو تشکیل خواهد شد یادداشت مورخ ۲۲ آذرماه دولت ایران دائر بر تخلیه خاک ایران از نیروهای خارجی مطرح گردد.

اهالی اهواز، عشایر و طوایف بلوچستان، ایلات لرستان و طوایف ممسنی طی تلگرافها و طومارهایی که به تهران فرستادند، اعمال خائنانه مثنی تبه‌کار و جیره‌خوار اجنبی را در آذربایجان محکوم کرده و وفاداری خود را نسبت به شاهنشاه و آمادگی خویش را برای دفاع از استقلال و تمامیت ارضی ایران اعلام داشتند.

سید نفر از سربازان لشکر منحل شده تبریز برای آنکه گرفتار فرقه دموکرات و حامیان آنها نشوند متواری شدند و فرمانده ژاندارمری و معاون لشکر آذربایجان با هواپیما به تهران مراجعت کردند.

گروهان نود نفری مشکین شهر بر اثر حمله و تعرض شدید متجاسران، با آنها به زدوخورد پرداخت و پس از دادن عده‌ای تلفات تسلیم شد.

شاهنشاه مبلغ پانصد هزار ریال بمنظور خرید یک دستگاه رادیولژی برای بیمارستان پورسینای رشت اعطا فرمودند.

\* ۲۷ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۸ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

حکیمی نخست وزیر گزارش مشروحي درباره وقایع آذربایجان و قیام گروهی عناصر ماجراجو و قتل و خونریزی مردم بیگناه به مجلس شورای ملی داد.

\* ۲۸ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۹ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

سرتیپ درخشانی فرمانده لشکر آذربایجان و نوزده نفر از افسران پادگان تبریز با هواپیما به تهران مراجعت کردند. شصت نفر از افسران پادگان تبریز با اتوبوس عازم تهران شدند.

\* ۲۹ آذرماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۰ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهی پهلوی

شاهنشاه مبلغ هشتاد و سه میلیون ریال بمنظور تکمیل بیمارستان بانصد تختخواهی به وزارت دارائی اعطا فرمودند و مقرر داشتند بقیه احتیاجات بیمارستان را نیز در صورت لزوم مرحمت خواهند کرد.

\* ۱ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۲ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

تیپ اردبیل پس از یک هفته محاصره ، تسلیم فرقه دموکرات شد .  
بنگاه کارپردازی کل کشور بنا بر تصویب هیئت وزیران منحل گردید .  
سی و چهار نفر از افسران جزء لشکر سه آذربایجان با اتوبوس وارد تهران شدند .

ایل بویراحمدی علیا ، روسای ایلات کهگیلویه ، ایل دره شوری و کشکولی فارس ، طایفه حیات داودی ، طایفه سگوند اندیمشک ، کلانتران طوایف خمسه ، ایل بجاقچی افشار و بسیاری از مردم شهرستان ها تنفر شدید خود را از عملیات خیانت آمیز فرقه دموکرات ابراز داشته و آمادگی خود را برای فداکاری و جانبازی در راه شاهنشاه و دفاع از استقلال میهن اعلام نمودند .

\* ۲ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۳ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

هفتاد نفر دیگر از افسران لشکر سه آذربایجان با قطار وارد تهران شدند .

شاهنشاه نریمان شهردار تهران را احضار کردند و او امر موکدی درباره مبارزه با گرانفروشی و مجازات محتکران و نگاهداری مستمندان و بینوایان صادر فرمودند . ضمنا مبلغ پانصد هزار ریال برای کمک به نگاهداری بینوایان به شهرداری تهران اعطا کردند .

\* ۳ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۴ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

افراد پادگان انگلیسی مقیم زاهدان پس از فروش کلیه اموال خود و تحویل ساختمان هائی که در اختیار داشتند محل مزبور را ترک نمودند .

\* ۵ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۶ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

دانشجویان مقیم امریکا و کمیته ایرانیان در آن کشور طی تلگرامی از دولت امریکا خواستند که بمنظور حفظ استقلال و حاکمیت ایران ، نفوذ خود را برای تخلیه خاک ایران از نیروهای بیگانه بکار برد .

قانون افزایش دو لشکر به ارتش ایران و ترمیم حقوق افسران که در ۲۷ آبان ماه جاری در مجلس شورای ملی تصویب شده بود به توشیح همایونی

# گام‌نامه

## پنجاه سال شتابی پهلوی

رسید و به وزارت جنگ ابلاغ شد.

سی و دو افسر و سی و هفت گروهیان پادگان تبریز به تهران وارد گردیدند.

دولت ایران رژیم جدید یوگوسلاوی را به رسمیت شناخت و مراتب به وسیله وزارت امور خارجه به وزیر مختار یوگوسلاوی در تهران اطلاع داده شد.

\* ۶ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۷ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

مجلس شورای ملی با مشارکت دولت ایران در مقررات کنفرانس منعقدۀ در " برتن وودز " مربوط به تاسیس صندوق و بانک بین المللی موافقت کرد.

\* ۷ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۸ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

در کنفرانس وزیران امور خارجه سه دولت متفق که در مسکو تشکیل شد مسئله خروج فوری نیروهای خارجی از خاک ایران مطرح گردید، ولی توافق نظر قطعی درباره آن حاصل نشد.

\* ۸ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۹ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

گروهی از افسران پادگان رضائیه از حمله فرمانده هنگ و پنجاه و یک نفر از افسران تیپ رضائیه به تهران وارد گردیدند.

\* ۹ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳۰ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

مجلس شورای ملی دولت را به علت پیش آمدهای اخیر آذربایجان و اغتشاشات روزافزون در سایر نقاط کشور استیضاح کرد.

\* ۱۰ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳۰ دسامبر ۱۹۴۵ میلادی

حکیمی نخست وزیر در مصاحبه مطبوعاتی با خبرنگاران دیلی اکسپرس رویتر و آسوشیتد پرس در مورد اوضاع آشفته آذربایجان و انعکاس کنفرانس وزیران امور خارجه سه دولت بزرگ در مسکو و آمادگی ایران برای مذاکره با مقامات شوروی مطالبی اظهار داشت.

\* ۱۱ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

دو نفر از افسران تیپ اردبیل و سه نفر از افسران ژاندارمری رضائیه وارد تهران شدند. سرلشکر فیروز وزیر راه از سمت خود استعفا داد.

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۳ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

عده‌ای از افسران و سربازان لشکر سه تبریز با راه‌آهن به تهران وارد شدند.

اعضای هیئت نمایندگی ایران در کنفرانس ملل متفق که از دهم ژانویه در لندن تشکیل خواهد شد تهران را به قصد انگلستان ترک کردند. پانزده نفر از افسران تیپ‌رسانیه و اردبیل و عده‌ای استوار و گروهبان و جمعی از خانواده‌های آنان که بالغ بر پنجاه نفر میشدند وارد تهران گردیدند.

با استقراض پنج میلیون ریال از بانک ملی ایران برای کمک به حریق زندگان شهر قزوین از طرف مجلس شورای ملی موافقت بعمل آمد.

\* ۱۵ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۵ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

کارخانه روغن کشی ورامین که در آبان ماه سال ۱۳۱۷ قـــرار داد تاسیس آن با کمپانی فرانسوی گردوگرانژه منعقد گردیده بود، پس از رفع نواقص کار خود را رسماً آغاز کرد.

\* ۱۶ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۶ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

بیست و هفت نفر دیگر از افسران لشکر سه تبریز به تهران وارد شدند.

برای کمک به آوارگان و متواریان آذربایجان جلسه‌ای در اتاق بازرگانی تهران با حضور نخست‌وزیر تشکیل گردید.

\* ۱۷ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۷ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

بدنبال تقدیم گزارش دادرسی ارتش درباره حوادث اخیر آذربایجان و تصویب شاهنشاه، دادگاه ویژه‌ای بمنظور رسیدگی به اتهامات سرتیپ درخشانی فرمانده لشکر سه آذربایجان در مورد تحویل اسلحه به فرقه دموکرات تشکیل شد.

وزارت امور خارجه اعلام کرد که برای رسیدگی به اوضاع ایران مذاکراتی جهت تشکیل یک کمیسیون چند نفری با شرکت نمایندگان ایران و متفقین در جریان است.

\* ۱۸ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۸ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

اعضا هیئت مدیره جمعیت شیروخورشید سرخ در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظم‌له اوامر موکدی در مورد توسعه کارهای

## گاهنامه پنجاد سال شامشابی پهلوی

نوع پرورانه این جمعیت صادر فرمودند.

با پرداخت عطیه شاهنشاه برای نگاهداری مستمندان و بینوایان و افراد علیل و ناتوان، ماموران شهرداری و شهربانی به جمع آوری این گونه افراد پرداختند.

شاهنشاه مبلغ پانصد هزار ریال بمنظور احداث چاه جهت تامین آب مشروب زندانیان و توجه مخصوص به بهداشت عمومی زندان به وزیر داد-گستری اعطا فرمودند.

عدهای از اهالی چالوس نیمه شب به محل حزب توده ریختند و محل مذکور را آتش زدند.

\* ۱۹ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۹ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

برای جلوگیری از انجام انتخابات انجمن های ایالتی و ولایتی در قزوین عدهای ماجراجو و جمعی از افراد مشکوک به تیراندازی در شهر پرداختند که بر اثر آن چند تن کشته و زخمی شدند.

از طرف ستاد ارتش مجلس ترجیمی برای افسرانی که در غائله آذربایجان شهید شده اند در مسجد مجد منعقد گردید.

سفیر ایران در لندن طی تلگرامی که به وزارت امور خارجه مخابره کرد اطلاع داد که از اقدامات متفقین چنین استنباط میشود که اگر مواد پیشنهادی کمیسیون مامور رسیدگی به اوضاع ایران اصلاح نشود از استقلال ایران چیزی باقی نخواهد ماند. سفیر ایران سراسر به امتیازاتی کرد که نصیب بعضی از کشورهای دشمن متفقین شده است و متذکر شد که معلوم نیست ایران با آنکه دوست و متحد متفقین است بجای اینکه امتیاز بگیرد، چرا باید استقلالش در معرض خطر قرار گیرد.

\* ۲۰ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۰ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

هژیر وزیر دارائی در مجلس شورای ملی اعلام کرد که دولت ایران پیشنهاد کمیسیون سه جانبه را نپذیرفته است.

شیخ عبدالله جاسب فرزند شیخ خزعل با عدهای از اعراب مسلح به خرمشهر وارد شد و پس از خلع سلاح پاسگاه ( فعلیه ) عمارت گمرک را اشغال نمود، ولی با ورود نیروی نظامی به شهر، متجاسران خاک ایران را ترک گفتند.

\* ۲۳ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۳ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

لایحه کمک به شهدای آذربایجان در مجلس شورای ملی به تصویب رسید.

## گاهنامه پنجاد سال شامشایی پهلوی

\* ۲۴ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۴ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

فرمان شاهنشاه دائر بر تولیت مسجد سلطانی و امامت جمعه تهران بنام آیت‌اله میرسیدحسن امامی شرفصدور یافت .

\* ۲۵ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۵ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

حکیمی نخست‌وزیر در مجلس شورای ملی حضور یافت و ضمن تشریح سیاست داخلی و خارجی کشور، مطالبی در زمینه رد پیشنهاد امریکا و انگلستان در مورد کمیسیون سه جانبه و عدم پیشرفت مساعی و مجاهدات دولت ایران در تهران و مسکو درباره تخلیه خاک ایران از نیروهای بیگانه پیش از دوم مارس، و بالاخره در دستور قرار گرفتن مسئله ایران در سازمان ملل متفق اظهار داشت .

مجلس شورای ملی با چاپ فرهنگ دهخدا موافقت کرد .

\* ۲۶ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۶ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

تقی زاده سفیرکبیر ایران در انگلستان و رئیس هیئت نمایندگی این کشور در سازمان ملل شکایت ایران را درباره مداخله ما موران بیگانه در امور داخلی ایران به سازمان ملل تقدیم کرد و ضمن بیاناتی از سازمان ملل خواست که به تقاضای ایران در مورد قضیه آذربایجان رسیدگی نماید .

\* ۲۷ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۷ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

هفت نفر کلانتران مرزی آذربایجان و سه نفر معاونان آنها با اتوبوس وارد تهران شدند .

اهالی قوچان طی تلگرامی که به پیشگاه شاهنشاه مخابره نمودند از پرداخت مبلغ بانصد هزار ریال عطیه هما یونی بمنظور ایجاد بیمارستان در این شهر سپاسگزاری کردند .

\* ۲۹ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۹ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

مجلس شورای ملی استیضاح خود را از دولت در مورد حوادث آذربایجان و اغتشاشات سایر نقاط ایران پس گرفت ، ولی یکی دیگر از نمایندگان مجلس دولت را در مورد سیاست داخلی استیضاح کرد .

عرض حال دولت ایران درباره مداخله ما موران و نیروهای مسلح شوروی در امور داخلی ایران و حمایت آنها از تجزیه طلبان در آذربایجان ، به شورای امنیت سازمان ملل در لندن تسلیم شد .

## کاهن نامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۳۰ دی ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۰ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

حکیمی نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استعفای خود را بعلت تشتت آراء مجلس نسبت به دولت تقدیم کرد.

\* ۱ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۱ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه، طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی را احضار فرمودند و ضمن اعلام استعفای حکیمی نخست وزیر، تمایل مجلس شورای ملی را نسبت به نخست وزیر آینده استفسار فرمودند.

متجاسران فرقه دموکرات با عده ای از تفنگچیهای ذوالفقاری درخمسه روبرو شدند و در زدو خوردی که بین آنها رویداد پنجاه نفر از تجزیه - طلبان فرقه دموکرات مقتول و یکصد نفر از طرفین مجروح شدند.

\* ۴ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۴ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

ویشینکی معاون کمیساریای امور خارجه شوروی، طی یادداشتی که تسلیم شورای امنیت سازمان ملل در لندن کرد، شکایت ایران درباره مداخله دولت شوروی در امور داخلی ایران را رد نمود.

\* ۵ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۵ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

هیئت نمایندگی ایران در سازمان ملل، طی یادداشتی که به شورای امنیت داد به ادعاهای ویشینکی پاسخ گفت و آنرا مردود اعلام کرد.

\* ۶ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۶ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

ذوالفقاری ها بر شدت حملات خود علیه متجاسران فرقه دموکرات در اطراف زنجان افزودند و چند تن از فرماندهان آنها را دستگیر ساختند. رئیس مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و تمایل مجلس را نسبت به زمامداری احمد قوام بعرض رسانید.

\* ۷ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۷ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه احمد قوام را احضار نموده و وی را مامور تشکیل کابینه فرمودند، ضمناً در مورد حل مسئله آذربایجان او امر موکد صادر کردند. در زدو خوردی که بین متجاسران و سواران میهن پرست ذوالفقاری در نزدیکی زنجان روی داد پس از ده ساعت تیراندازی متجاسران بسا دادن تلفات زیاد متواری شدند.

\* ۸ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۸ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی



## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم

طبق دستور تلگرافی دولت به هیئت نمایندگی ایران در لندن ، مقرر گردید که نمایندگان ایران ضمن طرح مسئله آذربایجان در سازمان ملل متحد ، با نمایندگان شوروی نیز وارد مذاکره شوند تا وسیله مذاکرات مستقیم با دولت شوروی فراهم گردد .

والاس مری سفیرکبیر امریکا و سر ریدر بولارد سفیرکبیر انگلستان در تهران با نخست وزیر ملاقات و درباره اوضاع آذربایجان مذاکره کردند . سفارت ایران در ایتالیا که پس از اعلان جنگ ایران به آلمان و ایتالیا و ژاپن منحل شده بود مجدداً تاسیس شد و پاکروان به سمت وزیر مختار ایران در آن کشور انتخاب شد .

رئیس اداره نظام وظیفه و رئیس دژبانی لشکر تبریز که در دست متجاسران اسیر بودند ، آزاد و وارد تهران گردیدند .

آئین اعطای سردوشی دانشجویان دانشکده افسری در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و سی نفر از افسران دانشکده به دریافت نشان از جانب معظمله مفتخر شدند .

مسئله آذربایجان در شورای امنیت مطرح شد و تقی زاده و رئیس هیئت نمایندگی ایران بدون حق رای در مذاکرات شرکت کرد و نطقی درباره مداخلات دولت شوروی در امور داخلی ایران با ارائه مدارک ایراد نمود ، ولی ویشینسکی اظهارات او را رد کرد و پیشهاد نمود که بهتر است موضوع از طریق مذاکرات مستقیم بین دو کشور حل شود .

در سال ۱۹۴۵ تولید نفت خام ایران ۱۳۰،۵۲۶،۰۰۰ بشکه و درآمد ایران از نفت خام ۵،۶۰۰،۰۰۰ لیره بوده است .

\* ۹ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۹ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

تقی زاده نماینده ایران در شورای امنیت باردیگر به مداخلات شوروی در ایران اشاره کرد و تقاضای رسیدگی نمود ، ولی ویشینسکی نماینده شوروی پاسخ داد که شکایت هیئت نمایندگی ایران به شورای امنیت از طرف دولت حکیمی یعنی دولتی تقدیم گردیده که اکنون زمام امور آن کشور را در دست ندارد . وی سپس اضافه کرد که در صورت آغاز مذاکرات مستقیم بین ایران و شوروی ، شورای امنیت فاقد صلاحیت رسیدگی به شکایت ایران است .

نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش اقدامات و فعالیت های مربوط به آذربایجان را به عرض رسانید و معظمله برای حل مشکل آذربایجان اوامر لازم صادر فرمودند .

شاهنشاه مبلغ پانصد هزار ریال برای رفع احتیاجات فوری و اساسی

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

انجمن تربیت بدنی ایران اعطا کردند.

\* ۱۰ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳۰ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

ما موران دولت شوروی که در خطوط آهن بین تهران - میانه ، تهران - بندر شاه ، گرمسار - شاهرود فعالیت داشتند از طرف مقامات دولت شوروی احضار گردیدند.

والاحضرت شاهپور غلامرضا پهلوی که در امریکا به تحصیل اشتغال داشتند وارد تهران شدند.

فرماندار اهر که از طرف فرقه دموکرات بازداشت شده بود آزاد و به تهران اعزام گردید.

نخست وزیر طبق امریه شاهنشاه تلکرامی به استالین رئیس شورای کمیسرهای ملی اتحاد جماهیر شوروی، اتلی نخست وزیر انگلستان ، برنر وزیر امور خارجه امریکا مخابره کرد، و همکاری صمیمانه دولت های مزبور را با دولت ایران در حدود منشور ملل متفق و اعلامیه تهران خواستار شد.

رادیو لندن اعلام کرد که اعضای شورای امنیت پس از چهار ساعت بحث و مذاکره درباره اختلاف ایران و شوروی ، به اتفاق آراء توصیه کردند که اختلاف دو کشور در مورد قضیه آذربایجان از راه مذاکرات مستقیم حل و فصل گردد.

\* ۱۱ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳۱ ژانویه ۱۹۴۶ میلادی

آیت اله سیدحسن امامی امام جمعه تهران در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و معظمله فرمان امامت جماعت تهران و نیابت تولیت مسجدشاه را بنا برده اعطا فرمودند.

\* ۱۲ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

متحضران فرقه دموکرات در شهر میانه وارد دهات چار اویماق و قزل جه شدند و بسیاری از خانه ها را آتش زدند و اموال و ائاشه اهالی را به غارت بردند.

\* ۱۳ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

سربازخانه قدیمی تهران در خیابان نایب السلطنه بفرمان شاهنشاه برای نگهداری فقرا و بینوایان اختصاص داده شد.

\* ۱۴ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شایسته‌ی پهلوی

دولت اتحاد جماهیر شوروی رسماً اطلاع داد که برای پذیرائی از هیئت نمایندگی ایران و مذاکرات مستقیم در مورد روابط دو کشور آماده‌است .

\* ۱۵ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۴ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

مراسم جشن تاسیس و استقلال دانشگاه تهران در سالن دانشکده حقوق در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد .

ویشینسکی رئیس هیئت نمایندگی شوروی در سازمان ملل متفق به اتفاق سفیرکبیر شوروی در انگلستان و سفیرکبیر شوروی در امریکا در عمارت سفارت کبرای ایران در لندن حضور یافتند و در جلسه‌ای که با حضور تقی زاده و سهیلی اعضای هیئت نمایندگی ایران تشکیل شده بود، به مذاکره درباره روابط دو دولت پرداختند .

\* ۱۷ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۶ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

اهالی نویسندگان طی تلگرامی که به پیشگاه شاهنشاه مخابره کردند از پرداخت مبلغ سیمدهزار ریال عطیه همایونی بمنظور مقدمات تاسیس بیمارستانی در آن شهر سپاسگزاری کردند .  
افسران لشکر سه آذربایجان که به تهران آمده بودند به پادگان‌های مختلف کشور اعزام شدند .

هشتاد نفر از سر پاسانان و پاسانان شهربانی‌های تبریز و رضائیه و زنجان و اردبیل به تهران وارد گردیدند .

\* ۱۸ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۷ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش امور جاری کشور و مسائل مربوط به آذربایجان را به عرض رسانید و معظله در هرمورد او امر لازم صادر فرمودند .

\* ۲۰ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۹ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

بر اثر گسترش عملیات و حملات تفنگچیان ذوالفقاری علیه متجاسران فرقه دموکرات ، غلام یحیی فرمانده نیروی فرقه دموکرات اعلامیه‌ای علیه ذوالفقاری ها صادر کرد و متقبلاً فرمانده جرّیک‌های ذوالفقاری طوسی اعلامیه‌ای از همه افراد شاهدوست و میهن پرست خواست که علیه متجاسران متحد شوند و با جنگجویان ذوالفقاری همکاری کنند .

یکمادوپنجاه نفر دیگر از ماموران شهربانی‌های آذربایجان وارد

# گاهنامه پنجاد سال شانشانی پهلوی

تهران شدند .

\* ۲۱ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۰ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

بانک ملی ایران اعلام کرد که تا آخر دی ماه جاری مبلغ هفت هزار و پانصد میلیون ریال اسکناس منتشر کرده است .

\* ۲۲ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۱ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

تب راجعه و تیفوس در تهران و بعضی شهرستان ها شیوع یافت و مبارزه وزارت بهداشت با این بیماری ها آغاز گردید .  
دولت با صدور اعلامیه ای آزادی احزاب و اجتماعات را اعلام کرد و اجرای مقررات حکومت نظامی را لغو نمود .

کردهای میهن پرست میاندوآب پرچم حزب کومله را از فراز عمارت بخشداری آن شهر فرود آوردند و بجای آن پرچم سه رنگ ایران را به اهتزاز درآوردند و به متجاسران اخطار کردند که هر چه زودتر شاهین دژ را تخلیه نمایند .

\* ۲۳ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۲ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

از طرف فرقه دموکرات آذربایجان اعلامیه ای درمورد احضار مسئولین خدمت نظام صادر شد که برای خدمت در نیروی فرقه خود را معرفی کنند ، ولی این اعلامیه با بی اعتنائی کامل مردم روبرو گردید .

\* ۲۴ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۳ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

امیر اسداله علم و فرماندار و اهالی بیرجند طی تلکرامی که به پیشگاه شاهنشاه مخابره نمودند از عطیه همایونی بمنظور تکمیل لوله - کشی آب بیرجند سپاسگزاری کردند .

\* ۲۵ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۴ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

احمد قوام نخست وزیر هیئت وزیران را به این شرح به پیشگاه شاهنشاه معرفی کرد :

وزیر جنگ : سپهد امیراحمدی

وزیر دارائی : مرتضی قلی بیات

وزیر دادگستری : انوشیروان سپهدی

وزیر فرهنگ : محمد تقی بهار ( ملک الشعرا )

وزیر بهداشت : دکتر منوچهر اقبال

وزیر راه : سرلشکر محمد حسین فیروز

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر: احمدعلی سپهر

وزیر کشاورزی: شمسالدین امیرعلائی

وزیر پست و تلگراف و تلفن: سهامالدین غفاری

سرپرستی وزارت امور خارجه و وزارت کشور را نخست وزیر خود بعهده گرفت

\* ۲۶ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۵ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

بمناسبت افتتاح مجدد کلوب مرکزی حزب توده اعضای آن در خیابان

فردوسی اجتماع نموده و در میتینگ حزبی شرکت کردند.

\* ۲۷ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۶ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

دکتر بنس رئیس جمهوری چکسلواکی طی تلگرامی که به دولت ایران

مخابره نمود، موفقیت هیئت نمایندگی ایران را در مذاکرات آیین شده

مسکو آرزو کرد.

\* ۲۸ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۷ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضور یافت و ضمن معرفی اعضای

کابینه برنامه دولت را به مجلس تقدیم داشت.

ده نفر دیگر از افسران ژاندارمری و ارتش و دو نفر استوار لشکر

آذربایجان به تهران وارد شدند.

متجاسران فرقه دموکرات در حدود زنجان به ریاست غلام یحیی به

خاتون کندی حمله کردند، ولی بر اثر دفاع متهورانه اهالی آن محل با

دادن سی و پنج کشته متواری گردیدند.

هیئت نمایندگی ایران مامور مذاکره با دولت شوروی به اتفاق

احمدقوام نخست وزیر در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و

شاهنشاه برای استیفای کامل حقوق ملت ایران راهنمایی های لازم را نموده

و اوامر مقتضی صادر فرمودند.

بنا به پیشنهاد وزارت جنگ سرلشگر آق اولی به فرمان شاهنشاه به

ریاست ستاد ارتش منصوب شد.

\* ۲۹ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۸ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

هیئت نمایندگی ایران به ریاست قوام نخست وزیر برای مذاکرات

سیاسی و اقتصادی تهران را به قصد مسکو ترک گفت.

سپهبد امیراحمدی وزیر جنگ به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش

اوضاع نظامی را در آذربایجان به عرض رسانید.

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

بیمارستان پانصد تختخواهی تهران برای مبارزه با تب راجعه و تیفوس اختصاص یافت.

هیئت اعزامی ایران به شوروی که بر اثر اشکالات جوی در باکو توقف نموده بود، پس از مساعد شدن هوا از باکو به طرف مسکو پیرواز کرد.

خروج نیروهای انگلیسی از خرمشهر آغاز گردید.

\* ۳۰ بهمن ماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۹ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

هواپیمای حامل هیئت اعزامی ایران در مسکو به زمین نشست و مقامات شوروی از هیئت نمایندگی ایران استقبال کردند.

\* ۱ اسفندماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۰ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

قوام نخست وزیر و هیئت نمایندگی ایران در کاخ کرملین با مولوتف کمیسر امور خارجه شوروی ملاقات و مذاکره کردند.

\* ۲ اسفندماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۱ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

در جلسه مجلس شورای ملی نمایندگان مجلس درباره تغییر مسیر رود هیرمند از طرف دولت افغانستان و اقدامات حزب توده در مازندران مطالبی بیان داشتند.

قوام نخست وزیر با استالین در کاخ کرملین ملاقات کرد و مدت دو ساعت با او بمذاکره پرداخت.

مذاکرات اقتصادی ایران و شوروی بین نمایندگان دو کشور در مسکو آغاز شد.

\* ۴ اسفندماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۳ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

ژنرال ساوری فرمانده نیروهای انگلستان در منطقه ایران و عراق در دوران جنگ پس از شرفیابی به پیشگاه شاهنشاه اعلام کرد که آخرین دسته نیروهای انگلستان تا روز یازدهم اسفندماه خاک ایران را بکلی تخلیه خواهند کرد.

شاهنشاه مبلغ دویست هزار ریال بمنظور تاسیس باشگاه ورزشی استان کیلان اعطا فرمودند.

یک افسر روسی که در شهر سبزوار برای مردم ایجاد مزاحمت کرده بود بر اثر تیراندازی بین او و اهالی بقتل رسید.

\* ۸ اسفندماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۷ فوریه ۱۹۴۶ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

انبار نیروهای انگلیسی در ایستگاه راه آهن تحویل مقامات دولتی ایران گردید.

\* ۱۱ اسفندماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲ مارس ۱۹۴۶ میلادی

فرمانده نیروهای شوروی در سمنان اعلام کرد که شهر سمنان بکلی از سربازان شوروی تخلیه شده است.

نیروهای شوروی شهر شاهرود را بکلی تخلیه کردند.

نیروهای پیاده و سواره نظام شوروی تخلیه شهر تبریز را آغاز نمودند.

\* ۱۲ اسفندماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۳ مارس ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه مبلغ یکصد هزار ریال برای تهیه دارو جهت مبارزه با تب راجعه و بیماری تیفوس در جنوب شهر اعطا فرمودند.

ژنرال بولینگ فرمانده نیروی انگلستان در خوزستان با کلیه افراد خود شهر اهواز را تخلیه نمودند.

\* ۱۳ اسفندماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۴ مارس ۱۹۴۶ میلادی

نیروهای شوروی تخلیه شهر مشهد را آغاز کردند.

\* ۱۴ اسفندماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۵ مارس ۱۹۴۶ میلادی

استالین در کاخ کرملمین ضیافتی به افتخار نخست وزیر ایران داد که در آن هیئت نمایندگی دو کشور شرکت داشتند.

\* ۱۵ اسفندماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۶ مارس ۱۹۴۶ میلادی

دولت آمریکا طی یادداشتی از دولت شوروی خواست که بقیه نیروهای خود را هر چه زودتر از خاک ایران خارج نماید.

\* ۱۶ اسفندماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۷ مارس ۱۹۴۶ میلادی

اعلامیه ایران و شوروی در مورد مذاکرات دو کشور از ۱۹ فوریه تا ۶ مارس انتشار یافت و طی آن اظهار امیدواری شد که پس از تعیین سفیر کبیر جدید شوروی در ایران، شرایط مساعدی برای استحکام مناسبات دو کشور بوجود آید.

مجلس شورای ملی با پرداخت مبلغ دویست و پنجاه هزار ریال از محل صرفه جوئی بودجه سال جاری مجلس بمنظور چاپ فرهنگ دهخدا موافقت کرد.

\* ۱۹ اسفندماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۰ مارس ۱۹۴۶ میلادی

## کاهن نامه نجاه سال شانشاهی پهلوی

هیئت اعزامی ایران به شوروی ، بعد از ظهر با یک هواپیمای شوروی وارد تهران گردید .

وزارت دارائی اعلام کرد بودجه کل کشور در سال جاری که بر اساس یک دوازدهم پرداخت شده به شرح زیر بوده است :

درآمد ۷۰,۶۸۶,۷۲۳,۰۰۰ ریال

هزینه ۹,۳۳۶,۲۳۹,۰۰۰ ریال

احمد قوام به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش ما موریت خود را در مسکو بعرض رسانید .

\* ۲۰ اسفندماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۱ مارس ۱۹۴۶ میلادی

نامنی در تهران موجب نگرانی و اضطراب اهالی پایتخت شد ، همچنین تشکیل اجتماعات و تظاهرات دائمی احزاب و گروه های سیاسی و زدو خورد - ها و تیراندازی های مکرر که به زخمی شدن و کشته شدن اهالی منتهی شده تشویش و ناراحتی عمومی را افزایش داد .

دو نفر از اعضا فدائیان اسلام که به هفت تیر و کارد مسلح بودند در شعبه هفت بازپرسی دادسرای تهران به کسروی نویسنده و مورخ و وکیل دعاوی و مدیر روزنامه پرجم و منشی او حمله کردند و هر دو آنها را بقتل رسانیدند .

قاتلین کسروی به وسیله ما موران شهرپانی دستگیر شدند . نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضور یافت و مذاکرات هیئت اعزامی به مسکو را به اطلاع نمایندگان رسانید . دوره چهاردهم مجلس شورای ملی به پایان رسید و دوره فترت آغاز شد .

\* ۲۳ اسفندماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۱۴ مارس ۱۹۴۶ میلادی

از طرف دولت اعلامیه ای انتشار یافت که در آن تذکر داده شد در صورتی که اجتماع احزاب و فعالیت های آنان مخل آسایش و نظم عمومی باشد ، ما موران انتظامی از فعالیت آنها جلوگیری بعمل خواهند آورد .

\* ۲۹ اسفندماه ۱۳۲۴ خورشیدی - ۲۰ مارس ۱۹۴۶ میلادی

ساجیکف سفیرکبیر جدید شوروی در ایران وارد تهران شد . علامت سفیر کبیر ایران در امریکا و نماینده ایران در سازمان ملل ، طی نامه ای که به شورای امنیت در نیویورک تسلیم نمود ، بعه ادامه اقامت نیروهای شوروی در ایران و مداخلات آن دولت در ایران



## گاهنامه پنجده سال شامشایی پهلوی

کشور اعتراض کرد.

به دستور نخست وزیر سیدضیاء الدین طباطبائی به علت فعالیت علیه دولت بازداشت گردید.

\* ۱ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۱ مارس ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه بمناسبت آغاز سال جدید پیامی خطاب به ملت ایران ایراد کردند و ضمن اشاره به مصائب و زحماتی که بر اثر حوادث دنیا متوجه کشور ایران شده است فرمودند: " هر فرد ایرانی باید دلبستگی و علاقه خود را به اصول دینی و اخلاقی و سنن اجتماعی و ملی عملاً ظاهر سازد. آئین سلام عید نوروز در کاخ گلستان در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد. شاهنشاه به هنرستان دختران تشریف فرما شدند و به چهارصد نفر دانش آموزان بی بضاعت لباس اعطا فرمودند. موزه ایران باستان و آثار تاریخی پیش از اسلام و بعد از اسلام مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت.

\* ۵ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۵ مارس ۱۹۴۶ میلادی

استالین طی مصاحبه ای اعلام کرد که دولت شوروی طبق پیمانی که با دولت ایران منعقد نموده است نیروهای خود را بتدریج از این کشور فراخواهد خواند. رادیو تهران اعلام کرد که نیروهای شوروی تخلیه ایران را که از دوم مارس آغاز کرده بودند ادامه میدهند، اکنون کرج تخلیه شده و خروج نیرو از قزوین آغاز شده است.

\* ۶ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۶ مارس ۱۹۴۶ میلادی

جلسه شورای امنیت برای رسیدگی به شکایت ایران علیه مداخلات شوروی در امور داخلی ایران و حمایت از فرقه دموکرات در آذربایجان تشکیل شد و گرومیکو نماینده شوروی، برنز وزیر امور خارجه امریکا، الکساندر کادوکان نماینده انگلستان، همچنین نمایندگان هلند، مکزیک، لهستان، مصر، استرالیا هر یک مطالبی در این مورد اظهار داشتند.

\* ۷ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۷ مارس ۱۹۴۶ میلادی

جلسه شورای امنیت مجدداً تشکیل شد و چون پیشنهاد گرومیکو در مورد خارج کردن شکایت ایران از دستور کار شورا مورد موافقت قرار نگرفت او و اعضای هیئت نمایندگی شوروی با حال اعتراض جلسه شورا را ترک کردند. بعد حسین علاء نماینده ایران به جلسه شورا دعوت شد و وی طی

## گام‌نامه پنج‌ده سال شتاب‌بخشی چپ‌سوی

سخنانی گفت: اگر رسیدگی به قضیه ایران در شورای امنیت به تعویق افتد صلح جهانی بخطر خواهد افتاد. دولت شوروی پیشنهادهایی به دولت ایران کرده است که با استقلال و حق حاکمیت این کشور کاملاً مغایرت دارد، بهمین جهت کلیه تقاضاهای شوروی از ایران که مخالف منشور آتلانتیک و پیمان ملل متفق و قانون اساسی ایران می باشد رد شده است. نیروهای شوروی پس از تخلیه کرج، فیروزکوه و کرمسار را نیز تخلیه کردند.

\* ۸ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۸ مارس ۱۹۴۶ میلادی

شورای امنیت رسیدگی به شکایت ایران از شوروی را مجدداً مورد بررسی قرار داد.

\* ۹ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۹ مارس ۱۹۴۶ میلادی

تاکستان قزوین از نیروهای شوروی تخلیه شد و خروج نیروی شوروی از کرگان آغاز گردید.

\* ۱۰ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳۰ مارس ۱۹۴۶ میلادی

هیئت پارلمانی انگلستان بمنظور بازدید از آذربایجان و استان هائی که هنوز نیروهای شوروی در آنجا اقامت دارند وارد تهران شد. دانشکده کشاورزی کرج به دانشگاه تهران ملحق شد و مراسم تحویل آن آغاز گشت.

\* ۱۲ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

وزارت پست و تلگراف تلفن بد دفاتر پست و تلگراف شهرهای قزوین، رشت، بابل، شمسوار، کرگان، گنبد، مشهد، تربت، بیرجند، شاه - رود و سمنان دستور تلگرافی داد که سیم های مورد استفاده ماموران شوروی را که با هزینه خود کشیده اند و تاکنون از آن استفاده می کردند تحویل گرفته و قیمت آن را پرداخت نماید. سربازان شوروی ایستگاه راه آهن قزوین را تخلیه نموده و با قطار به زنجان عزیمت کردند.

\* ۱۵ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۴ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

ساجیکف سفیر کبیر شوروی در ایران قوام نخست وزیر را ملاقات کرد و درباره مسائل مورد علاقه دو کشور مذاکراتی با او بعمل آورد. قوام نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش مذاکرات

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

خود را با سفیر شوروی به عرضرساند و معظمله برای استیفای کامل حقوق ملت ایران اوامر لازم صادر فرمودند.

موافقتنامه نفت شمال ایران بین احمد قوام نخست وزیر و ایوان - سادچیکف سفیر کبیر شوروی به امضا رسید.

شورای امنیت بار دیگر درباره مسئله شکایت ایران از شوروی به رسیدگی پرداخت و پس از نطق حسین علاء نماینده ایران در این زمینه ، بنا به پیشنهاد برنز وزیر امور خارجه امریکا ، شورای امنیت موافقت کرد تا روزششم ماه مه مطابق با شانزدهم اردیبهشت ماه که همه خاک ایران از نیروی شوروی تخلیه خواهد شد ، رسیدگی به شکایت ایران به تعویق بیفتد .

\* ۱۶ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۵ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

از طرف دولت اطلاعاتی به این شرح درباره مذاکرات ایوان و شوروی انتشار یافت :

۱ - از چهارم فروردین ظرف یکماه و نیم کلیه نیروهای شوروی خاک ایران را تخلیه خواهند کرد .

۲ - قرارداد ایجاد شرکت مختلط نفت ایران و شوروی و شرایط آن از چهارم فروردین ماه تا هفت ماه برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم خواهد شد .

۳ - راجع به آذربایجان چون این موضوع یک امر داخلی است ترتیب مسالمت آمیزی برای اجرای اصلاحات طبق قوانین موجود با روح خیرخواهی نسبت به اهالی آذربایجان از طرف دولت داده خواهد شد .

\* ۱۷ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۶ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

بانک صنعتی برای کمک به ایجاد صنایع تازه و اکتشافات و بهره برداری از معادن تاسیس گردید .

\* ۱۸ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۷ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

نخست وزیر در یک جلسه مطبوعاتی اطلاعاتی در مورد چگونگی تشکیل شرکت نفت ایران و شوروی ، مسئله آذربایجان و شکایت ایران از شوروی در شورای امنیت ، انتخابات دوره پانزدهم مجلس شورای ملی ، امنیت در مناطق تخلیه شده از نیروهای شوروی در اختیار خبرنگاران گذاشت . سربازان شوروی شهرهای گرگان و گنبد کاووس و بایسر را تخلیه کردند .

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهی پهلوی

در کمیسیون جلوگیری از کشت تریاک تصمیم گرفته شد کسه وزارت دارائی از سال جاری از صدور پروانه کشت خشخاش خودداری کند و در هر نقطه کشور هم که بطور غیرقانونی اقدام به کشت آن بشود از طرف ماموران دولت معدوم گردد.

\* ۱۹ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۸ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

اسناد سیاسی و مکاتبات مربوط به تخلیه کامل ایران از نیروهای شوروی و مذاکرات مربوط به تاسیس شرکت مختلط نفت ایران و شوروی و شرایط آن انتشار یافت. خروج نیروهای شوروی از استان گیلان آغاز شد.

\* ۲۰ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۹ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

با خروج نیروهای شوروی از شهرهای ایران، اعزام نیروهای ژاندارمری و ارتش به شهرهای تخلیه شده با سرعت بیشتری آغاز گردید.

\* ۲۴ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۳ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

دولت طی اعلامیه‌ای به اهالی شمال کشور اخطار کرد که بمنظور حفظ انتظامات عمومی طرفیک ماه سلاح‌های خود را تحویل دهند، در غیر این صورت به جرم قیام علیه امنیت عمومی دستگیر و اعدام خواهند شد.

\* ۲۵ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۴ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

وزارت امور خارجه به حسین علاء سفیرکبیر ایران در امریکا و نماینده ایران در سازمان ملل دستور داد به اطلاع شورای امنیت برساند که چون طبق قرارداد منعقد شده بین ایران و شوروی ارتش سرخ همه خاک ایران را تا ششم ماه مه (۱۶ اردیبهشت) تخلیه خواهد کرد، و سفیر کبیر شوروی در ایران نیز باردیگر قول داده است که نیروهای شوروی بطور قطع تا ششم ماه مه ایران را تخلیه خواهند نمود از این رو دولت ایران شکایت خود را از شورای امنیت پس میگیرد.

\* ۲۸ فروردین ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۷ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

دولت طی بیانیه‌ای متذکر شد که بدنبال اعلامیه آزادی احزاب و اجتماعات، هر گونه تبلیغات و تحریکات مضره که مخل نظام و آرامش عمومی باشد ممنوع است، و در صورتی که بر خلاف این دستور عمل شود مرتکبین از طریق محاکم صالحه به اشد مجازات محکوم خواهند شد. بر اساس تصویبنامه هیئت وزیران اعلام شد از مواد نفتی بحرین که

## گاهنامه پنج‌ماه سال شانزدهم شمسی

بوسیله شرکت امریکائی در داخل کشور مصرف میشود مبلغی بعنوان حق - الامتياز دریافت خواهد گشت .

نیروهای شوروی بندر نوشهر را تخلیه کرده و از این شهر خارج شدند .

\* ۲ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۲ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

تصمیمات دولت در مورد رفع مشکل آذربایجان در هفت ماده اعلام شد .  
عده‌ای از سران گروه‌های مسلح در جنگل‌های مازندران بفرمانده  
نیروی اعزامی ژاندارمری قول دادند که سلاح‌های خود را قبل از مدت  
مقرر تحویل دهند .

شورای امنیت با وجود درخواست دولت ایران دائر بر پس‌گرفتن شکایت  
خود از شوراء با اکثریت هشت رای موافق در مقابل سه رای مخالف تصمیم  
گرفت دادخواست ایران همچنان در دستور شورای امنیت باقی بماند .

\* ۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۳ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

اولین جلسه شورای عالی کار بمنظور تعیین رابطه کارگر و کارفرما  
بوسیله قانون کار و همچنین تعیین رابطه زارع و مالک بوسیله مقررات  
مربوط به این امر تشکیل شد .

\* ۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۵ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

بیمارستان سید تختخوابی مورد بازدید شاهنشاه قرارگرفت ومعظم‌له  
از قسمت‌های مختلف آن بازدید کردند .  
شاهنشاه به پادگان لشکر یک مرکز تشریف‌فرما شدند و پس از  
رژه واحدهای نظامی و اعطای جوایز قهرمانان محل لشکر را تشرک  
فرمودند .

شورای عالی انتخابات بمنظور تهیه مقدمات انتخابات مجلس شورای ملی  
تشکیل گردید .

یک هیئت بازرسی مرکب از نمایندگان نخست‌وزیری و وزارت جنگ به  
منظور رسیدگی به واقعه زدو خورد ژاندارم‌ها و افراد فرقه دموکرات  
عازم آذربایجان شد .

\* ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۵ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

یازده نفر از اشرار مسلح طالقان که به آزار و اذیت و توقیف  
غیرقانونی مردم میپرداختند توسط ماموران ارتش دستگیر گردیدند .

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم

\* ۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۷ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

لوروژنل سفیرکبیر جدید انگلستان در تهران در کاخ گلستان به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استوارنامه خود را تقدیم کرد.

\* ۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۸ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

هیئت نمایندگی فرقه دموکرات به ریاست پیشه‌وری رئیس فرقه، برای مذاکره با دولت قوام با هواپیما وارد تهران شد.

\* ۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۹ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

مورخ الدوله سپهر وزیر بازرگانی و پیشه و هنر و مظفر فیروز معاون نخست وزیر به نمایندگی از طرف دولت قوام مذاکرات خود را در جوادیه با پیشه‌وری و همراهان او آغاز کردند.

\* ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳۰ آوریل ۱۹۴۶ میلادی

سه نفر از افسران عالیرتبه شوروی که مأمور همکاری در راه آهن ایران بودند عازم بازگشت به کشور خود شدند.

\* ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱ مه ۱۹۴۶ میلادی

اعضای حزب توده کرمانشاه که قصد تظاهرات دسته جمعی داشتند به علت جلوگیری مأموران شهربانی با آنها به زد و خورد پرداختند و در نتیجه دو نفر از مأموران شهربانی و ژاندارمری و چهار نفر از تظاهركنندگان بقتل رسیدند.

\* ۱۲ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۴ مه ۱۹۴۶ میلادی

بین فرقه دموکرات آذربایجان و حکومت تحزیه طلب کردستان یک پیمان اتحاد هفت ماده‌ای به امضا رسید و متن این موافقتنامه به وسیله رادیوهای خارجی منتشر گردید.

\* ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۵ مه ۱۹۴۶ میلادی

حسن ورزشی دانشکده افسری در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و معظم له برای توسعه آموزش نظامی و تعلیم آخرین مسائل جنگی به دانشجویان اوامری صادر فرمودند.

سربازان ارتش سرخ شهر تبریز را تخلیه کردند.

\* ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۷ مه ۱۹۴۶ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهمی پهلوی

شاهنشاه بدون اطلاع قبلی از دبستان های جنوب شهر تهران بازدید نمودند و برای رفع نواقص دبستان ها دستورات لازم صادر فرمودند .

\* ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۹ مه ۱۹۴۶ میلادی

کتیبه های زرین اثر علیرضا عباسی خطاط مشهور که شاهنشاه به موزه آستان قدس رضوی مرحمت کرده بودند مورد بازدید گروه کثیری از هنر - دوستان قرار گرفت .

\* ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۰ مه ۱۹۴۶ میلادی

فرمان شاهنشاه کمیته ملی المپیک ایران تاسیس شد .

\* ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۱ مه ۱۹۴۶ میلادی

جرج آلن سفیرکبیر جدید امریکا در ایران در کاخ گلستان به پیشگاه شاهنشاه ترفیاب شد و استوارنامه خود را تقدیم داشت .

\* ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۳ مه ۱۹۴۶ میلادی

پیشه وری و همراهان او پس از مذاکره با نمایندگان دولت ، بدون آنکه از مذاکرات نتیجه ای حاصل شود تهران را بقصد تبریز ترک کردند .

\* ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۴ مه ۱۹۴۶ میلادی

قوام نخست وزیر طی اعلامیه ای نتیجه مذاکرات پانزده روزه دولت را با پیشه وری و سایر اعضا هیئت نمایندگی فرقه دموکرات به اطلاع عامه رساند و طی آن متذکر شد که چون بعضی از تقاضاهای هیئت مزبور از حدود اختیارات قانونی دولت خارج بود ادامه مذاکرات به تعویق افتاد .

\* ۲۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۷ مه ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه در جشن ورزشی سرباز شرکت کردند و جوایز قهرمانان را اعطا فرمودند .

یک هیئت بازرسی برای بازدید از نقاط مختلف آذربایجان و بررسی مناطقی که نیروهای شوروی آن نقاط را تخلیه کرده اند بسوی آذربایجان عزیمت کرد .

\* ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۹ مه ۱۹۴۶ میلادی

بر اثر طغیان شط العرب و رود کارون بندر خرمشهر مورد تهدید قرار گرفت .

# گماهنامه

## پنجاد سال شامشایی پیکسوی

قانون کار به تصویب هیئت وزیران رسید.

\* ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۱ مه ۱۹۴۶ میلادی

بدستور دولت علی دشتی جمال امامی ، سالار سعید سندجی به اتهام مخالفت با دولت و تحریک علیه حکومت بازداشت و زندانی شدند.

\* ۱ خرداد ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۲ مه ۱۹۴۶ میلادی

حسین علاء سفیر کبیر ایران در واشینگتن و نماینده ایران در سازمان ملل ، طی نامه ای به تریکوهلی دبیرکل سازمان اطلاع داد که ————— آذربایجان فقط تبریز و شهر دیگر آن استان از نیروهای شوروی تخلیه شده است . به این جهت شورای امنیت مجدداً اعلام کرد که ————— هنوز آذربایجان بطور کامل از نیروی شوروی تخلیه نشده ، دادخواست ایران برای مدت نامعلومی در دستور شورا باقی خواهد ماند .

وزارت جنگ اعلامیه ای در مورد افسران فراری آذربایجان صادر کرد . اداره انتشارات و خبرگزاری یارس طی اطلاعیه ای که منتشر کرد متذکر شد که طبق گزارش هیئت اعزامی به آذربایجان و بازدید از شهرهای تبریز ، مرند ، جلفا ، خوی ، سلماس ، ماکو ، رضائیه و میاندوآب آشوری از نیروهای شوروی دیده نشده و ارتش سرخ تا روز ۶ مه مناطق مذکور را تخلیه کرده اند .

\* ۲ خرداد ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۳ مه ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه از بیمارستان نجمیه و رضانور بازدید فرمودند و کارکنان این دو بیمارستان را مورد تفقد قرار دادند . نمایندگان فرقه دموکرات بمنظور شرکت در کمیسیون مختلط رسیدگی بموضوع برخورد ژاندارم ها و افراد فرقه دموکرات در قرارگاه ها و خطوط استقراری دو طرف ، وارد تهران شدند .

\* ۳ خرداد ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۴ مه ۱۹۴۶ میلادی

هیئت اعزامی فرقه دموکرات به اتفاق سرلشکر رزم آرا و نمایندگان وزارت جنگ بمنظور جلوگیری از تصادمات عازم کردستان گردیدند .

\* ۴ خرداد ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۵ مه ۱۹۴۶ میلادی

سادیگف سفیر کبیر شوروی در ایران طی نامه ای به نخست وزیر اعلام کرد که تخلیه کامل ایران از ارتش سرخ در روز ۶ مه پایان یافته است .



# گاهنامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۵ خردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۶ مه ۱۹۴۶ میلادی

سرگرد بهاروند رئیس دژبانی لشکر تبریز که از طرف دموکرات ها بازداشت و زندانی شده بود آزاد گردید و به تهران عزیمت کرد.

\* ۶ خردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۷ مه ۱۹۴۶ میلادی

مبلغ یکمادوینجاه هزارریال از طرف دولت برای کمک به مستمندان و متواریان آذربایجانی اختصاص یافت.

\* ۷ خردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۸ مه ۱۹۴۶ میلادی

بدنبال تماس مقامات دولتی با پیشه‌وری، ماموران فرقه دموکرات سرهنگ زنگنه فرمانده تیپ رضائیه و سرهنگ نوربخش را که در تبریز زندانی کرده بودند آزاد نموده و به تهران اعزام داشتند.

\* ۹ خردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳۰ مه ۱۹۴۶ میلادی

والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی در جلسه انجمن خبریه اشرف پهلوی در باشگاه افسران شرکت کردند و در زمینه توسعه فعالیت های امورخیریه مطالبی ایراد نمودند.

\* ۱۳ خردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

لی تیه تسنک سفیرکبیر چین درایران برای تقدیم عالیترین نشان چین با حمایل مخصوص از طرف مارشال چیانگ کایچک به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد.

کارگران انبار مواد نفتی شرکت نفت ایران و انگلیس اعتصاب کردند و پس از تشکیل کمیسونی برای رسیدگی به تقاضای آنان دست از اعتصاب کشیدند.

\* ۱۴ خردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۴ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه پروازهای آموزشی خود را آغاز کردند. بانک صنعتی و معدنی ایران به شت رسید و هیئت مدیره آن انتخاب شد.

\* ۱۵ خردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۵ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

کنفرانس پزشکی ایران و شوروی در سالن سخنرانی بیمارستان شوروی تشکیل گردید.

## گاهنامه پنجاد سال شامشایی پهلوی

\* ۱۶ خردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۶ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه در شبنشینی که بمنظور اصلاح دارالتادیب شهربانی برگزار شده بود به کاخ گلستان تشریف فرما شدند و مقرر فرمودند که پانصد پتو به دارالتادیب اعطا شود.

\* ۲۱ خردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۱ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

دو هیئت نظامی و سیاسی و یک هیئت از کارشناسان وزارت راه بمنظور مذاکره در مورد تحویل راه آهن جلفا که در اختیار ماموران شوروی بود از تهران به تبریز عزیمت کردند.

انجمن روابط فرهنگی ایران و یوگوسلاوی با حضور نخست وزیر و عده ای از دانشمندان و نویسندگان تشکیل گردید.

بر اثر طغیان رود کرخه و همچنین رودهای فرات و دجله، هشتاد هزار کیلومتر از خاک ایران و عراق زیر آب رفت و در حدود شصت هزار نفر از اهالی خرمشهر در محاصره آب قرار گرفتند.

\* ۲۲ خردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۲ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

هیئت اعزامی دولت که برای مذاکره با قاضی محمد رهبر کردهای حزب کومله به تبریز عزیمت کرده بودند مذاکرات خود را درباره اوضاع کردستان آغاز کرد.

\* ۲۳ خردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۳ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

موافقتنامه دولت قوام با جعفر پیشه‌وری رهبر فرقه دموکرات آذربایجان در پانزده ماده و چهار تبصره به امضا رسید.

بر اثر شدت طوفان و تلاطم آب پل متحرک بهمن شیر در آبادان فرو ریخت و راه بین آبادان و اهواز قطع گردید و عده ای نیز در آب غرق شدند.

\* ۲۵ خردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۵ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

هیئت نظامی اعزامی به تبریز بمنظور اجرای ماده هفت موافقتنامه درباره تعیین تکلیف قوای نظامی آذربایجان و تعیین فرماندهان در محل مذاکرات خود را دنبال کرد.

\* ۲۶ خردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۶ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

هیئت نمایندگی ایران در کنفرانس بهداشت جهانی که از بیست و

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

نهم خردادماه در نیویورک تشکیل خواهد شد انتخاب شد .  
اکراد متجاسر کردستان که تا سه کیلومتری سقز پیش آمده و با  
سرقتهای پی در پی امنیت این منطقه را متزلزل ساخته بودند ، حملات  
خود را علیه قوای دولتی آغاز کردند .  
نیروی دولتی پس از هشت ساعت جنگ و خونریزی اکراد متجاوز را که  
قصد تصرف شهر سقز را داشتند عقب راندند .

\* ۲۸ خردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۸ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

انجمن ایالتی آذربایجان از وزارت کشور تقاضا کرد که مبلغ  
بیست و سه میلیون ریال برای اصلاح امور شهرهای استان سوم و چهارم  
از بانک ملی وام گرفته و برای آن انجمن ارسال دارد .  
با حواله مبلغ هشت میلیون ریال برای بار اول بمنظور اصلاحات  
شهری در آذربایجان موافقت گردید .  
به خزانه داریکل دستور داده شد که مبلغ ده میلیون ریال بمنظور  
جلوگیری از خطرات طغیان آب در خرمشهر به دارائی اهواز حواله نماید .

\* ۲۹ خردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۹ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

عملیات تجاوزکارانه عدهای از اکراد متجاسر از جمله تیراندازی  
به هواپیماهای نظامی ، بار دیگر آرامش و نظم را در کردستان مختل  
کرد .

طبق موافقتنامه ای که به امضای هیئت اعزامی تهران به ریاست  
سرلشکر رزم آرا و قاضی محمد رهبر کردهای حزب کومله رسید ، کردها  
چهار کیلومتر از مواضع سربازان دولتی عقب نشستند .  
هیئت اعزامی وزارت راه به آذربایجان ، پس از بازرسی راه آهن  
جلفا و تبریز ، و خط کشتی رانی رضائیه ، بعلت عدم حضور نمایندگان  
شوروی و تحویل این خطوط به ماموران ایرانی به تهران بازگشتند .

\* ۳۰ خردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۰ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

جمعیت شیروخورشید سرخ ایران بمنظور کمک به خسارت دیدگان طغیان  
آب در خرمشهر از کلیه نیکوکاران کشور استمداد کرد .  
شاهنشاه مبلغ دویست هزار ریال بمنظور کمک به آسیب دیدگان طغیان  
آب در خرمشهر اعطا فرمودند .

سلام اله جاوید به سمت استاندار آذربایجان منصوب شد .  
وزیر مختار جدید شیلی در ایران در کاخ سعدآباد به پیشگاه

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

شاهنشاه شرفیاب شد و استوارنامه خود را تقدیم داشت .  
نخست وزیر طی بخشنامه‌ای به وزارتخانه‌ها و سازمان های دولتی دستور داد که فوراً نسبت به معالجه کارمندان معتاد اقدام نمایند .

\* ۱ تیرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۲ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

از طرف دولت به کلیه استانداری ها و فرمانداری های کشور دستور داده شد که برای انجام انتخابات دوره پانزدهم مجلس شورای ملی مقدمات امر را آماده نمایند .

\* ۴ تیرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۵ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

سرلشکر رزم آرا بازرسانش در منطقه آذربایجان و کردستان اظهار داشت که پنجهزار نفر تفنگچی ملامطفی بارزانی ، همه رشد ، قاضی - محمد ، عمرآقا ، منطقه سقز و راه سقز به سردشت را تهدید میکنند .

\* ۵ تیرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۶ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه بیست و دو روز پس از اولین پرواز آموزشی نخستین پرواز مستقل را انجام دادند .

قاضی محمد رهبر حزب کومله کردستان که فعالیت های زیادی برای تجزیه این قسمت از خاک کشور کرده بود ، برای مذاکره با مقامات دولت با هواپیما وارد تهران شد .

شاهنشاه مبلغ ده میلیون ریال برای بهبود وضع آب و بهداشت شهر تبریز اعطا فرمودند .

\* ۶ تیرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۷ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

آئین سلام عید مبعث در کاخ گلستان در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد .

\* ۷ تیرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۸ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی بنا به دعوت صلیب سرخ شوروی تهران را بقصد مسکو ترک کردند .

\* ۸ تیرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۹ ژوئن ۱۹۴۶ میلادی

قوام نخست وزیر طی یک پیام رادیوئی تشکیل حزب دموکرات ایران را اعلام نمود .

قرار بازداشت سید محمد تدین وزیر سابق خواربار که از طـرف دادستان کل صادر شده بود مورد تایید هیئت عمومی دیوان کشور قرار گرفت .

## گام‌نامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۰ تیرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱ ژوئیه ۱۹۴۶ میلادی

برای رسیدگی به وضع فدائیان فرقه دموکرات و الحاق آنها به نیروی نگهبانی و ژاندارمری کشور، یک هیئت نظامی از تهران عازم تبریز گردید.

\* ۱۳ تیرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۴ ژوئیه ۱۹۴۶ میلادی

مورخ الدوله سپهر وزیربازرگانی و پیشه و هنر به علت تحریک علیه دولت و ایجاد اختلال در امورکشور به دستور نخست‌وزیر از خدمت مستعفی و بازداشت شد.

به پیشنهاد وزارت جنگ و تصویب شاهنشاه سرلشکر علی رزم‌آرا به سمت رئیس ستاد ارتش منصوب گردید.

کنگره نویسندگان ایران در خانه فرهنگ شوروی در تهران تشکیل شد. سلام اله جاوید استاندار جدید آذربایجان وارد تبریز گردید.

دولت ایران طی نامه‌هایی که برای سفرای کبار دولت‌های بزرگ ارسال داشت تقاضا کرد که بعلت همکاری‌های ایران با متفقین در دوران جنگ و سهمی که ایران در پیروزی متفقین داشته است و همچنین بخاطر قحط و غلا و هجوم بیماری‌های گوناگون و ترقی هزینه زندگی که بر اثر وقوع جنگ و ورود نیروهای متفقین به خاک ایران ناشی شده است، دولت ایران در کنفرانس‌های صلح با آلمان و ژاپن شرکت نماید.

\* ۱۵ تیرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۶ ژوئیه ۱۹۴۶ میلادی

سرلشکر رزم‌آرا رئیس ستاد ارتش طی پیامی که برای افسران فرستاد درخواست کرد افسران شاکی و متواری و غایب ارتش برای رسیدگی به کارهای خود به دفتر ویژه‌ای که برای این منظور تشکیل شده است مراجعه نمایند.

وزارت کشور اعلام کرد که بر اثر طغیان آب در خرمشهر هفت هزار خانوار بدون جا و مسکن مانده‌اند.

\* ۱۸ تیرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۹ ژوئیه ۱۹۴۶ میلادی

در شهرهای سمنان و گرمسار و ورامین بعلت وجود اختلافاتی بین اهالی و زدوخورد بین آنان حکومت نظامی اعلام شد.

قاضی محمد که برای مذاکره درباره مسئله کردستان به تهران آمده بود، پس از ملاقات و گفتگو با نخست‌وزیر تهران را به قصد تبریز ترک گفت.

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۳ تیرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۴ ژوئیه ۱۹۴۶ میلادی

کارگران شرکت نفت ایران و انگلیس در آبادان، اهواز، مسجد - سلیمان، آغا جاری و دیگر مراکز نفتی اعتصاب کردند. بمنظور برقراری نظم و آرامش در اهواز و آبادان حکومت نظامی اعلام شد.

در زدوخوردهائی که بین کارگران طوایف محلی در آبادان رویداد جمعی کشته و عده زیادی زخمی شدند. تصویرنا مه هیئت وزیران در مورد منع کشت خشخاش صادر گردید.

\* ۲۵ تیرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۶ ژوئیه ۱۹۴۶ میلادی

با مذاکراتی که بین نمایندگان اعزامی دولت به خوزستان با نمایندگان کارگران شرکت نفت ایران و انگلیس صورت گرفت، اعتصاب کارگران پایان یافت.

\* ۲۶ تیرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۷ ژوئیه ۱۹۴۶ میلادی

بعلت ادامه طغیان آب در خرمشهر و تلف شدن احشام و عدم وجود بهداشت، بیماری مالاریا در اهواز و خرمشهر شایع شد. اهالی دزفول مغازه های خود را تعطیل کردند و ضمن تحصن در تلگرافخانه، تقاضا کردند که درمورد برقراری امنیت، آسفالت خیابان ها، تکمیل بیمارستان و جیره بندی عادلانه از طرف دولت اقدام شود.

\* ۲۷ تیرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۸ ژوئیه ۱۹۴۶ میلادی

در زدو خوردی که بین افراد حزب توده و مخالفان این حزب در سمنان روی داد عده ای کشته و بیست و یک نفر زخمی شدند.

\* ۲۹ تیرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۰ ژوئیه ۱۹۴۶ میلادی

سید ابوالقاسم کاشانی که عازم زیارت مشهد بود به دستور رئیس دولت بین راه شاهرود و سبزوار بازداشت گردید. والا حضرت شاهدخت اشرف پهلوی که به دعوت ملیب سرخ شوروی به آن کشور رفته بودند با استالین نخست وزیر شوروی در کاخ کرملین ملاقات کردند.

\* ۳۰ تیرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۱ ژوئیه ۱۹۴۶ میلادی

ستاد ارتش اعلام کرد که کمیسیون رسیدگی به شکایات افسران و کارمندان ارتش به یکم دوشنبه و دو شکایت رسیدگی کرد.

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

شاهنشاه مبلغ سیمصد هزار ریال برای کمک به بیست و دو نفر از افسران که در جریانات غیرعادی اخیر دچار خسارات مالی شده بودند ——— مرحمت فرمودند.

لوئی سایان دبیر مسئول سندیکا های کارگری جهان که به تهران آمده بود با نخست وزیر ملاقات کرد.

خبرگزاری پارس علت بازداشت سید ابوالقاسم کاشانی را تحریکات پی در پی او علیه مصالح کشور و سیاست دولت و اخلاف در نظم و امنیت و قتل و غارت اخیر سمنان اعلام نمود.

\* ۱ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۳ ژوئیه ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه مبلغ ششصد هزارریال برای تکمیل باشگاه ورزشی نیرو و راستی اعطا فرمودند.

\* ۲ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۴ ژوئیه ۱۹۴۶ میلادی

بمنظور برقراری امنیت در دزفول حکومت نظامی در آن شهر برقرار شد.

والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی از مسکو به تهران مراجعت نمودند.

\* ۷ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۹ ژوئیه ۱۹۴۶ میلادی

رئیس ستاد ارتش ایران از اقدام ستاد ارتش سرخ داور بر اهدا یک شمشیر طلا به سرلشکر شفائی به پاس خدماتی که وی در رسانیدن محصولات کارخانه های اسلحه سازی ایران در زمان جنگ به شوروی انجام داده قدر دانی کرد.

ارتباط تلفنی بین تهران - بغداد برقرار گردید.

وزارت امور خارجه اطلاع داد که دولت امریکا حفظ منافع اتباع ایران را در ژاپن بعهده گرفته است.

\* ۸ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳۰ ژوئیه ۱۹۴۶ میلادی

والاحضرت شاهپور احمد رضا و والاحضرت شاهپور حمید رضا برای ادامه تحصیلات با هواپیما به پاریس عزیمت فرمودند.

\* ۹ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳۱ ژوئیه ۱۹۴۶ میلادی

هیئت وزیران بمنظور ترمیم کابینه بطور دسته جمعی استعفا دادند.

\* ۱۰ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱ اوت ۱۹۴۶ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم

دولت ایران طی نامه‌ای که برای سفارتخانه‌های آمریکا و شوروی و انگلستان فرستاد، از سه کشور بزرگ خواستار شد خسارات و زیان‌های حاصله از جنگ را که به دولت و ملت ایران وارد آمده جبران نمایند. طرح مربوط به تاسیس وزارت کار و تبلیغات به تصویب هیئت وزیران رسید.

\* ۱۲ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳ اوت ۱۹۴۶ میلادی

احمد قوام نخست‌وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و کابینه جدید خود را مرکب از ده وزیر که سه تن آنها از اعضای حزب توده بودند به شرح زیر به پیشگاه معظمله معرفی کرد و وزارت امور خارجه را خود عهده‌دار شد:

وزیر جنگ : سپهبد امیر احمدی  
وزیر دارائی : عبدالحسین هژیر  
وزیر پست و تلگراف و تلفن : دکتر منوچهر اقبال  
وزیر دادگستری : الهیار صالح  
وزیر فرهنگ : دکتر فریدون کشاورز  
وزیر راه : سرلشکر محمد حسین فیروز  
وزیر بازرگانی و پیشه و هنر : ایرج اسکندری  
وزیر کشاورزی : شمس‌الدین امیرعلائی  
وزیر بهداری : دکتر مرتضی یزدی  
وزیر کار و تبلیغات : مظفر فیروز

\* ۱۴ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۵ اوت ۱۹۴۶ میلادی

بر اثر میتینگی که از طرف حزب دموکرات ایران بمناسبت جشن مشروطیت در میدان سپه برپا گردید بین افراد حزب توده و حزب دموکرات ایران زد و خورد شدیدی رویداد که بر اثر آن عده زیادی زخمی شدند.

\* ۱۶ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۷ اوت ۱۹۴۶ میلادی

فرمانداری نظامی تهران برگزاری میتینگ و تظاهرات در معابر و خیابان‌ها را موقوف به کسب اجازه قبلی از شهربانی کرد. شاهنشاه بمنظور مشاهده عملیات ورزشی و مسابقه شای دانشکده افسری به اردوگاه اقدسیه تشریف فرما شدند و پس از پایان مسابقه جوایز قهرمانان را اعطا فرمودند.

\* ۱۷ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۸ اوت ۱۹۴۶ میلادی



## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

رئیس سابق شهربانی تبریز که پس از حوادث آذربایجان از طرف فرقه دموکرات بازداشت شده بود پس از اقدامات شهربانی کل آزاد و به تهران وارد شد.

\* ۲۰ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۱ اوت ۱۹۴۶ میلادی

بدستور دولت افراد ارتش و ژاندارمری و شهربانی از دخالت در امور سیاسی و عضویت در احزاب منع شدند.

\* ۲۲ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۳ اوت ۱۹۴۶ میلادی

مانور دانشکده افسری در ارتفاعات شمال لشکرک در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد.

\* ۲۳ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۴ اوت ۱۹۴۶ میلادی

بر اثر تحریکات حزب توده و عوامل خارجی در شهریار و ساوجبلاغ در این دو منطقه حکومت نظامی اعلام شد.

\* ۲۴ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۵ اوت ۱۹۴۶ میلادی

سه نفر از پزشکان برجسته انستیتو پاستور فرانسه که روز گذشته وارد تهران شده بودند در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند. سه تن از افسران ارتش که به تبلیغات سیاسی دست زده بودند از ارتش اخراج گردیدند.

شاهنشاه مبلغ دویست هزار ریال بمنظور کمک به جمعیت شیروخورشید سرخ و تکمیل ساختمان پرورشگاه دختران اصفهان اعطا فرمودند.

\* ۲۷ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۸ اوت ۱۹۴۶ میلادی

دکتر ظاهری، حسام دولت آبادی، شیخ حسین لنکرانی و برادران او بدستور رئیس دولت و به استناد ماده پنج حکومت نظامی زندانی شدند.

ایل بختیاری و ایل قشقایی آمادگی خود را برای همکاری با دولت اعلام داشتند.

کارخانه جدید برق تهران که از امریکا خریداری شده بود وارد خرم-شهر گردید.

\* ۳۰ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۱ اوت ۱۹۴۶ میلادی

سلام اله جاوید استاندار آذربایجان به اتفاق هیئتی از سران فرقه

# گام‌های نام

## پنجاد سال شانزده پهلوی

دموکرات برای ادامه مذاکرات با دولت وارد تهران شدند .

\* ۳۱ مردادماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۲ اوت ۱۹۴۶ میلادی

انوشیروان سپهبدی نماینده ایران در کنفرانس صلح پاریس و همراهان تهران را بقصد پاریس ترک کردند .

\* ۱ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۳ اوت ۱۹۴۶ میلادی

فعالیت بیگانگان در جنوب ایران و تحریکات آنها برای شورش ایلات و عشایر علیه دولت شدت یافت .

\* ۲ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۴ اوت ۱۹۴۶ میلادی

بیست و پنجمین سال تأسیس بنگاه پاستور با حضور هیئت وزیران و نمایندگان سیاسی فرانسه و انگلستان و آمریکا و جمعی از پزشکان و دانشمندان جشن گرفته شد .

\* ۳ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۵ اوت ۱۹۴۶ میلادی

کمیسیون مخصوص حل مسئله آذربایجان با حضور نخست وزیر، سرلشکر رزم آرا، سرلشکر هدایت شبستری رئیس مجلس فرقه دموکرات، پناهیان، صادق پادگان نمایندگان فرقه دموکرات تشکیل جلسه داد .  
کمیسیون تعیین میزان خسارات وارده به ایران در زمان جنگ در وزارت امور خارجه به بررسی میزان زیان های ایران پرداخت .

\* ۶ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۸ اوت ۱۹۴۶ میلادی

هیئت وزیران تصویب کرد بمنظور تامین هزینه آسفالت راه های کشور، پنج درصد از بهای اتومبیل های سواری و باری نو و پنجاه دینار از هر لیتر بنزین بعنوان عوارض دریافت شود .

\* ۷ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۹ اوت ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه اولین کلنگ بنای چهارصد خانه ارزان قیمت را در زمینهای واقع در مقابل کارخانه مسلسل سازی بر زمین زدند .

\* ۸ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳۰ اوت ۱۹۴۶ میلادی

بمناسبت تلاش ها و کوشش های والا حضرت شاهدخت اشرف پهلوی در راه کمک به موسسات خیریه ، از طرف دولت شوروی یک قطعه نشان " پرچم سرخ کار " به معظم لها اهدا شد .

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۹ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳۱ اوت ۱۹۴۶ میلادی

نخست وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش جریان امور آذربایجان را بعرض رساند.

\* ۱۲ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

فرقه دموکرات آذربایجان نخستین سال تاسیس خود را جشن گرفت.

\* ۱۳ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۴ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه مبلغ دویست هزار ریال بمنظور کمک به ساختمان پرورشگاه انجمن خیریه والا حضرت اشرف پهلوی اعطا فرمودند.

\* ۱۴ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۵ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه مبلغ ده میلیون ریال بمنظور لوله کشی آب شهر تهران به شهرداری مرحمت کردند.

\* ۱۵ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۶ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

زندان قصر مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظم له ضمن بازدید از قسمت های مختلف زندان و دارالتادیب، درمورد حسن جریان امور دارالتادیب و سایر قسمت های زندان اوامر موکدی صادر فرمودند. شاهنشاه از آسایشگاه مسلولین دکتر یزدی درنیاوران دیدن فرموده و نسبت به مسلولین ابراز مرحمت کردند. ضمناً مقرر فرمودند که برای مسلولین ارتش نیز آسایشگاهی ساخته شود و برای انجام این منظور مبلغ یک میلیون ریال اعطا کردند.

\* ۱۷ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۸ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

برآشر کشف توطئه ای علیه امنیت کشور در اصفهان و منطقه بختیاری، عوامل توطئه دستگیر شدند و حکومت نظامی در آنجا برقرار گردید.

\* ۱۸ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۹ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه مبلغ یک میلیون و شصت و پنجاه و سه هزار ریال برای تکمیل ساختمان بیمارستان کرمان و مبلغ پنجاه هزار ریال برای کمک به باشگاه گیو بندر پهلوی مرحمت فرمودند.

\* ۲۱ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۲ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

بدستور قوام نخست وزیر سرهنگ حجازی به اتهام شرکت در توطئه

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

جنوب کشور بازداشت گردید.

نصرالله انتظام بعنوان نماینده ایران در سازمان ملل متفق تهران را بقصد نیویورک ترک گفت .  
کنفرانس اقتصادی کشور با شرکت مقامات دولتی و بازرگانان کشاورش یافت .

\* ۲۲ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۳ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

جشن ورزشی ارتش در پیشگاه شاهنشاه در ورزشگاه امجدیه برگزار شد و معظمله جوایز قهرمانان را اعطا فرمودند .  
بدستور دولت عده ای دیگر از روسای ایلات جنوب و چند تن از بازرگانان به اتهام شرکت در توطئه علیه دولت بازداشت شدند .

\* ۲۷ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۸ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

مانور لشکر یک پادگان مرکز در پیشگاه شاهنشاه در لشکرک برگزار گردید .

پادگان بوشهر از طرف عشایر حیات داودی و تنکستانی محاصره شد .  
شاهنشاه مقرر فرمودند که دولت برای پیشرفت کار کمیسیون های مبارزه با تریاک از هیچگونه مساعدت و کمک خودداری نکند .

\* ۲۸ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۹ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه در شب نشینی کاخ گلستان که به نفع انجمن خیریه والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی ترتیب داده شده بود شرکت فرمودند .  
پادگان کازرون از طرف ایلات ممسنی ، قشقایی ، بویراحمندی محاصره گردید .

\* ۲۹ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۰ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

ناصر قشقایی رئیس ایل قشقایی طی تلگرامی که به نخست وزیر مخابره کرد به نمایندگی از طرف ایلات و عشایر فارس تقاضای خودمختاری و شرکت در کابینه و تشکیل انجمن ایالتی و تعویض برخی از مسئولان دولتی فارس را نمود و اعلام کرد که اگر تا غروب دوشنبه اول مهرماه تکلیف قطعی فارس روشن نشود اتفاقات ناگواری روی خواهد داد .

\* ۳۰ شهریورماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۱ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

تعرض و تجاوز افراد متمرّد ایلات جنوب به پست های ژاندارمری شیراز ، اصفهان ، بوشهر ، کازرون باعث ایجاد نگرانی اهالی و ناامنی

## گام هفتم

### پنجاد سال شامشایی پهلوی

در مناطق جنوب شد.

ستون های نظامی مرکب از نیروهای موتوریزه و مکانیزه و تعدادی هواپیما بمنظور جلوگیری از حوادث احتمالی در منطقه فارس از تهران عازم شیراز گردیدند.

اتوبوس های شهر تهران بعلت افزایش بهای بنزین و لوازم یدکی و سایر هزینه ها اعتصاب کردند و تقاضای افزایش نرخ کرایه را نمودند. نمایندگان مالکان اتوبوس های شهر تهران پس از ملاقات و مذاکره با وزیر کار و تبلیغات موافقت کردند که به کار خود ادامه دهند مشروط بر اینکه به تقاضاهای آنان رسیدگی شود.

\* ۳۱ شهریور ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۲ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

مبلغ پانصد هزار ریال عطیه شاهنشاه که برای خرید یک دستگاه رادیوگرافی جهت بیمارستان پورسینای رشت اختصاص یافته بود به مصرف فوق رسید و دستگاه مذکور مورد استفاده بیماران قرار گرفت. کفالت استانداری فارس به سرلشکر زاهدی بازرس ارتش در مناطق جنوب محول گردید.

بین قوای دولتی و عشایر حیات داودی و دشتستانی زدو خورد شدیدی رویداد و پادگان بوشهر حملات اشرار را در هم شکست. عشایر متهم جنوب، شهرهای گناوه، بندر ریگ، بندر دیلم و برخی دیگر از بنادر کوچک جنوب را اشغال کردند. خطوط ارتباطی بین بوشهر و شیراز قطع گردید.

\* ۱ مهر ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۳ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

زدو خورد قوای دولتی با عشایر قشقایی و بویراحمدی در منطقه کازرون شدت یافت.

جلسه فوق العاده هیئت وزیران بمنظور بررسی اوضاع فارس تشکیل شد.

رادیو تهران ضمن اشاره به حوادث فارس و تقاضاهای ناصر قشقایی متذکر شد که این درخواست ها با وحدت ملی مایبنت دارد، از این رو در صورتی که ایلات جنوب از خود سری دست بردارند تقاضاهای آنها مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

قوام نخست وزیر طی تلگرامی که به ناصر قشقایی مخابره کرد از او خواست که از هر گونه حوادث نامطلوب در فارس جلوگیری کند و نمایندگان خود را نیز بمنظور مذاکره تعیین نماید، ولی ناصر قشقایی

# گاهنامه

## پنجامه سال شامشای پهلوی

جواب قطعی در این مورد را موکول به مشورت با سران ایلات جنوب نمود.

\* ۲ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۴ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

ارتباط مستقیم تلگرافی بین نخست وزیر و ناصر قشقائی و سایر سران عشایر جنوب برقرار شد و روسای ایلات برای قبول تقاضاهایشان از طرف دولت پافشاری کردند.

جشن پایان بیست و چهارمین دوره تحصیلی دانشکده افسری در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و دانشجویان پس از ادای سوگند به اخذ دانشنامه و جوایز خود مفتخر گردیدند.

\* ۳ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۵ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

یک هیئت پنج نفری مرکب از سردار فاخر حکمت، سرتیپ صفاری رئیس شهربانی کل کشور، اعزاز نیک پی معاون نخست وزیر، علی هیئت مستشار دیوان کشور و جواد بوشهری بمنظور مذاکره با سران عشایر فارس و رسیدگی به تقاضاهای آنها با هواپیما عازم شیراز شدند.

کلیه نیروهای نظامی، ژاندارمری و شهربانی فارس برای حفظ امنیت آن منطقه تحت نظر مستقیم سرلشکر زاهدی کفیل استانداری قرار گرفتند.

\* ۴ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۶ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

مذاکرات هیئت اعزامی به جنوب در محل آق چشمه واقع در سی کیلو - متری شیراز با ناصر قشقائی، خسرو قشقائی و سایر سران عشایر فارس آغاز گردید.

گروهی از اشرار به پادگان اردکان حمله ور شدند، ولی پس از دادن تلفات سنگین عقب نشینی کردند.

\* ۵ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۶ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

ارتباط مستقیم تلگرافی بین هیئت اعزامی به جنوب و هیئت دولت تا ساعت دو و نیم بعد از نیمه شب ادامه داشت.

نخست وزیر در آخرین تلگرام خود به هیئت اعزامی اعلام کرد که تقاضاهای مشروع عشایر فارس مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت و ضمن رد پیشنهادهای روسای عشایر، تهدید کرد که اگر سران عشایر فارس از فرمانبرداری دولت خودداری کنند، ارتش آنها را به شدت سرکوب خواهد نمود.

گروهی از بجاجیها در جنوب کرمان بقتل و غارت مردم پرداختند و

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم

در زد و خوردی که بین آنها و افراد ارتش رویداد عده زیادی از آنها کشته و جمعی نیز دستگیر شدند.

\* ۷ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۹ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

هیئت اعزامی به جنوب پس از مذاکره با سران ایلات و عشایر فارس به تهران بازگشتند.

روسای ایل سگوند ضمن ابراز تنفر از اقدامات خائنانه تجزیه - طلبان، مراتب خدمتگزاری و وفاداری خود را نسبت به شاهنشاه و میهن ابراز داشتند.

بعثت بحرانی بودن اوضاع فارس، آبادی های واقع بین راه آباد و شیراز از طرف اهالی تخلیه گردید و مردم به نقاط امن پناه بردند. افراد پادگان کازرون تحت حمایت هواپیماهای نظامی، ارتفاعات شمال کازرون را اشغال کردند و عشایر این منطقه را متواری ساختند. گزارش هیئت اعزامی به جنوب با حضور نخست وزیر و وزیر جنگ و رئیس ستاد ارتش مورد بررسی و تبادل نظر قرار گرفت. کنفرانس مالکان و کشاورزان کشور رسماً گشایش یافت.

\* ۸ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳۰ سپتامبر ۱۹۴۶ میلادی

از جانب دولت بار دیگر به ناصر قشقایی و سایر سران عشایر فارس اطلاع داده شد که با تقاضاهای آنها تا آنجا که مخالف قانون اساسی نباشد موافقت خواهد شد.

افراد قلیل پادگان بوشهر در برابر هجوم بیش از دو هزار نفر عشایر حیات داودی و تنگستانی پس از پانزده روز مقاومت دلیرانه و مصرف کلیه فشنگ های خود و دادن تلفات سنگین از پای درآمدند و پادگان مزبور سقوط کرد.

\* ۹ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

ناصر قشقایی طی تلگرافی که به نخست وزیر مخابره کرد از مباران هوایی منطقه کازرون که منجر به تلفات و خسارات فراوانی گردید - شکایت نمود.

عشایر متمرّد، قصبه دولت آباد شیراز را غارت کردند.

بمناسبت خدمات پرارزش افسران و مهندسان و کارگران کارخانه های نظامی و راه آهن دولتی ایران در راه رساندن اسلحه و مهمات به خاک شورو، دولت شوری به افسران و مهندسان مزبور نشان ها و مدال هایی

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

اعطا کرد و بهمین مناسبت سفارت شوروی در تهران نیز ضیافتی به افتخار آنان برپا ساخت .

ساختمان مقبره جدید ستارخان سردار ملی در حضرت عبدالعظیم آغاز شد .

\* ۱۰ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

پادگان کازرون در برابر حملات مجدد عشایر متجاسر، پس از یک زد و خورد شدید و بکاربردن آخرین فشنگ خود بیعت حملات شبانه عشایر بسا دادن تلفات سنگین از پای درآمد .

\* ۱۱ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

ستاد ارتش در مورد تلکرام روسای عشایر جنوب دربارہ سقوط پادگان بوشهر و محاکمه افسران دستگیر شده ، اعلامیه‌ای منتشر کرد و طی آن به شدت به خوانین حیات داودی و تنگستانی حمله و اخطار نمود که بزودی جنایتکاران به کیفر اعمال خود خواهند رسید .

\* ۱۲ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۴ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

قوای اعزامی به جنوب برای سرکوبی یاغیان و اشرار، در میان ابراز احساسات اهالی وارد شیراز شد .

\* ۱۴ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۶ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

فرمان شاهنشاه دائر بر تهیه مقدمات و مسائل انتخابات دوره پانزدهم قانونگزاری شرفمردور یافت .

\* ۱۵ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۷ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه مبلغ چهار میلیون و پانصد هزار ریال به انجمن مبارزه با تریاک اعطا فرمودند تا بوسیله وزارت بهداشت صرف مبارزه با تریاک بشود .

مذاکرات جدید سران عشایر جنوب با امیرهای یون نماینده دولت آغاز شد و ناصر قشقایی تقاضای تازه و ملایمتری را عنوان نمود .  
مراسم جشن مهرگان در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و معظم‌له گواهی - نامه‌ها و جوایز دانش‌آموزان را اعطا فرمودند .

\* ۱۷ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۹ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

سرلشکر زاهدی فرمانده نیروی جنوب به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد



## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

و گزارش اوضاع فارس را بعرض رسانید.

یکی از ساختمان های واگذاری شاهنشاه به دولت در زعفرانیه به  
زایشگاه تجریش اختصاص یافت.

غائله فارس تخفیف یافت و هیئت دولت با حضور سرلشکر زاهدی و رئیس  
ستاد ارتش به تقاضاهای سران عشایر فارس رسیدگی کرد.

\* ۱۸ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۰ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه مبلغ یک میلیون و پانصد هزار ریال بمنظور ساختمان سد  
قم به وزارت کشاورزی اعطا فرمودند.

\* ۲۰ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۲ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

رسم اعلام شد که اوضاع فارس رو به آرامش نهاده و در قلمرو کلیه  
پادگان های نظامی انتظامات کامل برقرار است.

هیئت دولت تصمیم گرفت که سرلشکر زاهدی با اختیارات تام به شیراز  
عزیمت نماید و هر تصمیمی که به صلاح کشور است اتخاذ کند و به تقاضای  
مشروع سران عشایر فارس جامه عمل بپوشاند، مشروط بر اینکه عشایر  
جنوب کلیه سلاح های خود را تحویل دهند و باردیگر پادگان های فارس در  
مراکز اولیه خود مستقر گردند.

\* ۲۱ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۳ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

سرلشکر زاهدی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و پس از کسب دستورات  
و تعالیم لازم عازم شیراز شد.

شاهنشاه مقرر فرمودند که اعتبارات مربوط به جشن چهارم آبان  
مانند سالهای پیش به مصرف کمک به یتیمان پرورشگاه های شهرداری و سایر  
موسسات خیریه برسد.

\* ۲۲ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۴ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

بفرمان شاهنشاه عطایائی که قبلا از طرف معظم له برای تهیه وسائل  
و احتیاجات بیمارستان پانصد تختخواهی مرحمت گردیده بود تا میزان دو  
میلیون ریال افزایش یافت.

سرلشکر زاهدی وارد شیراز شد و بلافاصله مذاکرات خود را با  
نمایندگان ایلات و عشایر فارس آغاز کرد.

انتخابات انجمن ولایتی بوشهر که امور آن در دست سران ایل حیات -  
داودی است انجام یافت.

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم

\* ۲۳ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۵ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

غائله فارس پس از مذاکرات سرلشکر زاهدی و سران عشایر فارس پایان پذیرفت و اعلامیه‌ای در این مورد در شیراز منتشر شد و ناصر قشقاوی نیز طی تلگرافی وفاداری خود را به دولت اعلام داشت.

\* ۲۵ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۷ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه پس از چهارماه پرواز آموزشی طی مراسم خاصی در دوشان‌تپه گواهینامه و نشان خلبانی را کدبه پیشگاه معظم‌له تقدیم شده بود پذیرفتند.

\* ۲۸ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۰ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

احمد قوام به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و هیئت جدید دولت را به شرح زیر معرفی کرد:

وزیر جنگ : سپهبد امیر احمدی

وزیر دارائی : عبدالحسین هژیر

وزیر بهداشت : دکتر منوچهر اقبال

وزیر دادگستری : علی اکبر موسوی زاده

وزیر فرهنگ : علی شایگان

وزیر راه : ابوالحسن صادقی

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر : حمید سیاح

وزیر کشاورزی : شمس‌الدین امیرعلایی

وزیر پست و تلگراف : اعزاز نیک‌پی

وزیر کار و تبلیغات : محمدولی فرمانفرمایان

سرپرستی وزارت امور خارجه و وزارت کشور را نخست‌وزیر خودعهده‌دار شد.

\* ۳۰ مهرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۲ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

ببین وزیر امور خارجه انگلستان در پارلمان آن کشور گفت که ایران اکنون لحظات خطرناکی را میگذراند، زیرا منافع دولت‌های بزرگ در این کشور با هم اصطکاک پیدا کرده و مشکلات بزرگی در این سرزمین بوجود آورده است.

\* ۴ آبان ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۶ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

مراسم سلام چهارم آبان ماه پیش از ظهر در کاخ گلستان در پیشگاه

## گاهنامه پنجاد سال شاهی پهلوی

شاهنشاه برگزار شد. بعد از ظهر نیز رژه کلیه پادگان های ارتش مقیم تهران بمناسبت بیست و هشتمین سال میلاد همایونی در پیشگاه معظمله در میدان سپه انجام یافت.

\* ۵ آبان ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۷ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

رژه ورزشکاران تهران و شهرستان ها و همچنین عملیات ورزشی در پیشگاه شاهنشاه در ورزشگاه امجدیه برگزار شد.

\* ۶ آبان ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۸ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه به پادگان لشکر دو مرکز تشریف فرما شدند و از قسمت های مختلف پادگان دیدن کرده و عملیات ورزشی و تیراندازی افراد لشکر را مشاهده فرمودند. آنگاه مراسم پرده برداری از مجسمه شاهنشاه در پادگان مزبور بعمل آمد.

نصیرت مرادی رئیس ایل بویراحمی و عده ای از سران سردشت در پادگان لشکر دو به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و مراتب فداکاری و جانبازی خود را بعرض رسانیدند.

\* ۸ آبان ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳۰ اکتبر ۱۹۴۶ میلادی

قهرمانان کشور به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و به اخذ جوایز خود مفتخر گردیدند.

بوشهری نماینده دولت در جنوب کشور به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش نواقص استان فارس و خواست های مردم آن سامان را به عرض رسانید و معظمله او امر موکدی درمورد رسیدگی به تقاضای مردم آن استان صادر فرمودند.

\* ۱۴ آبان ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۵ نوامبر ۱۹۴۶ میلادی

آیت اله سید ابوالحسن اصفهانی مرجع بزرگ شیعیان اسلام بدرود حیات گفت.

\* ۱۶ آبان ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۷ نوامبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه در مجلس ترحیم آیت اله سید ابوالحسن اصفهانی پیشوای شیعیان جهان که از طرف دولت در مسجد شاه منعقد گردیده بود شرکت فرمودند.

نخست وزیر به اتفاق وزیر جنگ و رئیس ستاد ارتش به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش اوضاع آذربایجان و فارس را بعرض رسانید.

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

\* ۲۱ آبان ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۲ نوامبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه سیهبد امیر احمدی وزیر جنگ را احضار فرمودند و مشار-  
الیه گزارش اوضاع عمومی کشور و وضع ارتش را به پیشگاه شاهانه معروض  
داشت .

کلیه کارگران کارخانه های تهران و بنگاه راه آهن وابسته به شورای  
متحده مرکزی ، بعنوان اعتراض به حادثه دو روز پیش در انبار کمالی  
راه آهن که بر اثر تیراندازی دو نفر مقتول و عده ای زخمی شدند اعتصاب  
کردند .

\* ۲۲ آبان ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۳ نوامبر ۱۹۴۶ میلادی

فرقه دموکرات بمنظور واگذاری زنجان به قوای ژاندارمری ، شروع  
به تخلیه شهر زنجان کرد .

\* ۲۴ آبان ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۵ نوامبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه با یک فروند هواپیما که سخما آنرا هدایت میفرمودند به  
کرمان عزیمت نمودند .

شاهنشاه در میان شور و هیجان مردم کرمان وارد آن شهر شدند و  
مستقیماً به مسجد جامع نزول اجلال فرمودند . سپس به محل بیمارستانی  
که از محل عطیه همایونی در دست ساختمان است تشریف برده و از آنجا  
بازدید کردند . آنگاه به پرورشگاه شهر عزیمت نموده و مبلغی برای  
رفع نواقص پرورشگاه مرحمت فرموده و به تهران مراجعت کردند .  
سیهبد امیر احمدی وزیر جنگ باردیگر برای دادن گزارش نظامی به  
پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد .

\* ۲۶ آبان ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۷ نوامبر ۱۹۴۶ میلادی

سرلشکر رزم آرا رئیس ستاد ارتش برای دادن گزارش هایی درباره وضع  
ارتش و آمادگی کلیه نیروهای نظامی جهت هر گونه فداکاری به پیشگاه  
شاهنشاه شرفیاب گردید .

\* ۲۷ آبان ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۸ نوامبر ۱۹۴۶ میلادی

قرارداد لوله کشی و آگوسازی شهر تهران از طرف شهردار تهران و شرکت  
سر الکساندر گیپ برنده مناقصه به امضا رسید .

\* ۲۹ آبان ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۰ نوامبر ۱۹۴۶ میلادی

## گام هفتم پنجاه سال شانشاهی پهلوی

مراسم تیراندازی و عملیات نظامی لشکریهای پادگان مرکز در پیشگاه شاهنشاه در اوشان انجام یافت.

\* ۱ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۲ نوامبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه با هواپیمائی که شخما آنرا هدایت میفرمودند به کرمان - شاه عزیمت کردند. در فرودگاه شهر پس از استماع گزارش استاندار کرمانشاه، آن شهر را به قصد اصفهان ترک کردند. شاهنشاه با هواپیما وارد اصفهان شدند و مقامات دولتی به پیشگاه معظمله شرفیاب گردیدند. شاهنشاه پس از صدور دستوراتی به استاندار اصفهان به تهران مراجعت فرمودند.

بدستور ستاد ارتش ارتباط تلفنی و تلگرافی و همچنین خطوط ارتباطی قزوین با نقاط دیگر قطع گردید و مراکز حساس و مهم نظامی از جمله ایستگاه راه آهن آن شهر بوسیله سربازان پادگان قزوین بتصرف درآمد، پس از آن سه ستون نظامی از طریق راه آهن و جاده شوشه برای اشغال زنجان بجانب آن شهر حرکت کردند.

\* ۲ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۳ نوامبر ۱۹۴۶ میلادی

بخش چشم پزشکی بیمارستان فارابی در پیشگاه شاهنشاه افتتاح گردید.

شاهنشاه بمنظور افتتاح نمایشگاه کشاورزی به وزارت و وزارت کشاورزی تشریف فرما شدند و از غرفه های مختلف آن بازدید کردند. از طرف دولت اعلامیه ای درباره اوضاع آذربایجان، تجاوزات فرقه دموکرات به جان و مال و ناموس مردم زنجان، تخلیه زنجان از قوای فرقه دموکرات، و ورود نیروهای نظامی به زنجان منتشر گردید.

\* ۳ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۴ نوامبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه سرلشکر رزم آرا رئیس ستاد ارتش را احضار نموده دستورات خاصی درباره امور نظامی به مشارالیه صادر فرمودند. از طرف دولت در پاسخ تلگرام استاندار آذربایجان درباره انتخابات آن استان تذکر داده شد که انتخابات آذربایجان باید تحت نظر بازرسان مخصوص اعزامی دولت، همچنین قوای انتظامی که از تهران به آذربایجان فرستاده خواهند شد در نهایت آزادی صورت بگیرد.

خسرو بویراحمدی و سه نفر از سران ایل مزبور به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و مراتب خدمتگزاری خود را به عرض رسانیدند.

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۴ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۵ نوامبر ۱۹۴۶ میلادی

در محافل سیاسی تهران گفته شد که بزودی نیروهای نظامی از تهران به آذربایجان اعزام خواهند گشت .

\* ۵ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۶ نوامبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه نخست وزیر را به کاخ اختصاصی احضار کرده و دستوراتی درباره اوضاع آذربایجان به مشارالیه دادند .

\* ۷ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۸ نوامبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه مبلغ یک میلیون ریال برای تامین آب شهر کرمان اعطا فرمودند .

شورای عالی بهداشت با تشریف فرمائی شاهنشاه به دانشکده حقوق گشایش یافت .

از جانب دولت طی تلگرافی که به استاندار آذربایجان مخابره شد اعلام گردید که اعزام نیرو به آذربایجان برای جنگ و زدو خورد نیست و سنگر بندی فرقه دموکرات در حوالی قافلانکوه انتخابات را به تعویق خواهد انداخت . باید از ایجاد هر گونه اشکال در راه رسیدن نیروهای نظامی به آذربایجان فوراً جلوگیری شود .

\* ۸ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۹ نوامبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه با هواپیما تهران را به قصد بندرپهلوی ترک فرمودند . شاهنشاه پس از ورود به بندرپهلوی از سربازخانه و بیمارستان نواز بندرپهلوی دیدن کردند و آنگاه به ناو شهسوار تشریف فرما شدند و پس از اندکی استراحت به تهران مراجعت فرمودند .

\* ۹ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳۰ نوامبر ۱۹۴۶ میلادی

وزیر جنگ بمنظور عرض گزارش امور ارتش به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد .

\* ۱۰ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

دولت طی تلگرافی که به دکتر جاوید استاندار آذربایجان مخابره کرد اعلام نمود که اگر اعزام نیروی نظامی از تهران به آذربایجان با نافرمانی و مقاومت دموکرات ها روبرو شود ، عواقب وخیمی برای آنها دربرخواهد داشت و بدیهی است که مسئولیت هر حادثه ای متوجه مسئولان

# گاهنامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

آن استان خواهد بود.

\* ۱۲ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

رسم از جانب دولت اعلام شد که انتخابات دوره پانزدهم مجلس شورای ملی از روز شانزدهم آذرماه جاری در سراسر ایران آغاز خواهد شد، ولی انتخابات استان آذربایجان بمحض ورود قوای انتظامی بیه آن استان شروع خواهد گشت.

سپهبد امیراحمدی وزیر جنگ به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش امور نظامی کشور را به عرض رسانید. در این شرفیابی شاهنشاه دستورات مبسوطی درباره مسائل نظامی صادر فرمودند.

\* ۱۳ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۴ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

یک ستون نظامی بفرماندهی سرهنگ بایندر برای اشغال کلیه نواحی خمره و گروس به مواضع دموکراتها حمله کرد و پس از زدو خورد شدید و وارد نمودن تلفات سنگین به آنها و گرفتن عدهای اسیر از متجسران، منطقه رجین را تصرف کرد.

\* ۱۵ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۶ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه با هواپیما وارد فرودگاه زنجان شدند و پس از بررسی اوضاع نظامی، بلافاصله فرمان پیشروی نیروی نظامی را برای آزاد ساختن آذربایجان صادر فرمودند، و پس از آن شخما عملیات نظامی و پیشروی واحدهای ارتش را با هواپیما زیر نظر گرفتند. سیمد نفر از کارگران کارخانه نساجی چالوس و عدهای از کارگران کارخانههای شاهی که مظنون به نظر میرسیدند بوسیله ماموران نظامی دستگیر شدند.

\* ۱۶ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۷ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

رادیو لندن اعلام کرد که نماینده دولت ایران طی یادداشتی که به شورای امنیت تسلیم کرد تقاضا نمود شورا اوضاع آذربایجان ایران را کاملاً تحت نظر بگیرد.

\* ۱۷ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۸ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

نخست وزیر طی تلگرامی به استاندار آذربایجان تاکید کرد که انتخابات آذربایجان باید پس از ورود قوای انتظامی از مرکز انجام پذیرد، در غیر این صورت مسئولان مربوط محکوم به مجازات خواهند شد و

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

کلیه موافقت‌هایی که تا کنون از جانب دولت بعمل آمده کان لم یکن تلقی میگردد.

ستاد ارتش ضمن پیامی که برای افسران مقیم آذربایجان فرستاد از آنها خواست که خود را به نزدیکترین قسمت نظامی معرفی کنند، در غیر اینصورت چنانچه در حین زدوخورد یا بعد از آن دستگیر شوند به اتهام یا غیگری مسلحانه تحت تعقیب قانونی قرار خواهند گرفت.

\* ۱۸ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۹ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه بمنظور افتتاح رسمی کاخ دادگستری به محل مزبور تشریف فرما شدند و از قسمت‌های مختلف کاخ و همچنین بهداری زندان و پزشکی قانون با زدید فرمودند.

هواپیماهای ارتش شاهنشاهی، استحکامات بتونی و سنگرهای متجاسران فرقه دموکرات را در دامنه‌های قافلانکوه و ارتفاعات "قر - قلعه سی" و اطراف زودخانه قزل اوزن به شدت بمباران کردند و آتش - بارهای زمینی نیز مواضع دشمن را با توپخانه و مسلسل زیر آتش گرفتند.

صدوجهل و هشت نفر افرادی که در معدن زیرآب به طرف‌قوای نظامی تیراندازی نموده و در تحریکات و عملیات ضد دولتی شرکت داشتند دستگیر شدند.

در اعلامیه‌ای که از طرف دولت انتشار یافت، ضمن تشریح اهداف از اعزام نیرو به آذربایجان تذکر داده شد که ریشه مسموم نقض حاکمیت و تمامیت کشور در هر جا و بهر عنوان که باشد قطع خواهد شد و هر کس در راه تمرد و عصیان قدم گذارد، به سرنوشت شومی دچار خواهد گشت.

\* ۱۹ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۰ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

ستون اعزامی تحت فرماندهی سرهنگ هاشمی پس از زدو خورد با فداثیان فرقه دموکرات بفرماندهی غلام یحیی، ارتفاعات قافلانکوه و همچنین پل دختر را که بوسیله فداثیان فرقه دموکرات منهدم شده بود بتصرف درآورد و با ایجاد یک پل موقت بجای آن، به پیشروی خود به سوی میانه ادامه داد.

پیش‌نویس قرارداد نصب یازده هزار دستگاه تلفن در تهران و حومه به امضا شرکت‌سهامی تلفن و نماینده کمپانی ژنرال الکتریک رسید.

\* ۲۰ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۱ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی



## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

سفرای شوروی و امریکا ، نخست وزیر را در کاخ وزارت امور خارجه ملاقات کرده و راجع به حوادث اخیر با یکدیگر به مذاکره پرداختند . نیروهای نظامی به مواضع دموکرات ها حمله ور شده و پس از در هم شکستن استحکامات فرقه دموکرات و گرفتن تعدادی اسیر از آنان شهر میان را تصرف کردند ، بلافاصله نیروهای نظامی در سه ستون به پیشروی خود ادامه دادند . ستون اول مرکب از واحدهای پیاده و ارابه جنگی و توپخانه به سوی تبریز ، ستون دوم مرکب از واحدهای سوار و پیاده و توپخانه به سوی مراغه ستون سوم مرکب از واحدهای پیاده و توپخانه و خمپاره انداز بسوی سراب و اردبیل پیش رفتند . سپهد امیر احمدی وزیر جنگ به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش پیشروی نیروهای نظامی را بعرض رسانید .

فرمان شاهنشاه سرهنگ پیاده میرحسین هاشمی فرمانده نیروهای اعزامی به آذربایجان بر اثر ابراز رشادت و منکوب کردن متجاسران و اشار فرقه دموکرات به درجه سرتیپی مفتخر گردید .

\* ۲۱ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۲ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

با پیشروی نیروهای نظامی بطرف شهر تبریز ، فدائیان فرقه دموکرات که یکنی روحیه خود را باخته بودند با بی نظمی از برابر نیروهای نظامی عقب نشینی کردند . مردم تبریز نیز علیه فرقه دموکرات قیام کرده و ادارات دولتی را از جنگ دموکرات ها بیرون آوردند و جمعی از آنها را بازداشت نمودند .

اولین دسته نیروی نظامی در میان موج احساسات شورانگیز مردم تبریز وارد این شهر شد و شهر تبریز را پس از یکسال اسارت در چنگال اجنبی پرستان آزاد کرد .

نیروهای تحت فرماندهی سرهنگ بایندر پس از زد و خورد شدید با فدائیان فرقه دموکرات در تکاب ، وارد شاهین دژ شدند .

فرمان شاهنشاه دائر بر ادامه پیشروی سربازان در کلیه نقاط آذربایجان تا برقراری کامل امنیت در سراسر آن منطقه ، فرماندهان نیروهای اعزامی ابلاغ گردید .

صد نفر از سران فرقه دموکرات همراه با پیشه‌وری با شتاب وارد جلفا شده و با مقدار زیادی اموال و اثاثه غارت شده ، از مرز شوروی گذشتند . اتومبیل ها و اثاثه‌ای که آنها با خود بردند عبارت بود از : صد کامیون حامل قالی های گران بها و کالاهای پرارزش و خواربار ، چهل دستگاه

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

اتومبیل سواری ، سی و پنج دستگاه جیب ، هشت دستگاه اتوبوس .  
فرمان شاهنشاه سرهنگ سوارنصرت‌اله بایندر بر اثر ابراز رشادت  
در سرکوبی اشرار و متجاسران فرقه دموکرات در جبهه قافلانکوه به درجه  
سرتیپی مفتخر گردید .

یازده تن از افسران ستون اعزامی به تکاپ به مناسبت ابراز فدا -  
کاری در منکوب کردن متجاسران فرقه دموکرات به دریافت نشان مفتخر  
شدند .

✱ ۲۲ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۳ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

غلام یحیی فرمانده فدائیان فرقه دموکرات پس از عقب‌نشینی از  
منطقه قافلانکوه و تخلیه شهر میانه و دزدیدن دو میلیون ریال از بانک  
میانه ، گروهی از مردم آبادی‌های اطراف را بقتل رساند و با عجله به  
جانب مرز فرار کرد .

بمناسبت فداکاری‌هایی که در منطقه خمسه طی یکسال اخیر از طرف  
نیروهای نظامی بعمل آمده بود ، افسران این منطقه به ارتقاء درجه و  
اخذ نشان مفتخر گردیدند .

فرمان شاهنشاه بعنوان رئیس ستاد ارتش دائر بر پیروزی ارتش و  
قدردانی و ابراز رضایت از زحمات و فداکاری افسران و سربازان ارتش  
در راه نجات آذربایجان شرفصدور یافت .

✱ ۲۳ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۴ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

سپهبد امیر احمدی وزیر جنگ گزارش اوضاع نظامی کلیه مناطق  
آذربایجان را بعرض شاهنشاه رساند و پس از کسب دستورهای تازه از  
پیشگاه معظمله بازگشت .

کلب دکتر ارانی بوسیله آذربایجانی‌های مقیم تهران آتش زده شد .  
فرمانداران نظامی شهرهای آذربایجان تعیین شدند و مسئولان شهر -  
بانی‌های آن استان نیز از طرف شهربانی کل کشور انتخاب و به آذربایجان  
اعزام گردیدند .

ستون اعزامی وارد شهر میاندوآب شد و قاضی محمد و حاج بابا شیخ  
و عده کثیری از تجزیه‌طلبان در منطقه کردستان مراتب اطاعت خود را  
از دولت به اطلاع سرتیپ‌های یونی فرمانده ستون اعزامی رسانیدند .

آذربایجانی‌های مقیم تهران به کلوب مرکزی حزب توده و شوروی  
متحد مرکزی حمله ور شدند و تابلوهای آنرا پائین آوردند .

## گاهنامه پنجاد سال شامشای پهلوی

\* ۲۴ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۵ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

چهارصد نفر نمایندگان طبقات مختلف آذربایجان در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و مراتب حقشناسی و سپاسگزاری خود را از نجات آذربایجان بعرض رسانیدند.

علما و روحانیون تهران عریضه‌ای به پیشگاه شاهنشاه تقدیم کردند و مراتب سپاسگزاری خود را بمناسبت نجات آذربایجان معروض داشتند. ستون اعزامی از رشت به فرماندهی سرهنگ مقبلی، پس از زد و خورد شدید با دموکرات‌ها، شهر آستارا را تصرف کرد و به پیشروی خود ادامه داد.

شهر مهاباد به تصرف نیروهای نظامی درآمد و پیشروی سربازان به طرف مرند و ماکو آغاز گردید.

\* ۲۵ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۶ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه در مصاحبه‌ای که خبرنگار خبرگزاری یونایتد پرس با معظم‌له بعمل آورد، پس از تشریح اوضاع آذربایجان در یکسال اخیر، نظر خود را درباره اصلاحات اجتماعی و تقویت ارتش ایران طبق اصول نوین بیان فرمودند.

فرستنده رادیو تبریز که تا چند روز قبل در دست فرقه دموکرات بود با فرار متجاسران از آذربایجان، در اختیار اداره کل تبلیغات و رادیو قرار گرفت.

بیش از دو هزار نفر از اعضای جمعیت نجات آذربایجان، در کاخ اختصاصی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و مراتب سپاسگزاری خود را بمناسبت نجات آذربایجان و فداکاری‌های سربازان دلیر معروض داشتند. یک ستون از سربازان ارتش شاهنشاهی پس از آزاد کردن چند شهر آذربایجان از نیروی فرقه دموکرات، وارد جلفا شد و این شهر مرزی را پس از یکسال آزاد ساخت.

خبرنگاران مطبوعات که همراه نیروهای نظامی به آذربایجان رفته بودند گزارش دادند که بیش از دو میلیون فشنگ و پنجاه هزار قبضه تفنگ، پنجهزار مسلسل سبک و سنگین، صدها جعبه نارنجک، صدها توپ تا این تاریخ از فدائیان فرقه دموکرات گرفته شده است.

سلام اله جاوید استاندار آذربایجان و شستری رئیس انجمن ایالتی آن استان که تحت الحفظ به تهران اعزام شده بودند، زندانی گردیدند.

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۶ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۷ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

نیروهای نظامی در میان استقبال پرشور مردم ، شهرهای مرند ، جلفا ، خوی ، ماکو را پس از یکسال اسارت آزاد کردند .  
ستون اعزامی به اردبیل پس از تصرف سراب ، شهر اردبیل را نیز تصرف درآورد .

\* ۲۷ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۸ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

بیست و شش نفر از افسران متمرد ارتش که طی یکسال گذشته به دموکرات ها ملحق شده بودند ، بوسیله ستون اعزامی دستگیر و زندانی شدند .

پیش از ورود نیروهای نظامی به شهر رضائیه ، اهالی آن شهر که به مناسبت زیادی را از دموکرات ها تحمل کرده بودند ، سی نفر از دموکرات ها را دستگیر و تیرباران کردند .

\* ۲۸ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۹ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

شاهنشاه مبلغ یک میلیون ریال بمنظور عمران و آبادی و تأمین بهداشت مکران اعطا فرمودند .

\* ۳۰ آذرماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۱ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و وزرای جدید امور خارجه ، کار و تبلیغات ، راه ، کشور و پست و تلگراف و تلفن را معرفی کرد .  
ستون های اعزامی ارتش در کلیه نقاط آذربایجان مستقر شدند و نظم و آرامش کامل را در همه جا برقرار ساختند .

\* ۱ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۲ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

سرلشکر رزم آرا رئیس ستاد ارتش در کاخ اختصاصی به پیشگاه شاهنشاه باریافت و گزارش امور نظامی را بعرض رساند .

اعلامیه دربار شاهنشاهی دایر برکسالت شاهنشاه و عدم شرکت در مراسم رژه پادگان های نظامی انتشار یافت .

بمناسبت رفع غائله آذربایجان رژه باشکوه نیروهای نظامی مرکز از برابر تمثال شاهنشاه در میدان سپه برگزار شد . در این مراسم والا حضرت شاهدخت اشرف پهلوی ، والا حضرت شاهپور غلامرضا پهلوی ، نخست وزیر و عده ای از وزرا شرکت داشتند .

بفرمان شاهنشاه سرهنگ سوارنصراله مقبلی فرمانده تیپ رشت بر اثر

## گام هفتم پنجاد سال شانشاهی پهلوی

ابراز رشادت در عملیات نظامی علیه متجاسران فرقه دموکرات در جبهه آستارا، به درجه سرتیپی مفتخر گردید.

\* ۳ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۴ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

طبق صورت مجلس تنظیمی، رسماً اعلام شد که معادل یک میلیارد و دویست میلیون ریال از طرف دموکرات ها، به اهالی آستارا خسارت مالی وارد آمده است.

روسای ایل بویراحمدی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و مستدعیات خود را بعرض رسانیدند و معظمله اوامر موکدی در مورد رسیدگی به تقاضا - های آنان به نخست وزیر صادر فرمودند.

\* ۵ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۶ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

نه نفر از افسران فراری که به اتهام پیوستن به ماجراجویان و قیام مسلحانه علیه دولت دستگیر شده بودند، پس از محاکمه در دادگاه صحرایی به مجازات های اعدام، حبس ابد و زندان از پنج تا پانزده سال محکوم شدند.

\* ۸ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۹ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

کاردار سفارت عراق در ایران با وزیر امور خارجه ملاقات کرد و درباره استرداد ملامطفی بارزانی و چهارتن از همراهان وی که چند روز قبل به تهران وارد شده و در باشگاه افسران لشکر دو تحت نظر قرار گرفته اند به مذاکره پرداخت.

\* ۱۰ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳۱ دسامبر ۱۹۴۶ میلادی

دستور آغاز انتخابات دوره پانزدهم مجلس شورای ملی از طرف وزارت کشور به فرمانداران و بخشداران سراسر کشور ابلاغ شد. اسامی بیست و دو تن از افسران و یک نفر استوار هوایی که به اتهام قیام مسلحانه علیه دولت و پیوستن به تحریه طلبان محکوم به مرگ شده بودند، پس از اجرای حکم اعلام گردید.

\* ۱۱ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱ ژانویه ۱۹۴۷ میلادی

سپهبد امیراحمدی وزیر جنگ به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش امور نظامی کلیه مناطق کشور را بعرض رساند.

\* ۱۲ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲ ژانویه ۱۹۴۷ میلادی

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

شاهنشاه با هواپیمای اختصاصی به شهر زنجان تشریف فرما شدند و ضمن بازدید از شهر و بیمارستان زنجان مردم را مورد تفقد قرار دادند و آنگاه با تهران مراجعت فرمودند.

\* ۲۰ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۰ ژانویه ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه با هواپیمای اختصاصی به شهر اراک عزیمت کردند.

\* ۲۲ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۲ ژانویه ۱۹۴۷ میلادی

سه نفر از افسران فراری که در دادگاه نظامی محکوم به مرگ شده بودند اعدام شدند.

\* ۲۴ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۴ ژانویه ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه قوام نخست وزیر را در کاخ اختصاصی احضار فرمودند و در مورد رسیدگی به وضع انتخابات و رفع تحمن گروهی از رجال و روحانیون در کاخ سلطنتی اوامری صادر کردند.

\* ۲۵ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۵ ژانویه ۱۹۴۷ میلادی

ده نفر از استواران و گروهیانیان که علیه استقلال کشور ——— متجاسران همکاری کرده بودند، پس از صدور حکم اعدام از طرف دادگاه صحنائی تیرباران شدند.

\* ۲۸ دی ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۸ ژانویه ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه با هواپیمای اختصاصی که شخما آنرا هدایت میکردند ——— تهران را به قصد شیراز ترک فرمودند. معظمله پس از ورود به شیراز از بیمارستان یکم دستخوابی شهر بازدید کردند و برای رفع نیازمندی ——— های مردم اوامر لازم صادر نمودند و آنگاه به تهران مراجعت فرمودند.

\* ۹ بهمن ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۹ ژانویه ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه بمنظور اعطای نشان به یکصد و چهل نفر از سران عشایر هاسون و کرد و مجاهدان طوالش و اردبیل به محل لشکر یک پادگان مرکز تشریف فرما شدند و پس از بیاناتی که در باشگاه افسران این لشکر ایراد نمودند مجاهدان را به اخذ نشان مفتخر کردند.

رسم اعلام شد که در وقایع آذربایجان در سال ۱۳۲۴ نوزده تن از افسران ارتش و ژاندارمری طی زدو خورد با متجاسران فرقه دموکرات ——— بشهادت رسیده اند. بهمین مناسبت بفرمان شاهنشاه نوزده قطعه نشان

## گاهنامه پنجاه سال شایسته‌ی پهلوی

جاوید به بازماندگان آنها اعطا گردید.

\* ۱۰ بهمن ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳۰ ژانویه ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه به منظور شرکت در مراسم جشن سده و اعطای سردوشی به دانشجویان، به دانشکده افسری تشریف‌فرما شدند و پس از انجام رژه واحدها و بازدید از قسمت‌های مختلف دانشکده و تالار ورزش به کاخ سلطنتی مراجعت کردند.

از طرف دولت بار دیگر نامه‌هایی برای سفیرای کشورهای امریکا، شوروی، انگلستان و فرانسه ارسال شد و ضمن آن تقاضا شد که با شرکت‌نماینده ایران در کنفرانس صلح با آلمان به منظور جبران خسارات وارده به ایران در دوران جنگ موافقت بعمل آید.

\* ۱۵ بهمن ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۴ فوریه ۱۹۴۷ میلادی

سفیر کبیر ایران در مسکو طی یادداشتی که به وزارت امور خارجه تسلیم نمود، طلاهای بانک ملی ایران را در بانک دولتی اتحاد جماهیر شوروی مطالبه کرد. جشن تاسیس و استقلال دانشگاه تهران در سالن دانشکده حقوق در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و دانش‌جویان به اخذ دانشنامه مفتخر شدند.

\* ۱۶ بهمن ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۵ فوریه ۱۹۴۷ میلادی

چهار تن از روحانیون کردستان به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب‌شده و مورد تفقد قرار گرفتند. معظم‌الیه به هر یک از روحانیون یک انگشتی گرانیه‌ها مرحمت فرمودند.

تولید نفت خام ایران در سال ۱۹۴۶ مقدار ۸۱۹،۰۰۰ بشکه و درآمد ایران از این بابت هفت میلیون و یکصد هزار لیره بوده است.

\* ۱۷ بهمن ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۶ فوریه ۱۹۴۷ میلادی

آیت‌اله حاج آقا حسین قمی مرجع تقلید شیعیان جهان درگذشت.

## کاهن مه

### پناه سال شامشایی پهلوی

\* ۲۱ بهمن ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۰ فوریه ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه در مجلس ترحیم آیت اله حاج آقا حسین -  
قمی مرجع تقلید شیعیان جهان که از طرف دولت در  
مسجد شاه منعقد شده بود شرکت فرمودند.

\* ۲۲ بهمن ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۱ فوریه ۱۹۴۷ میلادی

اعضای فرهنگستان ایران در کاخ مرمر به پیشگاه  
شاهنشاه شرفیاب شدند. و گزارش اقدامات فرهنگستان  
را بعرض رسانیدند.

\* ۲۳ بهمن ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۲ فوریه ۱۹۴۷ میلادی

اولین پرش های نمایشی با چتر نجات در ایران  
انجام یافت.

شاهنشاه در مصاحبه با نماینده مجله مصری  
" الهلال " در مورد مسئله آذربایجان ، بالا بردن  
سطح زندگی ملت ایران ، تامین بهداشت و فرهنگ و بیمه  
اجتماعی برای همه افراد مردم مطالبی بیکان  
فرمودند.

\* ۲۸ بهمن ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۷ فوریه ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه به محل قورخانه تشریف فرما شدند و  
از قسمت های مختلف آن بازدید به عمل آوردند.  
هفده نفر از افسران و استواران نیروی هوایی که  
در وقایع آذربایجان منشا خدمات شایان توجهی  
بودند از طرف شاهنشاه به اخذ نشان مفتخر  
گردیدند.

\* ۱ اسفند ماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۰ فوریه ۱۹۴۷ میلادی

ناصر قشقائی رئیس ایل قشقائی به پیشگاه  
شاهنشاه شرفیاب شد، و مراتب خدمتگرای خود را  
به عرض رسانید.

اکراد بارزانی که به ایران پناهنده شده  
بودند به علت خودداری از تحویل اسلحه مکلف  
به خروج از خاک ایران شدند ، ولی بر خلاف تعهد



## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

قبلی تصمیم به زد و خورد با نیروی های نظامی گرفتند.

\* ۵ اسفندماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۴ فوریه ۱۹۴۷ میلادی

مراسم اعطای سردوشی به سربازان و اعطای جوائز به افسران لشکر دو پادگان مرکب از در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد.

\* ۷ اسفندماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۶ فوریه ۱۹۴۷ میلادی

رئیس کل شورای فرهنگی بریتانیا به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب گردید.

\* ۱۰ اسفندماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱ مارس ۱۹۴۷ میلادی

محمد قاضی رئیس جمهوری قلابی کردستان ، سید قاضی وزیر جنگ و صدر قاضی از سران حکومت پوشالی کردستان ، به موجب حکم دادگاه زمان جنگ ، در سربازخانه مهیاد اعدام شدند.

\* ۱۲ اسفندماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۳ مارس ۱۹۴۷ میلادی

رضازاده شفق در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش ماموریت خود و هیئت مامور توزیع هدایا را بین سربازان در آذربایجان به عرض رسانید.

\* ۱۳ اسفندماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۴ مارس ۱۹۴۷ میلادی

استاندار فارس به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش خلع سلاح قسمتی از عشایر فارس را معروض داشت.

\* ۱۵ اسفندماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۶ مارس ۱۹۴۷ میلادی

هیئت نمایندگی ایران به ریاست علی اصغر حکمت ، تهران را به عزم هندوستان ترک گفت.

\* ۱۷ اسفندماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۸ مارس ۱۹۴۷ میلادی

رسم اعلام شد بودجه کل کشور در سال جاری که هزینه ها به صورت

# گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

یک دوازدهم پرداخت شده به این شرح است :

درآمد ۷,۶۸۶,۷۲۳,۰۰۰ ریال

هزینه ۹,۴۳۸,۴۳۹,۰۰۰ ریال

\* ۲۰ اسفندماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۱ مارس ۱۹۴۷ میلادی

مراسم اعطای نشان جاوید به بازماندگان هشتاد و شش نفر از افسران شهید در باشگاه افسران و در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد .  
بدنبال تمرد اکراد بارزانی ، زد و خورد سختی بین آنها و سربازان تحت فرماندهی سرلشکر همایونی فرمانده لشکر کردستان در گرفت .

\* ۲۱ اسفندماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۲ مارس ۱۹۴۷ میلادی

موافقتنامه پنج ماده‌ای بین دولت و قشائی ها در مورد خلــــع سلاح و اسکان ایلات به امضا رسید .

\* ۲۴ اسفندماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۵ مارس ۱۹۴۷ میلادی

سرتیپ صفاری رئیس شهربانی کل کشور گزارش امور شهربانی های آذربایجان را بعرض شاهنشاه رسانید .

\* ۲۷ اسفندماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۸ مارس ۱۹۴۷ میلادی

مراسم نصب مجسمه اعلیحضرت رضاشاه در دانشکده افسری در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد .

اکراد بارزانی شب هنگام یکی از واحدهای نامی مهاباد را محاصره کردند و در زد و خورد شدیدی که روی داد یک افسر و چند تن از بارزانی ها بقتل رسیدند .

بدستور ستاد ارتش نیروهای تقویتی از تیپ رضائیه ، لشکر پنج کردستان ، لشکر سه تبریز و همچنین چند فروند هواپیما برای تقویت نیروهای مهاباد اعزام گردید .

\* ۲۸ اسفندماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۱۹ مارس ۱۹۴۷ میلادی

نخستین جلسه انجمن خدمات اجتماعی که ریاست عالیّه آنرا شاهنشاه قبول فرموده‌اند ، با حضور والا حضرت شاهدخت اشرف پهلوی در کــــاخ اختصاصی تشکیل شد .

\* ۲۹ اسفندماه ۱۳۲۵ خورشیدی - ۲۰ مارس ۱۹۴۷ میلادی

پرفسور لومیر دانشمند شهر فرانسه به اتفاق دکتر اقبال وزیر

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم

بهداری به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب گردید.  
شاهنشاه به اداره تسلیحات ارتش تشریف فرما شدند و از قسمت های مختلف آن بازدید بعمل آوردند.

بفرمان شاهنشاه ، احمد قوام نخست وزیر ، داود پیرنیا معاون نخست وزیر و سرتیپ صفاری رئیس اداره کل شهربانی بدریافت نشان درجه اول پاس مفتخر گردیدند.

شاهنشاه بنابر استدعای ناصر قشقائی مبلغ دو میلیون و پانصد هزار ریال برای تامین آب کازرون و مبلغ دو میلیون و پانصد هزار ریال به منظور تامین آب شهر آباده اعطا فرمودند .

\* ۱ فروردین ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۲ مارس ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه در پیامی که بمناسبت آغاز سال جدید برای ملت ایران فرستادند ، به علل وخامت اوضاع کشور در چند سال اخیر ، بروز اختلاف و نفاق بین مردم ، بی اعتنائی در راه انجام وظیفه و رجحان منافع و نظرات شخصی بر مصالح عمومی اشاره کرده و همه مردم را به اتحاد و اتفاق دعوت فرمودند .

آئین سلام عید نوروز در کاخ گلستان در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و نمایندگان طبقات مختلف کشور برای عرض تبریک به حضور معظم لـه شرفیاب شدند .

شاهنشاه به هنرستان دختران تشریف فرما شدند و مقرر فرمودند که بین کلیه دانش آموزان بی بضاعت لباس مورد نیاز آنها توزیع شود .

\* ۸ فروردین ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۹ مارس ۱۹۴۷ میلادی

عملیات نظامی علیه کردهای بارزانی از طرف نیروهای اعزامی شدت یافت و تلفات سنگینی به افراد مسلح بارزانی وارد آمد .

\* ۹ فروردین ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۳۰ مارس ۱۹۴۷ میلادی

رئیس ستاد ارتش اعلام کرد که کردهای بارزانی در زیر آتش ستونهای اعزامی پیوسته عقب نشینی می کنند و اکنون فقط منطقه اشنوینیه و ترکور را در اختیار دارند .

\* ۱۲ فروردین ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲ آوریل ۱۹۴۷ میلادی

عملیات ریل گذاری راه آهن قم و کاشان آغاز شد .

\* ۱۴ فروردین ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۴ آوریل ۱۹۴۷ میلادی

## گاهنامه پنج‌ماه سال شانزدهم بهمنی

فرمانده افراد مسلح بارزانی تقاضای متارکه جنگ کرد ، و فرمانده نیروهای اعزامی پاسخ داد در صورتی که بدون قید و شرط تسلیم شوند ، عملیات نظامی علیه آنان متوقف خواهد شد .

\* ۱۵ فروردین ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۵ آوریل ۱۹۴۷ میلادی

نیروهای نظامی پس از یک زد و خورد شدید با متجاسران وارد اشنویه شدند و کردهای بارزانی به طرف ارتفاعات آخ و تمرکیک عقب‌نشستند و در کوه ها متواری گردیدند .

\* ۱۷ فروردین ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۷ آوریل ۱۹۴۷ میلادی

چهار نفر از افسران فرقه دموکرات که طبق رای دادگاه نظامی زمان جنگ محکوم به اعدام شده بودند تیرباران شدند .

\* ۱۹ فروردین ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۹ آوریل ۱۹۴۷ میلادی

سپهبد امیر احمدی وزیر جنگ و سرلشکر رزم آرا رئیس‌ستاد ارتش در یک جلسه مطبوعاتی اطلاعاتی پیرامون سلاح ها و مهمات جمع آوری شده در آذربایجان و هدف‌کردهای بارزانی از زد و خورد با قوای دولتی در اختیار روزنامه نگاران گذاشتند .

\* ۲۴ فروردین ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۴ آوریل ۱۹۴۷ میلادی

بر اثر حملات پی در پی و فشار شدید ستون های اعزامی به کردهای بارزانی که در کوه ها متفرق شده بودند ، گروهی از افراد بارزانی به خاک عراق پناهنده شدند .

\* ۲۵ فروردین ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۵ آوریل ۱۹۴۷ میلادی

هفت نفر از متجاسران که در شهر مراغه و اطراف آن مرتکب فجایع بسیار شده بودند ، طبق رای دادگاه زمان جنگ در مراغه محکوم به اعدام گردیدند و رای صادره در مورد آنها بموقع اجرا گذارده شد .

\* ۲۷ فروردین ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۷ آوریل ۱۹۴۷ میلادی

خبرگزاری پارس صورت‌ریز مطالبات ایران از متفقین را به مبلغ نهصد و پنجاه و پنج میلیون دلار انتشار داد .

\* ۲۹ فروردین ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۹ آوریل ۱۹۴۷ میلادی

بمنظور تجلیل از افسران و درجه داران و سربازان و افراد عشایر

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

دلیری که در حوادث اخیر کردستان شهید شده‌اند مجلس تذکری از طرف وزارت جنگ در مسجد سپهسالار منعقد گردید و شاهنشاه در این مجلس شرکت فرمودند.

آخرین مقاومت نیروهای بارزانی در خطوط مرزی در هم شکسته شد و سران بارزانی به خاک عراق فرار کردند.

\* ۳۰ فروردین ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۰ آوریل ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه از هواپیماهای جدید انگلیسی در فرودگاه مهرآباد بازدید فرمودند و مدت پانزده دقیقه با یک فروند از هواپیماهای مزبور پرواز نمودند.

\* ۳۱ فروردین ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۱ آوریل ۱۹۴۷ میلادی

بمناسبت شکست بارزانی ها و پایان غائله کردستان و استقرار نظم و آرامش در منطقه مزبور فرمان شاهنشاه دائر بر رضامندی و خرسندی خاطر همایونی به فرمانده نیروی کردستان ، افسران ، درجه‌داران و افراد این نیرو شرفصدور یافت .

\* ۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۲ آوریل ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه در جشن سومین دوره آموزشگاه عالی شهربانی که بنام دوره آذربایجان خوانده شد شرکت فرمودند و جوایز دانشجویان ممتاز را اعطا فرمودند .

\* ۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۴ آوریل ۱۹۴۷ میلادی

هفتمین سال تولد و پنجاهمین سال خدمات فرهنگی استاد عبدالعظیم قریب در تالار دانشکده ادبیات دانشگاه تهران جشن گرفته شد و دستخط همایونی و نشان درجه دو همایون از جانب شاهنشاه به نامبرده اعطا گردید .

\* ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۶ آوریل ۱۹۴۷ میلادی

والاحضرت شاهدخت شمس پهلوی از نوانخانه شهرداری تهران درخیابان کوته بازدید کردند .

شاهنشاه در مراسم جشن بیست و پنجمین سال تاسیس لشکر یک پادگان مرکز شرکت فرمودند و نشان ها و مدال های افسران و پرچم هنگ های مختلف را به آنها اعطا فرمودند .

# گاهنامه

## نجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۶ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۷ آوریل ۱۹۴۷ میلادی

فرمان تاسیس سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی بریاست عالیـــــــــــــــــه شاهنشاه ، بمنظور بهبود وضع بهداشت مردم کشور و مداوای بیماران تنگدست و رفاه حال نیازمندان شرفصدور یافت .

هیئت عامل و اعضای کمیسیون های سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظم له نیات عالیـــــــــه خود را در مورد تشکیل این سازمان بیان فرمودند .

\* ۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۳۰ آوریل ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه برای زیارت حضرت عبدالعظیم به شهر ری تشریف فرما شدند . والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی ریاست افتخاری آموزشگاه موسیقی انجمن روابط فرهنگی ایران و شوروی را قبول کردند .

\* ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲ مه ۱۹۴۷ میلادی

زمین های ورزشی دانشگاه تهران از جانب شاهنشاه گشایش یافت .

\* ۱۲ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۳ مه ۱۹۴۷ میلادی

افسران و درجه داران و عسایر سلحشوری که در زد و خورد با کُرد های بارزانی ابراز رشادت نموده بودند بفرمان شاهنشاه به یک درجه ترفیع و دریافت نشان و مدال مفتخر گردیدند .

اطلاعیه وزارت دربار شاهنشاهی در مورد تعین محل دفن اعلیحضرت رضاشاه پهلوی درجوار حضرت عبدالعظیم در شهر ری صادر شد .

\* ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۵ مه ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه در مراسم جشن ورزشی دانشکده افسری شرکت فرمودند وجوایز دانشجویان را اعطا کردند .

\* ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۶ مه ۱۹۴۷ میلادی

سرلشکر ضرابی فرمانده لشکر سه تبریز به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش اوضاع آذربایجان و نیازمندی های اهالی آن استان را به عرض رسانید ، و معظم له تمایل خود را به مشاهده اوضاع آذربایجان از نزدیک ابراز فرمودند .

\* ۱۶ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۷ مه ۱۹۴۷ میلادی

کمیته بین المللی المپیک از دولت ایران دعوت کرد که قهرمانان

گامزن نامہ

ایرانی در مسابقات المپیک سال ۱۹۴۸ در لندن شرکت نمایند.

\* ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۸ مه ۱۹۴۷ میلادی

بفرمان شاهنشاه افراد کردی که بر اثر تحریک و دسیسه ماحراجویان فریب آنها را خورده و تشنجاتی در شمال باختری ایران به وجود آورده بودند مورد عفو قرار گرفتند.

تیپ‌کازرون که در غائله فارس از طرف ایالات متمدن مورد حمله قرار گرفته بود، پس از تجدید سازمان در میان ابراز احساسات پر شور اهالی وارد شهر کازرون گردید.

سروان خسرو روزبه که به علت فعالیت‌های مخرب و ضد ملی و توطئه علیه رژیم مملکت در زندان دژبان بسر می برد از زندان فرار کرد.

\* ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۰ مه ۱۹۴۷ میلادی

بودجه کل کشور در سال جاری به تصویب هیئت دولت رسید.

\* ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۲ مه ۱۹۴۷ میلادی

متن فرمان شاهنشاه دائر بر عفو کلیه فریب‌خوردگان گرد بنیاد  
هواپیما در مناطق رضائیه ، مهاباد ، کرمانشاهان و نقاط مختلف  
کردستان بخش شد .

وزارت دارائی طی نامہ ای کہ بہ وزارت امور خارجہ ارسال داشت اطلاع داد کہ جعفر پیشہ وری هنگام فرار بہ شوروی مبلغ شش میلیون ریال از حساب ادارہ دارائی آذربایجان کہ در بانک کشاورزی و بانک روس و بانک فرقه دموکرات آذربایجان وجود داشت بہ طور غیر قانونی برداشت کرد .

هیئت وزیران تصویب کرد که کلیه شیر کشانه ها ، قمارخانه ها ،  
پایله فروشی ها از طرف ماموران دولت بسته شود .

\* ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۳ مه ۱۹۴۷ میلادی

پادگان بوشهر که در غائله فارس مورد حمله ایلات متمرّد قرار گرفته و منحل شده بود با تجدید سازمان وظایف خود را آغاز کرد و افراد پادگان در میان استقبال گرم اهالی وارد بوشهر شدند.

\* ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۵ مه ۱۹۴۷ میلادی

والاحضرت شاهدخت شمس پهلوی از بیمارستان تهران و سپس از پرورشگاه

# گاهنامه پنج‌ماه‌سال‌شاهنشاهی پهلوی

یتیمان شهرداری بازدید بعمل آوردند.

\* ۲۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۸ مه ۱۹۴۷ میلادی

دادرسی تدین وزیر اسبق کشور به اتهام مداخله در انتخابات بلوچستان و سیستان و بندر عباس و سوء استفاده در خرید گندم از آذربایجان در دیوان کشور آغاز شد.

\* ۲۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۹ مه ۱۹۴۷ میلادی

بانک ملی ایران اعلام کرد که ۱۱۰،۱۹۶،۰۰۰ گرم طلای خالص طبق مفاد صریح موافقتنامه بین دولتین ایران و شوروی، باید پس از دوم مارس ۱۹۴۶ ( یازدهم اسفندماه ۱۳۲۴ ) به هزینه دولت مزبور در تهران تحویل بانک ملی ایران می گردید.

\* ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۰ مه ۱۹۴۷ میلادی

بموجب تصویبنامه هیئت وزیران حفاظت از کلیه مرزهای کشور به عهده وزرات جنگ قرار گرفت.

\* ۱ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۳ مه ۱۹۴۷ میلادی

فریدون ابراهیمی دادستان فرقه دموکرات آذربایجان طبق حکم دادگاه نظامی زمان جنگ در میدان گلستان تبریز اعدام گردید.

\* ۲ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۴ مه ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه به منظور بازدید از استان آذربایجان با قطار سلطنتی تهران را به سوی تبریز ترک فرمودند.

قطار سلطنتی در میان ابراز احساسات اهالی قزوین از این شهر عبور کرد و در شهر زنجان توقف نمود. شاهنشاه در میان فریادهای شادی مردم زنجان در خیابان های شهر به حرکت درآمدند و از دبیرستان پهلوی و بعد کارخانه کبریت سازی دیدن کردند و درباره اسفالت خیابان ها، تامین بهداشت اهالی و تهیه وسائل ورزشی اوامر موکدی صادر فرمودند.

شاهنشاه به سوی پل دختر عزیمت نمودند و مورداستقبال سپهبد شاه بختی بازرس کل ارتش و فرماندهان نیروهای ارتش و ژاندارمری و شهربانی آذربایجان قرار گرفتند. معظم له پس از بازدید از پل دختر که به وسیله فدائیان فرقه دموکرات هنگام عقب نشینی منهدم شده



## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

بود ، شب را در قطار سلطنتی استراحت فرمودند .

\* ۳ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۵ مه ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه از پل دختر به شهر میانه تشریف فرما شدند و پس از بازدید شهر و اعطای مبلغ پانصد هزار ریال برای ساختمان یک دبستان در میانه به سوی تبریز رهسپار گردیدند .

مردم میهن پرست تبریز تا دوازده کیلومتری به استقبال شاهنشاه آمدند و صداها گاو و گوسفند قربانی کردند و طاق نصرت های فراوان در سر راه معظم له بر پا ساختند . در باسمنج شهردار تبریز کلیه شهر را به پیشگاه همایونی تقدیم نمود . آنگاه شاهنشاه در میان ابراز احساسات پر شور اهالی تبریز وارد شهر شدند و به عمارت شهرداری نوزل اجلال فرمودند . بر اثر ابراز احساسات بی نظیر و تظاهرات فوق العاده مردم ، شاهنشاه پنج بار به ایوان شهرداری تشریف فرما شدند و به فریادهای شادی مردم پاسخ گفتند .

شاهنشاه از رادیو تبریز بیاناتی خطاب به مردم رشید آذربایجان ایراد فرمودند و از احساسات صادقانه آنها ابراز خرسندی نموده و درباره نبات عالی خود در مورد تامین سعادت و ترقی ملت ایران و تعمیم فرهنگ و بهداشت و بهبود وضع زندگی و معاش آنان مطالبی بیان فرمودند .

\* ۴ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۶ مه ۱۹۴۷ میلادی

ارتش آمریکا مبلغ ۱۴،۲۳۱،۹۷۰ ریال به وسیله سفیر کبیر آمریکا در تهران بابت تسویه حساب خدمات راه آهن ایران برای نیروی آمریکا در این کشور از اول ژوئیه ۱۹۴۱ تا ۳۰ دسامبر ۱۹۴۵ پرداخت کرد . شاهنشاه در حالی که مردم تبریز اتومبیل معظم له را گلباران میکردند به دانشرای تبریز تشریف فرما شدند و نمایندگان طبقات مختلف و ما موران سیاسی خارجی مقیم شهر را به حضور پذیرفتند . ابوالقاسم جوان یکی از بارزگانان تبریز مجسمه طلایی شاهنشاه را که توسط علی زرگر مرندي ساخته شده بود به پیشگاه منجی آذربایجان تقدیم کرد . پس از آن شاهنشاه در جشن با شکوه اهالی تبریز در باغ گلی شرکت فرمودند .

\* ۵ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۷ مه ۱۹۴۷ میلادی

سربازخانه تبریز و بیمارستان شیر و خورشید سرخ و دانشسرا و

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

پرورشگاه یتیمان مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت .

\* ۶ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۸ مه ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه از کارخانه های مهم تبریز و مدرسه طلاب علوم دینی شهر بازدید بعمل آوردند.

شاهنشاه مبلغ ده میلیون ریال برای تهیه آب مشروب تبریز، مبلغ ده میلیون ریال برای تاسیس یک بیمارستان پنجاه تختخوابی، مبلغ پانصد هزار ریال برای تعمیر مدارس طلاب علوم دینی، مبلغ پنج میلیون ریال به منظور ساختمان میدان ورزشی و یکصد هزار ریال برای خرید وسایل کار در پرورشگاه این شهر اعطا فرمودند.  
دیوان کشور تدین وزیر پیشین کشور را از اتهامات منتسبه تبرئه کرد.

\* ۷ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۹ مه ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه شهر تبریز را به عزم مرند ترک کردند. مردم مرند سیصد طاق نصرت به تعداد قربانیان این شهر در دوران جنایات و فجایع دموکرات ها، در سر راه منجی آذربایجان بر پا کردند. شاهنشاه سپس از مرند به شهر خوی تشریف فرما شدند.  
شاهنشاه مبلغ یک میلیون و پانصد هزار ریال به منظور ساختمان یک دبیرستان در مرند اعطا فرمودند.

\* ۸ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۳۰ مه ۱۹۴۷ میلادی

شهزهای خوی و ماکو مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظم له برای ساختمان بیمارستان شیر و خورشید سرخ خوی مبلغ یک میلیون و پانصد هزار ریال و برای تکمیل لوله کشی آب مشروب این شهر مبلغ دویست و پنجاه هزار ریال مرحمت کردند. هم چنین به افسرانی که در مبارزه با متجاسران ابراز رشادت کرده بودند نشان و مدال اعطا فرمودند.

\* ۹ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۳۱ مه ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه از ماکو به شهر شاهپور نزول اجلال فرمودند و افسرانی را که در نبرد با بارزانی ها ابراز شجاعت کرده بودند به دریافت نشان مفتخر کردند و مبلغ پانصد هزار ریال به منظور ساختمان جدید اداری و پلی تکنیک بیمارستان این شهر اعطا فرمودند. آنگاه به شهر

# گاهنامه

## نجاه سال شانشاهی پهلوی

رضائیه تشریف فرما شدند و از میان خیابان هائی که غرق گل بود عبور کرده و به عمارت شهرداری نزول اجلال فرمودند و بر اثر ابراز احساسات فوق العاده مردم ، چندین بار در ایوان شهرداری ظاهر گردیده و به ابراز احساسات شدید مردم پاسخ گفتند .

\* ۱۰ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

سربازان پادگان رضائیه در میدان شهرداری از برابر شاهنشاه رژه رفتند و پس از آن دوازده نفر از افسران دلیر که در نبرد بامتجاسران ابراز رشادت کرده بودند به اخذ نشان مفتخر گردیدند . سپس در چند کیلومتری شستر نمایندگان عشایر و روسای ایلات غرب کشور به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظم له آنها را مورد تفقد قرار دادند .

\* ۱۱ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه مبلغ یازده میلیون ریال به عنوان هزینه مقدماتی ایجاد پرورشگاه یتیمان، میدان ورزش ، بیمارستان شیر و خورشید سرخ ، ساختمان یک دبستان و خرید یک دستگاه رادیو سکویی و رادیوگرافی ، و تامین آب مشروب رضائیه اعطا فرمودند .

\* ۱۲ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۳ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه از رضائیه به شهرهای مهاباد ، میاندوآب ، مراغه نزول اجلال فرمودند و در همه جا با استقبال گرم و کم نظیر مردم روبه رو شدند .

\* ۱۳ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۴ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

بیمارستان شیر و خورشید سرخ ، مسجد جامع ، دبیرستان دخترانه ، برج هولاکو خان ، آرامگاه سرهنگ معین آزاد یکی از قربانیان فجایع فرقه دموکرات در شهر مراغه مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظم له پس از این دیدارها از مراغه بسوی تبریز عزیمت فرمودند .  
شاهنشاه در مراغه مبلغ یک میلیون و پانصد هزار ریال برای ساختمان یک دبیرستان ، مبلغ پانصد هزار ریال برای ساختمان یک دبستان و مبلغ یک میلیون و پانصد هزار ریال به منظور تکمیل بیمارستان شهرداری اعطا فرمودند .

\* ۱۴ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۵ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه از تبریز به سراب و اردبیل تشریف فرما شدند و در میان

## کاهن نامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

راه از زیر صداها طاق نصرت عبور فرمودند . معظم له در اردبیل با استقبال گرم و هیجان انگیز مردم شهر روبرو شدند و علاوه بر ده ها هزار نفر از اهالی اردبیل ، دو هزار و هشتصد نفر سوار از شصت و هفت طایفه شاهسون که در دو طرف خیابان ها صف کشیده بودند نسبت به شاهنشاه ابراز احساسات کردند . معظم له پس از ابراز تفقد نسبت به مردم و عشایر رشید شاهسون به مقر همایونی تشریف فرما شدند .

شاهنشاه ضمن بازدید از سراب مبلغ یک میلیون و پانصد هزار ریال به منظور تکمیل ساختمان بیمارستان شهرداری و مبلغ پانصد هزار ریال برای ساختمان یک دبستان در این شهر مرحمت فرمودند .

✱ ۱۵ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۶ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

بیمارستان اردبیل ، دبیرستان صفوی و شیرو خورشید سرخ آن شهر مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت . آنگاه معظم له در مراسم رژه دانش آموزان و افراد ارتش و ژاندارمری شرکت کردند .

شاهنشاه مبلغ یک میلیون و پانصد هزار ریال برای ساختمان میدان ورزش و مبلغ پانصد هزار ریال به منظور ساختمان یک دبستان دخترانه شش کلاسه در اردبیل اعطا فرمودند .

شیخ جاهد کوتاهی که با صد تن از سواران مسلح خود در صدد غارت کردن دهات و آبادی های جنوب کشور بود ، در زد و خورد با نیروهای نظامی سرکوب و دستگیر شد و همراه با سایر افراد خویش خلع سلاح و به بوشهر اعزام گردید .

✱ ۱۶ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۷ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

فرمان شاهنشاه کلیه محکومان دادگاه های فرمانداری نظامی و دادگاه زمان جنگ در شهرهای آذربایجان ، کردستان ، زنجان ، مازندران مشمول یک درجه تخفیف در مجازات های خود شدند .

مقبره شاه صفی در اردبیل مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و برای ترمیم بنای آن اوامر لازم صادر فرمودند .

فرزندان دو تن از قربانیان حوادث آذربایجان بنام ستوان یک ضیاء مهر و سروان ادیبامینی که به وسیله متجاسران شهید شده بودند به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و مورد عنایات معظم له قرار گرفتند و مقرر گردید که آرامگاهی متناسب برای آن شهیدان ساخته شود .

شاهنشاه در میان ابراز احساسات مردم اردبیل و سواران شاهسون

## گاهنامه پنجاد سال شایسته پهلوی

این شهر را به قصد آستارا ترک گفتند . در آستارا از دبیرستان حکیم نظامی و بیمارستان شیر و خورشید سرخ و آرامگاه افسران و سربازانی که به دست افراد فرقه دموکرات شهید شده بودند دیدن کردند و مبلغ شصت هزار ریال به منظور ساختمان یک دبستان و تهیه وسائل کامل اطاق جراحی و آزمایشگاه فیزیک و شیمی این شهر مرحمت فرمودند .

شاهنشاه از آستارا به بندرپهلوی نزول احوال فرمودند و مردم شاهدوست بندر پهلوی از معظم له به گرمی استقبال کردند، آنگاه شاهنشاه به ناو شهوار تشریف فرما شدند و پس از استراحت به جانب شهر رشت عزیمت نمودند . مردم رشت با شور و هیجان زائدالوصفی موکب شاهانه را گرامی داشتند . شاهنشاه مقارن ساعت هشت بعد از ظهر بیاناتی خطاب به اهالی رشت ایراد کردند .

✱ ۱۷ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۸ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

وزارت دارائی از وزارت امور خارجه تقاضا کرد که برای پس گرفتن شصت و سه قلم اثاثه متعلق به اداره دارائی آذربایجان که متجاسران فرقه دموکرات به هنگام فرار آنها را غارت کرده و با خود برده بودند از طریق سفارت شوروی اقدام کند .

✱ ۱۸ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۹ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه از بیمارستان پورسینا و کارخانه گونی بافی رشت بازدید کردند . آنگاه رژه نیروهای زمینی و ژاندارمری و شهریانی و نیروی دریائی در پیشگاه معظم له برگزار شد . بعد از دبیرستان شاهپور و فرودگاه جدید و اداره نوغان بازدید نمودند . پس از آن برای مشاهده رژه دانش آموزان و عملیات ورزشی ورزشکاران به ورزشگاه شهر نزول احوال فرمودند .

✱ ۱۹ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۰ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه در میان ابراز احساسات مردم گیلان ، شهر رشت را به سوی قزوین ترک کردند . در بیست و چهار کیلومتری قزوین گروهی که از تهران به استقبال آمده بودند به پیشگاه معظم له شرفیاب شدند و سید محمد طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی به نمایندگی از طرف مردم پایتخت خیر مقدم عرض کرد و آنگاه شاهنشاه در پاسخ رئیس مجلس ضمن بیاناتی فرمودند :

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

" من خواهان آنم که ملت من از سعادت و نیک بختی و رفاه و آسایش و امنیت و عدالت و تندرستی بهره‌مند باشد و برای اجرای تمام این مقاصد حداکثر مساعی خود را به کار خواهم برد . حکومت و سلطنت بر یک مشت مردم فقیر و ضعیف و رنجور و محروم از عدالت مورد مسرت و خوشی خاطر من نبوده و نخواهد بود . من می خواهم ملت من قوی و برومند و سعادتمند و شادکام باشد . "

پس از آن شاهنشاه در میان شور و هیجان اهالی قزوین به این شهر تشریف فرما شدند .

\* ۲۰ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۱ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

ورزشگاه شهر قزوین و بهداری و بیمارستان و کارخانه پارچه بافی شهر مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظم له برای تامین آب مشروب و تامین بهداشت و سایر نیازمندی های مردم اوامر موکد صادر کردند و سپر شهر قزوین را به سوی تهران ترک فرمودند . در کرج نخست وزیر ، هیئت وزیران و نمایندگان مجلس و فرماندهان ارتش و شهردار تهران از شاهنشاه استقبال کردند . پس از آن موکب همايوني عازم تهران گردیدند .

\* ۲۱ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۲ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

نخست وزیر در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش امور مهم کشور را در زمان مسافرت معظم له به عرض رسانید .

\* ۲۲ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۳ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه در جشن ورزشی ارتش در ورزشگاه امجدیه حضور یافتند و از عملیات ورزشی قهرمانان و ورزشکاران واحدهای نظامی دیدن کردند .

\* ۲۴ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۵ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

مقررات حکومت نظامی در تهران لغو گردید .

\* ۲۶ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۷ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

ستاد ارتش اعلام کرد که اشار مسلح بارزانی به سردستگی ملامطفی از اوایل خردادماه جاری برای بار دوم از مرز عراق گذشته وارد خاک ایران شدند و پس از زد و خورد با نیروهای نظامی پراکنده گردیدند . اکنون عملیات نظامی علیه نیروهای پراکنده آنها در شمال باکو ادامه دارد .

# گاهنامه

## پنجاد سال شانشانی پهلوی

\* ۲۸ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۹ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

احمد قوام نخست وزیر استعفاى دولت را به پیشگاه شاهنشاه تقدیم داشت و مجدداً از جانب شاهنشاه مامور تشکیل کابینه گردید.  
جشن پایان دوازدهمین سال باسیس کانون بانوان در حضور والاحضرت شاهدخت شمس پهلوی و والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی برگزار شد.

\* ۲۹ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۰ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

کمیته المپیک ایران به عضویت کمیته بین المللی المپیک در آمد و عضویت آن رسماً اعلام گردید.

\* ۳۰ خردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۱ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه بار یافت و اعضای کابینه جدید خود را مرکب از یازده وزیر به این شرح معرفی نمود :

وزیر امور خارجه : انوشیروان سپهبدی  
وزیر جنگ : سپهبد امیر احمدی  
وزیر کشور : سرلشکر آق اولی  
وزیر دارائی : مصطفی عدل  
وزیر بهداری : دکتر منوچهر اقبال  
وزیر دادگستری : عیسی صدیق  
وزیر فرهنگ : سید علی نصر  
وزیر راه : غلامحسین فروهر  
وزیر بازرگانی : ابوالحسن صادق  
وزیر کشاورزی : احمد حسین عدل  
وزیر کار و تبلیغات : سلمان اسدی

\* ۱ تیرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۳ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

هیئت مرکزی سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و معظم له در مورد تأسیس شعبه های سازمان و ایجاد درمانگاه های مختلف در شهرستان ها و دهات و مناطق کوهستانی و عشایر نشین دستورات موکدی صادر فرمودند.

\* ۲ تیرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۴ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

قهرمانان وزنه برداری کشور که به منظور شرکت در مسابقات هلسینکی عازم فنلاند بودند به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند.

# گاهنامه

## پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۳ تیرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۵ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

ستاد ارتش تعداد کشته شدگان ارتش را در نبرد با بارزانی ها سی و یک نفر درجه دار و سرباز، و زخمی شدگان را چهار نفر افسر و سرباز اعلام کرد.

\* ۴ تیرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۶ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

فرمان شاهنشاه فهرست درخواست های اهالی آذربایجان کسه در مسافرت اخیر معظم له به آن استان تقدیم شده بود، از طرف وزارت دربار برای اقدام به نخست وزیری ارسال شد. والاحضرت شاهدخت شمس پهلوی از بنگاه حمایت مادران و نوزادان و همچنین زایشگاه و شیرخوارگاه این بنگاه بازدید بعمل آوردند.

\* ۶ تیرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۸ ژوئن ۱۹۴۷ میلادی

دادگاه فوق العاده دادرسی ارتش، سرتیپ درخشانی فرمانده سابق لشکر به آذربایجان را به اتهام غفلت در فرماندهی و اتهامات دیگر به زندان ابد محکوم کرد. دادستان ارتش و سرتیپ درخشانی هر دو تقاضای تجدید نظر کردند. طرح تشکیل وزارت اقتصاد ملی به تصویب هیئت وزیران رسید.

\* ۱۲ تیرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۴ ژوئیه ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه به بیمارستان شماره دو ارتش تشریف فرما شدند و از قسمت های مختلف آن بازدید کردند و از افسری که در نبرد با بارزانی ها بر اثر انفجار خمپاره بینائی خود را از دست داده بود عیادت فرمودند.

\* ۱۴ تیرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۶ ژوئیه ۱۹۴۷ میلادی

علی منصور استاندار آذربایجان طی اطلاعیه ای فهرست عطایای شاهنشاه را به آن استان که بالغ بر پنجاه و شش میلیون و سیصد و پنجاه هزار ریال میشد اعلام کرد. شاهنشاه به آسایشگاه شاه آباد تشریف فرما شدند و از قسمت های مختلف آن بازدید فرمودند.

\* ۱۶ تیرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۸ ژوئیه ۱۹۴۷ میلادی

قوام نخست وزیر اعلام کرد که به علت عملیات تحریک آمیز و جعل



# گاهنامه

## پنجاد سال شانشانی پهلوی

اکاذیب مقررات حکومت نظامی در تهران برقرار میشود .  
سپهبد امیراحمدی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استعفای خود را از وزارت جنگ تقدیم داشت .

\* ۱۷ تیرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۹ ژوئیه ۱۹۴۷ میلادی  
سرلشکر آق اولی وزیر کشور از مقام خود استعفا داد .

\* ۲۲ تیرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۴ ژوئیه ۱۹۴۷ میلادی  
به پاس خدمات والا حضرت شاهدخت اشرف پهلوی در راه پیشرفت و توسعه امور خیریه ، مراسم اعطای نشان فلورانس نابتینگل به معظم لها در کاخ سعدآباد در پیشگاه شاهنشاه انجام یافت .

\* ۲۳ تیرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۵ ژوئیه ۱۹۴۷ میلادی  
والا حضرت شاهدخت شمس پهلوی از نمایشگاه آثار صنعتی جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران بازدید نمودند .

\* ۲۵ تیرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۷ ژوئیه ۱۹۴۷ میلادی  
شاهنشاه پانزدهمین دوره مجلس شورای ملی را با نطق افتتاحیه خود گشودند .

دکتر پروس ویلسن نماینده موسسه راکفلر که به منظور مطالعه درباره نقاط مالاریا خیز شمال ایران به تهران آمده بود به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد .

\* ۲۷ تیرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۹ ژوئیه ۱۹۴۷ میلادی  
شاهنشاه مبلغ دویست هزار ریال به منظور کمک به آسیب دیدگان حریق بازار اردبیل که طی آن حدود دویست مغازه بکلی سوخت اعطای فرمودند .

\* ۲۸ تیرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۰ ژوئیه ۱۹۴۷ میلادی  
والا حضرت شاهدخت شمس پهلوی در راس هیئتی به منظور رسیدگی به وضع آسیب دیدگان آتش سوزی بازار اردبیل با هواپیما به آن شهر عزیمت کردند .

\* ۳۰ تیرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۲ ژوئیه ۱۹۴۷ میلادی  
مراسم گشایش قسمت اداری سازمان لوله کشی آب شهر تهران در

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

پیشگاه شاهنشاه در میدان سنگلج انجام یافت .

\* ۳۱ تیرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۳ ژوئیه ۱۹۴۷ میلادی

در اجرای اوامر شاهنشاه کمیسیون نظارت بر مصرف عطایای معظم له به استان آذربایجان و شهرهای رشت و قزوین که بالغ بر هفتاد میلیون ریال میشد تشکیل جلسه داد .

والاحضرت شاهدخت شمس پهلوی در بازار اردبیل حضور یافتند و بنام شاهنشاه دستور دادند که از محل عطیه همایونی ساختمان بازار اردبیل آغاز گردد .

به منظور اصلاحات فوری در فارس و بنادر جنوب اعتباری بالغ بر هفتاد میلیون ریال به تصویب هیئت وزیران رسید .

\* ۳ مردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۶ ژوئیه ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه پس از یک سفر کوتاه به دلاور ، به تهران مراجعت فرمودند .

\* ۱۱ مردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۳ اوت ۱۹۴۷ میلادی

سرکنسولگری ایران در بادکوبه طی گزارشی چگونگی کشته شده جعفر پیشه وری رئیس سابق فرقه دموکرات را در یک سانحه اتمیبل کسه در حوالی کنجه روی داد به اطلاع وزارت امور خارجه رساند .

\* ۱۸ مردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۵ اوت ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه مبلغ ده میلیون ریال برای تامین آب در چند نقطه کشور مرحمت کردند و مقرر فرمودند مبلغ دو میلیون ریال جهت تاسیس شرکت آب لار ، دو میلیون ریال برای تاسیس شرکت آب جهرم و شش میلیون ریال بقیه برای شرکت آب شیراز اختصاص یابد .

\* ۲۱ مردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۳ اوت ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه به منظور مشاهده قسمت های نهائی مانور وسیع ارتش کسه از قافلانکوه آغاز شده و تا کرج ادامه داشت به کرج تشریف فرما شدند .

\* ۲۵ مردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۷ اوت ۱۹۴۷ میلادی

انتخابات هیئت رئیسه مجلس شورای ملی انجام یافت و رضا حکمت به ریاست مجلس انتخاب گردید .

\* ۲۷ مردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۹ اوت ۱۹۴۷ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

بعلت جلوگیری از رسیدن آب رودخانه هیرمند به زابل کشتزارهای وسیعی در این منطقه خشک شد و گروهی از کشاورزان دچار زیان های عظیم شدند.

\* ۲۹ مردادماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۱ اوت ۱۹۴۷ میلادی

متن فرمان شاهنشاه دایر بر عفو عمومی عشاير فارس مشروط باینکه در آینده عملی مخالف قوانین کشور و منافی امنیت عمومی و آسایش مردم مرتکب نشوند شرفصدور یافت.

\* ۳ شهریورماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۶ اوت ۱۹۴۷ میلادی

ده هزار نفر از کارگران کوره پزخانه های تهران بعلت کمی دستمزد دست از کار کشیدند.

\* ۴ شهریورماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۷ اوت ۱۹۴۷ میلادی

هیئت رئیسه و هیئت منتخبه مجلس شورای ملی در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و آمادگی مجلس پانزدهم قانونگزاری را به عرض رسانیدند.

قوام نخست وزیر پس از اعلام آمادگی مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استعفاءی هیئت دولت را تقدیم کرد.

\* ۷ شهریورماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۳۰ اوت ۱۹۴۷ میلادی

رضا حکمت رئیس مجلس شورای ملی در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و تمایل مجلس را نسبت به زمامداری احمد قوام بعرض رسانید. شاهنشاه احمد قوام را احضار فرمودند و مجدداً مشارالیه را مامور تشکیل کابینه کردند.

\* ۸ شهریورماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۳۱ اوت ۱۹۴۷ میلادی

اهالی زابل به علت قطع آب رود هیرمند در تلگرافخانه آن شهر متحن شدند.

\* ۱۰ شهریورماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲ سپتامبر ۱۹۴۷ میلادی

فرمان شاهنشاه تشییع جنازه رسمی مرحوم حسین پیرنیا ( مومتمن الملک ) از مسجد سپهسالار بعمل آمد.

شاهنشاه با هواپیما به بابل سر عزیمت فرمودند و پس از بازدید از نقاط مختلف شهر اوامری در مورد انجام اصلاحات شهری و عمرانی

# گاهنامه پنجده سال شاهی پهلوی

صادر کردند و سپس به تهران مراجعت فرمودند .

\* ۱۱ شهریورماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۳ سپتامبر ۱۹۴۷ میلادی

والاحضرت شاهپور غلامرضا پهلوی به نمایندگی از جانب شاهنشاهی  
در مجلس ترحیم مرحوم پیرنیا (موتمن الملک) شرکت کردند .

\* ۱۹ شهریورماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۱ سپتامبر ۱۹۴۷ میلادی

احمد قوام به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و اعضای دولت را به شرح  
زیر به حضور معظم له معرفی نمود :

وزیر جنگ : محمود جم

وزیر دارائی : عبدالحسین هژیر

وزیر امور خارجه : نوری اسفندیاری

وزیر بهداشت : دکتر موجهر اقبال

وزیر فرهنگ : عیسی صدیق

وزیر پست و تلگراف : جواد بوشهری

وزیر راه : غلامحسین فروهر

وزیر اقتصاد ملی : محمد سجادی

وزیر کشاورزی : احمد حسین عدل

\* ۲۵ شهریورماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۲ سپتامبر ۱۹۴۷ میلادی

نخست وزیر هیئت و هیئت وزیران از شاهنشاه که به مناسبت عمل  
جراحی لوزه استراحت فرموده بودند عیادت کردند .

\* ۳۱ شهریورماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۳ سپتامبر ۱۹۴۷ میلادی

بخش وسیعی از فائنان و فردوس کرفتار زلزله شد و صدها نفر به  
هلاکت رسیدند .

\* ۸ مهرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

هیئت وزیران تصویب کرد که مبلغ سیصد هزار ریال برای کمک به  
زلزله زدگان فائنان و فردوس زیر نظر فرماندار و جمعیت شیروخورشید  
سرخ به مصرف برسد .

\* ۱۵ مهرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۳ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

آئین جشن مهرگان و مسابقات ورزشی ارتش در پیشگاه شاهنشاه برگزار  
شد .

\* ۱۱ مهرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۴ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

جمعیت شیروخورشید سرخ ایران برای کمک به آسیب دیدگان زلزله قائنات و فردوس از عموم مردم استمداد کرد.  
شاهنشاه به دانشکده افسری تشریف فرما شدند و در مراسم جشن بیست و پنجمین دوره دانشکده افسری شرکت کردند و در پایان مراسم دانشنامه والاحضرت شاهپور غلامرضا پهلوی را اعطا فرمودند.

\* ۱۲ مهرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۵ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

مجلس شورای ملی از صدویست نفر عده حاضر، با نود و سه رای موافق به دولت احمد قوام رای اعتماد داد.

\* ۱۳ مهرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۶ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

مانور لشکر یک پادگان مرکز با گلوله های جنگی در گردنه قوچک اردوگاه تعلیماتی لشکر، در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد.  
موافقتنامه مربوط به مسیون نظامی، بین ایران و امریکا در تهران به امضا رسید.

\* ۱۴ مهرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۷ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

مانور نیروی هوایی شاهنشاهی در عبدالله آباد در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و هواپیماهای جنگی هدف های خود را بمباران کردند.

\* ۱۵ مهرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۸ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

هشتمین دوره دانشگاه جنگ در پیشگاه شاهنشاه گشایش یافت.

\* ۱۶ مهرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۹ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه در جشن سالانه فرهنگی کشور شرکت کردند و گواهینامه ها صادران اول و جوایز و مدال های دانشجویان را اعطا فرمودند.

\* ۱۹ مهرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۲ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

مسابقات تیراندازی واحدهای مختلف ارتش در امیرآباد در پیشگاه شاهنشاه انجام یافت.

\* ۲۱ مهرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۴ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه مقرر فرمودند که هزینه جشن میلاد مسعود هما یونی در روز چهارم آبان به منظور کمک به زلزله زدگان قائنات و فردوس اختصاص

# گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

یا بد .

\* ۲۳ مهرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۶ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه در جشن بیستمین سال تاسیس راه آهن شرکت فرمودند و از ستون یادگاری در ایستگاه راه آهن پرده برداشتند .  
والاحضرت شاهدخت شمس پهلوی به منظور رسیدگی به وضع زلزله زدگان قائنات و فرودس با هواپیما به بیرجند عزیمت کردند .

\* ۲۵ مهرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۸ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

جشن نیروی هوایی در پیشگاه شاهنشاه در فرودگاه قلعه مرغی انجام یافت . در این مراسم هنگ اکتشافی به دریافت پرچم و فارغ التحصیلان دوره پانزدهم نیروی هوایی به اخذ گواهینامه از دست شاهنشاه مفتخر شدند .

\* ۲۹ مهرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۲ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

احمد قوام نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضور یافت و گزارش مفصلی درباره موافقتنامه تشکیل شرکت مختلط نفت ایران و شوروی به مجلس داد .

طرح پیشنهادی نمایندگان در مودبی اثر بودن موافقتنامه ۱۵ فروردین ماه سال پیش راجع به ایجاد شرکت مختلط نفت ایران و شوروی و عدم اعطای هرگونه امتیاز نفت به خارجی ها به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۳ آبان ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۶ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

صورت زیر ۱۷۷ فقره عطایای شاهنشاه در سراسر کشور به مبلغ ۳۵۶،۴۸۹،۷۰۱ ریال در روزنامه ها انتشار یافت .  
جشن هفت روزه جمعیت شیروخورشید سرخ ایران در پیشگاه شاهنشاه در تالار فرهنگ آغاز گردید .

\* ۴ آبان ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۷ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

مراسم سلام رسمی چهارم آبان در پیشگاه شاهنشاه در کاخ گلستان برگزار شد . بعدازظهر نیز جشن ورزشی جوانان و قهرمانان کشور در ورزشگاه امجدیه در پیشگاه معظم له انجام یافت .

\* ۶ آبان ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۹ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

## گاهنامه پنجاه سال شاهی پهلوی

اولین سنگ بنای آموزشگاه پرستاری سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی از جانب شاهنشاه در اراضی بیمارستان پانصد تختخوابی نصب شد .

\* ۷ آبان ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۳۰ اکتبر ۱۹۴۷ میلادی

طی اطلاعیه ای که از طرف دولت منتشر شد از عموم طبقات مردم دعوت به عمل آمد که به مسلمانان آسیب دیده پاکستان کمک نمایند . یکمدهو هفتاد نفر از قهرمانان و ورزشکاران کشور در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه بار یافتند و به دریافت جوایز خود مفتخر شدند . والا حضرت شاهدخت شمس پهلوی از بیمارستان شماره یک ارتش ، بیمارستان زنان ، شیرخوارگاه ، بیمارستان امیراعلم بازدید بعمل آوردند .

\* ۱۱ آبان ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۳ نوامبر ۱۹۴۷ میلادی

چهارتن از نمایندگان مجلس سنای امریکا که به تهران آمده بودند در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند . ابراهیم خواجه نوری معاون نخست وزیر و مدیر کل تبلیغات حملات رادیو مسکو به مناسبت رد قرار داد نفت ایران و شوروی پاسخ داد .

\* ۱۳ آبان ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۵ نوامبر ۱۹۴۷ میلادی

کمیسیون تقسیم عطایای شاهنشاه با اختصاص مبلغ یک میلیون ریال برای تاسیس یک آسایشگاه پنجاه تختخوابی مخصوص زنان ، قرارداد ساختمان آسایشگاه مزبور را امضا کرد . دولت ایران طی یادداشتی که به سفارت کبرای شوروی در تهران تسلیم کرد ، لغو موافقتنامه نفت ایران و شوروی را به علت مخالفت مجلس شورای ملی با آن به اطلاع دولت شوروی رساند .

\* ۱۴ آبان ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۶ نوامبر ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه بدون اطلاع قبلی از جنوب شهر تهران بازدید به عمل آوردند و از ساختمان های خیریه و بهداشتی این منطقه که از طرف بنگاه نیکوکاری والا حضرت شاهدخت اشرف پهلوی در دست ساختمان بود دیدن فرمودند .

باشگاه افسران لشکر یک پادگان مرکز در پیشگاه شاهنشاه گشایش

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

یافت. آنگاه مراسم برده برداری از مجسمه شاهنشاه و مجسمه اعلیحضرت رضاشاه در حضور معظم له انجام گردید.

موافقتنامه بانک ملی ایران و بانک انگلستان درباره انتقال حساب های لیره بانک ملی و بانک شاهنشاهی ایران به مورد اجرا گذاشته شد.

\* ۱۵ آبان ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۷ نوامبر ۱۹۴۷ میلادی

دو دبستان نو بنیاد در فیروز کوه که از محل عطایای شاهنشاه ساخته شده بود، طی مراسم خاصی افتتاح گردید.

\* ۱۶ آبان ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۸ نوامبر ۱۹۴۷ میلادی

مسابقه نهائی تنیس قهرمانی کشور در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد. در پایان مسابقه شاهنشاه مدال های قهرمانان تنیس و همچنین بازوبند پهلوانی ضیاء میرقوامی قهرمان کشتی کشور را مرحمت فرمودند. والاحضرت شاددخت اشرف پهلوی از بیمارستان بانک صنعتی و معدنی ایران بازدید کردند.

\* ۱۷ آبان ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۹ نوامبر ۱۹۴۷ میلادی

نمایندگان ایران به منظور مذاکره با بانک بین المللی پول تعیین شدند.

قهرمانان باشگاه نیرو و راستی که در مسابقات کشور ترکیب موفقیت هائی کسب کرده بودند به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب گردیدند. والاحضرت شاددخت شمس پهلوی از بیمارستان مهر بازدید کردند و با حضور معظم لها مراسم توزیع کلاه پرستاری انجام یافت. مراسم عقدکنان والاحضرت شاهپور غلامرضا پهلوی و دوشیزه هما اعلم با حضور اعضای خاندان جلیل سلطنت برگزار شد.

\* ۲۰ آبان ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۲ نوامبر ۱۹۴۷ میلادی

شاهنشاه به هنرستان دختران تشریف فرما شدند و گواهینامه های شصت نفر از دانش آموزان را مرحمت فرمودند.

دانشگاه تبریز با دو دانشکده پزشکی و ادبیات تاسیس شد. ایسن دانشگاه با بودجه ای معادل ۶،۰۰۰،۰۰۰ ریال فعالیت خود را آغاز کرد.

\* ۲۴ آبان ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۶ نوامبر ۱۹۴۷ میلادی

فرمان شاهنشاه دائر بر عفو عمومی کسانی که در حوادث آذرماه ۱۳۲۴



## گاهنامه پنجده سال شامشای پهلوی

در آذربایجان و کردستان و زنجان شرکت داشتند شرفصدور یافت .

\* ۲۷ آبان ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۹ نوامبر ۱۹۴۷ میلادی

سیدجلال الدین تهرانی به سمت وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر منصوب شد .

\* ۲۹ آبان ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۱ نوامبر ۱۹۴۷ میلادی

یادداشت اعتراضیه سفارت کبرای شوروی در پاسخ یادداشت مورخ پنجم نوامبر دولت ایران در مورد لغو موافقتنامه نفت ایران و شوروی به دولت ایران تسلیم گردید .

\* ۳۰ آبان ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۲ نوامبر ۱۹۴۷ میلادی

فرمان شاهنشاه والا حضرت شاهپور غلامرضا پهلوی بازرس ویژه نظامی شاهنشاه به منظور بازرسی پادگان های مازندران و کرگان به شمال ایران عزیمت کردند .

\* ۱ آذرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۳ نوامبر ۱۹۴۷ میلادی

متن پاسخ دولت ایران به یادداشت اعتراض دولت شوروی در مورد رد موافقتنامه نفت شمال از طرف مجلس شورای ملی ، در روزنامه هانشار یافت .

\* ۱۰ آذرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲ دسامبر ۱۹۴۷ میلادی

سادیگف سفیر کبیر شوروی در پاسخ یادداشت مورخ ۲۳ نوامبر دولت ایران ، یادداشت دیگری به دولت ایران تسلیم کرد و مفاد یادداشت قبلی خود را تایید نمود و دولت ایران را متوجه عواقب وخیم آن ساخت .

\* ۱۲ آذرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۴ دسامبر ۱۹۴۷ میلادی

هیئت وزیران استعفای خود را به نخست وزیر تسلیم کرد .

\* ۱۸ آذرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۰ دسامبر ۱۹۴۷ میلادی

قوام نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضور یافت و پس از بیان مطالبی پیرامون اقدامات دولت تقاضای رای اعتماد کرد . از یکصد و دوازده نفر عده حاضر فقط چهل و شش نفر به دولت رای موافق دادند و در نتیجه دولت قوام باقوت ماند .

والا حضرت شاهدخت اشرف پهلوی ، ریاست شورای ورزشی بانوان کشور

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم

را قبول کردند.

\* ۱۹ آذرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۱ دسامبر ۱۹۴۷ میلادی

رضا حکمت رئیس مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و عدم اعتماد مجلس را نسبت به دولت قوام به عرض رسانید. شاهنشاه تمایل مجلس را نسبت به نخست وزیر آینده خواستار شدند.

\* ۲۱ آذرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۳ دسامبر ۱۹۴۷ میلادی

به مناسبت سالروز نجات آذربایجان، مراسم سان و رژه پادگان مرکز در پیشگاه شاهنشاه در میدان جلالیه برگزار گردید. بهمین مناسبت در شهرستان ها نیز مراسم رژه نیروهای نظامی از برابر تمثال شاهنشاه انجام یافت.

\* ۲۵ آذرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۷ دسامبر ۱۹۴۷ میلادی

سرکنسولگری ایران در بادکوبه طی گزارشی که به وزارت امور خارجه ارسال داشت متذکر شد عده ای از دانشجویان که بیش از یکسال قبلاً بوسیله فرقه دموکرات برای آموختن فن خلبانی و گذراندن یک دوره شش ماهه به شوروی اعزام شده بودند، پس از شکست و فرار سران فرقه دموکرات در وضع بد و نامعلومی بسر میبرد و با آنکه آنها برای مراجعت به ایران بارها به مقامات شوروی مراجعه کرده اند، از دادن ویزا به آنها خودداری کرده و آنانرا به عنوان افراد مجهول الهویه در خاک شوروی نگاهداشته اند.

\* ۲۶ آذرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۸ دسامبر ۱۹۴۷ میلادی

سرکنسولگری ایران در بادکوبه طی گزارش دیگری که به وزارت امور خارجه ارسال داشت متذکر شد که بین سران فراری فرقه دموکرات در شوروی اختلافات شدیدی بروز کرده، و عده ای از آنها برای جانشینی پیشه وری سخت فعالیت می کنند، ولی مقامات دولت شوروی نسبت به این افراد نظر مساعدی ندارند و آنها را افراد قابل اطمینانی نمی دانند.

\* ۲۹ آذرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۱ دسامبر ۱۹۴۷ میلادی

بفرمان شاهنشاه محمود جم به سمت وزیر دربار شاهنشاهی منصوب شد.

\* ۳۰ آذرماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۲ دسامبر ۱۹۴۷ میلادی

رضا حکمت رئیس مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه باریافت و

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

تمایل مجلس را نسبت به زمامداری ابراهیم حکیمی به عرض رسانید.  
شاهنشاه ابراهیم حکیمی را احضار فرمودند و مشارالیه را مأمور  
تشکیل کابینه کردند.

\* ۱ دی ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۳ دسامبر ۱۹۴۷ میلادی

گزارش سرکنسولگری ایران در بادکوبه حاکی است که دانشجویان  
ایرانی که به وسیله متجاسران برای تحصیل به بادکوبه فرستاده شده  
بودند علاقمندند که به ایران مراجعت کنند، ولی غلام یحیی عده‌ای از  
آنان را احضار و تهدید کرده‌است که در صورت مراجعت به ایران انتقام  
سختی از آنان خواهد گرفت.

\* ۳ دی ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۵ دسامبر ۱۹۴۷ میلادی

ابراهیم حکیمی نخست وزیر در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب  
شد و علت تاخیر در معرفی کابینه را به عرض رسانید.

\* ۵ دی ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۷ دسامبر ۱۹۴۷ میلادی

آئین کشایش بیمارستان سلولین ارتش در پیشگاه شاهنشاه برگزار  
شد.

\* ۶ دی ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۸ دسامبر ۱۹۴۷ میلادی

ابراهیم حکیمی هیئت وزیران را به این شرح به پیشگاه شاهنشاه  
معرفی کرد:

وزیر جنگ : سپهد یزدان پناه

وزیر کشور : سرلشکر آق اولی

وزیر دارائی : ابوالقاسم نجم

وزیر دادگستری : محمد سروری

وزیر فرهنگ : علی اکبر سیاسی

وزیر پست و تلگراف : محمدعلی وارسته

وزیر راه : علی معتمدی

وزیر اقتصاد ملی : محمد سجادی

وزیر بهداشت : دکتر سعید مالک

نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضور یافت و هیئت دولت را به  
مجلس معرفی کرد و برنامه دولت را قرائت نمود.

\* ۱۰ دی ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱ ژانویه ۱۹۴۸ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهمی پهلوی

شاهنشاه مبلغ پانصد هزار ریال به منظور ترمیم ساختمان بیمارستان کاشمر و دویست هزار ریال برای ساختمان آرامگاه مدرس اعظا فرمودند. ایدن وزیر امور خارجه سابق انگلستان وارد تهران شد.

\* ۱۶ دی ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۷ ژانویه ۱۹۴۸ میلادی

بیمارستان تسلیحات ارتش در پیشگاه شاهنشاه کشایش یافت. مجلس شورای ملی با هفتاد و شش رای موافق از نود و دو نفر عده حاضر به دولت حکیمی رای اعتماد داد.

\* ۲۰ دی ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۱ ژانویه ۱۹۴۸ میلادی

به منظور ابراز همدردی نسبت به مسلمانان پاکستان و فلسطین، حدود پانزده هزار نفر در مسجد شاه تهران اجتماع کردند.

\* ۲۲ دی ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۳ ژانویه ۱۹۴۸ میلادی

بدستور دولت، حکومت نظامی در تهران و حومه ملغی گردید.

\* ۲۴ دی ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۵ ژانویه ۱۹۴۸ میلادی

قانون الغای قانون تفویض اختیار اجازه انتشار اسکناس به هیئت نظارت اندوخته اسکناس به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱ بهمن ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۲ ژانویه ۱۹۴۸ میلادی

ایران در سال ۱۹۴۷ مقدار ۱۵۴,۹۹۸,۰۰۰ بشکه نفت خام تولید کرده و هفت میلیون و یکصد هزار لیتره درآمد نفت خام داشته است. مجلس شورای ملی ضمن تصویب اجازه پرداخت به دوازدهم حقوق و هزینه های سه ماهه آخر سال جاری، با انتخاب استادان و دانشیاران به طور افتخاری به عضویت انجمن شهر و اختصاص درآمدهای نفت جنوب تا مدت ده سال به کارهای تولیدی و عام المنفعه موافقت کرد.

\* ۸ بهمن ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۹ ژانویه ۱۹۴۸ میلادی

جشن عروسی والاحضرت شاهپور غلامرضا پهلوی در کاخ اختصاصی والاحضرت در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد.

\* ۱۰ بهمن ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۳۱ ژانویه ۱۹۴۸ میلادی

آئین اعطای سردوشی به دانشجویان احتیاط دانشکده افسری در پیشگاه شاهنشاه انجام یافت.

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

سفارت شوروی در تهران طی یادداشتی که به دولت ایران تسلیم کرد، نسبت به امضای موافقتنامه نظامی ایران و آمریکا مورخ اکتبر ۱۹۴۷ مبنی بر دعوت مستشاران نظامی آمریکا برای خدمت در ارتش ایران، تجدید تسلیحات ایران با سلاح های آمریکائی، تغییر آئین نامه های ارتش، احداث فرودگاه عظیم در قم، مسافرت مستشاران نظامی آمریکا به نواحی مرزی ایران و شوروی و چند مورد دیگر اعتراض کرد. با صدور دستور دستگیری دکتر جاوید استاندار سابق آذربایجان و شبستری رئیس انجمن ایالتی آن استان به اتهام همکاری با تجزیه طلبان، دکتر جاوید دستگیر و زندانی گردید.

\* ۱۱ بهمن ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱ فوریه ۱۹۴۸ میلادی

به مناسبت درگذشت مهتاکاندی پیشوای ملت هند که روز نهم بهمن ماه به قتل رسید، بفرمان شاهنشاه نماینده وزارت دربار شاهنشاهی در سفارت هند حضور یافت و این ضایعه را به سفیر کبیر هند تسلیت گفت.

\* ۱۳ بهمن ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۳ فوریه ۱۹۴۸ میلادی

با تصویب مجلس شورای ملی، نمایندگان مجلس از دریافت حقوق و حق الزحمه به هر عنوان از دستگاه های دولتی به جز مقرری مصوب، قبول وکالت یا حکمیت در دعاوی که یک طرف آن دولت است و همچنین از شرکت در مقاطعه های دولتی محروم شدند.

\* ۱۴ بهمن ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۴ فوریه ۱۹۴۸ میلادی

دولت ایران در پاسخ یادداشت اعراض دولت شوروی درباره امضای موافقتنامه ایران و آمریکا دایر بر استخدام مستشاران آمریکائی اعلام کرد که اگر چه اطلاعات عنوان شده از طرف دولت شوروی مربوط به امور داخلی ایران است و هیچ دولت خارجی حق ندارد در این گونه موارد دولت ایران را استیضاح کند، ولی به حکم علاقه و حفظ روابط دوستانه بین دو کشور اعلام می دارد که اطلاعات مذکور عاری از حقیقت است، زیرا افسران آمریکائی فقط به منظور مشورت در کارها استخدام شده اند، درمورد خرید اسلحه نیز این کار به منظور رفع کمبود سلاح های ارتش صورت گرفته است، علاوه بر این کلیه سربازخانه های کشور در دست ارتش شاهنشاهی است و هیچ هواپیمای ایرانی هم در نقاط مرزی پرواز نکرده است.

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

\* ۱۵ بهمن ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۵ فوریه ۱۹۴۸ میلادی

حکیمی نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و باقر کاظمی را به سمت وزیر امور خارجه ، امان اله اردلان را به سمت وزیر راه و باقر شاهرودی را به سمت وزیر کشاورزی معرفی کرد .  
نمایندگان موسسه بهداشتی راکفلر به اتفاق وزیر بهداشتی در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند .  
جشن سالانه دانشگاه تهران در تالار دانشکده حقوق در پیشگاه شاهنشاه برگزار گردید .

\* ۱۹ بهمن ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۹ فوریه ۱۹۴۸ میلادی

والاحضرت شاهدخت شمس پهلوی به اتفاق اعضا هیئت مدیره جمعیت شیروخورشید سرخ ایران در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و گزارش فعالیت های یک ساله جمعیت را به عرض رسانیدند .  
شاهنشاه مبلغ سیصد هزار ریال به منظور خرید رادیوم جهت معالجه بیماران سرطانی به جمعیت شیروخورشید سرخ ، و مبلغ ششصد هزار ریال به عنوان هزینه مقدماتی ایجاد یک بیمارستان در شهر سقز مرحمت فرمودند .

والاحضرت شاهپور علیرضا پهلوی پس از شش سال تحصیل در اروپا به تهران وارد شدند و در کاخ اختصاصی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب گردیدند .

سپهبد یزدان پناه وزیر جنگ در پاسخ تبلیغات خلاف واقع دولتی شوروی ، انعقاد هر گونه قرارداد یا پیمان نظامی را بین دولتین ایران و آمریکا تکذیب کرد .

\* ۲۰ بهمن ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۰ فوریه ۱۹۴۸ میلادی

دادگاه عالی تجدید نظر دادرسی ارتش سرتیپ درخشانی فرمانده سابق لشکر سه تبریز را به پانزده سال زندان با کار محکوم کرد .

\* ۲۱ بهمن ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۱ فوریه ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه مبلغ یک میلیون ریال برای ساختمان بیمارستان شهر خلخال و مبلغ یک میلیون ریال به منظور ساختمان موسسات فرهنگی این شهر اعطا فرمودند .

\* ۲۷ بهمن ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۷ فوریه ۱۹۴۸ میلادی

# گاهنامه

## پنجاه سال شانشاهی پهلوی

لایحه خرید ده میلیون دلار اسلحه از دولت آمریکا به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۹ بهمن ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۹ فوریه ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه هزینه ساختمان یک بیمارستان را در نطنز و تکمیل ساختمان دبیرستان کاشان را تقبل فرمودند.

قانون اعطای اعتبار برای اجرای قانون تربیت معلم و تعلیمات اجباری به تصویب مجلس شورای ملی رسید. با تصویب این قانون فارغ التحصیلان دانشراهای مقدماتی و عالی مجبور به تدریس در مدت تعهد خود شدند و وزارت فرهنگ ملزم به اعزام آنان برای دبیری به شهرستان ها گردید.

سرلشکر ضرابی رئیس شهربانی کل کشور به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و معظم له در مورد حفظ امنیت تهران و دستگیری قاتل محمد مسعود مدیر روزنامه مرد امروز که روز ۲۲ بهمن ماه به قتل رسیده بود اوامر موکدی صادر فرمودند.

\* ۴ اسفند ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۴ فوریه ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه شهردار تهران را احضار فرمودند و پیرامون امور شهری از جمله لوله کشی آب، اتمام پارک شهر، تعمیر قنوات، تأمین آب مورد نیاز اهالی جنوب شهر، بهبود وضع نان و گوشت اوامر موکد صادر کردند.

حکیمی نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضور یافت و پس از دادن پاسخ به استیضاح چند تن از نمایندگان، با پنجاه رای از یکصد و نوزده نفر عده حاضر از مجلس رای اعتماد گرفت.

\* ۱۰ اسفند ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱ مارس ۱۹۴۸ میلادی

رادیو تبریز که در آذرماه سال گذشته از جنگ فرقه دموکرات آزاد شده بود با سازمان جدید و برنامه های تازه کار خود را آغاز کرد.

\* ۱۷ اسفند ماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۸ مارس ۱۹۴۸ میلادی

بودجه کل کشور در سال جاری که به صورت یک دوازدهم پرداخت شده به شرح زیر بوده است:

درآمد ۷,۶۸۶,۷۲۳,۰۰۰ ریال

هزینه ۹,۳۷۲,۰۴۴,۰۰۰ ریال

کائنات نامہ

\* ۱۸ اسفندماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۹ مارس ۱۹۴۸ میلادی

حکیمی نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه باریافت و وزرای جدید کشور، امور خارجه و دو وزیر مشاور را به حضور معظمله معرفی کرد.

\* ۱۹ اسفندماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۰ مارس ۱۹۴۸ میلادی

قانون مربوط به اضافه حقوق سالانه کارمندان دولت و خدمتگزاران جزء به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۰ اسفندماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۱ مارس ۱۹۴۸ میلادی

مراسم پرده برداری از مجسمه اعلیحضرت رضاشاه و مراسم اعطای نشان جاوید به خانواده های افسران شهید در پیشگاه شاهنشاهی در باشگاه افسران انجام یافت .

\* ۲۳ اسفندماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۱۴ مارس ۱۹۴۸ میلادی

مهندس احمد زنگنه مدیر کل بانک صنعتی و معدنی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و معظم له اوامر موکدی در مورد توسعه کارخانه ها و افزایش محصولات و تامین رفاه و آسایش کارگران صادر فرمودند.

\* ۲۹ اسفندماه ۱۳۲۶ خورشیدی - ۲۰ مارس ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه به شهر قم عزیمت فرمودند و پس از زیارت مرقد مطهر حضرت معصومه علیها سلام به تهران مراجعت کردند.

\* ۱ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۱ مارس ۱۹۴۸ میلادی

به مناسبت آغاز سال نو شاهنشاه ضمن پیامی که از رادیو خطاب به ملت ایران فرستادند فرمودند: " چگونه می توان تحمل کرد که گروه زیادی از ساکنان این کشور لباس و غذای کافی نداشته باشند و عمری را با رنج و سختی بگذرانند؟ اگر در مملکت قوانینی به نفع رنجبران و ناتوانان وجود دارد، باید کاملاً به مورد اجرا درآید و اگر نیست یا ناقص است باید مقرراتی راجع به اصلاح امور اقتصادی و ایجاد کار و امنیت وضع و به مورد اجرا گذاشته شود."

آپین سلام عید نوروز در کاخ گلستان در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد .  
 بفرمان شاهنشاه ، چهارصدست لباس بین دانش آموزان بی بضاعت  
 هنرستان دختران توزیع گردید .

شاهنشاه با هواپیما تهران را به قصد مشهد و بازدید از شهرهای



# گاهنامه

## پنجاه سال شانشاهی پهلوی

بیرجند ، کرمان ، زاهدان ترک فرمودند ولی بعلت نامساعد بودن هوا از فرود آمدن در شهر مشهد خودداری کردند و به کرمان تشریف فرما شدند .

\* ۲ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۲ مارس ۱۹۴۸ میلادی

پادگان کرمان ، پرورشگاه ایتام صنعتی ، پرورشگاه ایتام دیلمقانی ، باشگاه افسران ، ورزشگاه شهر ، محل نصب تلمبه های آب رسانی ، همچنین بیمارستانی که از محل عطیه شاهانه در کرمان ساخته شده بود مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت . پس از آن معظم له از مزار شاه نعمتاله ولی در ماهان دیدن فرمودند .

دولت ایران به مناسبت تبلیغات سوء و خلاف واقع دولت شوروی علیه ایران ، یادداشت اعتراضی به سفارت کبرای آن کشور در تهران تسلیم کرد .

\* ۳ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۳ مارس ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه در میان ابراز احساسات پرشور مردم زاهدان به این شهر تشریف فرما شدند .

\* ۴ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۴ مارس ۱۹۴۸ میلادی

سربازخانه زاهدان ، بیمارستان ارتش و ساختمان های فرهنگ زاهدان مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت .

\* ۵ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۵ مارس ۱۹۴۸ میلادی

هواپیمای حامل شاهنشاه زاهدان را به عزم بیرجند ترک گفت . شاهنشاه پس از ورود به شهر ، در میان استقبال گرم مردم بیرجند از قسمت های مختلف شهر از جمله بیمارستان علم ، دبیرستان و دبستان و مسجد قدیمی بیرجند بازدید فرمودند .

\* ۶ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۶ مارس ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه با هواپیما به مشهد تشریف فرما شدند و به زیارت حرم مطهر حضرت رضا رفتند . آنگاه از موزه و کتابخانه آستان قدس و مسجد گوهرشاد بازدید به عمل آوردند . پس از آن پادگان مشهد و بیمارستان شاهرضای آن شهر مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت .

\* ۷ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۷ مارس ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه از کارخانه ریسندگی شهر مشهد و کارخانه قند آبکوه و

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

آرامگاه فردوسی دیدن فرمودند.

بفرمان شاهنشاه یکصد و بیست و پنج پارچه املاک مزروعی و مستغلات و قنواتی که در زمان سلطنت اعلیحضرت رضاشاه در شهر مشهد و سایر نقاط خراسان به مبلغ دویست و پنجاه میلیون ریال خریداری شده بود، رسماً به آستان قدس رضوی واگذار گردید و فرمان همایونی در این باره شرفصدور یافت.

به مناسبت وقف یکصد و بیست و پنج پارچه املاک سلطنتی، شاهنشاه طی پیامی که به این مناسبت فرستادند فرمودند: "به نایب التولیه اوامر لازم صادر شده است که اصلاحات اساسی را در حسن انتظام امور به عمل آورد تا در تمام شئون اجتماعی خراسان از لحاظ اخلاق، بهداشت، فرهنگ و اقتصاد موثر واقع شود و سرمشق دیگر نقاط قرار گیرد." والا حضرت شاهدخت اشرف پهلوی و والا حضرت شاهپور غلامرضا پهلوی در شیراز از آرامگاه سعدی دیدن کردند. آنگاه اولین کنگ آرامگاه جدید سعدی به وسیله والا حضرت اشرف بر زمین زده شد.

\* ۸ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۸ مارس ۱۹۴۸ میلادی

مسافرت هفت روزه شاهنشاه به شهرهای کرمان، زاهدان، بیرجند و مشهد پایان یافت و معظم له به تهران مراجعت فرمودند.

\* ۹ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۹ مارس ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه در میان شور و هیجان مردم تبریز از تهران به آن شهر نزول اجلال فرمودند.

\* ۱۰ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۳۰ مارس ۱۹۴۸ میلادی

مراسم سان و رژه پادگان تبریز در پیشگاه شاهنشاه انجام گرفت. آنگاه پل جدید رودخانه شاهی جای در پیشگاه معظم له گشایش یافت. پس از آن شاهنشاه از دانشسرای پسران، اردوگاه قهرمانان کشور، دانشگاه تبریز، بنای یادبود شهدای تبریز بازدید فرمودند. بعد از ظهر نیز مسابقات قهرمانی کشور در میدان باغ شمال تبریز در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد.

\* ۱۱ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۳۱ مارس ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه پس از دو روز اقامت در تبریز به تهران بازگشتند. به منظور تهیه مقدمات شرکت ایران در مسابقات المپیک لندن

## گاهنامه نجاه سال شتابی پهلوی

شاهنشاه مبلغ یک میلیون ریال به انجمن ملی تربیت بدنی مرحمت فرمودند.

\* ۱۵ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۴ آوریل ۱۹۴۸ میلادی

نخستین پرواز کلایدر در ایران صورت گرفت.  
انتخابات هیئت رئیسه مجلس شورای ملی به عمل آمد و رضا حکمت به ریاست مجلس انتخاب گردید.  
اولین کلنک خط آهن بندر معشور در ساحل خلیج فارس به زمین زده شد.

\* ۱۷ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۶ آوریل ۱۹۴۸ میلادی

جان وایلی سفیر کبیر جدید امریکا در کاخ گلستان به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استوارنامه خود را تقدیم داشت.

\* ۲۰ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۹ آوریل ۱۹۴۸ میلادی

شهر زاهدان گرفتار سیل شد و یکصد و پنجاه خانه بر اثر جریان سیل ویران گردید.

\* ۲۱ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۰ آوریل ۱۹۴۸ میلادی

خسرو روزبه افسر فراری ارتش و همکار متجاسران به اتفاق دو نفر از دستیارانش توسط ماموران شهربانی در شمیران دستگیر شد.  
اعلامیه ستاد ارتش درباره زدو خورد سربازان با ابوالقاسم بختیار و تسلیم وی و رسیدگی به اتهامات نامبرده بوسیله لشکر اصفهان انتشار یافت.

\* ۲۶ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۵ آوریل ۱۹۴۸ میلادی

مجلس شورای ملی با افزایش سهمیه ایران در صندوق بین المللی پول موافقت کرد.

\* ۲۷ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۶ آوریل ۱۹۴۸ میلادی

جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران مبلغ دویست هزار ریال به آسیب دیدگان سیل زاهدان کمک کرد. ضمناً طی اطلاعیه ای از عموم نوع دوستان برای کمک به سیل زدگان زاهدان استمداد نمود.

\* ۳۰ فروردین ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۹ آوریل ۱۹۴۸ میلادی

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

پس از چند ماه بیروت و سردی در روابط ایران و شوروی و قطع ملاقات بین مقامات دو کشور ، سادجیکف با نخست وزیر و وزیر امور خارجه ایران ملاقات و گفتگو کرد .

\* ۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۳ آوریل ۱۹۴۸ میلادی  
یروفسور ویلیام دورانت در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب گردید .

شاهنشاه برای شرکت در مراسم کشایش خط هوائی بین تهران و آمستردام به فرودگاه مهرآباد تشریف فرما شدند .

\* ۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۴ آوریل ۱۹۴۸ میلادی  
افراد لشکر یک پادگان مرکز از پیشگاه شاهنشاه رژه رفتند .  
شاهنشاه به منظور بازدید از صفحات شمال ، تهران را با قطار سلطنتی ترک فرمودند .  
مجلس شورای ملی با موقوف کردن اجرای حکم داوری بین دولت و ورثه شیخ خزعل موافقت کرد .

\* ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۵ آوریل ۱۹۴۸ میلادی  
شاهنشاه به شهر شاهرود نزول اجلال فرمودند و از بیمارستان شهر بازدید به عمل آوردند ، آنگاه به طرف گرگان عزیمت کردند و در مراسم رژه افراد نظامی و دانش آموزان گرگان شرکت فرمودند .

\* ۶ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۶ آوریل ۱۹۴۸ میلادی  
شاهنشاه پس از بازدید از دبیرستان ایران شهر و دانشسرای گرگان به بندر شاه عزیمت فرمودند . در بندر شاه ، اسکله ها و ساختمان های بندری و کارخانه تعمیراتی راه آهن مورد بازدید معظم له قرار گرفت . پس از آن شاهنشاه به به شهر تشریف فرما شدند و از کارخانه جیت سازی و بیمارستان کارخانه بازدید نمودند ، آنگاه به شهر ساری — نزول اجلال فرمودند .

اسوالقاسم بختیار که به اتهام تمرد در اجرای اوامر دولت در دادگاه نظامی اصفهان به سه ماه زندان تادیبی محکوم شده بود ، به علت اظهار ندامت مورد عفو شاهنشاه قرار گرفت .

مجلس شورای ملی با شصت و هفت رای از هشتاد و هشت نفر عسده حاضر در جلسه ، به دولت ابراهیم حکیمی رای اعتماد داد .

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۷ آوریل ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه از سربازخانه ساری ، بیمارستان شیر و خورشید سرخ ، دبیرستان پهلوی ، مسجد جامع ، مدرسه علوم دینی بازدید کردند و مبلغ یک میلیون ریال برای بهره‌برداری از آب‌رود تجن جهت مصرف اهالی شهر ساری اعطا فرمودند .

شاهنشاه از ساری به شاهی تشریف‌فرما شدند و از کارخانه‌گونی بافی و کارخانه کنسرو سازی و کارخانه نساجی این شهر بازدید بعمل آوردند ، آنگاه از شاهی به بابل عزیمت فرمودند .

\* ۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۸ آوریل ۱۹۴۸ میلادی

دبیرستان های شاهپور و شاهدخت ، مسجد جامع ، بیمارستان شهر بابل مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظم له دستورات لازم درمورد تامین کندم ، اصلاح وضع برق شهر و تعمیر مسجد جامع صادر کردند .

\* ۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۹ آوریل ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه از بابل به بایلسر و از آنجا به نوشهر عزیمت فرمودند و از آرامگاه سه تن ژاندارم شهید دیدن کردند . آنگاه به جالوس تشریف‌فرما شدند و کارخانه حریربافی جالوس را مورد بازدید قرار دادند . پس از آن به شهسوار عزیمت فرمودند و فرماندار شهر کلید طلائی شهر را به پیشگاه معظم له تقدیم کرد و سپس شاهنشاه به رامسر نزول اجلال فرمودند .

\* ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱ مه ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه از سفر هفت روزه خود به صفحات شمال ، به تهران باز گشتند .

\* ۱۶ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۶ مه ۱۹۴۸ میلادی

گروهی از مردم تهران در میدان بهارستان اجتماع کرده و علیه احمد قوام دست به تظاهرات زدند . نمایندگان تظاهر کنندگان ضامن ملاقات با رئیس مجلس تقاضای تعقیب و محاکمه احمد قوام را کردند .

\* ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۷ مه ۱۹۴۸ میلادی

بر اثر زلزله شدید که بین زندانیان در زندان مرکزی قصر روی داد یازده نفر مجروح شدند .

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۹ مه ۱۹۴۸ میلادی

بار دیگر تظاهرات شدیدی از جانب گروههای مختلف علیه احمد قوام در مقابل مجلس شورای ملی انجام گرفت .  
نوری اسفندیاری وزیر امور خارجه ضمن مصاحبه با خبرنگار خبرگزاری فرانسه ، در مورد اظهارات ناشایسته هانری والاس در پارلمان امریکا اظهار تاسف کرد و درباره قرارداد ۱۹۰۷ و اوضاع کنونی ایران مطالبی اظهار داشت .

\* ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۰ مه ۱۹۴۸ میلادی

فوس معاون وزارت کار بلژیک و پرفسور فرو استاد دانشگاه ژنو که از طرف سازمان بین المللی کار برای همکاری با وزارت کار ایران به تهران آمده بودند به اتفاق نفیسی وزیر کار به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند .

\* ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۱ مه ۱۹۴۸ میلادی

احمد دهقان نماینده مجلس شورای ملی به مناسبت انعقاد قرارداد بین احمد قوام و جعفر پیشه وری و نقض قوانین کشور و به رسمیت شناختن حکومت تجزیه طلب فرقه دموکرات ، علیه احمد قوام اعلام جرم کرد .

\* ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۳ مه ۱۹۴۸ میلادی

چند تن از نمایندگان مجلس شورای ملی طی نطق های قبل از دستور نسبت به اظهارات هانری والاس در پارلمان امریکا اعتراض کردند .

\* ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۵ مه ۱۹۴۸ میلادی

مراسم جشن سالانه دانشکده افسری در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و معظم له دانشنامه افسران فارغ التحصیل و جوایز قهرمانان ارتش را اعطا فرمودند .  
ده نفر از قهرمانان دوجرخه شورای کشور به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند .

\* ۲۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۸ مه ۱۹۴۸ میلادی

مجلس شورای ملی با ایجاد یک بیمارستان دوازده تختخوابی در مجلس موافقت کرد .

\* ۱ خرداد ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۲ مه ۱۹۴۸ میلادی

# گاهنامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

دبستان های پسرانه و دخترانه " محمد رضا شاه " که به وسیله لشکر دوم پادگان مرکز در حشمتیه ساخته شده بود، طی مراسم خاصی در پیشگاه شاهنشاه گشایش یافت .

قانون الحاق دولت ایران به سازمان بهداشت جهانی از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۶ خردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۷ مه ۱۹۴۸ میلادی

فرمان شاهنشاه دائر بر تفویض ریاست عالیہ جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران به والا حضرت شاهدخت شمس پهلوی شرفصدور یافت .

\* ۹ خردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۳۰ مه ۱۹۴۸ میلادی

نمایندگان فراکسیون های دموکرات ایران ، ملی و اتفاق مجلس شورای ملی در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و مشکلات امور مجلس و عدم پیشرفت کارها را که بر اثر مخالفت با دولت حکیمی به وجود آمده است به عرض رسانیدند .

\* ۱۰ خردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۳۱ مه ۱۹۴۸ میلادی

مراسم پایان دوره چهارم آموزشگاه عالی شهرهای در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و معظم له جوایز دانشجویان رتبه اول و گواهینامه فارغ التحصیلان را اعطای فرمودند .

\* ۱۸ خردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۸ ژوئن ۱۹۴۸ میلادی

دولت حکیمی بر اثر عدم رای اعتماد مجلس شورای ملی سقوط کرد . شاهنشاه رئیس مجلس شورای ملی را به حضور پذیرفتند و مقرری فرمودند که هر چه زودتر نظر مجلس شورای ملی در مورد نخست وزیر آینده اعلام شود .

قانون اجازه فروش برنج شالی های موجود املاک واگذاری شمال بدون رعایت مقررات مزایده به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲۱ خردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۱ ژوئن ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه در جشن ورزشی ارتش در ورزشگاه امجدیه شرکت کردند و پس از انجام مراسم رژه و عملیات ورزشی جوایز قهرمانان را اعطا فرمودند .

\* ۲۳ خردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۳ ژوئن ۱۹۴۸ میلادی

رئیس مجلس شورای ملی در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم

شد و تمایل مجلس را نسبت به نخست وزیری عبدالحسین هژیر به عرض رسانید.

شاهنشاه عبدالحسین هژیر را احضار فرمودند و مشارالیه را مامور تشکیل کابینه کردند.

\* ۲۶ خردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۶ ژوئن ۱۹۴۸ میلادی

در مراسم شرفیابی اعضای هیئت مرکزی سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی، شاهنشاه ضمن بیاناتی از اقدامات سازمان در سال گذشته و تاسیس درمان گاه ها در نقاط مختلف کشور اظهار رضایت کردند و مقرر فرمودند که در سال جاری نیز در نقاط دور افتاده مملکت دارو و پزشک مورد نیاز مردم فراهم گردد.

\* ۲۷ خردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۷ ژوئن ۱۹۴۸ میلادی

بر اثر تحریکات عناصر آشوب طلب، بازار تهران تعطیل شد و تظاهرات شدیدی در میدان بهارستان رویداد که منجر به دخالت ماموران انتظامی گردید و بر اثر تیراندازی عده ای مجروح شدند.

\* ۳۰ خردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۰ ژوئن ۱۹۴۸ میلادی

عبدالحسین هژیر نخست وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و اعضای هیئت دولت را به این شرح به پیشگاه شاهنامه معرفی کرد :

وزیر امور خارجه : نوری اسفندیاری

وزیر جنگ : سپهبد امیر احمدی

وزیر فرهنگ : دکتر منوچهر اقبال

وزیر کشور : خلیل فهمی

وزیر دارائی : امان الله اردلان

وزیر دادگستری : نظام مافی

وزیر اقتصاد ملی : فخرالدین شادمان

وزیر کشاورزی : جواد بوشهری

وزیر بهداشت : دکتر عباس ادهم

وزیر پست و تلگراف : نادر آراسته

\* ۱ تیرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۲ ژوئن ۱۹۴۸ میلادی

عبدالحسین هژیر نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضور یافت و ضمن



## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

معرفی اعضای کابینه برنامه دولت را به اطلاع مجلس رساند.

\* ۳ تیرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۴ ژوئن ۱۹۴۸ میلادی

چهار نفر از نمایندگان مجلس شورای ملی به علت تیراندازی  
ماوران انتظامی به افراد غیر مسلح در تظاهرات روز پنجشنبه ۲۷ خرداد،  
علیه هژیر نخست وزیر اعلام جرم کردند.

\* ۸ تیرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۹ ژوئن ۱۹۴۸ میلادی

دولت هژیر با هشتاد و هشت رای موافق از نود و شش نفر عده حاضر از  
مجلس شورای ملی رای اعتماد گرفت.

\* ۹ تیرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۳۰ ژوئن ۱۹۴۸ میلادی

پروتکل مربوط به محل تلاقی سرحدات ایران و افغانستان و شوروی در  
سرخس بین ایران و افغانستان، و ایران و شوروی به امضا رسید.  
به منظور حل و فصل مسائل مرزی و مالی بین اتحاد جماهیر شوروی  
و ایران ناشی از جنگ جهانی دوم، موافقتنامه ای بین دو طرف تنظیم  
گردید و هفت قطعه نقشه که علائم مرزی و موقع آنها را نشان می داد  
ضمیمه موافقتنامه شد.

\* ۱۴ تیرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۵ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه بیمارستان جدید جمعیت حمایت مسلولین را افتتاح فرمودند.

\* ۱۵ تیرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۶ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

لایحه عضویت قطعی ایران در سازمان علمی و فرهنگی و تربیتی ملل  
متحد "یونسکو" به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۶ تیرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۷ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

مسابقات تیراندازی سالانه ارتش در میدان تیرشیان در پیشگاه  
شاهنشاه برگزار شد.

\* ۱۷ تیرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۸ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

دکتر سلاماله جاوید استاندار سابق آذربایجان و علی شبستری رئیس  
انجمن ایالتی در زمان حکومت فرقه دموکرات که به اتهام همکاری با  
متجاسران در دادگاه نظامی به دو سال زندان مجرد محکوم شده بودند  
مورد عفو شاهنشاه قرار گرفتند.

## گاهنامه پنجده سال شاهی پهلوی

\* ۲۳ تیرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۴ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

اعلامیه وزارت دربار شاهنشاهی در مورد دعوت اعلیحضرت ژرژ ششم از شاهنشاه برای مسافرت به انگلستان و موافقت شاهنشاه با این مسافرت از تاریخ ۲۷ تیرماه و شرکت در مراسم افتتاح مسابقات المپیک منتشر گردید.

\* ۲۴ تیرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۵ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

فرمان شاهنشاه دائر برتشکیل شورای سلطنت و مراقبت در امور کشور به هنگام مسافرت معظم له به انگلستان خطاب به عبدالحسین هژیر نخست وزیر شرفصدور یافت.

\* ۲۶ تیرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۷ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

قهرمانان منتخب ایرانی برای شرکت در مسابقات المپیک لندن، در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند. نخستین جلسه شورای سلطنت در پیشگاه شاهنشاه تشکیل گردید و معظم له پیرامون رسیدگی به کارهای کشور در زمان مسافرت به خارج کشور اوامری صادر فرمودند. بفرمان شاهنشاه حسین سمیعی به کفالت وزارت دربار شاهنشاهی منصوب شد.

\* ۲۷ تیرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۸ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه به مناسبت مسافرت به انگلستان پیامی خطاب به ملت ایران به وسیله رادیو فرستادند. آنگاه با هواپیمای سلطنتی تهران را به عزم انگلستان ترک فرمودند. شاهنشاه به جزیره مالت تشریف فرما شدند و شب را در این جزیره توقف کردند.

\* ۲۸ تیرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۹ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

تاسیسات دریائی و هوائی و سازمان های نظامی جزیره مالت مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت.

\* ۲۹ تیرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۰ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه جزیره مالت را به قصد لندن ترک فرمودند. هواپیمای حامل شاهنشاه در فرودگاه لندن به زمین نشست و دوک اف

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

کلوتر برادر پادشاه انگلستان و سایر مقامات آن دولت از شاهنشاه استقبال کردند . سپس معظم له به کاخ سلطنتی بوکینگهام تشریف فرما شدند و از جانب اعلیحضرت ژرژ ششم پادشاه انگلستان مورد استقبال قرار گرفتند .

شاهنشاه شام را با پادشاه و ملکه انگلستان صرف فرمودند و درباره روابط دوستانه دو کشور به مذاکره پرداختند .

\* ۳۰ تیرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۱ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

تاسیسات صنعتی " اولدهم " واقع در شمال انگلستان و ایستگاه های هوایی آن ناحیه مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت .  
ژرژ ششم پادشاه انگلستان در محل اقامت شاهنشاه در کاخ بوکینگهام حضور یافت و نشان و حمایل ویکتوریا را به معظم له اهدا کرد .

شاهنشاه در ضیافت با شکوه پادشاه انگلستان که به افتخار میهمان عالیقدر خود در کاخ بوکینگهام ترتیب یافته بود شرکت فرمودند . در این ضیافت ملکه ماری مادر ژرژ ششم ، اتلی نخست وزیر ، ارنست بویین وزیر امور خارجه ، وینستون چرچیل نخست وزیر زمان جنگ انگلستان حضور داشتند .

\* ۳۱ تیرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۲ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه از ملکه ماری مادر پادشاه انگلستان دیدن کردند و ناهار را با پادشاه و ملکه انگلستان صرف فرمودند .  
شاهنشاه از مجلس عوام انگلستان بازدید فرمودند و آنکاه گاردن پارتنی کاخ بوکینگهام شرکت کردند .

ژرژ ششم پادشاه انگلستان و ملکه آن کشور در کاخ بوکینگهام با شاهنشاه ملاقات کردند و معظم له یک قطعه نشان پهلوی به پادشاه انگلستان مرحمت فرمودند . آنکاه مراسم خداحافظی انجام یافت و شاهنشاه به سفارت ایران در لندن تشریف فرما شدند .

\* ۱ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۳ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

دانشجویان و ایرانیان مقیم انگلستان ، هم چنین قهرمانان ایرانی که برای شرکت در مسابقات المپیک به لندن رفته بودند در سفارت ایران در لندن به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند .  
تلفن بیسیم لندن - تهران آغاز به کار کرد و شاهنشاه از لندن

# گاهنامه

## پنجاد سال شامشابی پهلوی

با نخست وزیر صحبت فرمودند.

\* ۲ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۴ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

مرکز فرماندهی نیروی هوایی انگلستان مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت. آنگاه معظم له در مجلس ضیافتی که از طرف سرفردریک ولسر شهردار لندن ترتیب داده شده بود شرکت کردند.

شاهنشاه از آزمایشگاه های نفت " سن بری " دیدن فرمودند و دانشجویان ایرانی را که در رشته نفت به تحصیل اشتغال داشتند مورد تفقد قرار دادند.

شاهنشاه در ضیافت شام اتلی نخست وزیر انگلستان که به افتخار معظم له ترتیب یافت بود شرکت فرمودند.

مجلس شورای ملی با معافیت گمرکی کتاب و مطبوعات و ماشین آلات و لوازم آزمایشگاهی که به موسسات فرهنگی اهدا می شود موافقت نمود.

\* ۳ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۵ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

دانشگاه اکسفورد مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت.

\* ۵ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۷ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه به گودوود تشریف فرما شدند و مسابقات اسب دوانی را مشاهده کردند.

هربرت مورینس رئیس شورای سلطنتی و وزیر کابینه انگلستان مجلس ضیافتی به افتخار شاهنشاه ترتیب داد که در آن نخست وزیر و جمعی از وزیران و شخصیت های انگلستان شرکت داشتند.

\* ۶ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۸ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

مرکز نیروی توپخانه انگلستان در پلورث و همچنین نمونه تانک های زمان جنگ انگلستان مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت. دوک اف گلستر برادر پادشاه انگلستان به حضور شاهنشاه شرفیاب شد و شام را با معظم له صرف کرد.

\* ۷ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۹ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه و اعلیحضرت ژرژ ششم پادشاه انگلستان و علیاحضرت ملکه آن کشور در مراسم گشایش مسابقات المپیک در لندن شرکت فرمودند.

\* ۸ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۳۰ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

## گاهنامه پنجاه سال شانشانی پهلوی

هربرت مورینس رئیس شورای سلطنتی و وزیر کابینه انگلستان و بوین وزیر امور خارجه آن کشور به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند.

شاهنشاه برای دومین بار جهت مشاهده مسابقات المپیک به اتفاق پادشاه انگلستان و ملکه آن کشور به محل بازی های المپیک تشریف فرما گردیدند.

شاهنشاه در میهمانی سفارت کبرای ایران که در هتل کلاریج لندن ترتیب یافته بود شرکت فرمودند.

\* ۹ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۳۱ ژوئیه ۱۹۴۸ میلادی

کارخانه هواپیما سازی انگلستان در شهر بریستول مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت.

شاهنشاه از مسابقات بسکتبال ایران و فرانسه و هم چنین از مسابقات دو و میدانی در محل بازی های المپیک لندن دیدن فرمودند.

\* ۱۰ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱ اوت ۱۹۴۸ میلادی

بریتیش میوزیوم لندن مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت. پس از آن در حالی که دوک اف کلستر برادر پادشاه انگلستان و سایر مقامات رسمی آن کشور شاهنشاه را بدرقه می کردند معظم له لندن را به قصد پاریس ترک فرمودند.

شاهنشاه از طرف مقامات رسمی دولت فرانسه در فرودگاه پاریس مورد استقبال قرار گرفتند.

شاهنشاه تاج کلی بر مزار سرباز گمنام فرانسه نهادند و بعد در میهمانی با شکوهی که به افتخار معظم له از طرف نخست وزیر فرانسه ترتیب داده شده بود شرکت کردند.

\* ۱۱ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲ اوت ۱۹۴۸ میلادی

نمایشگاه آثار ایران در پاریس مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و پس از آن معظم له ناهار را با ونسان اوریول رئیس جمهوری فرانسه صرف فرمودند.

\* ۱۲ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۳ اوت ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه از بنای یادبود انوالید دیدن کردند و لحظاتی چند در کنار مزار ناپلئون بناپارت به احترام ایستادند. آنگاه از موزه ناپلئون و سپس از موزه لوور پاریس بازدید کردند.

## گاهنامه پنجده سال شتابی پهلوی

ایرانیان مقیم فرانسه در محل سفارت ایران در پاریس به پیشگاه شاهشاه شرفیاب شدند. آنگاه معظم له برای دیدار از کاخ ورسای سفارت ایران را ترک فرمودند.

آموزشگاه هواپیمائی فرانسه مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت. شاهنشاه به ضیافت شام سفارت کبرای ایران در پاریس تشریف فرما شدند. در این میهمانی وسان اوریول رئیس جمهوری فرانسه، آنسدره ماری نخست وزیر، روبرت شومان وزیر امور خارجه آن کشور شرکت داشتند.

\* ۱۳ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۴ اوت ۱۹۴۸ میلادی

مدرسه نظام فرانسه مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت. آنگاه شاهنشاه در ضیافت وزیر نیروی هوائی فرانسه که به افتخار معظم له ترتیب یافته بود شرکت فرمودند. در این ضیافت رئیس جمهوری فرانسه نیز شرکت داشت.

شاهنشاه در مجلس میهمانی پیردوکل شهردار پاریس که به افتخار معظم له ترتیب یافته بود شرکت فرمودند.

در ضیافت شام وزیر امور خارجه فرانسه شاهنشاه یک قطعه نشان پهلوی به رئیس جمهوری فرانسه مرحمت فرمودند و رئیس جمهوری فرانسه نیز نشان عالی صلیب جنگ با نخل را به شاهنشاه ایران اهدا کرد.

\* ۱۴ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۵ اوت ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه از محل پیاده شدن نیروهای متفقین در خاک فرانسه در دوویل به هنگام جنگ جهانی دوم دیدن فرمودند.

چهل و سومین سال مشروطیت ایران در کاخ بهارستان جشن گرفته شد و علاوه بر نخست وزیر و هیئت وزیران و نمایندگان مجلس، گروه کثیری از مردم در این جشن شرکت کردند.

\* ۱۶ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۷ اوت ۱۹۴۸ میلادی

به مناسبت عید فطر شاهنشاه پیامی خطاب به مسلمانان جهان از رادیو پاریس فرستادند.

کوی دانشجویان ایرانی در دانشگاه پاریس مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت. آنگاه شاهنشاه به میهمانی ناهار هریو رئیس مجلس ملی فرانسه تشریف فرما شدند.

شاهنشاه پس از هفت روز اقامت در پاریس به شهر نیس عزیمت فرمودند.

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۹ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۰ اوت ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه به طور غیر رسمی به سویس عزیمت کرده و به شهر ——— نزول اجلال فرمودند . انریکو سلیور رئیس شورای کشورهای متحد سویس و هیئت وزیران سویس در کاخ لون از شاهنشاه استقبال کردند . رئیس شورای کشورهای متحد سویس به افتخار شاهنشاه ایران میهمانی با شکوهی ترتیب داد که در آن هیئت وزیران و برجسته ترین شخصیت های سویس شرکت داشتند .

\* ۲۱ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۲ اوت ۱۹۴۸ میلادی

مرکز آزمایش هواپیماهای نظامی و جنگی و هم چنین مرکز دفاع ضد هوایی سویس مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت . شاهنشاه به شهر تون تشریف فرما شدند و در این مرکز نظامی از یک لشکر موتوریزه و کارخانه های اسلحه سازی آن بازدید بعمل آوردند .

به افتخار تشریف فرمائی شاهنشاه به سویس ، سفارت شاهنشاهی ایران در برن ضیافت با شکوهی ترتیب داد که در آن رئیس شورای کشورهای متحد سویس و سیصد نفر از سیاستمداران و نمایندگان سیاسی شرکت کردند .

\* ۲۲ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۳ اوت ۱۹۴۸ میلادی

دانشجویان و ایرانیان مقیم سویس به پیشگاه شاهنشاه باریافتند .

\* ۲۵ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۶ اوت ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه از بناهای تاریخی سویس ، همچنین از پل معروف مونبیلان ( روسو ) و دانشگاه و موسسات فرهنگی ژنو بازدید فرمودند .

\* ۲۶ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۷ اوت ۱۹۴۸ میلادی

لابحه عفو عمومی کسانی که به نحوی در غائله آذربایجان و زنجان شرکت داشتند به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲۷ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۸ اوت ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه سویس را به قصد ایتالیا ترک فرمودند . هنگام ورود به فرودگاه رم مورد استقبال لویجی اینووی رئیس جمهوری ، آلسیدو دو کاسپری نخست وزیر و هیئت وزیران و سایر مقامات رسمی ایتالیا قرار گرفتند .

## گاهنامه پنجاد سال شامشاهی پهلوی

شاهنشاه از کاخ کرنیال اقامتگاه خود ، برای دیدار آثار تاریخی شهر رم عزیمت فرمودند.

در ضیافت رسمی شام رئیس جمهوری ایتالیا که به افتخار شاهنشاه ترتیب داده شده بود ، رئیس جمهوری ایتالیا نشان ملیب جنگی ایتالیا و نشان عالی خلبانی این کشور را به شاهنشاه ایران اهدا کرد.

\* ۲۸ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۹ اوت ۱۹۴۸ میلادی

دانشجویان و ایرانیان مقیم ایتالیا در کاخ کرنیال به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و مورد تقدیر قرار گرفتند . شاهنشاه ناهار را با دوکاسیری نخست وزیر ایتالیا صرف فرمودند . شاهنشاه در ضیافتی که از جانب شهردار رم به افتخار معظم لسه ترتیب یافته بود شرکت فرمودند و شب هنگام به میهمانی شام سفارت ایران در رم تشریف فرما شدند . اوامر شاهنشاه در مورد عدم تحمیل هرگونه هزینه به اهالی پایتخت به منظور بر پا ساختن طاق نصرت هنگام بازگشت معظم له از سفر خارج کشور ، به نخست وزیر ابلاغ گردید .

\* ۲۹ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۰ اوت ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه با پاپیل دوازدهم در قصر کاستل کاندولفو در واتیکان ملاقات فرمودند . در این دیدار پاپ نشان متمیز طلائی بزرگترین نشان دربار باب را به شاهنشاه ایران اهدا کرد . شاهنشاه پس از بازدید از واتیکان ، کاردینال تدجینی رئیس حوزه روحانیت آسیای خاوری و وابسته دربار واتیکان در تهران را به حضور پذیرفتند .

\* ۳۰ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۲ اوت ۱۹۴۸ میلادی

موزه شهر رم و تاهکارهای صنعتی بنای پالازووکیشو مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت .

\* ۳۱ مردادماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۳ اوت ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه از رم به فلورانس تشریف فرما شدند و از آثار تاریخی این شهر دیدن کردند . بناهای زیبا و تاریخی شهر میلان مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت . دولت هژیر پس از پاسخ به استیضاح دو تن از نمایندگان ، بسا



## گاهنامه پنجده سال شامشابی پهلوی

نود و سه رای از یکصد و دو نفر عده حاضر از مجلس شورای ملی رای اعتماد گرفت .

\* ۲ شهریورماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۴ اوت ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه به شهر ونیز نزول اجلال فرمودند و پس از بازدید از این شهر به ناپل عزیمت کردند .

مجلس شورای ملی ضمن تصویب پرداخت یک دوازدهم حقوق و هزینه کل کشور در مردادماه سال جاری ، با موقوف المطالبه گذاشتن بقایای مالیات املاک مزروعی تا یک هزار ریال موافقت نمود . همچنین تصویب کرد که کلیه تصویبنامه های مربوط به دانشگاه آذربایجان به قوه خود باقی بماند .

\* ۴ شهریورماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۶ اوت ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه به رم مراجعت کردند و پس از خداحافظی با رئیس جمهوری ایتالیا رم را به قصد قبرس ترک فرمودند . فرماندار قبرس و سایر مقامات آن جزیره از شاهنشاه در فرودگاه قبرس استقبال کردند .

\* ۵ شهریورماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۷ اوت ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه جزیره قبرس را به عزم تهران ترک فرمودند . سفر شاهنشاه به کشورهای اروپا پایان یافت و معظم له در میان شور و هیجان و ابراز احساسات کم نظیر مردم پایتخت به تهران مراجعت فرمودند و در فرودگاه مهرآباد پیامی خطاب به ملت ایران فرستادند .

\* ۶ شهریورماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۸ اوت ۱۹۴۸ میلادی

دستخط همایونی دایر بر ابراز خرسندی از ابراز احساسات ارشاد مردم پایتخت به هنگام ورود شاهنشاه به تهران شرفصدور یافت . اعضا هیئت مدیره کانون بانوان در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه بار یافتند و گزارش امور کانون و برنامه های آینده آن را به عرض رسانیدند .

\* ۸ شهریورماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۹ اوت ۱۹۴۸ میلادی

نمایندگان انجمن اصناف ، بازرگانان ، نمایندگان آرامنه و کلیمی های ایران به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و مستدعایت خود را معروض

## گاهنامه پنجاه سال شاهی پهلوی

داشتند .

مانور سالانه دانشکده افسری در ارتفاعات آجودانیه در مغرب اقدسیه در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد .

\* ۹ شهریورماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۳۱ اوت ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه نمایندگان مجلس شورای ملی را در کاخ سعدآباد به حضور پذیرفتند و پس از بیان مشاهدات خود در مسافرت به چند کشور اروپائی فرمودند : " امروز دیگر زندگی قرون وسطائی نمی توان کرد ، زیرا ما از جهات مختلف با دنیا ارتباط نزدیک داریم و باید همگام با آن پیش برویم . "

شاهنشاه مبلغ سه میلیون ریال برای آب مشروب شهرستان هسای مازندران و مبلغ سه میلیون ریال به منظور ساختمان دبستان و امور فرهنگی این منطقه اعطا فرمودند .

به مناسبت در گذشت محمد علی جناح قائد اعظم پاکستان تلکرام تسلیتی از جانب شاهنشاه به عنوان خواهر جناح مخابره گردید .

\* ۲۱ شهریورماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۲ سپتامبر ۱۹۴۸ میلادی

مانور سالانه لشکر یک در تپه های تلو ، در پیشگاه شاهنشاه انجام یافت .

\* ۲۴ شهریورماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۵ سپتامبر ۱۹۴۸ میلادی

اعضا هیئت مدیره کانون دانشجویان در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه بار یافتند و مستدعیات دانشجویان را به عرض رسانیدند .

\* ۲۹ شهریورماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۰ سپتامبر ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه هیئت مدیره بنگاه مستقل آبیاری را به حضور پذیرفتند و گزارش حفر تونل کوهرنگ را استماع فرمودند .

\* ۳۱ شهریورماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۲ سپتامبر ۱۹۴۸ میلادی

روسای عشایر سراسر مملکت برای دومین بار به منظور ادای سوگند وفاداری نسبت به استقلال و عظمت کشور در باشگاه افسران به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظم له درباره لزوم فرا گرفتن تعلیمات نظامی و آشنا شدن آنان به اصول فنی و آماده شدن افراد غیر نظامی برای فداکاری در راه میهن در مواقع لزوم مطالبی بیان کردند .  
شاهنشاه به مدرسه عالی سپهسالار تشریف فرما شدند و دانشکده

## گاهنامه پنجاه سال شایسته‌پهلوی

الهیات و جامعه علوم اسلامی را افتتاح فرمودند.

\* ۱ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۲ سپتامبر ۱۹۴۸ میلادی

عبدالحسین هژیر نخست‌وزیر کابینه خود را ترمیم نمود و وزرای جدید دادگستری، دارائی، اقتصاد ملی و کشاورزی را در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه معرفی کرد.

شاهنشاه بمناسبت پایان سال تحصیلی دومین دوره ستاد، به دانشگاه جنگ تشریف فرما شدند و پس از اعطای گواهینامه بیست نفر فارغ التحصیلان این دوره ضمن بیاناتی فرمودند: "باید سعی شود که تعداد بیشتری از افسران از رموز جدید نظامی آگاه گردند و با سلاح‌های جدید و تکنیک آن آشنائی کامل حاصل نمایند".

\* ۴ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۶ سپتامبر ۱۹۴۸ میلادی

مانور توپخانه ارتش در پیشگاه شاهنشاه در عبدالله آباد کهریزک انجام یافت.

\* ۵ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۷ سپتامبر ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه به اصفهان تشریف فرما شدند و از لشکر اصفهان بازدید بعمل آوردند. آنگاه برای مشاهده کارهای ساختمانی پل تازه‌ای که بر روی زاینده رود احداث میشود به محل پل تشریف فرما شدند و لوحه یادگاری ساختمان پل را در زیر پی پل نصب فرمودند.

افسران لشکر اصفهان به افتخار تشریف‌فرمائی شاهنشاه مجلس جشنی درباشگاه افسران در پیشگاه معظم له ترتیب دادند. و الاحضرت شاهدخت‌شهناز پهلوی برای ادامه تحصیل به سویس عزیمت کردند.

جهارده نفر از افسران ارشد امریکائی به پاس ابراز شایستگی و همکاری‌های صمیمانه با دولت ایران به دریافت نشان مفتخر شدند.

\* ۶ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۸ سپتامبر ۱۹۴۸ میلادی

بمناسبت آغاز ساختمان تونل کوهرنگ، شاهنشاه به محل مزبور تشریف فرما شدند و با کلنگ طلایی نخستین کلنگ را بر پیکر کوه نواختند.

\* ۷ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۹ سپتامبر ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه کوهرنگ را با هواپیما به عزم اصفهان ترک فرمودند و چون

## گاهنامه پنج‌ده سال شاهی پهلوی

یرواز با هواپیما به علت نقص فنی امکان پذیر نبود بقیه راه را با اتومبیل طی فرمودند.

\* ۸ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۳۰ سپتامبر ۱۹۴۸ میلادی

کارخانه وطن ، کارخانه ریساف و بیمارستان بخش سه اصفهان مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت . آنگاه معظم له به کوی کارگران در هزار جریب اصفهان تشریف فرما شدند و ساختمان آن در پیشگاه معظم له آغاز کردید .

مسابقه فوتبال تیم های تهران و اصفهان در پیشگاه شاهنشاه انجام یافت . سپس معظم له برای مشاهده برنامه تئاتر به تماشاخانه اصفهان تشریف فرما شدند .

\* ۹ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱ اکتبر ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه از اصفهان به نائین و سپس به کاشان عزیمت فرمودند .

\* ۱۰ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲ اکتبر ۱۹۴۸ میلادی

ساختمان نیمه تمام بیمارستان اخوان و همچنین دبیرستانی که از محل عطیه شاهانه در دست ساختمان بود مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت . سپس معظم له به باغ فین تشریف فرما شدند و پس از آن کاشان را به قصد قم ترک فرمودند . در قم نیز حرم مطهر حضرت معصومه علیها سلام را زیارت کرده و بعد به جانب تهران رهسپار شدند .

\* ۱۱ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۳ اکتبر ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه در جشن بیست و ششمین دوره فارغ التحصیلی دانشکده افسری شرکت فرمودند و جوایز شاگردان رتبه اول را اعطا کردند .

\* ۱۴ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۶ اکتبر ۱۹۴۸ میلادی

روسای بهداری های سراسر کشور به اتفاق وزیر بهداری به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظم له اوامر موکدی در مورد تامین بهداشت اهالی کلیه شهرهای ایران صادر فرمودند .  
بر اثر زلزله شدیدی که در شهرهای خراسان روی داد خسارات و تلفات زیادی به بار آورد .

\* ۱۶ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۸ اکتبر ۱۹۴۸ میلادی

جشن سالانه فرهنگ کشور در دبیرستان نوربخش درپیشگاه شاهنشاه

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

برکزار شد.

\* ۱۷ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۹ اکتبر ۱۹۴۸ میلادی

هیئت مرکزی شیر و خورشید سرخ ایران به اتفاق والاحضرت شاهدخت شمس پهلوی ریاست عالیہ جمعیت به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و گزارش اقدامات جمعیت را در مورد زلزله زدگان خراسان به عرض رسانیدند.

\* ۱۸ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۰ اکتبر ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه با قطار سلطنتی به بندر شاه عزیمت فرمودند و مسابقات اسب دوانی دشت گرگان در پیشگاه معظم له انجام یافت.

\* ۱۹ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۱ اکتبر ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه از بندر شاه به تهران مراجعت فرمودند.

\* ۲۰ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۲ اکتبر ۱۹۴۸ میلادی

جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران طی اعلامیه‌ای از ملت ایران برای کمک به زلزله زدگان خراسان استمداد کرد. شاهنشاه مبلغ پانصد هزار ریال برای کمک به زلزله زدگان خراسان اعطا فرمودند.

بنا به تصویب هیئت وزیران مبلغ یک میلیون و پانصد هزار ریال از اعتبارات دولت برای کمک به زلزله زدگان خراسان اختصاص یافت.

\* ۲۴ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۶ اکتبر ۱۹۴۸ میلادی

فرمان شاهنشاه مقرر گردید که از این پس از بستن طاق نصرت در سفرهای داخلی معظم له که به منظور مشاهده اوضاع داخلی کشور صورت می گیرد خودداری کنند و هزینه آن را به مصارف امور خیریه برسانند.

\* ۲۵ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۷ اکتبر ۱۹۴۸ میلادی

اعلامیه دولت درباره مذاکرات نفت به منظور استیفای حقوق ملت ایران از شرکت نفت ایران و انگلیس در اجرای قانون مصوب ۲۹ مهرماه ۱۳۲۶ انتشار یافت.

دولت هژیر پس از پاسخ به استیضاح چند تن از نمایندگان با شصت و چهار رای موافق از هشتاد و هشت نفر عده حاضر از مجلس رای اعتماد گرفت.

# گاهنامه پنجاه سال شایسته‌پهلوی

سازمان برنامه کار خود را آغاز کرد و مبلغ پنج میلیون ریال از بودجه عمرانی کشور در سال جاری به اختیار آن سازمان گذاشته شد. جشن شانزدهمین سال تاسیس نیروی هوایی در پیشگاه شاهنشاه برگزار گردید.

\* ۲۸ مهرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۰ اکتبر ۱۹۴۸ میلادی

والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی به اتفاق اعضای هیئت مرکزی سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و گزارش اقدامات سه ماهه سازمان را به عرض رسانیدند. آنگاه شاهنشاه طی بیاناتی فرمودند: "مدیر عامل سازمان با تشریک مساعی وزارت بهداشت باید ترتیبی بدهند که با ازدیاد درآمد سازمان، مبارزه با بیماری‌ها در سراسر کشور وسیله این سازمان انجام یابد."

\* ۳ آبان ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۵ اکتبر ۱۹۴۸ میلادی

مراسم افتتاح دومین جشن هفت‌روزه جمعیت شیر و خورشید سراسر ایران در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد. شاهنشاه مبلغ یک میلیون ریال به منظور تأمین آب‌شهر نائین اعطا فرمودند.

عده از افسران سابق که به جرم همکاری با متحاسران به زندان محکوم شده بودند، بمناسبت ولادت مسعود همایونی مورد عفو شاهنشاه قرار گرفتند.

\* ۴ آبان ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۶ اکتبر ۱۹۴۸ میلادی

آئین سلام چهارم آبان در کاخ گلستان در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد. بهمین مناسبت جشن ورزشی چهارم آبان نیز در پیشگاه معظم لاه در ورزشگاه امجدیه انجام یافت.

\* ۵ آبان ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۷ اکتبر ۱۹۴۸ میلادی

بیش از یکصد تن از قهرمانان شهرستان‌ها در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و جوایز خود را از دست معظم له دریافت داشتند. معافیت مجموع مالیات املاک مزروعی کسانی که مالیات آنها از پانصد ریال نقد و یکصد و پنجاه کیلو جنس تجاوز نمی‌کند، الحاق بیمارستان‌های تبریز به دانشکده پزشکی این شهر، اختصاص پنج میلیون ریال وام به مناطق زلزله زده خراسان از طرف بانک رهنی ایران مورد

# گاهنامه

## پنجده سال شانشاهی پهلوی

تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۱۲ آبان ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۳ نوامبر ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه از کانون کار و آموزش سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی بازدید بعمل آوردند.

\* ۱۴ آبان ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۵ نوامبر ۱۹۴۸ میلادی

سابقات اسب دوانی در پیشگاه شاهنشاه در میدان جلالیه برگزار شد.

\* ۱۵ آبان ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۶ نوامبر ۱۹۴۸ میلادی

عبدالحسین هژیر نخست وزیر استعفای خود را به پیشگاه شاهنشاه تقدیم داشت.

شاهنشاه رئیس مجلس شورای ملی را احضار فرمودند و تمایل مجلس را نسبت به نخست وزیر آینده خواستار شدند.

\* ۱۶ آبان ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۷ نوامبر ۱۹۴۸ میلادی

نمایندگان فراکسیون های مختلف مجلس شورای ملی در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظم له پیرامون اوضاع عمومی کشور مطالبی بیان کردند و نمایندگان مجلس را به وحدت و هماهنگی و برداشتن قدم های موثر در راه تامین رفاه و آسایش مردم دعوت فرمودند.

\* ۱۷ آبان ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۸ نوامبر ۱۹۴۸ میلادی

رئیس مجلس شورای ملی در کاخ اختصاصی به پیشگاه شاهنشاه بشار یافت و تمایل مجلس را نسبت به نخست وزیری محمد ساعد معروض داشت. شاهنشاه محمد ساعد را احضار و مشارالیه را مامور تشکیل کابینه فرمودند.

\* ۲۵ آبان ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۶ نوامبر ۱۹۴۸ میلادی

ساعد نخست وزیر در کاخ اختصاصی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و اعضای کابینه را به این شرح معرفی کرد:  
وزیر امور خارجه : علی اصغر حکمت  
وزیر جنگ : سپهبد امیر احمدی  
وزیر دارائی : عباسقلی گلشائیان

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

وزیر راه : دکتر موجهر اقبال

وزیر دادگستری : محسن صدر

وزیر فرهنگ : محمد سجادی

وزیر پست و تلگراف و تلفن : نادر آراسته

وزیر اقتصاد ملی : غلامحسین اشرفی

وزیر کشاورزی : احمد مقبل

وزیر بهداشت : دکتر امیر اعلم

وزیر کار : مصطفی عدل

سرپرستی وزارت کشور را موقتاً نخست وزیر خود به عهده گرفت .

\* ۲۶ آبان ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۷ نوامبر ۱۹۴۸ میلادی

روزنامه نیویورک تایمز اظهار نظر کرد که شوروی فشار خود را بر ایران تشدید کرد و با تحریک و تقویت حزب توده و تحریم روابط بازرگانی با ایران قصد دارد این کشور را دچار هرج و مرج نماید و در عین حال سیاست مشابهی را در افغانستان تعقیب کند. کشور شوروی نسبت به توسعه نفوذ آمریکا و انگلستان در ایران همچنین عصبانیت و واگذاری امتیاز نفت شمال به شوروی معترض است .

\* ۲۷ آبان ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۸ نوامبر ۱۹۴۸ میلادی

اعلامیه دربار شاهنشاهی درمورد جدائی شاهنشاه و علیاحضرت ملکه فوزیه پهلوی انتشار یافت .

\* ۳۰ آبان ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۱ نوامبر ۱۹۴۸ میلادی

محمد ساعد نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضور یافت و پس از معرفی هیئت دولت برنامه خود را قرائت کرد .  
شورای عالی تربیت بدنی در پیشگاه شاهنشاه در کاخ مرمر تشکیل گردید و معظم له بیاناتی در باره اهمیت ورزش و لزوم توسعه آن ایراد فرمودند .

معافیت استرپتومیسین از پرداخت حقوق گمرکی به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۱ آذرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۳ نوامبر ۱۹۴۸ میلادی

در شرفیابی نمایندگان فراکسیون های مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه معظم له طی بیاناتی او اوقات تضييع شده کشور و رکود کار



# گاهنامه

## پنجاه سال شانشاهی پهلوی

دولت‌ها اظهار تاسف فرمودند.

\* ۲ آذرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۳ نوامبر ۱۹۴۸ میلادی

محسن صدر "امیر الحاج" در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و ضمن عرض گزارش امور مربوط به حجاج ایرانی، نامه‌اعلیحضرت پادشاه عربستان سعودی را به پیشگاه شاهنشاه تقدیم داشت. رسماً اعلام شد که وزارت دارائی کلیه وام دولت ایران به بانک شاهنشاهی را که بالغ بر هفتصد و شصت هزار لیبره میشد پرداخت کرده و درآمد گمرکات جنوب را که در وثیقه بانک مذکور بود آزاد ساخته است.

\* ۱۱ آذرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲ دسامبر ۱۹۴۸ میلادی

کارشناسان امریکائی که مأمور مطالعه برنامه هفت ساله ایران شده بودند، پس از اعلام نظر خود ایران را ترک گفتند.

\* ۱۵ آذرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۶ دسامبر ۱۹۴۸ میلادی

نمایندگان فراکسیون‌های اتحاد ملی و ملی در کاخ اختصاصی به پیشگاه شاهنشاه باریافتند و معظم‌له بیاناتی در مورد حساسیت اوضاع کشور و اثرات سوء عدم هماهنگی بین مجلس و دولت ایراد فرمودند.

\* ۱۶ آذرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۷ دسامبر ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه به شهر ری تشریف فرما شدند و از عملیات ساختمان‌سازی آرامگاه اعلیحضرت رضاشاه بازدید کردند.

\* ۱۷ آذرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۸ دسامبر ۱۹۴۸ میلادی

محمد ساعد نخست وزیر با پنجاه و شش رای موافق از مجلس شورای ملی رای اعتماد گرفت.

\* ۲۰ آذرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۱ دسامبر ۱۹۴۸ میلادی

اعلامیه دربار شاهنشاهی در مورد شرفیابی حمزه غوث وزیر مختار عربستان سعودی به پیشگاه شاهنشاه و تقدیم هدایائی از طرف اعلیحضرت ملک عبدالعزیز بن سعود پادشاه آن کشور انتشار یافت.

\* ۲۱ آذرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۲ دسامبر ۱۹۴۸ میلادی

نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه بار یافت و وزرای جدید راه، بهداشت و فرهنگ را معرفی کرد.

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

فرمان شاهنشاه خطاب به کلیه افسران ، درجه داران و افراد ارتش بمناسبت روز ۲۱ آذرماه و جشن سالانه ارتش انتشار یافت .  
بمناسبت نجات آذربایجان مراسم رژه واحدهای ارتش ، ژاندارمری و شهربانی در میدان جلالیه در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد .

\* ۲۲ آذرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۳ دسامبر ۱۹۴۸ میلادی

حرج آلن معاون وزارت امور خارجه امریکا و رئیس هیئت نمایندگی آن کشور در مجمع یونسکو وارد تهران شدو به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب گردید و ناهار را درحضور معظم له صرف کرد .

\* ۳۰ آذرماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۱ دسامبر ۱۹۴۸ میلادی

اعلامیه جمعیت شیروخورشید سرخ ایران در مورد جاری شدن سیل در اصفهان انتشار یافت و از عموم افراد کشور دعوت شد که به سیل زدگان اصفهان کمک نمایند .

\* ۸ دی ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۹ دسامبر ۱۹۴۸ میلادی

شاهنشاه مبلغ دویست و پنجاه هزار ریال برای کمک به کشاورزانی که در جریان سیل اصفهان زیان دیده بودند اعطا فرمودند .

\* ۱۵ دی ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۵ ژانویه ۱۹۴۹ میلادی

والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی از گودال های جنوب شهر بازدید کردند و ضمن ابراز محبت نسبت به بینوایان ، تعدادی کوپن زغال بین آنها توزیع نمودند .

در سال ۱۹۴۸ تولید نفت خام ایران ۱۹۰،۳۸۴،۰۰۰ بشکه و درآمد کشور از این بابت نه میلیون و دویست هزار لیره بوده است .

\* ۱۹ دی ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۹ ژانویه ۱۹۴۹ میلادی

فروهر مدیر کل بانک صنعتی و معدنی ایران در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش وضع عمومی بانک و کارخانه ها را به عرض رساند و معظم له درباره تامین رفاه کارگران او امر اکید صادر فرمودند .

سنت اوین نماینده طلیب سرخ امریکا به اتفاق دکتر نفیسی دبیر جمعیت شیر و خورشید سرخ اسران به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد .

\* ۲۱ دی ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۱ ژانویه ۱۹۴۹ میلادی

## گاهنامه نجاه سال شاهی پهلوی

نماینده دولت و اتیکان به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و نامه پاپ اعظم را به حضور معظم له تقدیم داشت .

\* ۲۳ دی ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۳ ژانویه ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه اعضای هیئت رئیسه سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی را به حضور پذیرفتند و پس از استماع گزارش فعالیت های سازمان ، طی بیاناتی لزوم استخدام عده ای پزشک از خارج کشور ، گسترش فعالیت های سازمان شاهنشاهی در شهرستان ها ، تهیه خانه های ارزان قیمت برای سکنه گودال های جنوب شهر تهران را تاکید فرمودند .

\* ۲۶ دی ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۶ ژانویه ۱۹۴۹ میلادی

اعضای هیئت عالی برنامه به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و گزارش امور برنامه هفت ساله را به عرض رسانیدند .

\* ۱۰ بهمن ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۳۰ ژانویه ۱۹۴۹ میلادی

آئین اعطای سردوشی به دانشجویان دانشکده افسری در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و معظم له پس از اعطای جوایز قهرمانان و انجام رژه ، از قسمت های مختلف دانشکده بازدید فرمودند .

\* ۱۵ بهمن ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۴ فوریه ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه هنگام تشریف فرمائی به دانشکده حقوق برای شرکت در جشن سالانه تاسیس و استقلال دانشگاه ، از جانب شخصی به نام فخرآرائی مورد سوء قصد قرار گرفتند و پنج گلوله به جانب معظم له شلیک شد ، ولی جز چند زخم سطحی زبانی به جان شاهنشاه وارد نیامد .

ناصر فخرآرائی پس از سوء قصد نسبت به جان شاهنشاه بوسیله افراد گارد مورد اصابت گلوله قرار گرفت و به بیمارستان سینا منتقل گردید . شاهنشاه به بیمارستان شماره یک ارتش در یوسف آباد تشریف فرما شدند و پس از پانسمان زخم ها به کاخ اختصاصی مراجعت فرمودند .

اعلامیه دولت در مورد چگونگی سوء قصد به جان شاهنشاه و ابراز خشنودی از سلامت ذات همایونی انتشار یافت .

وزارت دربار شاهنشاهی ضمن صدور اعلامیه ای در مورد چگونگی حادثه سوء قصد ، اعلام کرد که شاهنشاه در پاسخ اولین سؤال یکی از شرفیاب شدگان فرمودند : " برای خدمت به کشور و میهن عزیز اصابت چند گلوله اهمیتی ندارد ، و اراده ما در راه نیل به هدف های عالی مملکتی

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

تزلزل ناپذیر خواهد بود .  
اعلامیه پزشکان معالج شاهنشاه درباره حال مزاجی معظمله و مداوای زخم ها انتشار یافت .  
از طرف دولت در تهران و حومه حکومت نظامی اعلام شد و عبور و مرور از ساعت بیست و دو به بعد ممنوع گردید .  
ناصر فخرآرایی ضارب شاهنشاه ساعت هفت بعدازظهر در بیمارستان درگذشت . درباره زسی بدنی که از او بعمل آمد کارت خبرنگاری روزنامه پرچم اسلام و در بازرسی از منزل او مدارکی درباره وابستگی وی به حزب توده بدست آمد .  
جلسه فوق العاده مجلس شورای ملی ساعت هفت و نیم بعدازظهر تشکیل شد و مراتب خوشوقتی نمایندگان بمناسبت سلامت شاهنشاه و نجات معظمله از سوء قصد اعلام گردید .  
اعلامیه دولت در مورد انحلال حزب توده در تهران و شهرستان ها انتشار یافت و بلافاصله کلیه مراکز حزب توده در تهران و شهرستان ها بوسیله ماموران انتظامی اشغال شد .

\* ۱۶ بهمن ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۵ فوریه ۱۹۴۹ میلادی

جلسه علنی مجلس شورای ملی با حضور هیئت وزیران تشکیل شد و دکتر منوچهر اقبال ضمن ایراز تاسف هیئت دولت از واقعه سوء قصد نسبت به جان شاهنشاه ، اسناد و مدارک و کارت خبرنگاری و دفترچه خاطرات ناصر فخرآرایی را که حکایت از عضویت نامبرده در حزب توده میکرد قرائت نمود و متن اعلامیه شماره یک و دو دولت را در مورد انحلال حزب توده در سراسر کشور به اطلاع نمایندگان رسانید .  
شورای دانشگاه تهران طی انتشار بیانیه ای از پیش آمد سوء قصد نسبت به جان شاهنشاه اظهار تاسف شدید کرد و مجازات عاملان این جنایت را خواستار شد .

\* ۱۷ بهمن ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۶ فوریه ۱۹۴۹ میلادی

بدنبال استیضاح دولت از طرف عده ای از نمایندگان مجلس ، دولت ساعد با هشتادونه رای موافق از نودویک نفر عده حاضر رای اعتماد گرفت .  
دانشجویان دانشکده حقوق ضمن بر پا کردن میتیگی بمناسبت حادثه سوء قصد پانزدهم بهمن ماه تنفر شدید خود را نسبت به حزب توده اعلام داشتند .

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

مراسم دعا و شکر گزاری بمناسبت سلامت وجود شاهنشاه در سراسر کشور برپا گردید.

والاحضرت شاهپور علیرضا پهلوی در باشگاه لشکرک پادگان مرکب—حضور یافتند و ضمن تشریح چگونگی ماجرای سوء قصد به جان شاهنشاه و عدم تاثیر این قبیل اعمال جنایتکارانه در اراده راسخ معظمله، سلامت کامل شاهنشاه را به عموم افراد ارتش مژده دادند.

اعضای شورای دانشگاه به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و تاثر و تنفر عموم دانشگاهیان را از حادثه شوم پانزدهم بهمنماه به عرض رسانیدند.

از جانب پادشاهان و روسای جمهوری کشورهای جهان تلگرام هائلی حاکی از اظهار تاثر و تاسف از حادثه سوء قصد به جان شاهنشاه و اظهار خرسندی از سلامت ذات همایونی به دربار شاهنشاهی مخابره گردید.

شاهنشاه در پیامی که بمناسبت حادثه سوء قصد پانزدهم بهمنماه از رادیو خطاب به ملت ایران فرستادند فرمودند:

" اینگونه حوادث خللی به استحکام عقیده و ثبات اراده من در راه خدمت به وطن وارد نمی سازد، بلکه برای حفظ مملکت و تامین رفاه و آسایش مردم شایسته قدم ترنیده و از ایشان جان نیز در صورت لزوم دریغ نخواهم ورزید."

\* ۱۸ بهمنماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۷ فوریه ۱۹۴۹ میلادی

نمایندگان مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و از حادثه سوء قصد به جان معظم له اظهار تاسف نمودند. در این مراسم شاهنشاه ضمن اشاره به پاک کردن مملکت از آشوب طلبان فرمودند:

" در سال های اخیر، حیات کشور، استقلال مملکت و سعادت ملت در معرض خطر کسانی بود که برای اقناع جاه طلبی خود حاضرند دنیائی را به آتش بسوزانند و ملتی را قربانی کنند. بهر حال گذشته گذشت و اینک در برابر آینده هستیم و این دو اصل حیاتی در راس همه وظایف اجتماعی قرار دارد، تشویق خادم و مجازات خائن."

قریه قادیکلا در شاهی طعمه حریق شد و بر اثر آن عده ای کشته و جمعی زخمی شدند و حدود یکهزار خانه به کلی سوخت و پنجهزار نفر نیز بی خانمان گردیدند.

\* ۱۹ بهمنماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۸ فوریه ۱۹۴۹ میلادی

اعلامیه فرمانداری نظامی تهران در مورد دخالت حزب سابق توده در

## گاهنامه پنج‌ماه سال شانزدهم بهمن ماه

سوء قصد پانزدهم بهمن‌ماه و بازجوئی از دستگیرشدگان انتشار یافت .

\* ۲۱ بهمن‌ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۰ فوریه ۱۹۴۹ میلادی

گس نماینده اعزامی و تام الاختیار شرکت نفت ایران و انگلیس وارد تهران شد و مذاکرات خود را در باره نفت با گلشائیان وزیر دارائی آغاز کرد .

\* ۲۶ بهمن‌ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۵ فوریه ۱۹۴۹ میلادی

سازمان برنامه که به منظور برنامه ریزی عمرانی و اقتصادی و صنعتی و کشاورزی و فرهنگی در سطح کشور ، در سال جاری تشکیل شده بود نخستین برنامه هفت‌ساله عمرانی کشور را تنظیم و آماده اجرا نمود .

\* ۲۸ بهمن‌ماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۷ فوریه ۱۹۴۹ میلادی

فرمانداری نظامی تهران طی اعلامیه دیگری که منتشر ساخت متذکر شد در نتیجه تحقیقاتی که تا کنون بعمل آمده مسلم شده‌است که سوء قصد خائنانه پانزدهم بهمن‌ماه به جان شاهنشاه ، از طرف دستگاه تروریستی حزب سابق توده و بوسیله اعضای این حزب انجام یافته است .

\* ۲ اسفندماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۱ فوریه ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه در مورد کمک به آسیب دیدگان آتش‌سوزی قریه قادیقلای شاهی اوامر موکدی به جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران صادر فرمودند .

\* ۴ اسفندماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۳ فوریه ۱۹۴۹ میلادی

چهارده نفر از سران حزب سابق توده از طرف دادستان دادرای نظامی به اتهام ضدیت با سلطنت مشروطه مورد تعقیب قرار گرفتند .

\* ۵ اسفندماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۴ فوریه ۱۹۴۹ میلادی

نمایندگان منتخب فراکسیون های مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظم‌له در مورد لزوم فوری تشکیل مجلس موسسان و اصلاح قانون اساسی اوامری صادر فرمودند .

\* ۶ اسفندماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۵ فوریه ۱۹۴۹ میلادی

فرمان شاهنشاه دائر بر تهیه مقدمات انتخابات دوره شانزدهم مجلس شورای ملی انتشار یافت .

\* ۸ اسفندماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۷ فوریه ۱۹۴۹ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهمی پهلوی

رضا حکمت رئیس مجلس شورای ملی در کاخ اختصاصی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و نظر موافق مجلس شورای ملی را با تشکیل مجلس موسسان به عرض رسانید.

از طرف دادستان دادسرای نظامی آگهی احضار بیست و دو نفر از سران متواری حزب سابق توده منتشر گردید.

\* ۹ اسفندماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲۸ فوریه ۱۹۴۹ میلادی

فرمان شاهنشاه دائر بر تشکیل مجلس موسسان به عنوان محمد ساعد نخست وزیر شرفصدور یافت.

\* ۱۰ اسفندماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱ مارس ۱۹۴۹ میلادی

ساعد نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضور یافت و در مورد تشکیل مجلس موسسان و تکمیل قانون اساسی مطالبی اظهار داشت.

\* ۱۱ اسفندماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۲ مارس ۱۹۴۹ میلادی

محاکمه عده‌ای از سران حزب سابق توده در دادگاه نظامی آغاز گردید.

\* ۱۲ اسفندماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۳ مارس ۱۹۴۹ میلادی

قانون اصلاح قانون مطبوعات به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۵ اسفندماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۶ مارس ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه مبلغ یک میلیون ریال به انجمن حفظ آثار ملی اعطا فرمودند.

مجلس شورای ملی لایحه اصلاح مواد ۲۶ و ۶۴ قانون نظام وظیفه را تصویب کرد.

وزارت دارائی اعلام کرد بودجه کل کشور در سال جاری که هزینه‌ها به صورت یک دوازدهم پرداخت شده به شرح زیر بوده است:

درآمد ۸,۶۸۶,۷۲۳,۰۰۰ ریال

هزینه ۱۰,۸۴۹,۸۳۰,۰۰۰ ریال

مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از درآمد و هزینه‌های مصوب فوق مربوط به بودجه عمرانی کشور می‌باشد.

\* ۱۷ اسفندماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۸ مارس ۱۹۴۹ میلادی

رابرت گارنر معاون بانک بین‌المللی و انگرت معاون دائمی آن

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

بانک در خاورمیانه به اتفاق ابتهاج مدیر کل بانک ملی ایران به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند.

\* ۱۹ اسفندماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۰ مارس ۱۹۴۹ میلادی

فرماندار نظامی تهران طی یک مصاحبه مطبوعاتی اطلاعاتی در مورد دخالت دو نفر از سران حزب سابق توده در سوء قصد خائنانه پانزدهم بهمن ماه، و جریان فرار عده‌ای از سران حزب سابق توده و دادرسی متهمان در اختیار مطبوعات گذاشت.

اعتبار هزینه انتخابات دوره شانزدهم مجلس شورای ملی و اولین دوره مجلس سنا و مجلس موسسان از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد. قانون افزایش سرمایه بانک کشاورزی و پیشه و هنر ایران از تصویب مجلس شورای ملی گذشت.

طبق تصویب مجلس شورای ملی کارفرمایانی که بیش از یکمدر کارگر در اختیار دارند موظف شدند برای آنها خانه بسازند.

\* ۲۱ اسفندماه ۱۳۲۷ خورشیدی - ۱۲ مارس ۱۹۴۹ میلادی

ساعت نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه باریافت و پنج نفر وزرای جدید کابینه را معرفی کرد.

آئین اعطای نشان جاوید به خانواده‌های افسران شهید در باشگاه افسران در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد.

\* ۱ فروردین‌ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۱ مارس ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه به مناسبت آغاز سال نو پیامی خطاب به ملت ایران ایراد کردند و طی آن فرمودند: "سرلوحه اصلاحات داشتن دستگاه دادگستری صحیح و قوی است تا حکم قانون را با رعایت بیطرفی نسبت به همه طبقات یکسان اجرا سازد و جامعه مطمئن باشد که در این دستگاه هیچگونه نفوذی راه نداشته و حقوق عموم در پیشگاه قانون و عدالت کاملاً محفوظ و مصون خواهد بود."

آئین سلام نوروز در کاخ گلستان در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد. شاهنشاه به هنرستان دختران تشریف فرما شدند و دستور فرمودند که به چهارصد نفر از دانش آموزان بی بضاعت لباس اعطا شود.

\* ۱۱ فروردین‌ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۳۱ مارس ۱۹۴۹ میلادی

دروازه قرآن شیراز که اخیراً نوسازی شده طی مراسمی گشایش یافت.



# گاهنامه

## پنج‌ماه سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۴ فروردین‌ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۳ آوریل ۱۹۴۹ میلادی

انتخابات مجلس موسسان دوم در تهران و شهرستان ها آغاز شد. دادرسی نه نفر متهمان شرکت در توطئه سوء قصد نسبت به جلالت شاهنشاه در پانزدهم بهمن‌ماه سال گذشته در دادگاه نظامی آغاز گردید. انتخابات هیئت رئیس مجلس شورای ملی انجام شد و رضا حکمت‌بار دیگر به ریاست مجلس شورای ملی انتخاب شد.

\* ۱۶ فروردین‌ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۵ آوریل ۱۹۴۹ میلادی

تبلیغات رادیویی و مطبوعاتی شوروی علیه ایران شدت یافت.

\* ۱۸ فروردین‌ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۷ آوریل ۱۹۴۹ میلادی

در پیشگاه شاهنشاه گنجینه قرآن در کتابخانه ملی افتتاح شد. قانون اصلاح مقررات بازنشستگی کارکنان دولت به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

موزه ایران باستان مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظم‌له از مجموعه گرانمای نسخه‌های خطی که از لحاظ هنری و تاریخی واجد ارزش فراوان بود دیدن فرمودند.

\* ۲۰ فروردین‌ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۹ آوریل ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه مقرر فرمودند برای معالجه بیماران مبتلا به سرطان، جمعیت شیر و خورشید سرخ فوراً اقدام به خرید رادیوم و دستگاه رادیو-تراپی بکند.

\* ۲۹ فروردین‌ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۸ آوریل ۱۹۴۹ میلادی

مجلس شورای ملی با معافیت مالیات بردرآمد قبل از سال ۱۳۲۷ اشخاصی که مالیات آنها بیشتر از یک هزار ریال نباشد، معافیت ادوات لوله کشی شهرها و لوازم بیمارستان ها که اشخاص به رایگان می‌دهند از هرگونه عوارض و حقوق گمرکی موافقت کرد.

مجلس شورای ملی الحاق دانشکده‌های دامپزشکی و کشاورزی و هنرهای زیبا را به دانشگاه تهران مورد تصویب قرار داد.

\* ۱ اردیبهشت‌ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۱ آوریل ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه با نطق افتتاحیه خود مجلس موسسان دوم را در کاخ دادگستری گشودند و طی آن فرمودند: " باید اوضاع حساس جهان را در نظر بگیرید

## گاهنامه پنج‌سال‌شمار پهلوی

و به خاطر آورید آن مملکتی پایدار و سعادت‌مند خواهد بود که با مقتضیات زمان و تمدن مترقی هم آهنگ باشد و تحول دنیا‌پسند و مطلوبی را در کلیه شئون کشور ساری و جاری سازد.

اولین جلسه مجلس موسسان به ریاست سنی ابراهیم حکیمی تشکیل گردید. آنگاه انتخاب هیئت رئیس به عمل آمد و سید محمد صادق طباطبائی به ریاست مجلس موسسان انتخاب شد.

\* ۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۳ آوریل ۱۹۴۹ میلادی

متن رای دادگاه جنائی نظامی و اعلامیه فرمانداری نظامی تهران در مورد محکومیت سران حزب توده انتشار یافت

نخستین جلسه شورای عالی اقتصاد کشور در کاخ مرمر در پیشگاه شاهنشاه تشکیل گردید و معظمله بیاناتی در مورد اهمیت برنامه هفت ساله و لزوم همکاری و هم آهنگی بین دستگاه های دولتی ایراد فرمودند.

\* ۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۷ آوریل ۱۹۴۹ میلادی

والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی و اعضا هیئت مرکزی سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و گزارش کارهای انجام شده را معروض داشتند و معظمله اوامر موکدی در مورد مبارزه با تراخم در جنوب کشور صادر کردند.

\* ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۳۰ آوریل ۱۹۴۹ میلادی

دولت ساعد پس از پاسخ به استیضاح مظفر بقائی و حائری زاده ، با نود رای از مجموع نودوشش نفر عده حاضر، از مجلس شورای ملی رای اعتماد گرفت .

\* ۱۲ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲ مه ۱۹۴۹ میلادی

سرویلیام فریزر رئیس هیئت مدیره شرکت نفت ایران و انگلیس و همراهان با ساعد نخست وزیر ملاقات کردند.

\* ۱۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۳ مه ۱۹۴۹ میلادی

اعضا هیئت مدیره بنگاه مستقل آبیاری به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و گزارش کارهای ساختمانی سد گلپایگان را که از محل عطیه همایونی آغاز گردیده به عرض رسانیدند.

\* ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۴ مه ۱۹۴۹ میلادی

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

راه آهن کاشان گشایش یافت و کاشان به راه آهن سراسری ایـــــران متصل گردید .

قانون اجرای نظامنامه انتخابات مجلس سنا از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۷ مه ۱۹۴۹ میلادی

مجلس موسسان ماده الحاقی متمم قانون اساسی را در مورد تشکیل مجلس موسسان در هر موقع ، پس از تصویب مجلسین شورا و سنا و تایید شاهنشاه تصویب کرد .

شاهنشاه درپيامی که بمناسبت جلسه سالانه جمعیت شیر و خورشید سرخ فرستادند مراتب خرسندی خود را از خدمات نوع پرورانه این جمعیت ابراز فرمودند .

\* ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۸ مه ۱۹۴۹ میلادی

اصل چهل و هشتم قانون اساسی در مورد انحلال مجلسین شورا و سنا به اراده و فرمان شاهنشاه به تصویب مجلس موسسان رسید و جانشین اصل چهل و هشتم سابق گردید .

فرمان شاهنشاه مبنی بر نظارت عالیہ والا حضرت شاهپور عبدالرضا پهلوی بر سازمان برنامه شرف صدور یافت .

\* ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۹ مه ۱۹۴۹ میلادی

مدیر عامل سازمان برنامه و هم چنین هفت نفر اعضای شورای عالی برنامه به مدت هفت سال به فرمان شاهنشاه انتخاب شدند .

ساعت نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و حمید سیاح را به سمت وزیر راه معرفی کرد .

\* ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۰ مه ۱۹۴۹ میلادی

آخرین جلسه مجلس موسسان دوم در کاخ دادگستری تشکیل شد و به همین مناسبت از طرف نخست وزیر و رئیس مجلس موسسان بیاناتی اینتراد شد .

والا حضرت شاهپور عبدالرضا پهلوی پیرامون برنامه هفت ساله و طرز اجرای آن بیاناتی از رادیو تهران ایراد کردند .

\* ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۱ مه ۱۹۴۹ میلادی

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

نمایندگان مجلس موسان به اتفاق هیئت دولت و نمایندگان مجلس شورای ملی در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و سید محمد صادق طباطبائی رئیس مجلس موسان ضمن عرایض دستخط اصلاحیه اصل چهل و هشتم قانون اساسی و ماده الحاقی متمم قانون اساسی را به پیشگاه شاهنشاه تقدیم داشت و معظمله سوگند یاد فرمودند که نسبت به حفظ قانون اساسی و مراقبت در اجرای آن همچنان وفادار خواهند بود.

شاهنشاه ضمناً فرمودند: " خوراک، پوشاک، مسکن، بهداشت و فرهنگ اصول اولیه زندگی برای هر خانواده است که این مجلس و مجالس آینده یقیناً بدان توجه خواهند کرد تا بدینوسیله اصول عدالت اجتماعی استوار باشد."

آموزشگاه پرستاری اشرف پهلوی وابسته به سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی از جانب شاهنشاه گشایش یافت.

\* ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۲ مه ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه بدون اطلاع قبلی با هواپیمای سلطنتی به شهر مشهد تشریف فرما شدند و پس از زیارت حرم مطهر حضرت رضا (ع) به تهران مراجعت فرمودند.

\* ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۴ مه ۱۹۴۹ میلادی

اعلامیه دولت در خصوص مذاکرات نفت بین کس و گلشانیان نمایندگان تام الاختیار شرکت سهامی نفت ایران و انگلیس و دولت ایران بحضور رئیس هیئت مدیره شرکت مزبور انتشار یافت. لیاقت علیخان نخست وزیر پاکستان و همراهان وارد تهران شدند. فرمان شاهنشاه دائر بر عفو مدیران جراید غیر توده‌ای که در محاکم دادرسی ارتش محکومیت یافته بودند به وزیر دادگستری ابلاغ شد.

\* ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۵ مه ۱۹۴۹ میلادی

علی اصغر حکمت وزیر امور خارجه در یک مصاحبه مطبوعاتی مطالبی درباره آمادگی دولت ایران برای عقد قرارداد بازرگانی با شوروی، رفع اختلافات مربوط به شرکت شیلان، مطالبات دولت ایران از شوروی، مذاکره درباره مسئله نفت اظهار داشت.

لیاقت علیخان نخست وزیر پاکستان به پیشگاه شاهنشاه باریافت و ناهار را در حضور معظمله صرف کرد.

جشن ورزشی دانشکده افسری در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و معظمله

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

جواش و ورزشکاران را اعطا فرمودند.

\* ۲۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۷ مه ۱۹۴۹ میلادی

مجلس شورای ملی لوایح قرارداد مبارزه با ملخ بین ایران و عراق و ایران و پاکستان، الحاق ایران به قرارداد پستی جهانی را تصویب کرد.

مجلس شورای ملی با استخدام پنج نفر از پزشکان عالی رتبه آلمانی اتریشی به منظور تدریس در دانشکده پزشکی تبریز موافقت نمود.

\* ۲۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۸ مه ۱۹۴۹ میلادی

حکم غیابی اعدام هشت نفر از سران فراری حزب سابق توده از طرف دادگاه جنائی شماره دو فرمانداری نظامی تهران صادر گردید.

\* ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۹ مه ۱۹۴۹ میلادی

قانون اصلاح قانون استخدام پزشکان به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۱ مه ۱۹۴۹ میلادی

هفت نفر از روزنامه نگاران و نویسندگان جراید که در دادگاه های عادی شماره دو و تجدید نظر دادرسی ارتش محکومیت یافته بودند مورد عفو شاهنشاه قرار گرفتند.

\* ۱ خرداد ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۲ مه ۱۹۴۹ میلادی

شش نفر از سران و عمال حزب سابق توده در دادگاه تجدید نظر شماره دو ارتش به سه تا ده سال زندان محکوم شدند. وان زیلند نخست وزیر سابق و سناتور بلژیک بنا به دعوت دولت ایران وارد تهران گردید.

\* ۲ خرداد ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۳ مه ۱۹۴۹ میلادی

بیست و شش نفر از نمایندگان مجلس شورای ملی در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظم له بار دیگر درباره تعمیم عدالت اجتماعی و سپردن کارها به دست مردم و ایجاد روح دموکراسی و تشویق مردم به کار مطالبی بیان فرمودند.

دادگاه جنائی شماره یک فرمانداری نظامی تهران چهار نفر دیگر از عمال و کارگردانان حزب سابق توده را به زندان محکوم کرد.

# گاهنامه

## پنج‌ه‌سال‌شانه‌ای پهلوی

\* ۳ خردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۴ مه ۱۹۴۹ میلادی

قانون تاسیس دانشگاه در شهرستان ها به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۵ خردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۶ مه ۱۹۴۹ میلادی

آئین سلام عید مبعث در کاخ گلستان در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد. در این مراسم شاهنشاه طی بیاناتی فرمودند: " تاریخ به ما نشان میدهد که در تمام ادوار بعد از ظهور اسلام هر وقت مردم مسلمان به احکام و فرایض مذهبی عمل کرده اند به اوج سعادت و ترقی رسیده‌اند."

\* ۸ خردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۹ مه ۱۹۴۹ میلادی

مراسم تشییع جنازه مرحوم علامه محمد قزوینی از مسجد سپهسالار انجام یافت.

\* ۹ خردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۳۰ مه ۱۹۴۹ میلادی

ژاندارمری کلکشور به ارتش ملحق گردید و مراسم تحویل و تحویل انجام شد.

\* ۱۲ خردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲ ژوئن ۱۹۴۹ میلادی

لایحه جمع آوری غله به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۴ خردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۴ ژوئن ۱۹۴۹ میلادی

مسابقات اسب‌دوانی به‌راه در پیشگاه شاهنشاه در میدان جلالیه برگزار شد.

شاهنشاه به اداره کل مرزبانی کشور تشریف‌فرما شدند و از قسمت‌های مختلف آن بازدید فرمودند.

حکمت وزیر امور خارجه دریک مصاحبه مطبوعاتی در مورد برچیدن کنسولگری ایران در باکو، تشدید روابط دوستانه بین ایران و پاکستان، استرداد کشتی الماس و مسافرت نایب‌السلطنه عراق به ایران مطالبی اظهار داشت.

\* ۱۵ خردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۵ ژوئن ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه به منظور استراحت تهران را به‌قصد رامسر ترک فرمودند.

# گاهنامه

## پنجاد سال شایسته پهلوی

\* ۱۶ خردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۶ ژوئن ۱۹۴۹ میلادی

هیئت نمایندگی ایران برای شرکت در کنفرانس بین المللی کسار تهران را به قصد ژنو ترک کرد.

\* ۱۷ خردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۷ ژوئن ۱۹۴۹ میلادی

قانون اجرای گزارش کمیسیون پیشه و هنر و بازرگانی مربوط به کارگران و کارفرمایان به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۸ خردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۸ ژوئن ۱۹۴۹ میلادی

جلسه مشترک نمایندگان مجلس شورای ملی و هیئت دولت در کسار وزارت امور خارجه تشکیل شد و گزارش اقدامات دولت در مورد احقاق حق ایران از شرکت نفت ایران و انگلیس توسط گلشائیان وزیر دارایی قرائت گردید.

طی مراسمی بهره برداری از خط جدید راه آهن تهران - کاشان آغاز شد.

\* ۲۰ خردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۰ ژوئن ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه از رامسر به بابلسر و از آنجا به سوی تهران عزیمت فرمودند. در فیروز کوه معظمله از دبستان های نوسازی که از محل عطیه همایونی ساخته شده بود بازدید کردند.

\* ۲۴ خردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۴ ژوئن ۱۹۴۹ میلادی

والاحضرت امیر عبدالله نایب السلطنه عراق وارد تهران شد و در فرودگاه مهرآباد مورد استقبال قرار گرفت.

\* ۲۵ خردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۵ ژوئن ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه در ضیافت شامی که به افتخار نایب السلطنه و ولیعهد عراق در کاخ سعدآباد ترتیب یافته بود شرکت فرمودند. فرمان شاهنشاه دائر بر انتخابات دوره اول مجلس سنا شرفصدور یافت.

\* ۲۷ خردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۷ ژوئن ۱۹۴۹ میلادی

مانور جنگی واحدهای پادگان مرکز در پیشگاه شاهنشاه و با حضور نایب السلطنه عراق در ارتفاعات شمال خاوری تهران برگزار شد.

## گام هفتم

### پنجاد سال شامشایی پهلوی

کارخانه های اسلحه سازی ارتش در سلطنت آباد مورد بازدید شاهنشاه و نایب السلطنه عراق قرار گرفت .

شاهنشاه در ضیافت شام والاحضرت نایب السلطنه عراق که به افتخار معظم له در کاخ صاحبقرانیه ترتیب یافته بود شرکت فرمودند .

\* ۲۹ خردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۹ ژوئن ۱۹۴۹ میلادی

شصت تن از نمایندگان مجلس شورای ملی طی طرحی که به رئیس مجلس تقدیم کردند خواستار شدند که به پاس فداکاری ها و خدمات تاریخی رضاشاه پهلوی سردودمان سلسله پهلوی لقب " کبیر " به معظم له داده شود .

\* ۳۱ خردادماه خورشیدی - ۲۱ ژوئن ۱۹۴۹ میلادی

به پاس خدمات فراموش نشدنی و فداکاری های اعلیحضرت رضاشاه پهلوی و به نشانه حق شناسی ملت ایران از اقدامات سردار بزرگ تاریخ ایران، مجلس شورای ملی تصویب کرد که عنوان رسمی سلسله دودمان پهلوی از این پس اعلیحضرت رضاشاه کبیر باشد .

\* ۱ تیرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۲ ژوئن ۱۹۴۹ میلادی

قانون مربوط به ضبط اموال احزابی که به استناد اصل بیست و یکم متمم قانون اساسی منحل گردیده اند مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

لایحه تجدید نظر در سازمان وزارت خانه ها و تصفیه کارمندان دولت از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد .

\* ۲ تیرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۳ ژوئن ۱۹۴۹ میلادی

مسافرت نایب السلطنه عراق به ایران پایان یافت و مشارالیه تهران را به قصد بغداد ترک گفت .

\* ۷ تیرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۸ ژوئن ۱۹۴۹ میلادی

قانون مربوط به وحدت رویه قضائی از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۱۱ تیرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

اعلامیه دولت در مورد نایابی و قحطی مصنوعی قند و شکر و تعقیب محکرمین انتشار یافت .



# کاهن نامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۲ تیرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۳ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

گس نماینده تام الاختیار شرکت سهامی نفت ایران و انگلیس مجدداً به تهران آمد و مذاکرات او با گلشائیان وزیر دارائی درباره نفت دنبال شد.

\* ۱۳ تیرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۴ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

مجلس شورای ملی با اجرای برنامه هفت ساله عمرانی کشور موافقت کرد.

\* ۱۴ تیرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۵ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

قانون تشدید مجازات رانندگان از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد.

\* ۱۹ تیرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۰ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

نمایندگان مجلس شورای ملی در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظم له بیاناتی پیرامون مسائل اقتصادی و اجتماعی و امنیت قضائی و ایجاد تحول در اوضاع کشور به نفع طبقات زحمتکش ایراد فرمودند.

\* ۲۰ تیرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۱ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

لایحه اختصاص املاک و مستغلات پهلوی به عنوان موقوفه خاندان پهلوی که عواید آن صرف امور خیریه شود به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

به فرمان شاهنشاه ریاست عالیہ بنگاه حمایت مادران و کودکان به والا حضرت شاهدخت شهناز پهلوی واگذار گردید.  
خبرنکار روزنامه دلی میل به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و مصاحبه ای با معظم له بعمل آورد.

\* ۲۱ تیرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۲ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

ویلیام دوکلاس کاندیدای سابق ریاست جمهوری امریکا که به منظور بازدید آثار تاریخی به ایران مسافرت کرده بود طی یک سخنرانی اظهار داشت: با دوبار شرفیابی به پیشگاه شاهنشاه و استماع بیانات معظم له باید بگویم که نیت اصلاح طلبانه شاهنشاه ایران از هر جهت شایان ستایش و تمجید است.

\* ۲۳ تیرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۴ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

## گاهنامه پنجاه سال شاهی پهلوی

با برقراری روابط سیاسی بین دولتین ایران و اردن هاشمی،  
زین العابدین رهنما وزیر مختار ایران در بیروت به سمت وزیر مختار  
ایران در آن کشور تعیین گردید.

بودجه کل کشور در سال جاری به این شرح مورد تصویب مجلس شورای  
ملی قرار گرفت :

درآمد ۹۰,۷۵۸,۶۹۱,۰۰۰ ریال

هزینه ۱۳,۱۱۷,۳۹۸,۰۰۰ ریال

از درآمد و هزینه های مصوب فوق مبلغ ۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به بودجه  
عمرانی کشور اختصاص یافته است.

با تصویب بودجه کل کشور از طرف مجلس شورای ملی، کارخانه های  
صنعتی بلوچستان تا پنج سال و تاسیسات جدید کشاورزی در سراسر کشور  
تا ده سال، شرکت های آب مشروب شهرها تا هفت سال، و موقوفات  
مسجد شاه از پرداخت هرگونه مالیات معاف شدند.

قانون استخدام تلفونچی ها و رانندگان وزارتخانه ها و مجلس به  
تصویب مجلس شورای ملی رسید.

مجلس شورای ملی با واگذاری لوله کشی آب شهر مشهد به آستان قدس  
رضوی موافقت کرد.

اخذ عوارض از صدور جوب های صنعتی و جلوگیری از ورود اسباب بازی  
و مشروبات الکلی به کشور از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد.

\* ۲۸ تیرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۹ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

به فرمان شاهنشاه عبدالحسین هژیر به سمت وزیر دربار شاهنشاهی  
منصوب گردید.

گلشایان وزیر دارائی متن قرارداد الحاقی ایران و شرکت نفت  
ایران و انگلیس را در یازده ماده که در تاریخ ۲۶ تیرماه جاری تنظیم  
گردیده بود تقدیم مجلس شورای ملی کرد.

در جلسه محرمانه مجلس شورای ملی گلشایان وزیر دارائی نمایندگان  
را از جزئیات مذاکرات نفت آگاه ساخت.

اعضا هیئت رسیدگی به سازمان وزارتخانه ها و تصفیه کارمندان  
دولت به اتفاق نخست وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب  
شدند و معظم له در مورد اهمیت مأموریت این هیئت و تسریع در اجرای  
قانون تصفیه کارمندان اوامری صادر فرمودند.

\* ۲۹ تیرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۰ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

قانون مالیات املاک مزروعی و مالیات بردرآمد به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

میزان حقوق و عوارض ورودی بعضی داروها، تبدیل نرخ عوارض کمرکی هواپیما و قطعات آن و معافیت بنزین هواپیما از پرداخت مالیات و عوارض شهرداری مورد تصویب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی واقع گردید.

\* ۳۰ تیرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۱ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه به منظور استراحت به کلاردشت عزیمت فرمودند. لایحه استخدام چهار نفر از اتباع کشور سوئد به عنوان کارشناس فنی شهربانی برای مدت دو سال از تصویب مجلس شورای ملی گذشت. مجلس شورای ملی با الحاق دولت ایران به مقررات هواپیمائی کشوری بین المللی موافقت کرد.

\* ۱ مردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۳ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه از کلاردشت به تهران مراجعت فرمودند.

\* ۲ مردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۴ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

قوانین مربوط به تعویض املاک، اصلاح بعضی از مواد قانون دیوان کیفر و قانون صلاحیت دادگاه های دائمی نظامی از تصویب مجلس شورای ملی گذشت.

\* ۳ مردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۵ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

قانون هواپیمائی کشوری به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۴ مردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۶ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

فرستادگان ویژه ملک عبدالله پادشاه کشور اردن هاشمی به منظور تقدیم هدایای پادشاه اردن به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند. قانون تشکیل شهرداری ها و انجمن شهرها و قصبات مورد تصویب مجلس شورای قرار گرفت.

\* ۵ مردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۷ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

آئین نامه اعزام محصل به خارج کشور از طرف کمیسیون فرهنگ مجلس شورای ملی تصویب شد.

\* ۶ مردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۸ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

## گاهنامه نجاه سال شانشاهی پهلوی

ملک عبدالله پادشاه کشور اردن هاشمی وارد تهران شد و در فرودگاه مهرآباد مورد استقبال شاهنشاه قرار گرفت. شاهنشاه و ملک عبدالله ناهار را به طور خصوصی با یکدیگر صرف کردند.

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد دادرسی کیفری از طرف مجلس شورای ملی تصویب گردید.

پایان دوره پانزدهم قانونگزاری از طرف حکمت رئیس مجلس شورای ملی اعلام شد و در مورد نفت نمایندگان تایید کردند که دولت مکلف است مذاکرات خود را برای استیفای کامل حقوق ملت ایران ادامه دهد.

\* ۷ مردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۹ ژوئیه ۱۹۴۹ میلادی

ملک عبدالله پادشاه اردن هاشمی در ضیافت رسمی شامی که از جانب شاهنشاه به افتخار او ترتیب یافته بود شرکت کرد و در سر میز شام از طرف شاهنشاه و پادشاه اردن بیانات دوستانه‌ای ایراد گردید.

\* ۱۱ مردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲ اوت ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه و پادشاه اردن هاشمی به اردوگاه تابستانی لشکر یک در لشکرک تشریف فرما شدند و عملیات ورزشی و تیراندازی افراد لشکر را مشاهده فرمودند.

شاهنشاه در ضیافت رسمی شام پادشاه اردن هاشمی که در کاخ صاحبقرانیه ترتیب یافته بود شرکت کردند.

\* ۱۲ مردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۳ اوت ۱۹۴۹ میلادی

سی و دو نفر از دانشجویان امریکائی که به منظور بازدید از ایران به تهران آمده بودند به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند.

ملک عبدالله پادشاه اردن هاشمی به مازندران عزیمت کرد.

\* ۱۴ مردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۵ اوت ۱۹۴۹ میلادی

بمناسبت سالروز مشروطیت ایران جشن با شکوهی در کاخ بهارستان برپا گردید.

\* ۱۵ مردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۶ اوت ۱۹۴۹ میلادی

طی مراسمی ناوهای جدید ببر و پلنگ به ایران تحویل داده شد.

\* ۱۶ مردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۷ اوت ۱۹۴۹ میلادی

اعلامیه مشترک دولتین ایران و اردن هاشمی مبنی بر اتحاد روابط

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

سیاسی و توسعه روابط اقتصادی ، همکاری های فرهنگی و همکاری در مسائل بین المللی در راه حفظ صلح و هم چنین همکاری وسیع به منظور ایجاد حسن تفاهم و حل اختلاف بین کشورهای اسلامی از طرف وزارت امور خارجه دو کشور انتشار یافت .

محمد ساعد به پیشگاه شاهنشاه باریافت و غلامحسین فروهر را به سمت وزیر کار معرفی کرد .

طبق تصمیم هیئت دولت حکومت نظامی در تهران و حومه ملغی گردید . ده نفر افسرانی که برای تکمیل تحصیلات خود عازم امریکا بودند و هم چنین بیست و پنج نفر افسرانی که برای دیدن دوره تکمیلی نظامی به فرانسه اعزام میشدند در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند .

دولت موافقت خود را در مورد تاسیس شرکت سهامی نفت ایران به منظور استخراج نفت با سرمایه یک میلیارد ریال اعلام کرد .

\* ۱۷ مردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۸ اوت ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه در مصاحبه ای با خبرنگار خبرگزاری آسوشیتدپرس درباره مسافرت آینده خود به امریکا مطالبی بیان فرمودند . اعلیحضرت ملک عبدالله پادشاه اردن هاشمی تهران را به قصد کشور خویش ترک گفت .

\* ۲۲ مردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۳ اوت ۱۹۴۹ میلادی

ساعد نخست وزیر در مصاحبه با خبرنگاران مطبوعات در کاخ بیلاقی وزارت امور خارجه در مورد کمک های امریکا به ایران مطالبی اظهار داشت .

\* ۲۷ مردادماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۸ اوت ۱۹۴۹ میلادی

ساختمان دانشگاه تبریز طی آئین ویژه ای آغاز شد .

\* ۵ شهریورماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۷ اوت ۱۹۴۹ میلادی

مانور سالانه دانشکده افسری در شمال شرقی تهران در پیشگاه شاهنشاه برگزار گردید .

\* ۶ شهریورماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۹ اوت ۱۹۴۹ میلادی

وزیر امور خارجه در یک مصاحبه مطبوعاتی در مورد تجاوزات مرزی

## گاهنامه پنجده سال شایسته پهلوی

شوروی در سه نقطه گرگان از تاریخ سوم تا بیست و هشتم مردامه گذشته و بازداشت عده‌ای از افراد نظامی و کشاورزان در منطقه مرزی توسط ماموران شوروی و اعتراض ایران به دولت شوروی و پناهندگی یک افسر شوروی به ایران مطالبی اظهار کرد.

✱ ۹ شهریورماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۳۱ اوت ۱۹۴۹ میلادی

هیئت وزیران تصویب کرد که در وزارت بهداشتی اداره ای به نام " اداره مبارزه با مالاریا " به منظور تربیت کارمندان فنی برای مبارزه با این بیماری تاسیس شود.

✱ ۱۰ شهریورماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱ سپتامبر ۱۹۴۹ میلادی

موافقتنامه فرهنگی ایران و آمریکا از طرف حکمت وزیر امور خارجه و جان وایلی سفیر کبیر آمریکا در ایران در کاخ وزارت امور خارجه به امضا رسید.

✱ ۱۱ شهریورماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲ سپتامبر ۱۹۴۹ میلادی

یازدهمین دوره مسابقات شنا و شیرجه قهرمانی کشور در ورزشگاه امجدیه انجام یافت.

✱ ۱۲ شهریورماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۳ سپتامبر ۱۹۴۹ میلادی

هیئت مرکزی سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی به اتفاق والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی به پیشگاه شاهنشاه در کاخ سعدآباد شرفیاب شدند و گزارش اقدامات آن سازمان را به عرض رسانیدند.

✱ ۱۴ شهریورماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۵ سپتامبر ۱۹۴۹ میلادی

محمود نامجو وزنه بردار ایرانی در مسابقات وزنه برداری جهان در هلند با شکستن پنج کیلو بهترین رکورد جهان و با برداشتن سیصد و دوازده کیلو و نیم وزنه ، قهرمان خروس وزن جهان شناخته شد.

✱ ۱۷ شهریورماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۸ سپتامبر ۱۹۴۹ میلادی

تیم وزنه برداری ایران در مسابقات جهانی وزنه برداری لاهه به مقام سوم دست یافت.

مسرت خاطر شاهنشاه طی تلگرامی از طرف وزیر دربار شاهنشاهی به محمود نامجو قهرمان خروس وزن جهان ابلاغ شد.

اساسنامه شرکت نفت ایران در شورای عالی سازمان برنامه به تصویب

# گاهنامه پنجاه سال شاهی پهلوی

رسید .

\* ۲۲ شهریورماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۳ سپتامبر ۱۹۴۹ میلادی

اعضای تیم وزنه برداری ایران که در مسابقات جهانی وزنه برداری لاهه به مقام سوم رسیده بودند به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند .

\* ۲۴ شهریورماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۵ سپتامبر ۱۹۴۹ میلادی

امانوئل ابراهام نماینده فوق العاده امپراطور حبشه به اتفاق وزیر امور خارجه در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و نامه امپراطور حبشه را به حضور معظم له تقدیم داشت .

\* ۲۸ شهریورماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۹ سپتامبر ۱۹۴۹ میلادی

به علت رکود معاملات و خطر ورشکستگی بازرگانان ، به تصویب هیئت وزیران نرخ خرید و فروش لیره انگلیس تثبیت شد .

\* ۱ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۳ سپتامبر ۱۹۴۹ میلادی

یازده نفر از سربازان ایرانی که در زد و خورد با ———— مرزداران شوروی دستگیر شده بودند به مرزداران ایرانی تحویل گردیدند .

\* ۲ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۴ سپتامبر ۱۹۴۹ میلادی

نخست وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و سپهبد یزدان پناه را به عنوان وزیر راه و حمید بیاح را به سمت وزیر پست و تلگراف و تلفن معرفی کرد .

\* ۴ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۶ سپتامبر ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه هنگام شرفیابی دکتر مشرف نفیسی مدیر عامل سازمان برنامه مقرر فرمودند کسر اعتبار ساختمان تونل کوهرنگ تا مین گردد ، هم چنین در مورد تامین برق اصفهان و کارخانه های آن شهر اوامری صادر فرمودند .

\* ۶ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۸ سپتامبر ۱۹۴۹ میلادی

در پیشگاه شاهنشاه جشن فارغ التحصیلی دوره دوم دانشگاه جنگ برگزار شد . در این مراسم شاهنشاه طی بیاناتی فرمودند : " اساس تربیت افسران روح میهن پرستی و تعلیمات نظامی است " .

\* ۷ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۹ سپتامبر ۱۹۴۹ میلادی

## گاهنامه پنجده سال شتابی پهلوی

جن فارع التحصیلی بیست و هفتمین دوره دانشکده افسری درپیشگاه شاهنشاه برگزار شد و معظمله گواهینامه ها و جوایز شاگردان اول را مرحمت فرمودند .

\* ۹ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

اعضای هیئت مرکزی جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و عباس نفیسی دبیر کل جمعیت گزارش اقدامات چهارماهه جمعیت را به عرض رسانید .

\* ۱۱ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۳ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

هواپیمای اهدائی دولت فرانسه ، از جانب شاهنشاه در فرودگاه مهرآباد مورد بازدید قرار گرفت .

آئین سلام عید قربان در کاخ سعدآباد در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد . در این مراسم شاهنشاه طی بیاناتی فرمودند : " دین مبین اسلام ، اصول برادری بی آرایش و حق و عدالت را به بالاترین حد تکامل صعود داده است . "

\* ۱۳ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۵ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

صلیب سرخ سوئد به پاس خدمات بشر دوستانه والا حضرت شاهدخت شمس پهلوی که از موسسات خیریه سوئد دیدن می نمایند ، یک قطعه نشان عالی صلیب سرخ سوئد به مشارالیه اهدا کرد .  
خط هوایی تهران - کابل با پرواز اولین هواپیمای شرکت هواپیمایی ایران به کابل کشایش یافت .

\* ۱۴ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۶ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

حکمت وزیر امور خارجه در یک مصاحبه مطبوعاتی در باره تاریخ مسافرت شاهنشاه به امریکا ، تشکیل کمیسیون مختلط مرزی ایران و عراق ، شناسائی دولت جدید سوریه ، آغاز مذاکره برای استیغای حقوق ایران از شرکت شیلات مطالبی اظهار داشت .

\* ۱۵ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۷ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

جن ورزشی ارتش با شرکت دو هزار و پانصد نفر ورزشکار در پیشگاه شاهنشاه در ورزشگاه امجدیه برگزار شد و قهرمانان به دریافت جوایز خود مفتخر گردیدند .



## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

\* ۱۶ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۸ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه به منظور شرکت در جشن سالانه فرهنگ به تالار دبیرستان نوریخس تشریف فرما شدند.

\* ۱۷ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۹ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

حائزین اکثریت آراء مرحله اول نمایندگی مجلس سنا از طرف انجمن نظارت مرکزی انتخاب اعلام گردیدند.

اعلیحضرت محمد ظاهر شاه پادشاه افغانستان وارد تهران شد و از طرف والاحضرت شاهپور علیرضا پهلوی نماینده شاهنشاه مورد استقبال قرار گرفت.

اعلیحضرت محمد ظاهر شاه پادشاه افغانستان در کاخ مرمر حضور یافت و ناهار را با شاهنشاه صرف کرد.

\* ۱۸ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۰ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

اعلیحضرت پادشاه افغانستان و همراهان تهران را به قصد بغداد ترک گفتند.

مراسم آغاز جشن هفت روزه جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران در محل جمعیت در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد.

\* ۱۹ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۱ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

آئین سلام عید غدیر در پیشگاه شاهنشاه در کاخ گلستان برگزار گردید.

در این مراسم شاهنشاه فرمودند: " هر یک از ما باید از روی سعی و عمل قدم به پیش گذاریم و بدی ها و فساد را از میان برداریم ". شاهنشاه طی تلگرامی در پاسخ تلگرام پرنس آقاخان رئیس فرقه اسمعیلیه که تقاضای تابعیت ایران را کرده بود، ضمن قبول تقاضای او عنوان " حضرت والا " را به مشارالیه اعطا فرمودند.

\* ۲۰ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۲ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه به منظور مشاهده مسابقه تیراندازی واحدهای ارتش به میدان تیرامیرآباد تشریف فرما شدند.

\* ۲۱ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۳ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

نخست وزیر اعلام کرد در صورتی که مبارزات انتخاباتی مجلس شورای

## گاهنامه پنجاد سال شامشایی پهلوی

ملی در حد مشروع و صحیح نباشد دولت به منظور حفظ امنیت عمومی و آزادی افراد از اختیارات قانونی خود استفاده خواهد کرد.

گروهی به نمایندگی از طرف طبقات مختلف پایتخت همراه با محمد مصدق به عنوان اعتراض به جریان کار انتخابات مجلس شورای ملی به کاخ سلطنتی رفتند و مصدق ضمن تقدیم نامه اعتراضیه خود، اجازه خواست که بیست نفر از تظاهرکنندگان در دربار شاهنشاهی متحصن شوند.

\* ۲۳ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۵ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

اخذ آراء انتخابات دوره شانزدهم مجلس شورای ملی موقتاً از طرف رئیس انجمن نظارت مرکزی انتخابات تعطیل شد.

مصدق و نوزده نفر از مدیران جراید و عده‌ای از کاندیداهای مجلس شورای ملی که به عنوان اعتراض در دربار متحصن شده بودند اعتصاب غذا کردند.

\* ۲۵ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۷ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

اخذ آراء انتخابات دوره شانزدهم مجلس شورای ملی مجدداً آغاز گردید.

حسن روز نیروی هوایی در پیشگاه شاهنشاه در فرودگاه قلعه مرغی برگزار شد.

\* ۲۶ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۸ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

متحصنین دربار شاهنشاهی پس از چهار روز به تحصن خود خاتمه دادند.

\* ۲۸ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۰ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

متین دفتری رئیس جمعیت ایرانی طرفدار سازمان ملل متحد در یک مصاحبه مطبوعاتی اعلام کرد که شاهنشاه ریاست عالیّه این جمعیت را قبول فرموده‌اند.

\* ۳۰ مهرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۲ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

سفیر فوق العاده ونزوئلا در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و نامه رئیس جمهوری آن کشور را به حضور معظم له تقدیم داشت.

\* ۳ آبان ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۵ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

بمناسبت روز سازمان ملل متحد و جشن چهارمین سال تاسیس این

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

سازمان شاهنشاه پیامی فرستادند.

\* ۴ آبان ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۶ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

آئین سلام روز چهارم آبان ماه در کاخ گلستان در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد. در این مراسم شاهنشاه فرمودند: "به همه افراد آزادی عمل داده شده است تا هر کس بتواند شایستگی و لیاقت خود را در میدان سعی و عمل نشان دهد و عرض وجود نماید."

مراسم جشن ورزشی چهارم آبان ماه در پیشگاه شاهنشاه در ورزشگاه امجدیه انجام یافت و معظم‌له بازوبند پهلوانی زندی پهلوان کشور را به وی مرحمت فرمودند.

\* ۷ آبان ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۹ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

قهرمانان کشور در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه باریافتند و به دریافت مدال مفتخر گردیدند. معظم‌له خطاب به قهرمانان و روسای فدراسیون‌های ورزشی کشور یادآور شدند که امسال باید کلیه نواقص ورزشی بر طرف گردد.

\* ۹ آبان ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۳۱ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی

دولتین ایران و هلند یک موافقتنامه هواپیمائی در تهران امضا کردند.

\* ۱۳ آبان ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۴ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

هژیر وزیر دربار شاهنشاهی در مراسم عزاداری وزارت دربار در مسجد سپهسالار، از طرف حسین امامی قاتل کسروی مورد اصابت گلوله قرار گرفت و بلافاصله به بیمارستان شماره دو ارتش انتقال یافت. حسین امامی ضارت عبدالحسین هژیر دستگیر و تحت بازجویی قرار گرفت و به گناه خود اعتراف کرد. به دستور دولت از شامگاه امروز در تهران و حومه حکومت نظامی اعلام گردید.

\* ۱۴ آبان ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۵ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

عبدالحسین هژیر وزیر دربار شاهنشاهی که مورد اصابت گلوله قرار گرفته بود در گذشت.

\* ۱۵ آبان ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۶ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

اسامی چهل و دو نفر از بازداشت شدگان توسط فرمانداری نظامی تهران که مورد سوء ظن قرار گرفته بودند اعلام گردید.

\* ۱۸ آبان ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۹ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

اعلامیه انجمن نظارت مرکزی انتخابات تهران در مورد ابطال انتخابات دوره شانزدهم مجلس شورای ملی صادر گردید و آراء قرائت شده باطل اعلام شد.

پیر لافون سفیر کبیر فرانسه و مقدم السفرا که بیش از پنجسال در ایران انجام وظیفه کرده بود به هنگام شرفیابی به پیشگاه شاهنشاه به پاس خدماتی که انجام داده بود به دریافت یک قطعه نشان درجه یک همایون با حمایل مفتخر گردید.

\* ۲۲ آبان ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۳ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

اعضای شورای سلطنتی که در مدت مسافرت شاهنشاه به امریکا انجام وظیفه خواهند کرد تعیین شدند.

نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و دکتر تخی و سید جلال الدین تهرانی را به سمت وزرای مشاور معرفی کرد.

\* ۲۳ آبان ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۴ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

فرمان شاهنشاه والاحضرت شاهپور غلامرضا پهلوی به سمت نماینده شاهنشاه در باشگاه هواپیمایی کشوری منصوب شد.

بیست و پنج نفر از محصلینی که برای ادامه تحصیلات به خارج کشور مسافرت خواهند کرد به اتفاق وزیر فرهنگ به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند.

فرمان شاهنشاه ابراهیم حکیمی به سمت وزیر دربار شاهنشاهی منصوب گردید.

\* ۲۴ آبان ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۵ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه به دعوت رئیس جمهوری امریکا تهران را به قصد واشینگتن ترک فرمودند. معظمله قبل از عزیمت از فرودگاه مهرآباد پیامی خطاب به ملت ایران فرستادند.

هواپیمای حامل شاهنشاه در فرودگاه رم بر زمین نشست و پس از یک ساعت ونیم توقف به طرف ایسلند پرواز کرد.

\* ۲۵ آبان ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۶ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

شاهنشاه به شهر واشینگتن نزول اجلال فرمودند و مورد استقبال ترومن رئیس جمهوری امریکا و سایر مقامات آن کشور قرار گرفتند و در پاسخ خیر مقدم رئیس جمهوری امریکا فرمایشاتی ایراد کردند.

هنگام عزیمت شاهنشاه به کاخ بلرهاوس اقامتگاه موقت ریاست جمهوری، بیش از دویست هزار نفر از مردم شهر واشینگتن با ابراز احساسات خود مقدم شاهنشاه را گرامی داشتند. آنگاه جان راسل یانک شهردار واشینگتن ضمن عرض خیر مقدم کلید طلایی شهر را به پیشگاه معظم له تقدیم کرد و پس از آن شاهنشاه به کاخ محل اقامت خود تشریف فرما شدند.

شاهنشاه در ضیافت رسمی شام ترومن رئیس جمهوری امریکا شرکت فرمودند و از طرف معظم له و رئیس جمهوری امریکا بیانات مودت آمیزی ایراد شد.

عهدنامه مودت ایران و اردن هاشمی در کاخ وزارت امور خارجه از طرف حکمت وزیر امور خارجه و محمد الشریفی پاشا وزیر مختار اردن هاشمی به امضا رسید.

یک گروه سی نفری از پزشکان آلمانی و اتریشی که از طرف سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی استخدام شده بودند وارد تهران شدند.

\* ۲۶ آبان ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۷ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

نمایندگان رادیو تلویزیون و مطبوعات امریکا به حضور شاهنشاه بار یافتند و معظم له به سئوالات آنها پاسخ دادند. سپس شاهنشاه از دانشکده نیروی دریائی امریکا دیدن کردند و ناهار را در آنجا صرف فرمودند.

شاهنشاه در ضیافت شام دین آجسن وزیر امور خارجه امریکا شرکت فرمودند و در پاسخ بیانات آجسن اظهار داشتند: "ایران استقلال خود را در برابر هر گونه تهدید از هر منبعی که سرچشمه بگیرد و به هر قیمتی که تمام شود حفظ خواهد کرد."

\* ۲۷ آبان ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۸ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

دیوان عالی و کنگره امریکا و هم چنین کتابخانه کنگره و موزه ملی هنرهای زیبای آن کشور مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت. شاهنشاه در ضیافت باشگاه نویسندگان ماوراء بحار در واشینگتن شرکت فرمودند و درباره استقلال ایران فرمایشاتی ایراد کردند.

مذاکرات رسمی شاهنشاه با ترومن رئیس جمهوری امریکا در کاخ سفید

## گاهنامه پنج‌ماه سال شانزدهم شهری

آغاز شد . در این مذاکرات آچسن وزیر امور خارجه امريکا و عـلـاه  
سفير کبير ايران در واشينگتن حضور داشتند . شاهنشاه پـس از خروج از  
کاخ سفيد به سئوالات خبرنگاران پاسخ دادند .

شاهنشاه با آچسن وزير امور خارجه امريکا و پس از آن با ژنرال  
عمربرادلي در پنتاگون کاخ وزارت دفاع امريکا مذاکراتي انجام دادند .  
از جانب شاهنشاه ضيافت شامي به افتخار ترومن رئيس جمهوري  
امريکا ترتيب داده شد که علاوه بر رئيس جمهوري ساير مقامات برجسته  
آن کشور نيز در آن شرکت داشتند .

شاهنشاه تاج گلي بر مزار جرج واشينگتن اولين رئيس جمهوري  
امريکا نهادند و آنگاه به آرلينگتن تشریف فرما شدند و تاج گلي  
نثار آرامگاه سرباز گمنام کردند .

\* ۲۸ آبان ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۹ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

ايرانيان مقیم واشينگتن و نمايندگان آسوري ها به پيشگاه شاهنشاه  
شرفياب شدند و معظم له طی بياناتي خطاب به آنان فرمودند : " بـه  
تنهائي کاري از من ساخته نيست ، همه بايد در انجام وظايف ملي و  
مملکتی کوشش کنيم ."

شاهنشاه پس از مشاهده مسابقه فوتبال دانشگاه جرج واشينگتن از  
ساختمان های ارزان قيمت در حومه واشينگتن بازدید بعمل آوردند .

\* ۲۹ آبان ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۰ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

ايرانيان مقیم امريکا به حضور شاهنشاه بار يافتند و معظم له  
طی بياناتي خطاب به آنان فرمودند : " ما گذشته ای پر افتخار داريم که  
به آن مباهات می کنيم ، ولی اين کافی نيست ، بایستی کاري کنيم  
که دهقانان و کارگران و ساير طبقات محروم را از زندگي شايسته ای  
برخوردار سازيم ."

شاهنشاه با قطار مخصوص واشينگتن را به قصد نيويورک ترک فرمودند  
و پس از ورود به اين شهر به هتل والدورف استوريا تشریف فرما شدند .  
دومين مصاحبه مطبوعاتي شاهنشاه در هتل والدورف استوريا انجام  
يافت و معظم له به سئوالات خبرنگاران پاسخ دادند و درباره اوضاع ايران  
بياناتي ايراد کردند .

حکمت وزير امور خارجه در يک مصاحبه مطبوعاتي درباره پيمان  
بازرگانی ايران و امريکا ، تحويل طلاهای ايران از دولت شوروی ، وقايع

## گاهنامه پنج‌ماه سال شانشاهی پهلوی

مرزی باغچه‌سرا و شناسائی دولت اسرائیل مطالبی اظهار داشت .  
تصراله انتظام نماینده ایران در سازمان ملل متحد ضیافتی بجه  
افتخار شاهنشاه در هتل والدورف استوریا ترتیب داد که در آن رومولو  
رئیس مجمع عمومی ، تریگوه‌لی دبیر کل سازمان ملل ، وارن نماینده  
امریکا در مجمع عمومی سازمان ملل متحد شرکت داشتند .

\* ۳۰ آبان‌ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۱ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

به دعوت کارلوس رومولو رئیس مجمع عمومی سازمان ملل متحد شاهنشاه  
به جلسه مجمع عمومی تشریف فرما شدند و ضمن بیاناتی خطاب به  
نمایندگان کشورها فرمودند: " اگر صلح در جهان وجود داشته باشد  
هر کاری امکان پذیر است و اگر وجود نداشته باشد هیچ چیز را دوام و  
ثباتی نخواهد بود . یکی از شواهد روشن این معنا ترقیات شگفتانی  
است که برای ما ایرانیان در دوره کوتاه بین دو جنگ جهانی حاصل شد ."  
موزه متروپولیتن در نیویورک مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و  
معظم‌له ضمن افتتاح نمایشگاه آثار هنری ایران فرمودند: " در این  
نمایشگاه که آثار هنرهای زیبای ایران به نمایش گذاشته شده ، عشق  
ایرانی به طبیعت و حس‌شکبائی و اندیشه‌های عرفانی او به خوبی دیده  
میشود . هم چنین در این آثار عشق ایرانیان به گل و زیبائی کاملاً  
نمودار است ."

شهردار نیویورک طی مراسم با شکوهی به پاس مجاهدت‌های شاهنشاه  
در راه استقرار عدالت اجتماعی و توسعه برنامه‌های فرهنگی و بسال  
بردن سطح زندگی مردم ایران از جانب‌آهالی نیویورک منشوری بجه  
پیشگاه شاهنشاه تقدیم داشت .

\* ۱ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۲ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه در ضیافت‌ناهار باشگاه ملی مطبوعات امریکا شرکت  
کردند و طی سخنانی خطاب به نمایندگان مطبوعات و روزنامه نگاران  
امریکا فرمودند: " اساس پیشرفت ایران همانند همه ممالک دیگر صلح  
بشمار میرود ، سراسر ادبیات بزرگ و وسیع ما مملو از اشاره به اهمیت  
صلح است و فوائد صلح در آثار هنری ما نیز نشان داده شده و در اصول  
فلسفی که قسمتی از اصول اخلاقی ما را تشکیل می‌دهد در همه جا از صلح  
تمجید و ستایش شده است ."

دانشگاه نظامی وست‌پوینت مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

دانشجویان دانشگاه در برابر شاهنشاه رژه رفتند . پس از پایان مراسم شاهنشاه در ضیافتی که به افتخار معظمله ترتیب داده شده بود شرکت فرمودند .

شاهنشاه در ضیافت انجمن ایران در نیویورک که به افتخار معظمله برپا شده بود حضوریافتند و در مورد نیازهای ایران از لحاظ بهداشت بیاناتی ایراد کردند .

شاهنشاه در انجمن روابط خارجی امریکا فرمودند ایران برای پیشرفت امور اقتصادی خویش و استقرار عدالت اجتماعی که بر اساس افزایش تولید و ترقی سطح زندگی عمومی استوار باشد احتیاج به مساعدت و همکاری دارد .

\* ۲ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۳ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

دانشگاه پرینستن مورد بازدید شاهنشاه قرارگرفت ، آنگاه به شهر نیوآرک تشریف فرما شده و از روزنامه نیوآرک و چاپخانه آن دیدن فرمودند .

هیئت مدیره بنگاه خاور نزدیک به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند . شب هنگام نیز معظمله در ضیافت هیئت مدیره این بنگاه در نیویورک شرکت فرمودند و بیاناتی ایراد کردند .

\* ۳ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۴ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه از آرامگاه روزولت رئیس جمهوری فقید امریکا دیدن کردند و تاج کلی بر آن نهادند . پس از آن ضمن ملاقات با همسر روزولت ناهار را با مشارالیه صرف فرمودند .

ایرانیان مقیم نیویورک میهمانی با شکوهی به افتخار شاهنشاه ترتیب دادند و معظمله پس از بازدید از انجمن آبیائی نیویورک ، به ضیافت ایرانیان مقیم نیویورک تشریف فرما شدند و درباره نیازهای مردم ایران و عدالت اجتماعی بیاناتی ایراد کردند .

\* ۴ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۵ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه با هواپیما به شهر دیترویت مرکز صنایع اتومبیل سازی امریکا نزول اجلال فرمودند و پس از بازدید از کارخانه جنرال موتورز در ضیافت روسای این کمپانی شرکت کردند و در مورد مکانیزه ساختن کشاورزی ایران مطالبی بیان فرمودند .

\* ۵ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۶ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی



## کامنامه پنجاد سال شانزدهم

دانشگاه میشیگان طی مراسم با شکوهی درجه دکترای حقوق را به شاهنشاه ایران تقدیم کرد. در این مراسم شاهنشاه بیاناتی ایراد فرمودند.

\* ۶ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۷ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه از دیپلوماتیک به راپت پاترسن مرکز نیروی هوایی آمریکا تشریف فرما شدند و از موسسات نیروی هوایی ایالت اوهایو دیدن کردند.

\* ۷ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۸ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

فورت ناکس در ایالت کنتاکی مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظمه عملیات نظامی سربازان را مشاهده فرمودند. آنگاه در ضیافت شام ژنرال لیونی فرمانده کل نیروهای نظامی فورت ناکس شرکت کردند و مطالبی بیان فرمودند.

\* ۸ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۹ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه فورت ناکس را به قصد گراند کانین در آریزونا ترک کردند.

\* ۹ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۳۰ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

موسسات کشاورزی گراند کانین مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت.

\* ۱۰ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱ دسامبر ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه طی پیامی که از رادیوی صدای آمریکا برای ملت ایران فرستادند فرمودند: "هدف ما همانطور که قبلاً بارها تذکر داده‌ام، تامین امنیت، بهداشت، فرهنگ و حداقل مایحتاج زندگی برای کلیه افراد ملت است."

شاهنشاه به نوادا تشریف فرما شدند و از سد بزرگ هوور که مرتفع ترین سد جهان است دیدن کردند و بعد به فینیکس در آریزونا نزول اجلال نمودند.

شاهنشاه در یک جلسه مطبوعاتی شرکت کردند و درباره آینده امید بخش و درخشان ایران مطالبی بیان فرمودند.

\* ۱۱ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲ دسامبر ۱۹۴۹ میلادی

طرق آبیاری، زمین های کشاورزی در فینیکس مورد بازدید شاهنشاه

# گاهنامه پنجاد سال شامشابی پهلوی

قرار گرفت .

\* ۱۲ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۳ دسامبر ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه با هواپیما عازم سان دیه‌گو شدند و از پایگاه نیروی دریائی کالیفرنیا و والی جورج ناو بزرگ هواپیما بر امریکا در این بندر دیدن کردند .

\* ۱۳ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۴ دسامبر ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه به لس‌آنجلس تشریف فرما شدند .  
جرج مک‌گی معاون وزارت امور خارجه امریکا و سرپرست اداره خاور نزدیک وارد تهران گردید .

\* ۱۴ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۵ دسامبر ۱۹۴۹ میلادی

کارخانه بزرگ هواپیما سازی لاکهید در لس‌آنجلس مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و آنگاه دانشجویان ایرانی مقیم این شهر را به حضور پذیرفتند .

\* ۱۵ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۶ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه از مراکز صنعتی و نقاط دیدنی لس‌آنجلس دیدن فرمودند .

\* ۱۶ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۷ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

بازدید رسمی شاهنشاه از امریکا پایان یافت و معظم‌له به منظور استراحت و ورزش به دره سان والی عزیمت کردند .

\* ۱۸ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۹ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

هفتاد نفر از ایرانیان مقیم سانفرانسیسکو به افتخار شرفیابی به پیشگاه شاهنشاه نائل گردیدند و معظم‌له طی بیاناتی آنانرا به بازگشت به ایران و خدمت در راه میهن تشویق فرمودند .

\* ۲۱ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۲ نوامبر ۱۹۴۹ میلادی

بمناسبت روز آزادی و نجات آذربایجان رژه کلیه پادگان های ارتش در تهران و شهرستان ها از برابرتمثال شاهنشاه انجام یافت .

\* ۲۸ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۹ دسامبر ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه در ضیافت شامی که از طرف ژنرال آیزنهاور رئیس دانشگاه کلمبیا به افتخار معظم‌له ترتیب یافته بود شرکت فرمودند و از جانب

# گاهنامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

شاهنشاه و ژنرال آیزنهاور بیاناتی ایراد شد.

\* ۲۹ آذرماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۰ دسامبر ۱۹۴۹ میلادی

دولت ایران ضمن ابراز مسرت از اعلام استقلال اندونزی، جمهوری جدید این کشور را به رسمیت شناخت.

\* ۸ دیماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۹ دسامبر ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه در پایان سفر خود در آمریکا طی پیامی خطاب به حضرت رئیس جمهوری آمریکا فرمودند: "اطمینان دارم که دوستی و مودت و حسن تفاهم بین ایران و آمریکا علاوه بر آن که به نفع هر دو ملت است، صلح و امنیت بین المللی نیز بیش از پیش تقویت یافته و مدام در توسعه خواهد بود."

\* ۹ دیماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۳۰ دسامبر ۱۹۴۹ میلادی

شاهنشاه قبل از عزیمت از آمریکا به سوی تهران پیامی خطاب به ملت ایران به وسیله رادیو صدای آمریکا فرستادند. اعلامیه مشترک شاهنشاه و ترومن رئیس جمهوری آمریکا در تهران و واشینگتن انتشار یافت.

\* ۱۲ دیماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲ ژانویه ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه پس از پایان سفر چهل و هشت روز خود از آمریکا به تهران مراجعت فرمودند.

رادیو مشهد افتتاح شد و فعالیت خود را آغاز کرد. در پیامی که شاهنشاه از فرودگاه مهرآباد خطاب به ملت ایران فرستادند یادآور شدند که کار و تلاش و اتحاد کلام و مبارزه با مفاسد اجتماعی تنها راه موفقیت است.

تولید نفت خام ایران در سال ۱۹۴۹ مقدار ۲۰۴،۷۱۲،۰۰۰ بشکه و درآمد ایران از نفت خام سیزده میلیون و پانصد هزار لیتر بوده است.

\* ۲۰ دیماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۰ ژانویه ۱۹۵۰ میلادی

رادیو اصفهان تاسیس و آغاز به کار نمود.

\* ۲۲ دیماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۲ ژانویه ۱۹۵۰ میلادی

محمد ساعد نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استعفای خود را تقدیم داشت. شاهنشاه مجدداً ساعد را مأمور تشکیل کابینه

# گاهنامه

## پنجاه سال شانشاهی پهلوی

فرمودند .

\* ۲۴ دی ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۴ ژانویه ۱۹۵۰ میلادی

محمد ساعد اعضا دولت جدید را به شرح زیر به پیشگاه شاهنشاه معرفی

کرد :

وزیر کشور : امیراسداله علم

وزیر امور خارجه : علی اکبر سیاسی

وزیر جنگ : سپهبد یزدان پناه

وزیر راه : دکتر منوچهر اقبال

وزیر دارائی : عباسقلی گلشانیان

وزیر دادگستری : محمد سجادی

وزیر فرهنگ : عبدالحمید زنگنه

وزیر پست و تلگراف و تلفن : سید جلال الدین تهرانی

وزیر کشاورزی : محمد نخعی

وزیر کار : شهید نورائی

\* ۱ بهمن ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۱ ژانویه ۱۹۵۰ میلادی

سنا توره‌های انتخابی تهران و شهرستان ها به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند. در این شرفیابی شاهنشاه طی بیاناتی خطاب به آنان فرمودند : " تشکیل مجلس سنا برای کمک به پیشرفت امور مملکت مفید است و امیدوارم که در آینده بتوانیم از افکار آزموده نمایندگان سنا به نفع کشور و برای بهبود وضع زندگی مردم از هر جهت استفاده نمائیم. " زلزله شدیدی در بندر کنکان و حومه آن رویداد و تلفات جانی و زیان های مالی زیادی به بار آورد.

\* ۲ بهمن ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۲ ژانویه ۱۹۵۰ میلادی

نمایندگان مجلس شورای ملی در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظمله درباره لزوم وحدت و یکپارچگی مجلس و همکاری با دولت در راه انجام اصلاحات اساسی مطالبی بیان فرمودند.

\* ۳ بهمن ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۳ ژانویه ۱۹۵۰ میلادی

زلزله کنگان که در سه روز اخیر یازده بار به وقوع پیوست بیست و سه قریه را ویران ساخت و عده‌ای را کشته و زخمی نمود.

\* ۶ بهمن ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۶ ژانویه ۱۹۵۰ میلادی

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

بمناسبت اعلام جمهوری در هندوستان از جانب شاهنشاه تلگـرام  
تبریکی به دکتر راجندر پراساد اولین رئیس جمهوری آن کشور مخابره  
گردید.

\* ۷ بهمن ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۷ ژانویه ۱۹۵۰ میلادی

سیل بزرگی در زاهدان جاری شد و دو سوم خانه های این شهر را  
طعمه خود ساخت و عده ای را بهلاکت رسانید.

\* ۸ بهمن ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۸ ژانویه ۱۹۵۰ میلادی

اعضا هیئت مرکزی سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی در کاخ مرمر  
به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و ترازنامه سال گذشته آن سازمان  
را به عرض رسانیدند.

\* ۱۰ بهمن ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۳۰ ژانویه ۱۹۵۰ میلادی

جناب اعطای سردوشی به دانشجویان دانشکده افسری درپیشگاه شاهنشاه  
برقرار شد.

\* ۱۲ بهمن ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

اعضا هیئت مدیره باشگاه هواپیمائی کشوری به اتفاق والاحضرت  
شاهپور غلامرضا در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و گزارش  
وضع باشگاه را به عرض رسانیدند.

حکومت نظامی تا پایان انتخابات مجلس شورای ملی در تهران وحومه  
ملفی گردید.

\* ۱۳ بهمن ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت سهامی بیمه ایران را  
احضار و اوامر موکدی در مورد بیمه های اجتماعی به خصوص بیمه  
کارکران و فرهنگیان صادر فرمودند.

\* ۱۵ بهمن ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۴ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

با گذشت یک سال از سوء قصد شوم و خائنانه به جان شاهنشاه به  
شکرانه سلامت معظمله مراسم دعا و شکرگزاری در سراسر کشور برگزار  
گردید.

اعضای شورای عالی دانشگاه تهران در کاخ اختصاصی به پیشگاه  
شاهنشاه شرفیاب شدند و رئیس دانشگاه گزارش اقدامات دانشگاه را به

## گاهنامه پنج‌هال شامشاهی پهلوی

عرض رسانید .

\* ۱۷ بهمن‌ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۶ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

بفرمان شاهنشاه والاحضرت شاهپور علی‌رضا پهلوی به منظور رسیدگی به وضع سیزدگان با هواپیما به زاهدان عزیمت کردند.

\* ۱۸ بهمن‌ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۷ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

ساعده نخست‌وزیر در کاخ اختصاصی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب‌شد و دکتر نصر را به سمت وزیر اقتصاد ملی معرفی کرد.

\* ۱۹ بهمن‌ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۸ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

اخذ رای برای انتخاب نمایندگان تهران در مجلس شورای ملی آغاز گردید.

سنا‌تورهای انتصابی در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب‌شدند و فرمان‌های خود را از دست معظم‌له دریافت کردند.

\* ۲۰ بهمن‌ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۹ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

نخستین دوره مجلس سنا و شانزدهمین دوره مجلس شورای ملی با نطق افتتاحیه شاهنشاه گشایش یافت. معظم‌له طی بیانات خود فرمودند: "هدف نهائی ما این است که پنج اصل خوراک، پوشاک، مسکن، بهداشت و فرهنگ برای همه تحقق پذیرد و بهترین‌وسيلة برای رسیدن به این هدف اجرای برنامه هفت‌ساله است."

\* ۲۴ بهمن‌ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۳ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

اعضا هیئت بین‌المللی کار که اخیرا به تهران آمده بودند به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب‌شدند.

\* ۲۹ بهمن‌ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۸ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

قرارداد دوستی ایران و پاکستان از طرف وزیر امور خارجه ایران و سفیر کبیر پاکستان در وزارت امور خارجه به امضا رسید.

\* ۳۰ بهمن‌ماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۹ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

تقی زاده به ریاست مجلس سنا انتخاب‌شد. شمارش آراء انتخابات در تهران آغاز گردید.

\* ۱ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۰ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

## گاهنامه پنج‌ده سال شاهی پهلوی

رادن عبدالقادر نماینده فوق العاده دولت اندونزی به منظور تقدیم احترامات رئیس‌جمهوری آن کشور به حضور شاهنشاه شرفیاب شد و معظم له مسرت‌خاطر خود را از استقلال اندونزی ابراز داشتند. تصویب نامه هیئت وزیران در مورد نظارت استانداران و فرمانداران بر ادارات دولتی و شهرستان‌ها صادر گردید.

\* ۲ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۱ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

بفرمان شاهنشاه والا حضرت شاهپور احمد رضا پهلوی به ریاست عالی سازمان ورزش‌های زمستانی منصوب شدند.

\* ۳ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۲ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

فرمان شاهنشاه در مورد املاک و مستغلات و کارخانه‌های مسترد شده از دولت به موجب قانون مورخ بیستم تیرماه سال جاری بنام موقوفه پهلوی شرف‌صدور یافت تا عوائد آن صرفاً مورخیریه گردد. کارخانه‌ها و تأسیسات نظامی سلطنت آباد و وسایل زرهی ارتش در آن محل مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت.

\* ۴ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۳ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

هیئت‌های رئیسه مجلس شورای ملی و مجلس سنا در کاخ مرمر بیه پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و آمادگی دو مجلس را به عرض رسانیدند. دستخط همایونی دائر بر انتصاب جلال شادمان به سرپرستی املاک و مستغلات و کارخانه‌های موقوفه پهلوی شرف‌صدور یافت.

\* ۵ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۴ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

ساعد نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استعفای دولت را تقدیم کرد.

\* ۶ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۵ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه محمد ساعد را احضار و مجدداً وی را مأمور تشکیل کابینه فرمودند.

\* ۷ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۶ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

دکتر مشرف نفیسی مدیر عامل سازمان برنامه و هشت تن از کارشناسان خارجی نفت به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند. محمد ساعد نخست وزیر کابینه جدید خود را به این شرح به پیشگاه

# کاهن نامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

شاهنشاه معرفی کرد:

وزیر امور خارجه : حسین علاء

وزیر جنگ : سپهبد یزدان پناه

وزیر کشور : ابراهیم زند

وزیر کشاورزی : امیر اسداله علم

وزیر راه : دکتر منوچهر اقبال

وزیر دادگستری : محمد سجادی

وزیر دارائی : عباسقلی گلشائیان

وزیر فرهنگ : عبدالحمید زنگنه

وزیر پست و تلگراف و تلفن : سید جلال الدین تهرانی

وزیر اقتصاد ملی : تقی نصر

وزیر بهداشت : دکتر عباس ادهم

وزیر کار : محمد نخعی

\* ۸ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۷ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

هیئت مرکزی جمعیت شیر و خورشید سرخ ضمن شرفیابی به پیشگاه شاهنشاه به عرض رساند که از محل عطایای همایونی و کمک های نیکوکاران تعداد یکهزار و بیست و سه واحد مسکونی ، شش دبستان ، شش مسجد در درگز ساخته شده است .

هیئت وزیران تصویب کرد که مبلغ یک میلیون ریال از محل سود ویژه بانک ملی ایران برای کمک به آسیب دیدگان سیل زاهدان اختصاص داده شود .

\* ۹ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۸ فوریه ۱۹۵۰ میلادی

نخستین جلسه شورای فرهنگی ایران و آمریکا با حضور نمایندگان دو کشور در محل سفارت آمریکا تشکیل شد .

\* ۱۰ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱ مارس ۱۹۵۰ میلادی

مسافرت رسمی شاهنشاه به پاکستان آغاز شد و معظم له وارد کراچی شدند .

در فرودگاه خواجه ناظم الدین فرمانروای کل پاکستان ، لیاقت علیخان نخست وزیر و هیئت وزیران پاکستان از شاهنشاه استقبال کردند . فرمانروای کل پاکستان به افتخار شاهنشاه ضیافت شامی ترتیب داد که در آن برجسته ترین شخصیت های آن کشور شرکت داشتند و در سر



# گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

میز شام شاهنشاه و فرمانروای کل پاکستان بیانات دوستانه ای ایراد نمودند.

\* ۱۱ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲ مارس ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه به آرامگاه محمد علی جناح قائد اعظم پاکستان تشریف فرما شدند و تاج گلی نثار فرمودند. آنگاه واحدهای ارتش پاکستان در میدان رژه کراچی از پیشگاه معظمله رژه رفتند.

رئیس مجلس موسسان و وزیر امور خارجه پاکستان در کاخ دولتی این کشور به پیشگاه شاهنشاه باریافتند. پس از آن شاهنشاه در ضیافت شام و شب نشینی لیاقت علیخان نخست وزیر پاکستان که به افتخار معظمله ترتیب یافته بود شرکت فرمودند.

\* ۱۲ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۳ مارس ۱۹۵۰ میلادی

لیاقت علیخان نخست وزیر پاکستان به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و نشان و حمایل عالی آن کشور را از طرف دولت و ملت پاکستان به معظمله تقدیم کرد. آنگاه شاهنشاه به مجلس میهمانی اهالی کراچی تشریف فرما شدند و بیاناتی درباره روابط تاریخی دوکشور ایراد فرمودند. سپس رژه گارد ملی بانوان پاکستان در پیشگاه معظمله برگزار شد. شب هنگام شاهنشاه در ضیافت شام فرمانروای ایالت سند و رئیس انجمن فرهنگی ایران و پاکستان شرکت فرمودند.

\* ۱۳ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۴ مارس ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه از نیروی دریائی پاکستان دیدن فرمودند. آنگاه خلیق الزمان رئیس حزب مسلم لیگ پاکستان و پس از او کلنل روبرمک کورمیک مدیر روزنامه شیکاگو تربیون امریکا به پیشگاه شاهنشاه بار یافتند. شاهنشاه به انجمن فرهنگی ایران و پاکستان تشریف فرما شدند و در پاسخ سخنان حکمران سند فرمودند: " گذشته از ارتباط فرهنگی شکی نیست که عوامل هم کیشی و وحدت عقاید نیز موجب نزدیکی بسیار بین دو ملت برادر گردیده و تعالیم عالی اسلام راهنمای این دو ملت شده است."

از جانب شاهنشاه ضیافت شامی در کاخ فرمانروای کل پاکستان ترتیب یافت که خواجه ناظم الدین فرمانروای کل و لیاقت علیخان نخست وزیر پاکستان در آن شرکت داشتند.

\* ۱۴ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۵ مارس ۱۹۵۰ میلادی

## گاهنامه پنج‌ماه سال شانشاهی پهلوی

شاهنشاه و فرمانروای کل پاکستان با هواپیما به پاکستان شرقی عزیمت کردند و در شهر داکا مورد استقبال مردم آن شهر قرار گرفتند. آنگاه در گاردن پارٹی با شکوهی که در باغ فرمانروای پاکستان شرقی ترتیب یافته بود شرکت کردند و در پاسخ بیانات حکمران آن استان پیرامون مدنیت جهانی و کمک ایرانی‌ها به فرهنگ و تمدن گیتی بیاناتی ایراد فرمودند.

\* ۱۷ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۸ مارس ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه پس از سه روز استراحت و شکار در سیهلت به بندرجیتاکونک تشریف‌فرما شدند و از آنجا به لاهور عزیمت فرمودند.

\* ۱۸ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۹ مارس ۱۹۵۰ میلادی

رژه واحدهای ارتش پاکستان در شهر لاهور در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و نشان عالی ارتش پاکستان و هدایای دیگر به حضور معظم‌له تقدیم گردید. پس از آن شاهنشاه به دانشگاه لاهور تشریف‌فرما شدند و دکترای افتخاری آن دانشگاه به پیشگاه معظم‌له اهدا گردید. سپس شاهنشاه به مجلس ضیافتی که از طرف اهالی لاهور در باغ شالامار ترتیب داده شده بود تشریف‌فرما شدند.

\* ۱۹ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۰ مارس ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه از آثار تاریخی شهر لاهور دیدن کردند و سپس لاهور را به عزم پشاور ترک فرمودند.

\* ۲۰ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۱ مارس ۱۹۵۰ میلادی

کارخانه اسلحه‌سازی و ستاد تیپ‌موتوریزه پاکستان در پشاور مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و پس از آن مانور نیروی زمینی و نیروی هوایی آن کشور در پیشگاه معظم‌له انجام یافت. روسای ایلات و عشایر مرز شمال باختری پاکستان به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند. آنگاه معظم‌له در مجلس ضیافت فرمانروای ایالت مرزی شمال باختری پاکستان شرکت فرمودند.

\* ۲۱ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۲ مارس ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه از پشاور با هواپیما به رسالپور عزیمت کردند و از نیروی هوایی سلطنتی پاکستان بازدید فرمودند. بعد به کویت تشریف‌فرما شدند و در ضیافت فرمانروا و کمیساریای عالی بلوچستان پاکستان حضور

## گاهنامه پنجاد سال شایسته‌ی پهلوی

یافتند.

\* ۲۲ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۳ مارس ۱۹۵۰ میلادی

دانشکده افسری کویته و بیمارستان مختلط نظامی آن شهر — مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت. پس از آن سران ایلات و عشایر بلوچستان پاکستان به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و بعد معظمله در کنار دین پارتی فرمانروا و کمیساریای عالی بلوچستان پاکستان شرکت فرمودند.

\* ۲۳ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۴ مارس ۱۹۵۰ میلادی

بد معروف سکر در پاکستان مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و پس از آن معظمله با هواپیما به کراچی تشریف فرما شدند.

\* ۲۴ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۵ مارس ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه طی پیامی که از رادیو کراچی خطاب به ملت پاکستان فرستادند فرمودند: " همانطور که هیچ فرد نمی‌تواند خارج از خانواده و اجتماع به حیات سیاسی و اقتصادی خود ادامه دهد، هیچ کشوری نیز قادر نیست خود را از حوادث مهم دور نگاهداشته و نسبت به وقایع جهان اظهار بی‌علاقگی کند."

شاهنشاه به مجلس موسسان پاکستان تشریف فرما شدند و طی بیاناتی در پاسخ سخنان نخست وزیر پاکستان فرمودند: " ملت ایران همیشه صمیمانه کوشیده است که در این جهان پر آشوب با همه ملل و اقوام گیتی خاصه با همسایگان خود با دوستی و صلح برادرانه زندگی نماید و از این شیوه پسنجیده بسیار مفتخر است."

شاهنشاه خبرنگاران داخلی و خارجی را به حضور پذیرفتند و به سئوالات آنان پاسخ دادند. آنگاه در گاردن پارتی با شکوه فرمانروای کل پاکستان و سپس در ضیافت شام سفارت کبرای ایران در کراچی حضور یافتند و فرمایشاتی ایراد فرمودند.

عهدنامه مودت ایران و هند در تهران به امضا رسید.

\* ۲۵ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۶ مارس ۱۹۵۰ میلادی

سفر رسمی دو هفته‌ای شاهنشاه به پاکستان پایان یافت و معظمله در حالی که از طرف فرمانروای کل و نخست وزیر و هیئت دولت و سایر مقامات پاکستان بدرقه میشدند این کشور را ترک کردند و به تهران نزول اجلال فرمودند.

## گاهنامه پنجده سال شایسته‌ی پهلوی

\* ۲۷ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۱۸ مارس ۱۹۵۰ میلادی

مراسم اعطای نشان جاوید به خانواده‌های شهدای ارتش در پیشگاه شاهنشاه در باشگاه افسران انجام یافت .

\* ۲۹ اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی - ۲۰ مارس ۱۹۵۰ میلادی

سر فرانسیس شپرد سفیر کبیر جدید انگلستان در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استوارنامه خود را تقدیم داشت .

\* ۱ فروردین‌ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۱ مارس ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه در پیامی که بمناسبت سال نو خطاب به ملت ایران فرستادند فرمودند : " در معتقدات و منویات من در مورد تامین سعادت و رفاه ملت ایران البته تغییری راه نیافته و از ادامه سعی و کوشش برای تهیه وسائل ترقی مملکت و بالا بردن سطح زندگی مردم فروگذار نخواهم نمود . "

آئین سلام رسمی عید نوروز در کاخ گلستان در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و پس از پایان مراسم سلام ، از کاخ گلستان به هنرستان دختران تشریف فرما شدند و مقرر فرمودند که چهارصد دست لباس به دانش آموزان بی بضاعت داده شود .  
رادیو شیراز فعالیت خود را آغاز کرد .

\* ۲ فروردین‌ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۲ مارس ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه علی منصور رئیس‌شورای عالی سازمان برنامه را به کاخ سلطنتی احضار کرده و او را مامور تشکیل کابینه فرمودند .

\* ۶ فروردین‌ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۶ مارس ۱۹۵۰ میلادی

اعلیحضرت محمد ظاهر شاه پادشاه افغانستان با هواپیما وارد تهران شد و در فرودگاه مورد استقبال شاهنشاه قرار گرفت .  
اعلیحضرت پادشاه افغانستان در کاخ سلطنتی شاهنشاه را ملاقات و ناهار را با معظم‌له صرف کرد .

\* ۷ فروردین‌ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۷ مارس ۱۹۵۰ میلادی

مذاکرات شاهنشاه و پادشاه افغانستان درباره توسعه مناسبات و همکاری های دو کشور آغاز شد .  
از جانب شاهنشاه ضیافت شامی به افتخار پادشاه افغانستان در

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

کاخ مرمر ترتیب یافت .

\* ۸ فروردین ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۸ مارس ۱۹۵۰ میلادی

علی منصور نخست وزیر اعضا دولت جدید را به شرح ذیل به پیشگاه شاهنشاه معرفی کرد:

وزیر امور خارجه : حسین علاء

وزیر جنگ : سپهبد یزدان پناه

وزیر کشاورزی : امیر اسداله علم

وزیر اقتصاد ملی : علی امینی

وزیر دادگستری : علی هیئت

وزیر راه : دکتر منوچهر اقبال

وزیر فرهنگ : مسعود کیهان

وزیر کشور : ابراهیم زند

وزیر پست و تلگراف و تلفن : سید جلال الدین تهرانی

وزیر بهداری : محمد علی وارسته

وزیر کار : محمد نخعی

شاهنشاه به اتفاق پادشاه افغانستان به باشگاه افسران لشکر گارد شاهنشاهی تشریف فرما شدند و پس از رژه واحدهای نظامی ، عملیات سربازان را مشاهده فرمودند .

ژنرال کالینز رئیس ستاد نیروی زمینی امریکا وارد تهران شد .

\* ۹ فروردین ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۹ مارس ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه در ضیافت شام پادشاه افغانستان که به افتخار معظم له ترتیب یافته بود شرکت فرمودند .

\* ۱۰ فروردین ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳۰ مارس ۱۹۵۰ میلادی

پادشاه افغانستان و همراهان تهران را به قصد مشهد ترک گفتند .

\* ۱۱ فروردین ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳۱ مارس ۱۹۵۰ میلادی

اعلیحضرت پادشاه افغانستان از مشهد با اتومبیل عازم افغانستان شدند .

\* ۱۶ فروردین ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۵ آوریل ۱۹۵۰ میلادی

طبق تصویب هیئت وزیران مقررات حکومت نظامی در تهران و حومه لغو گردید .

## گاهنامه پنجده سال شامشایی پهلوی

\* ۱۷ فروردین ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۶ آوریل ۱۹۵۰ میلادی  
اعلامیه دربار شاهنشاهی در مورد آئین تشییع جنازه رسمی اعلیحضرت  
رضاشاه کبیر انتشار یافت .

\* ۲۰ فروردین ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۹ آوریل ۱۹۵۰ میلادی  
مجلس شورای ملی پس از بیست و پنج روز تعطیل گشایش یافت و علی  
منصور نخست وزیر اعضای کابینه خود را به مجلس معرفی و برنامه دولت  
را تقدیم کرد .

\* ۲۲ فروردین ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۱ آوریل ۱۹۵۰ میلادی  
اسامی حائزین اکثریت نمایندگی مجلس شورای ملی پایتخت از طرف  
انجمن نظارت مرکزی انتخابات تهران اعلام شد و آراء صندوق لواسان  
ابطال گردید .

\* ۲۴ فروردین ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۳ آوریل ۱۹۵۰ میلادی  
مجلس شورای ملی به اتفاق آراء به دولت علی منصور رای اعتماد  
داد .

\* ۲۶ فروردین ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۵ آوریل ۱۹۵۰ میلادی  
مجلس سنا با چهل رای موافق از چهل و شش نفر عده حاضر به دولت  
منصور ابراز اعتماد کرد .

\* ۲۹ فروردین ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۸ آوریل ۱۹۵۰ میلادی  
شاهنشاه در مصاحبه با نماینده مخصوص روزنامه نیویورک تایمز  
ضمن بیاناتی فرمودند: " ایران دیگر به کشورهای خارجی امتیاز استخراج  
نفت نخواهد داد ."

\* ۲ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۲ آوریل ۱۹۵۰ میلادی  
شاهنشاه به کوی کارگران راه آهن تشریف فرما شدند و پس از بازدید  
از خانه های کارگران ، کلید خانه های نوساز را به سرپرست خانواده ها  
مرحمت فرمودند .

\* ۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۴ آوریل ۱۹۵۰ میلادی  
نخست وزیر در کاخ سلطنتی به پیشگاه شاهنشاه باریافت و وارسته  
را به سمت وزیر دارائی و اردلان را به سمت وزیر کشور معرفی کرد .

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

\* ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۵ آوریل ۱۹۵۰ میلادی

شش نفر اعضای هیئت نظارت سازمان برنامه از طرف مجلس شورای ملی انتخاب شدند.

\* ۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۹ آوریل ۱۹۵۰ میلادی

والاحضرت شاهپور علیرضا پهلوی به ریاست هیئتی برای انتقال جنازه اعلیحضرت رضاشاه کبیر به ایران عازم قاهره شدند. نخست وزیر در مجلس سنا حضور یافت و در مورد اختلاف نظر مجلسین سنا و شورای ملی مطالبی اظهار داشت.

\* ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳۰ آوریل ۱۹۵۰ میلادی

برنامه رسمی انتقال و تدفین جنازه اعلیحضرت رضاشاه کبیر از قاهره تا آرامگاه ابدی سر دودمان پهلوی انتشار یافت. لایحه پنجاه میلیون ریال اعتبار به منظور ایجاد کار بیکاران به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳ مه ۱۹۵۰ میلادی

تقی زاده رئیس مجلس سنا و دکتر معظمی نایب رئیس مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظمله بیاناتی پیرامون اختلاف مجلسین و لزوم پایان دادن به آن ایراد فرمودند. هواپیمای حامل جنازه اعلیحضرت رضاشاه کبیر به منظور طواف در مکه معظمه از قاهره به طرف جدّه پرواز کرد.

\* ۱۶ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۶ مه ۱۹۵۰ میلادی

هیئت رئیسه مجلسین سنا و شورای ملی در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه باریافتند و معظمله درباره رفع اختلاف مجلسین اوامری صادر فرمودند. هیئت های فوق العاده کشورهای جهان که به منظور شرکت در آئین تشییع جنازه اعلیحضرت رضاشاه کبیر به تهران آمده بودند به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند. هیئت های مزبور قبل از شرفیابی در باشگاه افسران تاج گل های نثار مجسمه رضاشاه کبیر کردند.

\* ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۷ مه ۱۹۵۰ میلادی

جنازه اعلیحضرت رضاشاه کبیر که به وسیله هواپیما به اهواز و سپس با قطار مخصوص به تهران حمل شده بود به تهران وارد گردید.

# گاهنامه

## پنج‌ده سال شانشاهی پهلوی

جنازه اعلیحضرت رضاشاه کبیر در حالی که از جانب شاهنشاه ،اعضای خاندان جلیل سلطنت ، هیئت دولت ، هیئت های فوق العاده کشورهای جهان و سایر مقامات لشکری و کشوری و مردم پایتخت با تجلیل فراوان از ایستگاه راه آهن تشییع می شد در آرامگاه ابدی آن اعلیحضرت در حضرت عبدالعظیم به خاک سپرده شد .

\* ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۸ مه ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه در پیامی که خطاب به ملت ایران فرستادند از احساسات پاک و بی آلایش و حقشناسی مردم نسبت به اعلیحضرت رضاشاه کبیر و شرکت آنها در مراسم تشییع جنازه آن اعلیحضرت ابراز قدر فرمودند .

\* ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۹ مه ۱۹۵۰ میلادی

روای عشایر کشور که به منظور شرکت در آئین تشییع جنازه اعلیحضرت رضاشاه کبیر به تهران آمده بودند در کاخ اختصاصی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند .

\* ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۰ مه ۱۹۵۰ میلادی

تقی زاده رئیس مجلس سنا ضمن بیاناتی خدمات اعلیحضرت رضاشاه کبیر را ستود و به احترام سر دودمان سلسله پهلوی جلسه سنا را تعطیل کرد .

\* ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۱ مه ۱۹۵۰ میلادی

کنگره شیر و خورشید سرخ با پیام شاهنشاه که به وسیله ابراهیم حکیمی وزیر دربار شاهنشاهی قرائت گردید افتتاح شد .

\* ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۳ مه ۱۹۵۰ میلادی

جن و ورزشی سالانه دانشکده افسری در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و معظمله جوائز قهرمانان را اعطا فرمودند .

\* ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۴ مه ۱۹۵۰ میلادی

نمایندگان استان ها و شهرستان ها که به منظور شرکت در مراسم تشییع جنازه اعلیحضرت رضاشاه کبیر به تهران آمده بودند به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند .

\* ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۵ مه ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه در آئین سلام عید سعید مبعث در کاخ گلستان فرمودند :



# کاهن نامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

" عدالت اجتماعی که امروز هدف دنیای متمدن است و ملت ها میل دارند به آن برسند ، همان تعلیمات دین مبین اسلام است که پیروی کامل از آن ، عدالت اجتماعی را بطور اکمل برای جوامع گیتی تامین میسازد ."

\* ۲۶ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۶ مه ۱۹۵۰ میلادی

دولت شوروی یادداشت اعتراض آمیزی درباره نقشه برداری هوایی از بخش های شمالی ایران تسلیم دولت ایران کرد .

\* ۲۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۸ مه ۱۹۵۰ میلادی

مجلس شورای ملی با اعطای اختیار به کمیسیون منتخب به منظور روشن نمودن جریان روابط دو مجلس موافقت نمود .

\* ۲ خرداد ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۳ مه ۱۹۵۰ میلادی

موافقتنامه کمک دفاعی متقابل بین ایران و امریکا در واشینگتن امضا و مبادله شد .

\* ۶ خرداد ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۷ مه ۱۹۵۰ میلادی

احمد دهقان مدیر مجله تهران مصور و نماینده مجلس شورای ملی در دفتر کار خود از طرف یکی از اعضا حزب منحله توده بنام حسن جعفری مورد اصابت گلوله قرار گرفت و در بیمارستان در گذشت .

\* ۸ خرداد ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۹ مه ۱۹۵۰ میلادی

بر اثر جاری شدن سیل در مشهد عده ای هلاک شدند و خسارات زیادی نیز به مردم وارد آمد .

\* ۱۱ خرداد ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه با هواپیمای اختصاصی به مشهد عزیمت کردند و پس از زیارت مرقد مطهر حضرت رضا (ع) از بیمارستان شاهرضا و هم چنین کارخانه برق مشهد بازدید بعمل آوردند . آنگاه از مناطق سیل زده دیدن کردند و مبلغ دو میلیون ریال برای کمک به سیلزدگان مرحمت نموده و سپس به تهران مراجعت فرمودند .

\* ۱۲ خرداد ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی

مسابقات اسب دوانی و چوگان کشور در میدان جلالیه در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد .

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۳ خردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی

در پیشگاه شاهنشاه جشن فارغ التحصیلی افسران دوره سوم ستاد دانشگاه جنگ برگزار شد و معظمله خطاب به فارغ التحصیلان این دوره فرمودند: " تعلیمات ارتش ما با بهترین و مرقی ترین ارتش های دنیا وفق میدهد، منتها باید تاکتیک جدید را با محیط و مقررات ایران توأم کنید. "

\* ۱۴ خردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۴ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه به فرودگاه مهرآباد تشریف فرما شدند و از هواپیماهای جدید انگلیسی که به تهران آمده بودند دیدن فرمودند و عملیات نمایشی آنها را مشاهده کردند.

\* ۲۰ خردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۰ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی

ژرژ ماریس مریس رئیس کانون جهانی وکلای دادگستری به پیشگاه شاهنشاه باریافت.

\* ۲۱ خردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۱ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی

قانون تمدید مدت مصرف اعتبارات ساختمانی سال گذشته تا پایان سال جاری به تصویب مجلس شورای ملی رسید. با تصویب این قانون برای ساختمان راه های نیمه تمام شهرستان ها حق تقدم قائل شدند.

\* ۲۲ خردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۲ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی

منصور نخست وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و وشیقی را به سمت وزیر اقتصاد ملی معرفی کرد.

\* ۲۷ خردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۷ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی

نمایندگان فراکسیون های ایران و مستقل مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظمله از وجود روح اتحاد و اتفاق بین نمایندگان مجلس اظهار خرسندی فرمودند.

\* ۲۹ خردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۹ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی

عبداله فریار نماینده سازمان ملل در ایران و افغانستان به منظور تقدیم نامه تریگوه لی دبیر کل سازمان ملل متحد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب گردید.

\* ۳۰ خردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۰ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی

## گاهنامه پنجده سال شاترابی پیکلوی

شاهنشاه علی منصور نخست وزیر را در کاخ سعدآباد به حضـور پذیرفتند. در این شرفیابی نخست وزیر اعضای هیئت نظارت سازمان برنامه را که از طرف مجلسین شورای ملی و سنا انتخاب شده بودند به پیشگاه هما یونی معرفی کرد.

اعضای کمیسیون هیجده نفری برای رسیدگی به قرارداد الحاقی نفت از طرف مجلس شورای ملی انتخاب شدند.

\* ۳۱ خردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۱ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی

نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه باریافت و محمد سجادی را به عنوان وزیر دارائی معرفی کرد.

\* ۱ تیرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۲ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه به منظور شرکت در جشن پایان سومین دوره تحصیلی دانشگاه جنگ به محل این دانشگاه تشریف فرما شدند و پس از اعطای کواهینامه ها بیاناتی ایراد فرمودند.

\* ۵ تیرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۶ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی

علی منصور نخست وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استعفای خود را از مقام نخست وزیری تقدیم داشت و مورد قبول واقع گردید.

بفرمان شاهنشاه سپهبد حاجی علی رزم آرا به نخست وزیری منصوب شد. مقررات مربوط به مالیات بر درآمد صاحبان وسائط نقلیه به تصویب کمیسیون قوانین مجلس شورای ملی رسید.

\* ۶ تیرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۷ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی

سپهبد حاجی علی رزم آرا نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و هیئت دولت را به این شرح معرفی کرد:

وزیر جنگ : سرلشکر هدایت

وزیر دارائی : تقی نصر

وزیر دادگستری : محمدعلی یوذر

وزیر فرهنگ : شمس الدین جزایری

وزیر بهداشت : دکتر جهان شاه صالح

وزیر اقتصاد ملی : مرتضی آزموده

وزیر کشاورزی : ابراهیم مهدوی

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

وزیر کار: محمد نخعی

کفیل وزارت امور خارجه: محمود طلاحی

سرپرستی وزارت کشور را نخست وزیر خود به عهده گرفت.

سپهبد رزم آرا نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضور یافت و در میان جنجال شدید نمایندگان مخالف اعضای دولت جدید را معرفی کرد و برنامه دولت را تقدیم مجلس نمود.

\* ۷ تیرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۸ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی

نخست وزیر در مجلس سنا حضور یافت و در محیطی آرام هئیت وزیران را معرفی کرد و برنامه دولت را تقدیم داشت.

\* ۸ تیرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۹ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه به وزارت جنگ تشریف فرما شدند و پس از بازدید از قسمت های مختلف آن بیاناتی خطاب به افسران ارتش ایراد فرمودند.

\* ۱۱ تیرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲ ژوئیه ۱۹۵۰ میلادی

هانری گرییدی سفیر کبیر جدید امریکا در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استوارنامه خود را تقدیم کرد. تظاهرات شدیدی در میدان بهارستان از طرف مخالفین دولت به عمل آمد که پس از زد و خورد با پلیس و دستگیری محرکین خاتمه یافت.

\* ۱۳ تیرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۴ ژوئیه ۱۹۵۰ میلادی

مجلس شورای ملی با اکثریت نود و چهار رای به دولت رزم آرا رای اعتماد داد.

\* ۱۹ تیرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۰ ژوئیه ۱۹۵۰ میلادی

دولت رزم آرا با اکثریت سی و پنج رای از چهل و نه نفر عده حاضر از مجلس سنا رای اعتماد گرفت.

\* ۲۴ تیرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۵ ژوئیه ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه هزینه مرمت حرم مطهر حضرت علی علیه السلام در نجف اشرف را تقبل فرمودند. عهدنامه مودت ایران و ایسلند از جانب نمایندگان دو کشور در استکهلم امضا و مبادله شد.

\* ۲۵ تیرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۶ ژوئیه ۱۹۵۰ میلادی

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

شاهنشاه طی بیاناتی در انجمن تربیت بدنی فرمودند: " جوانان و به خصوص ورزشکاران باید به موضوع شرافت اخلاقی با نظر اهمیت بنگرند، به این نحو که اگر ورزشکاری رکورد قهرمانی ایران یا حتی دنیا را هم بشکند نباید کاری بر خلاف ادب و اخلاق انجام دهد."

\* ۲۷ تیرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۸ ژوئیه ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه نماینده روزنامه انگلیسی سندی اکسپرس را به حضور پذیرفتند. در این شرفیایی معظم‌له راجع به موقعیت سوق الحیثی و تولید نفت ایران و پیشرفت‌های آینده این کشور بیاناتی ایراد فرمودند. محمد سجادی به سمت مدیر عامل سازمان برنامه منصوب گردید.

\* ۲۹ تیرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۰ ژوئیه ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه طی مصاحبه‌ای با خبرنگار آسوشیتدپرس ادعای شوروی مبنی بر اینکه مناسبات نظامی ایران و آمریکا مغایر با مفاد قرارداد ۱۹۲۱ ایران و شوروی است، رد کردند و فرمودند که دولت ایران برای حفظ استقلال کشور به تقویت ارتش خود که با یاری ایالات متحده صورت میگیرد نیازمند است و این امر نمی تواند تهدیدی علیه شوروی تلقی شود.

\* ۳۱ تیرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۲ ژوئیه ۱۹۵۰ میلادی

آئین نامه های جرائم مالیاتی و طرز تشخیص و وصول مالیات کسبه و پیشه وران از طرف کمیسیون قوانین داریایی مجلس شورای ملی تصویب شد.

\* ۱ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۳ ژوئیه ۱۹۵۰ میلادی

مجلس شورای ملی با مصرف سیمدوشت و پنج میلیون ریال اعتبارات ساختمانی و راه سازی پیش بینی شده در بودجه سال جاری کل کشور موافقت کرد و دولت مکلف گردید راههای شوسه‌ای را که از داخل شهرها میگذرد از محل اعتبار مربوطه اسفالت کند و از اعتبار راه سازی سازمان برنامه، راههای ترانزیتی ایران و ترکیه زودتر از راههای دیگر ساخته شود.

\* ۴ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۶ ژوئیه ۱۹۵۰ میلادی

طبق تصویب هیئت وزیران حکومت نظامی در هفده شهرستان ملغی کردید.

## گاهنامه پنجاه سال شاهی پهلوی

آئین نامه های مالیات املاک مزروعی و مالیات مستغلات از تصویب کمیسیون قوانین دارائی مجلس شورای ملی گذشت .

\* ۱۰ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱ اوت ۱۹۵۰ میلادی

قانون اجازه اصلاح و اجرای تعرفه گمرکی به تصویب مجلس شورای ملی رسید . با تصویب این قانون داروهائی که برای مبارزه با بیماری های واگیر و امراض بومی مصرف میشود از حقوق و عوارض گمرکی معاف شد .

\* ۱۱ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲ اوت ۱۹۵۰ میلادی

مراسم ازدواج والاحضرت شاهپور عبدالرضا پهلوی با پری سیمازنسد در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد .

\* ۱۲ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳ اوت ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه به منظور بازدید از همدان ، کردستان ، کرمانشاهان تهران را با هواپیما ترک فرمودند .

\* ۱۴ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۵ اوت ۱۹۵۰ میلادی

بمناسبت آغاز چهل و پنجمین سال مشروطیت ایران شاهنشاه طی پیامی خطاب به ملت ایران فرمودند : " امیدوارم ملت عزیز ایران قرون متمادی این جشن را در لوی آزادی با سربلندی و شادمانی برگزار نمایند و بنیان مشروطیت ایران به طوری که خوشبختانه مشهود است روز بروز محکمتر و استوارتر گردد ."

شاهنشاه هنگام شرفیابی روسای ادارات و نمایندگان طبقات مختلف همدان ، بیاناتی درباره فواید حکومت های ملی و هم چنین اهمیت جشن هزاره ابوعلی سینا ایراد فرمودند .

شهر سنندج مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظم له از دانشسرای مقدماتی پسران ، بهداری لشکر ، دبستان نوینیاد تعلیمات اجباری ، مسجد جامع این شهر بازدید بعمل آوردند .

\* ۱۵ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۶ اوت ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه از سنندج به شهر سقز تشریف فرما شدند و از سربازخانه ، درمانگاه ، دبیرستان ، شهرداری و فرمانداری شهر سقز بازدید فرمودند .

\* ۱۶ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۷ اوت ۱۹۵۰ میلادی

شهر کرمانشاه مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت و معظم له از

## کاهن نامه

### پناه سال شانشانی پهلوی

سربازخانه ، بیمارستان شیر و خورشید و بیمارستان جدید شهر دیدن کردند.

مجلس شورای ملی با مصرف بودجه سال جاری وزارت فرهنگ موافقت کرد و مقرر داشت هنگام تاسیس مدرسه های جدید ، مدارس حرفه ای و کشاورزی مقدم بر سایر مدارس باشند.

\* ۱۷ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۸ اوت ۱۹۵۰ میلادی

دانشرا و هم چنین تاسیسات نفت کرمانشاه مورد بازدید شاهنشاه قرار گرفت .

\* ۱۸ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۹ اوت ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه به شاه آباد غرب تشریف فرما شدند و پس از بازدید بهداری ، موسسات فرهنگی ، کارخانه قند شاه آباد غرب به کرمانشاه مراجعت فرمودند و از آثار تاریخی طاق بستان و هم چنین کتیبه بیستون دیدن کردند.

\* ۱۹ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۰ اوت ۱۹۵۰ میلادی

مسافرت شاهنشاه به صفحات غرب کشور پایان یافت و معظم له به تهران مراجعت فرمودند .

مراسم جشن سردوشی بیست و پنجمین دوره دانشکده افسری احتیاط در اردوگاه اقدسیه در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد .

\* ۲۳ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۴ اوت ۱۹۵۰ میلادی

رزم آرا نخست وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و محسن رئیس را به سمت وزیر امور خارجه معرفی کرد . مذاکرات بازرگانی ایران و شوروی آغاز شد .

\* ۲۴ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۵ اوت ۱۹۵۰ میلادی

چهارنفر از سربازان ایرانی که در حوادث مرزی شمال کشور اسیر شده بودند از طرف مرزداران شوروی به مرزداران ایران تحویل گردیدند .

\* ۲۸ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۹ اوت ۱۹۵۰ میلادی

چند نفر دیگر از افسران و مرزداران ایرانی که در زد و خورد های مرزی بوسیله مرزداران شوروی دستگیر شده بودند تحویل مقامات مرزی ایران شدند .

## گاهنامه پنج‌ه‌سال‌شانزده‌ساله

\* ۲۹ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۰ اوت ۱۹۵۰ میلادی

اعلامیه دولت در مورد آزادی‌کلیه روزنامه‌های توقیف‌شده انتشار یافت.

\* ۳۰ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۱ اوت ۱۹۵۰ میلادی

پروفسور پاتن متخصص آمریکائی بیماری‌های چشم به پیشگاه شاهنشاه باریافت و مطالعات خود را در باره مبارزه با بیماری تراخم به عرض رسانید.

آیت‌اله امام جمعه تهران در خیابان ناصر خسرو مورد سوء قصد قرار گرفت و با ضربه‌های کارد شخصی به نام بنی‌اله اکبری مجروح شد و به بیمارستان انتقال یافت.

\* ۳۱ مردادماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۲ اوت ۱۹۵۰ میلادی

هیئت مرکزی سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و معظم‌له در مورد توجه بیشتر به شهرستان‌ها و فروش املاک و مستغلات موقوفه پهلوی به اقساط و با شرایط سهل و آسان به زارعین و هم چنین توسعه دانشکده پزشکی اوامری صادر فرمودند.

\* ۵ شهریورماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۷ اوت ۱۹۵۰ میلادی

مانورسالانه پادگان مرکز به مدت سه روز در پیشگاه شاهنشاه در ارتفاعات غربی رودخانه جاجرود آغاز شد. محکومیت افسرانی که در غائله آذربایجان به عراق پناهنده شده بودند در دادگاه تحدید نظر قطعیت یافت و زندانیان تحویل زندان قصر گردیدند.

\* ۷ شهریورماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۹ اوت ۱۹۵۰ میلادی

رزم‌آرا نخست‌وزیر به پیشگاه شاهنشاه باریافت و اشراقی را به سمت وزیر پست و تلگراف و تلفن، جعفر شریف‌امامی را به سمت وزیر راه، غلامحسین فروهر را به سمت وزیر کار و محمدنخعی را به عنوان مدیر عامل سازمان برنامه معرفی کرد.

\* ۸ شهریورماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳۰ اوت ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه از عملیات ساختمانی کارخانه برق و سد کرج بازدید



## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

بعمل آوردند.

\* ۱۱ شهریورماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی

عشایر جوارودی که از تحویل اسلحه خویش به مراکز نظامی خودداری کرده بودند به واحدهای نظامی در نزدیکی کرمانشاه حملات کردند و زد و خورد شدیدی بین طرفین در گرفت.

\* ۱۲ شهریورماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی

به منظور مذاکره در مورد اجرای اصل چهار ترومن و اخذ وام از بانک صادرات و واردات آمریکا، جلسه ای با شرکت نمایندگان ایران و آمریکا تشکیل گردید.

\* ۱۴ شهریورماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۵ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی

لیست مشمولان بند (ج) و بند (ب) قانون تجدید نظر در سازمان وزارتخانه ها و تصفیه کارمندان دولت انتشار یافت.

\* ۱۶ شهریورماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۶ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی

مجلس شورای ملی پس از سی و یک روز تعطیل کار خود را مجدداً آغاز کرد و بر اثر نطق محمد مصدق در مورد تصمیمات هیئت تصفیه کارمندان دولت و زندانیان سیاسی، مجلس به شدت متشنج و نخست وزیر لایحه تشکیل هیئت تصفیه جدید را تقدیم مجلس کرد. اعلامیه ستاد ارتش در مورد زد و خورد بین قوای دولتی و عشایر جوارودی انتشار یافت.

\* ۱۹ شهریورماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۰ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی

رزم آرا نخست وزیر و زرای جدید امور خارجه، دارائی، کار، راه، و پست و تلگراف و تلفن را به مجلس شورای ملی معرفی کرد.

\* ۲۰ شهریورماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۱ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی

اعضا هیئت مرکزی جمعیت شیر و خورشید سرخ به پیشگاه شاهنشاهی شرفیاب شدند و معظم له پس از استماع گزارش دبیر جمعیت در مورد توسعه و تکمیل شعب این جمعیت در سراسر کشور و جلوگیری از شیوع و مبارزه با بیماری سل و توجه به بهداشت عمومی مردم بیاناتی ایراد فرمودند.

\* ۲۳ شهریورماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۴ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهمی پهلوی

کمیسیون هجده نفری مجلس شورای ملی به منظور بررسی لایحه سازمان اداری کشور انتخاب گردید.

\* ۲۶ شهریورماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۷ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی

حسن جعفری قاتل احمد دهقان نماینده مجلس و مدیر مجله تهران مصور از طرف دادگاه عالی جنائی تهران محکوم به اعدام شد.

\* ۲۷ شهریورماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۸ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی

اعضای هیئت نمایندگی ایران در کنفرانس اقتصادی اسلامی تهران که از ۱۱ مهرماه سال جاری تشکیل خواهد شد مرکب از سی و شش نفر تعیین شدند.

\* ۲۹ شهریورماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۰ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی

در پنجمین دوره اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل متحد نصرالیه انتظام سفیر کبیر ایران در آمریکا و رئیس هیئت نمایندگی ایران در مجمع عمومی، با اکثریت آرا به ریاست مجمع عمومی سازمان ملل انتخاب گردید.

\* ۳۰ شهریورماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۱ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی

جلسه مجلس شورای ملی به مناسبت بحث درباره مذاکرات بازرگانی ایران و شوروی، انجمن های ایالتی و ولایتی، تنفیذ کارمندان دولت به شدت متشنج و تعطیل گردید.

سه نفر از کارشناسان سازمان ملل متحد به منظور مطالعه درباره امور اداری، قضائی، اقتصاد، فنی و تهیه طرح های مربوطه وارد تهران شدند.

\* ۲ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۴ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی

قرارداد مودت ایران و ایتالیا مشتمل بر یک مقدمه و شش ماده از طرف محسن رئیس وزیر امور خارجه ایران و مارکی آلبرتوروسی لونگی سفیر کبیر ایتالیا در کاخ بیلاقی وزارت امور خارجه به امضا رسید. مسابقه نهائی تنیس کاپ تهران در پیشگاه شاهنشاه انجام یافت و معظم له جوایز قهرمانان را اعطا فرمودند.

\* ۳ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۵ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی

کانون کار و آموزش سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی مورد بازدید

شاهنشاه قرار گرفت .

\* ۴ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۶ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی .

افسران احتیاط فارغ التحصیل سال جاری دانشکده افسری در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و به اخذ گواهینامه مفتخر گردیدند .

هیئت‌های مدیره سازمان‌های خیریه به اتفاق نخست‌وزیر و وزیر بهداری به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظمله اوامری درباره همکاری سازمان‌های خیریه با یکدیگر صادر فرمودند .

\* ۵ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۷ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه در مصاحبه‌ای با نماینده مخصوص روزنامه نیویورک تایمز فرمودند : " اعلیحضرت رضاشاه کبیر بدون اخذ دیناری کمک ییــا وام خارجی برنامه‌های عمرانی کشور را اجرا کردند ."

\* ۶ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی

جمال امامی نماینده مجلس شورای ملی دولت را به سبب تعلل در استیفای حقوق ملت ایران از شرکت نفت و تخلف از قوانین و سوء سیاست اقتصادی استیضاح نمود .

\* ۸ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳۰ سپتامبر ۱۹۵۰ میلادی

اعلامیه درباره شاهنشاهی در مورد عدم برگزاری مراسم سلام عیــد غدیر به علت کسالت شاهنشاه انتشار یافت .

\* ۱۱ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

شش نفر اعضای کمیسیون نفت مجلس شورای ملی و همچنین حسین مکی نماینده مجلس دولت را درباره نفت استیضاح کردند .  
کنفرانس اقتصادی اسلامی با نطق نخست‌وزیر در کاخ وزارت دادگستری گشایش یافت .

\* ۱۵ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۷ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه دوره جدید مجلس سنا را با نطق افتتاحیه خود گشودند .

\* ۱۶ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۸ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

دولت رزم‌آرا پس از پاسخ به استیضاح مکی با نودوهفت رای موافق

# گاهنامه پنجده سال شاهی پهلوی

از مجلس شورای ملی رای اعتماد گرفت .  
مراسم جشن مهرگان در تالار فرهنگ، در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و معظم‌له کواهِینامه فارغ التحصیلان و مدال‌ها و جوایز ساکردان اول را مرحمت فرمودند .

\* ۱۷ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۹ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

اعلامیه دادستانی ارتش در مورد جلوگیری از فعالیت‌های حزب منحل‌شده توده بنام جمعیت طرفداران طبع انتشار یافت .

\* ۱۸ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۰ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

بمناسبت مراسم نامزدی شاهنشاه با دوشیزه شریا افندیاری اعلامیه ای از طرف دربار شاهنشاهی منتشر گردید .  
روسای هیئت‌های نمایندگی اقتصادی کشورهای اسلامی در کاج مرمیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند .

وزیر دارائی پاکستان به اتفاق غضنفر علیخان بغیر کبیر آن کشور به پیشگاه شاهنشاه باریافت .

نخست‌وزیر در مجلس شورایملی حضور یافت و درباره تکرار داد بازرگانی ایران و شوروی و کمکهای آمریکا به ایران مطالبی اظهار داشت .

\* ۱۹ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۱ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

اعلامیه سفارت‌گیری آمریکا در تهران پیرامون جزئیات وام ده سالبه بانک صادرات و واردات آمریکا به ایران به مبلغ بیست و پنج میلیون دلار انتشار یافت .

از طرف اداره آمار جمعیت شهر تهران ۹۸۹،۸۷۱ نفر اعلام گردید .  
مراسم جشن نامزدی شاهنشاه با دوشیزه شریا افندیاری در کاج مرمیر برگزار شد .

\* ۲۰ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۲ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

ساعت هشت و نیم بعدازظهر مراسم جشن عروسی والاحضرت شاهپهلوی و عبدالرضا پهلوی در پیشگاه شاهنشاه انجام یافت .

\* ۲۲ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۴ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

مانور لشکر دو پادگان مرکز در دوشان تپه در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

مدیر کل بانک ملی ایران در مورد قرارداد جدید مالی ایران و انگلستان مطالبی اظهار داشت .

\* ۲۳ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۵ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

وزارت دربار شاهنشاهی اعلام کرد که بفرمان شاهنشاه به علت تصادف جشن میلاد همایونی با سیزدهم محرم و ایام سوگواری ، اعتبار مربوط به جشن چهارم آبان ماه صرف امور خیریه میشود و مراسم سلام نیز روز پنجم آبان ماه برگزار خواهد شد .  
محمود نامجو قهرمان خروس وزن ایران در مسابقات وزنه برداری جهانی پاریس با رکورد سیمدوده کیلوگرم قهرمان اول جهان گردید .

\* ۲۵ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۷ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

جشن روز هواپیمائی کشور در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و معظم له با قطع نوارسه رنگ باشگاه و رادیو نیروی هوائی را گشودند .  
مجلس شورای ملی با پرداخت مبلغ سه میلیون ریال برای تعمیر و تکمیل ساختمان بیمارستان امیراعلم موافقت کرد .

\* ۲۶ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۸ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

رزم آرا نخست وزیر در پاسخ دو تن از سناتورها در مورد روابط بازرگانی ایران و شوروی و کمک امریکا به ایران توضیحاتی داد .  
مسابقه شیراندازی افسران ، درجهداران و سربازان پادگان های کشور در میدان تیرشایان در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و برندگان به اخذ جایزه مفتخر گردیدند .

\* ۲۷ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۹ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

اولین قرارداد مربوط به کمک فنی اصل چهار ترومن از طرف نخست وزیر و دکتر گریدی سفیرکبیر امریکا در ایران در کاخ ایضیه امضا رسید .

پروکتل همکاری فنی درباره اصلاحات روستائی بین ایران و امریکا در تهران امضا و مبادله شد .

دولت رزم آرا از جانب عده ای از نمایندگان مجلس شورای ملی در مورد مسئله نفت مورد استیضاح قرار گرفت .

\* ۳۰ مهرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۲ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه با هواپیما به شهرقم تشریف فرما شدند و پس از زیارت

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

حرم مظهر حضرت معصومه علیها سلام و ملاقات با آیتاله حاج آقا حسین بروجردی به تهران مراجعت فرمودند.

\* ۲ آبان ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۴ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

رزم آرا نخست وزیر در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و غلامحسین فروهر را به سمت وزیر دارائی و عبدالله دفتری را به سمت وزیر اقتصاد ملی معرفی کرد.

\* ۳ آبان ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۵ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

بمناسبت سالروز ملل متحد شاهنشاه طی پیامی فرمودند: " ما از صمیم قلب کمک های عادلانه و صمیمانه ای را که از طرف سازمان ملل متحد برای حمایت از صلح و امنیت و رفع اختلاف دولت ها به عمل می آید تقدیر می نمائیم . "

\* ۵ آبان ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۷ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

مراسم سلام چهارم آبان ماه در کاخ مرمر در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد. بهمین مناسبت شاهنشاه بعد از ظهر به ورزشگاه امجدیه تشریف فرما شدند و مسابقه فوتبال بین تیم ملی ایران و تیم ملی پاکستان را که پنج بر یک به نفع ایران پایان یافت مشاهده فرمودند.

\* ۶ آبان ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۸ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

گزارش کمیسیون دادگستری مجلس شورای ملی در مورد بی اثر بودن تصمیمات هیئت تصفیه کارمندان دولت انتشار یافت .

\* ۷ آبان ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۹ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

قانون مربوط به استخدام پرستاران فارغ التحصیل آموزشگاه پرستاری تهران از طرف مجلس شورای ملی تصویب شد. آخرین دوره مسابقه اسب دوانی پائیز امسال در اسپرینس جلالیه در پیشگاه شاهنشاه برگزار گردید.

\* ۹ آبان ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳۱ اکتبر ۱۹۵۰ میلادی

راه آهن بندر شاه - گرگان گشایش یافت .

\* ۱۳ آبان ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۴ نوامبر ۱۹۵۰ میلادی

قرارداد بازرگانی ایران و شوروی در کاخ ابیض از طرف رزم آرا نخست

## گاهنامه پنجده سال شاهی پهلوی

وزیر و ایوان سادچیکف سفیر کبیر شوروی در ایران به امضا رسید.

\* ۱۵ آبان ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۶ نوامبر ۱۹۵۰ میلادی

اعضای تیم وزنه برداری کشور پس از موفقیت در مسابقات وزنه برداری جهانی از پاریس در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و مورد تعقد قرار گرفتند.

\* ۱۸ آبان ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۹ نوامبر ۱۹۵۰ میلادی

هیئت نمایندگی ایران به منظور شرکت در کمیسیون مشترک ————  
ایران و شوروی تهران را به قصد آسترا ترک کرد.

\* ۲۳ آبان ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۴ نوامبر ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه ریاست عالییه شورای عالی کشاورزی کشور را قباله ————  
فرمودند.

\* ۲۴ آبان ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۵ نوامبر ۱۹۵۰ میلادی

اعلامیه وزارت بهداشت در مورد شیوع بیماری حصه و طریق ————  
جلوگیری از سرایت آن انتشار یافت.

\* ۲۵ آبان ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۶ نوامبر ۱۹۵۰ میلادی

گزارش کمیسیون دادگستری درباره الغاء مصوبات هیئت تصفی ————  
کارمندان دولت به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۷ آبان ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۸ نوامبر ۱۹۵۰ میلادی

هیئت وزیران تصویب کرد که کلیه امور دریائی کشور در ارتش ————  
متمركز گردد.

\* ۲۹ آبان ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۰ نوامبر ۱۹۵۰ میلادی

رزم آرا نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و امیراسداله علم  
را به سمت وزیر کار و امان اله اردلان را به سمت وزیر کشور معرفی  
کرد.

مراسم اعطای پرچم به ژاندارمری کل کشور در پیشگاه شاهنشاه  
برگزار شد.

\* ۳۰ آبان ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۱ نوامبر ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه به آسایشگاه شاه آباد تشریف فرما شدند و از قسمت های

## گاهنامه پنج‌ماه سال شایسته‌پسوی

مختلف آن بازدید فرمودند.

مجلس شورای ملی با مصرف مبلغ یکصدوپنجاه میلیون ریال از محل صرفه جوئی بودجه سال جاری و درآمد عمومی کشور به منظور راهسازی و ساختمان و تکمیل ساختمان های دولتی تا آخر سال آینده موافقت نمود.

\* ۲ آذرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۳ نوامبر ۱۹۵۰ میلادی

قانون اصلاح قانون کبفر پیشه‌وران و گران فروشان از تصویب مجلس شورای ملی گذشت.

\* ۴ آذرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۵ نوامبر ۱۹۵۰ میلادی

کمیسیون مخصوص نفت قرارداد الحاقی نفت را به اتفاق آرا رد کرد. آئین نامه مالیات بر درآمد معاملات رهنی و نزولی و بیع شرطی مورد تصویب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۵ آذرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۶ نوامبر ۱۹۵۰ میلادی

هیئت کارشناسان بیطرف که به منظور بررسی و مطالعه درباره رود هیرمند به ایران آمده بودند پس از انجام مطالعات خود با هواپیمای به سوی واشینگتن پرواز کردند.

\* ۸ آذرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۹ نوامبر ۱۹۵۰ میلادی

شاهنشاه در مصاحبه با لئوپولد هرمان خبرنگار خبرگزاری رویترز در مورد عدم احتیاج به دیکتاتوری در ایران، اهمیت دوستی ایران و آمریکا، لزوم درک دوستی و استقلال ایران از طرف آمریکا، همچنین جنبه تبلیغاتی بیشتر کمک های آمریکا مطالبی اظهار فرمودند.

\* ۱۳ آذرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۴ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی

کنفرانس دفع ملخ با حضور نمایندگان هشت کشور در کاخ وزارت امور خارجه گشایش یافت.

\* ۱۵ آذرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۶ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی

اولین دسته خلبانان ایرانی برای آموزش پرواز با هواپیماهای جت به انگلستان عزیمت کردند.

\* ۱۹ آذرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۰ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی



## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

قرارداد بازرگانی ایران و فرانسه و اجازه مبادله آن به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

اعضا هیئت مدیره جمعیت طرفداران سازمان ملل متحد بمناسبت روز اعلامیه حقوق بشر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظمله در این باره بیاناتی ایراد فرمودند.

جلسه مقدماتی کمیسیون مشترک مالی ایران و شوروی در وزارت دارائی تشکیل شد.

کنفرانس دفع ملخ که با حضور نمایندگان هشت کشور در کاخ وزارت امور خارجه از سیزدهم آذرماه تشکیل شده بود به کار خود پایان داد.

\* ۲۱ آذرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۲ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی

مناسبت روز نجات آذربایجان رژه با شکوه پادگان های مرکب در میدان سپه درپیشگاه شاهنشاه انجام یافت.

\* ۲۳ آذرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۴ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی

اجازه پرداخت مبلغ چهل میلیون ریال جهت مبارزه با انواع ملخ در سراسر کشور به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۲۴ آذرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۵ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی

ده تن از سران زندانی حزب منحل توده با کمک دو نفر از افسران کشیک با یک کامیون ارتشی از زندان قصر فرار کردند.

\* ۲۶ آذرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۷ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی

در جلسه مجلس شورای ملی پس از قرائت گزارش کمیسیون مخصوص نفت، پیشنهادی دائر بر ملی شدن صنعت نفت به امضای یازده نفر از نمایندگان تقدیم مجلس گردید.

شاهنشاه در مورد تقدیم هدایای جشن عروسی معظم له از طرف طبقات مختلف مردم مقرر داشتند کسانی که قصد دارند به این مناسبت هدایائی تقدیم دارند، بهتر است از راه کمک به امور خیریه و فرهنگ و بهداشت کشور، احساسات پاک و بشردوستانه خویش را ابراز دارند.

\* ۲۸ آذرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۹ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی

روای مجلسین سنا و شورای ملی به اتفاق رزم آرا نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظمله ضمن تشریح وضع عمومی جهان،

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

در مورد لزوم همکاری و تشریک مساعی مجلسین با دولت برای حل مشکلات  
بیاناتی ایراد فرمودند.

\* ۲۹ آذرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۰ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی

آئین نامه شورای عالی بهداشت از طرف کمیسیون بهداری مجلس شورای  
ملی تصویب شد.

\* ۳۰ آذرماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۱ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی

گروهی از دانشجویان ایرانی که برای ادامه تحصیل عازم اروپا و  
امریکا بودند به اتفاق جزایری وزیر فرهنگ به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب  
شدند و معظمله بیاناتی خطاب به آنان ایراد فرمودند.  
جلسه مجلس شورای ملی به علت نطق های قبل از دستور نمایندگان  
درباره روش دولت نسبت به مطبوعات و توقیف مدیران جراید به سختی  
متشنج گردید.

\* ۲ دی ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۳ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی

سی و چهار نفر از مدیران روزنامه های توقیف شده به گروه اقلیت  
مجلس شورای ملی که در مجلس متحصن بودند پیوستند.

\* ۳ دی ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۴ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی

دمونستراسیون عظیمی از طرف دانشجویان دانشگاه تهران در میدان  
بهارستان برگزار شد و دانشجویان در قطعنامه خود خواستار لغو  
قرارداد ایران با شرکت نفت ایران و انگلیس و لغو حکومت نظامی  
در نواحی نفت خیز و سایر نقاط کشور شدند.

\* ۵ دی ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۶ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی

در جلسه علنی مجلس شورای ملی پس از نطق قبل از دستور چند تن  
از نمایندگان در مورد لزوم ملی شدن صنعت نفت، فروهر وزیر دارائی  
ضمن بیان اشکالات ملی شدن نفت لایحه قرارداد الحاقی نفت را مسترد داشت  
و با استرداد این لایحه وزیر دارائی استیضاح شد و مجلس به شدت  
متشنج گردید.

جلسه فوق العاده شورای عالی اقتصاد در کاخ اختصاصی درپیشگاه  
شاهنشاه برگزار شد و معظمله اوامر موکدی مبنی بر تسریع در بهبود  
اوضاع اقتصادی کشور صادر فرمودند.

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم پهلوی

\* ۱۰ دی ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳۱ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی

نمایندگان اکثریت و اقلیت مجلس شورای ملی نطق هائی درباره لایحه نفت ایراد کردند و آنگاه طرحی به امضای چهل و دو نفر مبنی بر ——— کان لم یکن شمردن استرداد لایحه نفت تقدیم مجلس شد. اولین پروتکل مبادله کالا بین ایران و شوروی به امضای نمایندگان دو کشور رسید.

\* ۱۴ دی ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۴ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

ایران در سال ۱۹۵۰ مقدار ۲۴۲،۴۷۵،۰۰۰ بشکه نفت خام تولید کرده و شانزده میلیون لیتره از این بابت درآمد داشته است. بیانات وزیر دارائی در مورد نفت مورد مخالفت ————— ده ای از نمایندگان مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۱۵ دی ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۵ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

از جانب احزاب و طبقات مختلف مردم سه میتینگ در نقاط مختلف پایتخت برپا شد و لزوم ملی شدن صنعت نفت اعلام گردید.

\* ۱۶ دی ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۶ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

آئینه کاری حرم مطهر حضرت علی بن ابیطالب علیه السلام که هزینه آنرا شاهنشاه مرحمت فرموده بودند به پایان رسید.

\* ۱۷ دی ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۷ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

بر اثر طغیان آب و طوفانی شدن خلیج فارس خسارات فراوانی به بنادر شاهپور، قشم، ریگ و دیلم وارد شد.

\* ۱۹ دی ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۹ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

شاهنشاه به بنگاه انستیتو پاستور تشریف فرما شدند و از بنای جدید این موسسه بازدید بعمل آوردند.

مجلس شورای ملی کلیه قوانین مطبوعاتی به جز قانون پنجم محرم ۱۳۲۶ قمری را ملغی اعلام کرد.

مدیران روزنامه های متحصن در مجلس شورای ملی پس از حصول اطمینان از لغو قوانین مطبوعاتی که موجب مضیقه و محدودیت هائی برای آنها می شد به اعتصاب غذای خود خاتمه دادند.

\* ۲۰ دی ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۰ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

## گاهنامه پنج‌ماه سال شانشاهی پهلوی

در شرفیابی نمایندگان مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه، معظم‌له پیرامون عدالت اجتماعی، تعدیل ثروت، تجهیز قوای نظامی کشور، تأمین رفاه و آسایش مردم و به وجود آوردن یک اکثریت ثابت در مجلس بیاناتی ایراد فرمودند.

\* ۲۱ دی‌ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۱ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

مجلس شورای ملی گزارش کمیسیون نفت را دائر بر اینکه لایحه گس - گلشایان کافی برای استیفای حقوق ملت ایران نیست تأیید کرد و مقرر شد که کمیسیون نفت ظرف دو ماه وظیفه و رویه دولت را در مورد نفت تعیین نماید.

قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات بازنشستگی افسران و درجه‌داران و افراد ارتش از تصویب مجلس شورای ملی گذشت.

\* ۲۴ دی‌ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۴ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

مجلس شورای ملی با پرداخت مبلغ سی میلیون ریال از محل صرفه‌جویی‌های کل کشور در سال جاری به منظور ساختمان راه اهواز به شی‌راز موافقت کرد.

\* ۲۷ دی‌ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۷ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

سری جدید اسکناس‌های دویست ریالی به رنگ بشمی با تمثال شاهنشاه به جریان گذاشته شد.

\* ۲ بهمن‌ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۲ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

اعضای فراکسیون کشور مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظم‌له بیاناتی درباره همکاری مجلس و دولت، گذراندن لوایح سودمند، تعدیل ثروت و بهبود وضع عمومی مردم ایراد فرمودند. اداره کل هنرهای زیبای کشور تأسیس شد.

نمایندگان ایران در دوازدهمین دوره شورای اقتصادی و اجتماعی ملل متحد که از اول اسفندماه سال جاری در سانتیاگو تشکیل خواهد شد تعیین گردیدند.

\* ۳ بهمن‌ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۳ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

مجلس شورای ملی قانون مربوط به مقررات اعلام حکومت نظامی را تصویب کرد با تصویب این قانون حکومت نظامی در مدت انتخابات ممنوع شد.

## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

\* ۴ بهمن ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۴ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

اعضای فراکسیون مستقل مجلس شورای ملی به منظور اصدای بیانات شاهنشاه به پیشگاه معظمله شرفیاب شدند .  
اولین کشتی حامل تانک و توپ طبق برنامه کمک دفاع متقابل آمریکا به ایران ، در بندر شاهپور محمولات خود را تخلیه کرد .

\* ۵ بهمن ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۵ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

مجلس شورای ملی با نودودو رای موافق به دولت سپهبد رزم آرا رای اعتماد داد .

\* ۷ بهمن ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۷ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

فرمان شاهنشاه مبنی بر واگذاری املاک مزروعی شخصی معظمله به کشاورزان شرفصدور یافت .  
نمایندگان عضو فراکسیون جوان و اعضای فراکسیون آزادی مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند .

\* ۹ بهمن ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۹ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

مطبوعات جهان ضمن تحلیل از صدور فرمان شاهنشاه مبنی بر واگذاری املاک پهلوی بین کشاورزان نوشتند که " شاهنشاه برای الغاء مالکیت های بزرگ و محو آثار فئودالیت در ایران پیشقدم شده اند ."  
اعضای کمیسیون واگذاری املاک پهلوی بین کشاورزان از جاتیب شاهنشاه تعیین گردیدند .

نمایندگان عضو فراکسیون ملی مجلس شورای ملی به منظور اصدای فرمایشات شاهنشاه به پیشگاه معظمله شرفیاب شدند .  
کارخانه قند رضائیه کار خود را آغاز کرد .

\* ۱۰ بهمن ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳۰ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

جشن اعطای سردوشی به دانشجویان دانشکده افسری در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد .

\* ۱۱ بهمن ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳۱ ژانویه ۱۹۵۱ میلادی

مجلس سنا از صدور فرمان شاهنشاه دائر بر واگذاری املاک شخصی خود به کشاورزان تحلیل کرد .  
وزیر کشاورزی آمریکا با صدور بیانیهای اقدام شاهنشاه ایران

## گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

را در مورد واگذاری املاک خود به زارعین یک اقدام اصلاح طلبانه —  
منطبق باعالیترین سجایای انسانی و سنن ملی ایران خواند.  
اولین جلسه کمیسیون واگذاری املاک پهلوی به کشاورزان در پیشگاه  
شاهنشاه تشکیل شد و معظمله اعضای کمیسیون را به وظایف مهمی کـــ  
در این ماموریت به عهده دارند آگاه فرمودند.

\* ۱۲ بهمن ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱ فوریه ۱۹۵۱ میلادی

سپهبد رزم آرا نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و خلیل  
فهمی را به سمت وزیر مشاور معرفی کرد.  
روزنامه های آمریکا درباره فرمان شاهنشاه مبنی بر واگذاری  
املاک پهلوی به زارعین به بحث پرداختند و نوشتند: "شاهنشاه ایران  
برای بهبود وضع کشور دست به اقدام اصلاح طلبانه و ترقیخواهانه ای  
زدند که برای رهبران سایر کشورهای جهان بهترین سرمشق به شمار  
میرود."

\* ۱۴ بهمن ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳ فوریه ۱۹۵۱ میلادی

شاهنشاه بیمارستان نو بنیاد بهداری راه آهن را کشودند.

\* ۱۵ بهمن ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۴ فوریه ۱۹۵۱ میلادی

بمناسبت سالروز تاسیس و استقلال دانشگاه تهران اعضای شـــورای  
دانشگاه در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند.  
قانون اصلاح اجازه پرداخت عیدی به خدمتگزاران جزء مورد تصویب  
مجلس شورای ملی قرار گرفت.

\* ۱۸ بهمن ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۷ فوریه ۱۹۵۱ میلادی

دربار شاهنشاهی اعلام کرد که حسب الامر مطاع همایونی حـــساب  
مخصوصی دربانک ملی ایران افتتاح گردیده است تا کسانی که مایـــل  
به تقدیم هدایائی بمناسبت جشن ازدواج شاهنشاه هستند هدایای نقـــدی  
خود را به حساب مزبور واریز نمایند تا به مصرف اتمام ساختمان  
بنگاه حمایت مادران در خیابان مولوی تهران برسد.

\* ۲۲ بهمن ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۱ فوریه ۱۹۵۱ میلادی

وزیر کشور در جلسه مجلس شورای ملی اعلام کرد که شاهنشاه میلـــغ  
پانصد هزار ریال به منظور مرمت مسجد مدینه اعطا فرمودند.

## گاهنامه پنجده سال شتابی پهلوی

\* ۲۳ بهمن ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۲ فوریه ۱۹۵۱ میلادی

مراسم ازدواج شاهنشاه با دوشیزه ثریا اسفندیاری در تالار آئینه کاخ مرمر برگزار شد.

\* ۲۶ بهمن ماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۵ فوریه ۱۹۵۱ میلادی

لایحه بهداشت شهری و مواد الحاقی آن با اطلاعاتی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱ اسفندماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۰ فوریه ۱۹۵۱ میلادی

قانون اجازه اجرای برنامه و بودجه تفصیلی بیت و هفت ماهه سازمان برنامه تا آخر سال ۱۳۳۱ به تصویب کمیسیون برنامه هفت ساله مجلس شورای ملی رسید.

\* ۵ اسفندماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۴ فوریه ۱۹۵۱ میلادی

اعلامیه دربار شاهنشاهی در مورد ازدواج والاحضرت شاهپور حمید رضا با دوشیزه مینو دولتشاهی انتشار یافت.  
سفرانسیس شیرد سفیر کبیر انگلستان در ایران ضمن ملاقات با نخست وزیر، یادداشتی متضمن اظهارات دیویس معاون پارلمانسی وزارت امور خارجه انگلستان در جلسه گذشته مجلس عوام آن کشور در مورد نفت ایران تسلیم داشت.

\* ۶ اسفندماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۵ فوریه ۱۹۵۱ میلادی

فرمان شاهنشاه حسین علاه به سمت وزیر دربار شاهنشاهی منصوب شد.

\* ۸ اسفندماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۷ فوریه ۱۹۵۱ میلادی

شاهنشاه به بیمارستان سینا تشریف فرما شدند و از بخش جراحی و سوانح و حوادث سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی در این بیمارستان بازدید فرمودند.

\* ۱۲ اسفندماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۳ مارس ۱۹۵۱ میلادی

سپهبد رزم آرا نظرات دولت را درباره ملی شدن صنعت نفت از لحاظ فنی، مالی، اقتصادی و قضائی در کمیسیون مخصوص نفت تشریح کرد.

\* ۱۳ اسفندماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۴ مارس ۱۹۵۱ میلادی

# گاهنامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

هیئت نظارت سازمان برنامه در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و معظمله در مورد برنامه های عمرانی کشور اوامری صادر فرمودند.

\* ۱۶ اسفندماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۷ مارس ۱۹۵۱ میلادی

سپهبد رزمآرا نخست وزیر هنگامیکه برای شرکت در مجلس ختـــم کیت اله فیض وارد مسجد شاه شد ، در حیاط مسجد از طرف شخصی بنام خلیل طهماسبی عضو سازمان فدائیان اسلام هدف گلوله قرار گرفت و در دم جان سپرد و قاتل او دستگیر شد.

شاهنشاه فهیمی وزیر مشاور را احضار کردند و وی را به سرپرستی هیئت دولت تعیین فرمودند.

جلسه فوق العاده هیئت دولت تشکیل شد و متن اعلامیه دولت در مورد چگونگی قتل سپهبد رزمآرا نخست وزیر منتشر گردید.

\* ۱۷ اسفندماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۸ مارس ۱۹۵۱ میلادی

پیشنهاد ملی شدن صنعت نفت مورد قبول کمیسیون مخصوص نفت قرار گرفت .

از طرف وزارت دارائی رسماً اعلام شد بودجه کل کشور در سال جاری که هزینه ها به صورت یک دوازدهم پرداخت شده به شرح زیر بوده است :

درآمد ۱۰،۵۸۵،۶۹۱،۰۰۰ ریال

هزینه ۱۳،۹۴۶،۵۱۷،۰۰۰ ریال

مبلغ ۲،۸۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال از درآمد و هزینه های مصوب فوق مربوط به بودجه عمرانی کشور میباشد.

مراسم تشییع جنازه رسمی سپهبد رزمآرا از مسجد سپهسالار بعمل آمد.

\* ۱۹ اسفندماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۰ مارس ۱۹۵۱ میلادی

روای مجلسین سنا و شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و معظمله در زمینه لزوم رفع بحران بیاناتی ایراد فرمودند و آنگاه نظر مجلسین را درباره نخست وزیر آینده خواستار شدند.

\* ۲۰ اسفندماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۱ مارس ۱۹۵۱ میلادی

مراسم اعطای نشان جاوید به بازماندگان نه نفر از شهدای ارتش در سال جاری در باشگاه افسران در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد.

\* ۲۱ اسفندماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۲ مارس ۱۹۵۱ میلادی

مجلسین سنا و شورای ملی تمایل خود را نسبت به نخست وزیری حسین



## گاهنامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

علاء به عرض شاهنشاه رساندند و شاهنشاه بلافاصله علاء را احضار و او را مامور تشکیل کابینه فرمودند.

هیئت نظامی پاکستان در کاخ مرمر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و توپ تاریخی زمزمه یادگار دوران سلطنت احمدشاه ابدالی را در لاهور به حضور شاهنشاه تقدیم نمود.

\* ۲۲ اسفندماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۳ مارس ۱۹۵۱ میلادی

حسین علاء اعضا دولت جدید را به این شرح به پیشگاه شاهنشاه معرفی کرد:

وزیر امور خارجه : عبدالله انتظام

وزیر جنگ : سپهبد نقدی

وزیر دارائی : محمدعلی وارسته

وزیر مشاور : علی دستی

وزیر دادگستری : شمس‌الدین امیرعلائی

وزیر فرهنگ : حبیب‌اله آموزگار

وزیر پست و تلگراف : احمد زنگنه

وزیر اقتصاد ملی : مفخم

وزیر کشاورزی : حسنعلی فرمند

وزیر بهداشت : دکتر عباس نفیسی

وزیر کار : حبیب‌اله نفیسی

\* ۲۴ اسفندماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۵ مارس ۱۹۵۱ میلادی

پیشنهاد ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور به اتفاق آراء به تصویب مجلس شورای ملی رسید و کمیسیون نفت مامور تعیین نحوه اجرای آن گردید.

کمیسیون برنامه مجلس شورای ملی با استخدام کارشناسان خارجی سازمان برنامه موافقت کرد.

\* ۲۶ اسفندماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۷ مارس ۱۹۵۱ میلادی

مراسم اعطای اسناد انتقال املاک پهلوی در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و معظم‌له اسناد مالکیت یکمصدوجهل و سه قطعه از اراضی قریه داودآباد و رامین را به کشاورزان این قریه اهدا فرمودند. جرج مک‌گی معاون وزارت امور خارجه آمریکا وارد تهران شد.

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۸ اسفندماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۱۹ مارس ۱۹۵۱ میلادی

احمد زنگنه رئیس دانشکده حقوق از طرف جوانی به نام نصرت‌الله قمی مورد اصابت گلوله قرار گرفت و به بیمارستان سینا انتقال یافت.

\* ۲۹ اسفندماه ۱۳۲۹ خورشیدی - ۲۰ مارس ۱۹۵۱ میلادی

اعلامیه وزارت جنگ در مورد برقراری دو ماه حکومت نظامی در تهران و حومه منتشر گردید.  
پیشنهاد ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور به اتفاق آرا به تصویب مجلس سنا رسید.  
موافقتنامه هواپیمائی ایران و ترکیه بوسیله نمایندگان دو کشور در تهران امضا و مبادله شد.

\* ۱ فروردین‌ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۲ مارس ۱۹۵۱ میلادی

بمناسبت نوروز باستانی شاهنشاهی پهلوی پیامی خطاب به ملت ایران فرمودند: " چون اصلاحات بایستی در محیطی آرام و امن و خالی از تشنج انجام پذیرد، عموم مردم را به آرامش و هماهنگی و وحدت کلمه دعوت میکنیم و اطمینان کامل داریم با اصلاحاتی که مخصوصا باید در دادگستری بعمل آید، عدالت اجتماعی و مصونیت فردی از هر جهت تامین خواهد شد. " آئین سلام نوروز در پیشگاه شاهنشاهی برگزار شد، پس از آن معظمله طبق معمول همه ساله به هنرستان دختران تشریف فرما شدند و مقربان فرمودند که چهار صد دست لباس بین دانش آموزان بی بضاعت توزیع شود. شاهنشاهی بمناسبت فرا رسیدن نوروز باستانی پیامی خطاب به افسران و افراد ارتش فرستادند و طی آن رضایت خاطر خود را از خدمات افسران و درجه داران و افراد ارتش در سال گذشته اعلام فرمودند.

\* ۱۱ فروردین‌ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

نایب رئیس مجلس شورای ملی طی نامه‌ای از نخست وزیر خواست که مجلس را از جریان تظاهرات و اعتصابات منطقه نفت خیز که از اوایل نوروز آغاز شده و اقداماتی که از طرف دولت به منظور رفع اعتصاب بعمل آمده آگاه سازد.

\* ۱۴ فروردین‌ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۴ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

حسین علاء نخست وزیر در کاخ اختصاصی به پیشگاه شاهنشاهی شرفیاب شد و سرلشکر زاهدی را به سمت وزیر کشور و سرلشکر ارفع را به عنوان

## گاهنامه پنجاه سال شایسته‌پسوی

وزیر راه معرفی کرد.

\* ۱۵ فروردین‌ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۵ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

طبق اطلاعیه وزارت دربار شاهنشاهی شاهشاه به علت ابتلا به آبان‌دیسیت به تجویز پزشکان معالج از مسافرت رسمی به کشور اردن هاشمی انصراف حاصل کردند و این مسافرت را به وقت دیگری موکول فرمودند.

\* ۱۸ فروردین‌ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۸ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

حسین علاء نخست‌وزیر هیئت‌وزیران را به مجلس شورای ملی معرفی کرد و برنامه دولت را تقدیم داشت.

حکومت نظامی در تهران و حومه لغو گردید.

متن یادداشت دولت ایران در پاسخ یادداشت شماره ۳۰ ———— مورخ ۲۳ اسفندماه گذشته دولت انگلستان در مورد نفت انتشار یافت.

\* ۱۹ فروردین‌ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۹ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

پاسخ نخست‌وزیر به مجلس شورای ملی در مورد علت تظاهرات و اعتصابات کارگران مناطق نفت‌خیز و اقدامات دولت در مورد تأمین خواسته های کارگران انتشار یافت. علت اعتصاب عدم پرداخت سی درصد فوق العاده آنان از طرف شرکت نفت ذکر گردید.

\* ۲۱ فروردین‌ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۱ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

انتخابات هیئت رئیس مجلس سنا انجام یافت و تقی زاده با سسی و پنج رای از پنجاه و یک نفر عده حاضر به ریاست مجلس سنا انتخاب شد.

\* ۲۲ فروردین‌ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۲ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

بر اثر تظاهرات شدید در آبادان و بندر معشور نه نفر ایرانی و سه نفر انگلیسی مقتول و سی نفر از تظاهرکنندگان مجروح شدند و کلیه موسسات شرکت نفت به علت اعتصاب کارگران تعطیل گردید.

\* ۲۴ فروردین‌ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۴ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

کارگران کارخانه های اصفهان به عنوان همدردی با کارگران خوزستان دست از کار کشیدند و بر اثر تظاهراتی که روی داد یک نفر کارگر و یک نفر پاسبان کشته شدند.

\* ۲۵ فروردین‌ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۵ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شتابی پهلوی

مجلس شورای ملی با اجرای مقررات حکومت نظامی در پاره‌ای از نقاط جنوب کشور موافقت کرد.

\* ۲۶ فروردین ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۶ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

در تظاهرات بیست و هفت هزار نفر کارگران مناطق نفتخیز جنوب یک کارگر در برخورد با قوای انتظامی مقتول و کارگر دیگری بر اثر تصادف با تانک به سختی مجروح شد. مجلس سنا به اتفاق آرا به دولت حسین علاه رای اعتماد داد.

\* ۲۷ فروردین ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۷ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

در میتینگ کارگران تاسیسات نفت در آبادان چند نفر مجروح شدند. مجلس شورای ملی از هشتاد و چهار نفر عده حاضر در جلسه با هفتاد و هفت رای موافق به دولت حسین علاه رای اعتماد داد. رژه نیروی نظامی اعزامی از اصفهان و لرستان و اهواز به آبادان در شهر برگزار شد.

\* ۲۹ فروردین ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۹ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

اعتصاب بیست و هفت هزار نفر کارگران تاسیسات نفت در آبادان خاتمه یافت.

\* ۱ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۲ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

در تظاهرات دانشجویان و دانش‌آموزان تهران که به عنوان ابراز تنفر نسبت به عملیات شرکت نفت در آبادان و سایر مناطق نفتخیز انجام یافت، عده‌ای مجروح شدند.

\* ۳ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۴ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

جلسه هیئت دولت در پیشگاه شاهنشاه در کاخ مرمر تشکیل شد و نخست وزیر گزارش اوضاع جاری کشور و جریان اعتصابات اخیر را به عرض رساند و شاهنشاه اوامر موكدی درباره ایجاد امنیت، و تامین رفاه کارگران صادر فرمودند.

\* ۴ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۵ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

در تظاهرات دانش‌آموزان در شهر رشت سی نفر دانش‌آموز و چهارده نفر از ما موران انتظامی مجروح شدند.

\* ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۶ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهم بهمنی

کمیسیون مخصوص نفت مجلس شورای ملی طرح اجرای ملی کردن صنعت نفت در سراسر کشور را به اتفاق آرا تصویب کرد.  
مخازن مهمات شیراز در محدوده متفجر گردید و انبار مهمات توپخانه لشکر فارس آتش گرفت.

\* ۶ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۷ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

حسین علاء نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و استعفای خود را تقدیم داشت و مورد قبول واقع گردید.  
شاهنشاه رئیس مجلس شورای ملی را احضار فرمودند و نظر مجلس را نسبت به نخست وزیر آینده خواستار شدند.

\* ۷ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۸ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

رضا حکمت رئیس مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه باریافت و تمایل مجلس را نسبت به نخست وزیر مصدق به عرض رسانید.  
گزارش کمیسیون نفت در مورد طرح اجرای قانون ملی شدن صنعت نفت به اتفاق آرا به تصویب رسید.

شرکت سهامی نفت ایران و انگلیس در مورد نقض قرارداد نفت از طرف دولت شاهنشاهی، به دولت ایران اعتراض کرد.

\* ۸ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۹ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

شاهنشاه محمد مصدق را احضار فرمودند و وی را مأمور تشکیل کابینه کردند.

قانون طرز اجرای اصل ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور و تشکیل شرکت ملی نفت ایران از تصویب مجلس شورای ملی گذشت.

\* ۹ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۳۰ آوریل ۱۹۵۱ میلادی

مجلس سنا قانون طرز اجرای اصل ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور و تشکیل شرکت ملی نفت ایران را در جلسه فوق العاده خود به اتفاق آرا مورد تصویب قرار داد.

\* ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱ مه ۱۹۵۱ میلادی

شاهنشاه طرح قانونی اجرای اصل ملی شدن صنعت نفت را در سراسر کشور توشیح فرمودند.

بمناسبت اول مه روز مخصوص کارگران تظاهرات وسیعی از طرف کارگران کارخانه ها و کارگاه ها در میدان بهارستان انجام یافت.

# گاهنامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

جاه شماره بیست نفت در چهل کیلومتری هفتکل هنگام حفاری طعمه حریق گردید.

\* ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲ مه ۱۹۵۱ میلادی

مصدق نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و هیئت وزیران را به این شرح معرفی کرد:

وزیر امور خارجه : باقر کاظمی

وزیر جنگ : سپهبد نقدی

وزیر کشور : سرلشکر زاهدی

وزیر دارائی : محمدعلی وارسته

وزیر دادگستری : علی هیئت

وزیر فرهنگ : کریم سنجابی

وزیر پست و تلگراف و تلفن : یوسف مشار

وزیر راه : جواد بوشهری

وزیر کشاورزی : حسنعلی فرمند

وزیر بهداری : دکتر حکیم الدوله

وزیر کار : امیر تیمور کلالی

اولین کلنگ احداث سد بر روی رودخانه کرخه در استان خوزستان بر زمین زده شد.

\* ۱۲ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۳ مه ۱۹۵۱ میلادی

نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضور یافت و اعضای هیئت دولت را معرفی کرد و برنامه دولت را تقدیم داشت.

\* ۱۳ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۴ مه ۱۹۵۱ میلادی

مراسم سلام عید مبعث در کاخ مرمر در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و معظم له درباره تعالیم عالی دین مبین اسلام و لزوم پیروزی از تعالیم اخلاقی و راهنمایی های پیامبر بزرگ اسلام مطالبی بیان فرمودند.

\* ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۵ مه ۱۹۵۱ میلادی

هواپیمای اهدائی شاهنشاه از نوع نورکرین فرانسوی به باشگاه هواپیمائی کشور به منظور توسعه فن خلبانی و تنظیم پست های هوایی در راه تهران - زاهدان به پرواز درآمد.

نخست وزیر اعضای دولت جدید را به مجلس سنا معرفی کرد و برنامه

# گاهنامه

## پنجاه سال شانشاهی پهلوی

دولت را تقدیم نمود.

\* ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۶ مه ۱۹۵۱ میلادی

فرمان شاهنشاه در مورد واگذاری اراضی املاک پهلوی واقع در خارج دروازه شهر ری به شهرداری به منظور جنگل کاری و تغییر آب و هوای جنوب تهران شرفصدور یافت.

مجلس شورای ملی با نودونته رای موافق به دولت مصدق رای اعتماد داد.

\* ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۸ مه ۱۹۵۱ میلادی

هیئت اعزامی به جنوب کشور پس از بازرسی اوضاع مناطق نفت خیز به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش منطقه را به عرض رسانید. شرکت سابق نفت طی نامه ای که به دفتر نخست وزیری و دفتر وزارت دارائی فرستاد، برای رسیدگی به اختلافات دولت ایران و شرکت نفت تقاضای داوری کرد.

نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه باریافت و امیرعلائی را به سمت وزیر اقتصاد ملی معرفی نمود.

کینلی کارشناس امریکائی مهار کردن چاه های نفت، تنها راه اطفای حریق چاه شماره بیست را انهدام چاه مزبور اعلام کرد.

\* ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۹ مه ۱۹۵۱ میلادی

مجلس سنا با چهل و هشت رای موافق از پنجاه و یک نفر عده حاضر به دولت مصدق رای اعتماد داد.

باقر کاظمی وزیر امور خارجه متن پاسخ دولت ایران را به پیام مورین وزیر امور خارجه انگلستان در اختیار خبرنگاران داخلی و خارجی گذاشت و در اطراف قانون ملی شدن صنعت نفت مطالبی اظهار داشت.

\* ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۴ مه ۱۹۵۱ میلادی

هیئت اعزامی ترکیه به ایران برای تقدیم هدایای رئیس جمهوری آن کشور به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد.

نخستین جلسه سری هیئت مختلط مجلسین سنا و شورای ملی به منظور اجرای ملی کردن صنعت نفت در مجلس شورای ملی تشکیل شد.

\* ۲۷ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۸ مه ۱۹۵۱ میلادی

مبارزه با ملخ که سراسر منطقه فارس را مورد هجوم قرار داده است

# گاهنامه

## پنجده سال شانشاهی پهلوی

با هفت فروند هواپیمای سمپاش آمریکائی از شیراز آغاز گردید.

\* ۲۸ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۹ مه ۱۹۵۱ میلادی

متن تذکار وزارت امور خارجه انگلستان به ایران و همچنین متن بیانیه دولت آمریکا در مورد نفت انتشار یافت.

\* ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۰ مه ۱۹۵۱ میلادی

جشن ورزشی دانشکده افسری در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و معظمله جوایز قهرمانان را اعطا فرمودند.  
سفیر کبیر انگلستان در تهران به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و در مورد ملی شدن صنعت نفت و روابط ایران و انگلستان مطالبی به عرض رسانید.

\* ۲ خرداد ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۴ مه ۱۹۵۱ میلادی

بفرمان شاهنشاه احمد زنگنه به سمت مدیر عامل سازمان برنامهمنصوب شد.

\* ۳ خرداد ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۵ مه ۱۹۵۱ میلادی

آخرین دوره مسابقه اسب دوانی بهاره در پیشگاه شاهنشاه برگزار گردید.

\* ۴ خرداد ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۶ مه ۱۹۵۱ میلادی

پاسخ دولت آمریکا به یادداشت دولت ایران مبنی بر مخالفت کشورهای متحده آمریکا با لغو یکجانبه قرارداد و اقداماتی که جنبه ضبط و توقیف داشته باشد در مورد شرکت سهامی نفت ایران و انگلیس، از طرف سفارت آمریکا در تهران انتشار یافت.

با رد تقاضای داوری دولت انگلستان از طرف ایران، دولت انگلستان و شرکت سابق نفت، علیه اقدام دولت ایران مبنی بر ملی کردن صنعت نفت به دیوان بین المللی لاهه شکایت کردند.

\* ۷ خرداد ماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۹ مه ۱۹۵۱ میلادی

قوانین مربوط به لوله کشی آب و فاضلاب شهر تهران، تصدیق حکومت نظامی در پاره‌ای از نقاط خوزستان به مدت دو ماه، اجازه استخدام پانزده نفر استاد از خارج کشور برای تدریس در دانشکده های پزشکی مشهد و اصفهان و شیراز به تصویب مجلس شورای ملی رسید.



## گام هفتم

### پنجاد سال شتابی پهلوی

\* ۸ خردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۳۰ مه ۱۹۵۱ میلادی

دولت ایران از شرکت سابق نفت ایران و انگلیس خلع ید کرد.

\* ۹ خردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۳۱ مه ۱۹۵۱ میلادی

نخستین مسابقه هواپیمائی جهانی در آسمان ایران صورت گرفت .  
مجلس شورای ملی با وصول مالیات و ساط نقلیه موتوری در سال های  
جاری و آینده ، بر اساس آئین نامه سال گذشته مصوب کمیسیون قوانین  
دارائی مجلس موافقت کرد .

\* ۱۰ خردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱ ژوئن ۱۹۵۱ میلادی

گریدی سفیر کبیر امریکا در تهران پیام ترومن رئیس جمهور —  
امریکا را در مورد نفت به دولت ایران تسلیم کرد .

\* ۱۱ خردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲ ژوئن ۱۹۵۱ میلادی

نخست وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و در  
مورد مسائل مهم مربوط به نفت مطالبی معروض داشت .  
آخرین روز مسابقه بین المللی هوائی در فرودگاه مهرآباد در  
پیشگاه شاهنشاه برگزار شد و معظم له جوایز برندگان را اعطا فرمودند .  
در پایان این مسابقه دو فروند هواپیمای نیروی هوائی ایران سقوط  
کرد و یکی از خلبانان به شهادت رسید .

هیئت مدیره موقت شرکت ملی نفت ایران کار خود را آغاز کرد .  
گریدی سفیر کبیر امریکا در ایران ضمن ملاقات با نخست وزیر ،  
از اینکه اشتهاها پیام رئیس جمهوری امریکا به نخست وزیر انگلستان ،  
به نخست وزیر ایران تسلیم گردیده سوزش خواست و پیام اصلی مربوط  
به نخست وزیر ایران را تسلیم نمود .

سدان نماینده شرکت سابق نفت مقیم تهران طی نامه ای در پاسخ نامه  
مورخ هشتم خردادماه جاری وزارت دارائی ، آمادگی شرکت سابق را برای  
آغاز مذاکرات با دولت ایران اعلام کرد .

مجلس شورای ملی با پرداخت سی میلیون ریال جهت مبارزه با  
انواع ملخ در سراسر کشور موافقت نمود .

سید محبتی نواب صفوی رهبر فدائیان اسلام از طرف ماموران  
شهربانی دستگیر و زندانی گردید .

قانون کمک و ترمیم حقوق دبیران و آموزگاران کشور از طرف مجلس

# گاهنامه

## پنجاد سال شانشاهی پهلوی

شورای ملی مورد تصویب قرار گرفت .

\* ۱۳ خردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۴ ژوئن ۱۹۵۱ میلادی

لایحه تمدید حکومت نظامی در خوزستان به تصویب مجلس سنا رسید .

\* ۱۴ خردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۵ ژوئن ۱۹۵۱ میلادی

قرارداد مودت بین ایران و پاکستان و ایران و هندوستان از تصویب مجلس شورای ملی گذشت .

هیئت مدیره موقت شرکت ملی نفت ایران در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد .

\* ۱۶ خردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۷ ژوئن ۱۹۵۱ میلادی

شاهنشاه هزینه تعمیر گنبد مسجد شاه تهران را تقبل فرمودند و بلافاصله کار تعمیر آن آغاز شد .

اعضا هیئت مدیره موقت شرکت ملی نفت ایران به خوزستان عزیمت کردند .

\* ۱۷ خردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۸ ژوئن ۱۹۵۱ میلادی

شاهنشاه بیمارستان پنجاه تختخواهی رامسر را که کلیه هزینه آن از طرف اداره املاک پهلوی پرداخت شده بود افتتاح فرمودند .

\* ۱۸ خردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۹ ژوئن ۱۹۵۱ میلادی

هیئت نظارت خلع ید از شرکت سابق نفت ایران و انگلیس ، تهران را به قصد خوزستان ترک نمود .

\* ۲۰ خردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۱ ژوئن ۱۹۵۱ میلادی

پاسخ دولت ایران به پیام رئیس جمهوری آمریکا به سفیر کبیر آن کشور در ایران تسلیم شد .

با ورود هیئت اعزامی شرکت سابق نفت ایران و انگلیس به تهران ، اعلامیه سفارت انگلستان درباره آغاز مذاکرات نفت در محیطی دوستانه انتشار یافت .

\* ۲۳ خردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۴ ژوئن ۱۹۵۱ میلادی

لایحه مربوط به شهادی ارتش به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲۵ خردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۶ ژوئن ۱۹۵۱ میلادی

## گاهنامه پنجاه سال شتابی پهلوی

اولین جلسه کنفرانس نفت تهران با حضور هیئت نمایندگی ایران و هیئت نمایندگی دولت انگلستان و نمایندگان شرکت سابق نفت در کاخ وزارت دارائی تشکیل گردید.

\* ۲۸ خردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۹ ژوئن ۱۹۵۱ میلادی

نمایندگان ایران پیشنهادهای نمایندگان شرکت سابق نفت را رد کردند و در نتیجه مذاکرات قطع شد و نمایندگان جلسه کنفرانس را ترک کردند.

\* ۳۰ خردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۱ ژوئن ۱۹۵۱ میلادی

جشن پایان دوره چهارم ستاد دانشگاه جنگ در پیشگاه شاهنشاهی برگزار شد. در این مراسم شاهنشاهی بیاناتی فرمودند: "افسران فارغ التحصیل در به کار بردن سلاح ها و وسائل جنگی باید بقصدی آمادگی و ورزشی داشته باشند که در موقع احتیاج وقت تلف نکنند و در تمام مدتی که در دانشگاه هستند وقتشان مصروف ستادی و تاکتیکی و مسائل علمی و فنی گردد."

گریدی سفیر کبیر آمریکا در تهران به پیشگاه شاهنشاهی شرفیاب شد و درباره حل مسالمت آمیز مسئله نفت مطالبی معروض داشت. در میان ابراز احساسات شدید مردم تابلوهای شرکت سابق نفت پائین آورده شد و پرچم ایران بر فراز عمارت شرکت سابق نفت نصب گردید.

\* ۵ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۷ ژوئن ۱۹۵۱ میلادی

لایحه استخدام پانزده نفر استاد خارجی برای دانشکده های پزشکی کشور به تصویب مجلس سنا رسید.

\* ۶ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۸ ژوئن ۱۹۵۱ میلادی

گریدی سفیر کبیر آمریکا در وزارت امور خارجه حضور یافت و پیام جدید دولت ایران را به رئیس جمهوری آمریکا دریافت کرد. با استعفای گروهی کارکنان انگلیسی شرکت سابق نفت، خلع یزد بطور کامل انجام یافت و مسئولیت کلیه امور تاسیسات نفت به دست ایرانیان افتاد.

\* ۸ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۳۰ ژوئن ۱۹۵۱ میلادی

پیام موريسن وزير امور خارجه انگلستان به نخست وزير ايران توسط

گاہنامہ  
پنجاہ سال شانشاہی بھپکرمی

شپرد سفیر کبیر آن کشور به وزارت امور خارجه تسلیم شد .  
پاسخ دولت ایران در رد عرض حال دولت انگلستان به دیوان دادگستری  
لااهه ، انتشار یافت .

\* ۱۳ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۵ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

شاهنشاه در بیمارستان بانک ملی ایران تحت عمل جراحی آپاندیسیت قرار گرفتند و ضمناً برجستگی‌شانه چپ معظم‌له که بر اثر تیراندازی یازدهم بهمن‌ماه یحیو وجود آمده بود برداشته شد.

\* ۱۴ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۶ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

رای دیوان بین‌المللی لاهه در مورد شکایت انگلستان در باره مسئله نفت مبنی بر اتخاذ تدابیر موقتی به نفع دولت انگلستان صادر کردید، و دولت ایران این رای را غیر معتبر اعلام کرد.

\* ۱۵ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۷ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

کنسولگری ایران در اسرائیل از طرف وزارت امور خارجه منحل گردید و رسیدگی به امور اتباع ایران در آن کشور به سفارت ایران در امان محول شد.

سفیر کبیر انگلستان در تهران با وزیر امور خارجه ملاقات نمود و یادداشتی مبنی بر اجرای رای دیوان بین المللی لاهه و تعیین نمایندهای برای رسیدگی به اختلافات مربوط به نفت ، تسلیم دولت ایران کرد .

\* ۱۶ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۸ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

در سراسر کشور تظاهراتی علیه رای غیر عادلانه دیوان بین المللی لاهه صورت گرفت و نسبت به این رای اعتراض شد.   
الایحه استخدام افراد جدید به منظور تکمیل کادر افراد و همردیف افراد شهرانی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

نمایندگان مجلس شورای ملی در مورد رای غیر عادلانه دیوان بین‌المللی لاهه اعتراض کردند و آن رای را بی ارزش اعلام نمودند. آنگاه وزیر امور خارجه درباره رای دیوان لاهه و انحلال کنسولگری ایران در اسرائیل مشروحا توضیحاتی داد.

\* ۱۷ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۹ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

شاهنشاه بیمارستان بانک ملی را ترک فرمودند و به کاخ سعدآباد

## گام‌ها پنجده سال شتابی پهلوی

تشریف فرما شدند.

گرییدی سفیر کبیر امریکا در تهران با نخست وزیر ملاقات کرد و نامه رئیس جمهوری امریکا را مبنی بر جلوگیری از وقفه در عملیات پالایشگاه نفت آبادان تسلیم کرد.

پاسخ دولت ایران به رای دیوان بین المللی لاهه ، به دبیر کل سازمان ملل متحد و دیوان لاهه مخابره شد.

اجرای کامل خلع ید از شرکت سابق نفت و تحویل گرفتن کلیه موسسات نفت در کرمانشاه ، از طرف رئیس تصفیه خانه این شهر اعلام گردید.

\* ۱۸ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۰ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

در جلسه مجلس شورای ملی پس از قرائت نامه نخست وزیر در مورد اسناد شرکت سابق نفت ، طرح نمایندگان درباره رسیدگی به اسناد مکشوفه شرکت سابق نفت به تصویب رسید.

آگهی شرایط فروش نفت ایران ، از جانب هیئت مدیره موقت شرکت ملی نفت ایران انتشار یافت .

\* ۱۹ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۱ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

متین دفتری گزارش عملیات هیئت اعزامی به آبادان و چگونه خلع ید از شرکت سابق نفت را به اطلاع نمایندگان مجلس رسانید . هنری گرییدی سفیر کبیر امریکا در تهران ، پیام دولت ایران را به عنوان رئیس جمهوری امریکا مبنی بر اینکه دولت و ملت ایران به شرطی حاضر به مذاکره برای حل کامل اختلافات با شرکت سابق نفت است که حق مسلم ایران طبق قوانین ملی شدن صنعت نفت مورد موافقت واقع شود ، دریافت کرد.

آئین نامه مجازات متخلفان از قانون کار از طرف کمیسیون قوانین دادگستری مجلس شورای ملی تصویب شد.

\* ۲۰ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۲ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

مولانا ابوالکلام آزاد وزیر فرهنگ هند در کاخ اختصاصی به پیشگاه شاهنشاه بار یافت .

نخست وزیر ضمن نطق مشروحی لوائح قرضه ملی ، قرضه از بانک صادرات و واردات امریکا ، استفاده از چهارده میلیون لیتر ارز پشتوانه دولت را تقدیم مجلس نمود.

# گاهنامه

## پنجاه سال شتابی پهلوی

یادداشت دولت ایران در مورد عدم قبول قرار دیوان بین المللی  
لاهی در مورد اختلافات دولتی ایران و انگلستان ، توسط وزیر امور  
خارج به سفیر کبیر انگلستان در ایران تسلیم شد .

\* ۲۲ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۴ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

ژنرال ماکسویل تایلر معاون ستاد کل نیروهای آمریکا به پیشگاه  
شاهنشاه شرفیاب گردید .

\* ۲۳ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۵ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

اورل هاریمن مشاور مخصوص ترومن رئیس جمهوری آمریکا برای مذاکره  
درباره حل اختلافات مربوط به نفت با هواپیما وارد تهران شد .  
تظاهرات وسیعی از طرف دسته های مختلف مردم به منظور اعتراض  
به سیاست های استعماری و ورود اورل هاریمن به ایران ، در خیابان های  
تهران روی داد که منجر به زد و خورد و خوربیزی گردید و عده ای از  
تظاهر کنندگان و ماموران انتظامی مقتول و مجروح شدند .  
بنابر تصویب هیئت وزیران بمناسبت آشفتگی اوضاع در تهران و حومه  
حکومت نظامی اعلام گردید .

\* ۲۴ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۶ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

ژنرال لاندی به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و نامه ترومن رئیس  
جمهوری آمریکا را مبنی بر معرفی هاریمن برای مذاکره درباره رفع  
اختلاف مربوط به نفت تقدیم داشت .  
هاریمن مشاور مخصوص ترومن رئیس جمهوری آمریکا به اتفاق کربدی  
سفیر کبیر آن کشور در تهران در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه  
شرفیاب شد .  
هاریمن با نخست وزیر ملاقات کرد و مدتی درباره مسئله نفت با  
وی به مذاکره پرداخت .

\* ۲۵ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۷ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

در مصاحبه مطبوعاتی که با حضور گروه انبوهی از خبرنگاران داخلی  
و خارجی تشکیل شد ، هاریمن درباره مسئله نفت و توزیع آن در جهان  
و همچنین مذاکرات خود با نخست وزیر مطالبی اظهار داشت .  
لایحه مربوط به تعیین تکلیف اوراق مکشوفه از شرکت سابق نفت  
ایران و انگلیس مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهی پهلوی

\* ۲۶ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۸ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

به منظور آشنائی با سنا تورها و هیئت رئیسه مجلس شورای ملی هاریمن در عمارت بهارستان حضور یافت .

\* ۲۷ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۹ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

هاریمن پیراز ملاقات با نخست وزیر برای دومین بار در کساح سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و نتیجه مذاکرات خود را با مقامات ایرانی درباره نفت به عرض رسانید .  
لوايح مربوط به فروش زمین از طرف مجلس شورای ملی به مجلس سنا و استخدام گدار باستان شناس برجسته فرانسوی به تصویب مجلس شورای ملی رسید .

\* ۲۸ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۰ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

دو نفر از روسای انگلیسی شرکت سابق نفت که در آبادان به کار تخریب و سرقت می پرداختند از ایران اخراج شدند .  
نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش مربوط به مذاکرات نفت را به عرض رسانید .  
پروانه اقامت سدان رئیس اداره مرکزی شرکت سابق نفت در تهران لغو گردید .

\* ۲۹ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۱ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

دربار شاهنشاهی اعلام کرد که بمناسبت فاجعه قتل تاسف آور اعلیحضرت ملک عبدالله پادشاه کشور اردن هاشمی ، به فرمان شاهنشاه دربار شاهنشاهی به مدت یک هفته عزادار است .

\* ۳۰ تیرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۲ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

علی شایگان که از طرف دولت ایران به منظور نظارت در امر رسیدگی به درخواست انگلستان در مورد نفت به دادگاه بین المللی لاهه رفته بود ، گزارش خود را به مجلس شورای ملی تقدیم داشت .  
نخست وزیر به وزیر جنگ دستور داد که سرلشکر حسن بقائی رئیس سابق شهربانی کل کشور به علت عدم مراقبت در وقایع ناگوار بیست و سه تیر در دادگاه نظامی محاکمه شود .  
سومین جلسه نمایندگان دولت ایران و دولت انگلستان با حضور هاریمن در کاخ صاحبقرانیه تشکیل گردید و نتیجه مذاکرات نفت به اطلاع

## گاهنامه پنجاد سال شانزدهی پهلوی

هیئت دولت رسید.

قانون اعطای یک درجه ترفیع به افسران و درجه داران و سربازان شهید از تصویب مجلس شورای ملی گذشت.

\* ۲ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۵ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

آئین نامه فوق العاده مسافرت و خدمات صحرائی ماموران سازمان برنامه از طرف کمیسیون برنامه مجلس شورای ملی تصویب شد.

\* ۴ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۷ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

اول هاریمن مشاور مخصوص رئیس جمهوری آمریکا قبل از مسافرت به لندن اظهار داشت که شخص پیشنهاد دولت ایران را در مورد تجدید مذاکرات نفت به دولت انگلستان اطلاع میدهد. آنگاه وی به اتفاق شپرد سفیر کبیر انگلستان در تهران، تهران را به قصد لندن ترک گفت.

\* ۶ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۹ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

مجلس شورای ملی تصویب کرد که چهارده میلیون لیره از ارز موجود در حساب پشتوانه در اختیار دولت قرار گیرد تا از فروش ارز مذکور یکصد میلیون ریال در چهار قسط مساوی به منظور ازدیاد سرمایه در اختیار بانک کشاورزی و پانصد میلیون ریال به عنوان وام به سازمان برنامه پرداخت گردد.

\* ۷ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۳۰ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

دولت انگلستان اصل ملی شدن صنعت نفت ایران را به رسمیت شناخت و توافق در جزئیات آنرا موکول به مذاکرات تهران کرد. نخست وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش امور جاری کشور را به عرض رسانید.

\* ۸ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۳۱ ژوئیه ۱۹۵۱ میلادی

لایحه تمدید حکومت نظامی در باره ای از نقاط خوزستان به مدت دو ماه به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

هاریمن فرستاده ویژه رئیس جمهوری آمریکا پس از چهارروز توقف در لندن، بار دیگر به تهران وارد شد.

\* ۱۰ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲ اوت ۱۹۵۱ میلادی



## گاهنامه پنج‌ه‌سال‌شان‌شاهی‌پهلوی

به علت استعفای سرلشکر زاهدی وزیر کشور، نخست‌وزیر به پیشگاه شاهنشاه باریافت و امیر علایی وزیر اقتصاد ملی را به عنوان وزیر کشور معرفی کرد.

\* ۱۲ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۴ اوت ۱۹۵۱ میلادی

هیئت‌اعزامی انگلستان به ایران به منظور شرکت در مذاکرات نفت به ریاست ریچارد استوکس مه‌ردار سلطنتی و وزیر تدارکات آن کشور، به تهران وارد شد.

\* ۱۳ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۵ اوت ۱۹۵۱ میلادی

استوکس رئیس هیئت‌اعزامی انگلستان و شپرد سفیر کبیر آن کشور در ایران به پیشگاه شاهنشاه باریافتند. استوکس به‌طور خصوصی با نخست‌وزیر ملاقات کرد و مدتی درباره مسئله نفت به مذاکره پرداخت.

قانون مربوط به اجازه انتشار دو میلیارد ریال اوراق قرضه یکمده ریالی از طرف دولت به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

\* ۱۴ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۶ اوت ۱۹۵۱ میلادی

شاهنشاه بمناسبت آغاز چهل و هفتمین سال‌مشروطیت ایران طی پیامی که خطاب به ملت ایران از رادیو فرستادند فرمودند: "حکومت مشروطه نمونه و مظهر کار جمعی و تشریک مساعی عمومی است و در آن هر کس بنا بر استعداد خود تحت‌لواي قانون از حقوق و مزایای قانونی بهره‌مند شده و از عدالت اجتماعی و آزادی فردی برخوردار میشود." نمایندگان ایران و هیئت‌اعزامی انگلستان در کاخ صاحب‌قرانی به درباره نفت به مذاکره پرداختند.

\* ۱۶ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۸ اوت ۱۹۵۱ میلادی

لایحه تمدید حکومت نظامی در خوزستان در مجلس سنا به تصویب رسید.

\* ۱۷ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۹ اوت ۱۹۵۱ میلادی

استوکس رئیس هیئت‌نمایندگی انگلستان بار دیگر با نخست‌وزیر ملاقات و مدت یک ساعت گفتگو کرد.

لایحه دریافت بیست و پنج میلیون دلار وام از بانک صادرات و واردات آمریکا، به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

## گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۱۸ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۰ اوت ۱۹۵۱ میلادی

نخست وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و گزارش مذاکرات نفت را به عرض رسانید.  
استوکس بار دیگر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و مدت یک ساعت افتخار حضور داشت.

\* ۱۹ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۱ اوت ۱۹۵۱ میلادی

هاریمن فرستاده ویژه رئیس جمهوری آمریکا در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه باریافت.

\* ۲۰ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۲ اوت ۱۹۵۱ میلادی

مراسم اعطای سردوشی به دانشجویان احتیاط افسری و همچنین مسابقات شنا در اوقدسیه در پیشگاه شاهنشاه برگزار شد.

\* ۲۱ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۳ اوت ۱۹۵۱ میلادی

لایحه استفاده دولت از چهارده میلیون لیره پشتوانه اسکس در مجلس سنا به تصویب رسید.  
استوکس مهرداد سلطنتی انگلستان و رئیس هیئت نمایندگی آن کشور در مذاکرات نفت، در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه باریافت.  
پنجمین جلسه کنفرانس نفت در کاخ صاحبقرانیه تشکیل گردید و نمایندگان انگلستان پیشنهادهای خود را به هیئت نمایندگی ایران تسلیم کردند.

\* ۲۲ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۴ اوت ۱۹۵۱ میلادی

اورل هاریمن مشاور مخصوص رئیس جمهوری آمریکا به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و درباره مسئله نفت مطالبی معروض داشت.  
وزیر مختار جدید برزیل به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و نامه رئیس جمهوری آن کشور را به پیشگاه معظمله تقدیم کرد.  
در مذاکرات استوکس با هیئت نمایندگی ایران، نخست وزیر به مشارالیه گفت که پیشنهادهای انگلستان با فرمول چهارمادهای ملی شدن صنعت نفت ایران تطبیق نمیکند.

\* ۲۳ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۵ اوت ۱۹۵۱ میلادی

متن پیشنهادهای هیئت نمایندگی انگلستان در مورد مسئله نفت

انتشار یافت .

\* ۲۴ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۶ اوت ۱۹۵۱ میلادی

نخست وزیر به منظور عرض گزارش مذاکرات نفت در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد .

هیئت مرکزی جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران برای عرض گـزارش اقدامات یکساله جمعیت در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه باریافت .

\* ۲۶ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۸ اوت ۱۹۵۱ میلادی

لوايح قرضه ملی و بیست و پنج میلیون دلار قرضه از بانک صادرات و واردات امریکا به تصویب مجلس سنا رسید .

هاریم فرستاده ویژه رئیس جمهوری امریکا در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه باریافت و بار دیگر درباره حل مسئله نفت مطالبی به عرض همایونی رساند .

در هفتمین جلسه کنفرانس نفت که با حضور هاریم و استوکس در کاخ صاحبقرانیه تشکیل شد ، وزیر دارائی و رئیس هیئت نمایندگی ایران متن تذکاریه دولت ایران را در پاسخ تذکاریه دولت انگلستان تسلیم استوکس کرد .

\* ۲۷ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۹ اوت ۱۹۵۱ میلادی

مجلس شورای ملی با اعطای هشت میلیون ریال اعتبار جهت تکمیل ساختمان و برگزاری جشن هزاره ابوعلی سینا موافقت نمود .

\* ۲۸ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۰ اوت ۱۹۵۱ میلادی

نخست وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و آخرین اطلاعات مربوط به مذاکرات نفت را با نمایندگان اعزامی انگلستان به عرض رسانید .

نخست وزیر در کاخ صاحبقرانیه مدت دو ساعت با هاریم و استوکس به مذاکره پرداخت .

اعضا هیئت مرکزی سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند و گزارش اقدامات سازمان را به عرض رسانیدند . شاهنشاه در این شرفیابی فرمودند : " امروز بیشتر از کسانی مالیات می گیرند که آه در بساط ندارند . من ده سال است که راجع به رعایت حال کشاورزان تذکر میدهم ، و باز به آن توجه نمیشود . "

## کاهن نامه پنجده سال شانشاهی پهلوی

\* ۲۹ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۱ اوت ۱۹۵۱ میلادی

استوکس در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و در مورد مسائل جاری نفت و نتیجه مذاکرات چند روزه کنفرانس مطالبی به عرض رسانید.

هاریمن و استوکس به طور محرمانه نخست وزیر را در منزل شخصی او ملاقات کردند.

سفارت انگلستان در تهران اعلام کرد که استوکس رئیس هیئت اعزامی آن کشور در کنفرانس نفت، پیشنهادهای هشتگانه آن دولت را که به منظور پایداری برای مذاکرات نفت به هیئت نمایندگی ایران تسلیم کرده بود، مسترد داشت.

\* ۳۰ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۲ اوت ۱۹۵۱ میلادی

نخست وزیر جریان کامل و مشروح مذاکرات نفت را با هیئت نمایندگی انگلستان و نماینده مخصوص رئیس جمهوری آمریکا به اطلاع نمایندگان مجلس سنا و شورای ملی رسانید.

\* ۳۱ مردادماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۳ اوت ۱۹۵۱ میلادی

استوکس رئیس هیئت اعزامی انگلستان به ایران به اتفاق همراهان تهران را به عزم لندن ترک گفت.

\* ۱ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۴ اوت ۱۹۵۱ میلادی

هاریمن به منظور تودیع و دریافت نامه شاهنشاه به عنوان رئیس جمهوری آمریکا به پیشگاه معظم له شرفیاب شد.

متن اعلامیه هاریمن در مورد شش هفته توقف در تهران و کوشش برای حل قضیه نفت و بن بست مذاکرات هیئت های نمایندگی ایران و انگلستان منتشر گردید.

\* ۲ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۵ اوت ۱۹۵۱ میلادی

هاریمن مشاور مخصوص رئیس جمهوری آمریکا تهران را به قصد واشینگتن ترک گفت.

\* ۴ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۷ اوت ۱۹۵۱ میلادی

قسمت نخست مانور دانشجویان دانشکده افسری در شرق اقدسیه در پیشگاه شاهنشاه انجام یافت.

# گاهنامه پنجاه سال شانشاهی پهلوی

\* ۵ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۸ اوت ۱۹۵۱ میلادی

شاهنشاه برای مشاهده قسمت دوم مانور دانشجویان دانشکده افسری به محل عملیات در گردنه قوچک تشریف فرما شدند.

\* ۶ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۹ اوت ۱۹۵۱ میلادی

گریدی سفیر کبیر امریکا به پیشنهاد شاهنشاه بار یافت.

\* ۷ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۳۰ اوت ۱۹۵۱ میلادی

شاهنشاه به منظور استراحت به کلاردشت عزیمت فرمودند.

\* ۱۳ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۵ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

متن گزارش هیئت مامور رسیدگی به حادثه ۲۳ تیرماه سال جاری به عنوان رئیس بازرسی کل کشور انتشار یافت.

\* ۱۸ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۰ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

وزیر دربار شاهنشاهی درباره اظهارات خلاف واقع مصدق نخست وزیر در جلسه مورخ ۱۷ شهریورماه جاری مجلس شورای ملی مطالبی در اختیار خبرنگاران گذاشت.

\* ۱۹ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۱ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

شاهنشاه از سفر دوازده روزه خود به صفحات شمال کشور به تهران مراجعت کردند.

\* ۲۰ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۲ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

بمناسبت عید قربان مراسم سلام درپیشگاه شاهنشاه برگزار شد و معظمله درباره همبستگی و وحدت و برادری و برابری مسلمانان مطالبی بیان فرمودند.

\* ۲۱ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۳ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

اولین قرارداد فروش نفت از طرف شرکت ملی نفت ایران با نمایندگان افغانستان به امضا رسید.

\* ۲۴ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۶ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

دستور انحلال نمایندگی وزارت دارائی در لندن که از سال ۱۹۳۳ به منظور نظارت در بعضی امور مربوط به شرکت سابق نفت تأسیس شده بود

## گاهنامه نجاه سال شانشاهی پهلوی

از طرف دولت صادر گردید.

\* ۲۵ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۷ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

نخست وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و مدت دو ساعت افتخار حضور داشت.

نامه هاریمن نماینده مخصوص رئیس جمهوری آمریکا توسط یکی از اعضای سفارت آمریکا به نخست وزیر تسلیم شد.  
تصویب نامه هیئت وزیران در مورد منع معاملات ارزی با بانک انگلیس در ایران و خاورمیانه به بانک مزبور ابلاغ گردید.

\* ۲۶ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۸ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

یازدهمین سال سلطنت شاهنشاه در میان شور و هیجان و ابراز احساسات ملت ایران آغاز شد و در همه شهرها و نقاط کشور مردم نسبت به شاهنشاه خود ابراز وفاداری و فداکاری کردند.  
نخست وزیر بار دیگر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و مدت یک ساعت و نیم افتخار حضور داشت.

\* ۲۷ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱۹ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

متن تذکاریه دولت ایران به انگلستان در مورد نفت که به عنوان هاریمن ارسال شده بود و هم چنین پاسخ هاریمن به نخست وزیر ایران در مورد تقاضای تحدید نظر در مفاد تذکاریه در روزنامه ها انتشار یافت.

\* ۲۸ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۰ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

شاهنشاه در مراسم سلام عید غدیر در کاخ گلستان خطاب به نمایندگان طبقات مختلف مردم فرمودند: "مساعی همه افراد باید صرفاً در راه رفاه و آسایش مردم پریشان مملکت مصروف گردد، و من سلطنت بر یک مشت مردم پریشان و فقیر و مریض را افتخاری نمیدانم."

\* ۲۹ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۱ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

فرمان شاهنشاه در مورد انتخابات دوره هفدهم مجلس شورای ملی صرفدور یافت.

\* ۳۱ شهریورماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۳ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

نخست وزیر به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و مطالبی دربارة

# گاهنامه پنجاد سال شانشاهی پهلوی

پیشنهادهای اخیر ایران به انگلستان به عرض رسانید.

\* ۲ مهرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۵ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

نخست وزیر در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد و  
وزرای جدید بهداشتی و دارائی و مشاور را معرفی کرد.

\* ۳ مهرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۶ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

بنابر تصمیم کمیسیون امنیت کشور، نیروهای انتظامی به منظور  
حفظ امنیت در منطقه خوزستان به حال آماده باش درآمدند و قوای کمکی  
به این منطقه اعزام شد و سراسر پالایشگاه آبادان مین گذاری گردید.

\* ۴ مهرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۷ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

رئیس ستاد ارتش و رئیس شهربانی کل کشور برای عرضه گزارش درباره  
مناطق نفت خیز به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند.  
متن گزارش نخست وزیر به مجلس شورای ملی درباره جریان اقدامات  
دولت در مورد مسئله نفت به وسیله رادیو و مطبوعات منتشر گردید.  
در تعقیب اخبار دولت به کارشناسان انگلیسی دائر بر اینکه هر چه  
زودتر خاک ایران را ترک نمایند، عده ای از کارشناسان شرکت سابق نفت  
در محل کرا خود حضور نیافتند.

\* ۵ مهرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

آئین جشن ورزشی ارتش در ورزشگاه امجدیه در پیشگاه شاهنشاه  
برگزار شد و معظم له جوایز قهرمانان را اعطا فرمودند.

\* ۶ مهرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲۹ سپتامبر ۱۹۵۱ میلادی

هندرسن سفیر کبیر جدید امریکا به منظور تقدیم استوارنامه خود  
در کاخ سعدآباد به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شد.

\* ۸ مهرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۱ اکتبر ۱۹۵۱ میلادی

مراسم پرده برداری از ضریح حضرت عبدالعظیم در حضور شاهنشاه  
برگزار گردید.

شورای امنیت صلاحیت خود را در مورد رسیدگی به مسئله نفت ایران  
اعلام کرد.

\* ۹ مهرماه ۱۳۳۰ خورشیدی - ۲ اکتبر ۱۹۵۱ میلادی